سلطان محمد خانِ فاتح

لیکوال :

ادریس ازاد

تاریخي داستان

Ketabton.com

ژباړن :

قریب الرحمن سعید

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمسلمانانو پر خلاف د صلیبي سازش دزنځیري کړیوبربنډونکې په زړه پورې ناول

سلطان محمد خانِ فاتح

لیکوال:
ادریس ازاد

ژباړن:
قریب الرحمن سعید

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه

د کتاب نوم:	سلطان محمد خان فاتح
لیکوال:	ادریس ازاد
ژباړن:	قریب الرحمن سعید
کمپوز:	ژباړن
د پښتې طرحه او انلاین چاري:	مختار احمد احسان - د لراوبر برېښنايي کتابتون

www.Larawbar.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب لړلیک

ددې تاریخی پیښو په اړه ۵

-دلیکوال د زړه خواله ۷

-۱. سکندربیګ ۱۰

-۲ .د پنځه زره کیسز فوځ سالار ۲۷

-۳ .شاهي څارګر ۵۷

-۴ .د قیصر جاسوس ۹۴

-۵ .د زیجیډین ترون ۱۳۲

-۶ .د بوسنیا شهزادګی ۱۷۴

سلطان محمد فاتح : دویمه برخه « تیرې شوې پانې» ۲۱۳

سلطان محمد خان ۲۲۷

طلایي ښکر ۲۵۵

ایا صوفیاء ۲۹۱

د ډوډۍ په سر اختلاف ۳۳۳

د روم قیصر ۳۶۹

مقدسه نقشه ۳۹۹

د فاتح یلغار ۴۲۴

د پای څو ټکي ۴۴۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

ددې تاريخی پيښو په اړه

که څه هم دا کتاب په څرګنده توګه د يوه داستان په شکل ليکل شوی ، اوليکوال يی هڅه کړی چی تاريخي پيښی په کی داسی را ونغاړي چی لوستونکی يی هم د لوست څخه او هم د تايخي پيښو څخه پوره پوره ګټه پورته کړای شي ، خو په حقيقت کی دا همغه تاريخ دی چی اوس هم د شکل او بڼی په بدلون سره په اسلامی هيوادونو کی تکراريږی.

سلطان محمدخان فاتح دهغو مسلمانو ، ويارلو حکمرانانو څخه دی چی عيسويانو ته يی په خپل مرکز قسطنطنيه کی ماتی ورکړه او قسطنطنيه يی په استنبول (اسلام بول) باندی بدله او د اسلامی خلافت برخه يی وګرځوله.

دسلطان محمدخان سوبه ټول اسلامی امت ته يو درس دی. دعزم ،ميړانی ، استقلال او هوډ درس. دزرګونو کالو تاريخ لرونکی قسطنطنيه په استنبو له باندی بدلول دا ډاګيزه کوی چی که چيری په اسلامی امت کی يووالی ، عزم او استقلال وی نوکولی شي صليبيان که هر څومره په وسلو سنبال هم وی دماتی سره مخ کړی .

دسلطان محمد خان فاتح عزم د اسلامی ډلو ټپلو مشرانو ته هم يو درس دی ، او هغه داچی دصليبيانو دمترکو لاندی د راتلو په ځای که دعزم او هوډ خاوندان شئ نو صليبيان به په خپله ستاسو ترمتروکی لاندی راځي.

دا بايد په ډاګه وی چی سلطان محمدخان فاتح د عثماني امپراطوری اتم ځوان سلطان دی ، اودغه کورنۍ په اصل کی افغان ترکان وو چی هغه وخت يی دافغانستان (خراسان) څخه د چنګيزيانو د وحشت له ويری د خپلو کورنيو سره يو ځای سوريی ته اوبيا ترکيی ته ليږد کړی و او هلته يی دخپل اتحاد او يووالی په واسطه ستره امپراطوري جوړه کړه چی نژدی شپږسوه کاله يی د نړۍ په يوی ستری برخی حکومت وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اروپا ته اسلام دهمدی عثمانی حکمرانانو (افغانی ترکانو) له خوا راوړل شوی خو نن افغانانا د خپلمنځی اختلافاتو په لومه کی داسی را نغښتی چی هر غلام پری حکمرانی کوی.

دا داستان د افغان ولس له پاره ځانګړی درس لری. ځکه زمونږ دولس تاریخ دا ډاګیزه کوی چی افغانانو هم د هند په ستره وچه او هم په اورپایی هیوادونو په مختلفو شکلونو سره حکمرانی کړی ده ، او شونی ده چی دخپل اتحاد او یووالی په اساس به که خدای کول یو ځل بیا د نړۍ د یوه غښتلی اسلامی هیواد په څیر راڅرګند یږی.

دهغی ورځی په هیله،

قریب الرحمن سعید

۲۰۱۱کال داګست میاشت ، ناروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

دليکوال د زړه خواله

بالاخره د قسطنطنيې د سوبې ويار اووم عثماني سلطان «سلطان محمد فاتح» ته ور په برخه شوه.

دا په حقيقت کې د اسلام د ستر پيغمبر رسول الله صلى الله عليه وسلم له اړخه بشارت او زيرې و چې ويلي يې وو: تاسې به هرومرو قسطنطنيه فتحه کوئ ،... نو بيا به ډير ښه امير دهغې امير وي او ډير ښه لښکر به همغه لښکر وي . « (مسند امام احمد ، څلرم ټوک ، ۳۳۵ م مخ).

د رسالت همدغه فرمان وو..... چې د هر دور او وخت مسلمان فاتحين يې د قسطنطنيې د نيولو له پاره هڅول خو د پرلپسې حملو او بيا بيا هلو ځلو سره سره بياهم ددې پخواني ښار دروازې دمسلمانو فاتحينو تر مخه نه پرانستل کيدې.

هغه وخت چې سيدنا معاويه رضى الله عنه خليفه شو نو هغه د لمړي ځل له پاره د خپل زوې يزيد په مشرۍ د قسطنطنيې د سوبې له پاره دمسلمانانو لښکر وروليږه. په دې حمله کې ډيره ستر ستر جليل القدره صحابه رضى الله عنهم اجمعين په شهادت ورسيدل. چې په دې ډله کې سيدنا ابو ايوب انصاري رضى الله عنه هم شامل و. ددې ښار دکلابندۍ په وخت کې سيدنا ايوب انصاري رضى الله عنه سخت ناروغه او بيا شهيد کړل شو او هملته د قسطنطنيې د ديوال لاندې خاورو ته وسپارل شو.

دسيدنا عمر بن عبدالعزيز رحمة الله عليه ، هشام بن عبدالملک ، مهدي عباسي او هارون الرشيد په څير ستر ستر خلفاؤ هم ددې ښار د نيولو له پاره زبردستي حملې وکړې خو د قسطنطنيې په نيولو بريالي نه شول.

قسطنطنيه يو نه تسخيريدونکې ښار و ، ددې ښار درې واړو خواو ته سمندر بهيږي ، يواځې يو اړخ يې د وچې سره نښلي ، دښار چارچاپير نژدې ۱۴ ميله دايروی شکله ستر ديوال و ، په دې ديوال يوسل اويا فټه لړې ستر او مستحکم برجونه جوړ کړل شوي وو ، ددې ديوال په داخل کې يو بل ديوال جوړ کړل شوې و اوبيا ددې دواړو ديوالونو تر منځ يو ستر خندق کيندل شوې و چې شپيته فټه پراخوالي يې درلود او سل فټه يې ژوروالي و. دهغې اخوا يو بل ديوال هم موجود و چې ددې ښار سل زره خلک يې په خپله لمن کې خوندي ساتلي وو. په دې توګه د دې ښار سوبه کول نژدې بلکل ناشوني ګرزيدلي وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قسطنطنیه د عیسایی روحاني نړۍ ستر مرکز و . همدا علت و چې دمسلمانانو سترې سترې لښکرې به دخپلو ټولو شتو وسایلو سره یو ځاې ددې ښار د سوبې کولو له پاره را تللې..... خو هر ځل به ناکامه بیرته ستنیدلې. خو بلاخره د رسول الله صلی الله علیه وسلم د بشارت وړ د عثماني دولت اووم حاکم « سلطان محمد فاتح » و ګرزید.

«عثماني ترکان » .... چې مونږ یی د «عثماني خلافت » په نامه پیژنو ،.... د خراساني کوچیانو (طغرال) د زوې « عثمان» د زوزاک څخه وو. کله چې دوې کوچنۍ اسیا ته را ننوتل نو د خپلو ځانو له پاره یی د یوه سلطنت بنسټ کیښود. خو د درې سوه کالو په جریان کې ددوې څخه د نړۍ ډیر ستر ځواک جوړ شو، په شرق کې ددوې عروج په «سلطان سلیم » او په غرب کې یی په « سلطان اعظم » باندې پاې ته ورسید. خو دعثماني دولت تر ټولو مشهور حاکم « سلطان محمد فاتح » وو ، چې په لاسو یی د عالمیانو دسردار (صلی الله علیه وسلم) بشارت تکمیل ته ورسید.

ددولسم « قسطنطین» او د«سلطان محمدفاتح» تر منځ دا جنګ په ډیرو حیرانونکو پیښو او تاریخ باندې مشتمل دې. په ځانګړې توګه هغه وخت چې عثماني سلطان خپلې بحریی ته په وچې باندې د بیړیو د چلولو حکم وکړ اوبحري لښکرو یی نژدې لس میله غرنۍ تیرلوړه واټن د کشتیو په رابنکودو سره وواهه.

دا ستره او نه زوال مومدونکې معرکه په حقیقت کې د تاریخ یوه ډیره ستره نه هیریدونکې پیښه ده چې ما د یوه مکمل ناول په بڼه کې بیان کړې ده. غربي تاریخپوهان د قسطنطنیی فتحه ، د منځنیو پیړیو او اوسنی عصر تر منځ یو حد ګڼي ،.... او دا هم یو حقیقت دې چې د پخوانۍ بازنطینی سلطنت پایتخت او د ټولې عیسایی نړۍ روحاني مرکز تسخیرول ... د جهالت په تیارو کې د را نغښتو غربي نسلونو اخري ماتې او د مسلمانانو اخري فتحه وه.

هغه وخت چې رومي پادشاه « قسطنطین» په دریمې عیسوي پیړۍ کې عیسوي مذهب قبول کړ نوهمدا ښاریی خپل پایتخت و ګرځاوه ، نو دهمغه وخته یی نوم قسطنطنیه پاته شو.

رسول الله صلی الله علیه وسلم په دې ښار باندې جهاد کونکو ته د مغفرت زیرې ورکړې دې. د قسطنطنیی پادشاه ته یی د روم قیصر وایه ، د سلطان محمد فاتح په وخت کې هلته د قسطنطین په نوم دولسم قیصر حکمراني کوله. په دې جنګ کې اخري قیصر هلاک شو او قسطنطنیه د تل له پاره ...« اسلامبول ، یا استنبول» و ګرزیده ، او په دې توګه د رسول الله صلی الله علیه وسلم یوه بله وړاند وینه ، لکه د نورو په څیر ، ریښتونې ثابته شوه. لکه چې ویلي یی وو: (اذا هلک قیصرا فلاقیصر بعده) « کله چې قیصر هلاک کړل شي نوبیا به بل کوم قیصر را پیدا نه شي»

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما هڅه کړې چې ددې ناول تاریخ د افسانې په بڼه وړاندې نه کړم او نه ددې افسانې څخه د تاریخ د جوړولو هڅه وکړم. ما هڅه کړې چې د دې ناول ټول تاریخي کړچار په حقیقت باندې ولاړ وي. اوزه په دې کار کې تر ډیره پورې بریالي شوې هم یم. خو ما ددې کار له پاره خپل ډیروخت مصرف کړې دې او په دې وختو کې مې د (ایډورډ ګبن ، کریسي ، عثماني دولت ، د اسلام تاریخ، او جهان دیده ،) څخه علاوه دجغرافیې او صلیبي جنګونو دتاریخ زیات کتابونه تر ستر ګو تیر کړي دي.

ددې ناول له مخې د پنځلسمې پیړۍ منځنۍ وخت و، دا پیړۍ په دې اساس ډیره مهمه ده چې دهمدې پیړۍ په منځنۍ برخه کې دعیسایانو مقدس ښار قسطنطنیه فتحه شوه .... او دهمدې پیړۍ په اخري لسو کلونو کې د اندلس مسلمانان د تل له پاره له منځه ولاړل.... ما غوښتل چې ...که نور نه وي نو لږ تر لږه د ال عثمان تاریخ خو په لنډه توګه په دې ناول کې را ونغاړم. خو د ناول په ډیره په زړه پورې برخه کې دې لیکنې ته ځاې پیدا نه شو. همدا علت و چې ما د بلې برخې پیل «د تیروشو پانو» تر عنوان لاندې یو لنډ فصل ولیکه ، په دې کې د طغرال څخه ان تر سلطان محمد فاتح پورې دعثماني حکمرانانو تاریخ په لنډه توګه وړاندې کړل شوې دي ، په دې اساس دا ناول یوائې ناول نه بلکه یو مکمل تاریخی سند ګرزیدلې دي. لنډه دا چې زه دخوښئ احساس کوم چې دا تاریخي ناول د خپلو لوستونکو تر مخ وړاندې کوم او په دې ویاړم چې ما په خپله خوښه عثماني تاریخ په ډیره ښه بڼه بیان کړې دي ، خو دا پریکړه به ددې ناول لوستونکې کوي.

په اخر کې زه .... د منیراياز، ریاض امین ، عبدالرحمن طاهر ، محمدسلیم سني ، او د قاسم یادځخه ممنون یم ، ځکه چې ددې دوستانو د علمي همکاریو نه پرته ددې ستر ناول سرته رسول اسانه کار نه و.

ستاسې د آندونو منتظر

ادریس آزاد

P.O.Box No:1064

اسلام اباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱

سکندر بیګ

دعربي نسل يو ځواکمن آسپ ، په داسې حال کې چې يو نقاب پوښه پرې سپور و ، په ډير طمطراق سره ميدان ته را ننوت. دا ميدان «اورنه» يا (اينډريانويل) نوميده. دميدان په څلورو خواو کې ګڼ شمير تماشاچيان ناست و. ددې آسپ سپور نقاب پوښه درا ننوتلو سره سم په ټولو خلکو کې چپه چپتيا خپره شوه. نن د ترکانو کلنۍ ميله وه . او په دې لوبغالي کې د تورې وهلو ، نيزې ويشتلو او نورو لوبو مقابلې روانې وې. دغه نقاب پوښه اس سپور په داسې حال کې چې خپله البانې دوه سرې توره يې په هوا کې خوځوله دميدان منځته را غې ، او دلږ څه ځنډ وروسته يې خپل نقاب لرې واچاوه. دا آس سپور پخپله « سکندربيګ » وو . سکندر بيګ د سلطان مراد خان منل شوې زوې و. دهغه د آس تر شا په يوه نرۍ شانته لښته د « سلطان بايزيديلدرم» بيرغ رپيده ، په دې وخت کې سکندر بيګ په ميدان کې ولاړو ، او د (ينې چري) سالارانو ته يې ورغږ کړ. دا سالاران په دې لوبغالي کې د مقابلو منصفين وو. سکندر بيګ ورته وويل چې:

« د ال عثمان په جاه و جلال مې سوګند: چې په ټول عثماني سلطنت کې داسې ځوان نه ميندل کيږي چې په لاسو يې سکندر بيګ مات شي .... که چيرې داسې کوم ځوان دلته په دې ميدان کې شتون ولري نوزه ورته د زور د ازمينښت له پاره بلنه ورکوم.»

د عثماني سلطنت د ستر پادشاه « سلطان مراد خان ثاني» ناست ځاې بلکل د سکندر بيګ مخامخ وو. کله چې سلطان د سکندربيګ دا چلنج واورېد نو په ډير ويار سره يې و خندل ، خو د سلطان څخه څو ناست ځايه لرې دناستې «مارسي» په وچ تندي باندې دا خبره ښه و نه ليګيده ، مارسي د سکندر بيګ په دې چلنج باندې ډيره تاوه راتاوه شوه. دغه البانوي حسينه ، مارسي ، د سکندر بيګ ښه نه راتله. دسکندر د چلنج په اوريدو سره د يني چري د فوځ يو ځوان سالار « اغاحسن» را مخته شو ، د اغاحسن دکتلو سره سم د سکندربيګ په مخ ډيره تحقيرونکي خندا خپره شوه. اغا حسن په يوه ستر قوي ذاته ايراني نسله آس باندې سپور و ، او په لاس کې يې ديمن جوړه شوې درنه توره وه. کله چې د مقابلې دواړه ګډونکونکي يو دبل مخې ته راغلل نو په ټول ميدان کې حيرانونکې چپتيا خپره شوه. د تماشاچيانو تر منځ جوش و جذبه راپيدا شوه ، مارسي هم په خپل ناست ځاې کې پورته پورته غورزيده. يوه منصف د تکبير د غږ په پورته کولو سره دمقابلې د پيليدو اعلان وکړ. په دې وخت کې دواړه سپاره په داسې حال کې چې خپلې تورې يې بربنډې نيولې دې يو بل ته را نژدې شول. سکندر بيګ ورته په هيبت ناکه توګه وويل چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ډیر ښه ځوانه.... ! زه ستا د جرءت په کتلو باندې ډیره زیات حیران شوې یم. زه تاته د لمړۍ حملې اجازه درکوم.»

اغا حسن د سکندربیګ څخه د څه ویرې پرته ورمخته شو او په پوره ځواک سره یې په هغه وار وکړ. سکندر دبرق په څیر خپل ځان تاو راتاو کړ او د اغا حسن د ګذار څخه یې ځان خوندي وساته. بیا یې وخندل ، خو اغا حسن یو ځل بیا په ډیره بیړه مخته راغې اویو ځل بیا یې په سکندر باندې په پوره ځواک سره حمله وکړه ، خو د سکندر اس د خپل مالک د مزاج څخه پوره پوره خبر و ، آسپ په یوه درنګ سره خپل ځاې بدل کړ او په دې توګه د اغاحسن دویم وار هم خطا ولاړ. اغا حسن دریم ځل بیا خپل آس پونده کړ ، خو اوس نو سکندر هم خپله اراده بدله کړې وه. هغه د ځان دتاوولو په ځاې د اغاحسن د تورې ګذار په خپله توره تم کړ اوبیا یې په ډیره حیرانونکې توګه دبرق په څیر په اغا حسن باندې دخپلې تورې وارونه پیل کړل. په میدان کې د تورو شرنګار تر ډیره لرې پورې اوریدل کیده. د اغاحسن په شاته تلو باندې د مراسي ګلرنګه څیره تکه سپینه شوه. ځکه هغې چې کومه هیله درلوده هغه له منځه ولاړه. هغې غوښتل سکندر له ماتې سره مخ شی ، په داسې حال کې چې سلطان مراد خان د فخر او ویاړ نه خپله غړۍ تاوولې او خندونی و. هغه به د سکندر په هر وار باندې عش عش کاوه او پورته پورته به لګیده.

د لږ ځنډ وروسته د مقابلې پریکړه وشوه ، د اغاحسن توره د سکندر د درنې تورې په یوه ګذار دوه ټوټې شوه. په ټول لوبغالي کې دخوشحالۍ څخه لاسونه و پرکیدل ، سکندر دپخوا په څیر مقابله وګټله ، دسلطان مراد خان تر څنګ ناست دهغه نوې ځوان زوې ، دخوشحالۍ څخه دخپله ځایه را پورته شو او په دواړو لاسو یې لوښې ډبول خو مارسي په ډیر خراب حالت کې ناسته وه . هغې نه غوښتل چې سکندر بیګ یو ځل بیا وویني . ځکه سکندر پر هغې باندې خپل رعب حاکمول غوښتل خو مارسي ته د سکندر ټول کړچار ناخوښه و ..... او د خپلې مور یې هم.

دپوخ عمر «مارتها» د مارسي مور وه . دا ښځه د البانوي شهزادګانو سره یوځاې د «اورنه» شار ته راغلې وه . سکندربیګ هم البانوي شهزاده و ، دهغه البانوي نوم « جارج کستریاټ» و ، سلطان مرادثاني ډیره موده مخته دالبانیا فرمانروا « جان کستریاټ» د تورې په زور دخپل ځان تابع ګرځولې و . جان کستریاټ بیا سلطان ته عذر و زاري وکړې او خپل ریاست یې تړې بیرته وغوښت ، سلطان هم دهغه غوښتنه و منله خو دهغه د څلورو زامنو په ضمانت کې داخستو وروسته یې هغه ته خپل ریاست بیرته ورکړ. ددې شهزادګانو سره یو ځاې البانوي کنیزه « مارتها» هم د سلطان قصر ته روغله. کله چې مارتها د عثماني سلطنت دارالخلافې ، اورنه ، ته ورغله نو ډیر ژر یې هلته په اشرافي طبقې کې اثر و رسوخ پیدا کړ. مارسي دهمدې مارتها لور وه او جارج کستریاټ یعنې سکندربیګ هم دهمدې مارتها په کور کې خاپوړې کړې وې او را ځوان شوې و. سکندربیګ د ینې چرې د طبیعت په مطابق عیسایی مذهب پریښود او اسلام یې قبول کړ. خو مارتها تر اوسه هم په خپل عیسایی مذهب باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلکه ولاړه وه. که څه هم دمارسي په زړه کې داسلام له پاره ډیره مینه وه خو د مور له ویرې هغه تر اوسه پورې همغسې عیسایی پاته شوې وه. مارتها ډیره کلکه مذهبي ښځه وه او داسلام پر خلاف یې ډیره سخته کینه او حسد درلود. خو مارسي هغه وخت ډیره حیرانه شوه چې دهغې مور مارتها د سکندر په مسلمانیدو باندې هیڅ هم و نه ویل. مارسي خپلې مورته د شک په سترګو کتل. هغې دا شک کاوه چې دهغې مور به پخپله سکندر بیګ د اسلام په منلو باندې مجبور کړې وي. هغې دخپلې مور او په خپل کور کې د رالوې کړل شوې ځوان جارج کستریټ په کړچار باندې شک کاوه او داسې یې انګیرله چې ددوې دواړو دکړچار څخه د عثماني سلطنت پر خلاف د سازش بوې رازي.

مارسي ته ددې شک په پیدا کولو کې «ابوجعفر» ډیر رول درلود، ابوجعفر یو عمر رسیدلې وګړې و. چې هملته په «اورنه» کې د یوه مذهبي مشر او د جومات د امام په څیر اوسیده، خو په حقیقت کې د (قسطنطنیی د قیصر) جاسوس و. هغه دلته «اورنه» ته د یوه مذهبي مشر په څیر راننوتې و او دمارتها د راتلو تر مخه یې د سازش جال خپور کړې و. هغه وخت چې مذهب پاله وینځه مارتها د سلطان محل ته را ننوته نو د ابوجعفر سازش نور هم په زیاتیدو شو، هغه تر هر څه لمړی مارتها ته د صلیب اعظم سوګند ورکړ او په خپل سازش یې کې را ګډه کړه. پخپله ابوجعفر په قسطنطنیه کې د «ایاصوفیاء» د چرچ سره تړلې و او ښه پوخ راهب و. کله چې قیصر سلطان مراد ثاني د عثمانیه سلطنت په تخت باندې کیناستې وکوت نو دیوه نوې چال په لوبیدو یې پیل وکړ. ابوجعفر چې اصل نوم یې «ډیمونان» و دستر عیسایی سلطنت د پادشاه یعنې د قسطنطنیی د قیصر جاسوس و. هغه د قسطنطنیی قیصر (مینومیل) ته دعثماني سلطنت د دارالخلافی «اورنه» څخه هره میاشت د هر کوچنې او غټ خبر په اړه معلومات ور کاوه. ځکه په اورنه کې د قیصر د ټولو جالونو د غوړولو مشري پخپله همدې ابوجعفر په غاړه درلوده. لمړی ابوجعفر دمارسي دمور کور ته په پرلپسې توګه دولس کاله تګ راتګ کاوه. مارسی دهغه څخه ان د کوچنیوالي په وخت کې هم سخته کرکه کوله. هغې به دهغه دمکار شکل دلیدلو څخه بد راتلل خو د ابوجعفر د دې سازشونو په اړه یې هیڅ ډول معلومات نه درلود خو دهغه دعاداتو او کړچار څخه یې دا انګیرله چې دا مکار شخص هغسې نه دې لکه څنګه یې چې د شکل اوصورت څخه معلومیږي. کله به چې ابوجعفر دمارتها کورته را ته، نو دواړه به بیا په یوې بندې خونې کې کیناستل او ترډیره به یې خبرې کولې. دوې به کله کله سکندربیګ هم رابالله. خو مارسي ته د خپلې مور سره د مسلمانانو ددې مذهبي مشر ځانته ناسته ښه نه ښکاریده او په دې اړه ډیره شکمنه وه.

سکندر بیګ چې دکومه وخته مسلمان شوې و نو دهغې وروسته یې کړچار نور هم کرکجن او دبداخلاقیو نه ډک ګرزیدلې و. هغه به چې څومره ډیره دلته د مارتها په کور کې تم کیده نو همغومره وخت به یې مارسي ته په ډیرو بداخلاقه سترګو کتل. مارسي دکوچني والي څخه د سکندر بیګ دغه کړچارنه خوښاوه. ځکه سکندربیګ لا د همغه وړکتوب څخه بداخلاقه او بدمزاجه انسان و. کیدې شي چې دهغه ددې بدمزاجۍ لامل دا وي چې دهغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر مخه دهغه پلار ... جان کستریاټ ته سلطان مرادخان ثاني ډیره د ذلت نه ډکه ماتي ورکړي وه . اوبیا یی هغه د خپلو نورو درې کوچنیو ورونو سره یو ځای یرغمل کړ او تر «اورنه» پورې یی راوست . اوبیا دا چې دهغه دغه درې واړه ورونه د همدې لیږد په وخت کې ناروغه اوبیا ددې د سترګو تر مخه ددې دنیاګی ځخه ولاړل . نو دا ټول هر څه د سکندربیګ د سترګو تر مخه وو . ددې ترځنګ د مارتها غوړه ژبه او سازشي کړچار هم و چې سکندربیګ یی دومره بدله اخستونکې او مغرور ګرځولې و .

نن یو ځل بیا مارسي و کتل چې سکندر بیګ د مقابلې میدان وګاټه . دسکندربیګ په سوبه د مارسي په وجود کې د قهر او غصې څپې راپیدا شوې وې . او نن خو دهغې د غم او غصې یو علت دا هم و چې سکندر بیګ سهار وختي دکوره د وتلو سره سم مارسي ته ویلي وو چې:

« نن د توري د وهلو د مقابلو ورځ ده . او زه به نن یوځل بیا د «اورنه» د جنګجویانو اتل و ګرځم .... دا سپک ترکان زما دمقابلې توان نه لري ، نو نن که چیرې زه بریالی شم او د بریالیتوب مډال و ګټم نو د مارتها کاني ځخه به ستا د لاس غوښتنه کوم.»

سکندر بیګ ، مارتها ته د کاني په نامه غږ کاوه . کله چې مارسي دهغه دا خبره واوریده نو دغصې ځخه تکه سره شوه او ورته یی وویل :« دومره کبر مه کوه .... په حقیقت کې سلطان په تا باندې ډیر باوري دې . به دې خاطر د شاهي درنښت په اساس ستا مخې ته هیڅوک نه راځي . زه ډاډمنه یم چې د «ینی چري» کوم سالار به په ډیره اسانۍ سره تاته ماتې درکړي .»

سکندر بیګ دمارسي ددغې د زهرو نه ډکې جملې باندې ډیر و قهرید او په غصه دکوره ووت . او اوس مارسي کتل چې د ینې چري یو سالار د سنکدر بیګ په لاسو په ډیره بده توګه ماتې وخوړه . دمارسي سترګې د میدان ځخه را واوښتې او په خپلو پښو باندې و ښتې . هغې د نن سهار خبرې را یادولې ، هغه وخت چې سکندر بیګ ورته ویلي و چې: «زه به نن ستا دمور ځخه ستا لاس غواړم»

مارسي ډیره نا ارامه وه ، او د راتلونکې وخت ځخه په ویره کې . د مارسي سترګې ښکته وې ، په همدې وخت کې په لوبغاړی کې شور و غوغا شوه ..... د لاسونو د پرکار شور ،کله چې مارسی میدان ته وکتل نو دحیرانتیا ځخه یی خوله خلاصه پاته شوه . یو اجنبي ځوان چې په عربي کالیو کې پټ و د لوبغاړی په یوې غاړې کې په یوه سپین آس سپور را ښکاره شو ، ددې ځوان خدوخال هم حجازی و ، هغه په ترکي نسله بهترین آس باندې سپور و او په ښې لاس کې یی درنه ځلیدونکې توره نیولې وه . د هغه په وجود باندې نه زره وه اونه بل څه . دهغه په سر هم د اوسپنیزې خولۍ په ځای خالصه حجازی پګړۍ ترلې وه . ددې ځوان ټول عمر د اولس کالو په شاوخوا کې و . تماشا چیانو ورته په پوره زور سره لاسونه و پرکول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اجنبي ځوان په کتلو او راتللو سره سم د سکندر بیګ په تندي باندې لیکې را پیدا شوې. هغه ته ددې عرب ځوان را تلل ډیر حیرانونکي وو. په همدې وخت کې د لوبغالي اعلان کونکي په لوړ اواز اعلان وکړ او خلکو ته یې ډاګیزه کړه چې دا اجنبي ځوان «قاسم بن هشام» نومیږي، او د حجاز د مکې دښار اوسیدونکي دې، د مکې ددې ښاره داسلام دلمر وړانګې را خپرې شوې دي. ډنډورچي اعلان وکړ چې قاسم د عثمانی روزن ځاې د تورې وهونکو د استاد (طاهر بن هشام) کوچنې ورور دې. خو په دې وخت کې د مارسي حالت هم د کتلو وړ و. هغې بیا بیا په خپل ناست ځآې کې څنګ بدلاوه او خپلې لاسونه به یې موټې کول اودخپلو احساساتو څرګندونه به یې کوله.

کله چې دغه عرب آس سپور د سکندر بیګ مخې ته راغې نو سکندر د خندا کولو هڅه وکړه، هغه د پخوا په څیر دغه عرب آس سپور ته په کرکجنه توګه وکتل او ورته یې وویل: «ځوانه! زه ستا په مخ کې د جرءت او میړانې ننبې وینم. خو په افسوس سره باید ووایم چې ستا دا ټولې هیلې به د سکندر د لمړي وار سره سمې له منځه ولاړې شي. دا مکه نه ده، بلکه د عثماني خلافت مرکز «اورنه» ده او زه د سلطان مرادخان ثاني ترټولو تکړه او غښتلې تورهوهونکې یم.»

قاسم، د سکندر بیګ فرعونیت په پوره توګه احساس کړ او په عارفانه توګه یې وخندل اوبیا یې په ډیره سوکه توګه هغه ته مخ کړ او ورته یې وویل:

«زه د وخته مخته لویی لویی دعوی نه کوم، خو زه همدومره درته وایم چې زما په وجود کې د خالد بن ولید وینه بهیږي، زما ډیره کلکه هیله داده چې زه یوه ترک شهزاده ته د حجازي تورې اوسپنه وروښایم.»

قاسم همدومره وویل اوخپل آس ته یې پونده ورکړه. سکندر هم په پوره توګه دهغه دحملې له پاره تیار و. قاسم خپله توره په هوا کې پورته کړه او په خالصه عربي ژبه یې دالله اکبر غږ پورته کړ او په سکندر بیګ یې ورحمله کړه. په دې وخت د لمر وړانګې د قاسم په عربي توره باندې ولګیدې اوبیرته یې د تماشاچیانو سترګو ته ور منعکس کړې. دا یوائې د تورې شعلې نه وې بلکه د اسماني تندر په څیر شعاعې وې.... د قاسم دغه درنه حمله د سکندر له پاره د هزیمت او ناکامۍ پیغام و. ځکه دهغه ټول چالونه خوشې ولاړل، هغه به پرلپسې توګه هڅه کوله چې د قاسم هر ګذار په خپله توره باندې تم کړي، داسې څرګندیده چې قاسم به ډیر ژر ستومانه شي، مارسي به د قاسم په هر وار باندې د ځایه پورته پورته کیده، خو په اخر کې دخپل ناست ځاې څخه پورته شوه او ودریده. ټولو تماشاچیانو قاسم ته لاسونه پرکول، سلطان هم د مرحبا، مرحبا چغې وهلې، ترڅنګ یې شهزاده «محمد» خپله شاهي مرتبه تر پښو لاندې کړه او دکوچنیانو په څیر یې لاسونه پرکول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې وخت کې یو ناڅاپه قاسم د یوې نوې حربې څخه کار واخست. هغه یې وکړه چې خپل ځان ستومانه وښیی ، سکندر هم د قاسم په وارونو کې کمزورتیا احساس کړه ، سمدستی یې خپل ډوب شوي زړه ته تکیه ورکړه او په قاسم باندې یې حمله راوسته. اوس نو قاسم د سکندر د هر وار څخه خپل ځآن څنګ کاوه. دهغه آس به لږ لږ شاته ته. اودهغه توره به هر ځل د سکندر د توري سره په ټکر کې وه اود هغه د توري وارونه به یې تمبول. سکندر هم نور ډیر ستومانه شوې و ، غوښتل یې په یوه ډول نه یوه ډول دا مقابله پاې ته ورسوي. په دې وخت کې یو ناڅاپه قاسم د خپل آس د زین څخه خپله پښه شاته کړه او دزین د پاسه کیناست. په دې بلې لمحې کې ، هغه وخت چې تماشاچیانو د قاسم چال وکوت نو ټول حیران پاته شول ، ځکه قاسم دخپل وجود بار په خپلو پښو باندې واچاوه اوپه یوه ټکان سره و درید ، په دې وخت کې د لوبغالي ټولو ناستوخلکو د لاسو د پرکولو تر څنګ د قاسم ددې چال په وړاندې و دریدل. اوس نو د اوږود قد خاوند قاسم د سکندر نه په لوړه وه ، هغه ته په سکندر باندې دحملې کولو له پاره هم لاره پرانستې وه. هغه د آس په زین ددریدو سره په سکندر باندې داسې سخت ګذار وکړ چې د سکندر وار پار یې وارخطا کړ. مارسي هم د خوشحالۍ نه چغې کړې ، سکندر بیګ د اوږود قاسم دغه ګذار و نه شو زغملې ځکه د قاسم توره د سکندر په اوسپنیز خول باند ې لکه د اوسپنې د ګرز په څیر راپریوتې وه ، سکندر هغه وکړه چې په خپله توره د قاسم ګذار تم کړي خو قاسم دومره سخت ګذار کړې و چې سکندر د آس په زین باندې ټینګ نه شو او لاندې را پریوت. قاسم هم د یوه لوبغاړي په څیر د آس د زین څخه ښکته را ټوپ کړ او د سکندر د راپورته کیدو د مخه یې دهغه په سر پښه کیښوده. د سکندر په تندې باندې د خولو د څاڅکو په کتلو سره مارسي د خوشحالۍ نه چغې کړې ، سلطان هم د خوشحالۍ په جذبو کې ډوب و او لاسونه یې پرکول.

په زمکې باندې د پښو د ایښودو سره سم قاسم سکندربیګ تر خپلو لاسو لاندې کړ. که څه هم سکندر بیګ هغه کوله چې خپل ځان کنترول کړي خو قاسم پرې ناڅاپی سخته حمله وکړه او بیرته یې ځملاوه. اوس نو سکندر ته خپله ماتې تر سترګو شوه. قاسم په یوه ټکان سره خپل اړخ بدل کړ او د سکندر په اړخ یې ځواکمن ګذار وکړ سکندر هغه وکړه چې د خپلې توري په واسطه د قاسم دغه ګذار تم کړي خو هغه د قاسم په چال و نه پوهیده ، قاسم د ښې اړخ په ځاې خپله اراده بدله کړه او دسکندر په چپ اړخ یې قوي حمله وکړه ، دسکندر په اړخونو او بازو ګانو باندې اوسپنیز خولونه تړلې وو. خو د قاسم توري د هغه دغه اوسپنیز بندونه له منځه یوړل بلکه د سکندر بازو یې هم زخمې کړ، اودهغه د وینې څاڅکې په زمکه را پریوتل. په دې وخت کې په لوبغالي کې ناست تماشاچیان غلې شول، قاسم د حالاتو نزاکت احساساوه نو په دې خاطر یې دخپلو حملو لړۍ بنده کړه او سکندر یې په خپلو زخمونو کې تاورا تاو پریښود او په شا تري ولاړ. دلته د مقابلې منصفین په یوه لیکه کې ولاړ وو . د ټولو خلکو په مخونو کې یو ډول حیرانتیا ، یو ډول احساس او یو ډول جذبه ډاګیزه کیده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په پوره بې خبرې سره د لوبغالي د تماشاچيانو په لور کتل چې په دې وخت کې سکندر دپوره بې اصولې خرګندونه وکړه او په ډيره بيړه د قاسم په لور و ور وخوزيد. که چيرې په همدې وخت کې ماسی دخپله ځايه په قاسم باندې غږ نه وې کړې نو په ډاډمنه توګه به سکندر د قاسم ورمېږ ور پرې کړې و. قاسم د مارسي غږ وا ورېد او سمدستي دحالاتو په لور متوجه شو ، هغه نه يواځې د سکندر د ګذار څخه ځان خوندي وساته بلکه پر هغه يې يو ځل بيا ځان ورونکې حمله وکړه. په دې وخت کې د تورو د شرنګار اواز تر لرې لرې پورې اوريدل کيده. اوبيا تماشاچيانو وکتل چې د قاسم په ګذارونو سره د سکندر توره ټوټې ټوټې شوه او په هوا کې د نخا وروسته لاندې زمکې ته را پريوته. اوس نود سکندر لاس خالی شوې و ، قاسم هم خپله توره خطا کړه او د سلطان مراد ثاني په لور دکتلو پرته يې د عراقي پهلوانې په څير داسې يو داو وکړ چې سکندر يې د زمکې څخه څو فټه پورته کړ او بيرته يې زمکې ته راخلاص کړ ، سلطان د قاسم په دې ميړانې باندې د خپله ځايه پورته شو او حکم يې وکړ چې مقابله پاې ته ورسوئ.

مقابله خو هسې هم پاې ته رسيدلې وه. ځکه سکندر د قاسم په لاسو مات شوې و اوپه زمکه باندې پرمخ پروت و او دزمکې خاورې يې څټلې.مارسي چې سکندر په داسې حال کې وکوت نو دخوشحالۍ څخه دليونتوب مرحلې ته رسيدلې وه. دلوبو په پاې ته رسيدلو سره سلطان مراد ثاني د لوبو د ګډونکو تر منځ انعامونه وويشل. او ټولو ته يې په خپل خپل وار شاباسې ووايه. خو کله چې د قاسم نوبت راغې نو سلطان ، قاسم د اوږو څخه و نيوه ، په ډير غور سره يې ورته وکتل او بيا يې ورته وويل: « قاسم بن هشامه ! ستا د تورې د وهلو فن د ستاينې وړ دې. عثماني سلطنت ستا په څير ځوانانو ته سخته اړتيا لري.د عيسايانو تر ټولو ستر جرنيل « هونياډې» دخپل يونيم لک فوځ سره همدا اوس زمونږ په پولو باندې پروت دې ، د « هونياډی» د تورې مقابله ، يواځې ستا توره کولې شي. زه غواړم چې ته زمونږ په روزل شوي فوځ ينې چرې کې شامل شې ، زه به تا د ينې چرې د «زرکسيزې ډلې سالار» و ټاکم.»

د سلطان دا پريکړه د قاسم له پاره د هيلو نه پورته وه.هغه ولړزيد ځکه هغه خو يواځې د يو څو ورځو د تيرولو له پاره دلته «اورنه » ته دخپل ورور طاهر بن هشام کور ته راغلې و . او که نه هغه د مکې په ښار کې پوره مصروفيات درلودل ، دخپل مور اوپلار د خدمت ، دکښت او زراعت ، مال او حيواناتو ساتنه ....ددې هر څه ښه سبنالول او ساتل د هغه په دندو اومسؤليتونو کې شامل وو . دهغه مشر ورور طاهر لا دمخه د سلطان مراد ثاني ملازم و. طاهر په عثماني روزغاې کې د تورې وهلو د فن استاد و. توره وهل او پهلواني د قاسم ميراثی کورنۍ لوبه وه. دهغه پلار هشام د حجاز يو نومورې او ستر پهلوان تير شوې و ، اوس قاسم يواځې دخپل ورور دکتلو له پاره راغلې و . هغه يواځې يوه ورځ مخته « اورنه » ته را غلې و ، دلته د راتلو وروسته ورته دکلنۍ ميلې په اړه معلومات ور په برخه شول ، هغه ډير خوشحاله شو او سهار وختي دخپل ورور طاهر هشام سره يو غاې لوبغالي ته ورغلې و . اوس نو دا يو ناڅاپي کار و چې دهغه په سر راپريوتې و . هغه د سکندر کبر اوغرور و نه شو زغملې ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

او دخپل مشر ورورسره د سلا کولو وروسته یې دې مقابلې ته را و دنګل ترڅو سکندر ته دهغه ددې لویې کولو سزا ورکړي. خو دمقابلې وروسته هغه ته د سلطان له اړخه همدلته په « اورنه » کې داوسیدو حکم شوې و ، دسلطان دحکم په اوریدو سره قاسم په سکته کې راغې او چپ چاپ و درید. سلطان د قاسم ددغه چوپیا په کتلو سره وویل چې:

« اې ځوانه ! ته زما په دې خبره خوشحاله نه شوې ؟ تر اوسه ستا عمر کم دې نو په دې خاطر مې د زړو کسو سالار و ټاکلې. خو که ته په دې دنده خوشحاله نه اوسې نو زه به تا د پنځه زړو غوره او ښه عسکرو سالار و ټاکم.»

داسې بریښیده چې قاسم اوس د کوم ژور خوب څخه را ویښ شوې وي ، هغه یو ناڅاپه دسلطان په لور وکتل اوبیا یې لږ څه په ټیټ اواز سره وویل چې:« نه ! درونده سلطانه ! زه دکوم لالچ په خاطر خاموشه شوې نه وم. بلکه زما د چوپتیا علت زما مور او پلار دي ، ځکه زما مور اوپلار هلته په کور کې دخپل کرکیلې او مالداری په خاطر یوازې دی. په داسې حال کې چې زما مشرورور طاهر بن هشام دلته ستا په عسکر ځای کې دتورې وهلو د فن استاد دې.»

سلطان په ډیره ښه توګه د قاسم خبرې واوریدې. اوبیا یې په ډیره نرمه لهجه قاسم ته وویل چې:« مال او مالدارې یا کور ددنیاوي ژوندانه له پاره تکیه ده. د یوه ریښتوني مسلمان او مومن عسکر له پاره د دنیاوي ژوند څخه د راتلونکې اخروي ژوند ارزښت ډیروي.... ته په داسې حال کې چې یو ډیره ښه عسکر او د تورې د وهلو دفن ماهر یې ولې خپل وخت په مال او مالداری باندې ضایع کوې ؟... تر هغو چې ستا د مور اوپلار پورې اړه لري نو زه به هغوې همدلته را وبلم...زه به په دې اړه ستا د ورور طاهر هشام سره خبرې وکړم.»

اوس نو دقاسم سره بله کومه لاره نه وه. په پټه خوله یې د تسلیمۍ سره ټیټ کړ ، سلطان دهغه دخوښې څخه خوشحاله شو او سمدستي یې د خپل «ینې چري» فوځ سپه سالار را و باله اوهغه ته یې حکم وکړ چې د قاسم بن هشام په مشرۍ دې هغه ته پنځه زره فوځونه ورکړي. په دې توګه یې قاسم هشام د پنځه زریز فوځ ستر سالار و ټاکه. پخپله قاسم حیران و چې سلطان یواځې د یوې تورې د وهلو د مقابلې په ګټلو هغه ته دومره ستر فوځ ورحواله کړ خو تر څنګ یې هغه د سلطان د پریکړې څخه ډیر خوشحاله هم و ځکه هغه کولې شو چې په دې توګه د خپلې خوښې جنګجویانه ژوند څخه خوند واخلي.

مارسي هلته د ښځو په ناست ځای کې ناسته وه او دسلطان او قاسم تر منځ خبرو ته یې غوږ ایښې و. اوس نو د هغې په زړه کې د قاسم په نوم غوټه پرانستل شوې وه. ځکه دا دښه قد و قامت خاوند عربي ځوان د سکندر د تکبر او غرور بت ورمات کړې و اودهغه د فرعونیت له پاره د اجل پیغام ګرزیدلې و. په دې اساس دا اړینه وه چې مارسي پرې ځان قربان کړي..... هغې په خوږو خوږو سترګو سره د قاسم بن هشام غنمرنګه مخ ته کتل. ترهغو چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د سلطان تر څنګ ولاړ و نومارسي دهمغې لورې ته متوجه وه. خو کله چې قاسم د سلطان څخه جدا شو نو دمارسي سترګو د هغه قدمونه څارل. هغه هلته لرې د معزیزنو په لیکو کې دخپل ورور طاهر هشام څنګ ته ولاړ او کیناست. اوس نو دمارسی له پاره په لوبغالې کې بل کوم کار نه و پاته. دخپله ځاې په پورته شوه او بیرون ولاړه .

کور ته په رسیدو سره مارتها په مارسي باندې خوله و لګوله. او ورته یی وویل چې: « نجلۍ ! ستا کړچار ډیر خرابیږی ، نن سهار یو ځل بیا تا دسکندر سره د بداخلاقۍ څرګندونه کړې ده !»

د خپلې مور مارتها په دې خبره مارسي سر ټیټ کړ ، بیا یی په لږه ترخه ژبه وویل چې:« درنې موري ! ته دې دا زړه څخه و کاږه چې زه به دسکندر بیګ ناوې کیږم....زه ستا دغه نازولې یوه لحظه هم نه شم زغملې.»

مارتها ورته په قهر سره وویل:

خبردار ! چې کومه غلطه خبره د خولې نه و نه کاږې.بدبختې نجلۍ ! ته ولې خپل ځانه هیروې ؟ سکندر بیګ د البانیه شهزاده دې. او ډیر ژر به د سیمې پادشاه شی . په داسې حال کې چې مونږ دهغې غلامان یو .دسکندربیګ نه علاوه به بل هیڅوک هم تا دومره خوشحاله و نه شي ساتلاې.»

« واه ! دا څه خبره دې وکړه ؟ شهزاده صاحب خو پخپله د سلطان مراد ثاني په لاسو کې یرغمالی دی. او د هغه پلار « جان کستریاټ » د سلطان مراد خان ثانی باج ورکونکې ..... ته د یوه یرغمالي په اړه څنګه وایی چې هغه به په راتلونکې کې د البانیه پادشاه وې ؟» مارسي په طنزیه توګه خپلې مور مارتها ته ځواب ورکړ. خو مارتها یو ناڅاپه خاموشه شوه. ځکه هغې نه غوښتل یو ځل بیا ووایی چې سکندر بیګ د البانیه راتلونکې پادشاه دې. هغه په دې پوهیده چې دهغې او جعفر ترمنځ د دولس کلنې جوړکړل شوي سازش پوره کیدو ته لا څو ورځې پاته دي. او هغې دداسې نازکې خبرې دکولو په اړه د ډیره احتیاطه کار اخست. کله چې مارسی خپله مور مارتها خاموشه و کتله نو د موقع نه یی په ګټه اخستو سره په ډیره بیړه د انګړ په لور ور منډه کړه. او دلته یی مارتها دخپل سازش په فکرونو کې ډوبه پریښوده.

مارتها او ابوجعفر دواړه سکندر په مکمله توګه په خپل جال کې را نغاړلې و . سکندر دمارتها تر سترګو لاندې ورکتوب تیر کړې و . هغې ته هغه وخت ډیر ښه په یاد و کله چې دالبانیه پادشاه « جان کستریاټ » د عثماني سلطنت دسلطان مراد خان ثاني په لاسو ډیره بده او ذلت ناکه ماتې خوړلې وه .... په هغه وخت کې مارتها په البانوي محل کې د یوې وینځې په توګه شپې تیرولې. مارتها د ځوانۍ اوښایست تر څنګ یو ذهینه او چالاکه پیغله وه. په محل کې د وینځیتوب نه مخته هغې د یوه البانوي امیر څخه د محبت دوکه هم خوړلې وه. دهغې په غیږه کې دخپل همغې محبوب یوکلنه نجلۍ هم پرته وه. البانوي امیر په لمړیو کې د مارتها سره ډیره مینه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوله. خو کله چې د مارتها غيږه ډکه شوه ، نو هغې مارتها په ډيره بې عزتۍ سره دکوره وويسته. اوس نو د مارتها سره ددې پرته بله لاره نه وه چې تر پادشاه پورې خپله شکايت و رسوي. هماغه و چې هغه د البانيا دپادشاه جان کستريات دربار ته ورسيده اوپادشاه ته يې خپله ټوله قصه واوروله. خو کله چې پادشاه د البانوي امير نوم واورید نو په هغه ولايت کې يې د بغاوت دخپريدونه د مخنوي په خاطر هغه امير ته هيڅ هم و نه ويل. خو مارتها ته يې په خپل محل کې ځاې ورکړ. او هملته يې دخپل ځان سره د وينځې په توګه و ساتله.

مارتها ډيره ذهينه او چالاکه ښځه وه ، همدا علت و چې ډيره ژر د پادشاه تر سترګو شوه. هغه ټول څلور شهزادګان چې سلطان مراد خان ثاني له ځانه سره يرغمل راوستې وو، د پخوا څخه د مارتها سره اشنا وو. همدا علت و چې جان کستريت سلطان مراد خان ثاني ته دخپل زوې سکندر بيګ د ورسپارلو په وخت کې مارتها هم دهغوې سره يو ځاې ور کړه. مارتها اودغه څلور واړه شهزادګان هملته د سلطان په محل کې اوسيدل. مارتها د خپلې لور اودهغو څلور شهزادګانو سره يوځاې د محل په اخري شاتنۍ برخه کې په ازادۍ سره زيست کاوه. سلطان هغه څلور واړه شهزادګان په مکتب کې داخل کړل او د پادشاه په مصارفو باندې تر روزنې لاندې و نيول شول.

« اورنه » ته د مارتها د راتلو ډير کمې ورځې شوې وې ، خو هغې ډير ژر دمحل دننه خپل اړيکې و غځول.هغه ډيره مذهبي ښځه وه . د بله اړخه ابوجعفر هم هملته په اورنه کې موجود و . ابو جعفر يو روزل شوې هوښيار جاسوس و . هغه هلته په « اورنه » کې د سلطان په خلاف د جاسوسۍ جال خپور کړې و ، د کوټوال نه نيولې د ينې جري فوځ د يو شمير سالارانو پورې يې د خپل پټ کار تارونه غځولي و. ان تر دې چې دسلطان په دربار کې يې هم کارندې موجودې وې. داسې بريښيده چې په اورنه کې ابوجعفر بې تخته پادشاه و . هغه به په څرګنده توګه د يوه مذهبي لارښود په څير را ښکاره کيده ، خلکو به ورته د غرب خطيب وايه . خو په حقيقت کې هغه د قسطنطنيې د ارتوډکس دچرچ «ايا صوفيا» يو روزل شوې پادری و . هغه هلته په اورنه کې دخو کالو څخه اوسيده او جاسوسانو به يې ورته د عثماني سلطنت د ټولو کړو وړو په اړه خبرونه ور رسول

د البانيه دماتې وروسته مارتها او البانوي شهزاده «اورنه»ته راغلل ، دهغوې راتګ ابوجعفر ته د هغه د سازش د جال د خپرولو له پاره نورې اسانتياوې هم راپيدا کړې. هغه د ټولو دمخه د مارتها کمزورتياوې راپيدا کړې اوبيا يې دغه ښايسته ښځه په خپل جال کې د رابښکيلولو له پاره منډې ترړې پيل کړې. ديوه مذهبي مشر اولارښود په څير ،خلکو ته د سلطان د محل شاتنۍ برخې ته د هغه تګ راتګ دومره عيبجن نه ښکاريده. لمړۍ ځل چې هغه دمارتها کورته راغې نو مارتها هغه د مسلمانانو مذهبي لارښود و ګانه او څه ځانګړې پاملرنه يې ورته و نه کړه. خو دغه مکار ابوجعفر په خپلې همغې لمړنۍ کتنه کې مارتها په خپل بوتل کې بنده کړه. په لمړيو کې مارتها د عيسويانو د دې سازش څخه په ويره کې وه. خو د ابوجعفر غوړه مالۍ هغه ډيره ژر په خپله ولکه کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوسته ، اوس هغه د يوې البانوی وينځې په ځاې د «قيصر» يوه ډيره مهمه جاسوسه وه. مارتها به د ابوجعفر له پاره سلطانی محل ته ورتله اودهغه ځايه به يی مکمل را پور ابوجعفر ته ورکاوه او په دې توګه يی د يسوع مسيح ددين له پاره خپل ځان وقف کړې و.

په دې وخت کې يوه ډيره مهمه پيښه رامنځته شوه. د سربيه پادشاه (لارډ ستيفن) خپله شهزاګی لور «سروين» د سلطان مرادخان ثاني په نکاح کې ورکړه. دسربيه پادشاه لارډ ستيفن که څه هم په مذهبی توګه عيسايی و خو د مرادخان ثاني د نيکه (سلطان بايزيديلدرم) د وخته راهيسې دعثماني سلطنت خيرغوښتونکې او وفاداره پاته شوې و. دبايزيديلدرم د وخته راهيسې ستيفن دمسلمانانو سره يو ځاې په ډيرو جنګونو کې ګډون کړې او په هر محاذ به د سلطان تر څنګ ولاړ و. د انګورې په جنګ کې هغه وخت چې د تاتاريانو حاکم (امير تيمور) سلطان بايزيلدرم ته سخته ماته ورکړه ، نو ستيفن هم دسلطان سره يو ځاې ولاړ و. په هغو وختو کې ستيفن نوې ځوان شوې و ، ستيفن سلطان بايزيديلدرم ته د وفاداری د نښې په توګه خپله خور هغه ته په نکاح ورکړه. او اوس يی سلطان مرادخان ثاني ته ، چې دبايزيديلدرم لمسې او دسلطان محمدخان اول زوې و ، د وفاداری د نښې په توګه خپله لور شهزادګی «سروين» واده کړه. کله چې شهزادګی سروين د سلطان محل ته را غله نو د مارتها او ابوجعفر غوږونه را پورته شول. په دې وخت کې ابوجعفر مارتها ته وويل چې:

« مارتها !دا شهزادګی ستا دمنګلو څخه لرې نه ده. هغې ته د سترصليب سوګند ورکړه او د خپل ځان سره يی په جهاد کې شريکه کړه.»

مارتها هم شهزادګی سروين سره خپل اړيکې و غځول اودهغې محل ته يی تګ را تګ پيل کړ. خو هغې ته ډيره ژر څرګنده شوه چې د لارډ ستيفن لور دخپل پلار په څير په پاک زړه د عثماني سلطنت ملاتړې ده. مارتها ډيره ژر ناهيلې شوه او ابوجعفر ته يی وويل چې شهزادګی سروين دومره غوږه مړی نه ده چې په اسانه د ستونې تيره شي. خو ابوجعفر نا هيلې شوې نه و. په دې خاطر يی په خپل جال کې د شهزادګی سروين د راښکيلولو له پاره هلې ځلې جاري و ساتلې.

په حقيقت کې ابو جعفر يو ډير سفاک او ظالم انسان و. هغه د البانيی پادشاه جان کستريات ، دسلطان پر خلاف بدګمانه کاوه او هغه يی د بغاوت په لور را کشاوه ، ددې کار له پاره هغه يو ستر پلان جوړ کړې و. خو کله يی چې دخپل دغه پلان څخه مارتها خبروله نو هغه ډيره په ويره کې شوه ، ځکه چې د ابوجعفر سازش ډير ظالمانه اوسفاکانه و. دسلطان پر خلاف د البانيی د پادشاه جان کستريات دبدګمانه کولو له پاره ابوجعفر ، دسلطان په محل کې د اوسيدونکو البانوي معصومو شهزادګانو د وژلو پلان جوړ کړ. مارتها چې په يوه ډول ددې کوچنيانو مور ګڼل کيده ، نه غوښتل چې د ابوجعفر په دې سفاکانه سازش کې راګډه شي ، خو ابوجعفر څو ورځې په پرلپسې توګه مارتها ته ددې کوچنيانو د وژلو له پاره حکم کاوه. خو کله چې مارتها دهغه خبره و نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

منله نو ابوجعفر پیغله مارسي د مارتها څخه په زوره جدا کړه ، مارتها ډیره سخته په جال کې را ګیره شوې وه . اوس نو هغه د ابوجعفر سره دهغه د زمکې لاندې جاسوسي پروګرامونو کې داسې ورننوتې وه چې د بیرته راتګ ټولې لارې یې په خپل مخ ترلې وې.

بلاخره مارتها په لړزان توګه د ابوجعفر حکم منلو ته غاړه کیښوده او د البانوي پادشاه جان کیستریات درې واړو معصومو کوچنیانو ته یې په ډوډۍ کې زهر ورکړل. سکندر په خپلو ورونو کې تر ټولو مشر ، او تر یوه ځایه چالاکه او هوښیار هم و . مارتها د ابوجعفر په سلا سکندر ژوندې پریښود خو پاته درې واړه شهزادګان یې د سفاکې ښځې په څیر په زهرو ووژل. په حقیقت کې دغه کوچنیان د خپل مور اوپلار نه لرې په یو ډیر لرې هیواد کې دهمدې مارتها درحم او کرم پورې ترلې وو. نو کله چې دغه درې واړه کوچنیان د لوبو نه وروسته دسترخوان ته را غلل نو د غذا خوړلو په لوښو کې هغوې ته مرګ انتظار کاوه. دا زهر ابوجعفر راوستې و چې کرار کرار یې اغیز شینده.

کوچنیان د غذا د خوړلو وروسته بیرته په لوبو کې مشغول شول. خو یو ساعت وروسته ترټولو کوچني شهزاده ته د قې کولو تکلیف پیدا شو اوبیا د لږ ځنډ وروسته د هغه روح دهغه دتنې څخه ووت، هغه نور کوچنیان تر یوه وخته پورې پاته شول او دځو ورځو سختې ناروغتیا وروسته یو په بل پسې له دې نړۍ و کوچیدل.

د دې درې واړو شهزادګانو په مړینې سلطاني مانۍ په لړزیدو راغله. سلطان مرادخان ثاني سمدستې دربار را وغوښت او ددربار حاضرینو ته یې دغه ټول حالات تر مخ کیښودل. سلطان پخپله هم ډیرزیات غمژن او پریشانه و. ځکه چې دهغه تر پالنې لاندې د البانیه درې کسه معصوم شهزادګان په ډیره پټه توګه یو په بل پسې وفات شوي وو ، دهغوې د ډلې څخه یوازې یو شهزاده «جارج کستریات» ژوندې پاته شوې و . په حقیقت کې دا دیوه مسلمان پادشاه له پاره د ډیر شرم او خجالت ځاې و . دسلطان خپل زوې «شهزاده محمد» ددې البانوي شهزادګانو همصنفې او همځولې و. دسلطان له پاره د ډیرې زیاتې اندیښنې خبره دا وه چې د البانیې پادشاه به اوس دهغه پر خلاف راپاڅیږي او د عثماني سلطنت په شمالي ولایتونو کې به په بغاوت لاس پورې کړي. ددربار حاضرین ټول په فکرونو کې ډوب ناست وو . ځکه د دې شهزادګانو دغسې پټه مړینه د ټولو له پاره معمه وه ، او د مجرم په اړه هیڅ ډول معلومات نه ترلاسه کیدل. په اخر کې سلطان د خپلې څارګرۍ د محکمې مشر ددې مړینو د پټو رازونو درا برسیره کولو له پاره مامؤر کړ. تر څنګ یې د البانیه د پادشاه په لور یې د تعزیت له پاره یو درونده هیئت و استاوه. خو هغه ته یې دا پیغام و لیږه چې دا معصوم شهزادګان د کومې نه پیژندل شوې ناروغتیا له امله وفات شوي دي. ددې ترځنګ سلطان مراد خان ثاني دا یو قدم بل هم واخست چې جارج کستریات یې نیغ په نیغه د خپلې څارنې لاندې واخست اودهغه د روزنې له پاره یې پوه او وفاداره وګړي و ټاکل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو ابوجعفر او مارتها ته د البانيا د پادشاه له لوري د بغاوت هيله پيدا شوې وه اودهمدې له پاره په انتظار کې ناست وو. ابوجعفر د دې معصومو شهزادګانو د مړينې په اړه د قسطنطنيې قيصر ته په خپل راپور کې و ليکل چې:

«معظم شهينشهاه او د مسيحيت ستر محافظ ، د قسطنطنيې دروند قيصر !

ما ددې کسو معصومو عيسايي کوچنيانو په پاکو وينو باندې د سلطان مراد خان له پاره پرلپسې عذاب وليکه. او د عثماني سلطنت البانوي پولې مې د بغاوت دبارودو څخه ډکې کړې دي. سلطان زمونږ د هيلو سره سم څلورم شهزاده نيغ په نيغه دخپلې څارنې لاندې نيولې دي او اوس زه دمسيح ددين په مطابق ددې څلورم شهزاده فکري اوذهني روزنه کوم ، زه به ډير ژر هغه دسلطان په کورکې دننه د يوه ستر دښمن په څير تيار کړم.»

دقيصر خير غوښتونکې

ډيمونان.

اوس نو ابوجعفر مارتها ته دا دنده ورکړې وه تر څو شهزاده چارج د سلطان پر خلاف ښه و پرسوي. ددرې ګونې قتل وروسته ، اوس مارتها په مکمله توګه د ابوجعفر په لاسو کې نخيده. دهغې له پاره د ابوجعفر دخبرو دمنلو پرته بله لاره هم نه وه. په دې اساس مارتها همغه څه کول چې ورته به د قيصر د جاسوس ابوجعفر «ډيمونان» له اړخه ويل کيده. مارتها شهزاده جارج ته د انتقام اوبدلې د اخستلو په خاطر دا ويل چې دهغه دري واړه ورونه د سلطان مرادخان ثاني له خوا په زهرو وژل شوي دي. جارج لا تراوسه پورې د لس يولس کالو هلک و. هغه دخپلو بې اسرې ورونو په مړينه باندې سخت غمژن شوې و. هغه به د مارتها له خوا دسلطان پر خلاف را پرسول کيده ، په دې خاطر دهغه د وجود دهر رګ په وينه کې د انتقام اوبدلې اخستلو وينې ګرميدې. هغه ته به د سلطان هر قدم او هر کار دظلم يوه نمونه څرګنديده. دهغه تر مخه به د خپل مفتوح هيواد او خپل مغلوب پلار مخ تر سترګو کيده ، هغه ته د خپلې بدحالۍ هغه وخت هم را په يادېده چې پلار او مور يې ورځخه بيليدل ، او پخپله د کوچنيوالې په عمر د خپلو دري نورو ورونو سره يو ځاې يو بيګانه هيواد ته د بنديانو په څير بوتلل کيده. بيا يې خپل کمرعمره ورونه په داسې حال کې کتل چې دمرګ په خاطر د زهرو په نشه کې لاس و پښې وهلې او کانګې يې کولې. مارتها دغه نوې ځوان شهزاده د خپلې غوړې ژبې په جال کې را نغاړلې و.

که څه هم البانوي شهزاده جارج کسترياټ نيغ په نيغه د سلطان تر څارنې لاندې راغلې و خو دهغه په سينه کې د غم او غصې جهنم را خوټيده. مارتها به په دې لمبو نور هم تيل ور شيندل. خو تر څنګ به يې هغه د سمدستې بدلې اخستلو څخه منه کاوه. مارتها به هغه ته ويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« جارج ! کوم داسې کار در څخه په بیړه کې تر سره نه شي چې دهغې په واسطه دا پټ راز ټول را څرګند شی او بیا ته دخپلې بدلې د اخستلو څخه بې برخې شي.»

اوس نو جارج په مستقیمه توګه په شاهي مکتب کې ښوونه او روزنه تر لاسه کوله. دلته هغه د شهزاده محمد سره هم ملګرې شو. خو شهزاده محمد د جارج څخه په عمر کې پوره کوچنې و. جارج هوډ وکړ چې د بلوغ د مرحلې وروسته به د سلطان مرادخان ثاني دا زوې شهزاده محمد وژنې او د خپلو ورونو د بدلې داخستلو تنده به پرې ماتوي. د جارج خام ذهن ددې خیالاتو او فکرونو سره ورځ په ورځ پخیده. کرکې ، غم اوغصې هغه بدمزاجه او بدکړچاره کړ. شاهي ښوونې او روزنې د جارج پټې وړتیاوې هم را بربنډې کړې ، کله چې هغه ځوان شو نو د یوه ضدي بلکه تجربه کار شهزاده په توګه ځوان و ځلید.د شاهي مکتب څخه د فارغیدو وروسته هغه د ینی چري په عسکری روزنځاې کې د عسکری فن د ښوولو او زده کولو جوګه شو. هغه ډیر ژر د تورې وهلو او نیزې ویشتلو فن زده کړ. چې ددې روزنې استاد یې« طاهر هشام» و.

د ینې چرنې روزنځاې په حقیقت کې د عیسایی بندیانو له پاره د اسلام د ښوولو او د مسلمان په څیر دهغوې د روزلو له پاره جوړه کړل شوې وه ، خو دجارج ذهن په دې روزنځاې کې هم بدل نه شو ، جارج که څه هم د سلطان دغونښتنې په اساس خپل مذهب په ښکاره توګه تبدیل کړ خو په زړه کې همغسې عیسایی پاته شو . مارتها اوابوجعفر هم هغه ته په ښکاره توګه د مذهب د بدلیدو مشوره ورکړې وه. جارج هم دهغوې دمشورې په اساس مذهب بدل کړ او اسلام یې و مانه. سلطان د جارج اسلامی نوم «سکندر بیګ» کینبود. او جارج ته یې دخپل زوې حیثیت ورکړ. خو سلطان ته دا ډاګیزه نه وه چې هغه یو مار په خپل لستونې کې پالي. داسې یو مار چې شاته یې د ابوجعفر په څیر یو زهري ښامار او دمارتها په څیر یوه خطرناکه ښامارہ ولاړه ده.

۱۴۴۳زیږدیز کال پیلیدونکې و ، دپسرلې ښایسته موسم پیل شوې و او د تخت کیناستې کلنۍ میله په خپل اوج کې وه. نن سکندر بیګ ته غابښ ماتونکې ماتې ورکړل شوې وه. او دهمدې ماتې په خاطر د مارتها لور مارسي دخوشحالۍ څخه پورته پورته غورځیده. خو مارتها او ابوجعفر دسکندر د ماتې په خاطر ډیر غمژن ښکاریدل. خو سلطان ددې میلې دغه مقابله یوه لوبه وګڼله او شاته یې ورغورځوله

سلطان د لوبې او میلې د پاې ته د رسیدول وروسته سکندربیګ خپل محل ته را وباله اودهغې په چپ بازو باندې د راپیداشوې زخم په اړه یې و پوښتل. سکندر لا تر اوسه پورې دخپلې ماتې د اغیز څخه نه و راوتلې. کله چې سلطان ، سکندر په خپل حال کې وکوت نو تري ویې وپوښتل:

«سکندربیګه ! مونږ ستا په میړانې او ځواک باندې قایل یو ، تاته په دې اړه د اندیښنې کولو اړتیا نه شته. مونږ پریکړه کړې ده چې تا د غربي پولو د جاګیر او زمکو والي و ټاکو. اوس وخت را رسیدلې دې چې تاته دحکمرانۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولو دنده در وسپارل شي. مونږ ستا د ښوونې او روزنې څخه ډاډمن یو ،اوتا خپل زوې ګڼو . ستا دماتې خوړلو د اغیز د له منځه وړلو له پاره همدا لاره مونږ ته غوره ښکاري.»

دسلطان دپریکړې په اوریدو سره د سکندر بیګ احساسات را ژوندې شول. هغه سمدستې دخپلې ماتې ټول غم له یاده وویست. او یوناڅاپه یې ورته دخپلې بدلې منزل را لنډل و ښود. سکندر خپله ملا ټیټه کړه او د سلطان د پریکړې څخه یې خوښې و ښوده او دخندا کولو هڅه یې وکړه او ویې ویل:

درونده سلطان ! تا یو یرغمالي شهزاده ته دخپل زویوالي لقب ورکړ. اودا چې تا ماته تر ټولو ستره او ښه روزنه را کړه ، زه به ستا دا ښیګڼه هیڅکله هم له یاده و نه کاږم او نه به یې د بدلې د پوره کولو وړتیا ولرم. زه ستا ددې ټولو ښګیڼو په بدله کې یواځې دا ژمنه کولې شم چې د سلطان هر خدمت به د زړه له کومې په پوره خوشحالۍ سره تر سره کوم.»

سلطان د سکندربیګ د خبرو په اوریدو سره ډیر خوشحاله شو او بیا یې وویل چې:

« سکندره ! مونږ په تا پوره پوره باور لرو !....ته همدا سبا سهار وختې د غربي پولو په لور د تللو له پاره ځان تیار کړه. هلته د سرحداتو د جاګیر والي ته زمونږ دغه شاهي فرمان له ځانه سره یو سه ، دننه نه اخوا ته زمونږ دسلطنت یو ستر جاګیردار یې. او زه هیلمن یم چې ته به خپله دغه دنده په ډیره ښه توګه تر سره کړې.»

اوبیا د میلې په دریمه ورځ سکندر د خپلو ساتونکو سره یو ځاې دغربي پولو په لور روانیدونکې و . د تللو تر مخه سکندر مارتها ته په کلکه وویل چې د تللو د مخه مارسی مجبوره کړی چې له ماسره واده وکړی او بیا یې له ځانه سره یوسي. مارتها هم همداسې هیله درلوده. خو مارسي په سپینه پاڼه تري ددې کار کولو په اړه ښښنه و غوښته، خو کله چې سکندر نور هم زیات فشار راوست نو مارسي دیوه بل چال په لوبولو باندې پیل وکړ اوپه علني توګه یې وویل چې هغه نه غواړی د یوه مسلمان سره واده وکړي. هغې اعلان وکړ چې که چیرې سکندر بیرته عیسایی مذهب ته را وګرځي نوبیا دهغه سره واده کولو ته تیاره ده. دمارسي ددې اعلان سره سم سکندر ، مارتها او ابوجعفر ټول حیران دریان پاته شول. اوس نو د مارتها سره ددې پرته بله چاره نه وه چې مارسي د اصل حقیقت څخه خبره کړي ، مارسي هم د وخت پیژندونکې مارتها لوروه. هغې یو چال ولوباوه اودخپلې مور څخه یې حقیقت را وسپړوده. مارتها خپله لور مارسی یوې بلې ځانته خونې ته یوړه او دا حقیقت یې ورته ډاګیزه کړ چې سکندر بیګ په اصل کې مسلمان نه دې بلکه هغه د خپل ځان اودخپلو ورونو د بدلې داخستلو په خاطر د اسلام د منلو ډرامه جوړه کړې ده . د مارتها د خبرو په اوریدو سره د مارسي سترګې د حیرانتیا څخه بوتې را ووتې. دهغې دزړه درزار نور هم زیات شو او هغه یو ناڅاپه دې ته متوجه شوه چې هغه د یوې ستري پتې څخه خبره شوې ده. هغې دخپلو زیاتو معلوماتو د تر لاسه کولو له پاره خپله مور نوره هم و ګړوله او ترې ویې پوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« موږ ! نن ماته ریښتیا ریښتیا ووایه چې ددغه ابوجعفر حقیقت څه دې او دا څه ډول انسان دې ؟ ځکه دغه کس لکه څنګه چې په ښکاره توګه تر سترګو کیږي په حقیقت کې هغسې نه بریښي ؟»

دمارسي دخبرو په اوریدو سره مارتها و لړزیده . هغې خو نه غوښتل چې د سکندر راز هم را برښډ کړي خو مجبوره شوه داسې قدم واخلي. خو د ابوجعفر په څیر د یوه خطرناک جاسوس د مخ څخه یې د نقاب دلرې کولو په اړه رنګ تک ژیړ شو خو د خپل ځان د سنبالولو هڅه یې وکړه او مارسي ته یې وویل:

« لوړې ! دا وخت ددې خبرو نه دې. تا شرط ایښې و چې ته به د یوه عیسایی سره واده کوې ، په دې خاطر ماتاته د سکندر بیګ په اړه حقیقت ډاګیزه کړ. اوس نو ته نور وخت له لاسه مه ورکوه او ژر دخپل واده له پاره ځان تیار کړه.»

دمارسي په ذهن کې توپان را پورته شوې و . هغې ته په لومړي ځل دا احساس راپیدا شوې و چې دهغې مور په خومره لوې سازش کې را ښکیل شوې ده . هغې د خپلې مور په سترګو کې سترګې ور ننویستې اوپه پوره زړه ورتیا یې ورته وویل چې:« سهی ده ، کومه ورځ چې ته ما ته دا ډاګیزه کړې چې دا مکار ابوجعفر څوک دې ؟نو زه به په همغې ورځ د سکندر سره د واده کولو له پاره ځان تیار کړم.»

د مارسي دخبرو په اوریدو سره مارتها په خولو کې ډوبه شوه . اوس نو ورته د خپلې لور قانع کول ستونزمن شوي و . هغې دا هم نه غوښتل چې دهغې د ضدي لور کړچار د سکندر بیګ او ابوجعفر تر مخه را برسیره شي . ځکه هغه په دې پوهیده چې سکندر خومره خطرناک وګړې دې . که چیرې هغه یو ځل دهغې د لور څخه یو ځل مخ واړوي نو په ډاډمنه توګه له منځه به یې یوسي . د مارتها له پاره هر ډول پریکړه ستونزمنه شوې وه . سریې تیټ کړې و او په فکرونوکې ډوبه ناسته وه . بلاخره د سکتې نه را بیرون شوه ، د خونې نه باهر ورته سکندر بیګ او ابوجعفر دواړه منتظر ناست و . مارتها په درندو قدمونوسره مخته راغله او په داسې حال کې چې خپل ځان یې نورمال نښوده ویې ویل:

« سکندره زویه ! مارسي د واده کولو له پاره تیاره ده . خو د دومره ژر واده کولو څخه ویریږي ، ته په اطمینان سره ولاړ شه ، زه به پخپله مارسي هلته ستا جاګیر ته د له ځانه سره دروړم. بیا مونږ ټول هملته له تاسره واوسو .

ابوجعفر په ډیره عجیبه توګه د مارتها په مخ باندې خپلې سترګې ور ننبلولې وې. هغه دمارتها خبرې په ډیر غور اودقت سره واوریدې اوبیا یې په تفهیمی او طنزیه توګه دهغې سره دهوکړې سر و خوځاوه . مارتها د ابوجعفر په نیت پوه شوې وه او دننه وجود یې ټول د ویرې په لړزه کې و . هغې ته دا معلومه شوې وه چې دې خطرناک شخص ته به د ټولو کړو وړو اندازه معلومه شوې وې ، په هر صورت سکندر دمارتها خبرې په ډیره حوصله سره واوریدې او د هغې په اړه یې دکوم قهر او غصې څرګندونه و نه کړه بلکه مارتها ته یې وویل چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« تروړې سهې ده ! زه به دهغه ځاې د چاپيريال د کتلو وروسته ، ډير په تاسې پسې هلته د راتلو له پاره څوک را و ليږم.»

دسکندر دخبرو څخه دمارتها ويره لږ څه کمه شوه خو ابوجعفر ورته وويل چې:

هو هو ! په دې کې د اندېښنې کولو څه خبره ده. مارسي او سکندر دواړه د يوه کور کوچنيان دي. مونږ چې کله هم وغواړو دهغوې تر منځ واده کولې شو .... اخر مارسي به دسکندر پرته بل چيرې ځی ؟ د ابوجعفر اخري خبرې دوه معناوې درلودې. دا چې سکندر به پرې پوه شوې او که نه ، خو مارتها پرې رسيدلې و ه.

خداې خداې يې کول او سکندر دهغه ځايه ولاړ. دهغه دتلو سره سم دمارسي په وجود کې ساه راپيدا شوه. دشپې مارسی وکتل چې دهغې مور په خپله بستره باندې اوړې را اوړې ، بيا نژدې نيمه شپه وه چې مارتها دخپلې بسترې څخه را پورته شوه، دلور خواته راغله ، هغه ډيره زياته نا ارامه وه. کله چې مارسي دخپلې مور دا حالت وکوت نو پرته له ځنډه يې تر يو پوښتل: « درنې مورې ! ولې دومره اندېښمنه يې ؟ مارسي دخپلې مور دکيناستو سره سم دا خبره وکړه. مارتها اوږده ساه واخسته او په ډيره مړۍواندې ژبه يې وويل:« مارسي ! زه ستا په اړه اندېښمنه يم. ته پوهيږې چې سکندر يو ضدی او جګړه کونکې انسان دې. هغه به ستا دانکار کولو څخه په غضب شي. دا غنيمت دې چې تر اوسه پورې هغه تا دخپلې وينځې لور ګڼي ، اوپه دې هم پوهيږې چې ته د هغې پرته دبل چا کيدې نه شې. خداې دې نه کوې ، که هغه ته دا ډاګيزه شي چې ته دهغه سره واده کول نه غواړې نو حالات به ډير کړکيچن شي.»

د مارتها دخبرو په اوريدو سره مارسي راپورته شوه ، کيناسته ، او دمور د اوږې سره خپل سر يو ځاې کړ او ورته يې وويل: « مورجانې ! ته اندېښنه مه کوه ! هيڅ ستونزه به نه راپيدا کيږي.»

مارتها او مارسي تر ډيره وختّه پورې په همدې خبرو کې مشغولې وې ، خو دسهار نه لږ څه مخته د مور اولور سترګې ورغلې او بيدې شوې.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲

دپنځه زره کسیز فوځ سالار

دخپل ورور کور ته د قاسم د راتلو نن پنځمه ورځ وه ، دري ورځې مخته یې د توري وهلو په فن کې چې کومه کارنامه تر سره کړې وه په هغې دهغه ورور طاهر هشام اووراندار یې «سکینه» دواړه ډیر خوشحاله شوي وو . دهغوي دواړه کمر عمره زامن هر یو «عمر» او «علي» له ده سره دهمغه دریمې ورځې څخه وروسته را بلد شوي و . هغوي نن ټوله ورځ د خپل مکتب د همعمره کوچنیانو سره د خپل کاکا د توري د وهلو دمقابلې د ګټلو قصې کولې .

سبا سهار وختې قاسم خپلې دندې ته حاضریده . دهغه ورندار ورته سهار وختی د زیتونو په غوړیو کې حلوه تیاره کړې وه ، کله چې مانبام طاهر کورته راستون شو نو هغه یې په لاسو کې د سمندرې ماهیانو څو ټوټې و کتلې . داسې څرګندیده چې نن د قاسم له پاره ځانګړې میلمستیا تیاره کړل شوي وي . مانبام یې ورندار د زورلو په خاطر ، دسترخوان په سر ورته وویل چې:

« بس ، اوس نو وخت ستا د واده کولو له پاره هم مناسب دې ، زه به کومه ښه ښایسته ترکي پیغله پیدا کړم او ستا د رشتې خبره ورسره و چیړم.»

ددې خبرې په اوریدو سره کوچنیانو دخوشحالۍ نه ټوپونه پیل کړل (دکاکا واده دي....دکاکا واده دي) ، طاهر هم د سترګو لاندې خندل ، خو قاسم احتجاجا پورته شو او ویې ویل چې:«نه ورندار نه ، د اوس نه دا تیرې را سره مه کوئ ، زه خو اوس باید نړۍ ووینم غواړم سلطان «قیصر» ته د درس ورکولو له پاره قسطنطنیه کلابنده کړم. دبله اړخه د غربي اروپا خطرناکه سپه سالار « هونیاډي » دصلیبي ځواکونو د قومندې د اخستو له پاره راستون شوې دي ، عثماني سلطنت د څلورو خواو څخه په ګوابنونوکې ډوب دي. نو په داسې وخت کې به د ینی چرې د فوځ د پنځه زرو عسکرو سالار څه ډول د واده جنجالونه وپالي» قاسم د واده د نه کولو له پاره ډیره معقوله لاره خپله کړې وه. سکینه د قاسم دځواب څخه ډیره حیرانه پاته شوه.

« او هو ... !تا خو داخبره ډیره جدي واخسته. سهې ده ، وروره سهې ده ، ته لمړۍ قسطنطنیه فتحه کړه اوبیا واده وکړه. بلکه دهمغه ځایه له ځانه سره کومه اروپاي میم راوړه.» سکیني ورته په خندا کې وویل اوخبره یې واړوله.

طاهر دخپل ورور او خپلې ښځې د بحث څخه خوند اخست ، بیا یې په خندانه خوله وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«سکینه بیګم ! سلطان د قاسم څخه ډیر اغیزمن شوې دې ، نو لرې نه ده چې هغه به پخپله د قاسم له پاره کومه ښه رشته را پیدا کړي.»

دطاهر په دې خبره درې واړو وخندل. په همدې وخت کې د کور دړه چا و ټکوله. دوې ټول چپ چاپ شول ، د طاهر په تندې ګونجې راپیدا شوې او په لوړ غږ سره یې وویل چې:

« په دې وخت کې به څوک وي ؟... خیر زه به یې وویني ...» هغه د دروازې په لور د ورتلو له پاره پورته کیده چې قاسم پرې ور مخته شو ، « ته کینه وروره ! زه به یې وینم چې څوک دې ؟ » قاسم چې دروازه پرانسته نو مخې ته یې یو د پوخ عمر اجنبي ولاړ وموند. دا ابوجعفر و. قاسم هغه د لمړي ځل له پاره کوت. د ابوجعفر په سترګو کې د مار په څیر ځلاوه. ابوجعفر د قاسم دکتلو سره سم هغه ته په خندانه خوله سلام وکړ او بیا یې ورته وویل:

« ته ما نه پیژنې خو ستا ورور زما دوست دې. په هرصورت ، نن خو زه یواځې ستا د زیارت کولو له پاره راغلې یم ».

دابوجعفر دخبرو داوریدو وروسته ، قاسم هغه ته د میلمستون دروازه پرانسته. اودغه پوخ عمري ابوجعفر ته یې هلته د کیناستو له پاره اشاره وکړه. « ته دلته کینه ، زه مې ورور خبروم اوبیرته را ستنیږم. خو که مهرباني وکړې اوخپل نوم دې را ته و ښایی ترڅو یې زه خپل ورور ته ووایم.» « بلې ، زما نوم ابوجعفر دې ،» کله چې قاسم خپل ورور طاهر ته د ابوجعفر د راتلو په اړه وویل نو دهغه د تندې ګونجې نورې هم ژورې شوې.

«ابوجعفر ! ...د غرب خطیب ، دا سړې دلته څنګه راغلې دې ؟ ترڅو چې ماته معلومه ده دا سړې خو د ښار په هغه سر کې د «بغدادی دروازې » د جومات خطیب دې.» طاهر دفکر په نړۍ کې ډوب ، دخپل تندې خولې په لاس وچې کړې اوویې ویل:« هغه وایی چې له ماسره د کتلو له پاره راغلې دې ، هغه ستا دوست دې ....هغه همداسې ویلې دې که نه...»

« زما دوست.....؟ نه ، ماخو هغه یو ځل نیم چیرې کتلې دې. خیر ورځه ، ور به شو چې خبره څه ده.»

دواړه ورونه د ابوجعفر دکتلو له پاره میلمستون ته راغلل ،او هلته دمیلمه سره کیناستل ، ابوجعفر په خپلې چاپلوسانه لهجې سره وویل:

« شیخ طاهر !...ستاورور خو ډیر جنګجویه دې. د میلې په ورځ د هغه دکړچار څخه سلطان ډیر اغیزمن شوې دې په دې خاطر یې هغه د ینی چرې دپنځه زرو کسانو سالار و ټاکه. زه دهغه دهمدې بریاو د مبارکۍ په خاطر دلته راغلې یم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

طاهر په ډيره حيرانتيا سره دابوجعفر خبرې اوريدې اوبيا يې په پوره ادب سره ورته وويل: « ستا څخه ډيره ډيره مننه ، تا زحمت و ګاله... ريښتيا هم په يني چري کې زما د ورور مقرريدل زماا او زما دکورنۍ له پاره د سعادت خبره ده .»

قاسم او طاهر دواړو ته تر اوسه دا ډاګيزه نه وه چې ابوجعفر څومره خطرناک انسان دي. خو ابوجعفر د طاهر په اړه دهر څه نه خبر و . خو اوس د هغه توجه د قاسم په لوري وه. ځکه چې د ينې چري سالار دهغه د سازش ځانګړې نښه وه . تر اوسه هغه د ينې چري د فوځ درې کسه سالاران په خپل خپور کړې جال کې را نښلولي وو.... دهغه کار داو چې هغه به ناواده شوي او کمعمره سالاران د عيسايي تنکيو پيغلو په لومو کې راګيرول..... اويو ځل به چې څوک دهغه د راز ملګري شو او په جرم کې به ورسره شريک شو نو بيا به دهغه بيرته را ستنيدل شوني نه ښکاريدل. هغه به د ينې چري مهم سالاران د بغاوت په لور رابلل. ينې چري د سلطنت تر ټولو مهم او جنګجو فوځ و .

دا فوځ د عثمانيه سلطنت د بنسټ ايښودونکي « عثمان خان» زوي « اورخان» دخپل ورور «علاؤالدين » او « قراء خليل» په سلا باندې منځته راوست . د « اورخان » په وخت کې ، کله چې کوچنۍ اسيا د عيسايي حکومتونو څخه پاکه شوه نو د عثماني سلطنت خاص مامورين د ټول هيواد په جاګيرونو کې خپاره کړل شول ، په پخوا وختونو کې ګڼ شمير عيسايان بنديان کړل شوي و او نور ګڼ شمير يې د سلطنت رعايا ګرزيدلې و او دذميانو په څير يې په دې کوچنۍ اسيا کې خپل ارام ژوند کاوه. صدراعظم علاؤالدين خپل ورور «اورخان» ته سلا ورکړه چې ستر ستر جاګيرداران چې د سترو سترو فوځونو خاوندان هم دي ، ځينې وختونه د سلطنت له پاره دګواښ سبب ګرځي.

په دې وخت کې ترکانو کوم منظم فوځ نه درلود. او صدراعظم علاؤالدين ددې خبرې څخه په ويره کې و چې يو وخت به دهغه جاګيرداره عيسايي رعيت د ګاونډيو عيسايي سلطنتونو سره پټ تارونه و ځغلوي او دمخالفت او بغاوت کولو وړتياوې به پيدا کړي. په دې خاطر هغه دا اړينه و ګڼله چې د عيسوي بنديانو او عيسوي رعاياو څخه ځوان او دنوي عمر خاوندان د سلطنت د ځارنې لاندې وروزي اوپه دې توګه هغوي ته اسلامي ښوونه او روزنه ورکړي ،مسلمانان يې کړي او يو ځواکمن فوځ ترې جوړ کړي.

دې فوځ ته به ځانګړې شاهي فوځ ويل کيږي. ددې خلکو څخه به د بغاوت او سرکشۍ هيله نه کيږي. او تر څنګ به يې ددې نوو ځوانو مسلمانانو خپلوان هم د سلطنت مخالفت نه کوي. ددې برعکس به هغوي ته هم په اسلام کې د رانوتلو ترغيب ورکول کيږي. همدا علت و چې دا وړانديز سمدستي ومنل شو .

ددې کار دپلې کولو له پاره په لمړي کال کې زر کسه عيسايي ځوانان ددې کار له پاره را وړل شول اوهغوي ته فوځي روزنه ورکړل شوه، په پيل پيل کې چې کله دوه زره کسان د فوځي روزنې څخه فارغ شول نو دوې ټول د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان د خوندي ساتلو د ګارډ په څير وګمارل شول ، سلطان دهغوي دروزنې له پاره يوه ستر صوفي « حاجي بکطاش» ته ددعا له پاره ورغې ، دغه خداې پاله بزرګ ديوه ځوان په اوږه باندې لاس کيښود او دې فوځ ته يې دعاينه وينا وکړه او د «يني چري فوځ » نوم يې پرې کيښود.

په دې ډله کې قاسم بن هشام لمړی کس و چې عيسايی نه و . خو بيا هم په يني چري کې شامل شوې و ، عيسايی ځوانانو به داسلام د قبلولو وروسته دسلطان تر څارنې لاندې د حرب د فن په اړه اعلې روزنه تر لاسه کوله .دهغوي په فوځې روزنه کې به ډيره سختې کيده ، همدا علت و چې هغوي به هر ډول ستونزې په اسانۍ سره زغملې. دخپل مورو پلار ، وطن او مذهب د پريښولو وروسته به دهغوي ټولې هيلې دسلطان سره تړلې وې نو په دې خاطر د اسلام ملاتړ دهغوي د ژوندانه مقصد او نصب العين ګرزيده . سلطان به هم په هغوي ډير باور کاوه ، دا فوځ به په ډير شان وشوکت سره اوسيده او څنګه به چې د سلطان آند و په همدې توګه به عيسايانو ته په خپله په دې فوځ کې د ورننوتلو هيلې په زړه کې را ټوکيدې. همدا علت و چې هر کال به د بلې دورې له پاره د خلکو شميره په خپله پوره کيده بلکه کله به د خلکو شميره دومره زياته شوه چې خلک به بيرته تللو ته مجبوريدل.

خو دا ځل سلطان د هيلو پر خلاف يو مسلمان ځوان په يني چري فوځ کې راننويستې و. خو د سلطان ددې پريکړې حقيقي حکمت دا و چې هغه غوښتل چې په دې نوې مسلمانو فوځونو کې يو پوخ مسلمان هم ورګډ کړي تر څو د راتلونکې وختو د سازشونو څخه اګاه و اوسي. ابوجعفر د يني چري يو شمير سالاران بيرته مرتد کړي و او عيسايت ته يې را ګرځولي وو. په يني چري فوځ کې د ابوجعفر فعاليتونه ورځ په ورځ پراخيدل.

د بله اړخه دسلطان اګاه غوږونه ددې حالاتو څخه پوره خبر وو . همدا علت و چې سلطان د پوره بصيرت څخه کار واخست او قاسم يې په دې نوې مسلمان فوځ کې شامل کړ. خو دا خبره د ابوجعفر له پاره ښه و نه بريښيده. هغه د سلطان د پريکړې څخه سخت په ويره کې پريوتې و . ځکه چې اوس نو د يوه پوخ عرب مسلمان په شتون کې د ابوجعفر له پاره په يني چري کې دبغاوت کولو پلان جوړول ستونزمن شوې و . دابوجعفر په ګيډه کې همدا درد و چې هغه يې دعثماني فوځې روزن ځآې د استاد طاهر هشام کورته په راتلو مجبور کړې و . او س نو ابوجعفر د قاسم دايمان داندازې داخستلو هڅه کوله.

خو قاسم بن هشام د څو پښتو نه مسلمان ، مجاهد او جنګجو و . ابوجعفر ته د طاهر او قاسم دخبرو د اوريدو څخه پوره ناهيلې را پيدا شوې وه ، ځکه چې دهغې مکارو او تجربه لرونکو سترګو دا احساس کړې وه چې په خپل جال کې ددې دواړو عربو ورونو را تاوول اسانه کار نه دې.

هغه د اخوا ديخوا خبرو کولو نه وروسته نيغ په نيغه د قاسم څخه وپوښتل چې:« ددې علت به څه وي چې سلطان دلمړي ځل له پاره په يني چري فوځ کې يو مسلمان سالار و ټاکه»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د پخوا څخه د ابوجعفر مارشکله سترګې کتلې وې اودهغه کړو وړو ته سخت متوجه شوې و . اوس چې هغه دا پوښتنه وکړه نو قاسم ته هم حیرانونکې وه. خو پخوا له دې چې قاسم په دې اړه څه ووایی ، طاهر په خبرو پیل وکړ : « اوریدلې مې دې چې په ینې چرې کې کوم بغاوت را ټوکیدونکې دې. غالبا چې سلطان به دهمدې حقیقت د را بربنډولو په خاطر زما په ورور باور کړې وي»

دطاهر په دې خبره د ابوجعفر زړه نور هم غمژن شو ، ځکه په ینې چرې فوځ کې د بغاوت مشرې پخپله دهمدې په غاړه وه . دطاهر هشام خبرو په میلمستون کې یو انقلاب راوست ، ابوجعفر ډیر وارخطا شو ځکه چې قاسم په پرلپسې توګه د ابوجعفر سترګو ته کتل. ابوجعفر ددې عربو ورونو سره نور پاته کیدل نه غوښتل په دې خاطر یې ډیره ژر اجازه واخسته او دهغه ځایه ووت.

بله ورځ قاسم خپل نوي کالې واغوستل او دخپلې خوښې په آس سپور شو او د ینې چرې مرکزی قرارګاه ته ورغې. دلته هغه تر ټولو لمړی د اغا حسن سره وکتل ، دا همغه ځوان و چې دمیلې په ورځ یې د سکندربیګ څخه ماتې خوړلې وه. قاسم ته ددې ځوان په مخ کې عجیبه شانته سادګي او خلوص تر سترګو شو. قاسم ته ډیره ژر دا څرګنده شوه چې ددې ځوان سره دهغه دوستي کیدونکې ده. اغاحسن د قاسم څخه په عمر کې زیات و ، ترځنګ یې د ینې چرې د فوځ یو تجربه لورنکې سالار هم و. هغه د خپلو بریاو او کړچار له کبله ډیره ترقي کړې وه او د لس زره کسیز فوځ مشری ور په غاړه وه. کله چې اغاحسن قاسم وکوت چې د ینې چرې د فوځ مرکزي چاپیریال ته را ننوځي نو پښه یې و نیوله ، ځکه هغه ته د همغې میلې په ورځ د قاسم میړانه خوښه شوې وه. د قاسم په کتلو سره هغه یو ناڅاپه دهغه مخې ته روغې. قاسم هم سمدستي دخپله آسه را ښکته شو ، په دې توګه د ینې چرې دواړه سالاران یو بل ته ورغاړې وتل. اوبیا یې په خبرو خبرو کې ددفتر په لور مخه کړه.اغاحسن ورته د تللو په وخت کې وویل چې:« زه ستا مشر ورور طاهرهشام پیژنم هغه هلته په روزن ځاې کې د تورې د وهلو درس ورکوي اوزه هم کله کله د خپل شوق په خاطر دهغه درسونو ته ورځم.»

« ډیرښه !.... ددې مطلب دا شو چې زما ورور به هم تاسې پیژني..... زه ډیر خوشحاله یم چې د ټولو تر مخه مې له تاسره لیده کاته وشول. په هغه ورځ تا ډیر ماهرانه ګذارونه وکړل. که چیرې ستا توره نه وې ماته شوې نو په ډاډمنه توګه به تا سکندر بیګ ته ماتې ورکړې وه »

اغا حسن د قاسم دغه ماهرانه آند ته حیران پاته شو ، دا حقیقت و چې دهغې توره په دوکه کې ماته شوه او که نه هغه نور هم دڅو ساعتو له پاره د جنګ کولو توان درلود .

قاسم ټوله ورځ د اغاحسن سره پاته شو ، هغه د اغاحسن دکمانډ لاندې د زر کسیزو ، پنځه سوه کسیزو ، سل کسیزو ، لس کسیزو عسکرو د سالارانو سره لیده کاته وکړل. دینې چرې ټول فوځ په یوه ځاې کې سرا راټول

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوي و. ددې فوځ ټولو وګړو خپل وطنونه ، کورنۍ ، او مذهبونه پريښې و اوپه دې وخت کې د اسلام دسرلوړۍ په خاطر دخپلو ځانو د ځارولو له پاره تيار ناست و .

کله چې مانښام کورته د راتلو له پاره قاسم د اغا حسن څخه اجازه واخسته نو هغه ته يو ناڅاپه ابوجعفر په ياد راغې.اوبيا ورته په ينې چرې کې د بغاوت خبره رايادە شوه. هغه د ټولې ورځې دملګرتيا څخه په دې پوه شوې و چې اغا حسن يو باوري سالار دې ، همدا علت و چې هغه په ډير راز سره د اغاحسن څخه په دې اړه وپوښتل: « دا خبره به څومره سهي وي چې په ينې چرې کې يو شمير خلک دسلطان پر خلاف په فعاليتونو کې مصروف دي ؟ ايا ته په دې اړه څه معلومات لرې ؟»

اغاحسن ټکان وخوړ او دقاسم په لور يې و کتل اوبيا يې په ډيره محتاطه توګه وويل چې: «نه زه په دې اړه ډير معلومات نه لرم. ماته همدومره ډاګيزه شوې ده چې يو شمير خلک د تنخواګانو د لوړلو او نورو اسانتياو د تر لاسه کولو له پاره هلې ځلې کوي»

قاسم ورته په تفهيمې توګه سر و خوځاوه او د اغا حسن څخه يې اجازه واخسته او ولاړ.

د ينې چرې په فوځ کې قاسم ډير ژر د يوه وړ او مقبول سالار په څير را څرګند شو ، اوس يې « مور و پلار» هم همدلته «اورنه» ته دهغه دمشر وروړطاهر هشام کورته راغلی وو . اوس نو هره ورځ په خپل آس سپور د ينې چرې د فوځ مرکز ته تګ او بيرته راستنيدل د قاسم معمول ګرزيدلې و . کله کله به هغه د داغاحسن سره د ډوډۍ د خوراک له پاره هم تم کيده او کورته به ناوخته راته.

يوه ورځ قاسم د خپل عسکری مرکز څخه دکور په لور روان شو ، په لاره کې د زيتون څو باغونه مخې ته راتلل، دلسمې شپې سپوږمۍ د زيتون په ونو باندې خپله رڼا غورولې وه ، ددې باغونو سره نزدې دغره په څنډه کې د اوبو يو ستر ډنډ و چې څلور خواو ته يې شين والې خپله قالينه خپره کړې وه. قاسم چې د اوبو ددې ډنډ غاړې ته ورسيد نو لږ څه تم شو ، ځکه چې کوم کس د کومه ځايه دتالاب په لوړې کانې وويشت. دا کانې په اوبو کې پريوت او د اوبو څپې يې راپيدا کړې. قاسم سمدستي خپل آس و دراوه او د برق په څير يې په ډيره بيړه خپله توره را وويستله « دلته څوک دي ؟ مخته راشئ ! او که نه ، که ما پخپله پيدا کړئ نوبيا به مو د څټ د وهلو پرته پرې نږدم.»

ژمنۍ هوا هره پاڼه په نخا مجبوروله ، دسپوږمۍ په دغه رڼا کې د ونو سيورې لکه د جادو وزمه ښار په څير تورې په ديو شکله توګه خاموشه ولاړې وې.هرې لورې ته خاموشي خپره وه. د آس د سومانو لاندې د زيتون د ونو وچې پانې په ټول چاپيريال کې يونوې رنګ راپيدا کړې و . دقاسم غوږونه پورته و او خپل ټول حسونه يې بيدارە کړي و او د چا د شتون د محسوسولو هڅه يې کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو ناڅاپه هغه د آس د هڼېدو اواز واورید. دا اواز د انار دکوچنیو ونو د شا څخه راته. قاسم د خپلې توري لاستې نور هم ټینګ کړ اوآس یې همغې لوري ته ور وګرځاوه. هلته په ور نژدې کیدو سره یې و کتل چې هلته یو آس نه بلکه دوه آسونه وو چې دیوې بڼګې مخې ته تړل شوي و. دلته په دې ورانې ویجاړې کې د بڼګې په کتلو سره قاسم نور هم حیران شو ځکه داسې بڼګې دلته په «اورنه» کې ډیر وخت د خانانو ښځې استعمالوي ، دقاسم تندې ګونج شو او فکر یې وکړ چې حتما دلته کومه خبره شته. هغه همدې بڼګې ته نزدې ورغې او په لوړ اواز یې وویل چې « دلته څوک دي ؟..... زه پوښتنه کوم چې دلته څوک دي ؟» هغه تر لږه وخته پورې همداسې څو اوازونه وکړل،کله چې هغه ته ځواب ورنه کړل شو نو هغه ددې بڼګې شاته پرده دتورې په څوکه پرانسته ، خو دلته هم څوک نه وو. اوس نو قاسم نور هم محتاط ګرزیدلې و. تر اوسه هغه د دې حالاتو په نزاکت باندې فکر کاوه چې د انار د ونې د شا څخه ورته یوه غټه بلا شانته را ښکاره شوه ، قاسم سمدستې توره په تیکې کې کیښوده او د آس د زین څخه یې کمان را پرانست ، په دې کمان کې یو غشې لا دمخه اینبودل شوې و ، هغه سمدستې دغې غټې شانته بلاته حکم وکړ او ورغږ یې کړ چې: « خبردار ! ته څوک یې ؟ هملته تم شه ، یوقدم هم مخته را نه شې ، او که قدم دې واخست نو په غشي دې ولم.»

دغه هیولا هم په خپل ځاې و دریده ، اوبیا لږه شیبه وروسته یوه ډیره ښکلې نقره یې قهقهه دزیتونو په دې باغونو کې واوریدل شوه. ددې خندا په اوریدو سره قاسم حیران شو چې دا خندا خو د کومې ښځې خندا ده. قاسم داسې و انګیرله چې هغه دکومې جادوګرې ناولې ښځې سره مخ شوې دې. خو هغه په انتظار کې اږود پاته نه شو. ځکه هغه دښځې په ځیر هیولا په خپله په خبرو پیل وکړ.

« وویریدې !..... د ینې چرې د پنځه زره کسیز فوځ سالاره ، وویریدې.»

دا دمارسي اواز و. هغه سمدستې د ونو د سیوري څخه را ووتله او مخې ته راغله. قاسم ته دمارسي په اړه هیڅ ډول معلومات نه و. مارسي په نرمو قدمونو باندې په کراره کراره راغله اود قاسم تر څنګ و دریده. اوس نو هغه په څرګنده توګه په سترګو کیده، د لسمې شپې د سپوږمۍ درنا وړانګو دهغه رونې اوښایسته مخ نور هم ښایسته کړې و. دهغې غټې غټې سترګې دنیل رنګه ډنډ په ځیر ځلیدې. هغه په خندا خندا د قاسم خوا ته راغله او په ډیره ښه لهجه یې ورته وویل:

« درونده سالاره ! زه له تاسره په دې توګه د کتلو په اړه ښښنه غواړم ، خو ماسره ددې نه پرته بله لاره نه وه. که چیرې ددې نه مې زیات ځنډ کړې وې نو شونې وه چې ډیره زیاته تباهي به خپره شوې وې. په دې اساس ما دا غوره و ګڼله چې ستا لاره و نیسم او له تاسره خبرې وکړم..... زه د ډیره وخته راهیسې ستا انتظار کوم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسی دخبرو څخه قاسم ټکان وخوړ. خو هغه تر اوسه پورې په لاره کې ددې ولاړې پیغلې په خبرو باندې باور نه شو کولې. هغه د مارسي څخه داسې پوښتل چې هغسې پوښتل یې حق هم و.

« ته چې ماته څه ویل غواړې هغه به را ته وروسته ووایې ، خو لمړی راته دا ووایه چې ته یې څوک؟»

مارسي خپلې زلفې او سترګې را پورته کړې او د شونډو څخه یې خندا لرې کړه او په پوره دقت سره یې وویل چې:« درونده سالاره ! ته زما په اړه د پوهیدو څخه مخته دغه مهم راز په غور سره واوره چې زه یې درته را برښډوم.» مارسي ددې خبرې سره سم ورته وویل:« درونده سالاره ! ته یقین وکړه چې د سلطان له اړخه منل شوې زوې سکندربیګ د زړه نه مسلمان شوې نه دې. بلکه هغه د عیسویانو د یوه ژور چال اوسازش له مخې د جان کستریاټ څخه په سکندر بیګ باندې بدل شوې دې. سلطان هغه ته په ناپوهۍ کې دغربي پولو جاګیر ور وسپاره. تا ته به دا ډاګیزه وی چې هغه دالبانیه د مړشوې پادشاه جان کستریاټ مشر زوې دې ، هغه غواړې چې د یو شمیر عیسوي جاګیردارانو او د فوځ د یو شمیر سالارانو په کومک بغاوت وکړي ، هغه غواړي د البانیه د سلطان د باج ورکولو څخه ځان ازاد کړي او د سلطان څخه بدله واخلي ،ځکه دهغه په آند دهغه درې کوچني ورونه د سلطان لخوا په زهرو وژل شوی دي.

درونده سالاره ! ته زما په خبرو باندې یقین وکړه ، په دې ژور پلان اوسازش کې ابوجعفر نومې یو شخص هم شریک دي....زه تاته ددې نه زیات نور څه ویل نه غواړم.»

مارسي همدومره خبره وکړه اوبیا په ډیره بیړه دخپلې بګۍ په لور ور روانه شوه. قاسم تر اوسه پورې دحیرانتیا څخه هملته په خپل ځاې د وچ لرګې په څیر ولاړ و . هغه وکتل چې د ونو د بوټو څخه یو ځوان راووت چې د ګاډیوان په څیر کالي یې اغوستي وو. هغه هلک په تیزۍ سره په بګۍ کې کیناست او آسونو ته یې لښته ورکړه ، قاسم د حیرانتیا ددې ډنډ څخه هغه وخت را ویښ شو چې د مارسي بګۍ دهغه ځایه تللې وه.

هغه ته دهغه ځایه په ناڅاپي توګه ددې اجنبي پیغلې تلل د خفګان وړ و ګرزیدل ، له ځانه سره یې پریکړه وکړه په آس سپور شو او د آس واګې یې سستې کړې ، اوس نو هغه مارسي تعقیبوله ، هغه غوښتل چې ددې پیغلې په اړه معلومات تر لاسه کړی چې هغه څوک وه ؟او هغه څه یې چې ده ته ویلې تر کومه ځایه پورې حقیقت لري ؟ دهغوې بګۍ هم په لمړیو کې ډیره ګړندۍ ځغلیدله. خو ښاری ابادۍ ته په رونړدې کیدو سره هغې خپل ګړندیتوب پریښود او کرار کرار روانه وه. د ینې چرې عسکري کالوني د « اورنه» څخه بیرون اروپایې لورې ته پرته وه. دهغه ځایه د ښاره پورې د راتللو له پاره څو کوسه واټن وهل کیده. دښار دیوالو ته د ورسیدو سره سم دمارسی بګۍ په ناڅاپي توګه تم کړل شوه. دلته هم سپورمې ټوله سیمه په خپله رڼا باندې ښایسته کړې وه. دقاسم آسپ چې د بګۍ څنګ ته ورسید نومارسي د بګۍ شاته پرده پورته کړه ، قاسم هم د بګۍ شاته برخې ته ور ورسید

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهلته ودريد. اوس نو مارسي اوقاسم يودبل سره مخ په مخ و. دواړو يو دبل په سترګو کې سترګې ور ننويستې. خو بيا معلومه نه شوه چې ولې مارسي خپلې سترګې ښکته کړې ، قاسم داسې و انګيرله چې هغه پخوا هم مارسي چيرې کتلې وه. هغه په خپل ذهن باندې زور راوست ، خو هيڅ ورته په ياد را نه غلل. بلاخره قاسم په ډيره باورې توګه د مارسي څخه وپوښتل:

« ګوره محترمې ! هغه څه چې تا ماته وويل هغه نامکمله او نا قابل باور دي. زه په همدې خاطر ستا تر شا راغلم تر څو له تا څخه نور معلومات هم تر لاسه کړم. ددې نه علاوه زه هم غواړم له تا وپوښتم چې تا ددې خبرې د ويلو له پاره زه ولې انتخاب کړې يم ؟» که تا غوښتلې نو پخپله تر سلطانه پورې ور تللې شوې ، د سلطان نه اخوا د سلطنت نور مهم مشران هم دلته شته ، خو ددې ټولو په شتون کې زه ، بلکه يو نوې او اجنبي شخص ولې غوره کړ ؟ قاسم ددې خبرو کولو په وخت کې دآسه را کيوتې و.

مارسي قاسم ته ځواب ورکړ ،« درونده سالاره ! ته به د «اورنه» له پاره اجنبي اوسې خو زما له پاره بلکل اجنبي نه يې. ما وکتلې چې ته زما تر شا را روان يې نو پخپله مې بګۍ و دروله تر څو ښار ته د ورننوتلو دمخه تاته خپله مجبوری ووايم. په دې وخت کې دلته په اورنه کې ستا نه اخوا بل داسې کس ماته نه تر سترګو کيږي چې زه ورسره په اسانۍ سره ووينم او باور پرې وکړم. ما ته ددې له پاره هم انتخاب کړې چې تا دميلې په ورځ سکندر بيګ ته ماتې ورکړې ده او په همغې يوې مقابلې کې دې دهغه د شيطانی فطرت په اړه اګاهي تر لاسه کړه .... زه له تانه دا غواړم چې دخداې له پاره ، چې زما په اړه اوس د پوهيدو هڅه مه کوه ، ځکه چې زه مجبوره يم. کله چې کومه مناسبه خبره مخته راغله نو زه به پخپله ستا مخې ته راځم او خبروم به دې. بيا به زه تاته دا هم ډاګيزه کړم چې زه څوک يم.»

اوس نو د اوږد قد قاسم د مارسي سره ډير نژدې ولاړ و ،هغه دمارسي په سترګو کې دسهار د ستوري په څير ځلا هم کتله او د شفق په څير سوروالي هم. دا پيغله د قاسم د آند څخه هم ډيره ښايسته او حسينه وه. دمارسي پراخه تندې د هغې د ذهانت ثبوت وړاندې کاوه. دهغې وجود نازکه هم واو سخت هم ، داسې څرګندېده لکه د ياقوتو کانې ته چې لباس ور اغوستل شوې وي. دقاسم ذهن دمارسی دښايست په کتلو سره راپاريدلې و. هغه خپل ځان سنبال کړ او ترشونډو لاندې مسکا کې يې وويل:

« تا چې ماته څه وويل ، زه هغه سلطان ته نه شم ويلې ، ځکه د کوم ثبوت پرته سلطان ته د سکندر په څير د نزدې وګړي په اړه داسې ګوته پورته کول دعقل خلاف کار دي .....هو ، زه به دخپله اړخه د سکندربيګ په اړه ځانته د معلوماتو د تر لاسه کولو هڅې وکړم ....اوس که ته چيرې ماته دخپل ځان په اړه څه نه وايی نو مه يې وايه .... خو زه غواړم چې په دې لړ کې يو ځل بيا له تاسره ووينم. کيدې شي چې تا زما خبره درک کړې وي.» قاسم د مارسي نيل رنګه سترګو کې د غوټې خوړلو په وخت کې وويل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارسي د قاسم په حالاتو پوه شوې وه او په زړه کې يې ډيره خوشحالي احساسوله ، مارسي ته پخپله هم د قاسم په ځير د يوه توانمنده انسان اړتيا وه. نو هغې که دقاسم سره د زړه سودا کولې او قاسم هم دهغې دمحبت ځواب په محبت ورکړې وې نو دا دمارسي له پاره دراتلونکو ګوابنونو او خطرونو څخه د خوندی پاته کيدو يواځنی لار وه . مارسي د قاسم خبرې واوريدې او دخه فکر کولو وروسته يې په ټيټ اواز سره وويل:

« سهی ده !..... زه به پخپله له تاسره ووينم..... خو ته زحمت مه باسه ،»

«نو تاته به څه ډول ډاګيزه شي چې زه له تاسره کتل غواړم ؟» قاسم دمارسي خبره ور غوځه کړه او ترې ويې وپوښتل. مارسي ورته د مسئلې حل و ښود او ورته يې وويل: « ددې حل دادې چې کله کله به زما باوري ملازم «اکبر» ستا په خدمت کې حاضريږي»

قاسم ورته يو ځل بيا وويل چې «ايا ستا ملازم خو به همدا کوچوان نه وی چې همدا اوس ستا بګۍ ځغلوي ؟»

« هو !..... همدا دې ،.....زه به هغه ښه وپوهوم چې هغه به څه کوی !»

ښه ، ډير ښه ، يوه اخري خبره راته وکړه ، تا ديوه شخص نوم واخست.....ابوجعفر ... ايا ته ددې وګړي په اړه لږ نور څه هم ماته ويلې شې ؟ قاسم ته په همدې وخت کې د ابوجعفر نوم به ذهن کې راغې نو سمدستې يې دمارسي څخه دهغه په اړه وپوښتل ، مارسی ورته وويل:

في الحال زه ددې نه زيات څه نه شم ويلې ، چې دا شخص د عثماني سلطنت پر خلاف په هر سازش کې شريک دې. خو اوس ددې نه زيات ځکه زه نه شم ويلې چې ددې وګړې پر خلاف له ماسره هيڅ ډول ثبوت نه شته. خو دا سړې ډير مکار او سازشي شخص دې اوزه په دې ډاډمنه يم چې همدې سړې د «يني چرني» سپه سالار انو او د سلطان يو شمير خپلوانو ته هم لاره پيدا کړې ده.»

دابوجعفر په اړه دداسې خبرې په اوريدو سره قاسم نور هم په حيرت کې پريوت ، ځکه چې هغه د ابوجعفر سره کتلې وو. ابوجعفر دهغه د ورور کور ته راغلې و او په همغې ورځ قاسم دهغه دمارصفته سترګو دکتلو وروسته ډير محتاط شوې و . قاسم غوښتل خبره اوږده کړي او لږ څه نور معلومات هم تر لاسه کړي چې مارسي ترې سمدستي اجازه و غوښته ، مارسي مسکی مسکی کيده او دشاتو په څير په خوږه ژبه يې وويل :

« اوس ماته اجازه راکړه چې پر ما ناوخته کيږي.»

قاسم ورته زړه نازړه سر و خوځاوه. مارسي کوچوان ځوان ته اشاره وکړه ، بګۍ روانه شوه او لږه شيبه وروسته هوايی شوه. قاسم په درنو پوندو بيرته راستون شو او په اس سپور شو اودخپل کور په لور روان شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه وخته راهيسي چې سکندر بيګ «اورنه» پرېښوده او ددې ځايه ولاړ نو د ابوجعفر فعاليتونو دپخوا څخه نور هم ډير ګړندي شوي و. ځکه چې دهغه تر ټولو غوره او مهمه مهره اوس د خپل مقصد په لور روان شوې و. سکندر بيګ د غربي سيمو په لور د تللو په وخت کې ډير مذموم مقاصد له ځانه سره وړي و. اوس نو ابوجعفر همدلته په «اورنه» کې ناست او دوه ستر پلانونه يې مخته بوتلل. لمړی يې په البانيه کې د سکندربيګ بغاوت او هلته د خپلې خپلواکۍ پلان و. اوبلی يې د ينې چري فوځ د يوه ستر بغاوت له پاره تيارول و. هغه څه چې اوبوجعفر د سکندربيګ په اړه غوښتل هغه ټکې په ټکې پوره شوي و او سکندر هم د ابوجعفر څخه اخري هدايت اخستې و اود خپل مقصد په لور روان شوې و. او په يو څو ورځو کې سلطان مرادخان ثاني ته دالبانيه له لورې د يو ستر زيان خبر رارسيدونکې و. دبله اړخه ابوجعفر په ينې چري فوځ کې د خپل بغاوت د پلان د پلې کولو په اخری ليکو کې و. په ينې چري کې يو شمير داسې نوي مسلمانان هم وو چې د زړه له کومې يې د اسلام په منلو کې لا تر اوسه ډير وخت پاته و. ابوجعفر به همداسې ځوانان ښکارول. هغه په همدې توګه ډير شمير ځوانان د مختلفو لارو څخه دخپل پلان اوسازش په دې جال کې را ښکيل کړي و.

ابوجعفر ډير خوشحاله و ځکه دهغه پلان په پوره بريالیتوب سره مخته روان و. هغه د تيرو څو کالو راهيسي همدلته په «اورنه» کې پروت و. خو هيڅکله د چا سترګو ته رانغې. او اوس خو دهغه ټول کارونه په اورنه کې پاې ته رسيدونکې وو. هغه اوس د سکندربيګ له اړخه د بغاوت انتظار کاوه. هغه ته د البانيه دخپلواکې د اعلان په اړه بيړه وه ، ځکه دهغې اعلان سره سم دلته په اورنه کې د ينې چري د فوځ يو شمير سالاران راپورته کيدل او ددې ځاې اوسيدونکې يې يرغمالول. همدا راز د ينې چري يو شمير سالاران او د سلطان يو شمير خپلوان د سلطان د محل د نيولو له پاره لاس بډوهلې ناست وو. په دې توګه ابوجعفر د قسطنطنيی دقيصر په حکم د عثماني سلطنت د تباه کولو له پاره هر څه تيار کړي و. د بله اړخه د څو ورځو راهيسی دا خبر هم خوله په خوله کيده چې دسلطان يو شمير اروپايی باج ورکونکې رياستونه د بغاوت په لور روان دي اويوشمير خو يې لا تر مخه دا اعلان کړې دې.

په داسې حال کې چې د بوسنيا ، سربيه او هنګري فوځونه د «هونياډې» تر بيرغ لاندې سره را ټول شوي و. په حقيقت کې دسربيه دپادشاه « ستيفن» چې د سلطان مرادخان ثاني خسر هم و، دمړينې وروسته سربيه د عثماني سلطنت څخه د بيلتون او دخپلې خپلواکۍ اعلان کړي و. د لارډ ستيفن ځاې ناستې يوبل عيسوي « جارج برنيک وچ » نوميده. دا وګړي دخپل سلف په څير عاقل او سنجيده انسان نه و. په دې اساس د قسطنطنيی قيصر دهغه په خلکو کې د تارونو د ځغلولو له پاره ښه کار و کړ. قيصر دهغه په ولس کې د عثماني سلطنت پرخلاف دکرکې د راپارولو له پاره ډير ګړندي کار وکړ او په دې لاره کې يې جارچ برنيک هم دخپل ځان ملګرې کړ. د هنګري خلکو هم ، چې په دې وخت کې يې د «نکوپولس» د ترخې ماتې تجربې له يادې ويستلې وې نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوي هم د عثماني سلطنت پر خلاف دبغاوت له پاره خپل ځانونه تيارول پيل کړل. هغوي په دې تياريو کې څو کاله وخت مصرف کړ.

په همدې وختو کې سلطان مرادخان ثاني په (۱۴۳۰) کال کې «د زانتي جزيره» او د «يونان» د جنوبې برخو تر څنګ د «سالونيکا» پورې ټوله سيمه فتح کړې وه او دلته يې وينسيانوته ماتې ورکړې وه. تر څنګ يې د وينس رياست په ډيرو خرابو شرايطو سره دسلطان سره سوله وکړه ، څرنګه چې وينس دقسطنطنيې د قيصر ملاتړې و نو په دې اساس د قسطنطنيې قيصر دهغوي په ماتې اوذلت باندې ډير خوابدې شو. همدا علت و چې قيصر په خپلو سازشي پلانونو کې د پخوا څخه زيات ځآن مصروف کړ. د يوه اړخه دلته په اورنه کې دهغه جاسوسان خپلو مقاصدو ته ور نژدې شوې و اود بله اړخه سربيه ، رومانيه ، هنګري ، کروټيا عيسايي سلطنتونو هم د بغاوت بيرغ را پورته کړې و. که څه ددې بغاوتونو د ټکولو له پاره يو ځل سلطان په ۱۴۳۸ کال کې يو لښکر واخست او دجنګ په ډګر کې يې نژدې اويازره عيسايان بنديان له ځانه سره راوړل. خو کله چې سلطان دهغو ميدانو څخه بيرته راستون شو نو په هغوي سيمو کې يو ځل بغاوتونو سر را پورته کړ.

په همدې ورځو کې د غربي اروپا د جنګونو تجربه لرونکې سپه سالار « جان هني ډيز» يعنې « هونياډې» هم د هنګري څخه راستون شو. هونياډې د سجمنډ پادشاه نا جايزه بچې و. دهغه مور «ايلزبت مارسي» يوه ښکلې حسينه اوبدکاره ښځه وه. هونياډې هنګري ته د رارسيدو سره سم د فوځ سالاري په خپله ولکه کې واخسته او دراتلو سره سم يې د ترکانو پر خلاف د جنګ اعلان وکړ. هغه د « ټرانسلونيا» د ولايت څخه ترکان وويستل. د ترکانو جرنيل « فريدبيګ» چې دسلطان له اړخه هلته د چارواکي په څير ټاکل شوې و د هونياډې په لاسو په شهادت ورسيد. په دې جنګ کې د فريدبيګ ځوان زوې او شل زره نور عثماني عسکر د هونياډې له لاسه په تورو و ريبل شول. او هغوي چې د هونياډې لاسو ته ژوندې ورغلي و دهغوي سره يې هم ډير ناروا سلوک وکړ. هغه د دې سوبې په خوشحاليو کې په هنګري کې جشنونه اوميلمستياوې جوړې کړې او په دې جشنونو کې به يې کله کله مسلمان بنديان په ډيره بې دردۍ سره وژل. په دې توګه د خوشحاليو په غونډو کې د دې ترکي فوځيانو وژل يوه په زړه پورې لوبه ګرزيدلې وه.

کله چې سلطان مرادخان ثاني ته د فريدبيګ او نورو شلو زرو فوځيانو د وژلو او د بنديانو د بې رحمانه وژلو خبر را ورسيد نو هغه د هونياډې پر خلاف او د بدلې اخستلو له پاره د يوه ستر لښکر د ورليږلو پريکړه وکړه ، خو هغه ته دا ډاګيزه شوې نه وه چې عيسايي دنيا يو ځل بيا متحده شوې او د اروپا د براعظم څخه يې د ترکانو د ويستلو پرکړه کړې ده.

دا ځل ترکانو ته د ماتې ورکولو او د اروپا د لويې وچې څخه دهغوي د ويستلو له پاره په اروپايي ولسونو کې ډيره زياته جوش او جذبه را خوټيدلې وه چې مثال يې ددې نه مخته نه و ليدل شوې د هنګري پادشاه « لاړډ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلاس» اود هنګري سپه سالار «هويناډي» په دې اړه د هر چا څخه مخته وو. اواوس خو د فريدبيګ د وژلو وروسته دهغه دميړانې اوبهادۍ قصې په ځاې ځاې کې کيدې. په دې خاطر د ټولې اروپا هر ځوان غوښتل د عثماني سلطنت پر خلاف په دې جنګ کې شريک شي. ددې ترڅنګ د رومن کتوليک دکليسا پوپ دې جنګ ته د مقدس جنګ نوم ورکړ او خپل کارډينل «جولين» يې ددې صليبي جنګ په خاطر دخپل نماينده په ځير روم ته و استاوه.

کارډينل جولين د شرقي اوغربي اروپا بيړنۍ دوره وکړه اوپه هر ښار کې يې د مسلمانانو پر خلاف دخلکو د راپارولو له پاره تبليغ پيل کړ. هغه به هر چيرې چې ورته ، نو هلته به يې د مسلمانانو په اړه د درواغو قصې جوړولې اوخلکو ته به يې اورولې او د اروپا عيسويان ته به يې د غفلت د خوبه د رابيداريدو تلقين کاوه. کارډينل جولين د يولسمې پيړۍ د «پطروس هرکوليس» د ژوند تاريخ پوره لوستې و. هرکوليس لمړنۍ کس و چې دصليبي جنګونو بنسټ يې کيښود. هغه د سلطان صلاح الدين ايوبي پرخلاف د ټولې اروپا فوځ را يو ځاې کړې و اودهغه دمقابلې له پاره يې راوستې و. هرکوليس هم پخپله پادري و اودمسلمانانو سره سخته دښمن پاته شوې و. هغه ددې مقصد له پاره خپله ځوانه لور لوڅې پښې او شکيدلې کالي په کوڅو او سرکونو ګرځوله.... خو تر شا به يې دعيسوي راهبانو يو لښکر هم را روان و. هغوې ټولو به په غاړو کې دصليب سترې سترې نښې را ځړولې وې. اوستر صليب به يې د ټولو تر مخه وړ. هغوې به خلکو ته ويل چې مسلمانانو ستر صليب په کورو وهلې دې اود مقدس صليب سپکاوې يې کړې دې.

د پطروس هرکوليس په قدمونو د تلو له پاره جولين هم همدا کار وکړ. هغه د اروپا اوسيدونکو ته وويل چې ټوله عيسوي نړۍ د ترکانو په لاسو تباه کيدونکې اوډوبيدونکې ده نو که اوس هم عيسوي ځوانان د جنګ ډګر ته را ونه دانګي نو بيا به دمسيح نوم اخستونکې په نړۍ کې پاته نشي. همدا علت و چې ډيرژر د هنګرۍ ،سربيا ، واليشيا ، پولينډ ، جرمني ، ايټاليې ، فرانسې ، استريا او بوسنيا فوځونه د هونيادې تر قومندې لاندې سره راټول شول.

دابوجعفر ځانګړې لاس پوڅې سکندر بيګ په همدې حساسو وختو کې دالبانيې په لور روان شوې و . سکندربيګ د ډير لږ وخت له پاره هلته په خپل جاګير کې تم شو ، هغه هم د ترکانو پر خلاف د هونيادې د راتلو انتظار کاوه ، ځنګه چې د هونيادې لښکر مکمل شو نو سکندر هم د خاصې البانيې په لور ورغې اوبيا همغه څه وشول چې.....

د سلطان مرادخان ثاني منل شوې زوې ، دهغه په محل کې د اولاد په ځير پالل شوې سکندر..... دچاسره چې سلطان ډيره زياته مينه کوله او څوک چې سلطان يواځې د اتلس کلنۍ په عمر کې د يوه «سنجق» حاکم ټاکلې و او بيا ورته دسکندر بيګ لقب ور کړې و .... غدار وخوت. سکندر د خپل کړچار څخه دا ثابته کړه چې هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغې مار په څير دې سلطان ورته شيدې ورکړل او را ځوان يې کړ. سکندر دسلطان ټولې ښيګڼې له يادە وويستلې او دخپل سازش په اخري مرحله کې يې په پوره بريالیتوب سره قدم واخست.

داسې وشول چې..... هغه وخت چې سکندر د اورنه څخه تلو ته تيار و نو غوښتل يې چې مارسی هم له ځانه سره يوسي خو ابوجعفر وته سلا ورکړه چې « مارسي اوس له ځانه سره مه وړه ....» هلته په البانيه کې د خپل کورنې پادشاهې د جوړولو وروسته به بيا ستا له پاره د محل دکنيزې مارتها او دهغې دلور مارسي درغوښتل اسانه وي ، ځکه چې دا مور اولور دواړه په خپل عيسوي مذهب باندې ولاړې دې»

سکندر ته هم د ابوجعفر خبره معقوله ښکاره شوه. نو هغه وخت چې مارتها هلته په خونه کې دننه دخپلې لور مارسي سره خبرې کولې اوبيا بيرون را ووتله نوهمغه وخت ابوجعفر او سکندر په خپلو منځو کې دا پريکړه کړې وه. همدا علت و چې دمارتها په دې خبرې چې مارسي له تاسره اوس تلل نه غواړي ، سکندر خفګان و نه ښود.

سکندر دهغه ځآيه د غربي پولو په لور ولاړ او څو مياشتې يې هلته د هونيادې د فوځونو د تياريدو له پاره انتظار و کيښ. خو کله چې په ۱۳۴۳ کال ترکي فوځونو د هونيادې په مقابل کې ماتې وخوړه ، فريدبيګ د شل زره نورو کسانو سره په کې شهيد کړل شو نو سکندر هم په خپل آس سپور شو د غربي پولو په لور ولاړ ، په دې وخت کې دهغه سره يواځې يوه ساتونکې ډله وه. سکندر په ډيره ګړندۍ توګه سفر کاوه. هڅه يې کوله چې په پټو لارو باندې ولاړشي ، هغه د سلطاني لښکر د قرارګاه پورې راغې خو دې قرارګاه ته د رارسيدو دمخه يې څو کوسه لرې دمه وکړه او د شپې د راتلو انتظار يې وکړ.

نيمايې شپه سکندر دخپلو ملګرو سره يو ځاې دسلطاني لښکر خيمو ته را ورسيد. سکندر خپل ساتونکې دخپله ځانه د يوې کلا په څير راتاو کړل اوپه خپله د سلطان رئس الافندي « ميرمنشي » خيمې ته ورننوت. ميرمنشي په خواړه خوب ويده و چې سکندر توره يې د ورميږ سره و نښته ، سکندر د خپلې تورې په څوکه باندې ميرمنشی و ټومبه ، ميرمنشي سمدستې راپورته شو ، خو کله يې چې سترګې پرانستې نومرګ يې په سر سپور و . کله چې هغه حالات وکتل نو سکندر ورته ترسترګو شو. په دې وخت کې ورته سکندر وويل:

« رئيس الافندي ! زه تاته حکم کوم چې همدا اوس او همدا ګړۍ د البانيا صوبيدار ته شاهی مکتوب وليکه.... هغه ته وليکه چې سکندر بيګ چې دسلطان له اړخه د وائيسراې په څير هلته درسيدلې دې ، ورته د البانيه د دارالسلطنت په ګډون د ټولو سيمو واکمني وروسپاره.»

درئيس الافندي د پښو لاندې زمکه و تښتيده ،هغه دا فکر هم نه شوکولې چې دسلطان روزل شوې غلام به تر دې حده پورې مخته ولاړ شی. هغه ته په خپلو غوږونو يقين نه راته ، په دې خاطر هغه د لږ څه ځنډ نه کار

(c) ketabton.com: The Digital Library

واخست ، سکندر سمدستي دخپلې تورې سر ته لږ څه نور زور هم ورکړ ، په دې وخت کې د رئیس الافندي ساه بنده شوه ، اوسمدستي یې دحکم د تعمیل کولو اشاره وکړه. سکندر یې د غاړې څخه توره لرې کړه.

افندي په لږزان ځان پورته شو او په ډیره بیړه یې سلطاني حکم نامه ولیکله. ددې مکتوب د لیکلو وروسته یې پرې د سلطان مرادخان ثاني مهر ثبت کړ او هغه یې سکندر بیګ ته ورکړ ، سکندر بیګ په یوه لاس مکتوب واخست او په بل لاس یې توره پورته کړه او کمزورې ریس الافندی یې پرې داسې وواهه چې دهغه سر له تنې څخه پرې کړل شو . اوس نو هغه د البانیې د ښار « کروټیه » دترکي صوبیدار په نامه حکم نامه ترلاسه کړې وه . هغه غوښتل دهمدې فرمان په واسطه په البانیه باندې ولکه وکړي.

سکندر خپل کار په پوره بریالیتوب سره ترسره کړ اودخیمې څخه ووت ، دهغه ملګرو په پوره احتیاط سره پهره کوله ، سکندر خپل ساتونکي له ځانه سره واخستل او په پوره بیړه د البانیې په لور ولاړ. هغه د خپل سفر په دریمه ورځ دکروټیه « آق حصار» ته ورسید. سکندر د شاهي فرمان له مخې د ترک صوبیدار څخه د خپل پلار تخت بیرته واخست او ترکي فوځونو ته یې د البانیې څخه د سمدستي وتلو حکم وکړ . په البانیه باندې ولکې کولو وروسته ، بله ورځ هغه په ښار کې اعلان وکړ چې هغه د اسلام دین پرې ایښې اوبیرته عیسوي شوې دې. البانوي خلکو چې دخپل پخواني پادشاه زوې په دومره میړانې سره د سلطنت په ولکه کولو وکوت نو پرې زیات خوشحاله شول . هغوې د سکندر بیګ لاس نور هم ورکلک کړ او دهغه په فوځ کې ډلې ډلې را شامل شول.

سلطان مرادخان ثاني ته دترکي فوځي سالار فریدبیګ د وژلو اوماتې وروسته د خبر هم سخت ټکان ورکړ ، هغه په خو ورځو کې مات رامات شو ، ځکه چې هغه سکندر بیګ په ډیر نازو نعمت کې پاللې و . دسکندربیګ بې وفایې سلطان ته داسې ټکان ورکړ چې هغه یې دناروغتیا له امله د کټ کړ. نن سبا د ابوجعفر په مخ خوشحالۍ هم وې او حیرانتیاوې هم. ځکه دهغه له اړخه تیار کړل شوې سازش بریالیتوب ته رسیدلې و ، سلطان لا تر اوسه پورې ددې ټکانونو څخه را وتلې نه و چې یوبل بد خبر ورته را ورسید. دهغه دسلطنت په اسیایي برخه کې د کوچنۍ اسیا په ښار « قونیا»کې قیصر یو لوې سازش بریا ته رسولې و . د قونیا سردارانو هم دبغاوت بیرغ پورته کړ ، دې کار سلطان دخواږه خوبه را ویښ کړ. دغې دریم بد خبر سلطان د ناروغتیا اومړینې څخه را وویست او نوې ژوند یې ورپه برخه کړ. هغه د یوه سیلۍ اوتوپان په څیر را پورته شو ،خپله توره یې د تیکې څخه را وویسته او نیغ دسلطنت دربار ته ورغې.

اوس نودهغه ذهن پرانستل شوې و ، په شاهي مسند کیناست او دربار یې را وباله ..... خاصدارانو منډې ترې ووهلې او په خو لمحو کې یې د عثماني دربار ټول ستر ستروزیران ، امران ، رئیسان اوسالاران را ټول کړل. نن د ټولو وګړو په مخونو کې یو ډول تجسس اوپلټنه وه. په دربار کې داسې چپه چپتیا وه چې د ستنې د لویدو اواز

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم په کې اوريدل کيدې شو . په دې وخت کې سلطان خپله توره په زمکه کې و ټومبله او را پورته شو . او دزمري په څير و غورید.

«دسلطنت مشرانو ، وزيرانو ، امرانو او سپاهيانو ..... !

مونږ ته په پرلپسې توګه خراب خبرونه را رسيږي ، لمړۍ د سربيا پادشاه بغاوت وکړ ، چې مونږ ورته سزا ورکړه .دهغه سره د جنګ په ميدان کې مونږ اويا زره عيسويان بنديان و نيول او هغوي ته مو د نافرمانۍ کولو سزا هم ورکړه . تاسې ټول په دې ښه پوهيږئ چې اوس يواځې په دې درې کالو کې د اروپا ټول عيسويان د هونيادې تر بيرغ او قومندې لاندې سره راټول شوي دي ، هغوي زمونږ يو ولايت (ټرانسلونيا) زمونږ څخه ترلاسه کړې دي او زمونږ يو ډير ميړنې اوبهادر جرنيل « فريدبيګ » اودهغه زوې يې د شل زره نورو عسکرو سره يو ځاې شهيدان کړې دي ، عيسايانو يواځې په دې باندې صبر و نه کړ او اوس په هرې ميلمستيا اوميلې کې ترک بندي فوځيان راوړي اوپه ډيره بې دردۍ سره يې وژني. او بيا تاسو ټول په دې پوهيږئ چې د سکندربې وفايې هم يو لړزونکې خبر و . خو دا ياد ساتئ چې سلطان ددې معمولې خبرونو په اوريدو باندې زړه بدې نه دې ، په دې اساس ما پريکړه کړې ده چې ددې بغاوتونو سر په پوره ځواک سره و څپوم.

پخوا مو په خپلو پريکړو کې لږ څه ځنډ کاوه خو همدا اوس مونږ ته خبر را رسيدلې دې چې په کوچنۍ اسيا کې زمونږ د ښار د « قونيا» سردارانو هم دعثماني سلطنت په مقابل کې د بغاوت بيرغ پورته کړې دې په دې اساس مونږ سمدستي .... په يوه وخت کې ددوو لښکرو د تلوپريکړه کړې ده . لمړۍ به په اتيا زرو کسو مشتمل فوځ د « شهاب الدين پاشا » تر مشرۍ لاندې داروپا په لور ورځي اودويم لښکر به زما د قومندې لاندې د قونيا په لور حرکت کوي تر څو دهغه ځآې بغاوت و ځپوي اوبيا دهغه ځآيه د کوچنۍ اسيا په لور حرکت وکړي ، په دې اساس ټولو سالارانو ، سپاهيانو او دحکومت نورو مسؤلينو ته حکم کيږي چې همدا اوس ددې دواړو لښکرو د تيارولو له پاره هلې ځلې پيل کړي.»

سلطان ډير په قهر و او دا ټوله وينا يې په پوره جذباتو سره واوروله. هغه خپلې خبرې خلاصې کړې اوبيرته په شاهي مسند باندې کيناست. په دربار کې په مکمله توګه خاموشي خپره وه . ټول خلک دسلطان ددې ناڅاپې پريکړې څخه حيران شوي و ، ځکه چې دا ډيره ستره پريکړه وه . په يوه وخت د لرې لرې محاذونو له پاره ددوو لښکرو ورليږل څه داسې وړه خبره نه وه .

تر لږه وخته پورې په دربار کې خاموشي خپره وه . بيا دسلطنت يو وزير را پورته شو او په پوره ادب سره يې وويل: « د معظم سلطان پريکړه په يقيني توګه په پوره درائيت باندې ولاړه ده.خو که چيرې معظم سلطان لمړۍ د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هونیاړي دبغاوت د ځپلو او بیا د کوچنۍ اسیا د بغاوت د ځپلو له پاره توجه وکړي نو شونی ده چې په دې توګه به دواړه محاذونه په اسانۍ سره فتحه شی.»

وزیر په داسې حال کې دا سلا ورکوله چې ټول وجود یې لړزیده. سلطان دهغه د سلا په اوریدو باندې وخندل او په نرمه لهجه یې وویل: « مونږ به همداسې کوو. د شهاب الدین پاشا لښکر به لا تر هغه وخته پورې خپلې لیکې نه وي جوړې کړي چې مونږ به د قونیا د بغاوت دځپلو څخه فارغه شو او دهغوې سره به یو ځای شو.»

د سلطنت وزیر د سلطان د ځواب په اوریدو سره ډاډمن شو ، اوس نو د سلطان دځیرې څخه سختې لرې شوې وه. او په دربار کې ناستو خلکو د اوسنیو تازه حالاتو په اړه یو دبل سره په خبرو لګیا شول. په همدې وخت کې د سلطان دځانګړي فوځ یني چري سپه سالار را مخته شو او په ډیر آدب سره یې سلطان ته وویل: « معظم سلطانه !.... ما ته څه حکم دي ؟»

سلطان ورته ځواب ورکړ چې:

« ته به هم د شهاب الدین پاشا تر بیرغ لاندې دهغه سره د اروپا په لور خوزیږې ، له ماسره به د ینې چري پنځه زره کسان هغه لورې ته ځې. او پاته به د ددې نور فوځ څخه وي.»

کله چې سلطان خپله خبره پوره کړه نو سپه سالار بیا وویل :

د معظم سلطان سره د ینی چري کوم پنځه زره کسان هغه لورې ته ځې ؟

سلطان تر لږه وخته پورې فکر وکړ او بیا یې یو نا څاپه ټکان وخوړ او حکم یې وکړ « هغه عرب ځوان چیرې دې چې د میلې په ورځ یې سکندربیګ ته ماتې ورکړې وه ،هغه سمدستې را وغواړئ او زما سره د تللو له پاره یې تیار کړئ.»

د ینې چري سالار د حکم د تعمیل له پاره سر ټیټ کړ اوشاته ولاړ. د ددې وروسته تر څو ساعتو پورې د فوځونو د لیږلو په اړه خبرې کیدې ،په همدې وخت کې قاسم بن هشام هم را و غوښتل شو. کله چې قاسم د سلطان مخې ته راغې نو د سلطان توجه دهمغه لورې ته شوه ، سلطان قاسم خپل ځان ته راوباله او ورته یې وویل چې:

قاسم بن هشام ! ته به زمونږ سره بله ورځ سهار وختې د قونیا په لور سفر کوې ،که چیرې ته په دې لړکې څه ویل غواړې او یا دکوم شې له پاره اړتیا ولرې نو پرته له ځنډه یې ویلې شې»

قاسم په ډیر ادب سره د سلطان خبره واوریده اوبیا یې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درونده سلطانه ! ستا تر سيوري لاندې ماته د هيڅ شي اړتيا نه شته. ستا په رکاب کې ماته جهاد کول به زما د ژوندانه تر ټولو ستره نيک بختي وي. ته به بله ورځ سهار وختي د ټول لښکر څخه مخکې ماهلته بيا مومې.... البته...»

قاسم غوښتل څه ووايي خو يوناڅاپه يې خوله و نيوله. هغه د لمړي ځل له پاره دکوم سلطان دربار ته راغلې و ، همدا علت و چې دهغه الفاظ په ژبه باندې نه راتلل. خو سلطان ورته سمدستي وويل:

هو ، هو !ووايه ، تا څه ويل غوښتل ؟

قاسم په غټه ژبه ورته وويل:

درونده سلطانه ! زه غواړم يوه ډيره عاجزانه مشوره درکړم. معظم سلطان غواړي خپل يولښکر د شهاب الدين په مشرۍ د اروپا په لور وليږي اوپخپله غواړي چې د کوچنۍ اسيا په لور وخوزيږي ، خو زه انديښمن يم چې د «اورنه» داسې پريښوول به په دې سيمه کې د قسطنطنيې د قيصر له پاره د خپلو جاسوسيو د تارونو د غزولولو پاره فرصت برابر کړي ، زه دا احساسوم چې په اورنه کې يو شمير پټ لاسونه د معظم سلطان د سلطنت په خلاف په سازشونو کې ککړ دي. اودا همغه لاسونه دي چې سکندريې بغاوت ته اړ کړې دي.»

سلطان دقاسم په خبرو باندې ټکان وخوړ دهغه په سترګو کې د خونړي زمري دسترګو په څير ننبې راپيدا شوې ، په خپلې ګدۍ کيناست او سترګې يې په قاسم کې ور ښخې کړې. او دکومې مهمې خبرې د کولو په فکر کې شو ، د لږې ځنډ وروسته سلطان وويل:

« قاسم بن هشامه ! زه ستا ددې آند ډير درښت کوم دلته زمونږ پخوانې ډير پوه او تجربه لرونکې ملګري هم شتون لري خو تا دهغوي ټولو څخه خپلې سترګې ډيرې پرانستې دي. مونږ همدا اوس اوس پريکړه کړې ده چې مونږ به تا د خپلې ځانه سره قونياته نه بوځو. بلکه مونږ ه ته دلته په اورنه کې د شاهي سلطنت د څارګړي اداري مشر و ټاکلي ....مونږ پخپله هم په دې شک کې وو چې دسکندر بيګ تر شا د قسطنطنيې د قيصر لاس دي ،خو مونږ دې لوري ته توجه نه وه کړې چې په اورنه کې په کوم سازش باندې هم څارنه وکړو. مونږ له تا څخه ډيره زيات خوشحاله يو او دحکومت ټولو مسؤلينو ته حکم کوو چې د اړتياو په وخت کې له تاسره پوره پوره مرسته وکړي.»

د قاسم له پاره دسلطان دا پريکړه د هيلو پر خلاف وه. په همغه لمړۍ ورځ پنځه زره کسيز فوځ دسالار په څير د قاسم ټاکل هم هغه ته دحيرانتيا وړ وو. قاسم لږ څه فکر وکړ ..... پادشاهان همداسې وي ، چې په هر وخت کې د توقع اوهيلو پر خلاف پريکړې کوي. اوس نو دقاسم سره سلطان ته د ويلو له پاره نور څه نه و. قاسم د حکم سره سم خپل سر تيټ کړ نو سلطان ورته يو ځل بيا وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته به له ماسره د دربار د خلکو د تللو وروسته ځانته ويني..... مونږ غواړو چې له تا سره څه ډيرې اړيني خبرې وکړو .» قاسم يوځل بيا خپل سر د تعظيم له پاره ښکته کړ او شاته و لاړ.

کله چې درباريان ولاړل نو د دربار خاص دربان قاسم د سلطان د قصر تر دروازې پورې وروست. دلته خاص خادمې قاسم له ځانه سره يو ړ او د سلطان د اوسيدو د ځاې په لور ورسره ولاړه. دا د « يلدرم قصر» وو. د دې ځاې ټوله لاره د شيشيې تيږو په واسطه ښايسته کړل شوې وه. په شاهي ګلستان کې رنګ رنګ فوارې نصب کړل شوې وې، قاسم خاص ديوان ته ور ننوت. مخامخ ورته په شاهي کالیوکې ملبوس يو ښايسته شکله ځوان ولاړو. دا ځوان شهزاده محمد نوميده. دمعظم سلطان دويم زوې. د سلطان د ستر زوې نوم شهزاده «علاؤالدين » و. شهزاده محمد په خندانه توګه د قاسم استقبال وکړ. په دې وخت کې خاص خادمه يوې لورې ته ودريده. شهزاده محمد د قاسم سره په ډيره مينه ورغاړيوت. اوبيا يې په خندا خندا کې وويل:

« د ميلې په ورځ مې ستا د تورې وهلو فن ډير زيات خوښ شو. اودهمغې ورځې راهيسی مې غوښتل چې له تاسره ووينم. خو کله مې چې نن ستا د راتلو په اړه واوريدل نو ستا د ليدلو له پاره راغلم.... خو د معظم سلطان سره دکتلو وروسته يوځل هرومرو له ماسره هم ووينه. زه به په همغه ځانګړې خونه کې ستا سر د ليدلو منتظر اوسم.»

قاسم ته شهزاده محمد ډير ښه انسان ښکاره شو. ژمنه يې ورسره وکړه چې دبيرته راستنيدو په وخت کې به ورسره هرو مرو وينې. بيا قاسم د همغې خادمې په لار ښوونه د سلطان مراد خان ثاني تر مخه حاضر شو. سلطان قاسم دمينې اوشفقت له مخې د خپله ځانه سره کيناوه. او خپلې خاص خادمې ته يې د قاسم د خدمت کولو له پاره حکم وکړ. دا د سلطان دليدلو کتلو ځانګړې خونه وه. په خونه کې څلورو خواو ته تکيه لرونکې ګدۍ اينبول شوې وې. په ديوالونو يې د عثماني سلطنت د خطاطانو او انځور ګرانو ډير ښه انځورنه او ليکنې موجودې وې. په چت کې يو قرمزي فانوس را ځړول شوې دې، دکمرې په فرش باندې ديونان څخه راوړل شوې سره تيږه يا « سنګ احمر» څليده، او دکړکيو رنګينه پردې را ځوړندې شوې وې. سلطان د قاسم څخه خپله لمړۍ پوښتنه وکړه :

« تاته څه ډول معلومه شوه چې د اورنه په قصر کې جاسوسان فعاله دي ؟»

درونده سلطانه ! زه کالونې د تلو په لاره کې ديوې اجنبی پيغلې په واسطه تم کړل شوم. هغې خپل نوم او ادرس د ښوولو نه ډډه وکړه خو دا يې راته وويل چې سکندر بيګ د معظم سلطان پر خلاف د بغاوت کولو اراده لري.ما ددې پيغلې څخه په دې اړه د نورو معلوماتو اوهم دهغې دنوم او ادرس په اړه وپوښتل خو پيغله د سترګو په رپ کې په خپله بګۍ کې کيناسته او تری تم شوه....څرنګه چې سکندر ستا ډير نژدې زوې ګڼل کيده ، نو په دې خاطر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما دهغې پېغلې خبره درواغو ګڼله او هسې مې پرېښوده» قاسم پخپل دغه ناوړه عمل باندې د شرم احساس وکړ او دا خبرې یې وکړې.

دسلطان سترګې د حیرانتیا څخه وازې پاته شوې وې ، په ډیره بې صبرۍ سره یې د قاسم څخه وپوښتل «دا د څه وخت خبره ده ؟ دسکندر د تلو څخه د مخه او یا دهغې وروست ؟»

« دسکندر د تلو وروسته خبره ده »

هو ! ....سلطان د قاسم دخبرې د اوریدو وروسته په تفهیمې توګه وویل چې:« ددې نه ډاګیزه شوه چې سکندر بیګ د پخوا څخه غدار و . اودا هم ډاډمنه شوه چې دلته په اورنه کې هم دقیصر جاسوسان شتون لري ..... ډیر ښه ددې نه علاوه تاته په دې اړه نور څه معلوم هم شته ؟»

قاسم ورته په نازړه توګه ځواب ورکړ: « ددې نه علاوه زه د ینې چرې په څو کسو سالارانو باندې هم شکمن یم. زه یې څارم او وینم چې هغوې د باغیانه فکر خاوندان دي. او څو نور شخصیتونه هم زما له آنده مشکوک دي .... خو تر اوسه پورې مې دهغوې په اړه شواهد نه دي تر لاسه کړی، اوس چې تاسې ماته دا مسؤلیت را سپارلې دې نوزه به انشاء الله د سر په قیمت باندې ددې ټولو سازشونو جړې راسپړم»

« ډیر ښه ! مونږ له تاڅخه همداسې هیله لرو . زه غواړم چې دقونیا څخه زما دراستنیدو وروسته به ته مونږ ته دلته په اورنه کې د جاسوسانو د نیولو زیرې راکړې. پخوا خو ما د قونیې څخه د اروپا په لور د تللو اراده درلوده خو اوس مې پریکړه کړې ده چې مونږ به یو ځل دقونیه څخه بیرته دلته اورنه ته راستنیږو او غدارانو ته به عبرتناکه سزا ورکوو . مونږ ستا سره د بسپنې له پاره دخپلې څارګړې اداري مشر بهران هم ټاکو او د ښار کوټوال ته هم په دې اړه ضروری هدایات ورکوو .»

قاسم د لږ څه فکر کولو وروسته سلطان ته وویل:

« درونده سلطانه !.... تا خو زه د ټول دربار تر مخه د شاهې څارګړې اداري مشر و ټاکلم، ددې کار څخه خو به دلته په اورنه کې مشغول جاسوسان ټول خبر شی او په خپلو فعالیتونو کې به محتاط شي. زه غواړم چې تاسې بهرام خان او د ښار کوټوال ته زما په اړه هدایات ورنه کړئ، ځکه زه غواړم چې خپل دښمنان په بې خبرۍ کې را ګیر کړم ».

سلطان مراد خان ثانی یو فقیر مزاجه انسان او یو ډیر غښتلې او میړې عسکر و . هغه ته د قیصر په څیر د دغسې سازشونو چل نه ورته. خو دسلطنت علماء اوپوهان د سلطاني بصیرت اوتدبیر څخه خبرو . غالبان سلطان دخپل دور اندیشۍ له مخې غوښتل چې بهرام او ښار کوټوال په دې کار باندې خبر کړي خو قاسم هغه ددې کاره منه کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه د قاسم مشوره و منله. ددې وروسته قاسم اوسلطان دواړه تر ډيره وخته پورې د غدارانو او جاسوسانو په اړه په خبرو اترو کې مشغول پاته شول ، د ډيره وخته وروسته کله چې قاسم د سلطان د درباره راووت نو شهزاده محمد ورته هلته په خپله خونه کې منتظر ناست و. هغه د قاسم د کتلو سره سم د هغه د ښه راغلاست له پاره راپورته شو اوقاسم يې له لاسه و نيو او دخپل ځان سره په نژدې ګدۍ يې کيناوه.

درونده قاسم بن هشامه ! دهغې ورځې دمقابلې په جريان کې که چيرې زمونږ د وينځې لور په وخت په تاباندې غږ نه و کړې نو سکندربه ستا سر له تنې پرې کړې و. »

د شهزاده محمد دخبرې په اوريدو سره قاسم دحيرانتيا څخه ټوپ شانته کړ.

« وينځه ، کومه وينځه ، او دهغې کومه لور ؟.... زه خو ، درونده شهزاده ، ستا په خبره و نه ورسيدم»

شهزاده د قاسم دخبرو په اوريدو مسکې شو اوبيا يې وويل.« ايا تاته در په ياد نه دي چې دمقابلې په وخت کې کله چې ته د مصنفينو تر څنګ ولاړ وې او د تماشاچيانو په لور دې کتل نوستا تر شا سکندر پر تا باندې ډير خطرناکه ګذار وکړ ، په همغه وخت کې ستا د خبرولو له پاره چې کوم چا غږ پورته کړ هغه دسکندر دالبانوي وينځې لور «مارسي» وه.»

قاسم د حيرانتيا په سمندر کې غوټې وهلې ، بيا يې لږ څه په سادګۍ سره وويل

« اواز خو نه و ،البته ما يوه چيغه واوريده ، خو زه پوه نه شوم چې دا چيغه د کومه ځايه راغله»

« اوس نو شهزاده محمد مسکې و اويو ځل بيا يې وويل: « هو ! ښاغليه. هغه د مارسی چيغه وه..... خير دا خبره به پريږدو ، ... مونږ دځه له پاره دلته ناست يو او څه خبرې مو را وسپړلې .....اوريدلې مې دي چې ته يې دشاهي خارګړي اداري مشر و ټاکلې. درونده وروره ! دخداې له پاره ، زما له پاره هم يودوه رازونه هم را برښنډ کړه.» شهزاده ذومعنې جمله استعمال کړې وه. دواړه پرې دزړه داخلاصه وخندل. خو د قاسم ذهن په پرلپسې توګه په همغې چيغې کې راګير و . او تر اوسه يې فکر کاوه چې دې پيغلې په ډير نازکه وخت کې دهغه ژوند خوندي ساتلې دې اوپر دې يې ډير احسان کړې دې. په دې سوچ اوفکرکې شو چې څه ډول دهغې کنيزې لور ته ځان ورسوي او دهغې ددې احسان په اړه تر ې خپل ممنونيت څرګند کړي.

په کوم خيال کې ډوب قاسم دشهزاده محمد څخه وپوښتل « محترم شهزاده !.... حق خو دادې چې زه ددې پيغلې شکريه ادا کړم. خو نه پوهيږم چې هغه به چيرې پيدا کړم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم په ذهن کې څه نور خیالات هم را څرخیدل ، داسې معلومیده چې دهغې په وجود کې څارګرې را نغاړل شوې وه. او که نه په دې توګه ، په خپلې لمړنۍ لیدنه کې به یې د یوه شهزاده سره ددومره بې تکلفه خبرو کولو هڅه نه وې کړې. شهزاده محمد د قاسم خبرې واوریدې او په زوره یې وخندل.

« ډیر ښه !..... په دې څو لمحو کې خبره تر دې ځایه راورسیده. هسې نه چې زمونږ دځارګرۍ مشر په غیب کې عاشق شوې وي.» نوې ځوان شهزاده !خپله خبره کلکه کړه ، خو قاسم ورته وویل چې:

« نه درونده شهزاده ! داسې کومه خبره نه شته..... ما هسې په اخلاقي توګه دا خبره کوله ،ځکه چې هغې پیغلې زما ژوند خوندي کړې دې.»

شهزاده محمد یو ځل بیا مسکې شو « درونده وروره !.... ستا اخلاق په خپل ځاې د قدر وړ دي. خو یاد ساته چې ته یو مسلمان یې او هغه د یوې عیسایې مور عیسوي لور ده.»

د قاسم له پاره داخبره حیرانونکې وه ،هغه په خپل تقدیر باندې رشک کاوه چې د څارګرۍ دپیل سره سم ورته تر ټولو لمړۍ اطلاع ورکړل شوه. دهغه ذهن دیوې عیسوي پیغلې په پیدا کیدو کې مشغول شو ، چې د میلې په ورځ یې دقاسم ژوند خوندي کړې و . اودا پیغله د البانوي سکندر د کنیزې لور وه. داخوریښتیا ډیره عجیبه پیښه وه. ددې په خبریدو سره د قاسم وینښتان زیږه شول ، هغه په بې صبرۍ سره خبره وکړه او ویې ویل:

« خو درونده شهزاده !ماته خو ددې پیغلې دځاې په اړه معلومات هم راکړه. تر څو زه دهغې د ممنونیت د ادا کولو له پاره هغې لورې ته ورشم.»

« ډیره ښه ! ....سبحان الله..... داسې معلومیږي چې زمونږ د پنځه زره کسیز فوځ سالار او د څارګرې اداري مشر قاسم بن هشام د یوې عیسوي پیغلې د مینې او محبت په زلفو کې را ګیر کړل شو.»

شهزاده محمد په کړس کړس خندل او قاسم بن هشام هم ورسره دخندا کولو ټوکیزه ډرامه کوله . شهزاده محمد ورته بیاوویل.

« سهې ده ، زه به تاته د مارسي ځاې ځیږې و ښایم. خو په یوه شرط. لمړۍ هغه شرط پوره کړه.»

قاسم ورته سمدستي وویل « بې شکه..... امر وکړئ ، څه ډول شرط ؟»

شهزاده محمد ورته په خندا کې وویل :« زما شرط دادې چې ته به له ماسره ددوستۍ کولو ژمنه کوې ....ته به له ماسره ژمنه کوې چې ته به زما سره ښکار ته هم وځې. او زما سره دکتلو له پاره به دلته سلطاني قصر ته هم تشریف راوړې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم ددې خبرو په اوريدو سره د ډاډ ساه واخسته. « ستا سره دوستي ؟.... دومره د ښه نصيب خاوند ! ماته ستا ټول شرطونه منظور دي.»

دقاسم دخبرو سره سم دواړو په زوره زوره و خندل ، قاسم ددې نوې ځوان شهزاده سره لاس ورکړ او ورته يې وويل : « سهې ده ! درونده شهزاده . اوس راته ووايه چې د سکندربيګ د البانوي کنيزې لور مارسي چيرې اوسيږي ؟»

شهزاده محمد قاسم ته دهغې درک ورکړ او ورته يې وويل چې د شاهي محل شاته کالونۍ کې د البانوي کنيزې مارتها کور دي. اوس نو د قاسم له پاره د شهزاده سره نور پاته کيدل شوني نه و. هغه ته دخپل مشن لمړۍ سراغ په لاس ورغلې و . همغه و چې دلږځه ځنډ وروسته يې د اجازې د اخستلو غوښتنه وکړه ، نوې ځوان شهزاده هغه ته اجازه ورکړه او ورسره د خاص ديوان تر دروازې پورې راغې اوهلته يې پرېښود ، او کله چې قاسم دهغه ځايه ولاړ نو شهزاده يوه ډيره عجيبه خبره وکړه:

دوسته ! مونږ په دې ښه پوهيږو چې ته د البانوي کنيزې کور ته د شکريه د ادا کولو په ځاې دسکندربيګ د سازش جړې راسپړې ، خو مونږ به تا و نه ځنډوو .»

قاسم په ساده توګه د شهزاده په لور وکتل او په زړه کې يې دهغه بصيرت ته افرين ووايه. قاسم په دې وپوهيده چې د سلطان مراد خان ثاني په نسبت دهغه زوې « محمد» ډېر ښه ذهن اوبصيرت خاوند دي... بيا قاسم شهزاده ته سلام وکړ اومحل څخه راووت.

اوس نو دهغه په ذهن کې دجذبو او احساساتو آسونو ځغاسته کوله. هغه غوښتل چې څومره ژر چې کيدې شی دمارسي سره ووينې ، د وخت په تيريدو سره دهغه يقين پخلنې ته رسيدلې و اوپه دې پوه شوې و چې مارسي همغه پيغله ده چې د زيتون په باغونو کې يې دده سره ليده کاته کړې و . تر اوسه پورې دماښام تيارغونې ته لا وخت و ، ځکه هغه غوښتل چې دشپې په تياره کې د مارتها کور ته ورشي. هماغه و چې دهغه ځاې په لور د تللو په ځاې خپل آس د خپل کور په لور را وګرځاوه. هلته په کور کې يې ورور طاهر هشام موجود و . کورته د راتلو سره سم بې وريرونو مخې ته ور و ځغاستل او په پښو پورې يې ور ونښتل ، اوس نو دهغه وريرونه دهغه سره پوره پوره اشنا شوي و. کله به چې قاسم کور ته راغې نو دهغه سره به يې لوبې کولې ، دهغه مور وپلار هم په اورنه کې د ژوند څخه خوشحاله و . ځکه چې هغوې دلته دخپلو دواړو زامنو ،نګور ، او لمسو سره يو ځاې اوسيدل. دقاسم مور تر اوسه دومره زړه شوې نه وه. هغه يوه نيکه او ديندار ښځه وه. همدا علت و چې دهغې دواړه زامن ددينې عقايدو خاوندان و . قاسم هلته په خپله کمره کې دکوچنيانو سره په لوبو کې مشغول و چې طاهر پرې را ننوت.

« اوريدلې مې دي چې ته نن سلطان ور غوښتې وې؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته څنګه وپوهيدې ؟ ما خو هيڅ نه ته ويلي ؟» قاسم تري په لږ څه حيرانتيا سره و پوښتل.

« ماته ستادوست دلس زريز فوځ سالار اغا حسن دا خبره وکړه. طاهر ورته په خندا کې وويل ،او بيا د قاسم سره يو ځای په فرش باندې کيناست.

« هو ! سلطان غواړي په يوه وخت کې دوه لښکرې وليږي ، يو د « هونيادې» د مقابلې له پاره اروپا ته ، اوبل د « قونيا» په لور د بغاوت دځپلو له پاره . قاسم ورته وويل. « ته يې په کوم لښکر کې شامل کړې يې ؟» « ماته سلطان حکم کړې دي چې همدلته پاته شم او دقيصر د جاسوسانو جړې را وسپړم. هغه زه د شاهي څارګړي اداري مشر ټاکلې يم.» قاسم ورته لږ څه ټيټ اواز سره وويل. « دا څه خبره ده ، شاهی څارګر، ايا ته اوس د پنځه زريز فوځ سالار نه يې ؟ طاهر تري په حيرانتيا سره و پوښتل.

قاسم ورته وويل چې « نه ، داسې کومه خبره نه شته ، په حقيقت کې ما پخپله سلطان ته ويلي و چې دلته په اورنه کې د قيصر جاسوسان شتون لري.»

په دې وخت کې قاسم ته يو فکر را پيدا شو او سمدستي يې دخپل ورور څخه وپوښتل: « وروره ! ته د ابوجعفر په اړه څومره معلومات لرې ؟ همغه ابوجعفر چې يو ځل دلته زمونږ کور ته راغلې و .»

طاهر په حيرانتيا سره د قاسم په لور وکتل ، او د لږ څه فکر کولو وروسته يې په ټيټ اواز سره وويل چې « زه خو دهغې په اړه همدومره پوهيږم چې هغه د « بغدادي دروازې » د جومات اما م اوخطيب دې. خو ماته دهغه ځآيه دومره معلومات هم تر لاسه شوې چې دهغه اړيکې ان د شاهي دربار پورې غځيدلې دي. دطاهر د خبرو په اوريدو سره قاسم په دې منځ کې را ټوپ کړ.

« نه ، ايا ته په دې پوهيږې چې هغه «اورنه» ته له کومه ځايه راغلې دي ؟ دهغه څلور خواوې څه دي ؟ اودا چې ايا په اورنه کې دهغه کوم خپلوان هم شته او که نه ؟»

طاهر لږ څه فکر کې پريوت. اوس نو دهغه په تندې د فکرونو ګونجې را پيدا شوې وې ، د څو ثانيو د خاموشۍ وروسته يې وويل: « تر هغې چې ماته معلومه ده ، په اورنه کې ابوجعفر هيڅ خپلوان نه لري. دا سړې دعربو اوسيدونکې دي او دځو کالو راهيسې دلته په اورنه کې مقيم شوې دي.»

ددې ډاګيزه کيدو نه وروسته چې ابوجعفر دلته په اورنه کې کوم خپل خپلوان نه لري د قاسم سترګې را وځليدې. هغه نيغ کيناست. اوطاهر ته يې وويل: « ورور جانه ! تا کله هم ابوجعفر ته په غورسره کتلي دي ،... ته يې په ياد راوړه ، هغه به هرو مرو د عربو په څير سور ښښن اودښه روغتيا خاوند وي ، خو دهغه سترګې دعربو سره هيڅ مشابهت نه لري ، دهغه د سترګو شينوالي د لاطيني ولسونو په څير دي.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم دخبرو په اوريدو سره طاهر مسکې شو « او هو وروره ! ته خوښتيا هم جاسوس شوې يې.... دومره لرې لرې تارونه سره را يوځاې کوې.... تاته به هسې وهم وګمان را پيدا شوې وي ، ابوجعفر د تيرو شلو کالو راهيسې دلته اوسيږي ، ترنن ورځې پورې پرې هيڅا شک نه دې کړې ، ...او اوس ته يې چې هغه د عرب په څير هم نه منې ..... حال داچې هغه ډيره ښه عربي وايي.»

قاسم دخپل ورور خبره واوريده خو خاموشه پاته شو . ځکه دهغه دماغ بل کوم ځاې کې و . کله چې طاهر قاسم په خلا کې په فکرونو کې ډوب وکوت ورته يې وويل:

« راځه ، اوس دې دا سراغ رساني او ځارګري پريږده ، را ځه چې ډوډۍ تياره ده !»

قاسم په دسترخوان باندې دکيناستو نه وروسته هم همغسې خاموشه پاته شو . د هغه وخته چې سلطان ورته ځارګري سپارلې وه ، نو دهغه دماغ ډير فعاله شوې و . اوس هم هغه د قسطنطنيې دقيصر او ابوجعفر په فکر کې ډوب و . هغه ته دا محسوسيده چې هغه مسؤليتونه چې ورسپارل شوي دي دهغه د ترسره کولو له پاره اړينه ده چې هغه ته د قسطنطنيې د قيصر په اړه پوره معلومات تر لاسه شي . هغه دهمدې فکرونو په ژورتيا کې دخپل ورور څخه يو ځل بيا وپوښتل.

« ورور جانه ! د قسطنطين په اړه دا مشهوره ده چې هغه د جنګ په ځاې دښمن د سازشونو له لارې له منځه وړي ، .... ايادا خبره ريښتيا ده ؟»

طاهر د قاسم خبره په پوره دلچسپۍ سره واوريدله . او ويې ويل « دا ريښتيا دي ..... قيصر د زمکې لاندې سازشونو کې يو نوم لري..... زمونږ دسلطان نيکه « سلطان بايزيد يلدرم» او د اسياد مشهور فاتحَ«امير تيمور» تر منځ د اسلامي تاريخ تر ټولو رسوا کونکې جنګونه په حقيقت کې دهمدې قيصر د پټوسازشونو پايلې وې . ما د تربيت ځآې په کتابتون کې دهغې مکتوب نقل وکوت چې قيصر دبايزيديلدرم پر خلاف امير تيمور ته ليکلې و . هغه په کې ليکلې و چې.....

«زما سلطنت تر ټولو زوړ دې ، دسيدنا محمد صلى الله عليه وسلم او د اصحابو کرامو په وخت کې هم زمونږ سلطنت په قسطنطنيه کې موجود و . دهغې وروسته د بنواميه او بنو عباس په وختو کې هم دخلفاو سره مونږ بيا بيا سولې کړې دي ، ددوې څخه يې هيڅ يو هم د قسطنطنيې د نيولو هڅې نه دی کړي.

خو اوس عثماني سلطان زمونږ په ډيرو سيمو باندې ولکه کړې ده ،او غواړي زمونږ درالسلطنت قسطنطنيه هم تر غاښو لاندې کړي . دهمدې حالاتو په اساس مونږ مجبور شو چې له تاځخه بسپنه وغواړو ، او دا څرګنده ده چې ستا نه پرته مونږ دبل چا څخه دا سې غوښتنه هم نه کوو . که چيرې ته د بايزيديلدرم دمسلمانيدو او زمونږ د عيسايت په اړه فکر کوې نو تا ته دې دا ډاګيزه وي چې بايزيديلدرم دلته په اروپا کې په پرلپسې توګه فتوحات

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي او په ځواکمني کی يی ورځ په ورځ ډيرښت راځي ، داسې معلوميږی چې هغه به ددې لوړې څخه ډير ژر ځان بيغمه کړي اوستا په ولکه شوو سيموباندې به يرغل دروړي اوبيا به تاته دا ستونزمنه وي چې دهغه مقابله وکړاې شئ. بايزيد خان « سلطان احمد جلائر» او « قراء يوسف ترکمان» چې له تا څخه را تښتيدلې و دخپل ځان سره د عزتمندو ميلمنو په توګه ساتلي دي. او دا دواړه باغيان ستا پر خلاف د جنګ کولو له پاره هڅوي ، تا ته به داخبره د بې عزتۍ نه کمه نه وي چې ستا باغيان د سلطان بايزيد يلدرم سره دميلمنو په څير واوسيږي او ته يی دهغه څخه بيرته و نه غوښتې شې. نو اوس خو ډيره مناسبه داده چې ته په کوچنۍ اسيا باندې حمله وکړې ، ځکه دا هيواد بايد په طبيعي توګه ستا تر ولکې لاندې اوسي.....

او قاسمه ! امير تيمور دومره ستر پادشاه و خو بيا هم دقيصر د چال لاندې راغې. دقيصر دې ليک په اسلامي نړۍ کې د باروتو کار و کړ ، او ددوو مسلمانو پادشاهانو تر منځ د « انګورې» په سيمه کې داسې خونړۍ جګړه و شوه چې د جنګ په ډګر کې دمسلمانان خپل منځې عامې وژنې باندې اسمان هم و ژړل. په هغه جنګ کې تيمور بايزيد ته سخته ماتې ورکړه..... او سلطان بايزيد يی د اوسپنو په بنجره کې بند کړ او کوخه په کوخه يی و ګرځاوه او رسوا يی کړ.

قيصر دتل له پاره دهمداسې لويدلو لارو کار اخلي ، کله چې کمزورې شي نوبيا د مسلمانانو لاندې خپلې ريښې ځغلوي ، خو کله چې لږ څه فرصت هم تر لاسه کوي نوبيا د هيڅ لويدلي حرکت څخه هم ځان نه سمپوی. تاته به ډاګيزه شوي نه وي چې د« سلطان مراد خان اول» څخه د ويريدو په خاطر ، قيصر درې ډيرې ښايسته او حسينې پيغلې لمړي مراد خان ته ورکړې ، يوه پخپله دهغه له پاره اودوه دهغه د زامنو له پاره. خو دهغې سره سره بيا هم قيصر د سلطان اول په خلاف په سازشونو کې را ننبتې و. په ۷۸۲ هجري کال کې د قسطنطنيی قيصر « پليولوګس» لمړۍ دسلطان پر خلاف ډير ناوړه سازش جوړ کړ او بيا چې کله دسلطان د غضب څخه وويريد نو دخپل زوي «تهيوډورس» يی دسلطان دربار ته راوليږه اودهغه څخه يی وغوښتل چې هغه ته هم ديني چرې په فوځ کې د ورداخليدو عزت ور وبښي.

قيصر دمسلمانانو پادشاهانو محلونو ته دخپلو لونو او خويندو د ورليږلو څخه هم کار اخست. دعثماني سلاطينو په محلونوکې به هم دقيصر شهزادګاني هرو خت په خطرناکو سازشونو کې ککړې وې.»

طاهر ، قاسم ته د قيصر په اړه په پوره تفصيل سره خپله خبره وکړه. او دا دهغه کار و چې داسې پيښې په همداسې تفصيل سره ولولي او بيا يی بيان کړي. ځکه هغه يو تجربه لرونکي معلم و. قاسم د خپل ورور په خبرو کې داسې ډوب شوې و چې د وخت دتيريدو احساس يی هم نه و کړې. هغه يو ناڅاپه متوجه شو چې هغه خو دمارسي سره کتل غواړی په دې اساس يی دندې ته په دلچسپې باندې غوره والې ورکړ او دمارسي د کور په لور يی د تللو پريکړه وکړه. د ډوډۍ خوړلو وروسته يی لاس پريمنځه او بيا را پورته شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

طاهر چې قاسم را پورته کيدونکې وکوت نوترې ويې پوښتل:« څه خبره ده ؟ ايا ته چيرې ځې ؟»

« هو ! زما تګ ډير ضروري دي. تا چې د معلوماتو لړۍ په کوم ځاې کې پرې ايښې ده ، دهمغه ځآيه وروسته به يې زه د اوريدو تمنا لرم. ستا خبرې ډيرې په زړه پورې او هر اړخيزه دي. اوس زه ستاسې څخه اجازه اخستل غواړم»

دډوډۍ دخوراک وروسته کوچنيان دخوبه ډک و ، هغوې دخوب خونو ته ولاړل. قاسم خپل آس را پرانيست او د کوره بيرون ووت. شپه شوې وه. هوا هم لږ څه يخيدو ته روانه وه ، په اسمان کې ستوري ځليدل ، دقاسم آسپ هم د «اورنه» په کوڅو کې په ګرزيدو باندې مصروف و . هغه بيړه نه کوله. هغه غوښتل چې ډير وخت داسې تير کړي ، ديخنۍ د راتلو وخت و او خزان په پوره عروج کې و . د «اورنه» بازار بند شوې و خو په کوڅو کې يو يو کس خوزيده ، دقاسم آسپ هم د ګرزيدو وروسته دمحل شاتنۍ برخې ته ولاړ. دلته دوه دوه او درې درې منزله عمارتونه و ، دلته دښار اشراف ، امران ، رئيسان او وزيران اوسيدل ، ترڅنګ يې د سالارانو او بيروني هيوادو د سفيرانو کورونه هم و . قاسم د شهزاده محمد له اړخه د ورښوول شوي کور په لټه کې و ، هغه په يوه کوڅه کې ور ګرزيد او خپله ننبه يې و موندله. په څو لمحو کې دمارسي دکور ترمخه ودريد. لاس يې ور مخته کړ او د دروازې زنځير يې و ټنګاوه. اوبيا يې د کوم کس د راتلو انتظار پيل کړ. څو لمحې وروسته د دننه څخه د دروازې دپرانستلو اواز راغې ددې سره دقاسم تجسس نور هم زيات شو ، دروازه پرانستل شوه او يوه عمر تيرې ښځه تري را بيرون شوه. قاسم سمدستي يو دوه قدمه ورمخته شو او دهغې زړې خادمې ترمخه ودريد او ورته يې وويل:

«درنې ! زه غواړم د محترمې مارسي سره ووينم.»

قاسم په نازړه توګه دمارسي نوم واخست. خادمې هم ورته په حيرانتيا سره وکتل ، اوس نو هغه په مکمله توګه د دروازې څخه بيرون راوتلې وه.

مارسي ؟؟..... درونده ! تا ماته څه وويل ؟ زه خو پوه نه شوم ؟

« زه غواړم دمارسي سره ووينم. قاسم ورته خپله خبره راغبرګه کړه ، اوس نو دغې ښځې په پوره دقت سره قاسم ته وکتل.

« ستا نوم ؟..... تر څو زه يې مارسي ته ووايم» خادمې تري په استفهاميه توګه و پوښتل.

« بس ته هغې ته همدومره ووايه چې د شهزاده محمد يو دوست راغلې دي» قاسم خپله پيژنه همداسې وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه د زاړه عمر خادمې د يو څو لمحو له پاره فکر وکړ ، بيا کور ته ورننوته او دروازه يې په ځان پسې بنده کړه ، قاسم دحيرانتيا په نړۍ کې ولاړو . تر اوسه هغه نه و پوهيدلې چې څه پيښيږي ، چې په دې وخت کې دغه عمر خورلې خادمې يوځل بيا دروازه پرانسته ، په دې وخت کې د دې خادمې سره يوه بله معززه ښځه هم مل وه . دا پخپله مارتها وه . مارتها د قاسم د سلام د ځواب د ويلو وروسته هغه ته د را ننوتلو وويل . او پخپله دهغې نه مخته مخته روانه شوه . کورته د ورننوتلو په وخت کې قاسم وکتل چې دمارتها تر څنګ يو حبشي غلام هم په پوره وړتيا سره روان دې او ورسره دوه سړي توره يې هم له تيکې راويستلې ده .

قاسم په پوره بې پروايی سره د مارتها ميلمستون ته ور ننوت . په ميلمستون کې ډيره ښه سامانونه ځاې په ځاې شوې و . په دې سالون کې دمسلمانانو د رواياتو پر خلاف د لرګې چوکۍ پرتې وې ، په مخامخ ديوال باندې د عيسې عليه السلام مجسمه (صليب) را ځوړنده شوې وه . مارتها د قاسم سره دکيناستو په ځاې ولاړه پاته شوه اودقاسم څخه يې و پوښتل « درونده ځوانه ! ايا ته ماته ويلې شې چې ته ولې زما دلور مارسي سره کتل غواړې ؟» دهغې په لهجې کې لږ څه درونده والې و .

قاسم دشرم نه سر ټيټ کړ اوويی ويل « زه دمحترمې مارسي څخه ممنونيت کول غواړم ..... ځکه چې هغې زما ژوند خوندي کړ او پر مايی ډير احسان وکړ . »

دقاسم دځواب سره د مارتها په تندی ګونجې را پيدا شوې او ويی ويل :

« ځان ؟ ....مارسي ستا ژوند خوندي ساتلې ؟ .... کله ؟ څه ډول ؟ په کوم ځاې کې ؟» دمارتها په لهجې کې حيرانتيا وه .

قاسم ورته په خندانه توګه ځواب ورکړ « په اصل کې ما د سکندر بيګ سره دتوري وهلو مقابله درلوده ، په همدې وخت کې ، کله چې سکندر پرما د توري ناڅاپی وار کاوه نو مارسي ماته په لوړ اواز غږ وکړ او..... »

لا تراوسه قاسم خپله خبره نه وه خلاصه کړې چې يو ناڅاپه مارسی هلته کمرې ته را ننوتله .دهغې په سترګو کې دحيرانتيا سپينوالې و . اوپه سخت عصبي کشمکش کې ډوبه وه . کمرې ته د را ننوتلو په وخت کې دهغې سترګې دغضب نه خلاصې پاته شوې وې ،کله چې دننه را ننوتله نو مارسي دقاسم تر مخ ودريدله ، قاسم هم دمارسي د درنښت له ځايه پورته شو او و درید . مارسي په سترګو کې قاسم و پوهاوه او ورته يې وويل :« آآآ ، ته ..... غالبا چې ته به همغه ځوان يی چې دميلې په ورځ يی سکندر بيګ ته ماتې ورکړه .....ما ته هملته کتلې وې .»

مارسي دخپلې مور اوغلام په شتون کې د قاسم د نه پيژندګلوي ادا کاري وکړه . قاسم هم دمارسی په دې کارپوه شوې و نو ځکه يی په خندا کې په ډيره ټيټه لهجه وويل :

(c) ketabton.com: The Digital Library

« هو ! زه دهمغې ورځې د احسان د ممنونيت په خاطر دلته حاضر شوې يم. تا زه په همغه ورځ په ښه وخت کې خبر کړم او زما دژوند په خوندي کولو کې دې راسره مرسته وکړه ، نوې ژوند دې را وبانبه ، چې دهغې له پاره زه ستا د احسان ممنون يم. اوستا له پاره خدمت کول خپله نيک بختي ګڼم. »

د قاسم دخبرو په اوريدو سره مارسی وخوزيده او مسکی شوه ، « واه ،....دا څنګه خبره ده. ته ددومره اوږدې مودې وروسته زما د احسان د ممنونيت له پاره دلته راغلې يې..... ډيره ښه» کله چې مارسی دا خبره وکړه نو قاسم غلې شانته شو اوبيا يې په مړاوي اواز سره وويل « په اصل کې ماته ستا نوم او ستا دغاې درک خرک همدا نن معلوم شو ،همدا علت دې چې زه دومره ناوخته ستاسې په دربار کې حاضر شوی يم. »

په دې وخت کې مارتها هملته ولاړه وه او دقاسم د خبرو څارنه يې کوله. خو اوس دهغې وهم او بدګماني له منځه تللې وه. داسې معلوميده چې قاسم او مارسي په خپلو اداکاريو کې بريالي راوتلې و. کله چې مارسی وکتل چې قاسم ريښتيا هم يو ساده سپاهی دې نو مسکی شوه او ويې ويل:

« سهی ده ، هيڅ خبره نه شته ، مونږ دومره ناوخته هم ستا شکريه او ممنونيت منو. تاسې کينې ، زه به ستا د درنښت له پاره څه مشروبات راوليږم.» مارتها په ډاډمنې لهجې سره قاسم ته داخبره وکړه. اوبيا يې خپل حبشي غلام له ځانه سره واخست او دکمرې څخه بيرون ووتله. مارتها خو ولاړه خو قاسم ته ډاډ نه و ورپه برخه شوې. هماغه و چې خپله اداکاري يې په ځاې وساتله او مارسی ته يې وويل:

« ګوره ! تاسې ما خپل خادم و ګڼئ ، که چيرې زه په خپل ژوند کې ستاسې کوم خدمت وکړاې شم نو زما له پاره به ويار وي.»

مارسي د شونډو لاندې خندل او د قاسم خبرې يې اوريدې. اوبيا يې په ډير تيټ اواز قاسم ته وويل:

« تا خو وعده خلافي وکړه. ځکه چې تا زما د منه کولو سره سره بيا هم زما درک پيدا کړ ، خو زه حيرانه يم چې تاته زما درک او ادرس چا درو ښود ؟»

« ما ستا مور ته ويلي دی چې زه د شهزاده محمد دوست يم. او د شهزاده څخه مې ستا درک ترلاسه کړ. په اصل کې ما غوښتل چې ستا کور ته يو ځل راشم. ما غوښتل ستا دمور سره وويني او ورسره ليدنه وکړم»

قاسم د مارسي سر خپل ځانته رانزدې کړې او په غوږ کې يې ورته څه خبره وکړه ، د قاسم خبره د مارسي په غوږونو کې انګازې کولې او د هغې ذهن کې ورکيوته. قاسم ته د مارسي دومره را نژدې کيدل دتعجب خبره وه. مارسی هم په خپل وجود کې ديخوالې احساس وکړ ، دهغې دمخ غومبړې سره شوې و او سترګې يې ښکته وې. قاسم ورته يو ځل بيا وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« او له تاسره لیدنه هم اړینه وه ، ته که سبا ورځ ماته لږ وخت راکړې .... څه ډیرې ضروري خبرې دې چې له تاسره یې کول ډیر اړین ګڼم .»« وخت ؟..... دورځې ؟ .....لیکن چیرې؟» مارسي دموم په ځیر ویلې شوه او ویې ویل.

اوس نو هغوي دواړو یو بل سره په پټه خبرې کولې ، قاسم ورته په ځواب کې وویل: « زما په فکر چې که ته د لاله شاهین یادګار ته راشې.... هلته زړه هدیره هم ده ، زه به تاته د لاله شاهین د یاردګار سره نژدې د شاه توتو د ونې لاندې انتظار کوم.»

په دې وخت کې د بیرون څخه دکوم کس د راتلو پښې تر غوږو شو ، اوقاسم خپله خبره بدله کړه ، اوس یې نو په لوړ اواز وویل « ستا مور خو ډیره درنه اوسلیقمنده ښځه ښکاري ، زه ستا دمور ددې کار څخه ډیر اغیزمن شوې یم.»

دقاسم دخبرې دکولو سره سم خادمه میلمستون ته را ننوتله. دهغې په لاسو کې د مشروباتو څخه ډک پتنوس و. دخادمې نه لږه شیبه وروسته مارتها هم هغې خونې ته را ننوتله. اوس نو دلته دقاسم کار سر ته رسیدلې و. او د نورزیات تم کیدو اړتیا یې نه لیدله. ځکه چې هغه دمارسی مور له نزدې څخه کتلې وه. اوهغه یواځې دهمدې ښځې دکتلو له پاره دمارسې کورته راغلې و. هغه شاهي څارګرو نو په دې اساس یې دسکندربیګ په لاسو روزل شوې البانوي کینزه مارتها د سترګو نه شوه غورځولې. اوس نو هغه د مارتها دکور اودهغې د ټول کړچار په اړه پوره معلومات تر لاسه کړې و .او دهغې په اړه یې خپله رایه جوړولې شوه.

ددې نه وروسته ، قاسم تر لږ وخته پورې ددې خلکو سره اخوا دیخوا خبرې کولې اوبیایې تر اجازه واخسته او ولاړ.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳

شاهي څارګر

د لاله شاهين يادګار دښار د جنوبی دروازې څخه بيرون دښار ددیوال تر څنګ جوړ کړل شوې و . دا په يوه وخت کې شاهي پارک و خو نن سبا په قبرستان بدل شوې و . دلته د شاهي کورنۍ او نورو امراو خپلوان او مړي ښخول کيده . په ونو به ګونګيان کيناستل او په خپله ژبه به يی خبرې کولې . ددې ځای د شاهي باغ ټولې نښې نښانې له منځه تللې وې ، دلته به د ورځې هم د انسان غوني زيږيده ، کله ناکله به کوم کس ددې ځايه تيريده .

دمارسي بګۍ د دې باغ دننه ورننوتله . دبګۍ نوې کوچوان ځوان د خپل عمر نه زيات زيرکه او هوښيار ښکاريده . هغه د مارسي بګۍ د ابنوس د ونو سيورې ته يوړه ، او ګنو بوټو شاته يی و درولە .مارسي د بګۍ نه راښکته شوه او د ياردګار تر څنګ د باره دوري د مانۍ لوري ته ورغله . هغې په خپل لوې پړونې کې خراسانۍ توره را نغاړلې وه . مارسي ..... دمارتها لور وه او دخپلې مور مارتها په څير هوښياره .....او ميړنۍ وه . هغې دومره ويران ځای ته د راتلو څخه هيڅ ويره نه احساسوله . مارسي د باره دري زړو پاتخو ته ورسيده او بيا هلته باره دري ته ورننوتله . خو د ننوتلو مخته يی د احتياط نه کارواخست او په ډيره محتاطه توګه يی غږ وکړ : « سالاره ! ..... محترمه سالاره ! ..... ايا ته همدلته يی ؟»

ددې سره سره چې مارسي د قاسم د نوم سره پوره بلده وه خو هغې به قاسم ته سالار وايه . دمارسي غږ ته چا ځواب ورنه کړ . نو هغه دا و انګيرله چې قاسم تر اوسه لاندې راغلې په داسې حال کې چې هغه بايد دمارسي څخه مخته دلته راغلې وې . مارسي ته اندينښنه پيدا شوه او خنجريی په لاس کې کلک و نيوه ، خو د لږ ځنډ نه وروسته دمارسي تر شا د ونو د ځنګله څخه يو اوږد ښايسته ځوان را ووت . دا پخپله قاسم و . قاسم د راتلو سره مارسي ته وويل چې :

« زه ښينه غواړم ، په حقيقت کې ما تر ډيره پورې هڅه کوله چې ستا د تعقيبونکو شک له منځه يوسم . ما غوښتل و پوهيږم چې که چيرې څوک ستا په تعقيب پسې راغلې وي نو بايد مخته راشي .»

مارسي اوږده او يخه ساه واخسته . خو هغه ته د قاسم ددې کار څخه دا ډاډ ور په برخه شو چې قاسم يو محتاط وګړې دې ، اوس نو قاسم او مارسي د باره دري په زينو ور وختل اوهلته د نيم تياره او وراسته چت لاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیناستل. د باره دري په زمکه باندې په ځاې ځاې کې ګیاه را شنه شوې وه. دا وخت خزان په عروج کې و او وچې پانې هرې لورې ته پرتې وې ، دوې دواړو دخپلو کیناستو له پاره ځاې پیدا کړ اوبیا دواړه یو بل ته نژدې کیناستل. دا د مارسي او قاسم لمړنې لیدنه کتنه وه. دواړه تر یوه وخته پورې خاموشه ناست و.

تر ډیره پورې یوبل ته نژدې ناست و ، او سترګې یې د مخامخ یادګار په کنډرو ننبتې وې. ددواړو د زړونو کیفیت څه بله ډول و. هغوې یو بل ته څه ویل غوښتل خو دهغې و دیلو له پاره یې الفاظ نه شو پیدا کولې. بالاخره مارسي دا سکوت مات کړ او وویې ویل:

«غالبا چې تا زه دکوم کار له پاره دلته را بللې وم.» دمارسي په لهجه کې نرې شانته طنز هم شامل و. قاسم ورته متوجه شو:

«هووووو !.... کار ! ..... هو ! رینبتیا هم ما تاته د یوه کار په خاطر دلته د راتلو تکلیف درکړې دې» قاسم ورته په تټره ژبه وویل. هغه په فکرونو کې ډوب و چې ایا رینبتیا هم هغه مارسی دکومې خاصې خبرې له پاره دلته رابللې ده؟ اوکار به څه شې وي؟ دهغه تر مخه ټول حالات را برېنډ شوي و. دنمونې په توګه ، هغه په ابوجعفر باندې شک کاوه ، ابوجعفر دمارسی د مور مارتها کور ته تګ راتګ کاوه ،مارتها پښخه عیسایۍ وه ، سکندر بیګ د مارتها په غیږه کې ځوان شوې و. هرومرو دسکندر او ابوجعفر تر منځ هم ژور اړیکې موجود و. مارسی دخپلې مور ، ابوجعفر ، اوسکندربیګ دحالاتو څخه ښه خبره وه. خوپخپله یې دځه وجوهاتو په اساس سکندر بیګ ښه نه ایسیده. شونې ده چې دا به سکندر بیګ خپل مزاج و. په هر حال دا ثابته وه چې مارسی د سکندر بیګ پر خلاف وه.

قاسم په همدې خبرو کې ډوب و. اوس به نو قاسم دمارسي څخه نور څه پوښتل ؟ یواځې همدا چې هغه د ابوجعفر په اړه نور څومره معلومات لري ؟ که چیرې همدومره خبره وایی نوبیا خو دمارسي په ځاې د ابوجعفر معلومات په خپله پلټلې شول. قاسم په خپل فکر کې را ننبتې و .... اخر ولې یې مارسي دلته رابللې ده. بالاخره د شونډو لاندې مسکې شو او د اتمام حجت په خاطر یې همغه پوښتنه وکړه.

« ما غوښتل له تا څخه د ابوجعفر په اړه و پوښتم.»

څرګنده نه ده چې د قاسم په لهجه کې به څه وو چې مارسي پرې په زوره زوره و خندل..... قاسم فکر وکړ چې دا به قهقه خندا نه وی ، داسې بریښیدل چې د هندوانو په کوم مندر کې طلاېې ګنګړې و شړنګول شو. مارسي یواځې ښایسته او ښکلې نه وه بلکه د ډیر ستر او عالي شخصیت خاونده هم وه. دهغې تجربه کاري مور ، مارتها ، هغې ته دمیړانې او په پوره جرءت سره دنیغ په نیغه د تنقید کولو فن هم ورو ښولې و. مارسی دا و انګیرله چې قاسم په زړه کې غل دې ، څه لري خو نه یې وایی. غالبا چې د محبت او مینې غل ، خو دهغه دقاسم په څیر د یوه جریر

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان په حيا کولو باندې حيرانه وه. هغې په شريرو سترګو قاسم ته وکتل او ورته يې وويل:« زه خو د ابوجعفر په اړه همدومره پوهيږم چې هغه دمسلمانانو مذهبي مشر دې ، د بغدادي دروازې د جومات خطيب او امام دې او تيرو شلو کالو راهيسې دلته په «اورنه» کې ميشت دې. ددې نه اخوا دهغې وخته چې زه په ښه اوبد پوه شوې يم نومورې وينم چې زمونږ کور ته تګ راتګ کوي ، هغه په ساعتو ساعتو زما د مور سره په ځانته کمره کې کيني او کومې ځانګړې مسئلې په اړه پټې خبرې ورسره کوي. زما مور ډيره سخته عيسايۍ ده او دمسلمانانو پر خلاف دهر ډول عمل څخه دريغ نه کوي. ترهغې چې زه معلومات لرم نو سکندر زما مور او همدې ابوجعفر د سلطان پر خلاف را پارولې او بې وفايي ته يې اړ کړې دي. پخپله سکندر زما ډير بد ايسي ، هغه په ورکتوب کې زما سره يو ځاې را ستر شوې دي خو په طبيعي توګه کمينه ، بدذاته او بد مزاجه دي..... بس همدا څو خبرې وې چې زه پرې پوهيدم اوتاته مې وکړې....»

دمارسي په خبرو قاسم په زړه کې مسکې شو ، څه فکر يې وکړ ، مارسي ورته ټکې په ټکې هر څه وويل. اوس نو هغه ډاډ من شوې چې مارسي يې يواځې ددې له پاره دلته نه وه رابللې بلکه ددې ليدنو وروسته بله کومه جذبه هم شته چې په پايلو کې تر ډيرو ورځو پورې بې نومه پاته کيږي اوکله چې ورته نوم ورکول کيږي نو بيا يې دمحبت په نامه ياد وي. قاسم يو ناڅاپه په خپل ځان په غصه شو اودخپله ځانه سره يې وويل:.....قاسم جانه ! په هوش کې راشه..... ته يو سپاهي يې او ستا ژوند ستا ددين له پاره وقف شوې دي. ته به څنګه د يوه چا سره د خپل ټول ژوند کولو پيمان او ژمنه وکړې ..... اوبيا خو مارسي مسلمانه هم نه ده ، يوه عيسايي پيغله ده.

په همدې وخت کې هغه ته يو فکر راپيدا شو اود مارسي څخه يې يوه حيرانونکې پوښتنه وکړه.« ډيره ښه ! مارسي جانې ! ..... ستا د قصې څخه خو داسې انګيرل کيږي چې ته عثماني سلطنت سره د خپلې ګروهې او عقيدې په نسبت ډيره همدردي لرې. ايا ستا په زړه کې د اسلام په اړه کله هم کوم فکر راغلې دې؟»

د قاسم پوښتنه ډيره حيرانونکې وه ، مارسي يو ټکان وخوړ او قاسم ته يې په کلکو سترګو وکتل او ورته يې وويل:

« قاسم صيب !.....ما د اسلامي ارزښتونو په مطابق ښوونه او روزنه ترلاسه کړې ده او په همغې کې را ستره شوې يم ، زما په ناسته پاسته ، اوعادتونو او رواجونو په رګ رګ کې اسلام جاري دي خو ما تر اوسه پورې د اسلام د منلو اعلان په رسمي توګه نه دې کړې.»

« مګر ولې ؟ کله چې ته د اسلام څخه دومره اغيزمنه شوې يې ، نو ويلې شې چې هغه کوم خنډونه دي چې تا د اسلام په رڼا کې د را نتوتلو څخه منه کوي ؟» قاسم ته د مارسي د ځواب نه نور هم تجسس راپيدا شو ، دهغې دبلې پوښتنې په مقابل کې مارسي وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ایا په دې اړه اعلان کول اړین دي؟ زه خوچې تر اوسه پورې په څه پوه شوې یم هغه دادې چې هره ښه خبره او متوازن عمل کول پخپله اسلام دي. اوهر هغه څه چې متوازن نه دي هغه غیر اسلامي دي..... زه غیر متوازن کارونه نه کوم ، اوهره ښه خبره خوښوم..... ایا زه جومات ته ولاړه شم او د ابوجعفر په څیر د وګړو په لاسو اسلام اعلان کړم او دمارسي په ځاې په خپل ځان د سکندر نوم کیږدم.؟»

د مارسي په دې خبره قاسم مات مات شو. هغه فکر هم نه کاوه چې دیوې غداري مور لور به دومره د علم ، پوهې ، تدبر او عقل خاونده وي. هغه دمارسی ددې معقولو خبرو په اړه بې ځوابه پاته شو. او د څه ډیره وخته خاموشه پاته کیدو وروسته یې وویل:

« ستا خبره بلکل سهي ده. خو ایا دا به سهی نه وي چې په ښکاره توګه هم اسلام خپل کړې ، ځکه ستا له پاره په ټولنیزه توګه ډیر ښه ژوند میسر دي.» مارسي ورته په پوره تدبر سره ځواب ورکړ : « هو ! که ما همداسې کړې واې نو یقینا چې ښه فرصتونه به راته پیدا شوې وې. او تر ټولو لمړی به دا کیده چې د سلطان د ویل شوي زوې سکندر سره به راته نکاح کول را پیښیدل. په داسې حال کې چې هغه زما بد ایسي. او پاته شوه دا خبره چې دخلکو په سترګو کې به زما د اسلام دمنلو سره زما عزت او درنښت نور هم ډیر شوې واې ، نو دا کار خو د اسلام له اړخه هم غیر معقول دي. عزت باید زیات کړل شي خو دالله تعالې په دربار کې ، زه په دې آند یم چې دا کارد نیت په خلوص سره شوني دي.

مارسي یو اځې ښایسته او ښکلې نه وه بلکه د ډیر ستر او عالي شخصیت خاونده هم وه. دهغې تجربه کاري مور ، مارتها ، هغې ته دمیړانې او په پوره جرءت سره دنیغ په نیغه د تنقید کولو فن هم ورو ښولې و. مارسی دا و انګیرله چې قاسم په زړه کې غل دي ، څه لري خو نه یې وایی. غالبا چې د محبت او مینې غل ، خو دهغه دقاسم په څیر د یوه جریر انسان په حیا کولو باندې حیرانه وه. هغې په شریرو سترګو قاسم ته وکتل او ورته یې وویل:« زه خو د ابوجعفر په اړه همدومره پوهیږم چې هغه دمسلمانانو مذهبی مشر دي ، د بغدادي دروازې د جومات خطیب او امام دي او تیرو شلو کالو راهیسې دلته په «اورنه» کې میشت دي. ددې نه اخوا دهغې وخته چې زه په ښه اوبد پوه شوې یم نومورې وینم چې زمونږ کور ته تګ راتګ کوي ، هغه په ساعتو ساعتو زما د مور سره په ځانته کمره کې کیني او کومې ځانګړې مسئلې په اړه پټې خبرې ورسره کوي. زما مور ډیره سخته عیسایۍ ده او دمسلمانانو پر خلاف دهر ډول عمل څخه دریغ نه کوي. ترهغې چې زه معلومات لرم نو سکندر زما مور او همدې ابوجعفر د سلطان پر خلاف را پارولې او بې وفایی ته یې اړ کړې دي. پخپله سکندر زما ډیر بد ایسي ، هغه په وړکتوب کې زما سره یو ځاې را ستر شوې دي خو په طبیعي توګه کمینه ، بدذاته او بد مزاجه دي..... بس همدا څو خبرې وې چې زه پرې پوهیدم اوتاته مې وکړې...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي په خبرو قاسم په زړه کې مسکې شو ، څه فکر يې وکړ ، مارسي ورته ټکې په ټکې هر څه وويل. اوس نو هغه ډاډ من شوې چې مارسي يې يواځې ددې له پاره دلته نه وه راباللې بلکه ددې لپاره چې ورته نوم ورکول کيږي نو بيا يې دمحبت په نامه ياد وي. قاسم يو ناڅاپه په خپل ځان په غصه شو او دخپله ځانه سره يې وويل:.....قاسم جانه ! په هوش کې راشه..... ته يو سپاهي يې او ستا ژوند ستا ددين له پاره وقف شوې دې. ته به څنګه د يوه چا سره د خپل ټول ژوند کولو پيمان او ژمنه وکړې ..... اوبيا خو مارسي مسلمانه هم نه ده ، يوه عيسايي پيغله ده.

په همدې وخت کې هغه ته يو فکر راپيدا شو اود مارسي څخه يې يوه حيرانونکې پوښتنه وکړه.« ډيره ښه ! مارسي جانې ! ..... ستا د قصې څخه خو داسې انګيرل کيږي چې ته عثماني سلطنت سره د خپلې ګروهې او عقيدې په نسبت ډيره همدردي لرې. ايا ستا په زړه کې د اسلام په اړه کله هم کوم فکر راغلې دې.؟»

د قاسم پوښتنه ډيره حيرانونکې وه ، مارسي يو ټکان وخوړ او قاسم ته يې په کلکو سترګو وکتل او ورته يې وويل:

« قاسم صيب !.....ما د اسلامي ارزښتونو په مطابق ښوونه او روزنه ترلاسه کړې ده او په همغې کې را ستره شوې يم ، زما په ناسته پاسته ، اوعادتونو او رواجونو په رګ رګ کې اسلام جاري دي خو ما تر اوسه پورې د اسلام د منلو اعلان په رسمي توګه نه دې کړې.»

« مګر ولې ؟ کله چې ته د اسلام څخه دومره اغيزمنه شوې يې ، نو ويلې شې چې هغه کوم خنډونه دي چې تا د اسلام په رڼا کې د را ننوتلو څخه منه کوي ؟» قاسم ته د مارسي د ځواب نه نور هم تجسس راپيدا شو ، دهغې دبلې پوښتنې په مقابل کې مارسي وويل:

« ايا په دې اړه اعلان کول اړين دي ؟ زه خوچې تر اوسه پورې په څه پوه شوې يم هغه دادي چې هره ښه خبره او متوازن عمل کول پخپله اسلام دي. اوهر هغه څه چې متوازن نه دي هغه غير اسلامي دي..... زه غير متوازن کارونه نه کوم ، اوهره ښه خبره خوښوم..... ايا زه جومات ته ولاړه شم او د ابوجعفر په څير د وګړو په لاسو اسلام اعلان کړم او دمارسي په ځاې په خپل ځان د سکندر نوم کيږدم.؟»

د مارسي په دې خبره قاسم مات مات شو. هغه فکر هم نه کاوه چې ديوې غداري مور لور به دومره د علم ، پوهې ، تدبر او عقل خاونده وي. هغه دمارسی ددې معقولو خبرو په اړه بې ځوابه پاته شو. او د څه ډيره وخته خاموشه پاته کيدو وروسته يې وويل:

« ستا خبره بلکل سهي ده. خو ايا دا به سهی نه وي چې په ښکاره توګه هم اسلام خپل کړې ، ځکه ستا له پاره په ټولنيزه توګه ډير ښه ژوند ميسر دي.» مارسي ورته په پوره تدبر سره ځواب ورکړ : « هو ! که ما همداسې کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

واې نو يقينا چې ښه فرصتونه به راته پيدا شوې وې. او ترټولو لمړی به دا کيده چې د سلطان د ويل شوي زوې سکندر سره به راته نکاح کول را پيښيدل. په داسې حال کې چې هغه زما بد ايسي. او پاته شوه دا خبره چې دخلکو په سترګو کې به زما د اسلام دمنلو سره زما عزت او درنښت نور هم ډير شوې واې ، نو دا کار خو د اسلام له اړخه هم غير معقول دي. عزت بايد زيات کړل شي خو د الله تعالې په دربار کې ، زه په دې آند يم چې دا کار د نيت په خلوص سره شوني دي.

قاسم دا سې انګيرله چې د کومې عامې پيغلې په ځاې د کومې عالمې ، فاضلې او پوهې پيغلې سره ناست دې ،اوس نو هغه د زړه له کومې به مارسي باندې ځاريده. هغه خوښايسته هم وه او دهغې ذهانت ، اودخبرو کولو انداز دهغې شخصيت نور هم را برسيره کاوه ، پههمدې خيالونو کې ډوب قاسم يو ځل بيا وويل:

« ليکن مارسي ، که چيرې ته په څرګنده توګه اسلام و نه منې نو بيا به ستا ژوند د کوم مسلمان ملګرى سره څه ډول منسلک کړل شى ؟ زما مطلب دادې چې که چيرې ته په عيسايى مذهب باندې همداسې ولاړه اوسې نو شونې ده چې ستا واده به هم ديوه عيسايى ځوان سره تر سره شي.»

قاسم په ډيره ساده توګه د مارسي څخه دا پوښته وکړه . خو ددومره پوهې سره خبرې کونکې مارسي خپلې سترګې ښکته کړې او په مخ يى سرې سرې ننبې را څرګندې شوې . دواده کولو يادونه هغه بلکل اوبه اوبه کړې وه . کله چې قاسم دمارسي مخ ته وکتل نو په زړه کې يى دا خيال راغې ..... چې هر څنګه چې وي دا پيغله له ماسره مينه کوي ، قاسم ته دا فکر په پوره ډاډ سره په زړه کې را وګرزيد . خو مارسي دقاسم د پوښتنې په اړه يواځې همدومره وويل چې:

« ماته په څرګنده توګه د اسلام منل د اعتراض ور خبره نه ده . زه خو يواځې دخپلې مور درويى په خاطر خاموشه پاته شوې يم.»

کله چې مارسي خاموشه شوه نو قاسم د خوشحالۍ نه په کاليو کې نه ځايده. ځکه نن نه يواځې مارسي دمسلمانيدو په اړه اقرار کړې و بلکه په دې توګه يى دهغه د محبت پيغام هم منلې و . اوس نو قاسم خپله خبره لکه څه په څرګندو ټکو کې وکړه .

« مارسي ! ستا جادو کونکي شخصيت زه دخپل جادو د اغيز لاندې راوستې يم. ته په داسې حال کې چې يوه پيغله يى خو د ډيرو تکړو اوپوهو نارينه و څخه هم د عقل او فکر نه ډکه خبره کوى. اوس خوستا د سترګو څخه زه ويره احساسوم.» ددې اخري خبرې د کولو په وخت کې قاسم په ډومعنې توګه وخندل.

مارسي ترې هم په خندا کې و پوښتل چې: « ايا زما سترګې دومره بد شکله دي ؟ » ددې خبرې سره يوځاې مارسي خپلې سترګې راپورته کړې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم دمارسي په سترګو کې و ننوت او ويې ويل« ويريږم چې ددې سترګو په بحر کې ورډوب نه شم»

دا خو يو شرارت و ، مارسي بلکل په دې خبره اوبه شوې وه. دهغه مخ د انارو په څير تک سور ګرزيدلې و ، کله چې قاسم اوسپنه ګرمه وکتله نو بيا يې وويل چې:

« مارسي !که چيرې ماته په ژوند کې ستا د مشورو تر څنګ ته هم يې ، نو شوني ده چې په دنيا کې به د نيمايې فساد د جړو د له منځه وړلو جرءت پيدا کړم.»

مارسي د قاسم په دغه خبره باندې په زړه کې عش عش وه ، اوس هغې غوښتل څه ووايې ، خو دلږ څه ځنډ وروسته يې په الفاظو تکيه وکړه او ويې ويل:

« زما مشورې ستا دبصيرت څخه ډيرې ارزښتناکه نه دي ، ماته به ددې څخه بله ستره رتبه دکومه شي چې ستا په څير ديوه شجاع او زړه ور سالار مشيره را ته وويل شي.»

دقاسم زړه په ګوګل کې ټوپونه وهل ، ځکه هغه دا انګيرله چې مارسي دهغه اقرار منلې دې ، خو په دې وخت کې يو ناڅاپه مارسي څه شرارت لورې ته ولاړه اوويې ويل:

« سالار صيب ! ايا تا زه دهمدې خبرو له پاره دلته رابللې وم.....ما خو فکر کاوه چې دملک اوملت کومه مهمه خبره او دنده به وي چې ته يې دې کنډوالو ته په راتلو مجبوره کړې يې.»

په دې خبر قاسم لږ څه زوړند غوندې شو ،خو په ژولې ژبه يې وويلې « په حقيقت کې په محبت اوجنګ کې هر څه روا دي ،»

قاسم د محاورې لار غوره کړه. خو مارسي يو ناڅاپه يو نوې رنګ اختيار کړ او خپله خبره يې داسې را غبرګه کړه .«نه ! دروند ه !دا بلکل غلطه خبره اوفلسفه ده. په محبت او جنګ کې هر څه نه شي روا کيداې، ډير داسې څه شته چې نه خو په محبت کې روا دي او نه په جنګ کې. خو شرط دادې چې د روا اوناروا پريکړه بايد د انساني آند په واسطه وکړل شي. دامحاوره خو په حيواناتو باندې تطبيقيږي ، ځکه چې هغوې په محبت او جنګ کې هر څه روا بولي.»

اوس نو قاسم ته د خپلې کمزورتيا احساس شوې و. دهغه په اعصابو باندې ډيره پوه او عاقله پيغله سپره شوې وه ، هغه خپل ويده ضمير ته ور غږ کړ او په لږه شيبه کې يې مارسي حيرانه دريانه پرېښوله.« مارسی ! په دې کې هيڅ شک نه شته چې ستا آند ډيرې ژورې خبرې هم را سپړي ، خو حقيقت دادې چې محبت په خپله د جنګ بل نوم دې. اويا جنګ د محبت . زه يو عسکر يم ، او دهيواد د پاينبت اوبقا له پاره جنګيدل زما دنده ده. خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې دندې د تر رسولو له پاره محبت زما دتکمیل لاره ده..... په دې خاطر که ما د محبت له پاره رابللې یی او یا د ملک او ملت د بقا په خاطر ، دواړه یوه خبره ده.»

دقاسم ددې ښکلو خبرو په واسطه د مارسي سترګې خلاصې پاته شوې. اوس نو هغه بې ځوابه پاته شوې وه. په دې خاطر هغې وخندل او په مرموزه توګه خاموشه پاته شوه.

پوره ډیر وخت تیرشوې و. په دې وخت کې نا څاپه کوم شوپرک د چت دکوم درز څخه راوالوت ، اوپه یوه ټرپ د مارسي او قاسم تر مخه را پریوت. مارسي د ویرې او وار خطایی څخه چغې کړې ،او یوناڅاپه د قاسم په لاسو کې را پریوته ، دهغې چپ لاس د قاسم په ښې لاس کې پریوت ، هغه داسې شو لکه برق یی چې په سینه کې راننوتې وي ، دمارسي زړه په زوره زوره په ټوپونو شو. اودقاسم په زړه کې یوه نوې غوټې په پرانستو شوه. خو دا ټول هر څه د څو ثانیو له پاره وو. ځکه د لږ ځنډ وروسته مارسي د قاسم څخه بیله شوه او بیرته په خپل ځاې کې کیناسته. دهغې مخ د شرم اوحیا څخه لکه د انار په څیر سور شوې و ،اوس نومارسي بیرته تلل دخپل ځان له پاره غوره وګڼل. ځکه په دې توګه د قاسم دبدن سره د یوځاې کیدو اوبیرته جدا کیدو په واسطه دهغه وجود ټول په لړزا راغلې و ، هغې د خبرو کولو توان هم له لاسه ورکړې و .....

هغه په لړزیدلو پښو را پورته شوه اوپه زمکه پرتو وچو پانو ته یی په کتلو سره وویل:« اوس نو باید مونږ له دې ځآیه ولاړ شو »

د قاسم له پاره د نن ورځې لیدنه دهغه د دویشت کلن ژوند بهترینه اوښکلې تجربه وه . هغه ډیر خوشحاله و ، دمارسي سره دهغه یو ځاې والې داسې معلومیده لکه هغه چې د اوه براعظمونو پادشاهی تر لاسه کړی وي. قاسم هم راپورته شو اودمارسي سره قدم په قدم مخته ولاړ. په لاره کې یی یو ځل بیا د مارسی څخه وپوښتل:

« اوریدلې مې دې چې ابوجعفر د سلطان د خپلوانوسره هم اړیکې عځولې دی. ایادا ریښتیا دي ؟»

مارسي ځواب ورکړ چې « هو ! ما هم همداسې اوریدلی دی، زما مور به ویل چې ابوجعفر د شهزاده علاوالدین سره ډیر نژدې اړیکې لري ، »

« د شهزاده علاوالدین سره ؟.....دا ته څه وایی ؟....نوایا شهزاده علاوالدین ، یعنې دسلطان مشر زوې هم دهمدې غدارانو ملګرې دې ؟» قاسم تري په ډیره حیرانتیاسره په ډیر لوړ اواز سره و پوښتل.

« نه ! په یقین سره چې نه ، زه شهزاده علاوالدین په شخصې توګه پیژنم ، هغه هیڅکله هم داسې کار نه کوي ، ابوجعفر به دکوم چال اوپلان په خاطر هغه په خپل جال کې را ګیر کړي وی.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د ډاډ ساه واخسته ، خو هغه ددې نوې خبرې په معلومولو خوشحاله و ، چې ابوجعفر د شهزاده علاوالدین سره هم تګ راتګ لري. يعنې هغه ته يو نوې راز را څرګند شوې و .

قاسم او مارسی په خپلو کې خبرې اترې کولې او ابنوس ترونو راورسيدل ، نوې ځوان «اکبر» بګۍ تياره کړې وه اوهملته ولاړو . مارسي او قاسم دواړه پښه نيولې شول. مارسي د قاسم څخه د اجازې اخستلو په توګه وويل .

« ته خو د يني چري سالار يی. داسې بريښې چې ته به هم دمحاذ په لور د روانيدونکې لښکر سره سبا هغه لورې ته سفرکوې. ما غوښتل چې يو وخت پخپله ستا ناست ځاې ته حاضره شم اوستا د کورنۍ سره ووينم. » مارسي په ډيره خلاصه توګه دا خبره وکړه.

قاسم ورته وويل : اتفاقا چې زه يی ددواړو لښکرو سره دتللو څخه بې برخې کړې يم. ماته يی ويلې چې همدلته په « اورنه » کې و اوسم او د کومکې موادو د استولو څارنه وکړم» قاسم د مارسی څخه خپله نوې دنده پټه کړه. اودخپل نه تګ په اړه يی اخوا ديخوا خبرې وکړې. مارسي د قاسم د ځواب څخه تر ډيره پورې حيرانه ولاړه وه، هغې هيڅ هيله نه درلوده چې د قاسم په څير يو ميړنې عسکر دې د جهاد د دندې څخه شاته پاته شي. په دې اساس يی په استفها ميه توګه ترې وپوښتل :

ايا سلطان ستا په څير يو ويارلې تورەوهونکې سپاهې يواځې د غنمو د دانو د لټون له پاره پريښې؟» دمارسی دخبرې په اوريدوسره د قاسم روح په لړزه راغې ، هغه د څه ځنډ کولو پرته وويل « نه سلطان چې ماته کوم کار سپارلې دې ، دهغې نه بيانول زما دندې لمړنۍ غوښتنه ده. زه شاته پاته کيدونکې سپاهی نه يم..... کيداې شې چې تر اوسه د جنګ په ميدان کې زما د وړتياو د ازمينښت وخت نه وي راغلې ... زه هيلمن يم چې سلطان به دقونيا څخه دبيرته راستنيدو په وخت کې ما ته هم دصليبيانو پر خلاف په ستر جهاد کې دګډون ويار راکړي.»

مارسی د قاسم په خبره وپوهيده او په تفهيمې توګه يی سر وخوځاوه ، او دخپلې خبرې په اړه يی بښنه وغوښته. قاسم هم په خندا شو . دلږڅه خاموشي وروسته مارسی د قاسم دسترګو څخه سترګې راوويستې ، را وګرزيده او په بيړه د بګۍ په لور ور روانه شوه. او په بګۍ کې کيناسته.

دبله اړخه سلطاني لښکر کوچ کړې و . خو شهاب الدين پاشا دهغوې څخه څو ورځې وروسته روانيدونکې و . دقاسم په زړه کې که څه هم د جنګ دميدان څخه د لرې پاته کيدو غم څپې وهلې خو دمارسی خبرو دهغه په دماغ د نشتر په څير داغ لږولې و . هغه غوښتل چې دصليبيانو په مقابل کې دجنګ په ميدانو کې خپله ميړانه را څرګنده کړي ، دهغوې سره پنجه په پنجه شی ، دهغوې د اوسپنو سره اوسپنه ټکر کړي ، اوهغوې ته دا ډاګيزه کړي چې د مکې عرب اوس هم دخالدبن وليد په څير زړه ور او ميړنې دځواک خاوندان لری ، خو اوس هغه ته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

«اورنه» کې د تم کیدو حکم شوې و ، په همدې خیالونو کې ډوب د ینې چرې دخیمه ځاې په لور ور روان و . دهغه په ذهن کې د راتلونکې پلانونه اوختل را اوختل.

لږ څه مخته په یوه چوک کې و درید اوشاته یې مخ را واړاوه ،هغه غوښتل د اغاحسن ځاې ته ورشي. ځکه اغا حسن د ینې چرې د لس زریز فوځ قومندان و . هغه هم نوې مسلمان و خو په ایمان او قول کې د اوسپنې په څیر پوخ اوکلک و . اوس نو د قاسم دهغو فوځې تمځاې په لور روان و چې د خښتو او تیږو څخه د فوځې سالارانو له پاره جوړ کړل شوې و .

قاسم داغاحسن کمرې ته نژدې را ورسید نو د کمرې دننه یې په زوره زوره خندا وې واریدې. داسې بریښیده چې دننه په کمره کې ښه ټوکې ټکالې روانې دي. قاسم دتم کیدو پرته د اغاحسن کمرې ته ورننوت. د اغا حسن کمره د ینې چرې د ځوانو افسرانو څخه ډکه وه. کمره په ډیر ښه فرش فرش کړل شوې وه. او دیوالونو ته تکیه ګانې ایښوول شوې وې. قاسم د ټولو سره دترغاړې وتو وروسته وویل:

« نن خو محفل د دزعفرانو دکشت په څیر ګرزیدلې دې ، داسې بریښې چې تاسو ته میاشتنۍ تنخوا تر لاسه شوې ده .» دقاسم په خبرو باندې خندا نوره هم زیاته شوه. خو سالار امیر خان په لوړ اواز ځواب ورکړ چې « وروره ! مونږ ته خو همدا معسکر کور هم دې او دنیا هم. دلته خو هره ورځ زمونږ اختر اختر وي او هره شپه مو دبرات شپه وي» په دې خبره ټولو یو ځل بیا ښه په زوره وخندل.

د ینې چرې په فوځ کې امیر خان تر ټولو زیات خنده کونکې او لوړ غږې وګړې و. قاسم خان ته داسې ډاګیره شوه چې نن دهمدې امیر خان په برکت دا محفل دومره رنګین ګرزیدلې دې. کله چې ټول کیناستل نو قومندان اسلم خان لږ څه په سخته لهجه وویل:

« محترما ! د تنخوا ګانو خبره به څه وي ؟ اوریدلې مې دي چې د بایزید یلدرم په وخت کې به ډیرې اوچتې اوچتې تنخواګانې ورکول کیدې. تر څنګ یې د اورنه د خلکو تر منځ د ینې چرې د فوځیانو ډیر ستر مقام او ښه دبدبه وه. اوس خو یې ینې چرنې دکوهیانو په ویستلو او دپلونو د جوړولو په څیر په سپکو کار و مصروف کړې دي.»

داسلم خان دخبرو سره سم د محفل رنګ بدل شو. د اغاحسن په ګډون په یو شمیر سالارانو دا خبره ښه ونه لګیده. خو یو شمیر نورو د اسلم خان دخبرې سره سر تاو کړ. قاسم تر اوسه پورې یو ډیر پوه او ماهر جاسوس ثابتیده. هغه دراتلوسره سم د محفل څخه داسې یوه پوښتنه وکړه چې دهغې په واسطه په ینې چرنې کې درا ټوکیدونکې بغاوت له پاره لمړنې معلومات تر لاسه کیدې شول. د اسلم خان د خبرو سره دقاسم خان تندې و غوړید ، هغه به ډیره ساده ګۍ سره بل غشې پریښود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دوستانو ! دا راته ووایاست چې د سلطان سره کوم کوم کسان تللې دي او د شهاب الدین پاشا سره به څوک ملګرتیا کوي ؟»

اغا حسن سمدستي ځواب ورکړ ، « د سلطان سره د ینې چري یواځې پنځه زریز فوځ تللې دې ،پاته ټول فوځ په جاګیردارانو او سردارانو باندې مشتمل دې. ددې پنځه زریز فوځ قومندانی زمونږ دوست «ریاض بیګ » کوي ، خو د شهاب الدین سره به د ینې چري د فوځ دیارلس ډلې روانیږي . په لمړیو لیکو کې به زه او امیر خان د قومندانانو په څیر درومو. پاته نور ټول چې دلته ناست دي ، د اسلم خان پرته ، به دفوځ په قلب کې پاته کیږی. په میمنه او میسره باندې جاګیرداران او سرداران ټاکل شوي دي. و ددې زره پیاده فوځونو کمان پخپله د سلطان دخور دخاوند «محمد چلپې» په غاړه دي..... دا خو زمونږ حال دي خو زه حیران یم چې ستا نوم په هیڅ لیست کې نه ترسترګو کیږي.

اغا حسن د شهاب الدین د فوځ دتللو تفصیلې خبره وکړه اوپه اخره کې یی د قاسم څخه همغسې پوښتنه وکړه چې مارسي ترې کړې وه. قاسم داغا حسن پوښتنه له نظره و غورځوله اود اسلم خان په لور یی وکتل او ورته یی وویل :

« دا اسلم خان یی ولې دلته تم کړې دې ؟»

اسلم خان ددې پوښتنې څخه حیران پاته شو. هغه په تړ تړې ژبه وویل چې:

«تا تا تاسې..... خپله خبره ګول مول کړه او زما په اړه دې وپوښتل ، لمړی ته ووایه چې ته ولې دلته پاته کړل شوې یی او له ځآنه سره یی ملګرې کړې نه یی.؟

پخوا له دې چې قاسم په خبرو پیل وکړي ، سالار عبدالرحمن په خبرو شروع وکړه « زه به درته ووایم چې قاسم بن هشام ولې د لښکرو سره یو ځاې نه کړل شو .»

ټول محفل خاموشه کیناست او د پوخ عمري سالار « عبدالرحمن» په لور متوجه شو .

« سلطان قاسم ته دلته په اورنه کې د اوسیدو په وخت کې د جنګ کولو حکم کړې دي . داسې اوریدل کیږي چې دلته دقیصر پټ فوځ شتون لري.»

دعبدالرحمن دخبرو په واسطه اسلم خان خپل څنګ بدل کړ اوپه سترګو کې یی د ویرې ننبې را څرګندې شوې، هغه فکر کاوه چې قاسم خان به پخپله د کوچ څخه ځان په څنګ کړې وي ، خو دلته اوس خبره بلکل برعکس شوه. دعبدالرحمن دخبرو سره سم په ټول محفل کې یو حیرانونکې څرنګوالې راپیدا شو .« پټ فوځ ! دا ته څه وایی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اورنه خو د عثماني سلطنت زړه دې ، نوکه چيرې دلته هم پټ فوځ شتون ولري نو بيا د هونيادې پر خلاف د جنګ کولو له پاره تلو ته څه اړتيا ده ؟ امير خان په تندې باندې ديولس لکيرې جوړې کړې او ويې ويل:

اسلم سمدستې د امير خان دخبرې سره ځان يو کړ « هو ! که چيرې همدلته دهغوې فوځ شتون ولري نو بيا خو عثماني سلطنت د سختو ګوابنونو سره مخ د ې ، په داسې حالاتو کې هغې لورې ته د سلطان تللو ته څه اړتيا ده ؟»

د اسلم دخبرو په وخت کې قاسم په مکمله توګه دهغه لورې ته متوجه و . د اسلم خان دخبرو په پاې کې قاسم خان يو ځل بيا خپله پوښتنه تکرار کړه او ويې ويل:

« هو ! تا غوښتل چې ووايې چې ته ولې د لښکرو سره يو ځاې ولاړ نه شوې ؟»

دا ځل دقاسم په خبرو کې يو ډول سختوالې هم و چې اسلم خان ډير ښه محسوساوه ، هغه يوځل بيا ترټرې شو او په لړزانده اواز يې وويل:

« په حقيقت کې زمونږ په کور کې کوچنې پيدا کيږي. او زما دکورنۍ د پاملرنې له پاره زما څخه اخوا بل څوک نه شته.»

قاسم خان ترې په حيرانتيا څخه وپوښتل چې «ايا ته دلته د معسکر په اقامت ځاې کې نه اوسيږې، لکه څنګه چې دا نور سالاران هم اوسيږي ؟ ماته خو دا هم ډاګيزه شوې نه وه چې ته به واده ولرې.»

دقاسم دخبرې ځواب همغه عمرتيري عبدالرحمن ورکړ « په حقيقت کې چې د ينې چري کوم سپاهی اويا سالار واده کوي نوهغه ته د چونې په سيمه کې دسلطان له اړخه يو کور ورکول کيږي ، ته خوپوهيږې چې مونږ ټول پخوا غير مسلمان و . او ته په دې هم پوهيږې چې دينې چري ډيره کې سپاهيان هغه بنديان دي چې عثماني سلطنت په مختلفو جنګونو کې بنديان کړې دي ،په دې خاطر نه دلته زمونږ کومه کورنۍ شته او نه مور اوپلار ، او خويندې ورونه. ستا خبره بيله ده. دينې چري په تاريخ کې ته لمړۍ کس يې له بيخه مسلمان يې او مسلمان پيدا شوې يې.»

قاسم خان ته په دې اړه پخوا دومره معلومات نه و . هغه د کوم شک په بسټ داسلم په اړه تحقيقات کول. ځکه هغه ته معلومه شوې وه چې د ينې چري يوشمير سالاران د ابوجعفر په اشارو باندې ناڅې. په دې وخت کې يو ناڅاپه قاسم خان ته کوم فکر پيدا شو او مصنوعي خندا يې وکړه اوبيا يې وويل:

« ياره ، بس پريې ږدئ ، تاسو خو ډير ښه اورنګين محفل جوړ کړې و . ما هسې په هسې ستاسې په رنګ کې بنګ ورګډ کړل ، راځئ دا خبره پريږدو او دا راته ووايه ست چې زما د راتلو تر مخه مو په کومه خبره خندا ګاني کولې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم نه غوښتل چې اسلم دخپل ځان په اړه حساس کړي. اوبيا دخپل شک په اساس بل کوم کار و نه شي کولې. دقاسم دخبرو د اوريدو سره سم اغا حسن په خندا شو او ويې ويل:

« ستا د راتلو تر مخه دلته د مشاعرې محفل جوړ شوې و ، او قومندان امير خان خپل فارسی شعرونه اورول.

ددې خبرې د اوريدو سره قاسم دامير خان په لور وکتل او په خندا يې ترې وپوښتل. « ډير ښه ، ته شاعری هم کوې. لږ خو مونږ ته هم واوروه ، چې تا څه ليکلي دی ؟ امير خان سمدستي ځواب ورکړ: « هو د شاعری به څه ووايم ، مونږ ته خو په اندلس کې شاعري په کار وه. مونږ به هلته د « الحمرا » په دربار کې شعر وايه. اودخاص ديوان شهزادګيو به د برنډو څخه پر مونږ ګلان را شيندل.

دامیرخان په دې خبره يو ځل بيا محفل دخندا ډک شو او دخونې فضا بلکل بدله شوه. په همدې وخت کې قاسم خان عبدالرحمن ته وويل:

« قاسم بن هشام. ته خو عرب يې ، ايا فارسي شاعري باندې هم پوهيدې شې؟

ته د پوهيدو خبره کوې ، زه به درته په فارسی کې اشعار واوروم.

په دې وخت کې ټول محفل غوږ په اواز شو. قاسم د شونډو لاندې خندل ، او د لږ څه ځنډ نه وروسته يې په ډير ښه اواز سره داسلم خان په لور د کتلو په وخت کې دا شعر ووايه.

ان نه من باشم که روز جنگ بيني پشت من آن منم که درميان خاک وخون بيني سرې.

د قاسم دا شعر دومره ښايسته و چې د اغا حسن په کمره کې د واه واه اوازونه پيل شول.د شعر دويلو په وخت کې دقاسم سترګې په اسلم خان ورنښتې وې ، هماغه و چې هغه په ډيره بده توګه په خپل ځاې کې راغونډ شوې و.

اغاحسن او امير خان د قاسم خان د شعر په اوريدو سره په وجد کې راغلل او د قاسم خان څخه يې وغوښتل چې خپل شعر يو ځل بيا واوروی. قاسم مسکې شو او خپل شعر يې يو ځل بيا ووايه. دا ځل په ستاينه کولو کې اسلم خان هم را يوځاې شو ،

د ينی چرې د سالارانو دا غونډه همداسې ګرمه وه چې کمرې ته يو پوخ عمرې شخص را ننوت ، دهغې په مخ باندې د وقار او دبدبې ښبې وې ، قاسم دهغه په کتلوسره دا و انګيرله چې دا هم د ينې چرې د فوځ کوم سالار دې. دا کس پخپله « محمد چلپې » و ، نوموړې دسلطان مراخان دخور ميړه او د شهاب الدين باشا ددريزره ايز پيدل فوځ سالار ..... په خونه کې شته دينې چرې ټول سالاران دهغه په درنښت و دريدل ، محمد چلپی خونې ته مسکې را ننوت. اوبيا يې د ټولو سره د ښه راغلاست وروسته داغا حسن تر څنګ کيناست. اوبيا هملته په فرش

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندې د کيناستو وروسته يې ټولو سالارانو او قومندانو ته وويل « سپه سالار شهاب الدين حکم کړې دې چې دنوې مياشتې د سپورمۍ د کتلوسره سم به د دوشنبې په ورځ زمونږ لښکر د اروپا په لور کوچ کوي ، هيله ده چې تاسې ټول به تر هغه وخته پورې تيار اوسئ ، زمونږ د فوځ دکوچ کولو له پاره يواځې پنځه ورځې پاته دي ، داځل چې کوم جنګ مونږ ته مخته دې هغه به د ټولو جنګونو څخه مختلف وي ، مونږ د هونيادې د فوځ پر خلاف جنګ ته ورځو . تاسې ته به معلومه وي چې څو اونۍ دمخه د ټرانسلوانيا د هربان ستاټ په سيمه کې هونيادې زمونږ سالار فريد پاشا ته سخته ماتې ورکړې ده ، بيا دغه هونيادې ترکې بندي فوځيان په بيلا بيلو ميلمستياو کې دخلکو تر مخه د تيغه تير کړل او په بې ګناه توګه يې د جنګي بنديانو وينې توې کړې مونږ به د هونيادې څخه ددې شهيدانو د وينو بدله اخلو .

د هونيادې په دې برې اوزمونږ د فوځونو پرلپسې ماتې په ټوله اروپا کې د اروپايانو تر منځ د خوشحالۍ څپې راپيدا کړې دی ، په همدې اساس يې د ترکانو د مکملو ويستلو له پاره په اروپا کې يوه ستر يووالې را منځته کړې دې . « شاه لارډ سلاس » چې په دې وختو کې د هنګري اوپولينډ دواړو هيوادونو مشري په غاړه لري دې غورزنګ ته نوې روح ورکړې دې. په دې اتحاد کې هنګري ، پولينډ ، لاچيا ، اوبوسنيا حکومتونه په پوره ځواک سره شريک شوی دی. سربيا هم چې دلارډ ستيفن په وخت کې د عثمانيانو د سلطنت ملاتړې وه د هغه د ځآې ناستي « جارج برنيکوچ » په مشرۍ دهمدې اتحادي فوځونو په ليکو کې ورګډه شوی ده . فرانس او جرمني هم دخپلو جګړه مارو ډيره شميره دې ليکو ته ور ليږلې ده . ددې نه علاوه د اروپايې هيوادونو زيات شمير عسکر په خپله خوښه دې ليکو ته راغلې او په کې راګډ شوې دې . تر ټولو مهمه خبره داده چې صليبيانو دې جنګ ته دمقدس جنګ نوم ورکړې ، په دې اړه د روم پوپ ډير په جوش او جذبه کې راغلې اوخپل نماينده کارډينل « جولين سيزرايني » يې د يوه ستر وسلوال فوځ سره هلته ور استولې د ې. ددې نه علاوه د اروپا دهرې سيمې څخه ددې فوځ د بسپنې له پاره مالې او خوراکې تعاون را روان دې. په حقيقت کې دا يو صليبي جنګ دې اوياد ساتئ چې دا جنګ دعيسايت مذهبی جوش د اسلام پر خلاف راپارولې دې. د وينس او جينوا دجمهوريتونو بحري بيړۍ هم د عيسايی لښکرو د بسپنې له پاره رارسيدلي دی..... په دا سې حال کې چې د بدقسمتۍ څخه دعثماني سلطنت بحري ځواکونه د نشت سره برابر دي . په دې خاطر هونيادې فکر کوي چې زمونږ د سلطان فوځونه به د کوچنۍ اسيا څخه، چيرې چې هغوې د قونيا د اميرکرمانيا په سيمه کې په جنګ کې مصروف دي اروپا ته ولاړې نه شي..... اتحادي ځواکونه په ښکاره توګه دلارډ سالاس تر قومندې لاندې دي خو په حقيقت کې دهغوې سردار دهنګري د پخوانې پادشاه « سجمنډ» نا جايزه زوې « هونيادې » دې چې په دې وختو کې دعيسايی نړۍ تر ټولو ستر اتل ګڼل کيږي.

د محمد چلبي په ژبه کې دومره اغيزو چې په کمرې کې ټول سالاران خاموشه او غلي ناست و ، محمد چلپي د هونيادې د فوځ داسې يو انځور وړاندې کړ چې قاسم خان يې هم په عسکری مهارت او پوهه باندې قايل شو . په

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې وخت کې هغه ته دا ډاګيزه شوه چې د جنګ په اړه دا خبرې کونکې ، نړۍ کتونکې او عزتمنده وګړې د سلطان دخور ميړه دې.

قاسم په ډيره مؤدبه توګه د محمد چلپي څخه وپوښتل:

« درونده سالاره ! که د محاذ حالات دومره خراب وي نو بيا خو معظم سلطان ته پخپله په کارو چې د اسلامي فوځ قيادت وکړي .»

محمد چلپي د قاسم په لور مخ ور و ګرځاوه او په خندانه توګه يې ورته وويل:« داسې بريښي چې ته به قاسم بن هشام اوسې. ستا د ميړانې او بهادرۍ قصې هلته سلطاني محل ته رارسيدلې دي. خير په هر صورت. ستا د پوښتنې ځواب دادې چې: معظم سلطان به په خپله د جنګ قيادت کوي ، زمونږ دغه اتيازره کسيز لښکر خو يوازې د لمړيو دلګيو په څير مخته ورځي»

خو قاسم د يوه فکر په اساس يوه ځل بيا ترې وپوښتل:« دورنده سالاره ! که د محترم سلطان دراستنيدو دمخه زمونږ فوځ د هونيادې د فوځ سره لاس و ګريوان شي نوايا په هغه وخت کې به هم زمونږ ځواکونه د سلطان د رارسيدو انتظار کوي ؟

« نه ! که داسې وشول نو مونږ به په کلکه مقابله کوو . او انشاء الله د معظم سلطان د رارسيدو دمخه به دښمن ځپوو .» د محمد چلپي په لهجې کې عزم او هوډ وو . هغه په جګه غاړه ځواب ورکړ.

په دې وخت کې اغا حسن ترې وپوښتل:« درونده سالاره ! اوريدل کيږي چې دلته په اورنه کې د قيصر خطرناکه جاسوسان شتون لري او هغوې د معظم سلطان په مقابل کې په سازشونو لګيا دي ؟

د اغا حسن د خبرې سره سم ټول سالاران غوږ په اواز شول ، محمد چلپي ځواب ورکړ.« دغه ډول راپورونه ماته هم را رسيدلې دي خو تر اوسه پورې په چا لاس نه شي تر پورته کيدې. خو تر هغې چې د قيصر پورې اړه لري نو هغه خو دهمغه لمړۍ ورځې راپدې خوا د مړانو د جنګولو ، خنزيرانو ، سپبو او مړزانو د لوبولو شوق لري. ډاګيزه ده چې داسې شخص به نيغ په نيغه د جنګ ميدان ته د راتلو په ځاې په همدې ډول سازشونو تکيه کوي.....مونږ په افواهاتو باندې کنترول پيدا کړې او معظم سلطان د دې خبرو د چانولو له پاره ډير پوه او ماهره وګړي ټاکلي دي .

داسې معلوميده چې محمد چلپي د قاسم د منصبي دندې څخه خبر و . خو په عام محفل کې يې دهغې د يادولو څخه ډه کول مناسب و ګڼل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داغا حسن په خونه کې تر ډيره پورې په مختلفو موضوعاتو باندې خبرې کيدې ، ان تر دې چې د ماسپښين د لمانځه واخت راغې. دسلطان دخور ميړه محمدچلپي دنورو سالارانو څخه اجازه واخسته او په کومې لورې ولاړ. تر څنګ يې د اغاحسن په کمره کې ټول نور سالاران هم د ماسپښين دلمانځه د ادا کولو له پاره را ووتل ، اوس نو په دې خونه کې يواځې اغا حسن او قاسم دواړه ځانته پاته شوي و. قاسم د نورو وسالارانو د وتلو وروسته تر ډيره ځنډه پورې خاموش ناست و اوبيا پورته شو اود خونې دروازه يې د دننه څخه کونډه کړه. اغاحسن په ډير تجسس سره د قاسم خان دې کار ته کتل او بيا يې ترې په ډيره رازداره توګه وپوښتل:

« قاسمه ! څه خبره ده ، نن خو ډير په فکر کې ډوب معلوميږې»

قاسم اغا حسن ته دخپل سره د رانژدې کيدو اشاره وکړه اوبيا يې په ډير ټيټ اواز سره اغاحسن ته وويل: « آغا !..... تاوکتل چې قومندان اسلم زما د تنخوا په خبره باندې څه ډول تبصره وکړه. ؟»

اغا حسن ځواب ورکړ: « څه ډول ؟ په ما خو دهغه خبرې ښه و نه لګيدې. د ينې چرې ټول سپاهيان د سلطان د زامنو په خير دي ، مونږ ته د تنخوا او مال و دولت سره کومه دلچسپي نه شته. اسلم خان ډيره ناوړه خبره وکړه او زما په آند چې په ټولو ډيره بده ولګيده. خو تا ترې څه مقصد ترلاسه کړې دې ؟»

اغا حسن يو پاک سپاهي و ، د سراغرسانۍ سره يې سروکار نه درلود. د اسلم خان خبره پرې په ښکاره توګه بده لګيدلې وه ، خو قاسم ، داسلم خان په اړه په شک کې لويدلې و. ځکه هغه په ينې چرې کې د غلطو افواهاتو دخپرونکو پلټنه کوله. سلطان مراد خان ثاني په ريښتيا چې يو تجربه لرونکې پادشاه و. دا چې هغه د سراغ رسانۍ د کار له پاره د قاسم بن هشام په خير ځوان ټاکلې و دهغه د بصيرت نښه ګڼل کيده. قاسم دهمغه لمړۍ ورځې څخه هر چاته د شک په سترګو کتل. هغه د اغاحسن خبرې واوريدې او اوپه تأديبې توګه يې وويل: « اغا ! دعقل څخه کار واخله. دې ته هم ووينه چې اسلم خان د لښکرو سره د تللو څخه ځان په څنګ کړې دې. په داسې حال کې چې د سلطان پټه محکمه وايي چې دسلطان سره غداران به د سلطان په نه موجوديت کې دسلطنت پر خلاف بغاوت جوړوي ، اودا هم ويل شوي چې دينې چرې يو شمير سالاران هم ددې غدارانو سره ملګرې شوي دي.»

د قاسم په خبرو اغا حسن په فکر کولو مجبور شو. اغاحسن په پلټونکو سترګو قاسم ته وکتل او ورته يې وويل:

« دا خو ماته ډاګيزه شوې ده چې زمونږ په فوځ کې تور ليوان شتون لري. خو د اسلم خان په اړه ما ددې نه مخته هيڅ دا ډول فکر نه و کړې. ستا خبره مې زړه ته را غورزي. ځکه تر هغو چې زما معلومات دي ، دهغې په اساس د اسلم خان په کور کې د کوچنۍ دپيدا کيدو له پاره لا تراوسه ډير وخت شته. هغه زما دوست دې. خو ورځې دمخه يې ماته ويلي و چې خداې تعالې به ورته د شوال په مياشت کې لمړنې اولاد ورکړي. خو نن چې هغه کوم عذر

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړاندې کړ نو زه هم پرې حیران شانته شوم ، اوبیا تر ټولو ستره خبره داده چې یو سپاهي د جنګ میدان ته د تللو په وخت کې هیڅکله هم عذر نه کوي ، ولو که هر څومره ستونزې هم ولري.»

قاسم ډاډمن شو . اوس ورته ډاګیزه شوه چې په اسلم خان یې شک کول سهي وو . هغه دڅه ویلو له پاره خوله پرانسته چې یو ناڅاپه یې خبره و درولە دهغه سترګې د دروازې په لور واوښتې . دهغه شپږم حس رابیداره شوې و ، دقاسم د سترګو په ځلیدا اغا حسن هم په پلټنې پیل وکړ. قاسم په خپلو شونډو باندې ګوته کیښوده او اغا حسن ته یې د چپ پاته کیدو اشاره وکړه . اوپخپله دخپله ځایه راپورته شو . اوس نو هغه په پټوپښو د دروازې په لور ولاړ . دروازې ته نژدې ورسید او په یوه بې اوازه توګه یې د دروازې کونډه پرانسته . اوبیا یې و ناڅاپه ددروازې دواړه پلې په یوه شړک سره پرانستې ، د دروازو دپرانستو سره سم یو درز شو او د ینې چرې یو فوځي دکوټې دننه راپریوت. داسې بریښیده چې هغه د دروازې دپلې سره غوږ ایښې و او د اغاحسن او قاسم خان دخبرو د اوریدلو هڅه یې کوله.

قاسم اواغاحسن دواړه ژر تر ژره خپلې تورې د نیام څخه را وویستې ، قاسم خپله توره په هوا کې و خوزوله او مخته ولاړ او ددروزاې کنډه یې بیا کلکه کړه. دا دیوه سراغ رسان په څیر دهغه لمړۍ معرکه وه . د ینې چرې دغه سپاهي د اغاحسن او قاسم د تورو په کتلو سره وارخطا شو . دهغه په مخ باندې د مرګې زیړې راخپورشوې و . او په چغو او سورو یې پیل وکړ. قاسم دخپلې تورې څوکه دهغه په ورمیږ کیښوده اوشاته یې ټیل واهه او ددیوال سره یې و ننبلاوه . قاسم تر ې په ډیر غضب اوقهر سره و پوښتل:« تاولې زمونږ خبرې اوریدلې .....؟ ته څوک یې ؟..... اود چاپه وینا دلته د جاسوسۍ له پاره راغلې یې ؟»

ددې ځوان ستونې وچ شوې و . هغه توکانې تیرې کړې تر څو خپل حلق تازه کړي. په همدې وخت کې اغا حسن چې دغه ځوان ته یې په پوره غور سره کتل وویل « دا د ینې چرې د دوویشتم دلګې عسکر دې چې د اسلم خان د قومندانۍ لاندې جنګیږي.»

د اغا حسن په خبره قاسم خان په ډیرو معنې لرونکو سترګو دهغه په لور وکتل اوبیا یې ددې ځوان څخه وپوښتل : « نوم دې څه دې ؟»

«تت....تر....ترکبا....ترکباز...» ځوان د ویرې په تړتړۍ ژبه خپل نوم ووایه. « زمونږ د خبرو د اوریدو له پاره ته دلته چا را استولې یې ؟» قاسم تر یو ځل بیا وپوښتل.

خو دا ځوان خاموشه پاته و . قاسم د خپلې تورې څوکې ته لږ څه نور زور هم ورکړ ، دترکباز د سترګو اوښکې راغلې . دهغه د ستونې څخه د حلالیدونکې وزې د اواز په څیر اواز را وت . قاسم تر یو ځل بیا خپله همغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه تکرار کړه.« ووایه چې تا دلته چا را لیږلې وې ؟» که چیرې را ته یې و نه وایې نو یاد لره چې زه به ستا پښې اولاسونه پرې کړم او په چوک کې به یې ګوذار کړم.»

دویرې څخه د ترکباز رنګ د خزان د پانو په څیر ګرزیدلې و ، خوبیا یې هم څه ونه ویل. کیدې شې چې هغه نه غوشتل د چا نوم واخلي. کله چې قاسم وکتل چې ترکباز په اسانۍ سره اقرار نه کوي نواغا حسن ته یې د ترکباز دپښو اولاسونو د تړلو اشاره وکړه.

اغ حسن خپله توره کیښوده او دخپل صندوق څخه یې رسۍ را وویستله او لکه شیبه وروسته ترکباز لاس و پښې تړلې د زمکې په فرش باندې تړلې پروت و. اوس نو اغاحسن او قاسم دهغه تر څنګ ناست و، قاسم ورته وویل :« ګوره ! مونږ ته ووایه چې ته دلته چا را استولې یې. اوکه نه ته پوهیږې چې مونږ به ستا غوښې ټوټې ټوټې کړو » ددې خبرې سره سم قاسم په خپله توره دهغه مټ ورزخمې کړ ، دهغه کمیس و شکید اود اوږې څخه یې وینې را روانې شوې. اوس نو هغه بلکل ویرې اخستې و هغه دخپلې مړینې له ویرې په فریاد او ژړا کې وویل چې:

« زه ..... زه ....اس.....اس.....ودي ....اس ودي ..... اسودي رالیږلې وم ..... او زه ....»

په دې وخت کې دکمرې دکړکۍ نه یو غشي راغې او دترکباز په ستونې کې و ننښت. ..... تر یوه وخته پورې خو قاسم او اغاحسن هم په دې و نه پوهیدل چې دا څه وشول. ترکباز په خپلو وینو کې ککړ پروت و .لاس و پښې یې تړلې وې ، اوسترګې یې دخپلو ګاټوسره راوتلې وې. ..... هغه دمړینې په حال کې و .غشي دهغه د ستونې سره یو ځاې ننښتې و اودهغه ساه یې وربنده کړې وه.

خو کله چې قاسم خپل فکر راسم کړ نود برق په څیر یې ټوپ کړ او دکمرې دروازه یې پرانسته او بیرون ووت. اوس نو هغه هلته د بیرکونو تر مخ جوړې شوې برنډې کې منډې وهلې. هغه د عمارت اخرې برخې ته روان و .ځکه هلته په چت باندې دختلو له پاره د څټوڅخه زینې جوړې شوې وې. قاسم په ډیره بیړه په زینو باندې ور وخوت. دهغه تر شا اغا حسن هم په منډه کې و خو دواړو شاته نه کتل. هغوې څو ثانیې وروسته دبام سر ته ورختلې وو. خو دلته په راتلو سره هغه نا هیلې شول ، ځکه دترکباز وژونکې دبام هغه بلې لورې ته ټوپ وهلې و او تښتیدلې و. کله چې قاسم اغا حسن بام ته د راختلو په وخت کې وکوت نور ورغړ یې کړ « منډه کړه ....دلته نه شته .....هغه بلې لورې ته ..... د بوټو په لور یې ووینه .... هغه د بام څخه ټوپ وهلې دې.»

قاسم هم په خپله بیرته شاته منډه کړه او د سیلۍ په څیر د عمارت شمال لور ته ورغې خو دلته هم اغا حسن او قاسم ناهیلې شول ، ځکه دښمن د ولکې څخه وتلې و ، قاسم او اغا حسن د فوځ د یوه دلګې سره یوځاې ددې

(c) ketabton.com: The Digital Library

معسکر شاوخوا ټوله سیمه وکتله خو د ترکباز قاتل داسې غیب شوې و لکه دخره دسره نه چې ښکر غیب وي. دمانښاام دلمانځه وروسته چې کله بیرته کمرې ته راغې نو اغا حسن ته یی وویل.

« دترکباز لاش سره دې څه وکړل ؟»

« هغه خو د جاسوسې د څانګې مشر بهرام خان له ځانه سره یوړ. کوم وخت چې مونږ د قاتل په لټه کې و نو بهران خان دلته راغلې و اوخپل کار یی تکمیل کړې و ، » اغاحسن ځواب ورکړ او قاسم یو اوږود ..... اووو وکړ.

قاسم تړې یو ځل بیا و پوښتل « ښه ، دا راته ووایه چې ستا په ذهن کې ددی پیښې په اړه څه معلومات را پیدا شو ، اودا چې دا « اسودي» به څوک وي ؟ ځکه ترکباز د مړینې نه مخته د اسودي نوم اخستې و.»

« نه ، ماته په دې اړه کوم خاص معلومات نه شته ،..... کله چې هغه ټک ټک کاوه ..... او آس آس یی وایه نو مافکر کاوه چې هغه به اسلم خان ویل غواړي. خو هغه بیا د اسودي نوم واخست. ..... څرګنده نه ده چې دا اسودي څوک دې ؟ د اغا حسن په مخ باندې دژور فکر کولواغیز و. قاسم د کوم خیال سره اغا حسن ته مخ کړ او ورته یی وویل:

« اغا ، ته داسلم دقومندې لاندې بل کوم سپاهي را وبوله. کیدې شې چې داسلم تر لاس لاندې وګړي هغه ته د اسودي په نوم غږ وکړي. ځکه چې په عمومي توګه د فوځ عسکر خپلو سالارانو ته دخپلې خوښې نوم ورکوي. داسلم مخ اوخیره هم تورە ده ، کیدې شي دهغه د لاس لاندې وګړي د هغه د تور رنګ په خاطر هغه ته اسودي غږ کوي.

د قاسم دخبرو سره اغا حسن یو ټکان وخوړ ، اوپه ستایونکو سترګو یی د قاسم په لور وکتل او ویی ویل: « په خداې چې ته ډیر ذهین انسان یی. ته باید د همدی پټې څانګې مشر اویا شاهی سراغ رسان واوسې. ته بلکل سهي خبره کوې ، داسلم خان دغه نوم دهغه تر لاس لاندې خلکو نه دې ایښې ، بلکه په یوه وخت کې پخپله سلطان هغه د اسودي په نوم یاد کړې و . په دې اساس اسلم خان کله کله دخپل نوم سره د اسودي لقب هم استعمالوي. خو بدي دا ده چې ماته داخبره مخکې ولې په یاد را نغله. په حقیقت کې د قاتل لټون زما دماغ هغه لورې ته متوجه کړې و .» هغه حسن په ډیره څرګنده او ډاګیزه توګه دا خبرې کولې. قاسم خان هم په ډیر عجیب حالت کې ناست و. ځکه یو ډیر مهم سراغ یی موندلې و. هغه لږ څه په ژولې توګه اغا حسن ته وویل .

« اغا !..... فکر کوه چې اسلم ددې پیښې څخه خبر نه شي. زه غواړم هغه په کومې ځآنګړې توګه تر خپلې ولکې لاندې راوړم.» د قاسم په خبرو اغا حسن ډیر زیات حیران شو اووی ویل « غواړې هغه ونیسې ! مقصد دې څه دې ؟ ته په کوم حیثیت په هغه باندې لاس وږدې ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو قاسم ته دا احساس پیدا شو چې هغه باید د اغاحسن تر مخه په قاسم باندې د ولکې کولو خبره نه وې کړې ،خو اوس یې خبره د خولې څخه وتلې وه. په دې خاطر یې د درواغو ویلو په ځاې هوډ وکړ چې د اغاحسن په څیر مجاهد شخصیت دخپل ځان ملګرې کړي.

« په حقیقت کې زه د سلطان له اړخه په وختي ډول د سراغ رسانۍ له پاره ټاکل شوې یم. ما ته په دې لړ کې ستا کومک ته اړتیا ده. زه د پخوا څخه یو شمیر خلک تر خپلې څارنې لاندې لرم. خو دکوم څرګند ثبوت د نه لرلو په اساس دهغوې پر خلاف لاس نه شم پورته کولې. خو اوس د لمړي ځل له پاره ماته ددې سازشي زنځیر یوه کړۍ تر لاسه شوې ده. په دې خاطر زه غواړم اسلم خان اسودي په ناڅاپي توګه و نیسم.»

دقاسم ددې نوې دندې د اوریدو په اړه اغا حسن ته کومه حیرانتیا پیدا نه شوه. بلکه تر یوه حده پورې خوشحاله شو. بیایې په خندانه توګه قاسم ته وویل. « اسلم خان اسودي ته خو به معلومات ورپه برخه شوی وي چې دهغه رالیږل شوی عسکر دمړینې په وخت کې د اسودي نوم اخست.»

د اغا حسن خبره بلکل په ځاې وه. قاسم دیوې لمحې له پاره فکر وکړ اوبیایې وویل. « زما په آند ، تر هغو چې اسلم خان ته دا یقین تر لاسه شوې وی چې زمونږ په لاسوکې د هغه د نیولو له پاره کوم څرګند ثبوت نه شته ، نو هغه به د تیښتې هڅه نه کوي ، او پخوا تر دې چې هغه وتښتي نو زه به یې څټ ورمات کړم»

په همدې وخت کې قاسم د کوم آند په اساس یو ځل بیا وویل : « اغا ! ایا تاته د اسلم خان اسودي د اوسیدو د ځاې په اړه معلومات شته.؟»

« مقصد دې څه دي ، ایا نن شپه خو به نه غواړې هغه ونیسي ؟» اغا حسن ورته په پلټونکو سترګو وویل. قاسم ورته د هوکړې په خاطر سر و خوځاوه. « بې شکه چې زه د نیکۍ په کار کې دځنډ کولو قایل نه یم. زه به همدا نن ددې غدار په سر د تندر په څیر راپریوځم ، زه به د هیواد ددې دښمن څخه د قیصر د ټولو جاسوسانو نومونه را باسم.»

اغ حسن په پوره دلچسپۍ سره د قاسم خبرو ته غوږ ایښې و. بیا یې سمدستي وویل:

« سهې ده ، زه هم له تاسره یو ځاې ځم.» « یواځې ته نه بلکه قومندان امیر خان هم له ځانه سره یو ځاې وړو. کیدې شی چې اسلم دفاع وکړی اویا دهغه څه نور ملګرې دهغه د ملاتړ له پاره را و ځغلي.»

ددې خبرو نه وروسته تر ډیره وخته پورې اغا حسن او قاسم په خپل راتولنکې پلان او په مختلفو امورو باندې خبرې اترې وکړې ، ان تر دې چې شپه پخه شوه ، قاسم را پورته شو او ویې ویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مونږ به نیمه شپه دخپل پلان دپلې کولو له پاره حرکت کوو .دا ډیره ښه شوه چې تاته داسلم خان دکور لاره اوګودر معلوم دي..... اوس نو ستا په غاړه دا کار هم دي چې امیر خان هم په دغه ټول پلان باندې خبر کړې او په خپل وخت یې له ځانه سره د چونې ترد روازې پورې راوړې.»

قاسم خان ، اغا حسن ته خپله دنده ور وښوله ، دقاسم د هرې خبرې سره اغا حسن د اثبات سر خوځاوه . د ټولو امو راتو د ترسره کولو وروسته ، قاسم د اغا حسن څخه اجازه واخسته او خپل کور ته رهي شو .

شپه تر نیمایی زیاته تیره شوې وه . د اورنه په فوځي چونې په سیمه کې دافسرانو د اوسیدو ځاېو ته نزدې درې آس سپاره تر سترګو شول . دا دهغوې افسرانو داوسیدو ځاې و چې کورنۍ یې درلودې . ددې د اوسیدو د ځاېو شاتنۍ برخه کې د شاه توتو ګڼې ونې ولاړې وې ، دلته به ټوله ورځ د افسرانو کوچنیانو خپلو ځانو ته شاتوت را ټولول . دغه درې واړه آس سپاره د شاتوتو دې ونو ته راورسیدل او همدلته و دریدل . دلته د ونو سیوري دتیارو په ډیرښت کې کومک کاوه . دا درې واړه دخپلو اسونو څخه را کیوتل او خپل اسونه یې د شاتوت په ونو پورې وترل . اوس نو دغه درې واړه سیوری د عمارت په لور روان شول .

د عمارتونو په دریم کتار کې لمرنۍ کور د اسلم خان د اوسیدو ځاې و . دغه درې واړه سیوري همغه لورې ته ورغلل . کله چې د اسلم خان کور ته ورنژدې شول نو و دریدل . دا دپښو خښتو څخه جوړ شوې یو کوچنې داوسیدو ځاې و .ددې کور بیرونۍ دروازه دکوڅې په لور څوارلس فټه ستره وه ، شاته یې د کور داوسیدو د کوټو دیوالونه وو . دامیر خان سیوري د کور شاته برخې په لور ولاړ . اغاحسن او قاسم ددروازې په لور ور غلل دیني چري دغو درې واړو افسرانو خپل مخونه را نغاړلي وو . هغوې د چیتا په څیر په پوره چالاکۍ سره دکور دروازې ته راغلل او دروازې ته یې غوږ ونیوه. هغوې غوښتل دکور دننه کوم اواز واوري ، تر ډیره وخته پورې د دروازې څنګ ته ولاړ و تر څو دکور دننه د حرکت څخه ځانونه خبر کړي . وروسته بیا قاسم په دې ډاډه شو چې اسلم خان اودهغه کورنۍ د خرګوش په خوب ویده دي ، په دې خاطر یې سمدستي د دروازې په سر د ورختلو له پاره ورټوپ کړ ، دهغه وجود په تور رنګه کالیو کې پټ و او په خپله ملا یې دوه عدده خنجرونه ټرلي وو. بلې لورې ته یې د تورې خالې نیام را ځوړند و ، ځکه توره قاسم خان په خپله خوله کې نیولې وه. تر شا یې د غشو ستره کڅوړه وه ، قاسم په ډیر احتیاط سره هغه لورې ته ورکوز شو ، اغا حسن هملته په کوڅه کې ولاړ و تر څو د اسلم خان د کور ددرې دپرانستو وروسته ور ننوځي . قاسم خان په ډې احتیاط سره دروازه پرانسته ، او اغا حسن یې دننه راننویست.

په بل اړخ کې امیرخان هم خپل کمالونه ښوول ،هغه د کور د شا له مخې د ونو په کومک د کربونې په څیر خپلې پنجې لګولې اود کور چت ته را وښوت . دچت په منځ کې دتللو په ځاې یې دبام په یوې لورې دیوال باندې په پټو پښو لکه دپیشو په څیر تګ کاوه ان تردې چې د کور دبام تر زینو یې ځآن راورساوه . هغه ددې ځآیه دکور تیاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

انګړ په ښه توګه کتلې شو . امیر خان په ترټول پورته پاټکې باندې غلې کیناست. هغه دهمدې ځایه د اغا حسن او قاسم خان د فعالیت څارنه هم کوله.

قاسم او اغا حسن دبیروني دروازې څخه دننه راغلي و، هغوې هم دلته د کور په انګړ کې و ، په انګړ کې د شاتوتو یوه ستره ونه ولاړه وه.ددې ونې سیوري لکه د پیري په څیر په دیوالو باندې پریوتې و. دسپوږمۍ شپه وه. خوسپوږمۍ خپل څو منزلونه وهلي و او نزدې و چې د لمر په تعقیب کې دهغې د شفق څخه ور ټوپ کړي. قاسم او اغاحسن مخته ور غلل او برنډې ته ور ننوتل.دلته ډیره تیاره وه او دکوټو دروازې دد ننه څخه ټړل شوې وې. قاسم او اغا حسن په بیلو بیلو دروازو باندې غوږون کیښودل تر څو د ددننه څخه کوم اواز و اوري. خو په کوټو کې پوره پوره خاموشي وه. قاسم ته دا کار څه غیر قدرتي ښکاره شو. خوهغه پرې و نه پوهیده. بلاخره یې په دروازې باندې زور وکړ ، خو هغه وخت ډیر حیران شو چې دروازه کونډه شوې نه وه. هغه سمدستې دروازه پرانسته ، اواغا حسن ته یې هم دخپل ځان په لور د راتللو اشاره وکړه. په خپله همدې تیارې خونې ته ور ننوت.

څو لمحې وروسته هغه په خونه کې دننه ور ننوتې و خو کوټې ته و ر ننوتلو سره سم نزدې و چې په هغه یو افت را پریوځي. په هغه چا د توري داسې دروند ګذار وکړ چې نژدې و سر یې له تنه جدا کړي خو معلومه نه ده چې هغه کوم ځواک و چې قاسم یې ټوپ وهلو ته اړ کړ. قاسم ټوپ کړ اویوې لورې ته ودرید اوپه دې توګه په تیاره کې دپټ دښمن دتورې دغه وژونکې ګذار هسې ولاړ.

اوس نو قاسم ځان سنبال کړې و. هغه د خپل دښمن دتورې بل ګذار دهغه د تورې د پرک په واسطه و کوت اودبیا یې هغه دخپلې تورې په زور تم کړ. اوسپنه د اوسپنې سر و جنګیده او د ټنګ اواز تري راپیدا شو ،داسې بریښیده چې دښمن یواځې نه دې بلکه دهغه بل کوم ملګرې هم دلته شاوخوا کې پټ شوی و. هغه ملګرې یې په اغا حسن باندې یرغل وروستې و ، ددې نه دا را څرګنده شوه چې اسلم خان اودهغه ملګرې لا دپخوا څخه په سنګر کې ناست و.قاسم په همغو تیارو کې ددښمن د تورې ګذار تمباوه. بیا هغه یو ناڅاپه یوبل داو ولوبوو. هغه خپله پښه و غځوله او په زمکه پریوت. اوپه همدې ملاسته کې و خوید او ددښمن پښو ته یې ځآن ورساوه. مقابل لورې غوښتل چې په قاسم د پاسه راپریوځي خو په دې وخت کې قاسم دخپلې تورې څوکه پورته ونیوله ، په دې وخت کې مقابل لورې په قاسم راپریوت خو توره یې په ګیډه کې ولاړه او ترشا یې ووتله. دغه تیاره خونه یوې چغې ولړزوله اودمقابل لورې دګیډې څخه د وینو سیلاب راسر شو. قاسم ددښمن را پرځولو وروسته بیرته پورته شو اوپه بیړه بیرون ووت. خو دلته اغا حسن خپل مقابل لورې دښمن څو لمحې دمخه ختم کړې و. اغاحسن اوقاسم ته د زینو په لور د یوه سیوري دمنډې اواز ترغوږو شو ،اوبیا دلږ ځنډ وروسته دتورو د ټنګار اواز راغې ، داسې معلومه شوه چې امیرخان هم ددښمن سره په ټکر کې لویدلې دې. کله چې اغا حسن او قاسم د زینو په لور ورمنډه کړه ، خو پخوا تر دې چې هغوې په زینو ور وخیژې د زینو څخه د یوه درونډ شي د راپرزیدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اواز يې واورید ، خو دا کس دقاسم په پښو کې د لویدو سمدستې وروسته بیرته و درید ، اغا حسن هغه د سپورمۍ په رڼا کې و پیژانده چې اسلم خان دې. دهغه څخه توره لویدلې وه اوپخپله د زینو څخه رالویدلې و خو روغ و جوړ و . قاسم خپله توره پورته کړه اوداسلم په ورمیږ یې ور کیښوده . اسلم جرءت وکړ اوپه لوړ اواز یې وویل: « څو.....څوک یاستئ ؟ اوزما څخه څه غواړئ ؟»

کله چې اسلم اواز راوویست نو قاسم خپلې تورې ته نور هم زور ورکړ او د زمري په څیر یې په غړمبار پیل وکړ او ورته یې وویل:

« اسلم خانه ! ته مونږ ډیر ښه پیژنې چې مونږ د اسلام او وطن د غدارانو له پاره مرګ ثابتیږو . ته که غواړې څه مراعات ترلاسه کړې نو ستا خیر په دې کې دې چې ته باید هر څه چې درسره وي مونږ ته یې ډاګیزه کړې.»

«څه.....څه دروته ډاګیزه کړم ؟.....ما ....ماته خو څه معلوم نه دې ، که چیرې تاسو ماته څه وویل نو تاسو به پخپله هم خوندی پاته نه شئ . تاسې د ینې چرې په یوه سالار لاس پورته کړې دې » په دې وخت کې اسلم خان حوصله په ځای کیده .....

قاسم په ناڅاپی توګه د اسلم خان د ورمیږ څخه خپله توره را ډیخوا کړه ، اسلم په حیرانتیاسره د قاسم په لور وکتل ، خو څو لمحې وروسته دهغه دردناکه چیغو ټوله فضا و څیرله. قاسم خپل توره په پوره توګه دهغه د ښې اړخ په ورون کې ور ننویستې وه . د تکلیف اوزخم ددرد په خاطر دهغه ستونې نور د چغو څخه چاودیده . کیدې شي چې دهغه چیغې په شاوخوا کورنو کې هم اوریدل شوي وي ، اوس نو چې اغاحسن او قاسم څه کول غوښتل باید سمدلاسه یې ترلاسه کړې وي . امیر خان هم تر دې وخته پورې هملته په چت باندې ناست .و . هغه د یوه ښه روزل شوي عسکر په څیر خپله مورچه پرې نه ښوده . قاسم د اسلم په ورون کې خپله توره ننویستې وه خو بیرته یې و نه ویستله . اسلم دتکلیف د زوره چغې او سوری وهلې . خواغا حسن ورمخته شو اودهغه په خوله یې لاس کیښود اوخوله یې وربنده کړه . قاسم د یوه وینه تویونکې انسان په څیر د اسلم خان په سترګو کې ورکیوت او ورته یې وویل:

«اسلم خانه ! د ژوند څخه ډیر ارزښتناک بل کوم څیز نه شته . په ځانګړې توګه ستا په څیرغدارانوته . اوس کې ته غواړې ژوندې پاته شې نورینښتیا ریښتیا ووایه چې ستا رالیږل شوي کس ولې زمونږ خبرې اوریدلې .؟..... دا راته هم ووایه چې د ابوجعفر سره دې اړیکې ترکومه ځایه دي ؟ .... اوپه ینې چرې کې ستا نه اخوا نور څومره کسان د قیصر جاسوسان دي. ؟..... اویاد ساته ، چې نورې چغې و نه وهي ، او که نه زه به دې غوږونه در پرې کړم.

«

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم په خبرو کې ډیره زیاته سفاکي او بې دردي وه. اسلم خو پریږده چې اغا حسن هم د قاسم په خبرو باندې لړزیده. اغاحسن دقاسم په اشارې سره د اسلم دخولې نه لاس لرې کړ، اسلم د قاسم د سفاکۍ څخه دومره ویریدلې و چې ډیرو سختو دردونو سره سره یې بیا هم ژبه و دروله. دقاسم دبیا پوښتنې په اړه هغه د طوطی په څیر په خبرو پیل وکړ. هغه وویل چې په حقیقت کې ابوجعفر د قیصر جاسوس دې اودعثماني سلطنت د تباه کولو په خاطر دلته د تیرو شلو کالو څخه میشت شوې دې. هغه دا هم وویل چې ابوجعفر په ینې چرې کې هم دخپلو جاسوسانو جال خپور کړې دې. خو هغه په ینې چرې کې دموجوده جاسوسانو نوم او ادرس و نه ویلې. هغه دیوه سالار نوم واخست چې څټ یې ځوړند شو ، داسې معلومیده چې هغه بې هوشه شوې وي ،په همدې وخت کې امیر خان د چت څخه په مرموزه توګه دوې ته وویل چې « ترڅنګ کور کې څه حرکت تر سترګو کیږي ، ،تاسې په بیړه خپل کار تر سره کړئ»

قاسم په مایوسۍ سره د اسلم په لور وکتل او د لږځنډ وروسته یې خپله توره دهغه د ورانه څخه را وویستله. اسلم د بې هوشۍ په حال کې په زمکه تړپیده .خو سترګې یې پرانه نستې ، قاسم ، اسلم په همغه ځاې کې پرینبود . او اغا حسن ته یې د پورته ختلو او د امیرخان سره دخبرو له پاره ور ولیږه ، خو پخپله هغه بلې بندې خونې ته ورغې. دقاسم په آند چې دلته د اسلم ښځه بنده پاته وه. هغه دروازې ته ور ورسید اودروازه یې ور ټیل وهله. قاسم هملته پرته ډیوه رڼا کړه او دبرنډې په دیوال کې یې پروت مشال هم روښانه کړ ، اوس نو مشال په لاس قاسم بندې دروازې ته ودرید اود هغې د پرانستلو هڅه یې کوله. د لږڅه هڅې وروسته دروازه په یوه کړک سره پرانستل شوه خو هغه ته کمرې ته ور ننوتل په نصیب نه شول ، معلومه نه ده چې د زینو سره پروت بې هوشه اسلم کله په هوش کې راغلې و او په زمکه باندې په ښویدو ښویدو کله د قاسم تر شا را رسیدلې و ،اوس نو دهغه په لاسو کې یو اوږود خنجر د ورایه ځلیده. کله چې قاسم د دروازې پټې ورماتې کړې نو اسلم هغه نیمه ډړه را پورته کړه او په قاسم یې د تورې دروند ګذار وکړ ، قاسم بلکل په همغه اخرې لحمې کې د شا له خوا اواز واورید اوپه بیړه را وګرزید . خو اوس ډیر ناوخته شوې و د اسلم خان خنجر د قاسم په ښې اوږې باندې راپریوتې و اودهغې دغوښې دپرې کولو ورسته بلې لورې ته وتلې و . په دې توګه اسلم خان د خپل زخم بدله واخسته. قاسم په زوره زګیروې وکړ . خو په خپل ځاې باندې ثابت قدمه پاته شو، مشال دهغه د لاسو څخه ولویدخو تر اوسه پورې یې رڼا خپروله. قاسم دخپل زخم هیڅ پروا و نه کړه او په پوره زور سره یې خپله توره راخلاصه کړه او داسلم سر یې د تنې څخه جدا او دکوټې منځ کې ور وغورځاوه. دمشال رڼا تر ډیره پورې دننه کوټه روښانه کړې وه. داسلم پرې کړل شوې سر د کمرې په صحن کې رغړیده. اوبیا په هغه بله خونه کې ښځینه اواز تر غوږو شو. دا د اسلم دښځې چغې وې.

قاسم رالویدلې مشال بیا راواخست. او کمرې ته دننه ور ننوت. هغه د رڼا په مرسته وکتل چې هلته یوه ښځه ناسته ده، ټول وجود یې د ویرې نه ریږدیږي ،دهغې په پښو کې یوه تیزه توره هم پرته ده. داسې معلومیده چې دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

توره اسلم خپلې ښځې ته د خپل ځان د دفاع له پاره ورکړې وه. خو هغې ښځې دخپلې کمزورتیا په اساس هغه استعمال نه کړاې شوه. او د ویرې نه یې لاندې غورځولې وه. د اسلم ښځې چې کله دخپل میړه پرې کړل شوې سر وکوت نو خپل ذهني توازن یې له لاسه ورکړ ،هغې په راوتلو سترکو تر ډیره پورې نقاب پوشه قاسم ته کتل اوبیا یې یو ناڅاپه په پښو کې پرته توره را پورته کړه او د یوې پاګل وحشي حیوان په څیر یې په قاسم باندې حمله وکړه. قاسم څو قدمه شاته شو او بیا ددې ناروزلې ښځې د تورې ګذار په خپله توره باندې تم کړ ، دهغې ښځې توره دهغې له لاسه ولویده او ددیوال سره ولګیده. په همدې وخت کې د بیرون څخه د منډې اواز راغې ،دا اغا حسن چې قاسم ته یې ویل چې څو کسه وسله وال کسان غواړې دغه کور د مخې له لورې ترکلابندی لاندې راولې. قاسم ددې خبرې په اارویدو سره د برق په څیر بیرون ته ور ودنګل اود درې درې زینې خیزونو په وهلو سره د کور بام ته ورسید. اغا حسن یې هم ترشا په منډو و. امیر خان لا د پخوا څخه هلته په چت باندې موجود و .هغه د عسکرې پوهې څخه په ګټې اخستو سره مخکې دمخکې یوه رسۍ دلاندې کیوتلو له پاره دکور شاته غوځولې وه. تر ټولو دمخه اغا حسن لاندې کیوت ، ....بیا قاسم او په اخر کې امیر خان هم لاندې را کیوت. اوس نو هغوې بلکل خوندي و. درې واړه په ډیره محتاطه توګه د شاتوت د ونو سیورې ته راغلل او پخوا ددې څخه چې هغه وسلوال کسان دې کورته را ننوځې د ینې چرې دغه درې واړه سالارانو خپل کار تکمیل کړې و او د فوځې چونې د سیمې څخه وتلې و.

سهار د اورنه په خلکو کې عجیبه عجیبه خبرې کیدې. هرې لورې ته حیرانتیا خپره شوې وه. خلکو په ځاې ځاې کې دشپې د پیښې شوې پیښې په اړه خبرې کولې ، ځکه په یوه ورځ کې دینې چرې په عسکرې چونې کې څلور کسان وژل شوي وی ، دهر چا په ژبه همدا خبره وه چې د قیصر جاسوسان په اورنه کې را خپاره شوي دي.

خو قاسم په بل کوم فکر کې و. دهغه سره ډیر کم وخت و ، خو ترمخ یې کارونه انبارونه وو. په دې وخت کې هغه د بغدادي دروازې ترڅنګ ګرزیده را ګرزیده. ځکه ابوجعفر همدلته اوسیده. اوس ورځ وه خوهغه دا ځاې یواځې په دې خاطر کوت چې په راتلونکې ګام اخستو کې ورته اسانتیاوې پیدا شي، بازار کې هم پوره ګنه ګونه وه. خلکو ترکې خولې په سر کړې وې او درانه کالی یې اخستې و ، ټول په خپل کاروباري زوند کې ښتې وو. قاسم په کرار کرار په بازار کې ګرزیده. خو یواځې یو څوکسان د پرونبو پیښو په اړه په خپلو منځو کې خبرې اترې کولې. قاسم عربی کالی په تن کړی و چې کمیس یې تر پښو پورې را غځیدلې و ،په سر یې حجازی لونګۍ ترلې وه ، هغه د بازار د غوغا څخه بې پروا د بغدادي دروازې په لور وروان و. هغه غوښتل د بغدادي دروازې جامع جومات ته ورشي. هغه د بغدادي دروازې جومات ته ور ګرزیدونکې و چې په دې وخت کې یې سترګې د مارسی په ځوان کوچوان باندې ولګیدې. دمارسي کوچوان په بازار کې د څه اړینو شیانو د اخستلو له پاره راغلې و ، هغه غوښتل د مارسی کوچوان (اکبر) سره ووینې ، کله چې د اکبر لورې ته ورنژدې شو نو اکبر هغه وپیژانده

(c) ketabton.com: The Digital Library

« او.... صاحبه ته !.....ته دلته څه کوې ؟..... مارسي ستا ډيره ستاينه کوي ، نن خو زمونږ کورته هغه راغلې دي..... هغه زما دمشرې مالکې دوست دي. .....هغه د چوغې خاوند ....؟

داسې ډاګيزه شوه چې اکبر د قاسم ستونزه اسانه کړه. هغه چې د چا لټون کاوه هغه پخپله د قاسم مخې ته راغې. قاسم سمدستې د اکبر څخه وپوښتل.

« څوک ؟..ابوجعفر ؟»

« هو ! هماغه ابوجعفر..... دنيلا ستګرو خاوند ..»

کله چې اکبر ورته د نيلا سترګو خاوند وويل نو د قاسم ذهن بيا په را وخرخيد.د نيلا سترګو خاوند عرب اوسيدونکې ، ابوجعفر به تل دقاسم په زړه کې را ټکيده. قاسم سمدستې پريکړه وکړه چې هغه به مارسی ته يو پيغام استوي ، په همدې خاطر يې اکبر ته وويل :

« زه تاته يو ليک درکوم. ايا ته يې په سهې توګه خپلې کوچنۍ مالکې ته ور رسولې شې ؟« هو ! بلکل ، زه به ليک هرو مرو کوچنۍ مالکې ته ور سپارم.»

د مارسي کوچوان دخپل عمر نه زيات چالاکه و . خو اوس قاسم ته ستونزه راپيدا شوه ، ځکه هغه غوښتل په بازار کې دخط د ليکلو کوم ځاې پيدا کړې ، هغه فکر وکړ چې دکوم سراې د منشي د کاغذ او قلم څخه بايد کار واخلي. په دې خاطر هغه د مارسی دکوچوان سره يوځاې د يوه سراې په لټه کې روان شو . په بازار کې پوره ګڼه ګوڼه وه . خلک په پښو تلل راتلل، خويوشمير خلک په خرو اواسونو سپاره په بازار کې ګرزيدل را ګرزيدل دهرشې اوهر ډول وسايلو څخه دوکانونه ډک و ، ښځه او نر ټول په پيرلو او پيريدلو کې مصروف و . دا د اورنه تر ټولو ستر بازار و . دا د بغدادی دروازې څخه پيليده او دښار تر منځه پورې رسيده. قاسم او اکبر د سراې د لټون له پاره ان د بغدادي دروازې تر چوکه پورې را ورسيدل ، قاسم د اکبر د وينا په اساس په يوه ځاې کې تم شو ، دا ډير ستر او ښايسته سراې و ، قاسم اکبر له ځانه سره واخست او سراې ته ور ننوتل. د سراې د عمارت په کتلو سره حيران پاته و ، دا تيرو څخه جوړشوې يو ډير ښکلې عمارت و ، قاسم دعمارت له منځه تير شواو د استقباليه ميز په لور ورغې ، هلته يو دپوخ عمر سړې دهغوې ښه راغلاست وکړ ، قاسم ورته د کيناستو سره سم خپله خبره وکړه. هغه پوخ عمري سړي سمدستي کاغذ او قلم د قاسم تر مخ کيښوول تر څنګ يې د قلم رنګ هم رامخته کړ . قاسم خان قلم او کاغذ راواخست او مارسي ته يې وليکل:

«نن يوځل بيا عقاب ستا په انګړ کې دې ، پخوا له دې چې هغه ستا د کيناستو ځاې زيانمن کړي دهغه عزايم ځانته ډاګيزه کړه ، د ستورو د چال چلند په اساس نن ورځ زمونږ له پاره ډيره غوره ورځ ده. د چمن د مرغانو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاره د دې عقاب خطر کمیدونکې دي. امید دې چې د شاهین تر راتلوپورې به دغه عقاب دکوم ښکاری ښکار وګرځي. خو دهغه په تګ راتګ باندې ، په ځانګړې توګه نن ورځ ځانګړې ځارنه په کار ده ، والسلام»

دا د رازه ډکه لیکنه وه. خو مارسی ذهینه نجلۍ وه ، هغه ته ددې مسئلې ډاګیزه کول ستونزمن کار نه و ، قاسم مارسي ته لیکلی دغه لیک را تاو کړ اوبیا اکبر ته ورکړ. اکبرپه دې و پوهیده چې کار پوره شوې دي ، نو سمدستي د تللو له پاره تیار شو. خو قاسم یوځل بیا هغه تم کړ. په چوترې باندې ناست دغه پوخ عمری سړې چې د قاسم دا لیک یې دخپلو عینکو لاندې کوت ، حیران پاته و. ځکه د قاسم د لیک مضمون ډیر عجیب و. که چیرې لیک د مارتها اویا ابوجعفر لاسو ته هم ورغلې وې نوبیا یې هم راز ترې نه شو پیدا کولې. قاسم تر اوسه پورې د یوه ډیر پوه سراغ رسان په څیر خپل ځان ثابت کړې و. هغه اکبر ته وویل:

« ګوره اکبره ! .....خپلې مالکې ته دې ووایه چې ددې لیک ځواب به همدا نن راکوي اوهغه هم ژر تر ژره..... اکبره ! ته په خپله د خپلې مالکې ځواب ماته راوړه. زه به نن ماسپښین ستا د راتلو انتظار کوم. ... هلته د لاله شاهین دیادګار تر څنګ.....»

د قاسم د هدایاتو د اوریدو سره سم اکبر خپل سر د درنښت په خاطر و خوځاوه. هغه ولاړ اوقاسم هم پریښود چې ژر تر ژره ولاړ شی. له یوې خوا قاسم اکبر د مارسي دکور په لور ولیږه خو دبله اړخه یې اراده وکړه چې هغه به په خپله د ابوجعفر د ځارنې له پاره د مارتها تر کوره ورځي. خو اوس هغه داکبر د بیرته راستنیدو انتظار کاوه. کله چې اکبر د سراې د منشي څخه ووت نو قاسم هم د منشی شکریه ادا کړه او بیرون وتلو له پاره را پورته شو. هغه د سراې څخه د را وتلو په حال کې و چې په دې وخت کې یې سراې ته د یوه اجنبي په را ننوتلو ستر ګې ولګیدې. دا سړې دخپل شکل اوصورت څخه د هنګرې عیسایی معلومیده ، اوهمدا خبره وه چې قاسم یې دهغه لورې ته متوجه کړې و .دا اجنبي مسافر و اودهغه په شا بار کړل شوې سامان ددې ګواه و چې هغه همدا اوس اوس اورنه ته را ننوتې و ، پخوا ددې څخه چې قاسم دهغه په اړه څه نور فکر کړې واې ، اجنبي بلکل د قاسم سره نژدې تیر شو ،خو تم شو او په ډیر معصومیت سره یې دقاسم څخه و پوښتل.

« ایا دا سراې دې ؟»

د اجنبي د لهجې څخه د قاسم ګمان په یقین بدل شو. دا ریښتیا هم دهنګرې اروپایی اوسیدونکې و ، د قاسم په څیر سراغ رسان د هنګرې ددې اوسیدونکې پوښتنه غنیمت وګڼله اوپه مکمله توګه دهغه اجنبي په لور متوجه شو.

« هو ! تاسې دکومه ځایه راغلي یاست ؟..... ایا ته د سراې په لټون پسې یې ؟» قاسم اجنبي ته دځواب ورکولو په ځاې په عامه توګه ترې وپوښتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« هو ! زه دهنګری څخه راغلې یم ، او همدا اوس دې ښار ته رارسیدلې یم.» داجنبي په خبرو کې بلکل سادګي وه ، هغه د شکل او صورت نه دقیصر جاسوس اویا د عیسایی فوځ سپاهي نه معلومیده. دهغه په مخ ساده شانته خندا وه اودسترګو شاوخوا یی تورې حلقې وې. دهغه سترګې هم داروپایی خلکو په څیر شنې شانته وې. دهغه په کتلو سره دقاسم اعصاب ارام شوې و. هغه په دې فکر کې شو چې دا شخص خطرناکه نه دې. دهغه لهجه ، خبرې او قواره د جاسوس په څیر نه معلومیده. کیدې شی چې دا کوم سوداګر اویا سیل کونکې وي ، په همدې خاطر قاسم د زړه له کومې د تللو پریکړه وکړه، خو دخپلو معلوماتو په خاطر یی داجنبي څخه اخري پوښتنه وکړه. هغه دهغې دمخه یی اجنبی ته وویل:

« هو !دا سراې دې او ډیر ښه سراې دې.... ته را ته سوداګر معلومیږې.» د قاسم په استفهامیه لهجه ورته وویل:

هغه سړي وخندل. او خپل سر یی د نفي په خاطر و خوځاوه.« نه ، نه ، ماته سوداګر مه وایه. زه د دنیا د اخستلو له پاره نه یم راغلې ، او نه یی د پلورلو له پاره راغلې یم. زه خو په دې خاطر را وتلې یم تر څو خلک وپوهوم چې د دنیا پیرل اوپیرودل بندکړئ ،ژوند ډیر لنډ دې اودغه لنډ ژوند په پیرلو اوپیردلو باندې له لاسه مه ورکوئ.»

قاسم یو ناڅاپه د اجنبی په خبرو کې دلچسپي واخسته. هغه اجنبي ته په مسکا وویل چې:

« ستا د سوداګرئ خبره سهي ده. خو د ژوند د لنډون خبره دې غلطه ده. ژوند به ولې مختصر وي ، ژوند خو ډیر اوږود دې. لمړی په دې دنیا کې ژوند کول په کار دي اوبیا هغې دینا کې. دمرګ ملایکه خو یوائې دانسان بدن لمسوي ،..... هغه د روح دمرکز څخه لرې اوسي.....»

اجنبي د قاسم خبرې په پرانستو سترګو اوریدې. بیا یی په بیړه دخپلې شا څخه سامان را ښکته کړ ، او د قاسم سره ورغاړې وت. « واه ! زه څومره خوش نصیبه یم ، په اورنه کې د لمړي قدم د اینبودو سره سم زه د یوه ډیر مناسب انسان سره مخ شوې یم. تا د ژوند په اړه ډیره ښه خبره وکړه..... دا ډیره ستره خبره ده. ایا ته خو به حکیم نه یی ؟»

د اجنبی په خبرو قاسم وخندل او ورته یی وویل « نه !درونده میلمه ، دا دومره ستره خبره نه ده. دا خو عامه خبره ده . دا خبره خو تاته د مسلمانانو یو کوچنې ماشوم هم کولې شی.»

اوس نو اجنبي د پخوا څخه هم ډیر حیران پاته شو.

« ایا ریښتیا هم د مسلمانانو کوم کوچنې ماشوم دا خبره همداسې کولې شي ؟»

« هو ! یو کوچنې ماشوم هم !» قاسم ورته په خندا کې ځواب ورکړ. اوس نو هغه دغه اجنبي کوم خبطې وګړې ګانه. ځکه هغه وکتل چې اجنبي خلا ته ګوری او د خپل ځان سره خبرې کوي. اجنبي ویل چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ددې مقصد دا شو چې د مذ هب سره هم د کائناتو په اړه د ستونزمنو پوښتنو ځوابونه شته. ما خو دا فکر کاوه چې مذهب د یوځو کسو پوهو خلکو د لوبو وسیله ده ..... که چیرې مسلمان په مرګ قایل نه وي نو په یقیني توګه به دهغو سره د انسان دموخو له پاره اعلې او برتر شعور شتون ولري ..... ددې مقصد خو دادې چې زه بلکل سهی لورې ته راغلې یم .....هو ! زه بلکل سهي ځاې ته راغلې یم. اوس به زه د تندې احساس نه کوم ، ای اربانه ! تا واوریدل چې زه سهي ځاې ته راغلې یم.»

د اجنبي ددې خبرو د اوریدو سره دقاسم دلچسپې نوره هم زیاته شوه. خو دهغه سره دوخت کمښت و. ځکه هغه غوښتل د ابوجعفر د نیولو له پاره پلان جوړ کړي. په دې خاطر ددې نه زیات د پاته کیدو جوګه نه و. هماغه و چې داجنبی څخه یی رخصت واخست او روان شو. خو اجنبی هغه له لاسه و نیوه « ته چیرې ځې ،.....را ځه لما سره راشه. زه یو اجنبی یم ، ماته لاره و ښیه ، ته ماته ډیر نیک انسان معلوم شوې.»

قام ودرید او په ډیر متانت سره یی اجنبي ته وویل:« درونده ! زه خو اوس له تاسره نه شم تم کیدې ، خو ته همدلته په سراې کې اوسه زه به ستا دکتلو له پاره یو ځل بیا راځم ....خو تا ماته خپل نوم او دلته اورنه د راتلو مقصد و نه وایه. نو که ته په دې اړه څه ونه وایی نو زما او ستا تر منځه به دغه بیګانګي څنګه له منځه ولاړه شي.؟

اجنبي په ډیره ټیټه لهجه وویل « زه ښښنه غواړم چې ماتاته خپل نوم و نه ښود. زما نوم «اربا ن» دې ، د هنګري اوسیدونکې یم اوهمدا اوس اوس د قسطنطنیې څخه دلته اورنه ته راغلې یم ، زه کوم ځآنګړې کار نه کوم خو داوسپنې د ویلې کولو په کار کې پوره مهارت لرم ..... اوسپنه زما په لاسو کې ویلې کیږي ... په دې خاطر ما دکسب له اړخه ددې وخت داود وګڼه.»

اوس نو قاسم په خلاصو سترګو اربان ته کتل ، قاسم په پوره جوش او ولولې سره اربان د لاسو ونیو او په ډیره مینه یی ورته وویل:

درونده اربانه ! ته دلته زمونږ معزز میلمه یی. ته همدلته په سراې کې اوسه. ستا ټول مصرف به زه ورکړم ، خواوس زه په بیړه کې یم سبابه څه وخت ستا په خدمت کې حاضر شم.

قاسم په معذرت سره داربان څخه رخصت واخیست. او دسرایه راووت. اوس نودهغه مخ د سلطاني قصر په لور و. ځکه هلته د امرانو د اوسیدو ځایونه و. هغه غوښتل د سلطان دقصر شاتنۍ برخې ته د ابوجعفر دځارنې له پاره ور وځغلي ، اوغوښتل یی چې دمارتها تر دروازې ور ورسیږي.اوبیا دځارنې له پاره باید یو داسې ځاې و ټاکي چې دهغه ځایه دابوجعفر په تلو راتلو باندې څارنه وکولې شي. خو هغه ته د مارتها د دروازې پورې د ورتلو اړتیا پیدا نه شوه.ځکه هغه د لرې څخه دمارسی کوچوان وکوت. ځکه قاسم لږه شیبه مخته همد ې کوچوان ته دمارسی په نوم یو لیک ورکړې و ، قاسم فکر وکړ چې دهمدې کوڅې په سرکې په اکبر باندې ورغږ کړي .....بیا هغه یوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پریکړه وکړه اوهمغې لوري ته روان شو په کومې چې اکبر روان و. هغه څو کوڅې داکبر تر شاولاړ اوبیا په یو مور کې را وګرزید، ویې کتل چې اکبر د ښار دننه سړک لوري ته روان دي. په دې خاطر یې په هغه ور غږ کړ. اکبر د غږ سره سم و درید کله یې چې شاته وکتل نو خوله یې د حیرانتیا څخه وازه پاته شوه. هغه په ډیره بیړه د قاسم لوري ته راغې ،قاسم دهغه سره دغیرمعمولی یوځای کیدو په ځای دمعمول مطابق په لاره دتلو په وخت کې دیو ځای کیدو پریکړه وکړه. د لږ څه وخت وروسته قاسم او اکبر یوځای په لاره روان و. اکبر لکه د طوطي په څیر په خبرو لګیاو.

«نن زما مالکه ډیره خوشاله وه. ستا دلیک نه وروسته یې د خوشحالۍ نه ټوپونه وهل ، خو بیا پوه نه شوم چې ولې زما مالکې د مشرې مالکې اودهغې د میلمه دخبرو داوریدو له پاره کړکۍ ته ورغله اوهملته ورته ولاړه وه اوغوږ یې ورته اینبودې. مالکې مې ماته هم وویل چې دهغوې خبرې واورم.....نن مالکه ډیره خوشحاله ده ، صاحبه ! ما ددې نه مخته هیڅکله هم هغه دومره خوشحاله نه وه کتلې.»

اکبر تر اوسه پورې خبرې کولې. خو قاسم دهغه خبرې غوڅې کړې او ورته یې وویل چې « ایا تا هم د ابوجعفر او مارتها خبرې واوریدې ؟

«هو !» اکبر په لنډه ورته وویل:

قاسم تري بیا وپوښتل : « هغوې څه ویل ؟»

اکبر تندې را ګونج کړ او د لږ فکر نه وروسته یې وویل « هغوې دواړو په ینې چرې کې د راپورته شوو پیښو په اړه خبرې کولې، ابوجعفر ورته ویل چې دا کار د شاهي سراغ رسان کړنه ده..... اومارتها ، یاد ساته چې دا شاهي سراغ رسان ډیر زیات خطرناکه او چالاکه انسان دي..... ما هغه کتلې دي. دهغه وجود داسې د وجود به څیر او دپرانګ په څیر ستړګې ، او د ګیدړې په څیر تیزدماغ لري.

اکبر همدومره وویل اوبیا خاموشه پاته شو. قاسم تري یو ځل بیا په پلټونکې لهجې سره و پوښتل.

« بس !.....ایا همدومره څه دې اوریدلې و یا نور څه دې هم ؟»

اکبر یوځل بیا وویل :« ابوجعفر د شهزاده علاوالدین سره د کتلو خبره هم کوله. هغه مارتها ته داخبره کوله چې شهزاده دهغه په لاسو کې دې او دا چې مارتها ته په دې اړه د ویریدو اړتیا نه شته. هغه په ډیره ټیټه توګه دا خبرې کولې. داسې کومه کومه خبره به تري را وتله ، خو زما مالکه ټوله ورځ هلته د کړکۍ سره سر یو ځای کړې و ، ولاړه وه اودهغوې خبرې یې اوریدې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم له پاره همدومره خبره کافي وه. هغه په تلو تلو کې اخری پوښتنه وکړه. «ایا ابوجعفر تر اوسه هم هملته دې ».

« نه ، هغه لږ څه دمخه دهغه ځآیه را ووت. خو دا راته ډاګیزه نه شوه چې هغه چیرې ولاړ ، کیدې شې چې زما مالکې ته په دې اړه معلومات وي.»

قاسم د تلو تلو په وخت کې یو ناڅاپه و درید. هغه چې داکبر څخه څه غوښتل و پوښتي ، هغه یې پوښتلي و. اوس نو هغه ته د اکبر سره یو ځاې په کوڅو کې تګ مناسب نه ښکاریده. په ډیره مینه یې اکبر ته دوه درې اشرفۍ په لاسو کې کیښودې ، هغه یې په اوږه باندې و ټپاوه. او پخپله په یوې بلې لورې ولاړ. هغه په لاره کې په همدې فکرونو کې ډوب و چې دابوجعفر په غداریدو کې خو هیڅ شک پاته نه شو . دهغه په ذهن کې یو ځل بیا دهغه نیلې سترګې را ځلیدې. هغه په دې ډاډمن شوې و چې ابوجعفر د عثماني سلطنت له پاره یو خطرناک جاسوس او مهمه مهره ده. خو دهغه په ذهن کې را ټوکیدونکې دغه خیال تر اوسه پورې یوه مفروضه وه. هغه دا انګیرله چې ابوجعفر د یوه عربي په ځاې یو اروپایی اوسیدونکې دې هغه غوښتل چې د ابوجعفر اصلي بڼه را برسیره کړي. خو ددې ویرې چې بغاوت په هروخت کې شونې دې چې په ټولو ځایو کې سر راپورته کړی ،خپلې پلټنې ته یې ددوام ورکولو په ځاې پریکړه وکړه چې ابوجعفر ته ددې نه زیات وخت ورنه کړي او لاس پرې پورته کړي او په خپله ولکه کې یې راوړي . په همدې خاطر یې په ډیره بیړه ځان د پټې محکمې مشر بهرام خان ته ورساوه ، ځکه هغه ته دد ې کار د ترسره کولو له پاره یوه ډله عسکر و ته اړتیا وه. تر څو دسلطان له اړخه ورکړل شوي خصوصي اختیارات استعمال کړي او ابوجعفر په رڼا ورځ و نیسي اوبندي یې کړي.

دهغه دغه ننې ورځ ډیره مصروفه تیره شوه، هغه ته ماسپښین ناوخته دمارسي پیغام هم رارسیدونکې و . په دې خاطر هغه باید د لاله شاهین یادګار ته ورغلې وې او همدا نن ورځ یې د ابوجعفر په څیر د یوه ځواکمن او بانفوذه وګړي د نیولو پلان هم درلود تر څو دهغې له لارې د سازشونو ټولې کړې راو سپړي. هغه د سهاره تر اوسه پورې پیدل روان و . خو اوس ورته د یوې وسله والې ډلې اړتیا پیدا شوې وه. ترڅنګ یې دخپل ځان له پاره دیوه بهترین آس اړتیا هم. هغه ددې کار د تر سره کولو له پاره دخپل ځان سره د بهران خان رایوځاې کول مناسب وګڼل. هغه نیغ دسلطاني قصر تر څنګ د سرکاري دفترونو دعمارت په لور ورغې ،ځکه هغه کولې شو دبهرام خان سره همدلته ووینې.

دبهرام خان څنګ ته د رسیدو سره سم هغه ورته خپله مدعا وویله. خو بهرام خان داسې خیز وواهه لکه لړم چې په کو خاص ځاې کې ټک ورکړې وې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دا ته څه وایی ؟ مونږ څنګه کولې شو دا بوجعفر په څیر شخصیت و نیسو .؟ هغه خو دامراو د ډلې څخه دي. او د سلطاني قصر سره نیغ په نیغه اړیکې لري.»

قاسم خان د بهرام خان خبرې واوریدې او خوله یې را جوړه کړه ، لږ څه په قهر یې وویل « که هغه د سلطاني قصر سره اړیکی لری ، نو څه وشول. دا خو پخپله د معظم سلطان حکم دي چې هر هغه څوک پرته له ویرې ونیسئ چې اړیکې یې دغدارانو سره ثابتې شي. زه به د ابوجعفر دنیولو پرته ارام کیننم. دا به زما په دنده کې زما غفلت وي ،دقیصر جاسوس به زمونږ تر سترګو ګرځي را ګرځی او مونږ ورته هیڅ هم ونه ویلې شو. دا به څه ډول شوني وي ..؟»

بهرام د ابوجعفر د نیولو په لاره کې خند و. ځکه هغه ددومره سترې خطرې بار په غاړه نه شو اخستې. چالاکه ابوجعفر دخپلو غوړه مالیو په اساس د شهزاده علاوالدین نه علاوه د سلطنت نور ډیر مسؤلین هم په خپلو لاسو کې لوبول. بهرام داسې انګیرله چې د ابوجعفر په نیولو سره به شهزادګان ،ستر ستر وزیران او امران دهغه د ملاتړ له پاره په خوزښت راشي ، هغه د لږ څه فکر کولو وروسته قاسم ته وویل:

« قاسم بن هشامه ! زه له تاسره د ابوجعفر په څیر د شاطر انسان دنیولو له پاره نه شم تلاې. ځکه که ما ابوجعفر و نیوه نو شهزاده علاوالدین به زما په لاسو کې زنځیرونه واچوی..»

اوس نو قاسم په هغه څه پښیمانه ښکاریده چې سلطان یې دده په اړه د هدایاتو د ورکولو څخه منه کړې و. هغه ته دسلطانی دماغ د لرلید اوباریک بینۍ په اړه اوس معلومات تر لاسه شو. هغه داسې انګیرله چې سلطان به یواځې یو سپاهي وي خو اوس ورته د ډاګیزه شوې وه چې هغه یواځې یو سپاهي نه بلکه یو ډیر پوه او د سترو تجربو خاوند دي. هغه ته د خپلې عاقبت نا اندیشۍ په اړه احساس کیده. ځکه که نن سلطان بهرام ته حکم کړې وي نو بیا به دا ستونزه نه رامخته کیده. خو په هر صورت هغه داخري حربي په توګه بهرام ته وویل :

« بهرام خانه ! سلطان ستا په شتون کې زه د ټول دربار تر مخه شاهي سراغ رسان ټاکلې یم ، په دې اساس زه تاته حکم کوم چې دا بوجعفر په نیولو کې زما سره مرسته وکړه.»

اوس نو بهرام خپل تخرګونه ګرول. ځکه دا رینبتیا و ، کله چې سلطان قاسم د شاهي سراغ رسان په څیر ټاکه نو بهرام خان هم هلته موجود و . خو اوس بهرام خان په دې خاطر وړاندې وروسته کیده چې سلطان ورته په ځانګړې توګه کوم حکم نه و صادر کړې. څنګه چې قاسم بهرام ته دسلطان دحکم په اړه وویل نوبهرام یو رامات شو او په مړاوې لهجه یې وویل.

« قاسم بن هشامه ! سهي ده ..... زه ستا په مسؤلیت ددې کار کولو له پاره تیار یم. خو یاد ساته چې که شهزاده علاوالدین ماته حکم وکړ نوزه ابوجعفر سمدستي پریږدم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د بهرام خان دومره څه هم د ځان له پاره غنیمت وګڼل. او ویې ویل:

« سهي ده ، د شهزاده علاوالدین د وینا په اساس ته ابوجعفر بیرته پریږده.»

ددې وروسته قاسم خان او بهرام خان د ابوجعفر د نیولو له پاره په پلان باندې خبرې اترې پیل کړې ، ان تر دې چې ماسپښین پیل شو. قاسم خان د بهرام خان سره د پلان د جوړولو وروسته دبرق په څیر راووت او د کرایې د اسونو د اخور په لور ولاړ او د لاله شاهین دیادګار پورې د تللو له پاره یې یو آس کرایه کړ. دماسپښین دکیوتو تر مخه هغه دیادګار دروازې ته رسیدلې و. خو د ژمنه کړل شوي وخت نه لږ څه وروسته رسیدلې و. کله چې دروازې ته ورننوت نو اکبر یې تر سترګو شو. هغه دابنوس د ونو سره نژدې په یوه مات دیوال باندې د پاسه ناست و. اکبر هم ددروازې په لور کتل. هغه سمدستي ددیواله راټوپ کړ او بیا د قاسم په لور په منډه ورغې. په همدې وخت کې د قاسم سترګې هم هلته د ونو په ګڼو بوټو کې دولاړې بګۍ په لور ونښتې. هغه حیران شو. ځکه ددې مطلب داو چې مارسي پخپله هلته راغلې ده. دمارسی په جرءت باندې حیران و ځکه نن سبا مارتها اودابوجعفر دخپلو سازشی کړیو په اخری سر کې و. او همدانن هم ابوجعفر دمارتها دکوره راوتې و ، مارسي ته احتیاط کول په کار و ،په یقین سره چې مارتها او ابوجعفر به په مارسي باندې شک کوي اودا هم شونې ده چې دابوجعفر جاسوسان به دمارسي پټه څارنه هم کوي ، قاسم په همدې فکرونوکې ډوب په بیړه بیړه د باره دري په لور ولاړ. اوس نو اکبر هم ورته را نژدې شوې و ، قاسم اکبر ته په خندا کې وویل :

« داسې معلومیږې چې ستا مالکه هم په خپله دلته باره دري ته راغلې ده.»

اکبر په پوره جوش سره ورته د اثبات په توګه سر وخوځاوه. اودقاسم سره یې د لاس د ورکولو وروسته وویل

«مالکه په باره دري کې نه شته بلکه هملته په بګۍ کې ناسته ده .ته هم هملته ورشه ، نن مونږ دتعقیب څخه ویریدو. په دې خاطر د مختلفو لارو څخه په پټه توګه دلته راغلي یو»

قاسم دمارسي پوهې ته حیران و ،یعنې هغه څه چې هغه انګیرلي و مارسي هم همغسې انګیرنه درلوده.

د مارسي سره خپلو خیالاتو دهماهنګۍ د کتلو وروسته د قاسم په زړه کې نورې هم دخوشحالۍ څپې ګرمې شوې . هغه بګۍ ته ور نزدې شو اود بګۍ شاتنۍ پرده یې پورته کړه او په بګۍ کې ناستې مارسي ته یې سلام وکړ. مارسي په خندا سره د قاسم د سلام ځواب ووایه. اوهغه ته یې دننه بګۍ ته د راتلو له پاره اشاره وکړه. اکبر بیرته منډه کړه او د څارنې په خاطر دهمغه مات دیوال د پاسه وخوت. اوس نو هغه دیوه هوښیاره چیتا په څیر څلور خواوې تر څارنې لاندې نیولې وې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارسي او قاسم په بګۍ کې د لرګيو څخه په جوړو شوو چوکيو باندې يو بل ته مخامخ کيناستل. دا څلور ضربې لس فټه کوچنۍ کمره وه. مارسي اوقاسم يو بل ته دومره نژدې ناست و و چې دهغوې زنګونونه يو دبل سره ښښتل. نن مارسي په ساده کالیو کې وه اودپخوا څخه ډيره ښايسته او ښکلې ښکاريده. دهغې په لويو لويو سترګو کې يو ډول تجسس اوپلټنه وه. يو ناڅاپه دهغې شرارتي زلفې دهغې د سر څخه راپرانستل شوې او په اوږو او مخ يې راوغوړيدې. هغې بيرته په بيړه په لاسو خپلې زلفې را جوړې کړې او مسکۍ شوه. قاسم ته دا سې څرګنديده لکه د ګل غوټۍ چې را سپړيدلې وي. تر يوې لمحې پورې هغه خپل ټول مسؤليتونه له ياده ويستلي و. هغه په دې آند و چې دهغې ښکلتيا دهغه په اعصابو باندې سپره شوې ده. خپل سر يې و ځنډه او په پوره غور سره يې وويل.

« نن ابوجعفر ستاسې کور ته درغلې و »

مارسي دقاسم خبره واوريده اوپه زوره يې وخندل او بيا يې داثبات له پاره سر وخوځاوه او ويې ويل: « تا ماته د ابوجعفر د جاسوسۍ له پاره ويلي و ، خو ددې څخه ماته ستا اصليت را څرګند شو ..... درونده شاهي سراغ رسانه ...!

قاسم لمړۍ پوه نه شو خو وروسته چې وپوهيده او د شرم څخه يې سرښکته کړ او مسکې شو.

« زه سهې ده ، که چيرې تاته ډاګيزه شوي وی نو ته يې داسې وګڼه چې مادرته د سلطنت له اړخه يوه نيکه دنده درسپارلې وه. خو اوس راته دا ووايه چې ستا د مور او ابوجعفر ترمنځ څه خبرې شوې دي.

مارسي په پوره متانت سره وويل « زه نن هغه وخت ډيره زياته حيرانه شوم چې وامې وريدل چې زما مور اوابوجعفر د قسطنطنيې د قيصر جاسوسان دي اودهغه له پاره کار کوي. زما په ذهن کې هم نه راتله چې زما مور دې په دومره خطرناکه سازش کې را ښښتې وي.... هو ! دا خلک دسازش په کړيو کې را ښښتي دي ،پرون چې د يني چري کوم سالار وژل شوې دي ، نو ابوجعفر وايې چې په دې قتل کې شاهي سراغ رسان يعني قاسم بن هشام هم شريک دي. ديني چري سالار اسلم خان د ابوجعفر ډير نژدې سړې و اوابوجعفر يې په مړينه باندې ډير خواشيني ښکاريده. هغه تاته د څه زيان د درسولو خبره هم کوله. تر هغې چې زه د خپلې مور او ابوجعفر دخبرو څخه پوهه شوې يم نو زه فکرکوم چې هغوې به اورنه ته دسلطان د راستنيدو د مخه کومه خطرناکه لوبه لوبوي. په دې خاطر ما تاته دخط د ليکلو په ځاې پخپله دلته د راتلو او له تاسره دمخامخ خبرو کولو پريکړه وکړه .

دمارسي دخبرو په اوريدو سره قاسم حيرانتيا ونه ښوولە. ځکه هغه ته ددې خبرو په اړه د پخوا څخه معلومات تر لاسه شوې و خو هغه لږ څه شک يې چې په زړه کې و هغه هم اوس له منځه ولاړ ، هغه ته اوس دا ډاډمنه شوې وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دلته په اورنه کې به ابوجعفر اودهغه ملګرې د سلطان د راستنيدو دمخه فساد اوبغاوت خپروي ، هغه د لږې خاموشۍ نه وروسته په هوډمنه توګه مارسي ته وويل:

« ته اندېښنه مه کوه زه به همدانن شپه ابوجعفر نيسم ، تر څو هغه پخپله د خپلو سازشي پلان ټولې کړې را بربنډې کړی»

مارسي ورته په حيرانتيا سره وکتل او په پوره جذبې سره يې ورته وويل: « ايا ريښتيا هم ته داسې کولې شې؟ ما خو اوريدلې دی چې ابوجعفر ان تر شاهي دربار پورې خپلې اړيکې غوڅولې دي. هغه خو زما مور ته تسلي ورکوله چې شاهي سراغ رسان زمونږ هيڅ نه شي کولې ، ځکه چې هغه له ځانه سره شهزاده علاوالدين ملګرې کړې دې »

دشهزاده د يادونې سره سم د قاسم تندې ګونجې شو ، ځکه هغه دهره ځايه همدا خبره اوريده ، اوس نو دهغه په زړه کې دا شک را پيدا شو چې هسې نه چې د سلطان مشر زوې علاوالدين د ابوجعفر د نيولو په کار کې ورته خنډ پيدا نه کړي. هغه اوس په دې فکر کې شو چې څه ډول شهزاده د ابوجعفر د ملاتړ څخه لرې وساتي. کله چې مارسی وکتل چې قاسم ګونګ ناست دې نو خپله نازکه ګوته يې دهغه په زنګون کيښوده او زور يې ورکړ ، دمارسی په ګوته کې لکه دبرق په څير ټکان و .داسې وبريښيده لکه قاسم ته يې شاک ورکړې وي ، يوناڅاپه را نيغ شو ، مارسی دهغه په کتلوسره مسکی شوه او رته يې وويل:

«په خداې ! ته يوخالصه عرب مسلمان يې. ستا ټول کړچار د يوشريف الطبع انسان نمايندګي کوي .... کله چې تاته وينم نو په زړه کې مې را ګرځي چې يوه لحظه هم له تا جدا نه شم. » ددې اخري خبرې په کولو سره دمارسی سترګې د حيا نه ښکته شوې.

اوس نو د قاسم نوبت وو ، هغه په شرارتې او مينه ناکه توګه وويل : « که چيرې د لرې کيدودومره ويره درسره وي ، نو يوځل ولې نه رانژدې کيږې. زما درنه مور او ورندار به ستا په کتلو ډيرې خوشحاله شی ، ته کله زمونږ کور ته راشه ، » دقاسم لمړی خبره بلکل ډاګيزه وه ، دمارسی مخ د شرم څخه تک سور شو اوپه خپل ځاې باندې يېغه نيغه شوه . قاسم داسې و انګيرله چې يوه ډيره ستره خبره يې ډيره ژر اوبې وخته کړې ده . په دې خاطر يې دخپلې خبرې د جوړولو هڅه وکړه:

«زما په آند چې په تا زمونږ دکور په لور دور تللو خبره ښه و نه لګيده. په دې خاطر خاموشه پاته شوې.»

مارسی د قاسم دخبرې په اوريدو سره ټکان وخوړ او سمدستي يې خپل سر راپورته کړ او دخپلې چپتيا په اړه يې څرګندونې پيل کړې :

(c) ketabton.com: The Digital Library

« نه ، نه ، داسې مه وايه ، اوس خو ستا نوم زما له پاره ژوند ګرزيدلې دې. تاته به ډاګيزه شوي نه وي چې زه سکندر خومره تنګه کړې يم. په حقيقت کې زه اوسکندر يوځاې را ستر شوي يو. زما مور دهغه د پلار وينځه وه. په دې خاطر هغه ما دخپل پلار جاګير ګڼي ..... سکندر هغه لوړې د تللو دمخه هڅه وکړه چې ما هم له ځايه سره يوسي خو ما ترې ځان په دې خاطر شاته کړ چې هغه يومسلمان دې او زه يوه عيسايي ، زه نه غواړم چې ديوه مسلمان سره واده وکړم. ما خو ترې په همدې بهانه ځان په څنګ کړ. خو اوس هغه داسلام څخه بيرته اوختې دې. اوعيسايي شوې دې. زه هره لحظه دخپل ځان د خوندي پاته کيدو په اړه انديښمنه يم. ځکه زما مور غواړې زه د سکندر سره واده وکړم. سکندر چې هغه لوړې ته ورته ، نو دايې ويلې و چې هغه به ډير ژر ما هلته ورو غواړې ، نو په داسې حالاتو کې ستا وجود زما له پاره دپناه اخستو بهترين ځاې دې.

دمارسي دخبرو څخه دقاسم په جود کې د سکندر پر خلاف د قهر او غضب څپې را پيدا شوې. هغه ددې نه مخته د مارسي په دغه قصه او غم باندې نه وخبر. هغه ته دا ډاګيزه شوه چې مارسي سهي خبره کوي ، د سکندر په څير د يوه حيوان صفته انسان څخه هر عمل شونې دې. اوس نو قاسم مارسي له خپله ځانه سره نوره هم نژدې احساسوله ، په يوه عزم سره يې هغې ته وويل:

مارسي ! تا ډيره ښه وکړه چې په وخت دې دسکندر د عزايمو څخه خبر کړم. اوس به زه هڅه کوم ستا په اړه هم ځان اګاه و ساتم. ته انديښنه مه کوه ، زه نن شپه ابوجعفر نيسم ، زه هيلمن يم چې دلته په اورنه کې به زه دهغه او د سکندر د ملګرو په اړه پوره معلومات ترلاسه کړاې شم. او ډير ژر به ټولې مهرې را بربنډې کړم او په دې توګه به ستا داندينښنو لرې هم پاې ته ورسيږي

قاسم تر اوسه پورې خپله خبره نه وه خلاصه کړې چې د بګۍ نه بيرون دپښو ترپار شو ، قاسم لکه دپرانګ په څير متحرک شو اوسمدستې يې د بګۍ شاتنۍ پرده پورته کړه ، اکبر په بيړه دبګۍ په لور ور روان و دقاسم په تندې باندې غونجې پيدا شوې وې. هغه فکر کاوه چې هرو مرو کومه خبره راپيدا شوې ده، پرته له ځنډه د بګۍ څخه را ووت. په دې وخت کې اکبر هم را ورسيد. اکبر دراتلو سره سم وويل:

« مايو آس سپور وکوت چې ددې يادګار په شاوخوا کې ګرزيده. او د ديوال دچاودنو څخه دننه يې دياډګار د کتلو هڅه کوله.»

دې خبرې د قاسم په اعصابو باندې بد اغيز وکړ ، سمدستې يې خپله توره را وويسته او اکبر ته يې وويل ، ته په بګۍ کې کينه ، زه به بيرون دحالاتو څارنه وکړم. اوس بايد مونږ ددې ځآيه و لاړ شو.» قاسم ددې خبرې په کولو سره دخپل آس په لور ورغې ، ماسې هم داکبر خبرې اوريدلې وې ، دهغې زړه ددې نوو حالاتو په را پيدا کيدو سره درزيده. په دې خاطريې دخپل پرونې لاندې پټ خنجر را وويست اوپه لاس کې يې ونيو ، قاسم په خپل اس

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپور شو او د یادګار ددروازې څخه بیرون ووت. هغه داس په شا هم دهر ډول حالاتو سره دمقابلې له پاره تیار و. په یوه لاس کې یې توره نیولې وه او په بل کې دآس قیضه. هغه خپل آس په بیړه باندې و ځغلاوه او د یادګار شاوخوا یې ټوله سیمه و څارله. دهغې سترګې په پوره تیزۍ سره هرې لورې ته متوجه وې او غوږونه یې دهر ډول اواز داوریدو له پاه خلاص وو. هغه څلورو خواوته نظر و ځغلاوه خو هیڅوک یې تر سترګو نه شول ، بیرته راستون شو او اکبر ته یې اشاره وکړه تر څو بګۍ راوکاږي. دې په خپل اس سپور و او بګۍ یې تر څنګ تیره شوه. مارسی دبګۍ پرده پورته کړه او په استفهامیه توګه یې قاسم ته وکتل اودسترګو په اشارې سره یې د حالاتو په اړه معلومات تر لاسه کړ. قاسم ورته په ټیټ اواز سره وویل:

« داندیښنې خبره نه شته. کیدې شي اکبر ته کومه غلط فهمي پیدا شوي وي. په هر صورت تاسې ولاړشئ. په لاره کې هیڅ ډول خطر نه شته. لږ وروسته لمر پریوځي اودمابنام تیارې خپریږي. په دې خاطر د تیارو دمخه تاسې خپل کور ته ستانه شئ»

کله چې یادګار ته رانژدې شول نو اکبر د بګۍ اس ته لښته ورکړه ، اوبیا په څو لمحو کې بګۍ دښار منځته رسیدلې وه.

قاسم د ابوجعفر دنیولو له پاره د شپې د نیمایی وروسته خپل پلان ترتیب کړې و ، ننۍ ورځ د قاسم له پاره د ټولو مصروفترینه ورځ وه. تر اوسه پورې هغه د خپل پلان دپلې کولو له پاره پوره وخت درلود، په دې خاطر یې دښاره کرایه کړې آس بیرته هغه ځاې ته ورساوه اوپه خپله دخپل کور په لور روان شو.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴

دقیصر جاسوس

پخښه نیمه شپه وه چې بهرام خان او قاسم دواړه د روزل شوو امنیتي عسکرو سره یو ځاې د ابوجعفر کور تر خپلې کلابندۍ لاندې راوستې و. غوښتل یې په څو لمحو کې خپل کاري پلان پلې کړي. کله چې ټول کسان په خپلو خپلو ټاکلو شوو ځایو باندې و دریدل نو بهرام خان اوقاسم خان دواړه ور مخته شول او د ابوجعفر دکور دروازه یې ور و ټکوله. دایو ستر او عالي شانه مانۍ وه. په روازې د ټک ټک کولو اواز د شپې په چپتیا کې تر ډیره ډیره ځایه پورې رسیده. دبهرام خان رنګ تک ژیړ تښتیدلې و. ځکه هغه ویریده چې د غرب په خطیب باندې به دلاس دپورته کولو څخه په ښار کې فساد اوبغاوت را پورته شي. بهرام تر اوسه دې ته تیار نه و چې دابوجعفر دجاسوسۍ خبره و مني. ځکه هغه د بهرام خان د امنیي د دندې داخستو تر مخه هم همدلته میشت و. هغه حیران و چې دا سړې څنګه یو ناڅآپه جاسوس وخوت. هغه په دې فکر کې ډوب و چې د سراغ رسان په څیر د قاسم په ټاکلو کې سلطان ډیره غلطي کړې ده. هغه ته قاسم یوبې تجربې او احساساتي ځوان ښکاریده ، هغه په همدې غمونو کې ډوب و او دزړه درزار یې وار په وار زیاتیده. په همدې وخت کې د کور ددروازې د پرانستو اواز واوریدل شو ، بهرام یو دم د دروازې په لور ور وکتل ، دروازه دابوجعفر غلام څوکیدار پرانستې وه. هغه هم ددروازې دپرانستو سره سم په ډیره خرابه لهجه وپوښتل:

« څوک یاستئ..؟ تاسې نه پوهیږئ چې نیمه شپه ده ، د څه له پاره دلته راغلي یاست ؟»

ددوې سره مله نور عسکر شاوخوا تیار ولاړ و. ددې څوکیدار مخې ته یواځې بهرام اوقاسم خان ولاړ وو. قاسم ورمخته شو او دڅوکیدار سره یې په خبرو پیل وکړ.

« مونږ غواړو د غرب دخطیب سره ووینو ..... مونږ دهغه په نوم د قونیا څخه دسلطان خاص پیغام له ځانه سره راوړې دې. ابوجعفر ته ووایه چې سالار ریاض بیګ د قونیا څخه دسلطان خصوصي پیغام له ځانه سره راوړې دې.

دقاسم دخبرو په اوریدو سره څوکیدار دخپلې غصې څخه را ټیټ شو او شاته ولاړ او په یوه منډه یې ځآن د ابوجعفر خونې ته ورساوه. قاسم ددې فرصت نه ګټه پورته کړه او عسکرو ته یې خپلې شاته د راتلو او کور ته د ورننوتو حکم وکړ. اوس نو هغه خپله توره هم را ویستلې او په لاس کې نیولې وه. او د توپان اوسیلۍ په څیر دکور دننه ورغې. هغه څوکیدار کوت چې په کومه ولاړ ، دهمغسې پسې قاسم ، بهرام او نور عسکر هم همغه لورې ته ورغلل اوپه دهلیز کې و دریدل. قاسم په اخري کونج کې دبندې کمرې په لور ورغې ، دقاسم تر مخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوکیدار هم همدې خونې ته ورننوتې و. کمرې ته د ورننوتلو سره سم قاسم ودرید، خو هلته هیڅ اواز نه اوریدل کیده. دروازه یې لږ څه ور ټیل وهله، ویې کتل چې ددیوال تر څنګ یو مشال رونړ دې خو هغه کمره خالي وه. هغه په پټو قدمونو سره دننه ورغې او په حیرانتیا سره یې څلورو خواو ته کتل، دا دهغه ځاې منځنۍ کمره و ه. او په ډاډ سره چې دهغې تر شا د کور نورې خونې هم وې. ځکه چې ددې کمرې په دیوال کې دروازه هغه لورې ته پرانستل کیده .....دا دروازه پرانستې وه، دا سې څرګندیده چې څوکیدار همدا اوس اوس دهمدې دروازې څخه دننه ورغلې و. کله ېې چې دهغه بله اړخه اواز واورید نو هملته تم شو، داسې معلومیده چې دهغې لورې کوم کس دې لورې ته را روان دې ، قاسم سمدستي شاته ولاړ او تر شایې خپلو عسکرو ته هم حکم وکړ تر څو ددیوال سره ځانونه تکیه کړې. لږه شیبه وروسته د راتلونکو قدمونو اواز واوریدل شو اوبیا چا دروازه دهغه لورې څخه پرانسته ، قاسم خپله توره تیاره په لاسو کې نیولې وه، بهرام اودهغه ملګري ساه نیولي ولاړ و، دهغوې سره دې کمرې ته یواځې څلور کسه عسکر راغلي وو. پاته نور عسکر بیرون په خپلو خپلو ځایو کې ولاړ و. د دروازې د پرانستلو سره سم لمړۍ ابوجعفر خونې ته راننوت. هغه د شپې کالې په ځان کړې و او سترګې یې دخوبه ډکې وې. په کمره کې د قدم د ایښودو سره سم یې دحیرانتیانه خوله خلاصه پاته شوه. په کمره کې یې د شپږو وسله والو کسانو په کتلو سره سترګې پرانستې پاته شوې،خو اخر هغه هم ابوجعفر و ، هغه دخپلې حوصلې په ځاې کولو کې ځنډ ونه کړ ، سمدستي یې خپل ځان ډیر غضبناکه ونیو، او په ډیره قهرجنه توګه یې بهرام ته وویل:

« بهرامه !.... دا څه بدتمیزي ده...؟ تاسو زما کورته ، زما د اجازې پرته څنګه را ننوتې یاست ؟

دابوجعفر په خبرو د بهرام پښې په لړزیدو شوې ، هغه غوښتل په معذرت ډوله توګه څه ووایې ، خو قاسم ورمخته شو او خپله لوڅه توره یې د ابوجعفر په سینه کیښوده او مار په څیر د پرشیدو سره یې ورته وویل:

« دشنو سترګو نقلي عربه او د قسطنطنیې دقیصر خطرناکه جاسوسه ، ته په مسلمانو عسکرو باندې سترګې را باسې. لمړۍ خپل ګریوان ته وویته.» دا د قاسم له اړخه یوه رواني حربه وه. چې دهمدې حربې له مخې ورته زیاته بریا په برخه شوه. ځکه ابوجعفر یو ډیر ښه روزل شوې جاسوس و، دهغه په سترګو کې دقاسم خبره تر یوې لمحې پورې ګرزیده خو وروسته یې بیرته خپله حوصله په ځاې کړه او په ډیرې غصې سره یې وویل:

« ته څه اپلتې وایې ؟ دا څنګه دجادې نه وتلې خبرې کوې. ته څه ویل غواړې ؟..»

بهران چې پخپله هم یو ډیره پوه سراغ رسان ګڼل کیده ، د ابوجعفر مخ ته یې په ډیر غور سره کتل ، هغه په زړه کې وویل ..... قاسم په ابوجعفر باندې په لاس پورته کولو کې غلطي کړیده. دا هغه څوک نه دې چې قاسم یې په لټه کې دې ..... قاسم هم د ابوجعفر د ځواب څخه نا هیلې شوې و،خو هغه د ابوجعفر د پرواه کولو پرته خپلو سپاهیانو ته حکم وکړ چې: « لاس و پښې یې و تړۍ او د پټې محکمې ځمکنۍ برخې کې یې ور وغورزوئ ، »

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم دخبرو سره سم دهغه عسکرو پر ابوجعفر باندې لاسونه وټړل او د تورو تر منځ یې را ښکیل کړ. ابوجعفر خپل ځان ډیر ډاډه او مطمئن ښوده خوپه حقیقت کې هغه ټول دننه وجود به لړزان وو. عسکرو دهغه لاسونه د شالورې ته په زنځیرونو ترلې و و. دبهرام مخ د ویرې څخه ژیړ ګرزیدلې و ، قاسم د بهرام حالت ډیره ښه احساساوه ، دهغه په اوږه یې لاس کیښود او ورته یې وویل:

« بهران خانه ! ته اندیښنه مه کوه ، له ماسره راځه ، زه به ستا تر مخ دهغه څخه دا را ډاګیزه کړم چې اصلی نوم یې څه دې. ته دا فکر مه کوه چې هغه د شلو کالو راهیسې دلته میشت دې. ایا تاته دقیصر دسازشي لوبې او په دې اړه د اوږدو پلانونو په اړه معلومات نه شته. له ماسره یو ځاې راځه... !

بهرام خان چې دقاسم پریکړه واوریده نو په لړزه شو. ځکه قاسم غوښتل د ښار یو مذهبي لارښود ته دهغه په پټنځاې کې اذیت او تکلیف ورکړي ، د بهرام له پاره دا خبره دزغم وړ نه وه. هغه فکر کاوه چې که چیرې قاسم د غرب خطیب ته اذیت ورکړي نو په ښار کې به اړو دوړ را پیدا شي. هغه په زره کې پریکړه وکړه چې قاسم به د اذیت ورکولو د فکر نه تیر کړي ، په همدې فکرونوکې هغه د قاسم او ابوجعفر سره یو ځاې بیرون راووت. په همدې وخت کې دهغه په ذهن کې یوه خبره راغله او بیرون ته د را وتلو سره سم یې خپلو سپاهیانو ته وویل :

« تاسو اوس ابوجعفر د ښار د کوټوال په زندان کې واچوئ ، دهغه څخه به د پلټنې کار سبا سهار وختی پیلوو. په دې وخت کې پټې محکمې ته دابوجعفر وړل اړین نه دي.»

قاسم غوښتل څه ووایی خو بهران دلاس په اشارې څخه هغه منه کړ او ورته یې وویل:

« څه ویلو ته اړتیا نه شته ، زه د سرکاري لیکنو پرته دومره مهمه شخصیت په خپلو پټو پلټنځایو کې نه شم ساتلې. کله چې هغه د کوټول په زندان کې ور پریوځي او نوم یې هلته ثبت شی نو بیا یې مونږ خپل پلټنځاپو ته ور وړلې شو.»

داسې بریښیده چې بهران په سهي وخت کې غلط قدم واخست. څرګنده وه چې د امنیت عسکر د بهران خان دحکم لاندې و ، قاسم ته سمدستي داسې ډاګیزه شوه چې په لاس راغلې ښکار له لاسه ووت.. سپاهیانو ابوجعفر له ځانه سره بلې لورې ته بوت ،دهغوې سره د دې پټې محکمې ټوله ډله ملګري وول ، په همدې وخت کې بهرام قاسم خان ته وویل:

« تا ډیره ستره غلطی وکړه ، اوس دعا کوه چې په ښار کې د ابوجعفر د نیولو دخبرونو څخه کومه غوغا اوفساد را پیدا نه شي ، ځکه بله ورځ د جمعې مبارکه ورځ ده او په دې ورځ به په ټولو غونډو کې دابوجعفر د نیولو په اړه خبرې کیږي ، که داسې پیښې شول نو مونږ دواړو ته به ډیره ستونزه را ولاړه شي. دسلطان زوې به پرمونږ باندې لاس پورته کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دبهرام دخولې څخه د سلطان دزوې دکلیمې د راوتلو سره سم ، قاسم د سلطان محمد په اړه په فکر کې شو ، هغه ته دا رایاد شول چې سلطان محمد ورسره د دوستۍ لاس ورکړې ، هغه هوډ وکړ چې سباسهار وختي به د شهزاده محمد سره د ابوجعفر د نیولو خبره مطرح کوي ، همدغې خبرې هغه ته یو ډول ډاډ ور په برخه کړ او دخپل آس په لور ولاړ، په دې وخت کې بهرام هم په خپل آس سپور شوې و . دوې دواړه تر ډیره ځایه یو دبل سره یو ځاې روان و . بیا قاسم دبهرام څخه اجازه واخسته او دخپل کور په لور ولاړ.

نن قاسم ډیر ستومانه شوې و . ځکه هغه په یوه وخت کې ذهني او جسماني جنګ را ښکیل شوې و ، کله چې په خپله بستره کې څملاست نو متوجه شو چې بدن یې ټول مات مات دې. کمبله یې په ځان را واچوله او څو لمحې وروسته په خوارۍ خوب ویده شو.

هغه تر ډیره پورې ویده و ، دهغه ورور او ورندار هم دا فکر کاوه چې هغه ستومانه شوې دې نو په دې خاطر یې د سهار چاې ته را پانه څاوه. دهغه ورور او وریرونه یې خپلو خپلو مکتبونو لورې ته تللې وو ، او ورځ ښایسته ډیره راپورته شوې وه.

د ورځې د یوې برخې دتیریدو وروسته دهغه سترګې د دروازې په ټکار باندې را پرانستل شوې. ځکه چا د طاهر هشام دکور بیرونۍ دروازه په زوره زوره ووهله. هغه خپلې سترګې مښلې او په دې حیران و چې ویې کتل دومره ورځ یې په خوب کې تیره کړې ده. د بسترې نه راووت او څپلۍ یې په پښو کړې او د بیرونۍ دروازې په لور ور روان شو ، ددروازې دپرانستلو سره سم یې هغه وخت سترګې پرانستې پاته شوې چې.....

دهغه تر مخه ابوجعفر ولاړ و . دهغه په مخ زهرجنه خندا وه ، تر څنګ یې څلور کسه سپاهیان او څو نور لاس پوڅې هم ولاړ و . دابوجعفر د کتلو سره سم د قاسم خان دخولې نه په نا څاپې توګه را ووتل: «ته ؟»

دهغه سترګې دحیرانتیا څخه بوټې راوتلې وې. هغه باور نه شو کولې چې هغه ابوجعفر چې هغه څو ساعته مخته په پوره میړانې سره نیولې و او د کوټوال په زندان کې یې اچولې و ، هغه اوس په رڼا ورځ په پوره ازادۍ سره دهغه تر مخه ولاړ دې. ابوجعفر چې قاسم دومره حیران دریان و کوت نو په خپله زهرجنه خندا کې یې وویل: « قاسم بن هشامه ! زه دشلو کالو راهیسې په اورنه کې په پوره عزت اودرنښت سره شپې سبا کوم. خو دلته ستا د راتلو څخه تر اوسه څو په شمار ورځې تیریږي ..... هغه څه چې تا له ماسره وکړل دهغې دحساب ورځې به ډیرې ژر راشي. خو اوس زما سره د غه سرکاري مامورین غواړي تا دشهزاده علاوالدین دربار ته وړاندې کړي. دا باید ډاګیزه وي چې زه دشهزاده علاوالدین د ځانګړې حکم په واسطه راپرینښول شوې یم.

د ابوجعفر په خبرو د قاسم وجود ټول دقهر اوغصې څخه په اور کې سوزیده ، د ابوجعفر په سترګو کې یې سترګې ور ننویستې او ورته یې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ابوجعفره ! ته زما د ولکې څخه خوندي نه شې پاته کيدې. زه ستا د ټولې لوبې څخه خبريم. زه به دشهزاده علاوالدين ترمخه ستا له مخه دغه نقاب لرې کړم. او ياد ساته کله چې زه تا يو ځل بيا ونيسم نوبيا به هيڅوک هم تاته زما دغضب څخه نجات درنه کړاې شي.

ابوجعفر د قاسم په خبرو باندې په زوره زوره وخندل ،دهغه په مخ د شيطانت ننبې د ورايه ځليدې ، ابوجعفر په زهرجنې خندا سره وويل: « ته نور ما نه شي نيولې ، ځکه له تاسره زما په خلاف هيڅ داسې ثبوت نه شته چې شاهې دربار کې يې وړاندې کړاې شي. ما شهزاده ته ستا په اړه ټولې خبرې کړې دي. اوس به ته د ينې چرې د يوه سرتيرې قومندان «اسلم خان» د وژلو په اتهام بندي خاې ځې.

د ابوجعفر د مکر نه ډکې خندا ټوله فضا را نغاړلې وه. او قاسم ته دابوجعفر دخبرو انداز د زغم نه وتلې و. خو هڅه يې کوله چې خپل ماغزه ساړه کړي ، نو ځکه يې يو سرکاري مامور ته و کتل او ورته يې وويل:

« تاسو ووايست ، چې تاسو د څه له پاره دلته راغلي ياست ؟ د قاسم په خبرو کې نرې شانته طنز و ، سرکاري مامور چې يو ښايسته او ښکلې ځوان و په لږ څه سخته ژبه وويل:

مونږ له ځانه سره ستا دبوولو له پاره راغلي يو .....مونږ د شاهې ګارډ د ساتونکو د ډلې عسکر يو ، او دلته د شهزاده سلطان علاؤالدين بن سلطان مرادخان ثاني په حکم راغلي يو .....

قاسم دهمدې حالاتو له پاره تيار شوې و. هغه دځوان څخه کورته د وبيرته ور ننوتلو اجازه واخسته، کورته دننه ورغې ، دهغه مور ،پلار او ورندار په دې نه و خبر چې ددروازې نه بيرون څه روان دي. قاسم په کور کې دځه ويلو پرته د ضروري کارونو څخه ځان فارغه کړ اوبيا يې خپلې ورندار ته وويل چې د شاهي دربار په لور ورځي، ددې خبرې سره سم بيرون راووت.

دا دشهزاده علاوالدين سره دقاسم خان لمړنۍ ليدنه کتنه وه ، هغه په لږ څه بې پروايې سره د شهزاده ترمخه و درېد ، شهزاده ورته په ډيره غصه وويل :

اوريدلې مې دي چې ته معظم سلطان شاهي سراغ رسان ټاکلې يې. داسې معلوميږي چې دروند سلطان نور زوړ شوې دي ، دلته په اورنه کې کوم قيامت راتلونکې و چې دشاهي سراغ رسان دټاکلو پورې يې خبره ورسيده. تا خو زمونږ د سلطنت په يو ډير عزتمنده سلاکار باندې لاس اچولې اوهغه ته دې سپکاوې کړې ، مونږ به درونده سلطان ته ستا ددې کار او ددې سپکاوي په اړه شکايت کوو. ترڅو چې معظم سلطان د قونيا څخه را ستنيږي نو تر هغه وخته به ته دلته زمونږ سر بندي يې. ستا د بې باکۍ او بې عقلۍ سزا به په خپله سلطان ټاکي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شهزاده دخبرو په اوريدو سره د قاسم دپښو لاندې زمکه و خويده. ابوجعفر رينبتيا ويلي و، لوبه بلکل بدله شوې وه ، د شهزاده د خبرو څخه ډاګيزه کيده چې د قاسم دخبرو اوريدو ته تيار نه دې. خوبيا هم قاسم جرءت وکړ او ويې ويل:

دورنده شهزاده ! زما په نظربند کولو کې بيړه مه کوه..... لمړۍ.....

شهزاده قاسم خبرو ته پرې نه ښود او دهغه خبرې يې په منځ منځ کې غوڅې کړې:

چپ شه ! خبرو کولو ته دې ضرورت نه شته. که چيرې معظم سلطان تاته دومره عزتمنده ځاې نه وې درکړې نو مونږ به همدا اوس او په همدې شيبه ستا سر له تنې جدا کړې و.

اوس نو قاسم ته د ويلو ځاې نه و پاته. ځکه د شهزاده دروازه چيان د بربنډو تورو سره هملته دحکم منلو ته په ليکه ولاړ و و. قاسم په پوره ناهيلۍ سره د شهزاده په لور وکتل او د بې وسۍ نه يې سر ښکته کړ ، هغه په همدې فکر کې و چې د ابوجعفر پلان بريالې شو او قاسم و نه توانيد چې اورنه د قيصر د جاسوسانو څخه خوندي و ساتلاې شی. د شهزاده د حکم سره سم ساتونکو قاسم خان په خپله ولکه کې واخست. او هملته په شاهي محل کې يې په خصوصي زندان کې بندي کړ. دا زندان د نورو په څير د اوسپنې د سلاخو څخه نه و جوړ شوې ، دا يوه پراخه کمره وه او څلورو خواو ته يې کړکۍ وې ، خو هرې کړکۍ ته بيا د اوسپنې سلاخونه لګيدلي و او بيرون تړې وسله وال ساتونکو پيره کوله.

اوس نو قاسم د اورنه دخوندي ساتلو له پاره هيڅ نه شو کولاې. ان تر دې چې په دې شاهي زندان کې يې بل زندانې ملګرې هم نه وچې خبرې يې ورسره کړې واې ، هغه ټول وخت په همدې فکر کې ډوب و چې څه ډول به وتوانيږي چې اورنه د بغاوت اوفساد څخه خوندي و ساتلاې شي.

خو دهغه دهمدې کار په واسطه ابوجعفر په خپله په ينې چرې کې د بغاوت را پاڅولو پلان شاته غورزولې و. هغه ډير زيات چالاکه او شاطر انسان و. هغه فکر کړې و چې په داسې حال کې چې دهغه رقيب اوس دشهزاده علاؤالدين تر مخه د بغاوت در اپيدا کيدو خبره کړې ده ، .....نو په دې خاطر دا به مناسبه نه وي چې دومره ژر بغاوت راپورته کړي ، که چيرې دا کار وشي نوبيا به دشهزاده باور را باندې له منځه ولاړ شي ، په دې خاطر هغه سمدستي دخپل سازش ټولو کړيو ته خبر ورکړ چې دبغاوت اوفساد له پاره جوړ کړل شوي پلان تر يوه وخته پورې شاته و غورزوي ..... هغه نه غوښتل چې د بهران اوشهزاده تر مخه دقاسم خان خبرې او انديښنې سهې ډاګيزه شي. همغه و چې هغه د قاسم خان د درواغژن کيدو په خاطر خپل پلان و ځنډاوه. د بله اړخه قاسم خان د وخت په تيريدو سره ورځ په ورځ نا ارامه کيده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو ورځې تيرې شوې ،مارسي هم ډير ه اندیښمنه او غمژنه وه ، دقاسم د کورنۍ کسان هم وراخطا او ویرې اخستې و.ځکه قاسم دهمغې ورځې څخه چې تري تم شوې و ، تر اوسه پورې یې درک نه و لګیدلې. دهغه ورور طاهر د ښار کونج کونج و لټاوه ، هغه د ښار د کوټوال د سپاهیانو سره یو ځاې د ښار ډیر ځایونه تر سترګو تیر کړل خو د قاسم په اړه یې کوم معلومات تر لاسه نه کړاې شو. اوخنګه به ورته معلومات تر لاسه شوې واې ځکه هغه خو د سلطان په محل کې زنداني پروت و.

مارسی به هره ورځ خپل کوچوان اکبر دقاسم پسې استوه. خو هغه به بیرته هر ماښام ناهیلې را ستنیده. هغې اکبر د لاله شاهین یادګار ته هم څو څو ځله استولې و. او دوه درې ځلې د طاهر کور ته هم.

یوه ورځ مارسی فکر وکړ چې د ابوجعفر په اړه معلومات تر لاسه کړي. ځکه چې قاسم ورته په اخري کتنه کې د ابوجعفر د نیولو په اړه د خپل پلان خبره کړې وه.

په داسې حال کې چې اکبر مارسي ته همدومره ویلی و چې ابوجعفر سهې سلامت دې او په ښار کې موجود دې. مارسي داسې انګیرلې وه چې ابوجعفر تر اوسه پورې بلکل نیول شوې نه دې. خو هغې ته د اندیښنې خبره دا وه چې هغه ولې ددومره وخت دتیریدو سره سره بیا هم دهغې دمور دکتلو له پاره دهغوې کورته رانغې مګر دهغې مور پخپله دوه درې ځلې دکوره وتلې وه. مارسي ډیره هڅه وکړه چې دخپلې مور د سترګو څخه ځان اخوا کړي ، خو مارتها ډیره روزل شوې جاسوسه وه او دمارسي په دا م کې و نه نښته. مارسي خپل کوچوان اکبر د ابوجعفر په لور ور ولیږه ، تر څو دهغه د نوکرانو څخه دهغې شپې په باره کې تفصیلات را ټول کړي په کومه شپه چې دهغه د نیولو له پاره دهغه په کور قاسم د پولیسو سره یو ځاې یرغل وروړې و .....خو اکبر هم ونه توانید کوم خاص خبر تر لاسه کړي .او د قاسم په اړه به هغه څه ډول خبر تر لاسه کړې و ،ځکه چې هغه خو دهغه نا پوهه شهزاده په څآرن ځاې کې بندي پروت و.

او بیا یوه ورځ خبر را غې چې د شهاب الدین پاشا په مشرۍ د ترکانو فوځ د «نیش» په سیمه کې د «هونیاډې» د لښکروسره د ټکر وروسته ډیره سپکه ماتې خوړلې.

پیښه داسې منځته راغلې وه چې سلطان مرادخان ثاني د کوچنۍ اسیا د قونیا په ښار کې د «کرمانیا دامیر» سره په جګړه کې بوخت و ، خو دبله اړخه عثماني لښکر د شهاب الدین پاشا او محمد چلپې په مشرۍ د «هونیاډې» دبې شمیره لښکرو د غشو د ګذار لاندې و. عیسایی لښکر د «ډینوب د دریاب» څخه تیر شوې و او د «نیش» په سیمه کې د عثماني لښکرو په مقابل کې یې خیمې وهلې وې. دهونیاډې د بیرغ لاندې د ټولې نړۍ د عیسایانو ډیره نامتو جګړمارن را ټول شوې و ، په داسې حال کې چې د شهاب الدین پاشا تر قومندې لاندې یوا ځې اتیا زره تجربه لرونکې فوځ و. سهار وختي ددواړو فوځونو تر منځه جنګ پیل شو ، د ۱۴۴۳ کال د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماسپښین په وخت کې د «نیش» په سیمه کې ددې دواړو ځواکونو ترمنځ سخته زمکنۍ جګړه و نښته. دمحمد چلپې پیاده عسکر په ډیره میړانه و جنګیدل. محمد چلپي پخپله هم په اس سپور دخپلو عسکرو لار ښوونه یی کوله.

دماسپښین په وخت کې ، کله چې د جنګ میدان د هرې لورې ګرم و او هرې لورې ته د انسانانو لاشونه په خپلو وینوکې تړپیدل ، نو داسې ډاګیزه شوه چې دمسلمانانو پله درنه شوې ده ، په همدې وخت کې قومندان امیر خان هم خپله پنځه زره عسکر د غرونو دپټنځایو څخه رابیرون کړل او د الله اکبر په نعرې سره یی په صلیبي ځواکونو باندې یرغل راوست. هغه ددښمن په میسره باندې یرغل وکړ او دهغوې لیکې یی یو په بله پسې و څیرلې اوان ددښمن تر قلبه پورې ورسید. هغه د پخوا څخه دا پلان درلود چې ددښمن د فوځ په اعلی قومندان هونیاډې به حمله کوي ، هغه په ډیره میړانه خپل ځان د هونیاډې پورې ور ورساوه ، خو کله یی چې شاوخوا وکتل نو پوه شو چې ددښمن د تورو د ګذار لاندې راغلې دې. خو امیر خان د ویریدو په ځاې په خپلو متوکې نور توان هم را پیدا کړ او د هونیاډې ساتونکې ډله یی څیرې کړه ، په دې وخت کې د هونیاډې اس دهغه تر مخه و. هغه تر ډیره وخته پورې توره چلوله خو ناڅاپه متوجه شو چې بازو یی له کاره وتلې دې ، هغه ته داسې ډاګیزه شوه چې دشهادت وخت یی را رسیدلې د ې. په همدې وخت کې یی په ذهن کې یو ډیر عجیب فکر را ګرزید ، په ډیر قوت یی خپله توره د نیزې په څیر د هونیاډې په لور ور و توغوله. تورې هم فضا څیرې کوله اونیغه دهونیاډې په شا کې ور ونښته. هونیاډې دخپله اسه لاندې راپریوت. خو د بله اړخه امیر خان بې وسلې شوې و ، په دې اساس ډیرې تورې پرې په یوه وار راپریوتې او دهغه وجود یی توتې توتې کړ..... دبله اړخه هونیاډې خو داسه راپریوتې و خوبیرته سمدستي را پورته شو ، د تورې د ور شغولو په وخت کې د امیر خان په لاسو کې دومره ځواک نه وچې توره یی دهونیاډې په وجود کې ور ننوځي ، په دې اساس یواځې د توره څوکه دهونیاډې په وازده کې لږ څه ورننوتې وه، چې د هونیاډې د راپریوتو سره سم تړې بیرته پخپله را و غورزیده. که څه هم هونیاډې زخمې شوې و خو د پوره میړانې څخه یی کار واخست او بیرته په خپل آس سپور شو.

په دې جنګ کې اغاحسن او دیني چرې ګڼ شمیر سالارانو ګډون درلود. خو په دې ټولو محمد چلپې ډیر مصروف و. هغه خپل لښکر ان ددښمن تر قلبه پورې رهبري کړې و ، دهغه لښکریانو په ډیره میړانه د دښمن په لښکرو باندې ګذارونه کول ، پخپله چلپې هم په اس سپور ددښمن په لیکو کې د برق په څیر ښې او چپ لورې ته ګذارونه کول. په همدې وخت کې محمدچلپې ددښمن دنیزې د ګذار لاندې راغې اودهغه د آس سینه یی څیره کړه او بلې لورې ته تړې ووتله.خو محمدچلپې د آس د راپریوتو دمخه دهغې څخه ټوپ کړ او لاندې ودرید ، اوس نو هغه هم پیاده شوې و ، توره یی لکه دبرق په څیر هرې لورې ته پرکیده ، او په پرلپسې توګه یی ددښمن ګڼ شمیر سپاهیان له منځه یوړل ، خو هغه هم به ناڅاپې توګه د یوه افت لاندې راغې ، یوه غښتلې رسۍ چې یو سر یی ګنډه شوې و په هواکې لامبو وهونکې تر محمدچلپې پورې را ورسیده او پخوا ددې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه خپله دفاع وکړاې شی ، رسۍ یی په څټ کې ونښته او د لږ مقاومت وروسته هغه په یوه جټکې سره په زمکه راپریوت، ځکه چې درسۍ را غورزونکې خپل آس په مخالف لوري و ځغلاوه او محمد چلپې یی هم له ځانه پسې کشاوه.

د محمد چلپې د نیولو خبر د عثماني لښکر تر منځ لکه د اور په څیر خپور شو ، ددې خبر سره سم د عسکرو حوصلې کمزورې شوې او په دې توګه د مانبامه نه مخته د جنګ پریکړه وشوه. د ترکانو لښکر په ډیره بده توګه ماتې خوړلې وه ، څلور زره ترکې عسکر ژوندی نیول شوي و او ګڼ شمیر نور بندیان شوي و او په دې توګه د شهاب الدین پاشا زړه ور لښکر د هونیادې د ګڼ هیوادی لښکر په لاسو د عبرتناکې ماتې سره مات شو.

د ترکانو لښکر ته د ماتې د ورکولو وروسته د هونیادې حوصله نوره هم ځواکمنه شوه. هغه د ترکانو د فوځ تر شا ان تر «صوفیه» بورې ولاړ اوهغه ځاې یی هم د مسلمانانو څخه ونیوه. څو ورځې وروسته یی د بالقان دغرونو څخه په تیریدو سره د «فلپوپولس» په نښار حمله وکړه ، دلته ترکانو یو ځل بیا د مقابلې کولو هڅه وکړه خو داځل یی هم ماتې وخوړه. اوس نو د عیسایانو له پاره ډګر خالي و، دهغوې حوصلې د پرلپسې فتوحاتو په واسطه ډیرې قوې شوې وې.

تر اوسه پورې سلطان مراد خان د قونیا څخه بیرته نه و راستون شوې ، خو د خپلو لښکرو د ماتې څخه هملته په کوچنۍ اسیا کې خبر شو. په دې خاطر یی ژر تر ژره د بیرته راستنیدو له پاره ځان تیار کړ. هونیادې د «روملیا» او « د بالقان د درې» د تباه کولو وروسته د عثماني سلطنت د پاې تخت اورنه په لور په اسانۍ سره راتلاې شو ، ځکه سلطان په اورنه کې نه و او د هونیادې ځواکمن فوځ ته د سلطان په نشتوالې کې په اورنه باندې ولکه کول کوم ګران کار نه و. خو هغه غوښتل د خپلو دغو بریاو په اړه د عیسایي دولتونو څخه داتلوالې سند واخلي ، همدا علت و چې هغه په اورنه باندې د ولکې کولو په ځاې د بیرته ستنیدو پریکړه وکړه او د «بوډا» په سیمه کې یی د ټنګ ټکور ،عیش ونوش او مستۍ کولو مجلسونو جوړ کړل.

قاسم د ډې ټولو حالاتو څخه بې خبره پاته و. د مارسی اود قاسم د کورنۍ حالت ، دهغه په ورکیدو باندې ، نورهم ډیر خراب شوې و ، طاهر دخپل ورور قاسم په ورکیدو دومره اندیښمن و چې بلاخره یوه ورځ د سلطاني قصر په لور ولاړ.غوښتل یی چې د شهزاده محمد سره ووینې ،ځکه قاسم ورته د شهزاده سره دخپلو اړیکو په اړه خبر ورکړې و. نن هغه هوډ درلود چې د شهزاده سره دلیدلو په وخت کې به ورته د قاسم د ورکیدو په اړه خبر ورکوي. کیدې شي شهزاده دهغه په راپیدا کولو کې ورسره مرسته وکړي. ځکه چې شهزاده پخپله قاسم ته د دوستۍ کولو وړاندیز کړې و. طاهر ډیر زړه نازړه د شهزاده د کتلو له پاره ورغې ځکه هغه پوهیده چې شهزاده ایله اوس د څوارلس کالو ځوان دې اودهغه څخه دکومې ټیګې پریکړې اخستل دهیلو نه لري بریښي . خوبیا هم طاهر هغه لوري ته ورغې. په دې وخت کې ډوب شوې په ډکې هم تکیه کوي ..... په همدې ډکې د تکیه کولو له پاره طاهر

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشهزاده کتلو ته ورغې ، کله چې محل ته ور ننوت نو دمحل ناظم هغه په خپله خونه کې کیناوه ، اودهغه د راتلو په اړه یې شهزاده محمد ته پیغام ورکړ. شهزاده محمد ته چې کله څرګنده شوه چې دقاسم بن هشام ورور راغلې دې نو هغه د دربار دکوم شخصیت د ورلیګلو په ځاې په خپله هلته ورغې، هغه دطاهر د کتلو له پاره د انتظار خونی ته ورغې ، د محل اعلې منتظم او نور سرکاري افسران دشهزاده د درنښت له پاره و دریدل.

شهزاده د طاهر سره ور غاړیوت او سمدستي یې تړې و پوښتل.

قاسم بن هشام چیرې دې ؟.... هغه خو له ماسره ژمنه کړې وه چې کله کله به دلته سلطانی قصر ته راځې او له ماسره به ویني، خو دهغه وخته چې هغه تللې دې نو بیا یوځل هم دې لورې ته نه دې راغلې. که مونږ غوښتلې نو هغه مو را بللې شو خو فکر مو وکړ چې کیدې شي په خپلو کارونوکې مصروف و اوسي.

هغه وخت چې شهزاده دا خبرې کولې نو دمحل اعلي منتظم د شهزاده دخبرو په اوریدو سره ټکان وخوړ ،خو شهزاده او طاهر دواړه په خپلومنځو کې په خبرو و او هیڅ یوه هم د منتظم په لور توجه نه درلوده. کله چې شهزاده محمد د قاسم بن هشام د ورکیدو په اړه واوریدل نو حیران پاته شو. او دنور څه د ویلو نه پرته یې طاهر بن هشام له ځانه سره خپلې کمرې ته یوړ. دهغه په ذهن کې ډیرې زیاتې خبرې ګرزیدې . په اورنه کې د قاسم په ځیر د یوه وګړي داسې ناڅاپه ورکیدل ددې خبرې ننبه وه چې په اورنه کې کوم ژور او خطرناکه سازش روان دې ،اوس نه هغه هم په خپرو شوو افواهاتو باندې باور پیدا کړ ، او دا چې په اورنه کې دقیصر جاسوسان موجود دی ، خپلې د ناستې خونې ته د رسیدو سره سم شهزاده د طاهر څخه یو ځل بیا وپوښتل:

څومره ورځې کیږي چې قاسم غایب شوې دې ؟ اودا راته ووایه چې په اخري ځل هغه کومې لورې دتلو په خاطر دکوره وتلې و.

طاهر هشام حوسیلې وکړ او لږ څه په ټیټ اواز یې وویل :

اخري ځل قاسم خپلې ورندار ته ویلي و چې د سلطاني قصر په لور ورځي ، دهغه د ورکیدو نن دریمه اونۍ برابره شوه ، پخوا مونږ دا باور درلود چې هغه به دخپلو کارونو په لړ کې کورته د راتلو وخت نه شي پیدا کولې، اوبیا زمونږ کور ته یو اجنبي شخص داپیغام راوست ، چې قاسم د سلطان سره دکتلو له پاره قونیا ته تللې دې. خو دوه ورځې دمخه ماته څرګنده شوه چې قاسم قونیاته نه دې ورغلې بلکه بلکل د اورنه څخه وتلې نه د ې.ماته ډیره اندیښنه راپیدا شوې ده ، په همدې فکر کې مې هوډ وکړ چې سلطاني قصر ته ورشم او دشهزاده محمد څخه د کومک غوښتنه وکړم.

ځوان شهزاده په ډیره غور سره د طاهر خبرې اوریدې. د طاهر دهرې خبرې سره د هغه حیرانتیا په زیاتیدو وه. په ځانګړې توګه کله چې هغه ته دا ډاګیزه شوه چې قاسم د اخري ځل له پاره دسلطاني قصر په لور راغلې دې.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه داسې وانګيرله چې قاسم دهغه د کتلو له پاره دلته راغلې و ،خو تر څنګ يې په ذهن کې دا فکر هم را ټوکيده ، چې په دې اړه بايد د محل د مؤظفينو څخه پوښتنه وکړي. په دې خاطر يې د دروازې د ساتونکې په کومک دمحل اعلې منتظم راوغوښت. اوس نو هغه د طاهر سره نورې خبرې ونه کړې بلکه د انديښنې په حال کې يې د کمرې فرش ته کتل ، په همدې وخت کې دمحل منتظم هم کمرې ته را ننوت. دهغه په مخ کې هم د انديښنې نښې تر سترګو کيدې. هغه کمرې ته را ننوت اوپه ډيره مؤدبه توګه يوې لورې ته و درېد. شهزاده محمد ورته وويل:

علې خانه ! .....د نن نه درې اونۍ مخته شاهي سراغ رسان قاسم بن هشام زمونږ سره دکتلو له پاره دلته سلطاني محل ته راغلې و ،خو هغه مونږ ته نه دې رارسيدلې.... ته په دې اړه ماته څه ويلې شې؟

دشهزاده دخبرو په اوريدو سره د علې خان په مخ کې د ويرې سيورې را ښکاره شول اوپه لړزيدلې اواز سره يې ځواب ورکړ « درونده شهزاده ! هو ! درې اونۍ مخته قاسم بن هشام دلته راغلې و خو ستا سره دکتلو په ځاې هغه د شهزاده علاؤالدين سره دکتلو له پاره ورغلې و . او شهزاده علاؤالدين .....

علې خان څه ويل چې ناڅاپه تم شو .....دهغه ويناد شهزاده تر څنګ طاهر هم خپل ځانته متوجه کړې و . ضرور کومه داسې خبره شته چې علې خان يې د ويلو څخه ويريده. شهزاده محمد ورته په غصه شو او ورته يې وويل:

علې خانه ! خبره دې ولې بنده کړه... ماته ووايه چې قاسم بن هشام زما د ورور سره دکتلو وروسته بيا چيرې ولاړ ؟مه ويريږه ، څه چې درته معلوم دي ټول مونږ ته ووايه.

اوس نو د طاهر زړه په سينه کې په درزهار و . خداې پوهيږي چې علې خان به څه ويل غوښتل. د شهزاده محمد اوطاهر سترګې دعلېخان په مخ ننښتې وې. په دې وخت کې ورته عليخان ډاګيزه کړه چې شهزاده علاؤالدين خو قاسم بن هشام په اورنه کې د فسادونو د پيداکولو او امن ته د زيان رسولو په جرم د معظم سلطان دبيرته راستنيدو پورې په شاهي زندان کې بندې کړې دې. داخبر د شهزاده محمد له پاره غير متوقع و . هغه ته دا څرګنده وه چې دهغه مشر ورور د سلطنت وليعهد دې او دسلطان په نه موجوديت کې احکام جاري کولې شي خو هغه ته دا څرګنده نه وه چې دهغه مشر ورور د قاسم بن هشام په خير ميړنې ، مخلص او دامن راوړنکې مجاهد شخصيت په بنديخانه کې هم اچولې شي ، ښکاره ده چې شهزاده علاؤالدين د شهزاده محمد څخه ستر هم و او دواک او اختيار خاوند هم. دطاهر بن هشام حالت هم ډير غمژن و ، هغه ته بلکل دا ډاګيزه نه وه چې شهزاده علاؤالدين دکوم ډول خطرې د راپيداکيدو په اړه دهغه ورور بندې کړې دې. طاهر او شهزاده محمد دواړه په همدې فکرونو کې ډوب ناست و چې اعلې منتظم علي خان دوې ته يو بل ټکان ورکونکې خبر هم واوراوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«درونده شهزاده ! په حقیقت کې شاهي سراغ رسان قاسم بن هشام په ناڅاپي توګه د غرب خطیب ابوجعفر نیولې و او په هغه یې داشک پیدا کړې وه چې هغه د قیصر د جواسیوسو د شبکې مشر دې.... اوتاته معلومه ده چې شهزاده علاؤالدین د غرب دخطیب ابوجعفر ډیر درنښت کوي، شهزاده علاؤ الدین فکر کړې چې قاسم بن هشام د ښار اوسلطنت په یوه ډیر عزتمنده انسان باندې لاس اینبودې دې اوپه دې توګه یې په اورنه کې دامن ثبات ته دزیان دارولو هڅه کړې ده.....همدا علت دې چې هغه قاسم بن هشام د خپله ځانه سره نظربند کړې دې.

اوس نو شهزاده د ډاډ ساه واخسته. ځکه هغه ته دپیښې په اړه معلومات تر لاسه شو. سمدستي یې دخپل مشر ورور سره د کتلو پریکړه وکړه اوعلی خان ته یې د بیرته تللو اجازه ورکړه. اوس نو هغه غوښتل د شهزاده علاوالدین دربار ته ورشي. طاهر بن هشام یې په میلمستون کې په انتظار کې کیناوه. اوپه خپله د شهزاده علاؤالدین خاص کمرې ته ورننوت.

د شهزاده علاوالدین له پاره د شهزاده محمد خبرې هسې دکوچنیوالې خبرې معلومیدې. په دې خاطر یې د شهزاده محمد د خبرو د اوریدو وروسته وویل: زه به د سلطان د راتلو تر مخه دا نالایقه شاهي سراغ رسان ازاد نه کړم. که چیرې خداې ناخواسته دسلطان په نشتوالې کی دلته په اورنه کې بغاوت را پیدا شی نوبیا به دهغه مسؤلیت د چا په غاړه وي؟

خو شهزاده محمد دهغه د خبرو څخه ډاډمن نه شو. اوپه احتجاجي توګه یې وویل : درونده اوعزتمنده وروره !.....ته ولې په دې فکر نه کوې چې دغه ځوان په خپله سلطان دلته په اورنه کې د سازش کونکو د جړړو د پیداکولو له پاره شاهي سراغ رسان ټاکلې دې ،اوس نوکه ستا په خاطر دهغه په کار کې کوم ځنډ راشي نوبیا به دهغې مسؤلیت د چاپه غاړه وي؟

دشهزاده محمد خبرو په علاوالدین باندې هیڅ اغیز و نه کړ. بلکه هغه دپخوا په څیر په سخته لهجه باندې وویل:

محمده ! ته ، تر اوسه پورې کوچنې هلک یې. تاته څه معلوم ، چې قاسم بن هشام په اصل کې څوک دې ؟ مونږ ته خو د مغرب خطیب ابوجعفر ویلی دي چې دا سړې په تیره میله کې ناڅاپی راپیدا شوې دې او په یوې مقابلې کې یې د معظم سلطان زړه ګټلې دې. اوبیا چې کله سلطان د قونیا په لور روان شو نو هغه دغه سړی ته دلښکر سره دتللو حکم کړې و خودغه سړي د بهانو په جوړولو سره دلته دپاتې کیدو له پاره ځانته زمینه برابره کړه او د یوه نامعلوم سازش د ځپلو له پاره یې سلطان ډاډمن کړ. ساده زړې معظم سلطان هم ددې شکمن شخص په خبرو باور وکړ او هغه یې د جنګ میدان ته دوړلو په ځاې همدلته په اورنه کې پریښود....ته پوهیږې چې ابوجعفر زمونږ دسلطنت پخوانې وفاداره شخصیت دې ، همدا خبره قاسم بن هشام ته د زغم وړ نه وه نو په دې خاطر یې زمونږ د سلطنت په وفاداره شخص باندې حمله وکړه ،کله چې بهرام خان ماته دهغه د نیولو په اړه خبر را کړ نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونږ سمدستي ابوجعفر خوشې کړ اود قاسم خان د بندی کولو احکام مو ورکړل .....ته ډاډه اوسه ،مونږ چې هر څه کړی دي د سلطنت د ګټو په خاطر مو تر سره کړي دي، معظم سلطان به هم په دې څو ورځو کې بيرته راستنيږي ، دمعظم سلطان د راتلوسره سم به مونږ ټول حقيقت د هغه تر مخ بيا ن کړو .... شهزاده محمد ته اوس پوره ډاګيزه شوې وه چې ابوجعفر دهغه ورور شهزاده علاؤالدين په مکمله توګه په خپل جادو کې را ننبلولې دي. په دې اساس يې فکر وکړ چې شهزاده علاؤالدين به دهغه هيڅ خبره و نه مني اونه به قاسم خان د سلطان د راتلو تر مخه ازاد کړي. هغه په همدې فکر کې ډوب ناست و ، بيا يې دخپل ورور څخه اجازه واخسته اوبيرون راووت. اوس نو هغه په خپل فکر کې بله کومه خبره ګنډه کړې وه. په بيړه تر ميلمستونه پورې راغې او د راتلو سره سم يې دقاسم ورور طاهر د خپل پلان څخه خبر کړ ، هغه طاهر ته وويل:

داسې ډاګيزه کيږي چې ابوجعفر زما ورور شهزاده علاؤالدين په خپل جادو کې را ښکيل کړې دي. نو په دې خاطر دهغه څخه دا هيله نه کيږي چې هغه دې قاسم بن هشام د سلطان د راتلو تر مخه ازاد کړي. خو زه انديښمن يم چې د قاسم بن هشام د نظر بندۍ په وخت کې او د سلطان دراتلو تر مخه دسلطنت غداران کومه توطئه جوړه نه کړي ..... ته زما وړاندیز و منه ، دا به ستا له پاره ، د سلطنت له پاره او زمونږ د ټولو له پاره ډير غوره وي .

شهزاده محمد غوښتل خپل پلان ډاګيزه کړي خو دهغه د خبرې تر مخه طاهر ترې و پوښتل :« ته چې څه ويل غواړې پرته له ځنډه يې راته وويايه ، زه به ستا هره سلا د سر په سترګو و منم.» دطاهر دخبرو په اوريدو شهزاده محمد ډير زيات خوشحاله شو او بيا يې وويل: «ته به داسې وکړې چې سبا سهاربه په يو ډير ګړندي اوتيز تلونکې آس باندې سپور شي او زما ليک به کوچنۍ اسيا کې د معظم سلطان دربار ته ورسوي اوهغه به د ټولو حالاتو څخه پخپله خبر کړي. زه باوري يم چې معظم سلطان به شهزاده علاوالدين ته سمدستي يو بيړنې پيغام را وليږي.» طاهر دهغه دخبرې سره سمدستي موافقه وکړه او په ډيره احساساتي توګه يې وويل:

« ستا ليک به ماته څه وخته پورې ترلاسه شي.؟»

« ته همدا اوس خپل ځان دسفر کولو له پاره تيار کړه ،سبا سهار وختي د تلو تر مخه به زما ليک تاته در ورسيږي»

د شهزاده محمد او طاهر هشام تر منځه تر ډيره وخته پورې په همدې مسئلې باندې خبرې اترې روانې وې اوبيا طاهر اجازه واخسته او سلطاني قصر ته ولاړ. اوس نو دهغه حالات ډير بدل شوي وو . هغه تر ډيره پورې ډاډمن و ځکه ورته ډاګيزه شوې وه چې ورور يې چيرې دي؟ او په څه حال کې دي ؟ هغه په بيړه د آسونو د اصطبل پورې راغې او خپل آس يې را پرانست او دکور په لور رهي شو . هغه په دې فکر کې ډوب وو چې کله يې کوچنيان خبر شي چې درونده کاکا يې په خير خيريت سره په سلطاني قصر کې موجود دي ، نو ډير زيات به خوشحاله شي. تر څنګ يې د راتلونکې ورځې د سفر له پاره يې هم ځان تياراوه ، خو کله چې دکور دروازې ته را ورسيد نو هلته يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د يوې کوچنۍ بڼکۍ وکلته چې ولاړه ده ، د دې بڼکۍ په دريدو او کتلو سره يې حيرانتيا نوره هم زياته شوه ، داسې څرګنديده چې کومه ميلمنه ښځه دهغوې کور ته راغلې وي. ظاهر په همدې فکرونوکې شو چې هغه ښځيه ميلمنه به څوک وي چې ددوې کور ته راغلې ده. ځکه هغه پوهيده چې په اورنه کې دهغه اړيکي د ډيرو کم شمير خلکو سره جوړې شوې دي. خوپه هغوې کې داسې څوک نه شته چې ښځې يې په بڼکيو کې سفر ونه کوي. په دې اساس دا به هرومرو د امراو د طبقې دکورنۍ د ښځو څخه کومه ښځه وي. ظاهر دهمدې خبرو په فکرونو کې ډوب کور ته را ننوت. کوچنيانو يې په انګړ کې لوبې کولې. دخپل پلار دکتلوسره سم يې دهغه په لور را منډه کړه. اوخپل پلار ته يې وويل:

« پلار جانه ! کورته يوه ښځه راغلې ده .....اود قاسم کاکا په اړه پوښتنه کوي ، مور او نيامې دهغې سره په خبرو لګيادي...»

د طاهر د تندې ګونجې نورې هم زياتې شوې...دا به څوک وي ؟ دهغه تجسس نور هم زيات شو. دا سې بريښې چې کومه ښځه چې دلته دقاسم پوښتنې ته راغلې ده هغه قاسم پيژني. هغه ته دا خبره نوره هم دحيرانتيا سبب وګرزيده. ځکه قاسم خو يواځې څو مياشتې مخکې اورنه ته راغلې و نو دومره ژر به يې څنګه د يوې ښځې سره اړيکې پيدا کړې وي. په همدې فکرونو کې ډوب هغه دکور يوې بلې کمرې ته ولاړ. دواړه کوچنيان يې ښې او چپ لورې ته روان وو او په پرلپسې توګه يې خبرې کولې ، طاهر دهغوې خبرې له نظره وغورځولې او ورته يې وويل:

« ولاړه شئ ، اوخپله مور مو دلته را وبولئ ،..... شاباس !

دواړو کوچنيانو منډه کړه او څو لمحې وروسته د طاهر ښځه دهغه ترمخ ولاړه وه. هغه مسکۍ وه او خوله يې دخندا نه وازه پاته وه. دهغې په مخې دخندا په کتلوسره د طاهر حيرانتيا نوره هم ډيره شوه نو سمدستې يې ترې وپوښتل:

« څه خبره ده ؟ دا ميلمنه ښځه څوک ده اودکومه ځآيه راغلې ده ؟ اود قاسم په اړه څه پوښتې ؟ د طاهر دښځې سکينې په مخ د شرارت نه ډکه خندا وه ، اوپه همدې خندا کې يې وويل:

« ته قاسم و لټوه ، الله مونږ ته د سپورمۍ په څير ناوې راکړي. » طاهر دخندا په ځاې نور هم حيران شو او ويې ويل: « دا ته څه وايې ، د يوې بيګانه نجلۍ سره په لمړي ځل په خبرو کې داسې دومره پر مخ تللې ياست ، اول خو راته ډاګيزه کړه چې دا څوک ده ؟

اوس نو سکيني هم په ډير غور سره خپله خبره وکړه. ځکه هغې ته دخپل ميړه مزاج بلمنګه محسوس شو ،په ټيټه لهجه يې وويل: « دا مارسی ده ..... دا هغه نجلۍ ده چې د ميلې په ورځ يې دقاسم ژوند خوندي کړې و .دا نجلۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم په اړه ډيره معلومات لرى ، دومره معلومات چې زه او ته يې هم نه لرو . زه ښځه يم او دمحبت په معامله کې زما سترګې دوکه نه خوري. ما ددې نجلۍ په سترګو کې د قاسم له پاره دسمندر په څير څپې وکتلې. دا پيغله د څو ورځو راهيسې د قاسم د بيلتون څخه سخته نارامه وه او نن مجبوره شوې چې دلته راشي اودهغه په اړه و پوښتي.او که نه هغې دلته د راتلو څخه د شرم احساس کاوه. په ظاهر د سکينې خبرې له يوه اړخه ښې ولګيدې اوپه دې اړه په فکر کولو مجبور شو چې ددې پيغلې نوم خو مارسى دې.....او دا د مسلمانانو په ځير نوم نه دې ، نو ايا قاسم دکومې عيسايى پيغلې سره دمحبت تارونه غځولې دي. هغه په دې فکر کې هم و چې هسې نه چې دا نجلۍ د ابوجعفر جاسوسه وي اودقاسم په اړه دهغه د ورور د راتلونکې پلان څخه ځان خبروي. اوپه همدې خاطر دلته راغلې وي. دهغه ذهن په اسانۍ سره دا خبره نه منله چې مارسي دې دهغه د ورور سره مينه اومحبت وکړي ، خو کله کله به يې چې دا فکر کاوه چې مارسى دهغه د ورور محبوبه ده نو په سينه کې يې دخوشحالۍ ګيډې شړنګيدل.کله چې سکينې ظاهر په فکرونو کې ډوب وکوت نو ورته يې وويل: « يواځې زه نه ،بلکه ستا دروند پلار او درنه مور هم د مارسي سره دخبرو کولو وروسته ډيره خوشحاله دي. داپيغله د ډيره وخته راهيسې دلته موجوده ده او مونږ په دې خاطر دلته ستنه کړې چې ته دسلطاني قصر څخه دقاسم په اړه څه معلومات راوړې نو مارسي به هم دهغې څخه خبره کړو.

ظاهر په دې فکر کې شو چې که دا پيغله دابوجعفر جاسوسه وي نو بيا خو تر ې د قونيا په لور دتللو خبره پټول په کاردي ، خو د قاسم د بندي کيدو په اړه ابوجعفر پخپله هم معلومات لري نو په دې خاطر به دې پيغلې او خپلې کورنۍ ته دد ددې خبرې يادول دومره زيانمنونکي نه وي ،بلکه ښې پايلې به ورکړي. تر څنګ يې که ابوجعفر ته دا ډاګيزه شي چې د قاسم ورور ظاهر تربندي خانې پورې د قاسم پورې ور رسيدلې دي نو هغه به لږ څه نور هم محتاط شى. اوپه اورنه کې به د کوم بغاوت د راپيدا کولو پروګرام شاته و غورځوي. د همدې فکر په بنسټ ظاهر پريکړه وکړه چې هغه به ددې ميلمنې پيغلې مارسي تر مخه دقاسم د بندي کيدو يادونه کوي. په همدې خاطر يې خپلې ښځې سکينې ته وويل:

« سهي ده ، ته دا پيغله تر دې ځآيه راوړه ، چې زه يې يو وار ووينم.»

سکينې دخوشحالۍ نه ټوپ کړ او دخپل ميړه په لور دکتلو وروسته په بيړه دهغه ځآيه ووتله. کوچنيان لا د پخوا څخه ددې کمرې څخه وتلي وو او په انګړ کې په خپلو لوبو کې مصروف و . د لږ څه وخت دتيريدو وروسته قاسم دهغه پيغلې مخ وکوت. کله يې چې سترګې په مارسي و نښتې نو حيران پاته شو ، په دې فکر کې شو چې ايا دا ډول ښکلې مخونه هم شته ؟ دا ستړي ستړي سترګې ، اوږدې اوږدې زلفې، داسې خوزيدې لکه دوه تورې کونترې چې په هوا کې وزرونه رپوي. مارسي په داسې حال کې چې سر يې د شرم نه ښکته و دې خونې ته را ننوته او د طاهر تر مخه د لرګې په چوکۍ کيناسته. دطاهر مور اوښځه هم دمارسى تر شا دې خونې ته را ننوتل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي په کين او ښي اړخ کې کيناستل. تر اوسه لا طاهر خبره نه وه کړې چې د پلار يې په ډيرو کمزور قدمونو سره کمرې ته راننوت او د طاهر تر څنګ په کټ کې کيناست. طاهر مارسی ته په ډير غور سره کتل ، هغه ته د دې پيغلې په مخ د پرېښتو په څير معصوميت تر سترګو کيده. طاهر په خپله په جاسوسۍ باندې نه پوهيده بلکه يو نيغ په نيغه توره وهونکې ماهر او استاد و ،په دې خاطر يې په ناڅاپه توګه په فکر کې راغله چې مارسی د کوم غلط قدم له پاره دهغوې کور ته نه ده راغلې ، سمدستی يې د مارسي څخه خپلې سترګې واړولې او خپلې درنې مورته يې مخ کړ او ورته يې وويل:

« درنې موريې ! د قاسم درک خو معلوم شو.»

دهغه د دې خبرې سره په خونه کې ناست دهر چا خوله د حيرانتيا څخه خلاصه پاته شوه. په دې وخت کې د مارسی حالت هم د کتلو و. هغې د تجسس ، پلټنې ، احساس ، محبت او مينې څخه ډکو جذباتو کې طاهر ته په ډکو سترګو و کتل او تر ټولو دمخه يې وويل:

«آ..آ.....آيا ته رښتيا واې ؟ دهغې په لهجه کې شرم وحيا را نغښتې وه ، د مارسی نه وروسته د قاسم مور په ډيره بيړه وويل: « زما زوې چيرې دې..... چيرې دې هغه...؟ تا خو ويلي و چې هغه به له ځانه سره راوړم. د طاهر ښځې هم همداسې وويل او زياته يې کړه: د دې نه ډاګيزه شوه چې زمونږ د ناوې نګور قدم زمونږ له پاره د خير او عافيت سبب وګرزيد. همدا نن مارسی زمونږ کورته راغله او همدا نن د قاسم په اړه هم مونږ ته خبر تر لاسه شو ،

تر ټولو وروسته د قاسم پلار په پوره غور سره وويل : « څنګه معلومات يې شوې دي.....؟ اوس قاسم چيرې دې ، ايا هغه د کوم کار پسې سلطان استولې دې ؟» دا د هشام خبرې وې ، چې د خپل وخت ډير مشهور پهلوان هشام بن عدی .....

د ټولو د خبرو داوريدو و وروسته طاهر په ټيټ اواز وويل: « نه ! دروند پلاره..... سلطان خو قاسم ته ډير مهم کار ورسپارلې و . خو د سلطان مشر زوې علاؤالدين د غرب د خطيب ابوجعفر په وينا د تيرو درې اونيو راهيسې د خپل ځان سره نظر بند کړې دې.

د طاهر د خبرو داوريدو و وروسته مارسي په خپل ځاې کې ورخښه شوه ، داسې معلوميدل چې ابوجعفر خپل کار کړې دې. مارسی ته دا ومنله چې ابوجعفر يو ډير ښه روزل شوې جاسوس دې ځکه هغه مارتها ته ويلي و چې هغه به ډير ژر قاسم د خپلې مخې څخه لرې کړي ،مارسي په همدې فکر کې وه چې ابوجعفر خپله خبره پوره کړه.... د بله اړخه طاهر خپل پلار ته د پيښې په اړه تفصيلې معلومات ورکوي ، په دې وخت کې ناڅاپی د طاهر په زړه کې يو فکر راغې او د قاسم قصه يې په نيمايی کې پرېښوده او د مارسی په لور متوجه شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« محترمي ! ستا په اړه مي ماته ښځې څه ويلي دي خو هغه ماته کافي نه دي. نوکه ته يې بده نه ګڼې مهرباني وکړه او خپله کورنۍ راته را وپيژنه ، تر څو زما په ذهن کې اندېښنې له منځه ولاړې شي.

دا ډول پوښتنې دمارسي له پاره غير متوقع نه وې. خو څرنګه چې دهغې ذهن د قاسم په لور متوجه و نو په دې اساس د طاهر په پوښتنه يې ټکان وخوړ. او بيا يې د لړه ځنډه وروسته په داسې حال کې چې سره يې ښکته کړې و داسې وويل:

« زه له تاسو څخه څه نه پټوم. په دې دنيا کې يواځې تاسې زما له پاره هر څه ياست. زه به تاسو ته دخپل ژوند انه يوه يوه پاڼه پرانزم او در ته به يې بيان کړم»

ددې خبرو نه وروسته مارسي د خپل ځان او خپلې کورنۍ په اړه د طاهر کورنۍ ته پوره تفصيلي معلومات ورکړل . هغې دالبانوي قصر نه نيولې د سلطان تر محله پورې اوبيا د سلطان د قصر نه نيولې د قاسم سره د کتلو پورې ، څه چې ورته ياد وو بيان کړل....دهغې په قصه کې د سکندربيګ يادونه هم وشوه او ابوجعفر يې هم ياد کړ..... هغه دقاسم سره دخپلو ليدنو کتنو په اړه هم تفصيلي خبره وکړه او دخپلې مور مارتها د جاسوسۍ دکړچار په اړه هم. کله چې مارسي خپله قصه پوره کوله نو دطاهر دمور اوښځې د سترګو څخه اوښکې روانې وې ،طاهر او پلار يې په خپل ځاې ناست و او دمارسي د مينې ډک داستان يې اوريد. په دې وخت کې د طاهر مور پورته شوه او مارسي يې د سينې سره يوځاې کړه، دمارسي د غټوغټو سترګو څخه د اوښکو څاڅکې لکه دباران په څير په زمکه راپريوتل. سکينه هم ور پورته شوه او دمارسي سره يې دمينې غاړه ورکړه.

« زه خو وايم چې ته اوس همدلته اوسه. ځکه چې ته په خپل کور کې دخپلې مور مارتها څخه هم خوندی نه يې. خداې نا خواسته که څه درته پيښ شي نو مونږ به دقاسم تر مخ څنګه سر پورته کړو .

دسکينې خبرې لا نه وې خلاصې شوې چې هشام په خبرو پيل وکړ.« ګوره لورې ! تا مونږ ته هر څه په ريښتيا سره بيان کړل او زمونږ په زړونو کې دې دخپل ځان له پاره ډير ښه ځاې پيدا کړ. ددې څرګندونې وروسته چې تا اسلام منلې دې زه نور هم خوشحاله شوې يم. زه تاته نصيحت کوم چې ته خپل نوم هم په يو مسلمان نوم بدل کړه ، او ځانته يو مسلمان نوم کيږده.

مارسي د قاسم دپلار دخبرو په اوريدو سره په شرمناکه لهجه باندې وويل: « نو بيا همته ما ته يو ښه نوم پيدا کړه ، هر هغه نوم چې تا ماته راکړ همغه به پس له دې زما نوم وي.»

اوس نو هشام دخپل راتلونکې نګور د نوم په اړه فکر کاوه. د لږځه وخته وروسته هشام وويل: سهي ده لورې ! مونږ ستا له پاره يو نوم پيدا کړې دي. » ټولو د هشام په لور وکتل نوهغه هم وخندل اوپه خندا کې يې مارسي ته ور غږ کړ..... غزاله....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهشام دخولې څخه مارسی دخپل نوی نوم په اوریدو ډیره خوشحاله شوه، دا نوم بلکل سهي و . د مارسي له پاره دغزاله په ځیر د غټو سترګو خاوندې ته همدا نوم مناسب و . کله چې سکینې مارسي ته دغزاله د نوم په اړه تشریح ورکړه نودهغې مخ د شرم څخه تک سور وګرزید. هغه په دې فکر کې شوه چې عربي ځوان قاسم به په څومره مینه هغې ته دغزاله نوم اخلي.

مارسی څو ساعته د قاسم په کور کې پاته شوه. په پیلامه کې دهغې راز داره کوچوان اکبر د دروازې نه بیرون ولاړ و . خو وروسته مارسی هغه بیرته ولیږه او ورته یی وویل چې د ماسپښین نه وروسته راشي اوهغه پورته کړي. اوس نو هغه مارسی نه وه بلکه یوه مسلمانه پیغله غزاله وه. خو هغې تر اوسه پورې خپل دغه نوم د خپلې مور او ابوجعفر څخه پټ ساتل غوښتل.

ماسپښین ناوخته و چې اکبر د مارسي د بیرته وړلو په خاطر خپله بګۍ راوسته. مارسي هم د طاهر د کورنۍ د ټولو غړو سره د مینې او محبت په فضا کې پوره وخت تیر کړې و او اوس بیرته خپل کورته ستنه شوه.

بل سهار طاهر د قونیا په لور و خوزید ، هغه یوآځې خپلې ښځې ته ویلي و چې د سلطان سره د کتلو له پاره کوچنۍ اسیا ته ورځې تر څو دقاسم د ازادولو له پاره څه وکړاې شي. تر څنګ یی خپلې ښځې ته لارښوونه وکړه چې د اوس له پاره قونیا ته دهغه د تللو خبره پټه و ساتي ، سکینې هم سهار وختی د لمانځه وروسته د هغه د تللو له پاره تیارې نیولې و.

د بله اړخه مارسی د قاسم د کتلو له پاره نا ارامه وه. همدا نن سهار هغې پریکړه کړې وه چې هغه به سلطاني قصر ته ورځي او دکومې لارې څخه به د قاسم سره لیدنه کوي. سلطاني قصر ته د مارسي تل راتلل څه نوې خبره نه وه. ځکه چې هغه د البانوي وینځې مارتها لور وه او دسکندر محبوبه هم..... خو نن سهار د روانیدو سره سم یی مور و درولە.

« اې نجلۍ..... ! دا نن بیا چیرې روانه یی؟ د پوښتنې ایګنې پرته روانه یی ؟

په مارسي د مور خبره ډیره بده و لګیده. مخ یی را وګرځاوه او مورته یی وویل. « دلته نژدې ورځم ، د سلطاني قصر پورې.... »

غالبا چې مارسی به هلته په قصر کې د کومې ملګرې نوم اخیستې و ، خو نن د مارتها سلوک څه بلمنګه ښکاریده. په دې اساس یی په سختې ژبې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« خبردار ! ....ته هیچیرې نه شې تلاې. تاته ډاګیزه ده چې ته دالبانیا راتلونکې ملکه یې. سبا به په البانیه کې سکندر سره یو ځاې په تخت کینې. دخپل حیثت په اړه دې فکروکړه. دا ته هره ورځ چیرې اوکومو ځآیو کې ګرځې را ګرځې. ما همدا نن سهار اکبر د دوو ورځو په رخصتۍ لیږلې دې.

مارسي دخپلې مور د خبرو څخه لږ څه پښه نیولې شوه او یوه نامعلومه ویره یې په زړه کې کیناسته. هغه ته داسې څرګنده شوه چې دا خبرې دهغې مور نه دې کړې بلکه ابوجعفر دهغې دمور په ژبه غږیږي. هغه فکر وکړ چې دهغې مور خو پخوا داسې نه وه ، ځکه هغې ته به یې تل ناز ورکاوه او په ډیرو نازونو کې یې را ستره کړې ده. یو ناڅاپه یې فکر خراب شو پریکړه یې وکړه چې سلطاني قصر ته به هرو مرو ورځو ، ابوجعفر ته په قهر وه په دې اساس یې پریکړه وکړه چې سلطاني قصر ته به هرومرو ورځي. په دې خاطر یې وویل:

« مورجانې ! څه درباندې راغلل..... زه خو تر محله پورې ورځم..... پیدل په پښو هم ورتلاې شم... زه د ملکې سروین سره هم کتل غواړم او د سربیایی وینځو سره هم غواړم وویښم.... ډیر وخت وشو چې هغه لورې ته نه یم ورغلې.

مارسي دخپلې مور په خوږ رګ باندې ګوته کیښوده. ځکه سربیایی شهزادګۍ سروین او دهغې وینځې هغې ته ډیر ارزښت درلود. په ځانګړې توګه د ملکې سروین وینځې د عیسایی توب په خاطر هم مارتها ته ډیرې ورنژدې وې. کله چې مارتها د مارسی دژبې څخه دهغوې نومونه واوریدل نو خاموشه شوه او مارسي ته یې دتللو اجازه ورکړه.

مارسي دکوره ووتله او په پښو تر سلطاني قصر پورې ولاړه. هغې په لاره کې فکر کاوه چې دملکې سروین سره کتل به د قاسم دازادیدو له پاره ګټور وي. په داسې حال کې چې پخوا ددې هغې فکر کاوه چې دخپلو سهیلیو په منځګړتیابه د شهزاده علاؤالدین سره نیغ په نیغه وویني او په دې اړه به ورسره خبرې کوي. خو اوس هغې خپل فکر کې بدلون راوستې و او دد ې کار له پاره یې سربیایی شهزادګۍ ملکه سروین چې دسلطان مرادخان ثاني ملکه وه مناسبه و ګڼله. ځکه هغې کولې شول د قاسم په را خلاصیدو کې ښه او غوره کړچار ادا کړي. هغه په دې پوهیده چې دواړه شهزادګان ، شهزاده محمد او شهزاده علاوالدین د ملکې سروین ډیر قدر او درنښت کوي او دمور په سترګو ورته ګوري.

ملکه سروین د سربیا دپادشاه لارډ ستیفن لور وه. دسربیا دغه پادشاه د سلطان مرادخان ثاني ډیر وفاداره ملګرې او دوست و. دهمدې وفاداریۍ په بنسټ یې سلطان مراخان ثاني ته خپل لور شهزادګۍ سروین په نکاح ورکړه. او بیا شهزاداګۍ سروین د خپلو څو کسو وینځو سره یو ځاې اورنه ته دسلطان دناوي په څیر راغله.

مارسي محل ته درا ننوتلو سره سم نیغه محل سراې ته ورغله. هلته یې د ټولو دمخه دملکې سروین خواجه سراې سره وکتل. دهغې له لورې ورته وویل شول چې ملکه سروین د شاهي باغ شاته سیمه کې مرغیو ته دانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ور کوي. مارسي به ددی نه مخته هم کله کله د ملکي سروين سره کتل. همدا علت و چې هغه پرته له کومه ځنډه د شاهي باغ شاتنۍ برخې ته ورغله. کله چې ملکي سروين مارسی وکتله نو په خندا يی ورته وويل:

« خوش امديد.....نن خو زمونږ البانوي خور زمونږ ليدلو ته راغلې ده .....»

دملکي په ژبه کې د بورې په خير خوږلنې و ، د ملکي د لهجې نه د مارسي حوصله نوره هم لوړه شوه. او ويی ويل:
« درنې ملکي !..... ستاسې محبت مې کله کله دې مانيو ته د راتلو له پاره را کاږي. او که نه ....

په شاهي بزم کې د غريبانو تيريدل څه معنې لري.....

ملکي يو دم د مارسي په لور وکتل او دهغې ددې خبرې څخه يی په خوند اخستلو سره وويل: « سبحان الله ! نن خو ته په مشکو او عنبرو کې را لتاړې خبرې کوې.....داسې معلوميږې چې کوم زخم دې خوړلې او دلته راغلې يی.

مارسي د شونډو لاندې و خندل او سريی ښکته کړ اوبيا يی وويل: د درنې ملکي د ژبې څخه د سبحان الله د کليمې په اوريدو سره داسې ډاګيزيږي چې درنې ملکي د اسلامي معمولاتو سره هم دلچسپي پيدا کړې ده .ملکي ورته پر ته له ځنډه وويل: « ولې نه ..... د اسلام سره خو زما مينه دهمغې لمړۍ ورځې څخه شته ، زما دروند او معظم پلار لارډ ستيفن هم د زړه له کومې مسلمان و . همدا علت دې چې هغه د ترکانو د سلاطينو ددرې نسلونو سره د عثماني سلطنت د ټينګښت له پاره کار کړې دې.

اوس نو مارسي په ډيره مينه او محبت دغې ښکلې اونښايسته ملکي ته کتل. لږوروسته ملکي دمارسي څخه وپوښتل: « وايه مارسي ! څنګه دې پيښه راکړې ؟ داسې ډاګيزيږی چې نن ته زمونږ څخه د څه غوښتنې له پاره راغلې يی؟

مارسی د حيرانتيا څخه سترګې راپورته کړې اوبيا يی په پوره خوشحالۍ سره وويل: عجيب..... درنې ملکي ! ډيره عجيبه..... ته خو اوس د زړونو په حال هم پوهيږې. »

« د زړونو په حال يواځې الله تعالې پوهيږي.... مونږ يواځې ستا په مخ ليکل وکتل ، تا نه دې اوريدلې چې څيرې مکمل کتاب وي.» ملکي نرمه شانته خندا وکړه او بيايی وويل. اوس نو مارسي هم ورته خپله خبره پيل کړې وه .....

« درنې ملکي !..... تا به اوريدلې وي چې معظم سلطان يو عرب ځوان د شاهي سراغ رسان په څير ټاکلې دي.....»

« داسې بريښي چې هغه سراغ رسان ستا د زړه سراغ لګولې دي.....ولې ؟..... ايا زړه خو به دې پرې نه وې بايلودې ؟...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي څيره د حيا څخه سوربښنه شوه. سترګې يې ښکته کړې او دلږځه ځنډ نه وروسته يې وويل: « ددرنې ملکې سترګې هر څه ويني..... خو اوس ما د عثماني سلطنت د پايښت سوال له ځانه سره راوړې دي.

دمارسی په خبرو باندې ملکه حيرانه شوه او سمدستې يې وويل: « خداې دې نه کړې چې عثماني سلطنت ته پيښ شي. تا څه ډول پوښتنه له ځانه سره راوړې ده.،،،،»

مارسي لږ په تټره ژبه وويل: « درنې ملکې ! هغه عرب ځوان چې معظم سلطان په اورنه کې د سازشونو د بربنډولو له پاره په خصوصی توګه ټاکلې دې نو په دې وخت کې ديوه غدار په خبره شهزاده علاوالدين نظر بند کړې دي..... په داسې حال کې چې هغه غدار د سلطنت پر خلاف په خطرناکه سازش کې مصروف دي.

دملکې رنګ تغير وکړ او په ډير غور سره يې وويل: « هغه غدار څوک دې چې شهزاده علاوالدين يې په خپله ولکه کې اخستې دې ؟..... مارسي تو خو په هوش کې يې ؟ تاته معلومه ده چې ته څه وايې ؟ ته خو په يوه ترک شهزاده او ولېعهد باندې الزام لګوې ؟»

دملکې دخبرو د تکميل سره سم مارسي په پوره عزم سره ورته وويل: « درنې ملکې ! زه يوائې الزام نه لګوم بلکه دا وايم چې شهزاده علاوالدين قاسم بن هشام په زندان کې اچولې دي ، درنې ملکې ، په دې وخت کې په اورنه کې قاسم هشام ته سخته اړتيا ليدل کيږي ، دخداې له پاره څه وکړئ ، هسې نه چې د معظم سلطان په نشتوالي کې ابوجعفر په اورنه کې دفساد اوبغاوت اور بل کړي.

اوس نو دملکې سترګې د حيرانتيا نه وازې وې ، او په لږ څه تيزې لهجې سره يې وويل:

« ابوجعفر ؟..... ايا دا همغه سړې نه دي چې دسترګو رنګ يې د لاطيني ولسونو په څير نيلې دي ؟ او د غرب د خطيب په نامه يې شهرت موندلې دي..... اې مارسي ! هغه سړې خو ستا دمور خواته ډير تګ راتګ کوې ،..... همداسې ده که نه ؟

ملکې خپلې سترګې په خلا کې اړولې را اړولې اوپه څه فکر کې ډوبه وه. هغه ته په ياد راغلل چې يو وخت ابوجعفر او مارتها په دې شهزادګۍ باندې دخپل اثر ور رسوخ د وراچولو هڅې کولې. په هغه وخت کې سروين نوې نوې را واده شوې ناوې وه. په دې خاطر د نا اشنايی په اساس خاموشه ناسته وه. خو نن چې مارسي د ابوجعفر د سازش په اړه خبره وکړه نو د ملکې سروين سترګې هم را وغوړيدې ، هغې دمارسی خبرې هم په ډير غور سره واوريدې ، مارسي ورته وويلې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درنې ملکې ! ابوجعفر زمونږ کورته تګ راتګ کوي.... په همدې خاطر زه ددې سازش په اړه پوره معلومات لرم. درې اونۍ مخته قاسم بن هشام د قیصر دجاسوسانو دسراغ د پیدا کولو له پاره د ابوجعفر تر پوزې پورې ور رسیدلې و . خو شهزاده علاؤالدین ټوله معامله سرچپه کړه..... اوس نو ته که څه کولاې شې ویی کړې.....»

اوس نو ملکه په ټولو حالاتو ښه پوه شوې وه .... هغې فکر کاوه چې د شهزاده علاوالدین سره ددې مسئلې په اړه څه ډول خبرې وکړي ، هغې دمارسي په خبرو پوره باور وه ځکه چې هغه پخپله د ابوجعفر دکړچار څخه خبره وه. هغې فکر کاوه چې نه یواځې قاسم بن هشام را خلاص کړل شي بلکه په یوه ډول نه یوه ډلو د ابوجعفر ستونې هم ورخفه کړي. هغه په دې پوهیده چې اوس دهغې په اوږو باندې ډیر درومد بار را پریوتې دې.... مارسي ته یی وویل:

مارسي ! ستا ډیره زیاته ممنونه یم... چې مونږ ددې نازکه حالاتو څخه خبر کړو . مونږ به همدا نن د څه کولو هڅه وکړو.

دملکې په خبرو مارسی د ډاډ ساه واخسته. اوبیا یی په ټیټ اواز سره وویل:

« درنې ملکې !زما یوه غوښتنه ده.....»

ملکې د مارسي په لور وکتل او تري ویی وپوښتل: « هو هو ، ووایه».

«درنې ملکې ! زه غواړم دقاسم بن هشام سره ووینم ، هغه همدلته په شاهی قصر کې په زندان کې بندي دی. نو که ملکه دزندان مسؤل ته حکم وکړي چې هغه ماتم نه کړی....»

ملکه یو ځل بیا حیرانه شوه.... دڅو لمحو له پاره په فکر کې ډوبه شوه. اوبیا یی د یوه نوي عزم سره وویل:

« زما سره یوځاې راځه... مونږ به همدا اوس شاهي زندان ته ولاړ شو اودقاسم بن هشام سره به ووینو .» ملکې په پوره احساس سره قدم پورته کړ او د مارسي په زړه کې د خوشحالۍ ګوړه په ماتیدو شوه.

دشاهي زندان مسؤل چې ملکه سروین وکتله نو پښی یی په لړزیدو شوې ، دا سیمه د محل په شمال غرب کې پرته وه ، دمحل سراې ښځې به دلته هیڅکله هم نه ورتللې. یوازې ددې ځاې کارکونکې خلک د محل په دې سیمه کې اوسیدل. دلته شاهي آسپ ځاې هم و او دمحل وسله تون هم همدلته پروت و. دهمدې ستر عمارت په منځ کې یوه ستره کمره د شاهي زندان له پاره ځانګړې شوې وه. کله چې ملکه د زندان داروغه ته ور نژدې شوه نو هغه تر ملا پورې را ښکته شو اودملکې له پاره یی درنښت په ځاې کړ. ملکه هم هملته و دریده. او په تحکمانه توګه یی وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شاهي زندان کې څومره بنديان پراته دی ؟» ملکې په شاهانه انداز کې خبرې کولې. داروغه په لړزيدو شو او په تر تړې ژبه يې وويل :

« مم...ملکه معظمه ! دلته يواځې يو بندي موجود دی.»

ملکې تر ې بيا وپوښتل: « دهغه نوم څه دې ؟»

د زندان داروغه ورته په ډيره درنه ژبه وويل : « قاسم بن هشام»

ملکې چې د قاسم نوم واورید نو يو ځل يې دمارسي په لور و کتل ، دمارسي مخ هم د احساساتو ډک و ،ملکې داروغه ته مخ کړ او ورته يې وويلې« مونږ همدا اوس اوهمدا وخت د قاسم بن هشام سره کتل غواړو . ولاړ شه او هغه د ډير زيات درنښت سره يو ځاې دلته له ځانه سره راوړه.»

د زندان داروغه سمدستي شاته و ګرزيد او په منډه منډه د زندان دروازې ته ولاړ . د لږ وخت وروسته قاسم د مالکې او مارسي تر مخ ولاړ و. په دې دري اونيو کې د قاسم روغتيايي حالت ډير خراب شوې و ، دهغه مخ ژيړ ګرزيدلې و خو سترګې يې لا تراوسه هم رونې او روښانه وې ، مارسي د قاسم په کتلو سره ډيره نا ارامه شوه ،خو هغې د قاسم سره د ملکې او دزندان د داروغه په شتون کې په بې تکلفۍ سره خبرې و نه شوې کړاې. هغه يوې لورې ته و دريده او په ډيره غمژنه توګه يې د قاسم روغتيايي حالت ته کتل.قاسم مخته راغې او ملکې ته يې سلام وکړ ، ملکې ورته په خندا ځواب ورکړ او بيا يې ورته وويل:

« قاسم خانه ، زه د سلطان مرادخاني ثاني ، دعثمانيه سلطنت د پادشاه ، ملکه يم. مونږ ته نن مارسی ستا د حالاتو په اړه په تفصيل سره خبره کړې ده ، په دې خاطر مونږ په خپله ستا سره د کتلو له پاره دلته راغلې يو .... ته اندیښنه مه کوه ، مونږ به همدا نن د شهزاده علاوالدين سره خبرې وکړو اوتا به د زندان څخه خوشې کړو.»

قاسم چې د پخوانه يې دا انګيرلې وه چې دهغه سره ليدونکې د شاهې کورنۍ کومه درنده غړې ده ، نو دملکې د خبرو په اوريدو سره نور هم مؤدب و درید اودملکې په درنښت کې يې خپلې سترګې ښکته کړې او په نرمې لهجې سره يې وويل:

« د معظمې ملکې بخت دې نور هم ستر شي..... ماته دخپلو بندې کيدو په اړه کومه اندیښنه نه شته.خو په دې اړه ډير اندیښمن يم چې شاهي حکم مې په ځاې نه کړاې شو . خداې پوهيږې چې دسلطنت غداران تر کومه حده پورې رسيدلې دي، ماته خودا هم نه وو معلوم چې زمونږ لښکر د جنګ ډګر ته روان شوې دې او اوس په څه حال کې دې ؟.....

ملکې په پوره ډاډ سره د قاسم خان خبرې واوريدې او په لږې شانته غمژنې لهجې سره يې وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« د اروپا په لور زمونږ تللي لښکر د صليبي ځواکونو څخه ماتې خوړلې ده. زمونږ ددروند سلطان د خور او زمونږ د اندرور میړه سپه سالار محمد چلپي هم د هونیاډي په لاسو بندي شوې دي ، د صوفیا ښار زمونږ د لاسو څخه وتلې دي او زمونږ لښکرو د بلقان په درو کې هم دصلیبي دښمن له لاسه ډیر زیانمن شوې دي. تر څنګ یې یوښه خبر هم شته اوهغه دا چې معظم سلطان د کرمانیا امیر ته ماتې ورکړې ده او دقونیا بغاوت یې ځپلې دي. اوس به معظم سلطان په څو ورځو کې بیرته اورنه ته را ستون شي. دهغې وروسته به معظم سلطان د هونیاډي پر خلاف د جنګ له پاره د اورنه څخه روانیږي.

ملکې د روانو حالاتو اودلښکرو دحال په اړه قاسم ته په تفصیل سره خبره وکړه. د خبرو د تفصیل داوریدو سره سم قاسم ډیر زیات احساساتي شو ، په ځانګړې توګه کله یې چې د سلطان دخورد میړه سپه سالار محمد چلپي د بندی کیدو خبره واوریده ، ځکه هغه ته د محمد چلپي سره خپله هغه لیدنه په یاد راغله چې د اغاحسن په خونه کې یې فوځي افسرانو ته د خبرو کولو وروسته دده سره درلوده. هغه په ډیر خلوص سره ملګې ته وویل:

« د محترم سالار محمدچلپي د بندي کیدو په اړه ډیر زیات خواشیني شوې یم. زه دا احساسوم چې په داسې حالاتو کې ماته سلطنت ډیره سخته اړتیا دلوده.»

ملکې دقاسم په خبرو باندې سر خوځاوه. اوبیا یې په دلاسه کوونکې لهجې باندې ورته وویل: « بس ته به همدا نن ازاد کړل شې. زما له تاسره همدا ژمنه ده.... اوس به نومونږ بیرته ولاړ شو .....»

ملکې دبیرته ستنیدو دمخه دمارسي په لور وکتل اوبیا د شونډو لاندې وخندل ، مارسی هم د شرم اوحیا څخه سترګې ښکته اچولې وې. کله چې ملکې خپلې سترګې واړولې نو مارسی هم دوخت نه په ګټې اخستو سره دقاسم په لور په ډیره غمناکه توګه و کتل اوبیا د ملکې سره روانه شوه. په دې کتلو کې ددواړو سترګې څلور شوې وې او په همدې کتو کې یې یو بل ته ډیر څه منتقل کړې و. قاسم په ډیره نرم اواز سره دمارسي نوم واخست نو مارسي هم د یوې لمحې له پاره پښه نیولې شوه اوپه تلو تلو کې یې قاسم ته مخ کړاو ورته یې وویلې چې « مارسی نه.....غزاله..... دا ستا د دروند پلار له اړخه راکړل شوې نوم دي...»

دهمدې خبرې سره سم مارسی هم د ملکې په لور ور ګرځندۍ شوه او په بیړه دهغه ځآیه ووتل. خو دمارسی د اخرې خبرې دقاسم په غوږونوکې همغسې انګازې کولې ..... هغه وانګیرله چې مارسي دهغه دکورنۍ دغړو سره هم کتلې دي. په دې وخت کې د قاسم زړه دمحبت او مینې د نغمو څخه ډک و.

دبله اړخه طاهر بن هشام د توپان اوسیلۍ په څیر سفر کاوه او د سلطان دلښکرو په لور ور روان و. خو هغه لا په لاره کې و چې د سلطان دلشکر د بیرته را ستنیدو خبر ورته ورکړل شو. خو ددې سره سره بیاهم هغه خپل تګ ته دوام ورکړ. هغه له خپله ځانه سره د شهزاده محمد لیک هم درلود او دهمدې لیک په کومک یې هڅه کوله چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل ورور د شهزاده علاوالدین د زندان څخه را ازاد کړي. هغه د دانیال ددریاب څخه تیر شو او کوچنۍ اسیا ته ور ننوت. هملته ورته د سلطاني لښکر دبیرته راستنیدو ننبې نښانې تر سترګو شوې. بله ورځ هغه د سلطاني لښکر تر مخه و ، په خپل ستومانه آس سپور د لښکر و قرارګاه ته ورننوت. او سمدستي یې د شهزاده محمد لخوا لیکل شوې لیک د سلطان تر مخ کیښود.

سلطان چې کله د شهزاده خط ولوست نو غومبري یې تک سره شول ، په مخ کې یې د غصې اوقهر ننبې را وځلیدې ، خو د خط د لوستلو وروسته خاموشه پاته شو. بیا یې د څو لمحو نه وروسته طاهر بن هشام ته وویل :

« تا ډیره ښه وکړل چې مونږ دې خبر کړو. زه پخپله ډیر ژر اورنه ته رسیدونکې یم،خو هلته به زمونږ په رسیدو کې وخت لګیږي ، او کیدې شي په همدې وخت کې دښمن هلته د بغاوت دپیلامې له پاره کار وکړي. په دې خاطر مونږ غواړو چې یو تیز تلونکې قاصد له تاسره یو ځاې و استوو تر څو قاسم بن هشام د شاهي زندان نه ازاد کړي»

طاهر هم همداسې غوښتل. همدا علت و چې دارام کولو په ځاې یې په همغه ورځ دمابنام نه مخته د شاهي قاصد سره یوځاې د کوچنۍ اسیا څخه لکه دباد او توپان په څیر د اورنه په لور راوالوت.

خو پخوا تر دې چې طاهر اورنه ته را ورسیږي ، دملکې د وینا په اساس شهزاده علاوالدین قاسم بن هشام را زاد کړي و. او کله چې طاهر بیر ته ا ورنه ته را ورسید نو قاسم هم په کور کې موجود و. طاهر د سلطاني قصر څخه فارغ شو نو قاسم اومارسي دواړه یې د کوچنیانو سره په انګړ کې د لوبو کولو په حال کې وکتل. کله یې چې په قاسم سترګې و ننښتې نو سمدستی یې ټوله ستومانې له منځه ولاړه. کله چې قاسم خپل مشر ورور وکوت نو ورمنډه یې کړه اودهغه استقبال یې وکړ. هغه ته ورغاړې وت. عمر اوعلی چې کله خپل پلار وکوت نو د خوشحالۍ نه یې داسې چیغې کړې چې اسمان یې په سر واخست.....هغه دې ...هغه دې پلار مو راغې ، پلار مو راغې ....چغې یې هرې لورې ته وهلې. دواړو د پلار په لور ورمنډه کړه او دهغه د پښو څخه چاپیره شول. د کوچنیانو د چغو سره سم سکینه او د قاسم مور اوپلار هم دخپلو کمرو څخه راووتل ، مارسی هم دخوشحالۍ نه شنه وه ، طاهر چې کله خپله ټوله کورنۍ په خوشحالیو کې وکتله نو په زړه اوخوله دواړو یې د الله تعالې شکر ادا کړ.

خوابوجعفر تر اوسه پورې ازاد و. دبله اړخه شهزاده علاوالدین هم قاسم ازاد کړ خو په دې شرط چې هغه به بیا په ابوجعفر حمله نه کوي ، هماغه و چې هغه د ابوجعفر او دهغه په یوځو ملګرو د څارنې کار پیل کړ. اوپه ینې چې کې یې خپلو ډلګیو ته دتیارسئ حکم وکړ. خو اوس یې د سازشي کړیو د نیولو په ځاې د سلطان تر بیرته راستنیدو پورې په انتظار کې کیناست. تر څنګ یې په ټول ښار کې دیني چرې فوځي دلګې خپاره کړل. او دهر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول حالاتود مقابلې له پاره یی خپل ځان تیار کړ. تر څنګ یی په ډیره ناقراری سره دسلطان د بیرته راستنیدو په انتظار کې کیناست.

څو ورځې وروسته اورنه ته د سلطان د رارسیدو خبر را ورسید. دښاروالۍ مسؤلینو د ښار پاکوالې پیل کړ او دشاهي دربار پورې اړونده خلک هم د سلطان د رارسیدو له پاره په ذهني توګه تیار شول. دابوجعفر زړه هم په سینه کې په لړزیدو و. خصوصا دهغه وخته چې قاسم ازاد شوې و، هغه ته د خپلو خطرناکه پایلو په اړه په زړه کې ویره راګرزیده. په دې وخت کې هغه ته دا هم ډاګیزه شوې وه چې د مارتها لور مارسي دقاسم بن هشام کور ته تګ را تګ کوي ، هغه په مارسی ډیر په قهر و. ځکه چې هغه نه شو کولې چې اوس مارسي د قاسم دکوره بنده کړي ، په دې توګه قاسم ته دنورو ثبوتونو په اړه معلومات تر لاسه کیده. تر اوسه پورې هغه خپل زړه ته تسلي ورکوله چې سلطان به هیڅکله هم په هغې لاس پورته نه کړي ،خو بیا یی هم دسلطان مرادخان ثاني له اړخه په زړه کې ویره درلوده. هغه به ښکته پورته کیده ، ناسته پاسته به یی کوله خو د وخت په اړه به یی فکر کاوه. هغه د راتلونکو ګوانښونو دمقابلې له پاره دخپلې اداري لاندې جاسوسي کړیو ته خبر ورکړې و اوهغوی یی تیارسئ کړي و. د هغه پلان دا و چې که چیرې سلطان یی و نیسي نو د قیصر جاسوسان دې خپل مخونه پټ کړي اودښار په ګوټ ګوټ کې دې اورونه بل کړي اوفسادونه دی پیل کړي. په ینې چرې کې موجود جاسوسانو ته هم لارښوونه شوې وه چې که یو ځل په ښار کې اوربل شي نو دوې دې هم دخلکو کورنو ته ورننوځي او لوټمار او قتل وقتال دې جوړ کړي. ابوجعفر په خپله یو پخوانې جاسوس و اوهغه هیڅکله هم کوم خام کار نه کاوه په همدې خاطر یی سمدستي د خپلو تښتیدو له پاره هم پروګرام جوړ کړې و. د هغه پلان داو چې څنګه چې شاهي دلګې دې ونیسي نو په همغه وخت کې دې د ینې چرې د غدارو سپاهیانو یوه خونړۍ ډله د کوم اړخه په شاهي ډله باندې حمله وکړي او ابوجعفر دې ترې خلاص کړي ، هغه د قاسم بن هشام د له منځه وړلو له پاره هم پټ پلان جوړ کړې و او ددې کار له پاره یی ځانګړې ډله ټاکلې وه. دې ډلې به هروخت د قاسم څارنه کوله او ورته حکم شوي چې د مناسب وخت سره سم هغه له منځه یوسي.

په دې توګه ابوجعفر دسلطان دراتلو سره سم دخپل پروګرام د پیل له پاره تیار ناست و. اوس نو دهغه له پاره دیوه کار دپیلامې مناسب وخت په کار و. اوهغه دمارتها د لور مارسي تښتول اودالبانیه پادشاه سکندر بیګ ته دهغې روغ رمټ رسول و .همدا علت و چې هغه به کله هم مارسی د قاسم کور ته د تلو راتلو په وخت کې کتله نو دمارپه څیر به ورته تاویده راتاویده.

دهغه وخته چې سکندربیګ د اورنه څخه د البانیا په لور تللې و نوابوجعفر دهغه سره په رابطه کې و. څو ورځې مخته سکندربیګ ابوجعفر ته پیغام استولې و چې دهغه امانت یعنې مارسی هغه ته ور ورسوي. او اوس

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابوجعفر غوښتل چې دسلطان در اتلو دمخه هغه ددې مسئلې څخه هم ځان بیغمه کړي. همغه و چې یوه ورځ یې دمارسي د تښتولو پروګرام جوړ کړ.

هغه شپه ډیره یخه او سړه هوا په کې چلیده ، ستورو هم د غرب له لورې شرق ته خپل پرانه وهل او د اورنه خلک په دې یخو شپو کې په خپلو کوټو کې بند د ګرمو برستونو لاندې ویده پراته وو. په ورانو او شارو کوخو کې کوخه ډپو سپیو حکمراني کوله. په همدې وخت کې د سلطاني قصر تر شا تعمیرونو کې څلور کسه اس سپاره را ښکاره شول ، ددوې تر مخه ابوجعفر روان و. دې څلورو واړو آس سپورو نقابونه اغوستې و. ابوجعفر خپل دغه نقاب پوشه ملګري را روان کړي و او دمارتها دروازې ته یې و درول ..... هغه دخپله اسه راکیوت او دمارتها دانګړ دروازه یې دخپل خنجر په لاسکې و ټکوله. په دې وخت کې دهغه نقاب پوشه ملګري هم دخپلو اسونو څخه را کیوتې وو. دهغوې څخه دوو نقاب پوشو دخپلو آسونو واګې یو دریم نقاب پوش ته ورکړې ځکه هغه دریم نقاب پوش د ابوجعفر دآس واګې هم په خپلو لاسو کې نیولې وې. هغه څلور واړه آسونه و نیول اود لارې یوې خواته و درید. دابوجعفر سره دوه نور نقاب پوشان د دیوال تر څنګ پټ و دریدل تر څو د دروازې د پرانستلو په وخت کې یې څوک و نه ویني. ابوجعفر خپله توره په تیکې کې اینبې وه او ددروازې د ټکولو سره سم یې خپل نقاب له مخه لرې کړ. کله چې ددروازې دهغې لورې څخه د مارتها زړې خادمې اواز وکړ ..... څوک یې ؟ .....نو ابوجعفر ورته ځواب ورکړ « زه ابوجعفر یم. دروازه پرانیزه او خپلې مالکې مارتها ته زما د راتلو په اړه خبر ورکړه.» دمارتها خادمې ابوجعفر و پیژانده. او سمدستی یې دروازه پرانسته. د دروازې دپرانستلو سره سم ددې خادمې سر د تنې څخه پرې کړل شو او هلته په انګړ کې یې ټوپونه وهل پیل کړل ..... ابوجعفر د تورې په راویستلو او دخادمې د سر په پرې کولو کې لږ څه ځنډ هم ونه کړ. ددې کار نه د فراغت وروسته هغه خپلو دواړو ملګرو ته د رانتولو اشاره وکړه .اوبیا دربواړه د مارتها کور ته ورننوتل. دمارتها په کور کې ټول پنځه کسه اوسیدل ، مارتها ، مارسي ، دمارسي کوچوان اکبر ،د مارتها خادمه ، او بل دهغې زوړ خادم چې لږه شیبه مخته د ابوجعفر په توره یې سر پرې کړل شوې و . ابوجعفر ته د نور مقاومت هیله نه وه . په دې خاطر پرته له کومې اندیښنې د مارتها اودهغې د لور کوټې ته ورغله. اوس نو هغه هڅه کوله چې مارتها د کوم مقاومت پرته خپله لور مارسی هغه ته ورحواله کړي،خو هغه په دې هم پوهیده چې مارتها د خپلې لور سره ډیره زیاته مینه کوي. خو تر څنګ یې هغه ته دا هم ډاګیزه وه چې مارتها په خپله سکندر ته مارسی ورکړې تر څو د البانیې ملکه وګرځي. هغه دا هم کولې شو چې نیغ په نیغه مارتها ته ووایی چې مارسي دهغه ددې کسانو سره یو ځای د سکندر بیګ په لور و استوي. خو هغه په دې هم ډاډمن و چې مارسی به هیڅکله هم دهغه د کسانو سره البانیا ته د تلو له پاره زړه نښه نه کړي. په همدې خاطر یې د مارسی د تښتولو په اړه پریکړه کړې وه. په دې توګه هغه فکر وکړ چې په یوه غشي دوه ښکاره ښکار کړي. خو دلته د راتلوسره سم دهغه دپلان پایلې دهغه دهیلو برعکس وختې . دهغه له پاره مارسی غوره ډوډۍ ثابته نه شوه. بلکه په مرۍ کې یې نښتې اغزې وګرزید. هغه وخت چې هغه مارتها ته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل غږ د دروازې دپرانستلو وويل اوبيا دننه ورننوت نو مارسي يې توره په لاس وکتله ، او ويې کتل چې دهغه په تندي باندې خولې راماتې دي. مارسي په خپلو لاسو کې توره نيولې وه او دمرګ او مړينې له پاره تياره ولاړه وه. ابوجعفر سمدستي خپله توره په نيام کې کيښوده او په پوره مکارۍ سره يې وويل :« مارتها ! زه ستا د لور د بوتلو له پاره راغلې يم. هغې ته دعا وکړه ، ځکه هغه به د سکندربيګ ملکه ګرزيږي.....»

خو لا تر اوسه د ابوجعفر خبرې خلاصې شوې نه وې چې مارسي پرې لکه د زمرۍ په څير و غرمبيده : « خبردار ! که يو قدم دې زما په لور راواخست نو ټوټې ټوټې به دې کړم....»

دمارتها له پاره دا صحنه دهغې د هيلو پر خلاف وه. هغې غوښتل چې لور يې ملکه وګرځي خونه د تښتولو له لارې . هغې دمارسي سره د ليونتوب تر پولو پورې مينه کوله. مارتها هغه وخت ډيره قهرجنه شوې وه چې ابوجعفر يې وکوت چې په نيمه شپه دهغې کور ته دهغې داجازې پرته ، لوڅه توره را ننوتې دې . اوس نو هغې د يادې ويستلې و چې د مارسي له پاره د سکندر بيګ څخه بله نبه رشته نه شته. هغې ته دا هم ډاګيزه وه چې دهغې لور مارسي ددې لوچکو کسانو په لاسو کې خوندي نه شي پاتې کيدې نو په همدې اساس يې په پوره همت سره وويل :

« ابوجعفره ! ما له تا څخه د اهيله نه درلوده ..... خو نن تا دا ثابته کړه چې ته يو نبه عيسايي نه يې. بلکه يو بدفطرته انسان يې..... ته ولې د مارسي د تښتولو له پاره راغلې يې. په داسې حال کې چې ما له تاسره وعده کړې وه چې زه به مارسی سکندر بيګ ته واده کوم او زه ددې کار له پاره تياره ناسته وم. په دې کې شک نه شته چې زه د صليب په خاطر ستا سره په ډيرو شيانو کې ملګرې وم خو ياد ساته چې زه به هيڅکله هم اجازه ورنکړم چې څوک زما لور زما ترستړګو و تښتوي.

کله چې مارتها خپله خبره پوره کړه نو ابوجعفر په زوره زوره دومره وخندل چې ټوله کمره يې د خندا دانګازو څخه ډکه شوه. دهغه په مخ د نړۍ دشيطانت ټولې څپې ګرزيدې. هغه نه يوائې په زوره خندل بلکه په خپل مکروه اواز کې يې خپله خندا همداسې اوږدوله. بيا يې په ډير مشکل سره خپله خندا و دروله او ويې ويل : « واه ، مارتها بيګم ! چې زه به ستا دا نازدانه لور په ډولۍ کې کينوم او وړم به يې. اويا به ورته په لارو کې ګولونه شيندم. مارتها بيګم ! ستا په ذهن کې به هم داخبره را ونه ګرځي چې د ابوجعفر ذهن تر کومه ځايه پورې رسيږي. اوس نو واوره چې زه ولې ستا د لور د تښتولو له پاره په دې نيمه شپه کې ستا کور ته راغلې يم.

مارتها ! ته اوس د قاسم بن هشام او ډيرو نورو خلکو په سترګو کې راغلې يې. او په دې توګه ته زما له پاره يوه کمزوري ګرزيدلې يې. زه په دې پوهيږم چې ته يوه کمزورې نښځه يې. که چيرې د قاسم بن هشام په سلا سره سلطان تا ونيسي نو بيا به ته د پټې محکمې د جلادانو سختۍ ونه شي زغملاې اوزه په دې هم ډاډمن يم چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دالبانوي شهزادګانو د وژلو نه تر اوسه پورې چې څومره حالات تيرشوي دي ټول به دې پټې محکمې ته بيان کړې او ته په دې هم پوهيږې چې زه دخپل ځان پر خلاف هيڅ ډول ثبوت نه پريږدم.....اوس وخت راغلې چې زه ستا دخدمتونو بدله تاته درکړم.

دابوجعفر خبرو دمارتها وينه و چه کړه. اوس نو هغه پوه شوې وه چې په دې نيمه شپه ابوجعفر دهغې کورته ولې راغلې دي. ابوجعفر خپلې خبرې بندې کړې اويوځل بيا يې په ډيره مکروه او ناولې توګه په خندا پيل وکړ. دهغه خوله دخندا نه وازه وه او توره يې په نيام کې وه چې مارسي پرې يو ناڅاپه مرګونې ګذار وکړ خو ابوجعفر يو اړخه ته ځآن واچاوه او دمارسي د توري دګذار څخه يې ځان خوندی کړ ،که چيرې دمارسي ګذار پرې لګيدلې وې نو دهغه اوږه به يې شکولې وې اودهغه د زړه پورې به رسيدلې وې. اوس نو نه يوائې هغه خپل ځان خوندې کړ بلکه خپله توره يې هم را وويسته او خپلو دواړو ملګرو ته يې هم د را ننوتلو حکم وکړ. کله چې هغه دواړه نقاب پوشان کمرې ته را ننوتل نو په مارسي باندې يې را هډ کړل خو ابوجعفر هغه وخت ډير حيران پاته شو چې مارسي د يوې ماهرې تورې وهونکې په څير ددواړو نقاب پوشانو توره وهونکو سره درنه مقابله کوله. او مارسي به ولې دهغوې مقابله نه کوله ، هغې دقاسم د ازادیدو وروسته دقاسم څخه په پرلپسې توګه دتورې وهلو درس اخسته. او اوس هغې د يوې پوهې اوماهرې توره وهونکې په څير مقابله کولې شوه.

ابوجعفر او مارتها يوې لورې ته ولاړ و او د مارسي او دوو نقاب پوښانو تر منځه يې دمارسی دتورې دوهلو دفن سيال کاوه. مارتها هم ډيره حيرانه ولاړه وه او مارسی يې کتله چې څه ډول يې کورته د راننوتو غلو دتورو په مقابله کې خپله توره جنګوله اوځان يې خوندي ساته. دشپې په تيارو کې د تورو شرنګار تر لرې لرې ځايو پورې اوريدل کيده ، زړه خادمه او ځوان کوچوان اکبر هم په خپلو خونو کې رابيداره شوي وو. دخادمې په زړه کې ويره او د ځوان اکبر په زړه کې ميړانې ټوپونه وهل. اکبر په يوه ټوپ سره خپله بستره پريښوده او په يوه منډه يې په ديوال باندې نښتې برچه راواخسته ، دهغه ذهن په ډيره ګړندی توګه دې لورې ته متوجه شوې و چې په کور باندې غلو داړه اچولې ده او يا دا چې دښمن په مارسي باندې يرغل راوې دې. په ډيره بيړه د خپلې کمرې څخه ووت اودخپلې مالکې د کمرې په لور ورغې ،کمرې ته د ورننوتلو وروسته يې چې کله وکتل چې دمارسی او دوو نقاب پوشانو تر منځه دتورو مقابله روانه ده او ترڅنګ يې مکروه اوشيطان شکله ابوجعفر خپله توره د تيکې را ويستلې اودمارتها په لور ور روان دې نو ډير زيات حيران دريان و درید. هغه باور نه شو کولې چې ابوجعفر به هم مارتها ووژني. همدا علت و چې هغه مارتها پريښوده اودمارسی دکومک له پاره يې ورمنډه کړه اوپه يوه ګذار يې د يوه نقاب پوښ په ملا کې خپل خنجر ور ننويست. په دې وخت کې مارسی هم د مقابلې څخه ستومانتيا احساسوله. په ملا خنجر خورلې نقاب پوش د زمکې سره زمکه شو خو په همدې وخت کې مارسی او اکبر دمارتها زړه چاوديدونکې چغې واوريدې اودهغې په لور يې ورمنډه کړه . داکبر سترګې دحيرانتيا څخه بيرون را وتلې وې. ځکه هغه باور نه شو کولې چې دمارتها ډير پخوانې د زړه ملګرې ابوجعفر به هم مارتها په داسې بې دردی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره ووژني. کله چې مارسی خپله مور په وینو کې ډوبه و کتله نو هر څه یی پریښوده اوهغې لورې ته یی ورمنډې کړې ، خپله توره یی هم ایسته اچولې وه ، هغې فکر کاوه چې مور یی هغوې د تل له پاره پریښودل. منډه یی کړه اودمور سره ورغاړې وته او په چیغو چیغو یی مور ته اواز کاوه ، موري ....موري ... خو دمارتها په ګیډه کې د ابوجعفر توره ښه ګرزیدلې وه . او هغې خپله اخري ساه اخسته . مارسی دخپلې مور سر را پورته کړ اوپه خپل زنګون یی کیښود او هغې ته یی په زوره زوره غږ کاوه تر څو هغه د بلې نړۍ د تللو څخه راستنه کړي.

دکمرې بل منظر هم د لیدلو وړ و . دمارسي څخه لویدلې توره اوس د اکبر په لاسو کې وه او اکبر د هغه بل پاته شوې نقاب پوښه پر خلاف په جنګ کې لګیا و . ابوجعفر خالې لاس و او په دې انتظار کې و چې که موقع او فرصت تر لاسه کړي نو دهغه وژل شوي نقاب پوښه توره به راواخلي. ځکه دهغه خپله توره دمارتها په ګیډه کې پاته شوې وه. او دمارتها تر څنګ په غم او غصې کې ککړه مارسي ناسته وه. همدا علت و چې ابوجعفر مارسي ته د ورنژدې کیدو څخه په ویره کې و . اکبر د تورې د وهلو په فن نه پوهیده. خو بیا یی هم د هغه نقاب پوشه هر ګذار په خپلې تورې باندې لکه د یوه ماهر سپاهي په څیر تم کاوه او په پوره همت سره یی مقابله مخته وړله..... خو تر څو پورې به دغه دیارلس ، څوارلس کلن هلک د ابوجعفر د روزل شوي تجربه لرونکي غدار سپاهي سره مقابله کوله ،....او بیا همداسې وشول ، دغه تجربه لرونکي نقاب پوښه اکبر پوره ستومانه کړ او بیا یی پرې د تورې سخت ګذار وکړ او داکبر یو لاس یی دهغه د تنې څخه پرې کړ. د اکبر پرې کړل شوې لاس دمارسي تر څنګ پریوت . مارسی تر اوسه پورې هڅه کوله خپله مور د مرګ دکومې څخه را وکاږي. خو دمارتها سترګې دهغې دبدن څخه بیرون را وتلې وې اودهغه وجود هره شیبه د وینې د بهیدو په خاطر زیړیده. خو ناڅآپه دمارتها د وجود رګونه ساړه شول دخپلې لور مخ ته یی و کتل.... مارسي چغې کړې او مور ته یی وویل:

موري .....موري.....دخداې له پاره ما ځانته مه پریږده.....

مارتها د مړینې په حال کې وه ،اخري ساه یی اخسته. هغې مارسي ته وکتل او د څه ویلو هڅه یی کوله دهغې اخري الفاظ داسې و....

«مم....مم....مار .....سي ! ..... اب .....بو .....فر..... دقیصر جاسوس دې.....مم.....مم.... ما ال...بان وي....شاه زادګانو ته .....زهر .....ور.....کړ.....کړی....ووو....»

مارتها مړه شوې وه ،مارسي چې کله د خپلې مورسترګې بې نوره وکتلې نو اسمان څیرونکې چیغه یی دخولې ووتله ، اوس نو هغه په دې نړۍ کې ځانته پاته شوې وه. بلکه د ابوجعفر په څیر د یوه وحشي حیوان رحم وکرم ته پاته وه. خو پخوا ددې څخه چې دخپلې مور په اړه څه نور فکر وکړي ، خپل شاته یی دځوان اکبر چغې تر غوږو شوې. مارسي داسې شوه لکه څوک چې د خوارې خوبه رابیدا ر شی. دنقاب پوښه توره دهغه په سینه کې ور

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننوتې وه..... کله چې مارسی خپل وفادار ملازم په دغه حالت کې وکوت نودهغې په وینه کې دقهر او غصې څپې نورې هم تاندې شوې ،هغه داور د بڅرکې په څیر ورمخته شوه او د اکبر توره یې راواخسته اود زخمې زمرې په څیر یې په نقاب پوښه باندې حمله وکړه . کله چې نقاب پوشه دمارسی حملې ته متوجه شوه نو خپله توره یې دکبر دسینې څخه را وویسته او ځای یې بیرته په وسله سمبال کړ. مارسی لکه د توپاني سیلې په څیر په دواړو باندې حمله ور وړه اوهمدا دهغې غلطي وه ، کله چې ابوجعفر وکتل مارسی لکه د لیونې په څیر هرې لورې ته حملې کوي نوپه ډیر زغم سره یې دهغې ګذار په خپله توره تم کاوه. مارسي دغصې څخه دې حد ته رارسیدلې وه چې د ستونې څخه به یې ډول ډول اوازونه راوتل ، د بلې اړخه نقاب پوښه هم دمارسی د تورې ګذارونه په پوره حوصلې سره اخستل ، ابوجعفر اونقاب پوشه نه غوښتل مارسی له منځه یوسي ځکه هغوې دهمدې له پاره راغلی وو چې مارسي له ځانه سره و تښتوي. په دې اساس هغوې هوډ درلود چې دغه بې عقله نجلۍ ژوندۍ و نیسي.

دمارسي څخه هم برق او بریښنان جوړه شوې وه، هغه به هرې لورې ته ټوپونه وهل اوپه هغوې دواړو به یې حملې کولې ، هغې به دومره په چالاکۍ سره حمله کوله چې ابوجعفر او هغه بل نقاب پوشه به دهغې حمله په مشکل سره دفعه کوله ، خو دا ډا ګیزه نه شوه چې د مارسي تورې به په ابوجعفر او نقاب پوش کې څومره زخمونه پیدا کړي و خو هغوې اوس هم غوښتل مارسي ژوندۍ ونیسي ځکه مارسي د ابوجعفر له پاره ډیر اهمیت درلود ، ځکه که هغه مارسی له لاسه ورکولې نو بیا خو ابوجعفر دسکندر بیګ څخه دقیصر د جاسوسۍ له پاره کار نه شو اخیستلاې. په همدې خاطر ابوجعفر دمارسی دتورې هر ګذار په ډیر احتیاط سره اخسته. خو دلږ ځنډ وروسته مارسي احساس کړه چې نوره ډیره ستومانه شوې ده او دستومانتیا څخه یې دزړه درزهار وار په وار زیاتیږي او نژدې ده چې په زمکه راپریوځي.

کله چې دمارسي په حملو کې کمښت راغې نو ابوجعفر او نقاب پوښه دواړو دهغې د نورو ستومانه کولو په خاطر په هغې پرلپسې حملې پیل کړې. اوس نو دمارسی همت نور ځواب ورکړې و ، ابوجعفر او نقاب پوښه دواړه قوی او تنومنده وګړي وو ،په داسې حال کې چې مارسی دهغوې په مقابل کې یوه ځوانه او د کمزوري وجود خاونده پیغله وه. خو نن هغې د خپل همت نه پورته مقابله کړې وه او د ابوجعفر اودهغه د نقاب پوښه ملګرې وار پار یې وارخطا کړې و . خو اوس هغې دا احساس کړې وه چې ددې دواړو غلو مقابلې ته نور دوام نه شي ورکولې ، په همدې وخت کې هغې یوه ډیره عجیبه و غریبه پریکړه وکړه او دابوجعفر په څیر د بدکړچاره خلکو څخه یې دخپلې ابرو اوعزت د خوندي ساتلو په خاطر دا و پتییله چې خپل ژوند پاې ته ورسوي،هغې نه غوښتل چې ابوجعفر یې ژوندۍ و نیسي. په همدې فکر کې یې خپل ځان په زمکه را و غورزاوه او سمدستي یې دخپلې تورې څوکه په خپلې ګیډې کې ورننویسته.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي دغه ډول له منځه تلل ابوجعفر ته د زغم وړ نه و ، هغه ډير زيات وار خطا شو ،هغه داسې وانګيرله چې ټول کار يې اوبو ويوړ. سمدستي ورمخته شو او دمارسي د ګيډې څخه يې دهغې توره راوويستله. اوپه د ډيرې واخطايي په حال کې يې خپل نقاب پوښه ملګرې ته حکم وکړ چې سمدستي مارسي په اوږه کړي او ددې ځآيه يې و کاږي. نقاب پوښه هم رامخته شو او بې هوشه مارسي يې په لاسو کې واخسته او په ډيره بيړه بيرون ووت. ابوجعفر هم ور پسې په بيړه ووت. اوس نو دابوجعفر له پاره دمارسي ژوند ډير ارزښتناکه و. هغه غوښتل ژر تر ژره مارسي ته طبې کومک ورسوي ، کله چې ابوجعفر او هغه نقاب پوښه مارسی د وژل شوې مارتها له کوره را وويستله نو هغې زړې خادمې په ډير احتياط سره د اواز د پيدا کيدو پرته د کور د انګړ دروازه و تړله. همدا زړه خادمه اوس ددې ټولو کړنو يواځنۍ شاهده وه.

ابوجعفر دخپله ځآنه سره زخمې مارسی د خپل يوه بل جاسو او فعال غړي سليم پاشا کور ته ور ورسوله. سليم پاشا د اورنه ډير مشهور معالج ډاکټر پيژندل کيده ، خو په حقيقت کې هغه هم د قيصر مهم جاسوس و ، هغه د جراحت او د طب په علومو کې پوره پوره مهارت درلود . اود خپل ذهانت او تجربې په اساس يې تر سلطاني قصر پورې لاره پيداکړې وه. د سلطان مرادخان ثاني د طبيبانو شميره شل کسو ته رسيدله. اوسليم پاشا هم دهمدې ډلې څخه يو و. په تيرو څو ورځو کې سلطاني قصر ته دشهزاده علاو الدين د کتلو له پاره د سليم پاشا تګ راتګ ډير زيات شوې و . ځکه چې شهزاده علاؤالدين د ډيرو ورځو راهيسې د ځګر په ناروغتيا ککړ شوې و ، کله چې شهزاده علاوالدين دخپلې ناروغتيا په اړه ابوجعفر خبر کړ نو هغه ورته دسليم پاشا څخه دعلاج کولو له پاره مشوره ورکړه. په داسې حال کې چې پخپله شهزاده علاؤالدين د ابوجعفر په واسطه د ځکر په ناروغتيا اخته شوې و . هغه دځو مياشتو راهيسی شهزاده علاؤالدين ته په مختلفو خوراکونو او مشروباتو کې داسې زهر ورکول و چې هغه په کرار کرار له منځه يوسي.

څو مياشتې مخته ابوجعفر داسې محسوس کړې وه چې کار يې نور په اورنه کې پوره کيدونکې دې نوپه دې خاطر يې د عثماني سلطنت ددغه ميړنې او فعال شهزاده د له منځه وړلو له پاره دغه پلان پيل کړ. ځکه د سلطان مرادخان ثاني وروسته همدغه شهزاده و چې د فوځ قيادت او قومنده به يې په غاړه اخيسته. خو ابوجعفر دهغه بل شهزاده په لور کوم فکر نه کاوه، ځکه چې له يوه اړخه هغه تنکې ځوان و اودبله اړخه ابوجعفر دا انګيرله چې په هغه کې دسلطانۍ ورځياوې نه شته . همدا علت وچې ابوجعفر د شهزاده علاوالدين سره اړيکې پيدا کړل اودخپلو مذمومو موخو د ترسره کولو له پاره يې دهغه له منځه وړل اړين و ګڼل. او اوس چې په اورنه کې دابو جعفر کارونه پاې ته رسيدونکې وو نو هغه شهزاده ته د سست اغيزکونکې زهرو نسخه ورکړه ، سليم پاشا د شهزاده علاؤالدين طبيب و خو په حقيقت کې دغه وګړې په اورنه کې د ابوجعفر نه وروسته د قيصر ستر جاسوس و . ددې ترڅنګ سليم پاشا لا تراوسه پورې د قاسم بن هشام د سترګو هم خوندي پاته و .

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې ابوجعفر زخمي مارسی له ځآنه سره د سلیم پاشا کور ته وروړه. نو سلیم پاشا یی پرته له ځنډه علاج پیل کړ ، مارسي ډیره زیاته وینه له لاسه ورکړې وه. اودهغې د ښایسته څهرې رنګ د خزان د پانې په څیر تک ژیړشوې و. هغه د ډیره وخته راهیسی بې هوشه وه اودهغې ښایسته بنو دهغې سترګې داسې ور پټې کړې وې لکه تابه ویل چې په خوارړه خوب ویده ده .....

پاته ټوله شپه سلیم پاشا د مارسي تر څنګ ناست و او دهغې د زخمونو په علاج کې مصروف و. سهار وختي یی ابوجعفر ته خبر ورکړ چې د البانیی دراتلونکې ملکې ژوند اوس د خطر نه بیرون دې نو په لمړي ځل د ابوجعفر په مخ باندې دمکر اوفریب خندا را پیدا شوه. اوس نو دابوجعفر پلان تکمیلیدونکې و. یو نظر یی مارسي ته وکتل ،کله یی چې هغه دخوب په حالت کې وکتله نو ډاډمن شو ، ابوجعفر دکمرې څخه بیرون را ووت ،دهغه تر شا سلیم پاشا هم را ووت ، په دې وخت کې ابوجعفر سلیم پاشا ته وویل:

« ډیر ښه ډاکټر صیب. زه اوس در څخه ځم. دانجلی به یو څو ورځې همدلته له تاسره اوسي. ددې ساتنه او څارنه په تا ده. که دیسوع مسیح خداې وغواړي نو مونږ به ډیر ژر هغه د سکندر بیګ لورې ته ور ولیږو اودهغه سره به خپله ژمنه پوره کړو. هغه به زمونږ ددې کار څخه دومره خوښ شي چې خپل ټول فوځ به د هونیادې د فوځ تر قومندې لاندې ورکړي ، سلیم پاشا ! زه ډاډمن یم چې دا پیغله به څو ورځې له تاسره همدلته خوندي پاته وي .....»

سلیم پاشا ورته په مثبته توګه هوکړه وکړه او ورته یی وویل « مقدسه پلاره ! ته اندیښنه مه کوه ، اوس به دانجلی دلته زمونږ سره خوندي پاته وي.....»

ابوجعفر ورته یو ځل بیا وویل: « را ته ووایه ، چې د شهزاده علاوالدین علاج دې کوم ځآې ته رسولې دې ؟» ددې خبرې دکولوسره سم دابوجعفر په څیره کې دشیطانت مسکاهم را ډاګیزه شوه.

سلیم پاشا هم په همغه توګه خندا وکړه او ورته یی وویل: « مقدسه پلاره ! شهزاده علاؤالدین به ډیر ژر دتل له پاره دنړی د ستومانتیاو څخه بیغمه او ازاد شي، ما په ډیره احتیاط سره دهغه علاج تر سره کړې دې.....»

ابوجعفر د سلیم پاشا دخبرو داوریدو وروسته د ډاډ او اطمینان ساه واخسته ، سر یی و خوځاوه او بیا یی دځانه سره فکر وکړ چې څومره ستر جاسوس دې چې د عثماني سلطنت په مرکز اورنه کې یی دسلطان مراد خان ثاني پر خلاف د جاسوسی پراخه جال خپور کړې دې او اوس دهغه دغه پلان د بریالیتوب اخري پړاونو ته رسیدلې دې. هغه فکر کاوه چې اوس نو هغه د شاهي سراغرسان او نورو خلکو په سترګو کې را لویدلې دې په دې خاطر بایدهر وخت د اورنه د پرېښولو له پاره تیار و اوسي. هغه فکر وکړ چې دهغه نایب ډاکټر سلیم پاشا تر اوسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پورې دچا تر سترګو شوې نه دې. نو په دې خاطر پاته کار به سليم پاشا ته ور وسپارل شي. په همدې فکر کې ډوب و چې سليم ته يې وويل:

« سليمه ! زه فکر کوم چې نور نو په اورنه کې زما کار پاې ته رسيدلې دې. زما خبره په غور اودقت سره واوره. کله چې دا نجلۍ د تللو وړ و ګرځي نو زه به يې د خپلې ځانه سره يو ځاې البانيه ته يوسم ، خو تر شا وروستې کارونه ، په اورنه کې بغاوت خپرول او د شهزاده علاؤالدين او قاسم بن هشام وژل او د سلطان عزل او دهغه دتخته د را پرزولو ټولې دندې تاته درسپارم. ته د ينې چرې ټول عيسايي مجاهدين ډير ښه پيژنې او زمونږ دسازش د پلې کولو په وخت کې به د ټولو خلکو سره اړيکې موجودې وې. په دې اساس ته به په دې اړه د هيڅ ډول ستونزو سر مخ نه شې.

دسليم پاشا له پاره دا ډيره دعزت خبره وه ، او تر څنګ يې يو درومند مسؤليت هم و. هغه په مؤدبانه توګه خپل سر وخوځاوه،ابوجعفر ته يې تسلي ورکړه او ورته يې وويل: « مقدسه پلاره ! تا چې ماته د صليب اعظم دخدمت کوم فرصت را کړې دې ، دهغې فرصت څخه به زه پوره پوره ګټه واخلم او دا به درته ثابته کړم چې ستا پريکړې تر څومره پورې سهې وې.»

ابوجعفر بيرته ستون شو. د ټولې شپې جنګ و جدل هغه پوره ستومانه کړې و. اوس هغې غوښتل چې ولاړ شی او ارام وکړي ، دطبيب سليم پاشا څخه يې اجازه واخسته.او دهغه د کوره را ووت. په دې وخت کې د هغه دواړه نقاب پوښه ملګرې دخپلو خپلو ځآيو په لور تللې و. هغه مارسی هملته دسليم پاشا په کور کې دهغه تر څارنې لاندې پرېښوده.

سليم پاشا هم په حقيقت کې سليم پاشا نه و ،دهغه خپل نوم « لوګان» اودهنګرې اوسيدونکې و ، نومورې د تيرو څو کالو راهيسې دلته په اورنه کې ميشت و. خو دخپل قدو قامت نه په ګټې اخستو سره يې خپل ځان ترک ښکاره کاوه. اورنه ته د راتلو وروسته هغه خلکو ته دا ډاګيزه کوله چې هغه يو ډير ستر طبيب دې او د تاتاري سيمو څخه عثماني سلطنت ته راغلې دې. هغه خلکو ته داهم وويل چې دهغه پلار د امير تيمور په دربار کې شاهي طبيب او جراح و . همدا علت و چې دسلطنت امراء ډير ژر دهغه سره اشنا شول. اوهغه يې دخپلو ځانو له پاره خاص طبيب و ټاکه. مارسي د سليم پاشا ځآې ته رارسيدلې وه او تر اوسه د خوب په حالت کې پرته وه. همدا علت و چې سليم پاشا خپلې زړې خدمتګارې ته د مارسي په اړه ځانګړې لارښوونې وکړې او پخپله د ارام کولو له پاره خپلې خونې ته ولاړ.

سهار چې د قاسم سترګې دخوبه پرانستل شوې نو فکريې وکړ چې ډير خطرناک خوب يې کتلې دې. دهغه وجود ستومانه و او زړه بې په نااشنا توګه درزيده. خو هغه نه شو احساسولې چې دا خوب څه ډول تعبير کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهمدې خوب په اړه يې فکر کاوه او د بسترې څخه راپورته شو ، دسهار دلمانځه له پاره جومات ته ولاړ. د لمانځه د فراغت وروسته بيرته کورته راستون شو ، په دې وخت کې کوچنيان هم دخوبه را ويښ شوي و. په دې وخت کې دعمر او علي عمرونه هم د پنځو او درې کالو شوی و . عمر بلکل دخپل پلار په شکل و خو علی خپلې مور سيکنې سره په شکل او قواره کې يو شانته والې درلود. خو په دې وخت کې دې دواړو کوچنيانو دخپل مور اوپلار په ځاې د قاسم او مارسي سره ډيره اشنايی پيدا کړې وه. دتيرو څو ورځو راهيسې به مارسي هره ورځ د قاسم کور ته راتله. په دې اساس دقاسم دکور دهر وګړي سره هغه پرته له کومه تکلفه کيناسته. مارسي پخپله هم يوه شوخه او شقبه پيغله وه ، په دې خاطر په څو ورځو کې دټول کور ستورې وګرزيده. يوه ورځ د قاسم مور قاسم ته دسهار د ناشتې په وخت کې وويل:

«اوس نو څه ته انتظار کوې .... اوس خو زمونږه لور غزاله جانه بايد زمونږ کور ته راوستل شي. ځکه هغه هلته دخپلې عيسوي مور سره دخوندیتوب احساس نه کوي.»

قاسم دخپلې مور په خبرو ډير حيران شو. هغه ته داسې څرګنده شوه چې په دې سهار کې د هغه د مور د خبرو او دهغه د تيرې شپې دخوب تر منځه يو ډول يوشانتوالې تر شترګو کيږي. هغه ته په ناڅاپې توګه د مارسي هغه خبره هم ياد ته راغله چې ډيره موده مخته يې قاسم ته ويلې وو ..... « زه هر وخت د خپل خوندیتوب په اړه اندیښمنه کوم »..... ډاګيزه نه شوه چې قاسم ته څه ورپيښ شول چې يو ناڅاپه يې د سهار د ناشتې څخه لاس واخست. هغه په ډير غمژنه توګه خپلې مور ته وويلې:

« مورجانې ! دارينښتيا ده چې زه د غزالې د خوندیتوب په اړه ډير اندیښمن يم، خو دسلطان د راستنيدو دمخه زه هيڅ داسې قدم نه شم اخستلې ، ځکه زه سلطان دلته په اورنه کې څارونکې اوسراغرسان ټاکلې يم. نو اوس که زه چيرې په دښمن باندې دځارنې په ځاې دواده په مراسمو کې مصروف شم نو بيا به زه دسلطان تر مخه خجالت و اوسم..... بس يو څو ورځې نور هم صبر وکړئ، څنګه چې سلطان دخپل فوځې مهم څخه بيرته را ستون شي نو مونږ به هم غزاله کور ته راوړو »

په دې وخت کې د قاسم ذهن بل ځاې کې مشغول و ، هغه چې څه ويل هغه يې په خپله هم نه اوريدل. خو دهغه په دماغ کې د تيرې شپې خوب يو ځل بيا خپلې نوکې ښخې کړې وې. ډيره نا ارامي يې احساسوله. په همدې وخت کې د قاسم دکور دروازه چا و ټکوله. د قاسم کور ته دمارسی نه پرته بل څوک دومره نه راتلل. قاسم ددروازې دهمغه لمړي ټکټک سره را پورته شو خو يو ناڅاپه ډيره حيران پاته شو چې مارسی به ولې دومره وختي زمونږکور ته راغلې وي ؟ هغه راپورته شو او په ډير بيړه دروازی ته ورغې. خو کله يې چې په دروازې کې د پټې محکمې مشر بهرام خان وکوت نو ډير حيران پاته شو ، مارسي يې له يادهووته او دا فکر يې په ذهن کې را وګرزيد

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې هسې نه چې په ښار کې ابوجعفر دبغاوت اور نه وي لګولې. هغه دروازه و ترڅه او بيرون د بهرام خان سره په خبرو شو.

« بهرام خانه ! خيريت دې ... ته ؟..... دومره سهار وختي .....؟؟»

خو دبهرام څيره دقهره تک شنه وه. دقاسم زړه هم په زوره زوره درزيده او اعصاب يې ستومانه شوي و. هغه خپل ځان د هر ډول بدې خبرې اوريدو ته تيار کړې و. په همدې خاطر يې د بهرام خان څخه يو ځل بيا وپوښتل.

« بهرام خانه !ته خو هيڅ نه وايې ؟.... دومره سهار وختي دلته څنګه راغلې يې ؟»

بهرام خان په نيولې ژبه ورته وويل « ستا له پاره زه ښه خبر نه لرم قاسم بن هشام ! زه تاته لږ څه زحمت درکول غواړم.....»

د بهرام خان د لهجې څخه دقاسم خان په تندې خولې را ماتې شوې. ځکه ضرور داسې کومه خبره شته ...هغه د بهرام خان په لهجه کې نه يواځې طنز محسوساوه بلکه دهغه تحکمانه انداز يې هم له پامه و نه ويست. خو بيا يې هم تري و پوښتل:

مقصد دې څه دې ؟..... ته ماته څه ويل غواړې ؟..... کومه خبره زما له پاره ښه خبر نه دې ؟»

«قاسم بن هشامه ! د البانوي وينځې په کور باندې چا حمله کړې ، حمله کونکو هغه هم وژلې ده او ترڅنګ يې دهغې زوړ ملازم او ځوان کوچوان هم له منځه وړې دي. دهغې ځوانه لور هم حمله کونکو له ځانه سره تښتولې ده .ددې ټولو حالاتو او ګواهيو نه دا څرګنديږي چې ددې وژونکو عملياتو شاته يو شخص قرار لري....»

بهرام دهمدې خبرو وروسته خاموشه شو. خوپه ددې وژونکې خبر په اوريدو سره په قاسم سر وګرزيد. هغه دخپلو پښولاندې زمکه خويندونکې احساسوله. دمارتها ، اکبر او زوړ خادم د وژلو خبر دقاسم لپاره لږزونکې و . اوس نو هغه دبهرام خان تحکمانه لهجه هيره کړې وه. هغه دې ته هم متوجه نه و چې د بهرام خان سره د پټې محکمې درې څلور کسان عسکر هم ولاړ دي.

هغه لا تراوسه د پيښې په چارچاپير کې ډوب و چې يو ځل بيا يې ټکان وخوړ. بهرام خان ورته وويل:

قاسم بن هشامه ! د البانوي وينځې لور مارتها د څو ورځو راهيسې ستا کور ته تله راتله. او د بهرام خان دسترګو څخه داخبره پټه نه وه..... ماته دا هم ډاګيزه شوې وه چې البانوي وينځې له تا او له تا سره دملګرې پيغلې مارسي څخه کرکه کوله. اوس ددې نجلۍ ژوندۍ غيبول او په بې رحمۍ سره دمارتها وژل همدې لورې ته اشاره کوي چې زه بايد تا سمدستي له ځانه سره بوځم او بندي دې کړم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو دقاسم پښتنی سره ورغلې وې. دهغه د بدن ویښتان را زیږه شوي و. اود یوې لمحې له پاره بې روحه ولاړ و اوبیا یی د ویرې پرته په ډیر قهر سره بهرام ته وویل: « څه ؟.....دا ته څه چټیات وایی ؟ تا خو اصل جاسوسان پریښې دي اوزما ځارنه دې پیل کړې ده. دومره ستره پیښه شوې ده ، زه د سلطنت شاهي سراغ رسانه یم او همدا وخت دې چې دمجرمانو څټونه ورمات کړم..... خو ته زما دبندې کولو خبرې کوې ؟.....»

د قاسم د ژبې څخه اور وریده ، خو بهرام خان سمدستي خپله توره لوڅه کړه او برق په څیر و غرید او ویی ویل: « قاسم بن هشامه ! ته د بهرام خان په سترګو کې نه شي ور ننوتلې. زه ستا د نیولو اوبندې کولو د ټول تیاري سره یو ځاې دلته راغلې یم. ما د پیښې د پلټون د تکمیلیدو نه وروسته ، تر هر څه دمخه شهزاده علاوالدین ته مراجعه وکړه. او درویند شهزاده ماته په ذاتي توګه حکم وکړ چې تا سمدستي له ځانه سره بندي کړم، زه د سلطاني قصر څخه نیغ په نیغه دلته راغلې یم.

اوس نو دقاسم احساس را ژوندې شوې و ، هغه ته ډاګیزه شوه چې هغه په ډیره بده توګه د جاسوسانو په جال کې را ښکیل شوې دې ، هغه فکر وکړ چې داځل بندیتوب به یی د سلطنت له پاره ډیر زیات زیانمن ثابت شي. ځکه ددښمن سازشونه هم خپلو اخري پوړونو ته رسیدلې دي. هغه دې ته هم متوجه و چې دا ځل به سلطان علاوالدین هغه په عزتمنده توګه له خپلې ځانه سره نظر بند نه کړي بلکه شونې ده چې نوموړې به دهغو دری ګونو قتلونو په جرم دجلاد توړې ته ورحواله کړي. په همدې خاطر یی پریکړه وکړه چې جلات هر ډول چې وي باید د بهرام خان لاسو کې ځان و نه نښلوي. هغه په همدې فکر کې ډوب و چې تر شا یی دروازه پرانستل شو ه، دا طاهر و ، د قاسم ورور ،هغه د بهرام خان قهر جن اواز اوریدلې و ، په دې خاطر ددروازې نه بیرون راووت. طاهر د کومې ترمخه خطرې له مخې خپله توره همداسې لوڅه راخستې وه. کله چې د دروازې څخه را بیرون شو نو سترګې یی د بهرام خان په لوڅې توړې ور ونښتې. هغه لا تر اوسه په موضوع نه و پوه شوې چې بهرام خپلو عسکرو ته حکم وکړ :

« دا سړې بې وسلې کړئ او ویی نیسئ..»

عسکر را مخته شول خو طاهر دخپلې ځایه هم ونه خوزید ، هغه د حجاز د درې منل شوې توره وهونکې او دعثماني سلطنت د توړې د وهلو د فن تر ټولو ستر استاد و. هغه درې واړه عسکر هملته تم کړل ، په داسې حال کې چې د بهرام خان سره یی ذاتي پیژندګلوي هم درلوده او په کار ورته داو چې هغه د بهرام خان څخه د مسئلې حقیقت ځانته معلوم کړې و ، خو هغه د بهرام خان په نیت باندې وپوهید. هغه دا هیله نه درلوده چې د بهرام خان څخه داسې کومه نا خوښه خبره واوري. همدا علت و چې هغې دمحکمې ددرې واړو عسکرو تر مخ خپله توره پورته کړه او د بهرام خان په ګډون یی پرې حمله ور وړه. ددروازې ترمخه د طاهر او د بهرام عسکرو ترمنځه د تورو د وهولو شړنګار له لرې لرې څخه اوریدل کیده. طاهر دخپلې توړې په زور څلور واړه سپاهیان په نڅا نڅول. اوس نو دغو عسکرو اوبهرام خان دا احساس کړې وه چې هغوې نه شی کولې ددې پوه اوماهره توره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وهونکې په مقابل کې بریا تر لاسه کړي. ..... بهرام د قاسم په سر توره نیولې وه او هغه یې په خپل قابو کې راوستې و ، دهغه په سترګو کې حیرانتیا هم وه او قهر و غضب هم. ځکه دهغه تکړه اوروزل شوي سپاهیان د طاهربن هشام ترمخه لکه د نانځکو په څیر نځیدل، بلاخره یې په قهر اوغضب سره وویل:

« طاهر بن هشامه ! زه درته حکم کوم چې توره دې کیږده ، ستا د ورور د نیولو په اړه پخپله شهزاده علاوالدین حکم کړې دی. که چیرې ته خپله توره ونه غورزوی نوزه به په شاهي کارونو کې ستا مداخله ستر جرم وګڼم او ستا د وژلو څخه به هم دریغ و نه کړم.»

خو د طاهر بن هشام توره لکه د جادو د خنجر په څیر په هوا کې نځیده ، هغه پخپله د بادو توپان په څیر څلور واړه سپاهیان پسې واخستل اوبیا یې د توري په خوزولو سره لکه د سر تیرې په څیر وخندل :

«بهرام خانه ! که ته وایې چې زه توره و غورزوم ، نه ته دهر څه لمړی زما د ورور د سر څخه توره لرې کړه. او که نه زه به تا او ستا دا کارندې د ګازرو اوملیو په څیر پرې پرې کړم.»

بهرام هیڅکله هم داسې هیله نه درلوده چې طاهر دې دشهزاده سلطان علاوالدین د نوم د اوریدو وروسته هم خپله توره و نه غورزوي. لږ څه فکر یې وکړ اوبیا یې دقاسم د سر څخه توره لرې کړه. دا د قاسم له پاره بهترین وخت و. هغه لکه سمدستي یوې لورې ته شو او بیا یې په یوه منډه ځان د هغه ځایه وویست. دا حالت د بهرام خان د هیلو پرخلاف و. کله یې چې وکتل چې قاسم خان یې د لاسو څخه ووت نو هر څه یې هیر کړل او سمدستي یې دهغه تر شا ور منډې کړې ، هغه نور سپاهیان چې د طاهر سره په توره وهلو کې مصروف و د بهرام د تلو سره سم یې د طاهر سره مقابله بس کړه او یوې لورې ته شول ، هغوي لا دپخوا څخه دعاوې کولې چې په کومه توګه ددې مصیبت څخه خلاصون وموميي. ځکه د طاهر توره پرهغوي د الله دعذاب په څیر را نازلیده. خو څنګه چې ورته د دې عذاب څخه د خلاصون لاره پیدا شوه نو شا یې را واړوله او په تیښته یې دهغه ځایه ځانونه وویستل . اوس نو بهرام خان اودهغې عسکر د قاسم په لټون پسې وتلې وو. خو په حقیقت کې هغوي قاسم له لاسه ورکړې و .....

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵

د زیجیډین ټرون

قاسم د بهرام خان اودهغه دملګرو څخه داسې ورک شو لکه دخره دسر نه چې ښکرونه ورک شوي وي ، خو په حقیقت کې هغه دخپل کور تر څنګ په یوه کوڅه کې د یوه کور په ډیوډۍ کې ور ننوتې و . خوبهرام خان اودهغه ملګرو داسې انګیرله چې هغه به تر لرې کومه ځایه پورې تللې وي . په دې خاطر هغوې دخپل فکر له مخې په یوې لورې منډې وهلې. کله چې قاسم دبهرام خان اودهغه دملګرو دسترګو څخه پټ شو نو دبرق په څیر بیرته راستون شو اودخپل کور مخې ته راغې ، دلته یې ورور لا تر اوسه توره په لاس حیران و پریشانه ولاړو. قاسم په ډیره بیړه طاهر ته وویل :

« وروره ! غزاله یې تښتولې ده .دهغې مور او دهغې ملازمین یې چې کوچوان اکبر هم په کې شامل دي وژل شوي دي ، خو بهرام خان ددې ټولې قضیې شک پر ما کوي او یو ځل بیا یې د شهزاده علاوالدین څخه زما د نیولو اوبندي کول احکام راوړي دي. خو زه غواړم چې غزاله را پیدا کړم خو شهزاده اوبهرام خان به ما دې کار ته همداسې پرې نه ږدي. خو ما پریکړه کړې چې پخپله د البانیه په لاره د غزالې د را پیدا کولو هڅې وکړم، ځکه زه په دې ډاډه یم چې غزاله د ابوجعفر کسانو د سکندربیګ له پاره ددې ځایه تښتولې ده . څرنګه چې دا ټوله پیښه د شپې په نیمایی کې ترسره شوې ده نو په دې اساس به تښتونکي تر ډیره لرې پورې نه وي تللي.»

کله چې قاسم خپل ورور طاهر ته داخبرې کولې نه هغه دخپل کور ددروازې تر مخه هملته په کوڅه کې ولاړو . خو دخبرو د خلاصیدو سره سم یې د کور اخور ته ورمنډه کړه ، طاهر هم دهغه خبرې اوریدې اودهغه سره یو ځاې د اسونو اخور ته ور ورغې. کله یې چې قاسم دآس دزین کولو په حال کې وکوت نو ورته یې وویل:

« زه به هم درسره یو ځاې ولاړ شم...»

« نه ! ته له ماسره مه ځه..... دلته په اورنه کې هرساعت د بغاوت د راپیدا کیدو ګوابښ موجود دي. ته همدا اوس د شهزاده محمد او ملکې سروین سره ووینه او د ابوجعفر د نیولو احکام تر لاسه کړه . زه سل په سلو کې ډاډمن یم چې مارتها د ابوجعفر کسانو وژلې ده.»

قاسم خپل آس تیار کړې واوپه کور کې د چاسره د کتلو پرته راووت. طاهر هم ورسره یو ځاې را روان و . په دې وخت طاهر یو ناڅاپه د قاسم د اس د زین سره تړلې وسلې ته وکتل او ورته یې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« اوه .....ستا دغشو په کڅوړه کې خو ډير کم غشي دي.....لږ صبر وکړه چې زه په کې نور غشي هم کيږدم.....»

«نه ! ...زه ددې نه زيات وخت نه شم ضايع کولې ،ځکه بهرام به په خو لمحو کې بيرته راستنيږي ، ته هڅه وکړه چې دهغه سره د سوال ځواب په ځاې سلطاني قصر ته ولاړ شې....»

طاهر هم دوخت د نزاکت احساس وکړ او خپل سر يې د اثبات په خاطر و خوزاوه.

قاسم هم سمدستي خپل آس ته قمچينه ورکړه ، خپل مخ يې د پګړۍ په لمن کې را پټ کړ، آس يې هم دهوا په څير پورته روان و او دښار په لور ورنزدې کيده.

هغه غوښتل په ډيره بيړه ډير لرې سفر وکړي ، دهغه په آند چې مارسي د تښتونکو له اړخه سهار وختي د اورنه څخه تښتول شوې ده. هغه غوښتل ژر تر ژره پنځوس کوړه سفر وکړي ځکه هغه انګيرله چې تښتونکو به لا تر اوسه پورې پنځوس کوسه سفر نه وي وهلې. او که کړې يې هم وي نو ستومانه شوي به وي. دهغه ځواکمن آس د اورنه څخه لکه د الوتونکې په څير د البانيه په لور الوت.

دبله اړخه طاهر هم سلطاني قصر ته ور رسيدلې و او شهزاده محمد او ملکه سروين يې د مارتها د وژلو او دمارسی د تښتولو څخه خبر کړل دا دملکې له پاره يو دردونکې خبر و . هغې ته مارسی ډيره ګرانه وه اودمارتها په اړه يې هم تر يوه ځايه معلومات درلود. خو کله چې طاهر د ملکې څخه د ابوجعفر د سمدستي د نيولو غوښتنه وکړه نو ملکه په ډيره سخته توګه متوجه شوه او سمدستي يې وويل:

« بې شکه چې دا وګړي سمدستي او بې له ځنډه بايدونيول شي»

خو شهزاده محمد ورته وويل چې ابوجعفر د شهزاده علاوالدين سره خاص اړيکي لري او شهزاده علاوالدين دابوجعفر د نيولو په ځاې دقاسم بن هشام د نيولو حکم ورکړې دي ، شهزاده محمد هغې ته دا هم وويلې چې قاسم د بهرام خان د پنجو څخه د خلاصون وروسته دمارسي د را پيداکولو له پاره د البانيه لاره نيولې ده..... اوس نو ملکه هم د حالاتو د نزاکت څخه پوره پوره خبره شوه او د لږې فکر کولو وروسته يې وويل:

« سهي ده ..... نو مونږ بايد د شهزاده علاوالدين سره خبرې وکړو ..... راځئ تاسې دواړه هم زما سره يو ځاې ولاړ شئ ، زه به همدا اوس د شهزاده سره خبرې وکړم....»

طاهر اوشهزاده محمد دملکې سره يوځاې د شهزاده علاؤالدين ځانګړې خونې ته راغلل. ملکه تر ټولو دمخه روانه وه. دهغې دوه کسه خادمانې دهغې ښي او چپ لورې ته روانې وې ، کله چې ملکه د شهزاده علاوالدين کمرې ته ور ننوتله نو په پالنګ باندې دپريوتې شهزاده په کتلو سره حيرانه پاته شوه. هغه په بستره باندې پروت او دښار مشهور حکيم او طبيب سليم پاشا يې د کټ تر څنګ ناست و. شهزاده د ملکې د کتلو سره سم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخپل پلار ددې سربیانی ملکې د درنښت په خاطر د راپورته کیدو هڅه وکړه. هغه د بسترې څخه بالښت را واخست او تکیه یی پرې وکړه. خو د لږ ځنډ وروسته ورته ډیر سخت ټوخې پیدا شو ، اوس نو شهزاده محمد او ملکه دواړه د شهزاده علاوالدین د ناروغتیا په اړه ډیر اندیښمن شوي و. ځکه هغوې ته دا نه وه ډاګیزه شوې چې شهزاده علاوالدین دومره سخت ناروغه شوې دي. شهزاده محمد ددې څخه څو ورځې مخته د خپل ورور د کتلو له پاره راغلې و خو په هغو ورځو کې شهزاده علاوالدین بلکل روغ رمټ و ، یواځې د تبې اوبخار تکلیف یی احساساوه. خو نن یی کله چې خپل ورور په داسې سختې ناروغتیا کې وکوت نو وجود یی ولړزید. شهزاده علاوالدین د عثماني سلطنت ولیعهد و او د سلطان مرادخان ثاني د مشرزوې اودهغه د ځآې ناستې په اساس ، سلطان ته ډیر ګران او منلې و . سلطان د شهزاده علاو الدین سره ډیره زیاته مینه کوله. محمد فکر وکړ چې که چیرې دهغه پلار ته دهغه ددې نازولي زوې دداسې خطرناکې ناروغتیا په اړه معلومات ترلاسه شي نو دغم نه به لیونې شي. محمد په ډیره غمګینه توګه مخته ورغې او خپل ورور ته یی وویل:

« ورور جانه ! ته دومره سخت ناروغه یی..... اومونږ ته یی یو خوله خبر هم را و نه لیږه.....»

محمد د خپل ورور دځواب دمخه د طبیب په لور ورمخ کړ « طبیبه ! دا ستا مسؤلیت و ، زما ورور خو ناروغه دې ، او ته دهغه معالج ډاکټر یی. تاته په کار و چې مونږ ته دې په دې اړه خبر راکړې وې.»

ملکې هم خپل شاهي شان وشوکت له پامه و غورزاوه او د شهزاده سره دهغه په تخت کیناسته ، دشهزاده لاس یی په خپل لاس کې و نیوه او ورته یی وویل « علاوالدینه ! ایا ته زمونږ څخه ناراضه شوې یی ؟ ته دومره سخت ناروغه یی او مونږ ته دې یو خوله خبر هم نه دې راکړې ؟»

« نه ! درنې ملکې ! هیڅکله هم ، دا سې څه خبره نه شته. زه تر پرونه پورې بلکل روغ رمټ وم خو نن سهار مې ناڅاپه روغتیایی حالت خراب شو ، تبه او کمزورتیا را ته د پخوا څخه وه خو نن سهار د یوه خراب خبر په اوریدو سره زما روغتیایی حالت نور هم خراب شو.»

« ستا په دښمنانو دې وي..... ، خداې دې نه کړي چې تاته به داسې کوم خراب خبر راغلې وي، هغه به کوم داسې خبر وي چې ته یی داسې خراب تراب کړې یی ؟ » ملکې په ډیره مینه د علاوالدین لاس زور کاوه او تری ویی وپوښتل.

« په حقیقت کې زما څخه یوه ډیره ستره غلطی شوې ده چې ما ستاسو په اصرار باندې د سلطنت یو ستر دښمن ازاد کړ. همدا علت دې چې مونږ نن ددې بد اوخراب خبر تر اغیزلاندې را غلو . مونږ ستاسو په غوښته قاسم بن هشام ازاد کړ خو هغه تیره شپه زمونږ د سلطنت ډیره پخوانۍ میلمنه مارتهابیګم وژلې او دهغې ځوانه لور یی تښتولې ده .....همدې خبر ..... همدې خبر مونږ ته دخپلې غلطۍ احساس را پیدا کړ او مونږ یی په بستره کې را

(c) ketabton.com: The Digital Library

پریوستلو . مونږ بهرام خان ته د قاسم بن هشام د ژوندې یا مړ نیولو حکم کړې دې ، تاسې اندیښنه مه کوئ که دا ځوان یو ځل زمونږ په لاسو کې راشی نو بیا به زما روغتیایی حالت پخپله ځاې ته راشي.»

په کمري کې شتو خلکو ټولو د شهزاده علاوالدین خبرې واوریدې او ټول پرې په خپلو خپلو ځایو کې حیران او ګوته په خوله پاته و . د سلیم پاشا په وجود کې د خوشحالۍ څپو منډې وهلې. شهزاده محمد اوملکه دواړه په دې خاطر ګوته په خوله و چې هغوې چې دکومې خبرې له پاره راغلي وو دهغې دکولو ځاې نه لیدل کیده. اود طاهر وجود د شهزاده د نیت په کتلو سره په لړزه راغلې و .

ملکه په دې فکر کې شوه چې اوس باید څه وکړل شی ؟ ناروغه شهزاده چې دسلطنت وارث و د قاسم بن هشام په اړه دخبرې اوریدو ته هم تیار نه و . نو په داسې حال کې به د ابوجعفر د نیولو له پاره حکمنامه څه ډول ترلاسه کړل شي. هغې په زړه کې دا دعا کوله چې کاشکې یا سلطان پخپله اویا د هغه کوم قاصد دهغه له اړخه کوم پیغام راوړي. شهزاده ناروغه و او ملکې نه غوښتل هغه نور هم په اندیښنو کې را لتاړ کړي. شهزاده محمد هم د ملکې په خیر په فکرونو کې ډوب و . خوطاهر په خپل ځاې ولاړ او وجود یی په دې فکرونوکې لړزیده چې که دهغه ورور د شهزاده علاوالدین په لاسو ورشي نو پایلې به یی ډیرې خرابې وې. هغه هغې ورځې ته بد رد ویل په کومې چې سلطان دهغه ورور قاسم ته د سلطنت د سراغ رسانۍ ډیر درنده او خطرناکه دنده ورسپارلې وه ، ټول خلکو په خپلو خپلو ځایو کې په فکرونوکې ډوب ناست وو چې په دې وخت کې دروازه چې دغې ځآنګړې خونې ته د رانوتلو اجازه وغوښته. شهزاده علاوالدین دروازه چې ته په پلټونکې سترګو وکتل اوبیا یی اجازه ورکړه چې را ننوځي.

دروازه چې د رانوتلوسره سم وویل چې د پټې محکمې مشر بهرام خان له تاسې سره دکتلو اجازه غواړي. شهزاده د بهرام خان د نوم د اوریدو سره سم نیغ را پورته شو او سمدستي یی بهرام خان ته د راتلو حکم وکړ. کله چې بهرام خان کمرې ته رانوت نو دهغې دحالت په کتلوسره په کمرې کې ناست ټول خلک حیران پاته شول ، ځکه دبهرام خان وینښتان په خاورو ککړو اوخیره یی د حده زیاته لویدلې اوخړه پړه وه. شهزاده ترې په سخته لهجه وپوښتل:

« بهرام خانه ! داسې معلومیږې چې تا دسلطنت غدار له ځانه سره نه دې راوړې ؟»

خو بهرام خان شهزاده ته دځواب ورکولو په ځاې په ویستلو او برندو سترګو طاهر ته وکتل اوبیا یی دیوه ماشوم په خیر د شاهی ادابو د په نظر کې نیولو پرته چیغې کړې او ویی ویل:

« دغه دې.....دغه دې درونده شهزاده ! دغه دې هغه شخص چې خپل ورور قاسم بن هشام ته یی د تیښتې له پاره لاره برابره کړه ، دا د قاسم بن هشام مشر ورور طاهر بن هشام دې. سمدستي ددې نیولو حکم ورکړئ. درونده

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهزاده ! دغه وګړي په همغه وخت کې چې ما غوښتل د قاسم بن هشام په لاس کې زولنې ور واچوم ، زما په سپاهيانو يې حمله وکړه او معامله يې بدله کړه. درونده شهزاده ! دا د قاسم بن هشام ورور دې او ډير خطرناکه توره وهونکې دې ، بې شکه چې دا به هم دخپل ورور سره په دې سازش کې ورګډ وي.»

طاهر خو پريږده چې دغه حالت د شهزاده محمد ، ملکې او ان د سليم پاشا له پاره هم د توقع وړ نه و. دملکې او شهزاده محمد په اميدونو باندې ګرد پريووت. طاهر هم په ډيره بده توګه وارخطا شوې و. هغه هيڅکله هم دا نه وه انګيرلې چې دداسې حالاتو سره به هم مخ کيږي په داسې حال کې چې شهزاده علاوالدين خپلې سترګې پرانستې وې او په طاهر کې يې ورننويستې وې ، د طاهر زړه هم په زوره زوره درزيده ، خو څرګنده نه شوه چې ملکې څه ډول همت و کړ او شهزاده علاوالدين يې خپلې لورې ته متوجه کړ. او ورته يې وويل:

بلکل غلط..... د بهرام خان پلټنه بلکل غلطه ده. مونږ په پوره ډاډ سره ويلې شو چې دالبانوي وينځې وژل اودهغې د لور د تښتولو په پيښه کې قاسم بن هشام هيڅ ډول لاس نه لري بلکه دا کار د قيصر دجاسوسانو له اړخه تر سره شوې دي. دا جاسوسان نه يواځې په اورنه کې دبغاوت د پيداکولو له پاره کار کوي بلکه غواړي خپل ستر دښمن قاسم بن هشام هم دخپلې مخې څخه لرې کړي. علاوالدينه ! ته د غصې اوقهر په وخت کې په بيړه کومه پريکړه ونه کړې. معظم سلطان به څه کتلې وی چې قاسم بن هشام يې شاهي سراغ رسان ټاکه.

شهزاده ته د ملکې خبرې د زغم وړ نه وې ،او لکه دتنور په اور کې سوزيده. بيا يې په لړ څه سخته لهجه وويل:« درنې ملکې ! د سلطنت په امورو کې زمونږ د سترګو ليد تر هغو ځايو پورې رسيږي چې د محل درنې بيبيانې يې نه شي کتلې. ته په کومو دلايلو د قاسم بن هشام څخه دومره ملاتړ کوې ؟ په داسې حال کې چې دهغه په خلاف زمونږ سره دهغه د جرم ټول شواهد موجود دي. دشهزاده په خبرو سره ملکه په خپل ځاې کې په لړزه راغله. په دې وخت کې په خونه کې موجود طبيب سليم پاشا مختەراغې اوپه ډيره مؤدبه توګه يې شهزاده ته وويل :

«درونده شهزاده ! د درنې ملکې همدردی دقاسم بن هشام سره شوني نه ده بلکه دهغې همدردي به دمارتها بيګم سره شوني وي. ځکه چې درنې ملکې به په يقين سره د البانوي وينځې مارتها بيګم سره سيمه ايزه مينه اومحبت درلود. په دې اساس د معظمې ملکې خبره بايد له نظره و نه غورزول شی.»

دسليم پاشا په خبرو ملکه و بګنيده، که څه هم دا په څرګنده توګه د ملکې سره د خواخوږۍ جمله وه ، خو په حقيقت کې دا يو ژور طنز و ، شهزاده محمد هم دا طنز په ښه توګه محسوس کړې و ، خو شهزاده علاوالدين د سليم پاشا په دې خبره ډير سخت غبرګون و ښودا و په قهرجنه توګه يې سليم پاشا ته وويل: «طبيبه ! ته پوهيږې چې دملکې په ملاتړ کې ته څومره په غلطه روان يې. معظمه ملکه د کومې البانوي وينځې سره د سيمه ايز محبت په ځاې زمونږ سره ډيره مينه اومحبت کوي. زه ستا په خبرو باندې ډير زيات خفه شوم ، » ناروغه شهزاده په سليم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاشا باندې سترګې را برګې کړې ،سلیم پاشا د شهزاده دقهر څخه ډیر وارخطا شو او پښې یې په لړزیدو راغلې. او د یوه مکارې ګیدړې په څیر یې خپل لاسونه غبرګ کړل اودملکې په پښو کې ولوید او په ډیر منت او زاریو سره یې ورته وویل:

« درنې ملکې ! دا حقیر او کمتر شخصیت په خپلو خبرو ډیر زیات پښیمانه او نادم دې ، زما د وینا مقصد هغسې نه و چې څنګه تړې واخستل شو ، په دې اساس زه د زړه له کومې له تاسې څخه د خپلو دغو خبرو په اړه بښنه غواړم»

ملکې د سلیم پاشا دغه غورزې پرزې دسترګو وغورزولې او شهزاده علاوالدین ته یې وویل:

« علاوالدینه ! په دې وخت کې په اورنه کې ددښمنانو له اړخه د بغاوت ګوابښونه تر مخه دي. زه غواړم چې ته کوم تیز تلونکې قاصد سلطان ته ورولیږې اودهغه څخه نیغ په نیغه لارښوونې تر لاسه کړې. مونږ ته مارتها بیګم ډیره ښه معلومه وه. او د هغې کورته د غرب دخطیب ابوجعفر د تلو راتلو په اړه مو هم پوره معلومات درلود. اوس هم مونږ په همدې فکر کې یو چې تاسې د قاسم بن هشام پر خلاف خپله نیوکه کمه کړئ اودهغه په ځاې د ابوجعفر څارنه پیل کړئ.»

ملکې د شهزاده لمړنۍ خبرې هم له یاده وویستې او دخپل مقصد خبره یې بیرته د هغه تر مخه راغبرګه کړه . ان تر دې چې هغه ته یې د ابوجعفر د نیولو مشوره هم ورکړه. اوس نو شهزاده محمد هم غوښتل چې د ملکې ملاتړ وکړي نو په دې اساس یې وویل:

« درونده وروره ! مونږ د قاسم بن هشام د دوست په څیر تاسې ته دا په دعوې سره وایو چې دقاسم په څیر سرښندونکې مجاهد به هیڅکله هم د سلطنت دښمن و نه اوسي.»

د شهزاده محمد په خبرو سلیم پاشا مات مات شوې و. طاهر هم اوس لږ څه په ځان پوهیدلې و. خو شهزاده علاوالدین د هیچا دخبرو منلو ته تیار نه و. هغه د ټولو مشورې اوخبرې له پامه وغورزولې او نیغ په نیغه یې دبهرام خان څخه دقاسم د نیولو او دهغې د تیښتې په اړه د راپور داوریدو حکم وکړ. بهرام خان اوس هم طاهر بن هشام ته په سوزونکو سترګو کتل. هغه مخته ورغې اودشهزاده تر مخه یې په ډیرې مؤدبې توګه خپلې خبرې پیل کړې:

« درونده شهزاده ! مونږ قاسم بن هشام نیولې و. خو دهغه ورور طاهر د کوره راووت او دخپلې تورې په واسطه یې زمونږ په سپاهیانو باندې حمله وکړه ، قاسم هم د همدې فرصت نه ګټه واخسته او زمونږ د لاسو څخه ووت.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« خو بهرام خانه ! .....هغه نجلی څه شوه چې تاسې ویل چې قاسم بن هشام تښتولې ده . ایا د قاسم د کور څخه هغه نجلی یا بله کومه داسې ننبه ننبانه ترلاسه شوې ده ؟»

کله چې شهزاده د بهرام خان څخه دا پوښتنه وکړه نو سلیم پاشا په خپل ځاې په زمکه کې ننوت . ځکه مارسی دهغه په کور کې وه . خو هیچا هم دهغه په لور کومه توجه ونه کړه . خو د شهزاده د پوښتنې سره سم په بهرام خان سر وګرزید. که چیرې مارسي قاسم تښتولې وې نوهغه به خامخا دهغه په کور کې را پیدا شوې وې. بهرام ډیره پلټنه وکړه خو مارسي یې پیدا نه کړه اوپیدا کولې یې هم نه شوه . او اوس دبهرام خان څخه شهزاده د مارسي په اړه پوښتلې وو . بهرام خان ورته په ماته ژبه وویل:

«درونده شهزاده ! زه خجالت باسم چې ما تر اوسه پورې مارسي نه ده پیدا کړې»

په کمرې کې عجیب حالت حاکم و . شهزاده ناروغه او کمزورې و . په همدې خاطر شهزاده محمد او ملکې نور څه ویل نه غوښتل. بلاخره شهزاده په داسې حال کې چې خپل اړخ یې بدلاوه بهرام خان ته وویل:

« بهرام خانه ! هغه نجلی باید را پیدا کړل شي ، د اورنه کونج کونج و لټوئ ، قاسم که ګنګار وې او که نه ، تر نن مانښامه پورې یې زما مخې ته راوړئ.»

شهزاده ستومانه شوې و ، دابوجعفر ارامو زهرو دهغه وجود دننه خوړلې و . ملکې محسوس کړه چې شهزاده نور دخبرو وړتیا نه لري. نو را پورته شوه او د تللو اجازه یې واخسته.

« علاوالدینه ! په دې خبرو ځان دومره مه کړَوه. دغه ډول پیښې باید د شهزادګانو په ژوند باندې اغیز ونه کړې. ته زما د مشورې په مطابق د سلطان په لور یو ګړندې قاصد و لیږه ، انشاءالله چې ټول حالات به په سهې لاره ولاړ شي.»

کله چې شهزاده محمد ، ملکه او طاهر د شهزاده علاوالدین دکمرې څخه بیرون را وتل نو شهزاده د طاهر په لور مخ کړ او ورته یې وویل :

« طاهر بن هشامه ! د سلطنت مجرم ته د تیښتې لاره ورکول ډیر ستر جرم دې. خو مونږ تا ته د معظمې ملکې دملګرتیا په اساس ښښنه کوو . اوس ستا دنده ده چې دبهرام خان سره یو ځاې دد ې نجلی په پیدا کیدو او د قاسم بن هشام په نیولو کې مرسته وکړې.»

د شهزاده دخبرو په اوریدو سره طاهر بن هشام په ډیره ناخوالې سره د اثبات په توګه سر و خوځاوه ، اودملکې تر شا بیرته روان شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

طاهر دسلطاني قصر څخه د راستنيدو وروسته نيغ په نيغه کور ته راغي. ډير زيات انديښمن و ، کله چې کورته راغې نو ټولو تري د قاسم په اړه وپوښتل. خوطاهر ورته په لنډه توګه وويل چې قاسم روغ رمټ دې او ډير ژر به بيرته راستون شي. خو په حقيقت کې هغه په خپله ډاډه نه و. هغه ټوله ورځ د قاسم اودهغه د سفر په اړه په فکر کې ډوب و . کله چې شپه شوه نو د طاهر نا ارامتيا نوره هم ډيره شوه. په داسې حال کې چې هغه دخپلې کورنۍ ټول غړي په يوه ډول ډاډمن کړي و خو پخپله ټوله شپه په بستره کې اوښت را اوښت. ټوله شپه يې په همدې حال کې تيره کړه خو قاسم بله ورځ هم را ستون نه شو.

ډيرې ورځې شوې وې چې قاسم د البانيې په لور په سفر روان شوې و ..... همدا نن سهار طاهر ته خبر راغلې و چې سلطان بيرته را ستون شوې دې. د طاهر له پاره دا خبر ډير خوشحالونکې و . خو دخپل ورور قاسم د ورکيدو په اړه انديښمن و . هغه هوډ وکړ چې همدا نن د سلطان سره مخ شي او د حالاتو څخه يې خبر کړي. تر څو سلطان دقاسم او غزالې د ورکيدو په اړه کوم قدم واخلي.

هغه دسلطان دربار ته ورغې ، او دسلطان سره يې وکتل ، سلطان يې خبرې په ډيره سړه سينه واوريدې. خو څه ځانګړې دلچسپې يې دهغه دخبرو سره څرګنده نه کړه. يواځې همدومره يې وويل: « طاهر بن هشامه ! ته په ډاډمنه توګه په خپل کور کې اوسه.مونږ د ټولو حالات څارنه کوو . تاته ډاډ درکوم چې ستا ورور ته به هيڅ زيان نه رسيږي ، ته ولاړ شه او په دې اړه هيڅ ډول انديښنه مه کوه.»

دطاهر له پاره دسلطان خبرې هسې غولونکې معلومې شوې خو بيا هم طاهر يوه نا اشنا حوصله محسوس کړه. دا ځل چې کورته را ستينده نو انديښنې يې نيمايې را کمې شوې وې.

سلطان د قونيا د بغاوت د ځپلو نه وروسته بيرته بريالې را ستون شوې و .ځکه د کرمانيا امير د سلطان دلښکر تر مخه په هيڅ ځاې کې نه و تم شوې. بلکه د کوچنۍ اسيا په ټوله سيمه کې هغه مخته په تيښته و او سلطان يې تر شا ور روان و . بلاخره د کرميا امير د سلطان په لاسو سخته ماتې وخوړله. او سلطان دهغه دماتې څخه وروست اورنه ته را ستون شوې و . هغه دخپل پخواني پلان له مخې بايد د قونيا دبغاوت د ځپلو وروسته دشهاب الدين پاشا په لور تلوتللې واې. خو د کرميا دامير سره د پرلپسې جنګ په واسطه په هغه ناوخته شوې و .او شهاب الدين پاشا هم د « وازاګ» د سيمې څخه د بلقان تر دري پورې ماتې خوړلې وه ، سلطان ته هم د شهاب الدين پاشا دماتې خبر په کوچنۍ اسيا کې ور رسيدلې و. همدا علت و چې هغه په ډيره بيړه بيرته اورنه ته را ستون شو ، دهونيادې سره د جنګ په وخت کې دسلطان دخور ميړه محمد چلپې هم ددښمن په لاسو کې پريوتې و . کله چې سلطان بيرته خپل شاهي محل ته راستون شو نو دهغې غمځپلې خور ورته په ژړيدونکو سرو سترګو مخې ته راغله. اودخپلو کوچنيانو واسطه يې ورکوله او دخپل ميړه د راخلاصون له پاره يې تري غوښتنه کوله. دبله اړخه دسلطان مشر زوې علاوالدين دمرګ په بستره باندې پروت و ، هغه ته اورنه ته د راستنيدو دمخه د ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

حالاتو په اړه پوره پوره معلومات تر لاسه شوې و خو محل ته د راستنيدو وروسته يې چې کله د شهزاده علاوالدين حالات وکتل نو هر څه تري هير شول ، سلطان دا محسوسوله چې الله تعالي هغه په ډيرو سختو ازمينټونو کې را ګيرکړې دې. هغه دناروغه شهزاده څخه د قاسم يا ابوجعفر په اړه هيڅ ډول پوښتنه و نه کړه. بلکه ددخپلو ستونزو دحل له پاره يې شپې شپې په دالله په درګاه کې په عبادت تيرولې اودهغه څخه يې دخپلو ستونزو د حل له پاره مرسته غوښتله.

د حيرانتيا خبره دا وه چې هغه تر اوسه پورې دابوجعفر اويا بهرام خان په اړه هيڅ هم و نه پوښتل.او نه يې په هغوې باندې لاس واچاوه. پخپله ابوجعفر هم دسلطان په دې سلوک باندې حيران پاته و. په داسې حال کې چې د شهزاده طبيب سليم پاشا هغه په دې پوه کړې و چې سلطان په ډيرو خبرو باندې پوه شوې دې. خو سليم پاشا هم په دې حيران و چې سلطان ته دمحل درارسيدو تر مخه دا ټول معلومات څه ډول ور رسيدلې دې. اوس نو ابوجعفر دپخوا څخه ډير محتاط ګرزيدلې و ، هغه ډډير چالاکه اومکار شخصت مالک و ، دهغه شپږم حس هم را بيداره شوې و. هروخت به يې غوږونه بيداره و ،ځکه هره ګړۍ دخپلو نيولو تر ګوابښ لاندې و . هغه ته د قاسم ورکيدا اود سلطان د رازه ډکه چوپتيا د کوم ستر توپان دراتلو تر مخه دخطر زنګ حسابيده. اوس نو ابوجعفر په دې فکر کې شو چې دهغه پخواني جوړ شوې پلان به اغيزمن ثابت نه شی ،اول يې فکر وکړ چې په جوړ کړل شوې پلان باندې بايد سمدستي اوپرته له ځنډه عمل وکړل شي ..... خوهغه دسلطان په چوپتيا باندې نه پوهيده . په سلطانی قصر کې دهغه جاسوسانو هغه ته هر ګړۍ د قصر خبرونه ور رسول، ددې جاسوسانو په سر کې پخپله سليم پاشا شامل و

يوه ورځ سليم پاشا ابو جعفر ته وويل : چې سلطان د خپلې خور دميړه محمد چلپي د خلاصون له پاره دصليبيانو د فوځونو دمشر هونيادې سره د خطونو دليږلو را ليږلو په واسطه اړيکې کلکې کړې دي.... د ابوجعفر له پاره دا خبر دهغه دهيلو څخه پورته و. هغه ته دا ډاګيزه شوې وه چې دسلطان خور به سلطان مجبوروي چې هغه دهونيادې د پنجو څخه دخپلې خور ميړه محمد چلپي را ازاد کړي ، په همدې اساس يې د حيرانتيا ښوولو پرته وويل:

« نو ايا دسلطان دهونيادې څخه د بدلې د اخستلو او په هنګري باندې د لښکر کشۍ اراده پرې اينبې ده؟»

دابوجعفر دخبرې په ځواب کې سليم پاشا وويل: « نه ! سلطان دصليبي لښکرو پرخلاف تل دخپلو عسکرو په تيارولو کې مصروف وي.....د خپلې خور د ميړه دخلاصون لاره يې يواځې د ديپلوماتيکو لارو څخه اړيکي نيولي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن سبا سلطان د څلورو خواو څخه په غمونو کې را ګیر و . دهغه مشر زوې علاوالدین هم اوس ژر تر ژره دهغه ځاې ناستې نه شو کیداې. نو که چیرې په همدې حالاتو کې سلطان ووژل شي نو د عثماني سلطنت دروازې به په مکمله توګه و ټړل شي»

دسلیم پاشا دخبرو د اوریدو په وخت کې ابوجعفر دخندا اوخوشحالۍ نه شین و اوبیا یې وویل:

« ته څنګه دا ویلې شې ؟ د سلطان کشر زوې شهزاده محمد هم دادې د ځوانۍ په درشل کې پښه ږدي.»

« نه ! مقدسه پلاره ! له یوې خوا محمد ډیر کوچنې دې ،او دسلطان د وژلو وروسته به هغه ددې جوګه نه وي چې د عثماني سلطنت تخت باندې کینې او سلطنت کنترول کړاې شي. بله خبره داده چې هغه ډیر بې عقله او نا اهله دې. مونږ ته دعلاوالدین له لورې پوره ګوابښ موجود و چې د علاوالدین په لمنځه وړلو سره به هغه د تل له پاره تم شي.

ابوجعفر ډیر خوشحاله و . د سلیم پاشا دخبرو څخه هغه داسې انګیرله چې اوس نو د اورنه لوبه دهغه په لاسو کې ده. خو په ناڅاپې توګه د سلطان خاموشي ورته را یاده شوه. ددې سره نا ارامه شو او سلیم پاشا ته یې وویل:

« لوګان ! زما شپږم حس د سلطان له لورې ډاډمن نه دې. ماته هره شیبه داسې څرګندیږي چې دسلطان څارونکې ډله زما پټه څارنه کوي. اوهمدا اوس هم دلته چیرې موجود دي..... نن ماته ددې له پاره را بللې یې چې دمارسي د روغتیایی حالت په اړه درڅخه وپوښتم ، زه پوهیږم چې زه باید ددې نه زیات په اورنه کې پاته نه شم .

سلیم پاشا د ابوجعفر خبرې په ډیر غور اودقت سره واوریدې خو کله یې چې دابوجعفر د تللو خبره واوریده نو غوني یې زیږ شو ځکه هغه پوهیده چې دابوجعفر د تللو وروسته به په اورنه کې دقیصر د جاسوسانو ټول مسؤلیت دهغه په غاړه کې پریوځي. په دې اساس یې په ډیره ناهیلې توګه د ابوجعفر څخه و پوښتل:

« مقدسه پلاره ! مارسي اوس بلکل روغه رمټه ده. خو د اوږد سفر اویا د ګاډۍ د سپرلۍ څخه یې زخمونو ته زیان رسیدلې شي. غوره خو دا وه چې تاسې هغه په کومه نرمه ګاډۍ کې دالبانیې په لور بوتللې واې.....تاسې خو ددې ځایه ځئ ، خو زه په دې انګیرم چې په اورنه کې به د اور دبلیدو کار کله پیلوو .....»

« لوګانه ! ته اندیښنه مه کوه. ابوجعفر په خامو لوبو باور نه لري ، ما د هر څه له پاره پوره تیارې نیولې دي. زه اوس د سلطان د عکس العمل منتظر یم. یاد ساته چې په اورنه کې د بغاوت د خپرول اصل مقصد دادې چې سلطان د صلیبي مقدسو لښکرو پر خلاف دلښکرکشۍ جرءت هم ونه شي کړاې. هغه ته دلته په دارلسلطنت کې دومره ستونزې راپیدا کړل شي چې هغه پرې دهونیاډې څخه د بدل د اخستو فکر پریږدی. نو که چیرې مونږ ته خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه مقاصد په ښار کې د بغاوتونو اوفسادونو د پیلولو پرته تر لاسه کیدې شي نو بیا خو به مونږ په موقته توګه د بغاوت پلان شاته پریږدو . خو ته سلطان ته دزهرو د ورکولو په پروګرام باندې فکر وکړه ..... خو که چیرې سلطان د هونیاړې پر خلاف د خپل لښکرو د لیږدولو فکر پرې نه ږدي نو بیا به دا ستا مسؤلیت وي چې په ینې چرې کې عیسایی مجاهدین د فساد اوبغاوت په لور را کاږی ، په ښار کې به په هر ځاې کې اورنه و لګوئ تر څو سلطان دلښکرو د کوچ کولو اراده پرې ږدي.

سلیم پاشا په ډیره حیرانتیا سره دقیصر ددې جاسوس خبرې اوریدې. هغه ابوجعفر ته ددې پلان په جوړولو مبارکې ورکړه ، اوس نودهغه تر مخه حالات بلکل روښانه شوي و. د ابوجعفر د تللو وروسته هغه ته د سلطان په حرکاتو باندې څارنه کول ور په غاړه وو . نو که چیرې سلطان دصلیبي لښکرو په خلاف د کوچ کشې څخه لاس اخسته نو په ینې چرې کې دبغاوت اوفساد تم کول د سلیم پاشا مسؤلیت و او که سلطان دخپلې ارادې څخه لاس نه اخسته نو بیا دسلیم پاشا دنده وه چې په ینې چرې کې دبغاوت اوفساد را پارولو له پاره خپلو جاسوسي شبکو ته حکم ورکړي . خو دهغه تر مخه د سلطان د وژلو په پلان باندې دروند کار هم پروت و .

ابوجعفر اوسلیم پاشا تر ډیره پورې په خپلو راتلونکو پروګرامونو باندې خبرې کولې. بلاخره دوې پریکړه وکړه چې د اورنه څخه دابوجعفر سمدلاسه وتل مناسب دي ځکه چې دقاسم ورکیدل او دسلطان د رازه ډکه چوپتیا د ابوجعفر له پاره د خطر د زنګ په څیر شمیرل کیده. په دې اساس د سلطان د وژلو څخه دابوجعفر تر تښتیدو پورې ټول پلان جوړ کړل شو ، ددې وروسته سلیم پاشا د ابوجعفر څخه اجازه واخسته اودخپل کور په لور روان شو .

بله ورځ د جمعې مبارکه ورځ وه . ابوجعفر د اورنه ستر اومشهور خطیب و . اوهغه نه غوښتل چې د اورنه خلک دجمعې دخطبې پرته پریږدي. په همدې خاطر هغه د جمعې دخطبې وروسته اوبیا د شنبې په شپه دشپې په تیاره کې مارسي له ځانه سره داخستلو اود البانیه په لور د تللو پروګرام جوړ کړ. ترځنګ یې د هر نا څاپې حالت د راپیدا کیدو له پاره یې هم خپل پلان تر تیب کړ. اوهغه دا و چې که چیرې ابوجعفر په ناڅاپې توګه د سلطنت د سپاهیانو له اړخه و نیول شي نو په ینې چرې کې دهغه تیارې ډلګی به هغه د پخوا څخه د جوړ شوي پلان سره سم د توري په زور دهغوي د لاسو څخه ازادوي او دښار نه به یې بیرون کوم پټنځاې ته رسوي. هلته به دهغه تجربه لورنکې ملګري دمارسی سره یوځاې شتون ولري اوپه دې توګه به داخلک د برق په څیر په تیزۍ سره دهغه ځایه فرار وکړي.

شونې ده چې د ابوجعفر په برخلیک کې به ددغې بلې لارې د تښتیدو پلان جوړ شوې و . ځکه ، هغه وخت چې هغه د سلګونو خلکو تر مخه د جمعې د لمانځه له پاره خطبه ورکوله نو ډیر حیرانونکې حالت را مخته شو اوهغه دا چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابوجعفر د جمعې د لمانځه د خطبې له پاره ولاړو او خطبه یې ورکوله، خلک په ډیر ادب او درنښت سره ناست او خطبه یې اوریده. په همدې وخت کې د ممبر سره نژدې یو اوږود ځوان راپورته شو ، دې ځوان خپل مخ په خپلې لونګۍ باندې پوښلې و ،ابوجعفر په منبر ولاړو خطبه یې ویله چې دغه ځوان د ممبر خواته ور روان شو او هملته و درید. ټول خلک دهمدې ځوان لورې ته متوجه شول ، په جومات کې په سلګونو خلکو په ډیره حیرانتیا سره دې ځوان ته کتل. کله چې ابوجعفر دغه ځوان خپلې لورې ته په راتلو وکوت نو وینه یې وچه شوه. هغه هیڅ نه پوهیده چې څه کیږي ، لمړۍ خویې ژبه درنه شوه، بیا سمدلاسه خاموشه شو او په ټرټره ژبه یې ددې ناپیژندل شوي ځوان څخه وپوښتل:

«ته څوک یې ؟او څنګه دې دجمعې دخطبې د ویلو په وخت کې د راپورته کیدو جرءت کړې دې ؟»

په جومات کې دناستو خلکو زړونه په سینو کې درزیدل، دې ځوان د ابوجعفر خبرو ته هیڅ اعتنا و نه کړه. او نه یې دهغه دخبرو ځواب ورکړ. هغه ودریداوخپل مخ یې په جومات کې ناستو خلکو ته را واړاوه. داسې بریښیده لکه چې په جومات کې ناستو خلکو ته یې څه ویل غوښتل ، بیا یې د څولمحو د ځنډ وروسته په لوړ اواز وویل:

د جمعې د لمانځه ډیرو درنو حاضرینو !.....دغه کس چې تاسې یې د مغرب د خطیب په نامه پیژنۍ او ستاسې تر مخه د شلو کالو راهیسې دلته د جمعې د لمانځه خطبې ورکوي.....مسلمان نه دې..... بلکه یو پوخ عیسوي دي ، دا شخص دلته په اورنه کې دقیصر د جاسوسي دستګاه مشري په غاړه لري....

درنو حاضرینو ! تر اوسه پورې ستاسې په خاطر سلطان ددې شخص د نیولو څخه ځان ژغورلې دې. ځکه دروند سلطان په دې ویریده چې د ابوجعفر په نیولوسره به تاسې فساد جوړ کړئ ، په دې اساس هغه د ډیرې اوږدې مودې د انتظار او پلان جوړولو وروسته داپریکړه وکړه چې ابوجعفر په دې درنه ټولنه کې و نیول شي.»

په دې وخت کې دابوجعفر حالت هم دکتلو وړ و. دغه شخص چې په هر ډول ناوړه حالاتو یې د قابو پیدا کولو وړتیا درلوده ، نن یې وار و پار وار خطا و او ټولې تجربې یې تر مخه ناکامې معلومیدې. دسختې یخنۍ په موسم کې هم دهغه تندې اووجود په خولو کې ډوب و. دهغه مخ ته په کتلوسره به هر کس داسې انګیرله چې دهغې د رنګونو څخه وینه ویستل شوې وي.

اوس هغه ته د قاسم د ورکیدو او دسلطان د اوږدې خاموشئ اصلي سبب ډاګیزه شوې و ، اوسلطان همداسې پلان جوړ کړې و. دابوجعفر جاسوسانو ته دا ډاګیزه شوې نه وه چې ابوجعفر به د جمعې د ورځې دخطبې په وخت کې د خلکو د ټولنې تر مخ نیول کیږي. دلته نه دهغه تر څنګ کوم ساتونکي و او نه دهغه څخه دفاع کونکي. په دې ټولنه کې یواځې یو داسې کس و چې هغه د ابوجعفر د جاسوسي تنظیم غړیتوب درلود ، کله چې هغه ابوجعفر دغسې په شرمیدلې حال کې وکوت نو همت یې وکړ او ممبر سره نزدې ولاړ دغه اوږود قامته ځوان ته یې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته درواغ وایی ، د جومات په خطیب باندې دداسې دروند الزام په لګولو سره تا خپل مرګ ته اواز کړې دې. دا ټولنه به تا ژوندې پرې نه ږدي. که ته دومره بهادر انسان یې نو خپله ځیره دې ولې پټه کړې ده .... له تاسره دخطیب په خلاف هیڅ ډول ثبوت نه شته ، مونږ د مغرب دخطیب مریدان او مقتدیان یو، مونږ به تاته ستا داګستاخي هیڅکله هم ونه ښښو .»

دې سړي په ډیره احساساتي توګه داخبرې کولې ،کله چې ابوجعفر خپل دغه جاسوس په دې توګه وکوت نوهغه هم خپل ځان کنترول کړ ، دهغه دماغ هم بیرته کار پیل کړ اوپه ډیره سخته توګه یې د لمانځه په دې جمعه کې خلکو ته وویل:

« دا بدکړچاره انسان و نیسئ ...دې د اسلام یو ستر خدمتګار ته د لمانځه په دې ستره ټولنه کې عیسایی وویلې او په دې توګه یې دعثماني سلطنت سپکاوې کړې ....»

خلک حیران دریان پاته و او لا دپخوا څخه په خپلو منځو کې پس پسکې پیل کړې وې ، یو شمیر احساساتي ځوانانو په پرلپسې توګه خپل اړخونه بدلول را بدلول. کله چې دمغرب خطیب حکم وکړ نو هغه احساساتي ځوانان راپورته شول او دممبر په لور دهغه ځوان د نیولو له پاره را مخته شول خو تر اوسه لا هغوې یو قدم هم نه و اخستې چې په جومات کې یو انګازه کونکې غږ را پورته شو.....دا انګازه کونکې اواز د چا وو ..... دا د سلطان مرادخان ثاني د ساتونکې ډلې د قومندان او سپه سالار « طغرل بیګ » اواز و . طغرال بیګ د زمري په څیر و غړمبید او وویی ویل:

« خبردار ! هیڅوک د خپله ځایه ونه خوزیږئ»

طغرل بیګ په خپلو لاسو کې خپله لوڅه توره نیولې وه اوهرې لورې ته یې خوزوله. دهغه ترشا د شاهي ساتونکې ډلې ډیر ښه او غوره سپاهیان دخپلو لوڅو تورو سره یو ځاې ولاړ و . د لمونځ کونکو دډلې څخه چې هر څوک په کوم ځاې کې را پورته شوې و هغه بیرته هملته په خپل ځاې کې کیناست. اوس نو دممبر سره ولاړ نقاب پوشه ته کوم ګوابښ نه و موجود . په دې خاطر یې د خپله مخه د پګړۍ څنډه لرې کړه . دا قاسم بن هشام و . چې څو ورځې مخته د مارسی د پیدا ینبت له پاره د البانیه په لور تللې و . هغه په ډیره بیړه په یوه شپه اویوه ورځ کې خپل سفر وهلې و . خو هغه ته په ټوله لار کې داسې ننبې ننبانې تر لاسه نه شوې چې دمارسی تښتونکی پرې تللې وي. هغه په ځاې ځاې د خلکو او دهقانانو څخه هم په دې اړه و پوښتل خو هیڅ درک ورته و نه لګید. اوس نو هغه ته څرګنده شوې وه چې مارسي تر اوسه پورې هم هملته په اورنه کې په کوم پټنځاې کې ساتل شوې د ه . هغه په دې پوهیده چې د اورنه څخه یوازې دوه لارې بیرون وتلې دي ، یوه هغه چې د کوچنۍ اسیا په لور ورځې او بله د البانیه په لور.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکوچنۍ اسیا په لور د مارسي د تښتولو خو پوښتنه هم نه راپیداکیده ،په دې خاطر هغه د کوچنۍ اسیا لاره پریښوده او د البانیه لاره یې و نیوله. خو کله چې په دې ډاډمن شو چې مارسي دهغې تښتونکو لا تر اوسه پورې د اورنه څخه نه ده راویستلې نو بیرته اورنه ته یې د رستنیدو پریکړه وکړه. خو هغه ته دا ډاګیزه وه چې اورنه ته دهغه د ورتللو ټولې دروازې بندې کړل شوي دی. ځکه شهزاده علاوالدین هم په غلط فهمۍ کې اخته شوې و، او بهرام خان اود هغه کارندې د بوې کونکو سپیو په څیر د قاسم خان د بوې پسې ګرزیدل. په دې خاطر یې پریکړه وکړه چې سمدلاسه به اورنه ته نه ور ننوځي. بلکه دښاره به پنځه کوسه لرې خپله لاره بدلوي او د سلطان لښکرو ته به ځان ور رسوي. هغه غوښتل چې سلطان د ټولو جریاناتو څخه خبر کړي او د خپل پلان په اړه نوې فکر وکړي. او همداسې وشول. هغه د خپل سفر په یولسمه ورځ د سلطان مرادخان ثاني په دربار کې حاضر شو.

سلطان د قاسم په کتلو سره حیران پاته شو. خو کله چې قاسم سلطان ته په اورنه کې د ورپیښو شوو حالاتو تفصیل ووایه نوسلطان حیران دریان پاته شو او د یوه ښه پلان د پلې کولو په خاطر یې قاسم دخپل ځان سره په لښکرو کې وساته. هغه دخپلې شاهې ساتونکې ډلې سپه سالار «طغرال بیګ» هم را وباله. اوپه اورنه کې یې د سازش کونکو د ځپلو له پاره په یوه عملی پلان باندې خبرې وکړې. قاسم د سپاهیانو یوه تجربه لرونکې ډله له ځانه سره واخسته او اورنه ته د یوې پټې لارې را ننوت. هغه په بدلو کالیو کې د ابوجعفر د جاسوسی شبکې د ریښو څخه د ځان دخبرولو له پاره کار پیل کړ. خو تر دې دمه یې په هیچا باندې لاس نه و پورته کړې. په همدې وخت کې سلطان هم اورنه ته راستون شو ، قاسم به هم په پټه توګه دسلطان سره کتل ، دخپلمنځې مشورې نه وروسته پریکړه وشوه چې د ابوجعفر سره په شبکه کې د را ښکیلو وګړو د نیولو مخته باید ابوجعفر و نیول شي ، همدا علت و چې نن قاسم د جمعې دلمانځه په ستره ټولنه کې په ابوجعفر باندې د لاس پورته کولو له پاره هلته ورغلې و ،

اوس نو ابوجعفر ته هم د تیښتې بله لاره نه وه. دلمانځه په ستره ټولنه کې دابوجعفر د نیولو علت دا و چې عامو خلکو ته دهغه اصلی څیره را ډاګیزه کړي او هغه و نیسي. ترڅو په ښار کې هرډول فساد خپرولو څخه مخنیوي وشي.

د ابوجعفر حالت ډیر خراب شوې و. کله یې چې قاسم وکوت نو ساه یې په ختو شوه. اوس نو هغه خپل ځانته ښکنځلې کولې ، چې ولې یې دخطرې داحساسولو سره سره بیا هم اورنه پرې نه ښوده. سلطان اوقاسم دهغه د هیلو څخه ډیر هوښیاران او د تدبیرخاوندان ثابت شول.

کله چې قاسم په دې لویه ټولنه کې دخپله مخه نقاب لرې کړ نو د جمعې ډیرو کسانو هغه وپیژانده . په دې خاطر په مجمع کې یوځل بیا مکمله خاموشي حاکمه شوه. ځکه خلکو قاسم د یوه میړنې ، بهادر اوښه انسان په څیر پیژانده. کله چې قاسم خلک ارام وکتل نو یو ځل بیا یې ورته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درنو حاضرينو !زه په دې هم شکمن يم چې ستاسې دمغرب خطيب به په نسلې توګه عرب وي بلکه دا لاطيني وګړې دي..... خو له ماسره په دې اړه هيڅ ثبوت نه شته. خو تاسې به اوريدلې وې چې ديني چري په نوې مسلمانو فوځيانو کې چا د بغاوت تخم شيندلې دي. نو تاسې په دې پوه شئ چې هغه همدا وګړې دي.... تاسې به دا هم اوريدلې وي چې د سلطاني قصر تر څنګ اوسيدونکې يوه ميلمنه البانوي کنيزه وژل شوې او لور يې تښتول شوې ده نو پوه شئ چې هغه همدا وګړې دي چې داسې ناوړه کار يې تر سره کړې دي.

درنو حاضرينو !تاسو ته به ډاګيزه شوې وي چې د شهاب الدين پاشا په مشرۍ زمونږ لښکر دماتې سره مخ شوې دي... زمونږ ډير ښه سپاهيان شهيدان شوي دي ، په داسې حال کې چې د معظم سلطان د خور ميړه محمد چلپي هم د څلورو زرو ترکو سپاهيانو سره يو ځاې د صليبيانو په قيد کې پروت دي. مونږ بايد دخپلې دغې ماتې بدله واخلو ..... او په دې لاره کې يني چري زمونږ ځواک دي ، په داسې حال کې چې ابوجعفر هغه وګړې دي چې په ينې چرې کې يې يو شمير سالاران او نوې مسلمان شوي سپاهيان بيرته خپل پخواني مذهب عيسايیت ته را ګرزولې او دلته په اورنه کې يې د بغاوت د جوړولو ناولې سازش تر لاس لاندې نيولې دي. په دې اساس د معظم سلطان د ځانګړي حکم په اساس نن مونږ په دغه ستره ټولنه کې دغه غدار ابوجعفر نيسو اوبندۍ کوو يې.....»

قاسم لا تراوسه اخري خبره نه وه خلاصه کړې چې د ټولنې څخه په ابوجعفر باندې لعنت ويل پيل شول. که چيرې د شاهي ساتونکې ډلې دلوڅو تورو ويره نه وايې ، نو يوشمير احساساتي ځوانانو د ابوجعفر په مرګ باندې هم صرفه نه کوله ، اوس نو دابوجعفر سره بله لاره نه وه. په څو لمحو کې شاهي وسلوالو ځوانانو د ابوجعفر په لاسو کې زولانې ور واچولې اودخپله ځانه سره يې و نيو.

داجومات و او د ابوجعفر د ساتونکې ډلې کسان دلته نه و موجود. په دې اساس دهغه له اړخه دپخوا څخه جوړ شوې پلان پلې نه کړاې شو. شاهي ډلې دهغه لاسونه اوپښې ور وټرلې او له ځانه سره يې په ګاډۍ کې ور واچاوه. قاسم بن هشام ، طغرل بيګ او د شاهي ساتونکې ډلې کسان په خپلو اسونو سپاره د بګۍ ښې او چپ لورې ته روان شول اود اورنه د کلا د زندان په لورې ولاړل.

دابوجعفر د جاسوسۍ نظام درې وړې پاته شو. کله چې دهغه خلاصونکې ډلې ته دابوجعفر د نيولو خبر ورسيد نوهغه وخت ابوجعفر د شاهي کلا په زير خانه کې لاس و پښې ترلې پروت و. قاسم د خپلو پوښتنو ګرويزونو له پاره ابوجعفر همغسې ترلې پريښود ، پاته سپاهيانو ته يې د تللو اجازه ورکړه. اوس دلته دزيرخانې څو ساتونکې او قاسم و طغرال بيګ پاته شوې و. کله چې قاسم خپلې پوښتنې ګرويزنې پيل کړې نو ابوجعفر يې په مقابل کې ډير مقاومت و نه شو کړاې ، هغه د اذيت په دويم پړاو کې د سازش ټولې کړۍ را وسپرودې. خوبيا هم هغه ابوجعفر و. يو تجربه کار او پوخ روزل شوې جاسوس. هغه نه دهغې ډلې په اړه چې تل د ابوجعفر د خلاصون له پاره تيار ولاړ وو څه وويل اونه يې د طبيب سليم پاشا په اړه کومه خبره ډاګيزه کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو د قاسم د پوښتنو په لړ کې تر ټولو مهمه پوښتنه مخته راغلې وه .. هغه دابوجعفر متې د شاله اړخه تړلې وې اودپښو تر منځ یې د لرګې یوه ډنډه ورکړې وه او دهغه پښې یې ورسره په رسۍ تړلې وې ، درسۍ بل سر یې د زیر خانې د چت پورې تړلې و. دابوجعفر دپښو لاندې یو ډیر عجیب و غریب میز ایښودل شوې و ، ددې میز تښتې د یوه لاستي په واسطه ښکته پورته کیداې شوې ، قاسم به دغه لاستي خوزاوه او دمیز تښتی به یې ښکته پورته کولې ، دد ې کار سره به ابوجعفر په فضا کې زوړند پاته کیده، د ابوجعفر په پښو کې پرته رسۍ د میز د تښتو سره ټینګول شوې وه،کله به چې دمیز تختۍ لاندې لورې ته حرکت کاوه نو دهغه په پښو کې تړلې رسۍ به هم هغه د لاندې په لور را کشاوه. اوپه دې توګه به هغه د چت او فرش تر منځ زوړند پاته کیده ،دقاسم په لاسو کې پایه شکله لاستې و ، کله به یې چې د میز دتختو د ښکته کولو له پاره دغه لاستې و ګرزاوه نو د ابوجعفر چغې به اسمان ته ورسیدې.

قاسم دابوجعفر تر مخه په لاستې باندې لاس کیښود او ورته یې وویل:

« ابوجعفره ! یو ځل راته ووایه چې د مارتها لور مارسی چیرې ده ؟..»

خو څومره چې دا پوښتنه د قاسم له پاره مهمه وه په همغه اند ازه اویا دهغې څخه زیاته د ابوجعفر له پاره هم مهمه وه. ځکه ،که هغه دمارسی په اړه ځواب ویلې نو هلته د سلیم پاشا راز را ښکاره ږیده . او ددې سره بیا د شهزاده علاوالدین د روغتیا یې حالت ډاډمن کیده اودهغه د ژوندې پاته کیدو هیلې زیاتیدې. په دې خاطر ابوجعفر په ډیره کلکه توګه خپل غاښونه سره ورکړل او دقاسم د پوښتنې ځواب یې ورنه کړ. قاسم یو ځل بیا لاستې په پوره زور سره وګرزاوه ، ابوجعفر ته داسې څرګنده شوه لکه ټول وجود یې چې ټوټې ټوټې شوې وي.هغه چغې کړې او ویې ویل:

مارسي دلته نه شته..... مارسي دلته نه شته....مارسي دلته نه شته....دخداې له پاره ما پریږدئ.»

ابوجعفر په سختو دردونو کې پروت و. قاسم د لاستې د ګرزولو پرته تري یوځل بیا وپوښتل:

« که مارسي دلته نه شته نو بیا چیرې ده ؟»

« هغه....هغه.....هغه الب..... هغه البانیا ته تللې ده»

د قاسم له پاره دا خبره دمنلو وړ نه وه.ځکه هغه پخپله دالبانیې په لور تللې و ،په همدې خاطر یې په ډیره سخته لهجه د ابوجعفر څخه وپوښتل:

« ته درواغ وایی.....مارسی همدلته چیرې ده..... همدلته په اورنه کې.... ما د البانیا ټوله لاره لټولې ده ، ایا هغه په هواکې والوته او البانیا ته ولاړه ؟..»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« نن.....نه .....او نه .....مم .....ما پرېږدئ ، هغه مو د کوچنۍ اسیا د لارې څخه دوه ورځې مخته استولې ده. بیا به هغه د سمندر د لارې ددانیال څخه تیریږي اوالبانیا ته به رسیږي.....»

د قاسم له پاره دا خبر مرګونې و.د هغه خوله وازه پاته شوه ، هغه په دې ډاډ من شو چې ابوجعفر دهغه څخه زیات چالاکه دې. ابوجعفر د مارسی د لیږلو له پاره څه ډول لوبه لوبولې ده. قاسم د ابوجعفر په چال نه و پوهیدلې. په هرصورت ، قاسم د ابوجعفر څخه د را تلونکې ښځې په اړه معلومات تر لاسه نه کړاې شو خو دهغې سره سره قاسم دا احساس کړې وه چې ابوجعفر ورته دهغه دهیلو پورته معلومات ورکړې دي. په دې خاطر تر مابنامه پورې د ابوجعفر څخه د پوښتنو ګرویزونو وروسته یې دمابنام لمونځ ادا کړ او بیا یې د ابوجعفر څخه تر لاسه شوې معلومات په یوه کاغذ باندې ولیکل اودکلا څخه د وتلو او اورنه ته د بیرته راستنیدو تیارې یې وکړ. دابوجعفر لاس وپښې یې ازادې کړې او هغه یې هملته په زیرخانه کې بندي پریښود اوپخپله د کلا څخه د بیرون را وتلو له پاره بیرونې دروازې ته راغې.هلته یې دکلا د مسؤل څخه وپوښتل:

« ددې کلا دخوندي ساتلو له پاره څومره ساتونکې شته..؟»

« زمه سره ټول لس کسان دي»

قاسم په ډاډمنه توګه ورته سر وخوځاوه. هغه دا هیله هم نه درلوده چې په دې وړې کلا به دابوجعفر خلاصونکې ډله حمله کوي. دا په حقیقت کې یوه کوچنۍ جنګي کلا وه چې دښار د دیوال به شمال غربي برخه کې پرته وه. اوپه هغه وختو کې استعمالیده چې ښار به کلابند کیده. دې کلا دوه برجونه درلودل ، چې د شهرپناه څخه دلوړوالې په خاطرترې دښاره بیرون تر لرې لرې ځایو پورې حمله کونکي څارل کیدې شول.

قاسم د کلا مسؤل ته دابوجعفر له پاره خوراک څښاک د برابرولو حکم وکړ. او تر څنګ یې دا هم ورته وویل چې د ابوجعفر د نیول کیدو په اړه هیچاته خبره ونه کړل شی..... قاسم دهغه ځایه را ووت. طغرل بیګ هم ورسره مل و. نن قاسم تر ټولو ستر دنده تر سره کړې وه. ځکه چې هغه دټولو ستر ښکار ابوجعفر ښکار کړې و اودهغه څخه یې د سازش ټولې کړۍ را بربنډې کړې وې. اوس نو دننه په اورنه کې دکوم سازش دخپریدو ګواښ کم شوې و ، قاسم د سلطان تر مخه د ابوجعفر څخه تر لاسه شوې معلومات په تفصیل سره بیان کړ. اودسلطان څخه یې د ټولو هغو وګړو د نیولو احکام واخستل چې په دې سازش کې ښکیل شوي و. په دې ډله کې یو شمیر ستر ستر وګړي هم وو. دیني چرې یو شمیر سالاران او سپاهیان هم په کې ورګډ وو. او تر څنګ یې دښار په مختلفو ځایو کې دقیصر څو کسه جاسوسان هم وو. خو که په هغوې کې یواځې نوم نه و نو هغه دسلیم پاشا نوم و ، تر څنګ یې د ابوجعفر دهغې ځانګړې ساتونکې ډلې یادونه هم نه وه چې نن شپه یې ابوجعفر ددې شمالې کلا د زندان څخه خلاصه و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان ددې ټولو وګړو د نیولو له پاره دشاهی ډلې سپه سالار طغرال و ټاکه ، دغه شاهي ډلې یی په څو برخو وویشلې او د مختلفو ځایو څخه یی د وګړو د نیولو له پاره لس لس اویا دولس دولس کسان ورولیږل.

نن ټوله ورځ د ابوجعفر د نیولو په اړه ځاې ځاې خبرې اترې کیدې. په یو ځاې نیم کې دابوجعفر کارندو بلوې اوفسادات هم جوړ کړل خو د سلطان وفاداره فوځ ینې چرې دښار په ټولو سترو سترو ځایو اوکوڅو کې ګزمې کولې ، نن د سهاره څخه د ښار ټولې دروازې بندې کړل شوې وې ترڅو د ابوجعفر کوم ملګرې دخپلو نیولو د ویرې و نه تښتي. نن ورځ د اورنه په تاریخ کې د اهمیت وړ ورځ ګڼل کیده ، سلطان پخپله نیغ په نیغه ددې ټول حالاتو څارنه کوله.

خو قاسم ددې هر څه سره سره بیا هم غمګین و ، هغه هیله درلوده چې د ابوجعفر څخه به دپوښتنو ایګنو په واسطه د مارسي درک هم ځانته معلوم کړي. ځومره یی چې مارسی ځانته نژدې احساسوله هغه تري همغومره لرې شوې وه. د ابوجعفر د نیولو تر مخه د سلطان له اړخه په ښار کې اعلانونه هم شوي و.

« دیو شمیر شر اچونکو، چې په اورنه کې پټ شوې دي ، د نیولو له پاره په ټول ښار کې نظامی مقرارت اعلانیږي ، هیچاته د اورنه څخه د وتلو اجازه نه شته. هیڅوک دې هم کوم اجنبي انسان نه میلمه کوی ،اونه دې دغسې وګړو ته پناه ورکوي ، په ښار کې ټولو بهرنیو ته حکم کیږي چې دښار د کوټوال سره خپل نومونه ثبت کړي او هملته حاضري ورکړي.....»

دهمدې اعلاناتو او انتظاماتو وروسته د قیصر د جاسوسانو دنیولو لړۍ پیل شوه. قاسم ټوله ورځ ډیر زیات مصروفه پاته شو ، دښار په مختلفو سیمو کې یی د قیصر دجاسوسانو پر خلاف عملیات کول ، په ډیرو مهمو ځایو باندې قاسم پخپله حمله کوله. دشپې تر ناوخته پورې یی د سازشي کړیو زیات شمیر وګړي تر ولکې لاندې راوړي و. خو یو شمیر مجرم عناصر هملته په ښار کې یو ځاې بل ځاې پټ شوي و. دهغوې د پیدا کیدو په خاطر د بهرام خان دپټې محکمې ، دښار کوټوال ، د ینې چرې وفاداره فوځیانو او د شاهي دلګیو عسکرو په پوره محنت سره پلټنې کولې.

قاسم د شپې ناوخته ، هغه وخت کورته را ستون شو چې ډیر زیات ستومانه شوې و. خو اوس یی هم خوب د سترګو څخه غایب و. په خپله بستر و غوځید او سترګې یی په چت کې ونښتې. دهغه دماغ دلته و خو زړه یی البانیه کې و. تر ډیره پورې ویښ اوبیداره و. خوبیا معلومه نه شوه چې څه وخت یی سترګې ورغلې وې.

بله ورځ سهار چې دقاسم سترګې و غوړیدې نو دهغه له پاره همغه لمړنې خبر ډیر اندیښمن کونکې و. هغه ته سهار وختي خپل یوه کس راپور راوړ چې.... تیره شپه په شمالي کلا باندې چا دشپې حمله کړې ده ، دې حمله کونکې د قیصر خطرناکه جاسوس ابوجعفر له ځانه سره وړې دي ، دپیښې تفصیل څه داسې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنیمایی شپې نه وروسته کومې وسلوالې ډلې وینه تویونکې حمله کړې ده ،دکلا مشر او دهغه د ساتونکو ډله یی له یوه سره د تیغه تیر کړي دي اوپه زیرخانه کې بندی ابوجعفر یی خلاص کړې اوله ځانه سره یی وړې دې. دشواهدو نه ډاګیزه کیږي چې دحمله راوړونکې څوکسان هم په دې جنګ کې وژل شوې دي خو حمله کونکو د تللو په وخت کې دخپلو ملګرو مړې هم له ځانه سره وړی دي.

دقاسم د لړزولو له پاره همدې خبر بسنه کوله. هغه د پرون څخه تر نیمایی شپې پورې دسلو څخه زیات غداران نیولي وو. خو اصل مجرم یی یو ځل بیا د لاسوووت. هغه په دې هم حیران و چې شمالې کلا ته یی ابوجعفر د ټولو امنیتی حالاتو د په نظرکې نیولو سره په ډیره پټه توګه ورووړې و. او ددې کار په اړه ډیر کم اوخاص خاص خلک خبر وو .....دا خبره چې .....« ابوجعفر به په شمالی کلا کې ساتل کیږي»..... په ډیره محتاطه توګه د پخوا څخه مطرح شوې وه . هغه په همدې فکر کاوه چې هرو مرو به دابوجعفر کوم خاص کارنده تر اوسه پورې د نیولو څخه خوندي پاته شوي وي چې هغه ته نه یواځې په شمالي کلا کې دابوجعفر د بندی کیدو معلومات تر لاسه شوي بلکه دهغه دخلاصون لپاره یی په همغه لمړنۍ شپه قدم پورته کړې دي.

د بله اړخه .....ابوجعفر دمارسی او خپلو شپږو کسو نورو ملګرو سره یو ځاې د یوې غرنۍ درې څخه تیریدل، هغوې دالبانیی د محل په لور روان وو. مارسي په یوې بګۍ کې سپره وه. دا بګۍ درې اسونو کشوله ، د روانیدو ترمخه طبیب سلیم پاشا مارسي ته دخوب ادویه ورکړې وه ،همدا علت و چې مارسی لا تراوسه هم ویده پرته وه اوپه ځان نه پوهیده. ابوجعفر ځکه د ښار دکلابندۍ څخه راوتلې و ، چې دهغه خلاصونکې ډلې د ابوجعفر سره یو ځاې د کلا د دیوالو څخه ټوپ وهلې و او مارسي هم د سلیم پاشا داثرو رسوخ له مخې دښاره بیرون د لاله شاهین تر یادګاره پورې راوستل شوې وه. مارسي یی لا د ماښامه د ښاره راویستلې وه ، قاسم بن هشام د ابوجعفر د جاسوسۍ شل کلنې هڅې په یوه ورځ په اوبو لاهو کړې وې اودبغاوت ټولې کړۍ یی سره خوزولې وې. او ابوجعفر په دې خبره ډیره غمژن و . هغه په فکر کې ډوب و او هڅه یی کوله خپله غصه په دې سړه کړي چې د قاسم محبت «مارسي» یی له ځآنه سره راوړې وه.

په همدې ورځ د سلطان قاصد د هنګري دپادشاه لارډ سلاس پیغام له ځانه سره راوړې و . د هنګري پادشاه غوښتنه کړې وه چې سلطان مرادخان ثانی دې دخپلې خور دمیړه دخلاصون په خاطر دسربیا ازادي و منې او ددې هیواده څخه دې خپله شاهي ولکه پاې ته ورسوي ، د «والیشیا» ولایت هنګري دې هم مونږ ته راکړي او نقدي زر دې هم تر شپیته زرو ډاکټ پورې مونږ ته تسلیم کړي.»

د سلطان له پاره ددې شرایط منل ډیر ستونزمن کار و . ددې پیغام مقصد داو چې سلطان د خپل یوه کس د راخلاصون په خاطر دهنګري پادشاه ته خپل نیمایی سلطنت ور کړي. سلطان د لارډ سلاس ځواب ډیر شرمناکه وباله او پرې ډیر په غضب شو. غوښتل یی چې هغه ته لیک ور واستوي او ورته ګوابښ وکړي چې خپل بندي به

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځخه د توري په زور را خلاص کړي. خو په دې وخت کې هم يو ځل بيا د سلطان خور او خورينه را مخته شول اوسلطان يې مجبور کړ چې دهنګري دپادشاه په مقابل کې سخته ژبه ونه کاروی. همدا علت و چې سلطان د هنګري پادشاه ته وليکل چې: خپل شرايط لږ څه نرم کړي ځکه دپادشاهانو سره ښه نه ښکاري چې خپل يو بندي په دومره لوړ قيمت و پلوري.

څوورځې وروسته مارسی البانيه ته ورسيدله. خو قاسم لا تر اوسه هم په اورنه کې اوخت را اوخت. دا هڅه يې کوله چې څه ډول دځو ورځو له پاره اجازه واخلي اود سکندربيګ په محل باندې حمله وکړي او خپله مارسي تري بيرته را ازاده کړي. په همدې وخت کې سلطان د ابوجعفر په ريښو کې رانښتې جاسوسانو ته په ريښتنې توګه سزا ورکړې وه. سخت مجرمين يې جلادانو ته ورحواله کړي و او معمولي مجرمين يې زندان کې ور اچولي وو.

د هنګري دپادشاه او سلطان تر منځ دخط و کتابت لړۍ دوام پيدا کړ، دا لړۍ دومره اوږده شوه چې بلاخره د صليبيانو اومسلمانانو تر منځ په يوه تاريخي ټرون منتج شوه. د سلطان خور او دنورو بنديانو خپلوانو سلطان د هونيادې څخه دبدل داخستو په ځاې دهغه سره په سولې کولو مجبور کړ. دې خط و کتابت داسې بڼه خپله کړه چې بلاخره سلطان مرادخان ثاني او دهنګري پادشاه لاړډ سلاس دواړه ديوه ټرون د لاسليک له پاره د«زيجيډين» سيمې ته ورغلل. د روم دپاپا ځانګړې نماينده ،«کارډينل جولين» د مسلمانانو سره دسولې په کولو سخت ناخوښه و. هغه ډيره هڅه وکړه چې هونيادې او لاړډسلاس د سلطان سره د سولې د موافقې دکولو څخه منه کړي. خو دا ځل د لاړډ سلاس اودسلطان تر منځه سوله شوې وه. هماغه و چې د ۱۴۴۴ ز کال د جولاې په دولسمه ددواړو پادشاهانو تر منځ په زيجيډين کې د سولې ټرون لاسليک شو. ددې ټرون له مخې سربيا د عثماني سلطنت له لاسو ازاده کړل شوه. د «واليشيا» دايالت يوه برخه د هنګري پادشاه ته ورکړل شوه اوتر څنګ يې سلطان دخپلې خور د ميړه دازادولو له پاره شپيته زره ډاکټ د فديې په توګه صليبيانو ته ورکړل. دا ټرون په هنګري او ترکی دواړو ژبو کې ليکل شوې و اودواړو پادشاهانو په هغې دلاسليک کولو وروسته سوګندونه ياد کړي و چې ددې ټرون دمندرجاتو درنښت به لکه دمذهبي صحيفې په توګه کوي. ددې ټرون له مخې «ډينوب» درياب دسلطان له پاره اخري پوله ټاکل شوې وه. داټرون د لسو کالو له پاره و. اودغه لس کاله ټول په کې دمسلمانانو اوعيسايانو تر منځه د سولې دکلنو په نامه ياد کړل شوي و. لاړډسلاس په انجيل سوګند وکړ او سلطان مراد خان په قران لاس کيښود.

اوس نو سلطان ډاډمن شوې و، محمد چلپي هم ازاد شوې و او بيرته اورنه ته ور رسيدلې و. په کوچنۍ اسيا کې هم امن قايم شوې و. ددې سولې د ټرون له مخې په څرګنده توګه په اروپا کې جنګ پاې ته رسيدلې و. اوسلطان مرادخان ثاني دلمړي ځل له پاره د سکون ساه اخستې وه. تيرو شلو دوه ويشت کلونو جنګونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوسفرونو هغه د سلطنت د امورو څخه ستومانه کړي و ،په دې اساس هغه غوښتل چې خپل پاته ژوند په ارام او سکون سره ، د الله په یاد کې ، تیر کړي ، هغه ددې سولې د ټرون دلاسلیک کیدو وروسته د سیل اوتفریح له پاره د کوچنۍ اسیا د ښکلو اوښایسته ځایو د کتلو په لور مخه کړه.

شهزاده علاوالدین چې د څو ورځو راهیسې په پرلپسې توګه یې ناروغتیا زیاتیده ، د سلطان د بیرته راستنیدو نه وروسته یې دشاهي طبیبانو د ځانګړې توجه له مخې روغتیا مخ په ښه کیدو وه . د خپلې ناروغتیاد بسترې څخه پورته شوې او اوس په خپله د قدم وهلو جوګه ګرزیدلې و ، دمحل په داخل کې به یې آس سواری هم کوله او په یو شمیر لوبو کې به یې هم برخه اخستله. خو یوه ورځ یوناڅاپه دهغه روغتیایی حالت ډیر خراب شو او د څو ساعتو سختې ناروغتیا وروسته ېې د دې فاني نړۍ څخه سترګې پټې کړې.

شهزاده علاوالدین سلطان ته ډیر زیات ګران و . کله یې چې د وفات خبر سلطان ته ور سید نو سلطان سخت ټکان وخوړ. دهغه په فکر کې هم نه و چې ناروغه شهزاده به دغسې یو ناڅاپه ددې نړۍ څخه سترګې پټوي ، دخپل ځوان زوي ناڅاپي مړینې د سلطان په ځیګر باندې ډیر ناوړه اغیز وکړ، هغه د خپل زوي د تکفین له پاره په ډیره بیړه اورنه ته راستون شو، خو د زوي داخري رسوماتو داداکولو په وخت کې سلطان داسې معلومیده لکه یو ناڅاپه چې بوډا شوي وي. دهغه مخ داسې اغیزمن شوي لکه د یوه کیشتیبان مخ چې د کیشتۍ دغرقیدو په وخت کې د غم او اندیښنو څخه اغیزمن کیږي. شهزاده نه یواځې سلطان ته ګران و بلکه هغه دسلطنت وارث او ولیعهد هم و. دهغه ناڅاپي مړینې سلطان مړژواندې کړي و . اوس نو سلطان ته د مملکت د امورو ، او حکومت کولو سره هیڅ دلچسپي نه وه پاته. همدا علت و چې سلطان د شهزاده د مړینې په دریمه ورځ د سلطنت څخه دګوښه کیدو پریکړه وکړه. د سلطان ددې پریکړې په واسطه د سلطنت ګڼ شمیر مخلص عمایدین ، سپه سالاران او سالاران ډیر غمژن شوي و ، په دې اساس هغوي پریکړه وکړه تر څو سلطان مجبور کړي دسلطنت نه د عزل کیدو خپله پریکړه بیرته واخلي او عثماني سلطنت بې یاره او مددګاره پرې نږدي. خو سلطان دیوه خبره هم وانه وریده او په خپله پریکړه باندې کلک و درید.

دسلطنت په تخت باندې د شهزاده علاوالدین نه وروسته دهغه د کوچني ورور شهزاده محمد دکیناستو حق و ، په دې اساس سلطان شهزاده محمد ته د هغه په کوچنیوالي کې د عثماني سلطنت تاج ور په سر کړ، په دې وخت کې د شهزاده محمد عمر څوارلس کاله و . ګڼ شمیر خلکو دا ګمان کاوه چې ځوان شهزاده به د حکومت امور په ښه توګه تر سره نه کړي. په دې خاطر سلطان دخپل نوي شهزاده له پاره د خپل سلطنت ډیر تجربه لرونکي سالاران او عمایدین د سلاکارانو په ټیر و تاکل. په دې لړ کې یې قاسم بن هشام په ځانګړې توګه په ځانته خونه کې ور وغوښت او ورته یې حکم وکړ چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« قاسمه ! مونږ پر تا باندې ډير زيات باور او اعتماد کوو . د ابوجعفر د سازش په را برښولوکې چې تا کوم کړچار ادا کړې دهغې له رويه دې په عثماني سلطنت باندې ډير زيات احسان کړې دې. چې اجر اوبدله يې مونږ نه شو درکولې. مونږ ستا د وړتياو اواخلاص ترمخه پريکړه کړې ده چې زما د تګ سره سم تاسې د شهزاده محمد د ځانګړې سلاکار په څير و ټاکو . هيله لرم چې ته به دا دنده په ډيره ښه توګه تر سره کړاې شې. مونږ پر تا پخوا له دې نه هم ډير مسؤليتونه بار کړې دي ، هسې خو هم مونږ ته شاهي سراغ رسان اوپه اورنه کې د قيصر د جاسوسانو د جړړو د ويستلو له پاره ټاکلې يې..... خو څرنګه چې اوس د سازش او بغاوت ګوابښ کم شوې دي نو په دې خاطر مونږتا ددې مسؤليت څخه ازادوو اود شهزاده محمد سره دې د ځانګړې سلاکار په توګه ټاکو . اوس نو هغه شهزاده محمد نه دې بلکه « سلطان محمد خان » دې.

قاسم لا دپخوا څخه دحالاتو څخه ښه خبر و . اوهغه همدا هيله درلوده چې سلطان به ورته د شهزاده په اړه څه ځانګړې هدايات ورکوي. خو هغه ددې هيله نه درلوده چې هغه دې د شاهي سراغ رسانۍ څخه جدا کړی. په دې خاطر يې په څيرانتياسره ترې و پوښتل:

« خو درونده سلطانه ! د ابوجعفر يو شمير جاسوسان لا تر اوسه هم زمونږ دپنجو څخه ازاد ګرځي ، زه ډيره هڅه کوم چې هغوې هم ونيسم.»

« ددې کار له پاره بهرام خان کافی دې. هسې هم ما تاسې د موقت سراغ رسان په څير ټاکلي واست. ته دجنګ د محاذ سړې يې. مونږ نه غواړو تا دلته په دې امورو کې له لاسه ورکړو .»

قاسم يې د شاهي سراغ رسانۍ د دندې څخه لرې کړ. او د نوې ځوان شهزاده سلاکار يې و ټاکه. خو په ينې چرې کې د قاسم قومندانې همغسې په خپل ځاې پاته شوه.

دشهزاده محمد په تخت دکيناستونه وروسته سلطان دکوچنۍ اسيا د «ايدين» دريا ست په لور وخوزيد. په دې سيمه کې ډيرې په زړه پورې طبيعي ښکلې منظرې وې او تر څنګ يې هلته يوه خانقاه هم موجوده وه. په دې خانقاه کې به هروخت د ذکر وفکر او زهد اوعبادت غوندې جوړې وې. په ايدين کې دښارې ژوند په لړ کې کومه خاصه ستونزه نه تر سترګو کيده. بلکه ددې ځاې خاموشه چاپيريال او ښکلې طبيعي مناظرو سلطان ته د سلطنت د تخت نه په زرګونو واره زيات سکونت او ارام وربانښه. دلته سلطان په ذکر وعبادت کې مصروف شو. ځکه سلطان مراد خان ثانی يو درويش صفته اوفلسفي انسان و اود ماده پرستۍ څخه يې سخته کرکه درلوده. هغه ته د ښارونو اوسيدونکی او ددولت را ټولونکی د جهنم خس ښکاريدل. دهغه په وړاندې د دنيا له پاره منډې تړې دشيطان د پيروانو کار ګڼل کيده. هغه په دې پوهيده چې د حقيقي ژوند راز د الله تعالي په پيژندلو کې پټ دې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې خاطر یې د سلطنت څخه د ګوښه کیدو پریکړه وکړه او پادشاهي ، زر ، جواهرات او هرڅه یې پریښودل او په دې اړه یې یوه لمحه هم د خفګان احساس و نه کړ.

سلطان اورنه پریښوده او تړې ولاړ. د سلطان مراد خان ثاني د سلطنت څخه ګوښه کیدل او یوه ځوان شهزاده ته د سلطنت امور ورسپارل د عیسویانو اوصلیبیانو له پاره د خوشحالۍ سبب وګرزیدل. په دې اساس یې د موقع نه د ګټې په اخستو سره د لاسلیک شوي تړون د ماتولو هڅې پیل کړې ، دهنګری قومي غونډې داوخت داورپا څخه د ترکانو د ویستلو له پاره بهترین فرصت وګاڼه ، په دې لړ کې ډیر ستر محرک عنصر د پوپ نماینده « کاردینال جولین» و. هغه د پوپ د پوره تایید په اساس د تړون په ماتولو اصرار کاوه ، پوپ (پاپا یې روم) د روم دکیتولیک چرچ مشر و. په دې اساس هغه وخت چې پوپ دا فتوې ورکړه چې د مسلمانانو سره د تړون ماتول ګناه نه ده نو په ټوله اروپا کې د جوش او جذبې نوې ولولې را وټوکیدې. د قسطنطنیې قیصر هم په دې تحریک کې له ټولو مخته و. په داسې حال کې چې قیصر د (ارتوډکس د کلیسا) پیرو و. ارتوډکس کلیسا د ورمن کلیسا سره سخت مخالفت درلود خو ددې سره سره بیا هم د قسطنطنیې قیصر د مسلمانانو پر خلاف د کاړینل جولین او د هنګري دخلکو تر څنګ قدم په قدم روان و. دا حالات دصلیبیانو له پاره د هیلو نه ډک و، ځکه د عثماني سلطنت د امورو مسؤلیت د یوه ځوان شهزاده په اوږو بار وو، او کرمیا امیر هم ددې خبر په اوریدو سره یو ځل بیا په بغاوت لاس پورې کړ ، عثماني فوځونه د کرمیا امیر د ځپلو له پاره یوځل بیا هغه لورې ته ولاړل.

دبله اړخه د «دانیال » په دره اوسیند باندې د (جینوا ، برګنډې او وینس) بحرې بیړیو ولکه کړې وه. او عثماني فوځونو ته یې دا ستونزمنه کړې وه چې د دانیال دد ریاب څخه په اسانۍ سره تیرې شي. اوس نو ټول حالات د صلیبیانو په ګټه او دمسلمانانو په زیان باندې راڅرخیدل. خوددې ټولو خبرو سره بیا هم دهنګري پادشاه لاړ سلاس نه غوښتل د سلطان سره خپله کړې لوظنامه ماته کړی. تر څنګ یې د هنګري دقومي غونډې یو شمیر غړی هم دتړون دماتیدو پر خلاف و او دا کار یې غیر اخلاقي ګاڼه. ان تر دې چې پخپله هونیاډې هم د تړون د ماتولو پر خلاف و. خو کاړینال جولین دخپل مذهبي اغیز څخه کار واخست او د روم د پاپا د فتوې په اساس یې د پادشاه ضمیر ارام کړ. اوهغه ته یې دا ډاډ ورکړ چې دغیرعیسوی خلکو سره تړون هیڅ معنا نه لري. په دې لړ کې دهنګری د قومي غونډې د یوشمیر کسانو مخالفت هم ددې فتوې تر اغیز لاندې راغې ، جولین په غونډه کې اعلان وکړ چې دا فتوې پخپله د پوپ د تائید نه برخمنه ده. هغه غونډې ته په خپلې وینا کې چې تاسې یې « د عثماني دولت ، لمړۍ ټوک او د ګبن د ځلورم ټوک په ۴۶۴ مخ کې لوستلې شئ» داسې وویل:

« ایا تاسې په دې زرینه موقع کې خپلې ټولې هغه هیلې چې خلکو په تاسو پورې تړلې دي له منځه وړئ ، ددې خوش بختۍ څخه ګټه نه پورته کوئ چې تاسې ته در په برخه شوې ده. ستاسې ژمنه ، عهد او تړون ستاسې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خداې او ستاسې دمسيحي ورونو سره دې په دې اساس زمونږ هغه پخوانې ترون چې زمونږ دمذهب دمخالفينو او دمسيح ددښمنانو سره شوې و ، له منځه تللې دې. نن په نړۍ کې دمسيح نماينده د روم پاپا دې اودهغې د اجازې پرته نه تاسو کوم ترون کولې شئ او نه يې پوره کولې شئ ، په دې توګه زه تاسې د هغه درواغو د سوګند څخه برې کوم اوستا سو فوځ ته برکت ورکوم ، د شهرت او خلاصون په لاره کې زما تر شاه را ځئ ،خو که چيرې اوس هم ستاسو په زړونو کې څه خبره وي نو زه به دهغې ګناه وبال په خپله غاړه واخلم.»

هونيادې لا تر اوسه د کارډينل جولين تر اغيز لاندې نه و راغلې ، ځکه هغه دترکانو سره د ژمنې ماتول ډيره ستره بداخلاقي ګڼله. خو کله چې د هونيادې سره دا ژمنه وشوه چې د ترکانو څخه د بلغارېي دبيرته اخستلو وروسته به هغه هيواد هونيادې ته ورحواله کړل شي او هونيادې به دهغه ځآې پادشاه ومنل شی نو هغه هم د کارډينال سره همغږې شو.

دهونيادې د راضی کيدو سره سم د صليبيانو لښکر چې دراتلونکو لسوکلونو له پاره يې د مسلمانانو سره د جنګ د نه کولو ترون لاسليک کړې و ، په ډير جوش اوجذبې سره جنګ ته تيار شول. هونيادې وړاندیز وکړ چې دترون دماتولو اعلان دې د ۱۴۴۴ زکال د سپتمبر تر لمړۍ نيټې پورې پټ پاته شي ، هغه فکر کاوه چې عيسايي صليبي ځواکونه به د ستمپر تر لمړۍ پورې د وخت څخه پوره پوره ګټه پورته کړي اوپه هغو ټولو سيمو به ولکه وموميي چې ترکي فوځيان يې د دې ترون له مخې پريږدي . همدا راز يې سربيا پادشاه ،جارج برنيک وچ ته يې دهغه د سلطنت دپراخولو په اړه لالچ ورکړ اوهغه يې هم د ترون په ماتولو باندې اړ ويست.

دلين پول د وينا له مخې « دکومو لارو څخه چې دا غداري ترسره کيده، دهغې له مخې د اروپا د جنګي پوهانو او يوه ستر سپه سالار دشهرت له پاره ددې نه بله زياته معيوبه خبره په تاريخ کې نه شي تر سترګو کيدې.»

تر اوسه پورې د سوله ليک د ليکلو څخه لا يوه ميا شت هم نه وه تيره شوې چې دماتولو له پاره يې صليبيانو سره لاسونه يو کړل. هغه وخت چې عثماني فوځيانو د سربيا ، واليشيا (والاچيا) او د ډينوب د ساحلې سيمو او جنګي کلا ګانو څخه خپل فوځونه را ويستل نو صليبي فوځونو د ترون څخه پوره پوره ګټه پورته کړه ، اوپادشاه لاډسلاس ، کارډينل جولين ، او هونيادې دعثماني سلطنت پر خلاف نزدې شل زره فوځونه راټول کړل او د سپتمبر په لمړۍ نيټه يې دحملې له پاره عملې ګامونه واخستل. ترکان دهغوې ددې فريب او چل ول څخه بې خبره وو . په دې اساس هغوې ګڼ شمير جنګي کلاګاني صليبانو ته پرې ايښې وې. صليبيانو هم په يو شمير جنګي کلاګانو باندې يرغل ورو ړ او هلته ميشت ترکي فوځونه يې يو په بل پسې يا ووژل او يا يې د غرونو د سرونو څخه لاندې را وغوروول . دهنګري فوځونو دخبر ورکولو پرته د ترکي په پولو باندې يرغل راوست ، هغه سميې يې لوټ اوتالان کړې او دبلغاريه له لارې يې ځانونه بحر اسود ته را ورسول اوبيا يې دهغه ځايه د جنوب په لور مخه کړه. په دې توګه هغوې ګڼ شمير سيمې تر خپلې ولکې لاندې راوړې او تر «وارنا» پورې ور ورسيدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهغه ښار یې کلا بند کړ ، دلته هم ترکي فوځونه ددومره ناڅاپی یرغل دمقابلې له پاره تیار نه وو. په دې اساس یې دمجبوریت له مخې خپلې وسلې په زمکه و غورزولې او « وارنا » یې صلیبیانو ته ورحواله کړه. ددې نه مخته چې په لاره کې څومره ترکي فوځونه را روان وو ټول مقتول او مغلوب کړل شول. او ټولې سیمې د عیسایانو او صلیبیانو دبې رحمۍ اوسفاکۍ او دمسلمانانو د عامې وژنې شاهدې وکړزیدې.

د صلیبیانو دټرون د ماتولو دا خبر چې کله نوې ځوان سلطان ، سلطان محمد خان ته را ورسیدنو په هغه وخت کې د « وارنا» ښار هم د ترکانو د لاسو څخه وتلې و . ځوان پادشاه چې کله دا ډول غمژن خبرونه واوریدل نو وارخطا شو ، سمدستي یې دسلطنت دربار جوړ کړ اوخپل سپه سالاران ، سلاکاران ، وزیران را ټول کړل اودهغوې سره یې په دې لړ کې مشورې پیل کړې. په دربار کې ناست هر سړې دغم اوغصې څخه تک سور ګرزیدلې و ، د ینې چرې زوړ او تجربه لرونکې سپه سالار « خواجه خیري » تر ټول ګرم او جذباتونه ډک معلومیده . په دې وخت کې نوې ځوان سلطان غونډه پیل کړه او په خپلو خبرو کې یې ورته وویل:

« دسلطنت درنو وفادارانو ! لکه څنګه چې تاسو ټولو ته ډاګیزه شوې ده چې د اروپا بدفطرته صلیبیانو ، زمونږ د معظم سلطان سره خپل کړې ټرون مات کړې او زمونږ ګڼ شمیر جنګي کلا ګانې او سیمې یې تر خپلې فوځې ولکې لاندې راوستې دي ، هلته یې چور او تالان کړې او خلک یې په عامه توګه وژلې دي او اوس یې د « وارنا » په ښار باندې هم ولکه کړې ده ، صلیبیان غواړی ترکان د اروپا څخه بیرون وکاږي ، هغوې ددټرون په ماتولو سره په انساني تاریخ کې ډیر بد کړچار ادا کړې دي.....

دا هغه حالات وو چې دهغې څخه دخلاصون په خاطر مې ستاسو دا غونډه راباللې ده . په دې وخت کې زمونږ د فوځونو زیاته برخه هلته په کریمیا کې دکریمیاد امیر د بغاوت په ځپلو کې مصروف دي ، دلته اوس زمونږ سره د ینې چرې د وفاداره اوتجربه لرونکې فوځونو په ګډون نزدې **۳۵** زره وسلوال فوځونه موجود دي ، چې مونږ کولې شو ددې فوځونو سره یوځاې د هونیاډې د مقابلې له پاره قدم پورته کړو. خو زه د څو ورځو راهیسې په دې فکر کې یم چې زمونږ یو شمیر پخواني سپه سالاران او وزیران اوس د صلیبیانو سره د پنجه په پنجه کیدو څخه ویره لري ، دهمدې حالاتو د په نظر کې نیولو په اساس له تاسو څخه د سلطنت د بهبود په خاطر اړینې مشورې غواړم.»

نوې ځوان سلطان دخپل عمر څخه د ډیرو پورته خیالاتو څرګندونه وکړه او ددربار حاضرینو ته یې هر څه تر مخ کیښوول. په دې وخت کې ټول خلک په خپلو خپلو ځایو باندې ناست و اوپه ډیر تعجب سره یې د نوې سلطان خبرې اوریدې. په دې وخت کې د ینې چرې زوړ سالار « خواجه خیري » تر ټولو دمخه پورته شو او ویې ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درونده سلطانه ! تا چې دکومو سالارانو او وزيرانو يادونه وکړه ، هغوې د سلطنت د پايښت له پاره دخپلې وينې اخري څاڅکې هم ځاروي. هيڅ يو ريښتونې مسلمان به د عيسويانو سره د جنګ اوجهاد څخه دريغ ونه کړي ، په حقيقت کې د سلطنت يو شمير پخواني وفاداران دا هيله لري چې ستر معظم سلطان ، سلطان مراخان ثاني په خپله د صليبي فوځونو پر خلاف دهغوې قيادت په غاړه واخلي.»

دخواجه خيري د خبرو د خلاصيدو سره سم طبيب سليم پاشا سمدستي و درید اوپه ډير قهر سره يې د خواجه خيري په لور وکتل او بيايې سلطان ته مخ کړ او ورته يې وويل:

« د دروند سلطان بخت دې بلند وي ! زما په آند چې خواجه خيري نور دخپل عمر په اخري وختو کې دې ، ځکه يې د ګوښه کيناستو څخه دمعظم سلطان دبيرته راستنيدو وړاندیز وکړ. درونده سلطانه ! ستا په مبارک وجود کې نوې او تازه وينه ځغلي ، همستا قيادت دصليبي فوځونو له پاره دمرګ پيغام ثابتيدې شي ، ستا په قيادت کې چې عثماني فوځونه په څومره همت اوميړانه د صليبي ځواکونو مقابله کولې شی هغومره د پخوانيو سالارانو په قيادت کې نه شی کولې. په دې اساس زه هيله لرم چې تاسې محترم ، خپل درونده پلار ته د ګوښه ناستې څخه د بيرته راستنيدو تکليف ورنه کړئ او په خپله دعثماني فوځونو قيادت په غاړه واخلئ. »

سليم پاشا غدار و. دهغه اصلي نوم « لوګان » و. او د يوه طبيب په څير دابوجعفر په ملتيا اورنه ته را ننوتې و. همدغه وګړي د ابوجعفر په سلا شهزاده علاوالدين ته سست زهر ورکړي و اوهغه يې پرې شهيد کړې و. سليم پاشا غوښتل چې همدا ځوان سلطان په خپله د عثماني ځواکونو قيادت په غاړه واخلی او دصليبي ځواکونو مقابله ته ولاړشي. تر څو د هونيادې په څير د يوه تجربه کار سالار تر مخه ماتې وخوري. خو قاسم چې سليم پاشا يې په ژورو سترګو کوت دخپله ځايه پورته شو او نوي اوځوان پادشاه ته يې وويل:

« درونده سلطانه ! درونده اومحترم سالار « خواجه خيري » چې کومه سلا درکړه نو په همغې کې دسلطنت له پاره ګټه او بهبود دې. دسلطنت په تخت کيناستل يوه خبره ده ..... او د جنګ په ميدان کې ددښمن په چالونو پوهيدل بله خبره. تاسې ته تر اوسه پورې په کوم ستر جنګ کې د برخې داخستو وخت نه دې تر لاسه شوې. په دې خاطر غوره داده چې درونده او معظم سلطان يعنې ستاسې محترم پلار يو ځل بيا دحکومت په تخت کښيني ، همدا دسلطنت د بقا او اسلام د بهبود له پاره غوره سلا ده.»

سلطان محمد دخپل دوست او ملګری قاسم خبره د زړه په غوږونو اوريده. هغه پخپله هم دا محسوسوله چې لا تراوسه د کوم ستر جنګ له پاره د فوځ د قومندې وړتيا نه لری. په دې خاطر يې نورې مشورې لازم و نه ګڼلې او خپل حکم يې داسې وليکه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درنو حاضرينو ! زه د خپل دوست اوملګري قاسم بن هشام او محترم سالار خواجه خيري د مشورو سره متفق يم . په دې خاطر زه د سلطنت خپلو همدغو دواړو وفادارو ملګروته حکم کوم چې دوې همدا نن د « ايدين » په لور ولاړ شی او سمدلاسه سلطان له ځانه سره بيرته اورنه ته راوړي.....»

سلطان محمد په ډيره عجيبه توګه د سليم پاشا په لور وکتل او ورته يې وويل:

« ددې نه علاوه ، زه غواړم د سلطنت ملګرو ته ډاګيزه کړم چې مونږ د چاپلوسۍ کونکو او غوړه مالۍ څخه سخته کرکه کوو ....»

دهمدومره خبرو وروسته سلطان خاموشه شو ، ددې وروسته په نورورضروري خبرو باندې بحث پيل شو اوبيا د سلطان مرادخان ثاني ترراتلو پورې ددربار غونډه پاې ته ورسيده او خلک ولاړل.

قاسم او خواجه خيري په همدې ورځ د « ايدين» په لور وخوزيدل، هلته دايدين په خانقاه کې د زاهدانو او درويشانو يوه کوچنۍ ډله وه ، سلطان هم په عام او ساده کاليو کې دهمدې درويشانو تر منځه ناست و اوپه روحاني موضوعاتو به يې بحث او څيړنه کوله. کله يې چې قاسم او خواجه خيري په خانقا کې وکتل نو يوټکان شانته يې وخوړ اوبيا بيرته خاموشه کيناست. هغه فکر وکړ چې هرومرو کومه داسې خبره شته چې دهغه دوه تکړه سالاران قاسم اوخيري دلته ايدين ته راغلي دي. خوسلطان انديښمن نه و . ځکه هغه يو درويش صفته انسان و اوهيڅکله هم دنياوی امورو نه انديښمن کاوه.

خواجه خيری او قاسم سلطان ته ورنژدې شول ، سلطان اودهغه ملګرو درويشانو ددې دواړو ميلمنو ډير ښه استقبال وکړ. اوبيا يې دخپله ځانه سره نزدې په زمکه کينول ، سلطان د قاسم مخ ته په غور سره کتل چې لږ څه پريشانه معلوميده. خو د زاړه خواجه خيري ځيره د جوش او جذبې څخه ډکه وه. سلطان د خپلو پوهو او لرې کتونکو ستړګو په واسطه دهغوې دحالاتو جايزه واخسته اوبيا يې ترې وپوښتل:

« داسې بريښې چې دسلطنت منتظمين دکومې ستړې ستونزې سره مخ شوي دي..... چې په خاطر يې تاسې دواړه تر دې ځآيه راغلي ياست.... ووايا ست.... څنګه راغلي ياست ؟....»

نن د سلطان لهجه د شاهي دبدبې څخه بلکل خالي وه ، داسې بريښيده چې دا سلطان مرادخان ثاني نه وي بلکه د خانقاه يوفقير او درويش خبرې کوي. خواجه خيري ورته د مخکې څخه د جوړشوي پلان له مخې خپله خبره پيل کړه:

«درونده سلطانه ! نن سلطنت ستاسې مبارک وجود او حضور ته سخته اړتيا لري. ځکه هغو بدبختو صليبيانو د ۱۴۴۴ز کال د جولاې د دولسمې ترون مات کړې دي ، او دهغوې اتحادي فوځونو د لاړې سلاس ، کارډينل جولين

(c) ketabton.com: The Digital Library

او هونیاړې تر قیادت لاندې په عثماني سلطنت باندې یلغار کړې دې او تر ډیره پورې مخته راغلي دي ، زمونږ ټول سرحدي کلي او سیمې د وحشي صلیبیانو تر پښولاندې پایمال شوي دی ، ان تر دې چې زمونږ مشهور او پیژندل شوې ښار « وارنا» هم دصلیبیانو تر ولکې لاندې راغلې دې. دښمن د سپتمبر د لمړۍ څخه تر اوسه پورې ،یعني په دې څو ورځو کې زمونږ تر نیمایی زیات سلطنت تر پښو لاندې کړې دې او هلته یی لوټ مار ، غلا و داړې او تاخت و تاراج کړې دې. بېګناه مسلمانان یوپه بل پسې وژنې او د لارډ سلاس فوځونه دکوم خطر اوویرې پرته د اورنه په لور په ګړندۍ توګه را روان دي.»

دخواجه خیرې د هرې خبرې سره سلطان خپل اړخ بدلاوه دهغه سترګې د حیرانتیا څخه پرانستې پاتې واې ، هغه د یوې لمحې له پاره هم په دې فکر کې نه و چې د لسو کالو له پاره شوې د «زیجیدین» ټرون به لارډ سلاس په دومره چټکۍ سره او په دومره بې همتۍ سره مات کړي. ځکه په ټرون د لاسلیک کولو په وخت کې لاردسلاس په انجیل او سلطان مرادخان ثاني په قران باندې لاسونه ایښې و اوسوګند یی یاد کړې و ، نو د لارډ سلاس دسوګند دماتولو خبر سلطان ډیر حیرانه کړ . هغه هیڅکله هم دا هیله نه درلوده چې یو پادشاه ددومره ستر سوګند د یادولووروسته ،په دومره لږه موده کې خپل سوګند ته بې اعتنا کیږي ، دهغه وینه وخوټیده او موټې یی سره ورغلل. شیبه په شیبه یی د لارډ سلاس په خلاف غصه اوقهر زیاتیده. هغه په خوب کې هم دا نو شو کتلاې چې ددومره امتیازاتو د اخستلو او ددومره ستر سوګند د پورته کولو وروسته دې لارډ سلاس داسې بداخلاقه قدم پورته کړي او دسلطان سره دې په دې توګه خپله کړې ژمنه ماته کړي. دخواجه خیرې تر څنګ نورو ناستو درویشانو هم دسلطان دمخ رنګ به څرګنده توګه کوت.

سلطان دخواجه خیرې دخبرو د اوریدو وروسته خاموشه کیناست ، او بیا یو ناڅاپه پورته شو او ودریدو. دسلطان د راپورته کیدو سره سم ټول خلک راپورته شول ، خو اوس چې سلطان کومې خبرې کولې داسې معلومیدې لکه د اوه اقلیمونو شاهنشاه په پوره جاه و جلال سره غوریږي. سلطان وویل:

« مونږ به همدا اوس او په همدې شیبه کې دسلطنت په لور ولاړ شو .... او خواجه خیرې !.....» دسلطان د غورس له املې خواجه خیرې په لړزه شو اوسمدلاسه یی وویل:

« بلې ! درونده سلطانه !»

« خواجه خیرې ! زما دا خبره یاد ساته ، چې مونږ به دغه بدفطرته او ټرون ماتونکې لارډ سالاس ته د جنګ په ډګر کې داسې ماتې ورکوو چې دهغه راتلونکې نسلونه به یی هم په یاد لرې اودهغوې له پاره به دعبرت درس وګرځي «.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهمدومره خبرې دکولو سره سم سلطان پورته شو او خپلې د اوسيدو خونې ته ورغې، دسلطان دارادې دکتلو سره سم ټول درويشان هم دې ته وهڅيدل چې د سلطان سره د يوځاې تللو له پاره ځانونه تيار کړي. په ډير لږ وخت کې سلطان ، درويشان ، قاسم او خواجه خيرې ټول د فوځ د لښکر ځاې په لور لکه د الوتونکو مرغانو په څير والوتل.

سلطاني لښکر په کرميا کې د کرميا د امير د بغاوت د ځپولو نه وروسته لا تر اوسه هم هلته په کوچنۍ اسيا کې پراته و. سلطان خپل لښکر ته د ورسيدو سره يوه ګړۍ هم ارام و نه کړ او سمدستې يې د کوچ حکم ورکړ. په ډير کم وخت کې سلطان دخلويښتو زرو تجربه لرونکو فوځونو سره يو ځاې د «اورنا» په لور حرکت وکړ. په دې لښکر کې د ينې چرې بهترين دلګې هم شامل و. په دې ډله کې لس زره کسان د خواجه خيرې سره ، لس زره داغا حسن سره اوترځنګ يې د نور سالاران لکه عمر عبدالرحمن او رياض بيګ هم دخپلو عسکرو سره شامل و. دا ځل قاسم بن هشام هم دخپلو پنځه زره فوځونو سره يوځاې دسلطان د قومندې لاندې روان و. دا لښکرې د ۱۴۴۴ز کال د اکتوبر په مياشت کې ددانيال ددرياب څخه تيرې شوې.

په څرګنده توګه د سلطان له پاره ددانيال ددرياب څخه تيريدل هم ستونزمن شوي و،ځکه د درياب په دې مهمه لاره باندې صليبي ځواکونو ولکه کړې وه. خو سلطان «جينوا» ځواکونو ته دخپل هر عسکر په سر يو ډاکټ محصول ورکړ، اوپه دې توګه يې خپل ټول لښکر اروپا ته ور پوريوست. د هونياډې په وهم او ګمان کې هم نه وه چې د «جينوا» او «وينس» بحري بيړې به داډول رشوت اخلي او دسلطان خطر ناکه فوځونو ته به اروپا ته د راتيريدو اجازه ورکړي. په دې وخت کې لارډ سلاس او هونياډې د «وارنا» په نښار باندې ولکمن و. دهغوې نور فوځونه د وارنا تر څنګ په ميدانو کې په خپلو خيمو کې پراته و. صليبي فوځونوته په خپلو فتحو باندې پوره ډاډ و. دهغوې په ذهن کې هم دا نه را ګرزيده چې دسلطان فوځ به دا ډول د سترګو په رپ کې د دانيال څخه را تير شي او ددوې دسر دپاسه به و دريږي.

هونياډې ته دهغه مخبرانو دا خبر ورکړ ې و چې سلطان مرادخان د ګوښه ناستې څخه را وتلې دې او د څلويښت زره ځواکمنو او تجربه لرونکو فوځونو سره يو ځاې ددوې مقابلې ته را رسيدلې دې. او اوس ددوې له ځايه يوآځې څلور ميله لرې دخپلو فوځونو سره يو ځاې په خيمو کې پروت دې. ددې خبرې د اوريدو سره سم د هونياډې وار و پار ورخطا شو ، په منډه يې ځآن دلارډ سلاس خيمې ته ځآن ورساوه. لارډسلاس سمدلاسه خپله مشورتي غونډه را وبلله. د مجلس د غونډې په پاې کې صليبي فوځونو خپلې ليکې تيارې کړې ، هغوې ته د هونياډې دپخوانيو بريالېتوبونو په رنا کې خپل برې ډاډمن ښکاريده. په دې اساس هغه د غونډې د يو شمير تجربه لرونکو سالارانو دا سلا و نه منله چې د لښکرګاه په چارچاپير کې ځانوته سنګر و کني او تر څنګ يې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان مرادخان د حملې انتظار وکړي. هونيادې په خپله د سلطان مراد خان په خلاف دخپلو لښکرو سره يو ځاې هغه لورې ته ورغې.

د ۱۴۴۴ز کال د نومبر په لسمه ددواړو فوځونو تر منځه دجنګ ليکې جوړې شوې ، دصليبي فوځونو ميسره کې د واليشيا فوځ و. دهنګري فوځ يې په ميمنه کې و او د کارډينل جولين تر قومندې لاندې هم صليبي مجاهدين د يوه ستر لښکر سره موجود وو. د هنګري پادشاه لارډ سلاس د خپلو سالارانو او جنريلانو سره د لښکر په زړه کې و درېد. د پولينډ دفوځ شاته ديو مشهور بيشف تر قومندې لاندې يو لښکر ولاړو خو هونيادې ددې ټول فوځ ستر سالار اود جنګ قومندان و.

په سلطاني فوځ کې لا د پخوا څخه دوه صفونه ، دپياده او د سپرو فوځونو جوړ شوي و. د ښي لاس قومنده د «روميليا» د «بيلربې» په لاسو کې وه. او دچپ اړخ قومنده د «اناطوليا» د بيلربې په لاسو کې وه. ددې ليکو تر شا د زړه په برخه کې سلطان مراد خان او ديني چرې تجربه لرونکې فوځونه ولاړو.

وارنا په دې ميدانو کې دنومبر په لسمه سخته جګړه و نښته ، سلطان مرادخان د « زينجيدين » د ټرون ټولې مادې په غټو ټکو باندې په تختيو و ليکلې او د نيزې په څوکه يې پورته لکه دبيرغ په څير پورته کړې او په هوا کې يې خوزولې.

مشهور تاريخپوه «کريسي » ليکي چې : « هغه ، هغه منتقم ذات ته غږ کاوه چې خلکو ته د ژمنې په ماتولو سزا ورکوي»

د عثماني دولت تاريخ ليکي چې «نن د صليبيانو د ټرون د ماتولو څخه دوه مياشتې اولس ورځې تيرېدې ، په دې ټوله موده کې هغوې د عثماني سلطنت په سيمو باندې ولکې کولې او لوټ مار او چور وچپاول يې کاوه . جنګ پيليدونکې و چې داسې يوه پېښه را منځته شوه. اودې پېښې د عيسويانو په زړونو کې بدفالي را پيدا کړه . په دې وخت کې سخته اوتنده هوا ولړېده اودصليبيانو ټول بيروغونه يې له بيخه را وويستل.»

د جنګ په پيل کې هونيادې دعثماني فوځونو په ښي اړخ داسې سخته حمله وکړه چې د ترکې لښکرو پښې يې سستې کړې وې. دصليبيانو دا حمله ډيره بريالې وه. ځکه په همغې لمړۍ سر کې د ترکانو لمړي دوه صفونه په مکمله توګه ګډ وډ شوي و. په فوځ کې دومره انتشار را پيدا شوې و چې سلطان خپله ماتې يقيني وګڼله. په ژوند کې لمړۍ او اخرې ځل سلطان خپل صبر او استقلال له لاسه ورکړې و. سلطان لا تر اوسه پورې په همدې انديښنه کې پروت و چې د چپ اړخه پرې د صليبي واليشيا جنګجويانو يرغل راوست. دهغوې ددې يرغل په مقابل کې د عثماني ترکانو دفوځ دا اړخ هم سالم پاته نه شو او دسلطان هغه لږ پاته اميد هم په اوبو لاهو شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان په دې فکر کې شو چې ددې جنګ څخه د تیښتې په ځای خپل اس ور مخته کړي او د هنګري د پادشاه لارډ سلاس په ساتونکې ډله باندې یرغل وروړي. او د همدې حملې په پایلو کې شهید کړل شي. سلطان په همدې فکرونو کې ډوب و چې داناطولیا بیلربې رامخته شو خپل اس یې و دراوه او عرض یې وکړ:

« درونده سلطانه ! د اندیښنې له پاره تر اوسه کوم ځای نه شته»

سلطان د بیلربې د خبرو په اوریدو سره داسې وځلید لکه څوک چې دخوبه را بیدار شوی وي ،سلطان خپله آس تم کړ او دیني چرې د دلګیو په لور متوجه شو اوپه لوړ اواز یې وویل:

« قاسم بن هشام..... دلته راځه....»

قاسم دسلطان څخه څو قدمه مخته د لارډ سلاس د ساتونکې ډلې لیکې څیرلې خوکله یې چې دسلطان اواز واورید نوخپل آس یې را شاته کړ او لکه په هوا کې د الوتونکې مرغه په څیر دسلطان خوا ته راورسید. سلطان قاسم ته حکم وکړ چې:« قاسم بن هشامه ! دیني چرې ټولو سالارانو ته زما حکم ورسوه چې زړونه واړه نه کړي ، مخته ورشئ او جنګیږئ او دښمن ته د ټرون د ماتولو سخته سزا ورکړئ. بریا او فتحه زمونږ په برخه ده.»

لږه شیبه وروسته قاسم د ینې چرې ټولو سالارانو ته د سلطان پیغام ور رساوه. خو سلطان په خپله ناهیلې و . په دې وخت کې د سلطان غوږونو ته په ناڅاپې توګه د لارډ سلاس غږ ور ورسید..... لارډ سلاس په ډیر تکبر سره سلطان دخپل ځان سره دمقابلې له پاره رابالله. سلطان سمدلاسه دکمان څخه یو غشې هغه لوري ته ورپرښود او د هنګری د پادشاه لارډ سلاس اس یې پرې ننبه کړ ، اسپ د غښې دلګیدو سره سم په هنړیدو شنړیدو شو او لکه د لیونې په څیر یې مخته منډې کړې ، لارډ سلاس یې دکنترولو ډیره هڅه وکړه خو زخمي آس د سختو ځغلیدو وروسته د خواجه خیرې د عسکرو تر مخ را پریوت. دآس د راپریوتو سره سم لارډ سلاس هم دیني چرې د فوځونو په پښو کې راپریوت. خواجه خیرې سمدلاسه خپله توره راوویستله اودلارډ سلاس په ستونې یې ورکیښوده ، کله چې ټرون ماتونکې لارډ سلاس مرګ په خپل سر وکوت نوپه زاریو یې پیل وکړ او خواجه خیرې ته یې لاسونه جوړه کړل او ورته یې وویل:

«سالاره !ما مه وژنه. ما ونیسه ، تاته به زما په سر څومره انعام چې ته غواړې درکړل شی»

خو قهرجن خواجه خیرې ته د لارډ سلاس د ټرون دماتولو پرته نور څه په ذهن کې نه و . هغه د هنګري د پادشاه یوه خبره هم وانه وریده اودخپلې توري په یوه وار یې د لارډ سلاس سر له تنې پرې کړ . دهنګري د پادشاه او زیجینډین دټرون لاسلیک کونکې او د اتحادې فوځونو ځواکمن مشر لارډ سلاس خپل انجام ته رسیدلې و . خواجه خیرې د لارډ سلاس سر په خپلې نیزې کې راوپورته کړ او نیزه یې د عیسایانو په لور ور مخته کړه ، ددې ترمخه د ټرون یو نقل لا دپخوا څخه د یوې نیزې په سر کې ټومبل شوې و او صلیبیانو هغه په خپلو سترګو کوت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو کله چې دصلیبیانو سترګې په خپل پادشاه په پریکړې سر باندې و نښتې نو زړونه یې له لاسه ورکړل ، هغوې ته د جنګ په پیلامه کې بدفالي پیدا شوې وه ، او اوس یې چې د لارډ سلاس پرې کړې سر وکوت نو صلیبیان په دې متیقین شول چې د تړون ماتولو سزا یې سر ته راغلې ده . کله چې دهونیاډې سترګې د خپل پادشاه لارډ سلاس په سر و نښتې نو هڅه یې وکړه چې د خواجه خیرې څخه د لارډ سلاس سر بیرته واخلي. څو ځله یې ډیرې کلکې حملې وکړې خو هر ځل یې ماتې په برخه شوه، لږ وروسته د عیسایی مجاهدینو مشر او دپوپ نماینده کارډینل جولین د قاسم بن هشام تر حملې لاندې راغې ، قاسم هغه نه پیژانده مګر هغه قاسم پیژانده ، په همدې وخت کې دشا له اړخه اغا حسن چغې کړې چې:

« قاسمه ! ....دا همغه کارډینل جولین دې. چې د اروپا ټول فوځونه یې په مذهبی بنسټونو سره راټول کړي دی اوعیسویان یې د زنجیډین د تړون په ماتولو مجبور کړې و ....»

قاسم ددې خبرې په اوریدو سره لکه د اور سکروټه وګرزید ، رامخته شو اوپه کارډینل جولین باندی مرګونې ګذار وکړ، دقاسم عسکرو هم دقاسم سره په دې اړه بسپنه کوله خو قاسم په سخته توګه هغوې منه کړل ، قاسم کارډینل جولین ته د خپلې توري د وهلو کمالات ورښوول . خو کله چې هغه بې هوشه کیده او نژدې و چې دخپله آسه راپریوزې د عیسوی لښکرو له اړخه یو غشې راغې او دقاسم پښه یې ورزخمې کړه ، اوس نو دقاسم سره دجونیل له پاره دلوبو وخت نه و پاته. په دې اساس یې خپل ښې لاس په هوا کې پورته کړ اوپه یوه درانه ګذار یې د کارډینل جولین د چپ اړخ ذره او دهغې بازو له تنې پرې کړ. جولین هغه څوک و چې ټول عیسویان یې د د تړون ماتولو ته هڅولی وو. نو کله چې صلیبیانو دهغه انجام وکوت نو پښې یې سستې شوې ، په همدې وخت کې د جولین سره دوه کسه نور بشپان هم له منځه ولاړل. اوپه دې توګه د جنګ دمیدان انځور په بل مخ واوخت. کله چې د ینې چرې ځوانانو عیسوي فوځونه دتیښتې په حال کې وکتل نو هغوې پرې خپلې حملې نورې هم ورزیاتې کړې.

اوس نو هونیاډې په مکمله توګه ناهیلې شوې و ، هغه یو ځل نیم دخپلو ماتې خوړلو فوځونو د راټولو هڅې وکړې خو بریا ور په برخه نه شوه . بلاخره یې دعیسوي فوځیانو په کومک ځان خوندي ځاې ته ورساوه او وتښتید. مسلمانانود سترګو په رپ کې دصلیبیانو څخه میدان و نیو. په دې جنګ کې د اتحادي ځواکونو دربمه برخه فوځونه له منځه تللي و. د شاه سلاس نه علاوه په دې جنګ کې څو کسه مشهوره بشپان هم له منځه تللي و ، خو تر ټولو زیات عبرتناکه لاش دکارډینل جولین و چې د تړون په ماتولو کې یې مهم رول لوبولې و .اوهمدا دعیسویانو د تباهیِ اصلی سبب ګرزیدلې و . هغه ددې تړون دماتولو ګناه په خپله غاړه واخسته اود هنګرۍ د قانون جوړولو غونډه یې دې ته اړ کړې چې د تړون دماتولو ملاتړ وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نومبر په لسمه سلطان ، عیسویانو ته د تړون دماتولو سخته سزا ورکړه ، او په یولسمه ورځ یې د وارنا انتظام یو ځل بیا په خپلو لاسو کې واخست. خو دا ځل قهرجن سلطان بیرته ژر ستنیدونکې نه و. هغه خپل یلغار ته دوام ورکړ او په څو ورځو کې یې سربیا او بوسنیا هم ونیول. دا دواړه هیوادونه د یوناني کلیسا تر حکمراني لاندې و. ددې دواړو هیوادونو پادشاهانو پرته له کوم شرطه د سلطان اطاعت ومانه. هونیاډي لاطینی کلیسا منله اود رومن کتولیک مذهب پیرو و.

دسربیا یو تاریخپوه «رانکي» لیکي چې:«یو ځل د سربیا پادشاه «جارج برنیکوویچ» د هونیاډي څخه پوښتلې و چې که چیرې بری ور په برخه شي نو دمذهب په اړه به یې فکر څه ډول وي؟ نو هغه ځواب ورکړې و چې: سربیا به د رومن کتولیک دمذهب په خپلولو باندې مجبوره کړم..... اوس چې سلطان مرادخان ثاني دخپلې لوڅې تورې سره د سربیایانو په سر ورختلې و نو جارج همغه پوښتنه د سلطان څخه هم وکړه. سلطان ورته په ځواب کې وویل: چې دهر جومات سره به یو چرچ هم جوړوم. اوخلکو ته به پوره ازادي وي چې دخپلو مذهبونو په مطابق په مسجدونو کلیسا و کې خپل خپل عبادت وکړي.»

همدا علت و چې جارجبرنیکو وچ د سلطان دفوځونو د تم کولو هڅه و نه کړه او پرته له جنګه یې خپل هیواد هغه ته تسلیم کړ. بوسنیا هم په همدې توګه د سلطان تر مخ تسلیم شوه ، هغوي د خپلو اویاو جنګي کلاګانو دروازې دسلطان تر مخ پرانستې اوپه دې توګه د بوسنیا شاهي کورنۍ له منځه ولاړه او سیمه یې د عثماني سلطنت برخه وګرزیده.

د صلیبیانو د تړون ماتولو دهغوي په کورنیو باندې هم ډیر اغیز درلود ، د بوسنیا او سربیا ګڼ شمیر عیسوي کورنیو په خپله خوښه اسلام و مانه ، د بوسنیا خلکو د ورمن کتولیک د مذهب څخه کرکه کوله او د سربیا زیات شمیر کورنۍ هم دهمدې نفرت له امله او د اسلام دحقانیت په خاطر په اسلام کې را ننوتې. سلطان په همغه لسم اویولسم نومبر د خپل سلطنت دایره پراخه کړه ، دبوسنیا د سوبې وروسته عثماني فوځونو ارام کاوه ، ځکه سلطان هم هملته په بوسنیا کې د څه وخت له پاره تم شوې و. دلته دپاته کیدو په وخت کې هغه د ښار ګوټ ګوټ کې ترکانو ته د میشت کیدلو مشوره ورکوله. سلطاني فوځونو په بوسنیا کې د صلیبي ځواکونو په څیر کوم بد کړچار ادا نه کړ اونه یې څوک ووژل ، اونه کوم سپاهي دخلکو د کورونو دلټون له پاره د چا دروازه و ټکوله.

قاسم هم په بوسنیا کې موجود و. نن ددې ښار د فتحه کیدو دویمه ورځ وه. په لمړۍ ورځ قاسم په هغه لښکرو کې شامل و چې د بوسنیا په شاهي محل باندې یې حمله کړې وه. ددې حملې په دوران کې یو شمیر ځوانانو د قاسم اودهغه دملګرو پخلاف جنګ کړې و اوغوښتل یې د قاسم دحمله مخه ونیسي. خو هغوي ټول په دې مقابلو کې له منځه ولاړل. پرون کوم وخت چې قاسم محل ته د حملې په پایلو کې ورننوت نو د شاهي محل د ټولو ښځینو په لاسو کې یې دتورو په کتلوسره حیرانتیا و ښوولې. دې کار د ینې چرې فوځیان د سترې ستونزې سره مخامخ کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

و ، ددې ښځينو وسلوالو قومنده د يوې بوسنيايی شهزادګۍ په لاسو کې وه . دې ټول ښځو د محل په دهليزونو کې خپلې فوځې ډلې درولې وې. قاسم خپلو فوځيانو ته د ښځو د وژلو څخه د لاس اخستو حکم وکړ او په خپله يی په لوړ اواز د بوسنيا شهزادګۍ ته ورغږ کړ:

« درنې شهزادګۍ !..... ستاسې ټول هيواد زمونږ د سلطان اطاعت منلې دې ، ستاجنګيدل هسې بې مقصده دي. ښه به داوي چې وسله و غورزوې اوزمونږ د تورو څخه امن وغواړې.»

خو شهزادۍ د زمرۍ په څير و غږمبيده « مونږ مسلمانانو ته د ځانو د تسليمولو په ځاې مرګ ته ترجيح ورکوو . مونږ اوريدلې دې چې مسلمان عسکر د وحشې حيواناتو څخه کم نه دي....»

« درنې شهزادګۍ ! تا دا خبره غلطه اوريدلې ده ، ستاسې په ټول ښار کې هيڅ مسلمان عسکر د چا کور ته نه دې ورننوتې ، مونږ د چا د غلامولو له پاره جنګ نه کوو . بلکه زمونږ تورې د حق اوصداقت پريکړې کوې»

د بوسنيا شهزادګۍ چې مخ يی د اور د لمبې په څير تک سور ځليده دقاسم دخبرو د اوريدو سره اغيزمنه شوې وه خو بيا يی هم په پوره رعب سره وويل:

« سهې ده ، که چيرې تاسې رينبتونې ياست نو زمونږ له پاره لاره پرېږدئ ، مونږ د محل څخه وزو او په ښار کې پناه اخلو .....تاسې خپل عسکر زمونږ دلارې څخه لرې کړئ.....»

قاسم سمدلاسه خپل عسکر يوې لورې ته کړل. بوسنيايی شهزادګۍ لوڅه توره په لاس د شاهي محل د ښځو سره يو ځاې په پوره جاه و جلال سره د محل څخه ووتله . قاسم دهغوې تعقيبول مناسب و نه ګڼل ، او دمحل څلويښت پنځوس ښځينه غړي ، چې ټولې د شاهي کورنۍ پورې مربوطې وې ، په څو لمحو کې د قاسم اودهغه د عسکرو له سترګو پناه شوې.

نن قاسم ديني چې دفوځونوسره يو ځاې په ښار کې ګشت کاوه اودهمدې شهزادګۍ په اړه يی فکر کاوه . هغه په دې فکر کې و چې خداې خبر چې دا د محل افت به اوس کوم ځاې کې وي ، سلطاني فوځونو ته په بوسنيا کې د جنګ کولو له پاره ډيره اړتيا پيښه نه شوه. يواځې په شاهي محل کې لږ څه مقاومت وشو خوهغه هم قاسم ډير ژر تر ولکې لاندې راوست ، اوس نو قاسم د درې څلورو آسپ سپرو عسکرو سره يو ځاې د ښار په کوڅو کې ګرزيده . دبوسنيا خلک لا تراوسه هم د فاتح لښکر څخه په ويره کې وو . يواځې يو کس نيم به دکوره د وتلو جرءت کاوه.

قاسم د يوه کور تر څنګ تيريده چې يو ناڅاپه ودريد. د کور څخه ديوې ښځې چغې او سورې اوريدل کيدې ، قاسم په پوره حيرانتيا سره دخپلو ملګرو سپاهيانو په لور وکتل اوبيا د لږ څه فکر کولو وروسته د خپله اسه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکته شو ، دهغه ملګري هم دهغه سره يوځاي دخپلو آسونو څخه را ښکته شول. هغه په ډير احتياط سره ددروازې په لور ورغې ، توره يې راوويسته اود خپلې توري په لاستې يې دهغه کور دروازه و ټکوله. تر ډيره ځنډه پورې ددروازې ترمخه و درید او انتظاريې کاوه ، د ژړغونې ښځې د ژړا اواز اوس هم همغسې اوريدل کيده ، بلاخره قاسم خپل دوه کسه ملګري هملته ددزوازې مخې ته و درول اوپخپله ددوو نورو عسکرو سره يو ځاي کور ته ور ننوت. دا يو کوچنۍ شانته کور و چې ددې کور د يوې کوټې څخه د يوې ښځې زړه بوګنونکې اوازونه راتلل. قاسم لوڅه توره په لاسو کې نيولې په ډير احتياط سره د هغه کوټې په لور ورغې. دکوټې دروازه يې پرانسته او د کوټې دننه يې وکتل. خو کله يې چې هلته يوه ځوانه ښځه وکتله چې ځانته پرته ده او چغې وهي نو سمدلاسه بيرته شاته شو ، ځکه دهغې ښځې اولاد کيدونکې و او د هغې سره په کور کې هيڅوک دويمګړې نه تر سترګو کيده.

قاسم په عجيبه حالت کې را ګير شوې و ، نه پوهيده څه وکړي. يوناڅاپه يې په فکر کې څه راغلل ، د کور څخه بيرون راووت ، هغه غوښتل د ګاونډيو کورونوڅخه څوک پيدا کړي اوددې ښځې کومک ته يې ور وړي. داسې کومه ښځې چې د ولادت په امورو کې بلدتيا ولري. هغه هملته د يوه نژدې کور دروازه ور وټکوله ... او څو لحظې يې هلته ددروازې ترمخه انتظار وويست ، لږه شيبه وروسته وروته د کور دننه د قدمونو اواز تر غوږ شو اوبيا يو چا د دروازې ترشا په ويريدونکې توګه و پوښتل:

« څوک ؟.....»

دا د يوه زوړ سړي اواز و. قاسم فکر وکړ چې د مفتوحه قوم خلک څومره په ويره کې را ښکيل شوي دي. په داسې حال کې چې د سلطان لښکرو په بوسنيا کې دهيچا مال او سر ته زيان نه ورسولې. خو بيا هم د ښار خلکو دخپلو کورونو دروازې ترلې وې او په کورنو کې غلي اوپټ ناست و. قاسم ددې بوډا د اواز د اوريدو سره سم وويل:

« ګوره ! زه دسلطاني لښکر سالاريم ..... ستاسې تر څنګ يوې ښځې ته د اولاد دپيدا کيدو له پاره کومک ته اړتيا ده. هغه چيغې وهي ، په دې خاطر دهغې سره د يوې ښځې د شتون اړتيا ده. ځکه هغه بلکل ځانته ده. که چيرې سمدلاسه دهغې کومک ته څوک ور و نه دانګي نو هغه به له منځه ولاړه شي.....ايا ستاسې په کور کې داسې کومه ښځه شته چې دهغې بې چاره سره کومک وکړي ؟

دقاسم دخبرو په اوريدو سره هغه بوډا خاموشه پاته شو. تر لږ ځنډه پورې همداسې چپه چپتيا وه اوبيا يې دروازه پرانسته ، دا يوکمزورې اروپايي بوډا سړي و ، دهغه په سترګو کې حيرانتيا هم وه او ويره هم. دغه زوړ سړي قاسم ته د سر نه تر پښو پورې وکتل اوبيا يې وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته لکه چې زمونږ ددې ګاونډې دکور په اړه خبره کوې....ته لږ ځنډ وکړه زه دخپلې لور سره خبره کوم » زوړ همدومره وویل اوولاړ.

قاسم په دې خوشحاله شو چې د زوړ سړي د زړه څخه ویره تللې وه. ځکه هغه د بیرته ستنیدو په وخت کې دخپل کور دروازه پرانستې پریښوده ، شوني وه چې هغه ته دخپل ګاونډې د اولاد د پیدا کیدو په اړه معلومات و. همدا علت و چې بوډا ته دقاسم خبره رینبتیا ښکاره شوه او ویره یې له زړه څخه ولاړه. قاسم لا په همدې فکرونو کې ډوب و چې دهغه بوډا سره دوه ښځې را غلې. دې ښځو خپل وجودونه اومخونه په لویو لویو ټکریو کې را نغاړلي وو. کله چې قاسم هغوې وکتلې نو د هغوې ددرنښت له پاره یې د یوه رینبتونې مسلمان په څیر خپلې سترګې ښکته کړې. اوس نو دقاسم اندیښنه له منځه تللې وه ، ځکه هغه زوړ سړي دغه دواړه ښځې دخپل ګاونډې کور ته ور ننویستلې ، قاسم هغه بوډا له ځآنه سره تم کړ او ورته یې وویل:

« ګوره ! که څه شي ته اړتیا پیښه شي نو د ویرې او خوف پرته یې ماته ووایه. مونږ به د کوچني دپیدا کیدو پورې همدلته ددروازې ترشا ولاړ اوسواو ستاسو له پاره دخیر دعاوې کوو.»

د زوړ سړي په سترګو کې یوځل بیا حیرانتیا را وځلیده. هغه فکر کاوه چې د فاتح قوم سپاهي خو داسې نه وي. هغه ته خپل پخواني ژوند را په یاد شو ، یعنې هغه وخت چې د رومن کتولیک کلیسافاتحین چې دهغه هممذهبه هم وو ، کله چې د فاتحینوپه څیر دې ښار ته را ننوتل نو دښار هیڅ ځاې سلامت پرینښود. کورونه یې لوټ اوتالا کړل ، ځوانې نجونې یې له ځانه سره یوړلې ، زاړه او کوچنیان یې په دیره بې دردۍ سره ووژل او فصلونو ته یې اور ور واچاوه. هغه په همدې فکر کې و چې نن مسلمانان هم د فاتحینو په څیر دلته راغلي دي خو دوې د هیچا کور ته د ورننوتلو هڅه نه ده کړې او نه یې چاته کوم زیان ور رسولې دې ، زوړ بوډا اوس د حیرانتیا په ځاې قاسم ته د مینې په سترګو کتل. هغه دې کورته دور ننوتلو نه مخته د قاسم څخه و پوښتل:

« زویه ! یوه پوښتنه درڅخه کوم....بده خو به یې نه ګڼې ؟»

په دې وخت کې د بوډا سره راغلې دواړه ښځې دخپل ګاونډې کور ته ور ننوتې وې ، یواځې همدا بوډا ددروازې ترمخ پاته وو اودقاسم سره یې خبرې کولې. قاسم دبوډا د خبرو په اوریدو سره وخندل او ورته یې وویل:

« بلکل ! و پوښته.... په ما به ستا هیڅ خبره بده و نه لګیږي»

« ګوره زویه ! ته خوپوهیږې چې مونږ عیسایان یو اوزمونږ د نجات ورکونکې نوم یسوع مسیح دې. هغه د خداې زوې هم دې او دهغه رسول هم. خو ما اوریدلې دي چې تاسې مسلمانان هم یو نبي لرئ.... په دې خاطر زه له تاڅخه پوښتم چې ستاسو نبي د خداې څه کیږی ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم له پاره د بوډا پوښتنه ډیره په زړه پورې او د توقع نه پورته وه. هغه ورته په خندا ځواب ورکړ اوورته یی وویل:

« زمونږ د نبي نوم «محمد الرسول الله صلی الله علیه وسلم» دي ، هغه د الله تعالي بنده او دهغه استازي دي. مونږ عقیده لرو چې الله تعالي وحده لا شریک ذات دي. او دهر ډول ارتیاو او احتیاجاتو څخه غني اوبې پرواه دي. نه یی کوم اولاد شته او نه په مخلوقاتو کې داسې موجود شته چې دهغه د ذات سره دهمسرۍ کولو دعوه وکړی.»

د بوډا سړي په تندي باندې دحیرانتیا لیکې راپیدا شوې اوپه سترګو کې یی په زړه پورې ځلا را وځلیده. بلکل همغسې ځلا لکه څوک چې یوه ورکه په نا څاپې توګه راپیدا کړي .... هغه په بیړنۍ توګه د قاسم څخه یوځل بیا وپوښتل:

« ته به هرو مرو همدلته تم کیږې ، زه دننه ورځم که چیرې دکوم شي ارتیا پیښه شوه نوښکاره ته چې همتا ته به یی وایم.» زوړ سړي دننه ورغې خو یو ځل بیا پښه نیولې شو ، هغه د څو قدمو د اخستو په وخت کې څه فکر کړې و نو په دې خاطر یی خپل مخ را وګرځاوه اوقاسم ته یی وویل:

«تاسې بیرون ولې ولاړ یاست ، دننه راشئ او کینئ د لږې شیبې خبره ده. زه به درته هلته په انګړ کې کټ واچوم .» زوړ سړي همدومره وویل اوبیا یی دقاسم دځواب د اوریدو پرته دننه قدم کیښود.

اوس نو قاسم اودهغه دوه کسه ملګري دننه په انګړ کې ناست و ، پاته سپاهیان دخپل ګشت په لور روان شول ، دننه دکوټې څخه تر اوسه پورې هم دهغه ښځې د تکلیف نه ډکې چغې اوریدل کیدې ، خو اوس قاسم ډاډمن و ، هغه په ډاډه زړه هلته په انګړ کې ناست و او دهغه زاړه بوډا سره په خبرو کې بوخت و . په دې وخت کې هغه زوړ سړي تري یوه بله پوښتنه وکړه:

« اوریدلې مې دي چې ستاسې سلطان پر چا باندې بې دلیله یرغل نه وروړي ..... عیسویانو په ډیره بده توګه خپله ژمنه ماته کړه نو په دې خاطر یی تري په لوڅه توره بدله واخسته..... ایا دا ریښتیا دي ؟»

« هو ! دا ریښتیادي. زمونږ سلطان د هونیاډي سره د لسوکالو له پاره دجنګ د نه کولو تړون لاسلیک کړي و . خو صلیبیانو هغه په همغه لمړۍ میاشت کې ماته کړه. نو دهمدې تړون دماتولو دسزا په خاطر مونږ یواځې د هنګري دپادشاه سر پرې کړ او په نیزه کې مو پورته کړ ، خو تر څنګ مو د تړون دماتولو ملاتړې دروم دپاپا نماینده کارډینل جولین هم دوه ټوټې کړ. ځکه دې سړي ټول عیسوی ملت د مسلمانانو پر خلاف د تړون د ماتولو او جنګ کولو له پاره را خوزولې و .»

(c) ketabton.com: The Digital Library

زاړه سړي د قاسم خبرې په ډير غور او دلچسپۍ سره اوريدې. داسې بريښيده چې د قاسم شخصيت او خبرو پرې ډير زيات اغيز کړې و ، هغه د مسلمانو سپاهيانو د کړچار څخه هم ډير اغيزمن شوې و . په همدې وخت کې د کوتې څخه يوه ښځه راووته او په ګړندۍ توګه ددوې لورې ته راغله خو انګړ ته د راکيو تو د مخه هملته په برنډه کې تم شوه او زوړ سړي يې ځانته ور وباله. لږه شيبه وروسته هغه زوړ سړي بيرته راستون شو او قاسم ته يې وويل..... « دځه ضرورې شيانو له پاره اړتيا ده..» قاسم د هغې شيانو د راوړو له پاره خپل سپاهي و استاوه ، هغه ښځه بيرته ولاړه او قاسم يو ځل بيا دهغه بوډا سره په خبرو کې بوخت شو. په دې وخت بوډا ورته وويل:

« زويه ! تا ماته تر اوسه پورې خپل نوم و نه ښوده ..... اونه دې راته دا وويل چې ته په فوځ کې څه رتبه لرې. يواځې همدومره دې را ته وويل چې ته د سلطاني فوځ يوسالار يې. زه غواړم ستا په اړه معلومات ولرم.» قاسم د شونډو لاندې وخندل اوبيا يې په خندا کې ورته وويل: « زما نوم قاسم بن هشام دي ... اوزه په سلطاني لښکر د پنځه زره فوځونو سالار يم ، خو ستا درونده مشره ! ستا نوم څه دي ؟»

« زما نوم «بارتاکوزين» دي. ما خپل ټول ژوند په سمندر کې تيرکړې دي ، د عمر په لمړيو کې مې د عيسويت روزنه تر لاسه کړې وه خو وروسته مې د کشتۍ د چلولو روزنه تر لاسه کړه او ترڅو کالو مخته پورې د کريټ د جزيرې د يوه بحري جهاز کپتان وم..... اوس مې عمر خوړلې دي نو په دې اساس په کور کې ناست يم. اوس زما زوې دجهاز کپتان دي. په دغو دواړو نجونو کې يوه زما لور ده اوبله زما دلور ملګرې ده چې د پناه په خاطر زمونږ کور ته راغلې ده.»

زاړه سړي «بارتاکوزين» په ډيره لنډه توګه قاسم ته ځآن ور پيژانده ، اوس نو قاسم نور هم په ډير درنښت دغه زاړه سړي ته کتل. دواړو تر ډيره پورې پخپلو منځو کې سره خبرې کولې ، ان تر دې چه هغه سپاهي هم د سامان داخستو وروسته بيرته راستون شوې و . بارتا کوزين سمدلاسه پورته شو اوهغه سامان يې واخست اودکمرې په لور ورغې. د هغې ښځې چيغې او سورې لا تر اوسه هم لکه د پخوا په ځير اوريدل کيدې. داسې بريښيده چې هغه په ډير سخت حالت کې وه. کله کله به دهغې دا چغې په سختو زړبرويو بدليدې. بارتاکوزين دا ځل دننه ورغې خوبيرته زر راستون نه شو .....قاسم دخپلو عسکرو سره هملته په انګړ کې خاموشه ناست واو ددې ستونزمن وخت د تيريدو انتظار يې کاوه. څو شيبې او څو ساعتونه يو په بل پسې همداسې تير شول اوبيا داسې شيبه هم راغله..... چې دکمرې دننه د يوه کوچني ماشوم د ژړا اواز را ووت. د ټولو زړونه وخوزيدل ،قاسم دخپله ځآيه ناڅاپه پورته شو ،خو لږه شيبه وروسته يې چې د کوچني ماشوم ژړا واريده نو اندېښنه يې لرې شوه،

اوس نو قاسم خپله دنده تر سره کړې وه. هغه د يوې اولاد پيداکونکې ښځې سره کومک کړې و ، د يوې داسې ښځې سره چې دجنګ په خاطر يې خپل ځان په کور کې بند کړې و اوهيڅ يار و مددګار يې نه درلود او ددرد څخه يې چغې او نارې دکوره بيرون اوريدل کيدې. اوهمدا د يوه مسلمان سپاهي دنده وه. قاسم خپله دنده تر سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي وه او اوس يې غوښتل چې ددې ځآيه ولاړ شي ، هغه خپلو ملګرو ته د تللو حکم وکړ او پخپله هم راپورته شو خو د تللو دمخه يې غوښتل دهغه زاړه سړی سره ووينې او د کوچنې اودمور د روغتيايی حالت په اړه يې ځان پوه کړي. هغه بارتاکوزين ته ورغړ کړ. کله چې هغه قاسم ته نژدې راغې نو قاسم وکتل چې هغه دخوشحالۍ څخه ټول لړزيږي ،دهغه تر شا دواړه ښځې ، په داسې حال کې چې هغه کوچنې يې په لاسو کې نيولې و ولاړې وې. ښځې د قاسم څخه يوځو قدمه اخوا ولاړې وې ، بارتاکوزين قاسم په خپلو لړزانده لاسو کې ونيو او داحساساتو نه پەډک اواز يې ورته وويل:

« زويه ! ته چيرې ځې ؟ نن به ته هيڅرې هم نه ځې. مونږ به د زړه له اخلاصه ستا خدمت کوو. تاته دې مبارکه وې ، ستا اوزمونږ هڅو ډيرې ښې پايلې درلودې.« بريتا » د سپورمۍ په څير ښايسته زوې وزيږوو. ته به ډير حيران شي چې ددې کوچنې پلار دسلطان پر خلاف دهونياړې په فوځ کې شامل دې ، کله چې هغه ته ډاګيزه شي چې دهغه مرګونې ښځه او نوې پيدا شوې زوې د سلطان د فوځ د يوه سالار له اړخه خوندي کړل شوې دي نو په هغه به څه تيريږې !!.....

«زما لور او دهغې ملګرې ستا دکړچار څخه ډيرې اغيزمنې شوې دې ، هغوې دواړه غواړي له تاسره ووينې.»

دقاسم په څير يو مخلص سپاهي ته دداسې شيانوکومه اړتيا نه وه . .... ! هغه بيړه دلوده چې بيرته خپل لښکر ته ځان ورسوي. په دې خاطر يې بارتاکورين ته وويل.

« درونده مشره ! دا څه چې ما کړې دا ټول زما په دندوکې و. زه دلته ددې نه زيات نه شم تم کيدې ، بس ماته به اجازه راکړې»

لا تر اوسه بارتاکوزين څه نه وويلې چې دشاته ولاړو ښځو څخه يوې ځان را مخته کړ اود قاسم تر مخه و دريده ، دهغې دغه حرکت نه يواځې قاسم اودهغه ملګرې عسکر حيران کړي و بلکه پخپله بارتا کوزين يې هم په حيرانتيا کې اچولې و. خو دغې ځوانې ښځې د را تلو سره سم د خپله مخه پلو ايسته کړ ، کله چې دقاسم اودهغه دملګرو سترګې دهغې پر مخ باندې پريوتې نو دريو واړه د حيرانتيا څخه ..... دا خو همغه ښځه وه چې د بوسنيا په شاهي محل کې يې د محل دښځې د ساتنې له پاره توره لوڅه په لاس کې نيولې او د قاسم تر مخه ولاړه وه. دا خو شهزادګۍ وه .د بوسنيا د شاهي کورنۍ ښايسته او حسينه شهزادګۍ .... قاسم دهغه په کتلو سره ګوته په خوله کې ونيوله ، هغه په دې فکر کې شو چې دبارتا کوزين په کور کې پناه اخستونکې ښځه همدا شهزادګۍ وه ، دحيرانتيا په اساس يې نور څه و نه ويل ، خو همدومره يې وويل:

« ت.....ته ؟؟»

« هو !.....زه !»

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهزادګی خندل ، دهغې په سترګو کې په یوه وخت د ممنویت ، احسان ، محبت او عقیدت جذبه ښکاریده. هغه خپله ښایسته څیره را پورته کړه اودقاسم تر مخه ډیره ویریدلې او اغیزمنه شوې ولاړه وه .دهغې په سترګو کې د قاسم له پاره دعقیدې او محبت اوښکې وې.

قاسم ته دهغې دغه انداز ډیر ښه ښکاره شو . خو هغه یو مسلمان مجاهد شخصیت و ، سمدلاسه یې خپلې سترګې ښکته کړې. په دې وخت کې شهزادګی قاسم ته وویل:

« ما فکر هم نه کاوه چې مسلمانان به داسې خلک وي ، زمونږ دربار ته خو څو میاشتې مخته کارډینل جونیل دپاپا پیغام را وړې و او بیا یې دمسلمانانو پر خلاف یوه وینا وکړه اوپه هغې کې یې مسلمانان ددې زمکې بدترینه وحشیان ثابت کړل. خو دپرونه تر اوسه پورې د مسلمانانو کړ چار او کړنې ماته دا ډاګیزه کړه چې دروم د پاپا نماینده کارډینل جولین درواغ ویل».

قاسم همغسې دخندا نه شین و . بیایې په ډیره ټیټه لهجه وویل: « تاته به دا څه ډول معلوم شي .....چې د روم دپوپ نماینده کارډینل جولین ما پخپله دجنګ په میدان کې دوه ټوټې کړې دي ،حال داچې کارډینل دصلیبیانو د فتحو دعوا کوله او د ټرون دماتولو ګناه یې په خپله غاړه اخسته. ما هغه ته عبرتناکه سزا ورکړې ده او عیسویانو ته مې دا ثابته کړه چې عیسائیت د خپل دین څخه ګرزیدلې دي ..... درنې شهزادګی ! ته باور وکړه چې د اسلام په سیوري کې سوزیدلې روحونو ته یخوالې او د لمنځه تلونکو ته تسکین ور په برخه کیږي.»

د قاسم دخبرو په اوریدو سره بارټاکوزین یو قدم نور هم رامخته شو او ویې ویل: « قاسم بن هشامه ! ایا ستا په مذهب کې داسې یو زوړ سړي هم را داخلیدې شي چې خپل پخوانې ژوند یې ټول په عیسویت کې تیر کړې وي ؟

د بارټاکوزین په خبرو قاسم یو ټکان شانته وخوړ او په سترګو کې یې دخوشحالۍ څپې و ځلیدې. سمدلاسه د بارټاکوزین په لور یې مخ کړ او ددواړو لاسو څخه یې ونیوه او ورته یې وویل:

«زمونږ په مذهب کې یو سړي دخپلې ساه په اخري شیبو کې هم داخلیدې شي ، زه تاته د اسلام په لور د راتلو په اساس ښه راغلاست وایم . ته زما سره یو ځای ولاړ شه او زمونږ دسلطان سره ووینه . اوپخپله دسلطان په لاسو اسلام قبول کړه.»

خو دبارټاکوزین د ځواب په اوریدو سره قاسم یوځل بیا دحیرانتیا احساس وکړ.ځکه کوزین ورته وویل:

« نه ، زه غواړم ستا په لاسو اسلام قبول کړم..... ما داوږدې مودې راهیسې د حق پلټنه کوله. ما دهمدې تندې د ماتولو له پاره ډیر اوږده اوږده سفرونه کړې دي ،خو ستا سره مې دخوخبرو کولو وروسته دا احساس کړه چې زما

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه تنده په لمړي ځل دماتيدو سره مخ ده . ما ته چې څومره دقدر وړ ته ښکاريږي هغومره راته سلطان نه ښکاريږي.»

اوس نو دلته قاسم ته تم کيدل اړين و ګرزيدل. ځکه هغه بايد بارتاکوزين مسلمان کړي وي. هغه فکر کاوه چې يواځې د کليمې په ويلو څوک نه مسلمانيږي ، په دې اساس دې ته اړتيا ده چې نوي مسلمان ته د اسلام د نظام په اړه څه وويل شي. په دې خاطر قاسم زوړ کوزين ته وويل:

« سهي ده دروند مشره ! اوس ته ماته د لږ وخت له پاره اجازه راکړه ، تر څو زه دخپل لښکر ځاې په لور ولاړ شم. زه به تر مانښامه پورې يوځل بيا ستا دروازې ته راشم. اوهمغه وخت به تا ته داسلام په اړه اړين معلومات درکړم.»

« سهي ده ته به د شپې ډوډۍ زمونږسره خوړې ، اوبيا به د ډوډۍ وروسته مونږ ټول په دې موضوع خبرې وکړو .»

دا خبره د بوسنيان شهزادګۍ وکړه ..... که څه شهزادګۍ دمذهب د بدلون په اړه کومه اشاره نه وه کړې خو د قاسم په زړه کې دا خبره ننوتې وه چې اوس د بوسنيان شهزادګۍ هم داسلام په لور را ماته شوې ده. دهمدې حالاتو په کتلو سره هغه بيرته دراستنيدو ژمنه وکړه او اجازه يې واخسته او ولاړ.

د بارتاکوزين څخه د اجازې اخستو وروسته قاسم نيغ په نيغه خپل لښکر ځاې ته ورغې. مسلمان سپاهيان ډير زيات خوشحاله و. دوارنا څخه نيولې تر بوسنيان پورې ټوله سيمه هغوې تر خپلې ولکې لاندې راوستې وه. د سر بيا پادشاه «جارج برنيکووچ» چې دلارې ستيفن نه ورسته يې دهغه ځآې نيولې و ، دلارې ستيفن د پاليسو برعکس يې دمسلمانانوسره سخته دښمنی درلوده. په داسې حال کې چې دلارې ستيفن يوه خورد « بايزيد يلدرم » ښځه وه اودهغه لور شهزادګۍ «سروين» دسلطان مرادخان ثاني ملکه وه. په دې جنګ کې جارج برنيکووچ ته هم ماتې په برخه شوه اوسلطان د سربيا سلطنت ټول په خپله ولکه کې واخست. او دعثماني سلطنت يوه برخه يې وګرزوله.

کله چې قاسم لښکر ګاه ته ورننوت نو همدا فکر يې له ځانه سره کاوه چې سلطان بوسنيا ته په ور رسيدو سره په ښکاره توګه خپله د فتوحاتو لړۍ پاې ته رسولې ده او اوس به سلطان بيرته اورنه ته د تللو تکل کوي ، په دې خاطر هغه فکر کاوه چې په کومه توګه د سلطان څخه دلته د پاته کيدو له پاره لاره ولټوي اوبيا ددې ځايه د البانيه په لور ولاړ شی اوخپل محبت يعنې مظلومه مارسي د سکندربيګ د وينو تويونکو پنجو څخه را خلاصه کړي. هغه هوډ وکړ چې سبا به کوم وخت د سلطان سره ويني اودخپلې دغې پريکړې په اړه به ورځخه د اجازې غوښتلو هڅه وکړي.

دمانښام د لمانځه د ادا کولو وروسته قاسم يو ځل بيا بيرته ښار ته راستون شو. خو دا ځل هغه ځانته و .دا ځل هغه نيغ په نيغه د کوزين کور ته ور روان و. او بيا د لږ وخت وروسته هغه د بارتاکوزين کور ته رارسيدلې و او دهغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره ناست و او په خبروکې ورسره مصروف و . د بارتاکوزین لور خپله هغه ګاونډۍ هم د خپله ځانه سره خپل کورته راوستې وه چې قاسم یې د اولاد په زیږیدو کې ور سره بسپنه کړې وه . د کوزین په کور کې د بوسنیا ښایسته اونبکلې شهزادګۍ هم د قاسم په انتظار کې ناسته وه ، دکوزین دوه ځوان زامن هلته په «وینس » کې نوکران و و . اودواړه د خپلو ښځو او کوچنیانوسره یو ځای هملته د وینس په ښار کې اوسیدل. دهغه یواځنۍ ځوانه لور کونډه شوی وه ، دهغه میړه یو کال د مخه د مسلمانانو پر خلاف په جنګ کې وژل شوې و. دبوسنیا شهزادګۍ چې کله د نیولو څخه خلاصه او روغه رمټه د محل څخه وتلې وه نوهغې دهمدې ښځې سره پناه اخستې وه ، اوس نو حالات ډیر په زړه پورې وو. ځکه بارتاکوزین اودهغه لور د اسلام دمنلو پریکړه کړې وه . خو شهزادګۍ لا تراوسه پورې په دې اړه هوډ نه درلود.

د لړ وخت وروسته بارتاکوزین قاسم د ډوډۍ خوړلو سالون ته یوړ . هلته په دستر خوان باندې قاسم ، بارتاکوزین ، دبوسنیان شهزادګۍ ، او د کوزین لور ټول یوځای کیناستل او ډوډۍ یې وخوړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶

د بوسنیا شهزادګی

« ستاسې سلطان دعیسویانو د عبادتځایو په اړه څه فکر لري ؟..... ایا کلیساوې به له منځه یوسي ؟ اوریدلې مې دې چې مسلمانان دخپل مذهب په اړه ډیر سخت اومتشدد دی ؟»

« سلطان خو حکم کړې دې چې هر چیرې چې په سربیا اوبوسنیا کې مسجد جوړیږي ، تر څنګ دې یې یوه یوه کلیسا هم جوړه کړل شی تر عیسویانو ته دخپل عبادت په اړه کومه ستونزه نه وي او ټول هغه پخوانۍ کلیساوي چې چیرې جوړې شوي دي هغه به همغسې په خپل ځاې پاته وی.»

« دا خو ډیر مهم قدم دې. ددې برعکس هونیاډې ویلي و چې هغه به په سربیا اوبوسنیا کې ټول « یوناني کلیساوې» له منځه وړي او په ځاې به یې د «رومن کتولیک دمذهب» کلیساوې جوړوی.

د قاسم او د بوسنیان د شهزادګۍ تر منځه ډیر په زړه پورې بحث روان و ، زوړ کوزین هم ددوې بحث په ډیره دلچسپۍ سره اوریدل. هغه لږ څه په ویریدونکې توګه د قاسم څخه وپوښتل:

« دیسوع مسیح خداې اودهغه دمور په اړه ستاسې مذهب څه وایی ؟»

په داسې حال کې چې دقاسم خوله دخندانه وازه وه ویی ویل: « مونږ هغه ته خداې نه وایو. بلکه هغه دخداې یو غوره نبي اوپیغمبر ګڼو. مونږهغه دسیدنا عیسي علیه السلام په نوم یادوو . اودهغه درنې اومحترمې مور ته سیدة مریم علیها السلام وایو ،اسلام دا عقیده بلکل نه منې چې خداې دې وویشل شي اویا دې دکوم انسان پلار و ګرزي.»

د قاسم په خبره باندې شهزادګۍ یو دم را ټوپ کړ او ویی ویل:

«دا نو څه خبره شوه، که چیرې یسوع مسیح خداې د خداې زوې نه وي نو بیا هغه د چا زوې دې ؟ ایا ته دهغه دپلار نوم مونږ ته را ښوولې شې ؟»

دشهزادګۍ پوښتنه دقاسم ل پاره سخته وه .ځکه هغه به اوس څه ویلې اود چا نوم به یې اخسته. که چیرې دایی ویلې چې عیسي علیه السلام د پلار پرته دمور په ګیډه کې پیدا شوې و نوبیا به هم شهزادګۍ پرې باور نه کاوه . هغه ته نه چیرته د تللو اونه د پښو د ایښودو په خیر کیفیت پیدا شوې و .

(c) ketabton.com: The Digital Library

« په اصل کې ددې خبرې کول چې عیسي علیه السلام د خدای زوی دی ، د خدای تعالی ذات په یو جسماني قالب کې ور اچول دي ،په داسې حال کې چې خدای تعالی جسم ته محتاج نه دي. دا زمکه او اسمانونه د خدای تعالی دقدرت ښکاروندوی دي ،..... څرګنده ده چې خدای تعالی یو نه ښکاره کیدونکې هستي ده نوبیا به هغه څه ډول د یوه انسان سره رشته پیدا کړي..... اودهمدې ځآیه ویلې شو چې سیدنا عیسي علیه السلام دهمغه مطلق قادر ذات د قدرت یوه نمونه ده ځکه هغه خدای تعالی چې څه وغواړي کوی یی.»

اوس شهزادګی یوځل بیا قاسم په یوه اندیښنه کې ور واچاوه

« ته چې دا ځواب وایی چې خدای تعالی چې څه وغواړی کوی یی ، نوبیا ته دانساني واک اواختیار په اړه څه وایی ؟ ستاسو په مذهب کې دانسان سره څومره واک دي او د خدای تعالی سره څومره واک شته ؟

قاسم یو ځل بیا په فکر کې پریوت. ځکه هغه یو سپاهي و ، کوم مبلغ او عالم نه و چې د هرې پوښتنې ځواب ووایی. هغه د بوسنیایی شهزادګی له اړخه په یو ازمیښت کې اچول شوې و . خوبیا یی هم دمیړاني څخه کار واخست او ویی ویل:

« درنې شهزادګی !دغه ټولې پوښتنې په حقیقت کې د خدای تعالی په اړه د فکرکولو په وخت کې د انسان ذهن کې را پیدا کیږي. خو په دې پوهیدل په کار دي چې د پوښتنې کونکې په ذ هن کې د خدای تعالی په اړه حقیقت څه ډول انځور شوې دي. هغه انځور چې په عیسوي کتابونو کې د خدای تعالی په اړه انځور شوې دي نو هغوي خدای ته یو جسماني وجود ورکړي دي ، دبایبل په لمړي باب کې لیکل شوي دي چې.....« خداوند خدا چې کله په یخو وختو کې په باغ کې ګرزیده نوکله یی چې خبرې وکړې نو ادم او حوا یی خبرې واوریدې» (بایبل د پیدایښت باب) ، په همدې توګه په نورو مذهبونو کې هم هڅه کیږي چې خدای تعالی په عجیبو عجیبو جسماني وجودونو کې و ویني. تاته به ډاګیزه وي چې په بت پاله مذهبونو کې د تیږو او ختو څخه په خپل تصور کې د خدای شکلونه جوړوي او بیا دهغوي عبادت کوی.

دا چې تا د اختیار او واک خبره کړې ده نو دهغې په اړه لنډ ځواب زمونږ په خپل ذات کې شته. که مونږ په ژوره توګه متوجه شو نو زمونږ په ذات کې دوه برخې دي ، یوه هغه برخه ده چې پرهغې زمونږ واک او اختیار نه شته. یعني د جسم جوړښت ، فطري اړتیاوې ، خوراک ، څښاک ، خوب کول یا د کوچنیانو پیدایښت..... او بله برخه هغه ده چې مونږ پرې پوره واک لرو. لکه د یوه چاسره بسپنه کول ، همدردي کول ، محبت کول ، رینښتیا خبره کول ، د درواغو څخه ځان ساتل ، د خدای تعالی د مخلوق سره ښیګڼه کول اویا دبدی څخه د خلکو منه کول.....

زمونږ رسول کریم صلی الله علیه وسلم چې کوم کتاب راوړي دي هغه نیغ په نیغه د الله تعالی له اړخه دي اودهمغه کلام دي ، هغه دمقدس بایبل په څیر نه دي ، ځکه په بایبل کې یواځې د سیدنا عیسي علیه السلام روایات او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه د ملګرو لیکونه موجود دي. زمونږ دکتاب نوم قران کریم دي ، په قران کریم کې الله تعالي فرمایلي دي چې «.....فاالهمها فجورها و تقوها .....» یعني الله تعالي انساني شعور ته د نیکۍ او بدۍ دواړو په اړه الهام ورکړي دي ، اوس دا د انسان پورې اړه لري چې هغه د نیکۍ لاره خپلوي او که دبدۍ لاره. الله تعالي انسان ته بلکل همغسې الهام ورکړي لکه څنګه یې چې پاته مخلوق ته ورکړي دي ، تاسې د شاتو مچۍ وینئ ، هغوي ته چا ویلي دي چې هغوي دې دیوې کورنۍ بلکه دیوه سلطنت په څیر و اوسي. په همدې توګه د مرغاویو بچیو ته چا ویلي دي چې د اوبو په ډنډ کې ځانونه ور وغورزوي. او دمرغۍ بچې ته چا الهام ورکړي دي چې د خپلې جالې څخه دې توپ نه وهي.

په همدې توګه یې انسان ته هم الهام ورکړي دي ، خو څرنګه چې انسان د ټولو مخلوقاتو څخه افضل دي نو په همدې خاطر یې ورته شعور ورکړي دي اود بدیو ددې دوو الهامونو څخه یې ورته د یوه دخپلولو پوره ازادي ورکړي ده. ټول مخلوقات د الله تعالي د قانون پابند دي ، خو انساني ذات یواځې د الهي د احکامو پابند دي. په حقیقت کې د انسان سره څه دومره زیاته واکمني هم نه شته. یواځې د یوې شیبې واک لري اوهغه شیبه هم همدا موجوده وخت دي. همغه وخت چې دانسان سره شته دهغې څخه باید په سهي توګه ګټه پورته کړي ، ان تر دې چې دپایلو په اړه یې هم انسان بې واکه دي. نو اوس که څوک دا وخت داسې استعمالوي چې خپل لاسونه په زوره په اور کې وړدي نو بې له شکه چې لاسونه به یې و سوځي. دا د وخت د غلط استعمال پایلې دي چې یو انسان یې په دواړو جهانونو کې ترلاسه کوي. په مادي نړۍ کې هم او په روحاني نړۍ کې هم. لاس به دې هم و سوځي اوروح به دې هم په کړاونو کې اخته وي. خو که چیرې ته دا واک اواختیار په سهي توګه استعمال کړې نو ستا راتلونکې به پخپله ښه شي. په همدې توګه به ستا راتلونکې وختونه ټول درست و ګرځي. ان تر دې چې اخرت به دې، چې مونږ ورته د روح نړۍ وایو ، هم سهي او درست شي. دا ده په اسلام کې دانساني اختیار او واکمنۍ طریقه .

د قاسم دخبرو په اوریدو سره دشهزادګۍ سترګې دحیرانتیا څخه وازې پاته شوې وې ، زوړ بارتاکوزین داحساساتو تراغیزلاندې راغلې و او ټول وجود یې لړزیده. لور یې «ماریا» هم د تیرې په څیر جامده ګرزیدلې وه او دوه سترګې یې په قاسم کې ورننویستې وې. ترڅو لحظو پورې په خونه کې چوپه چوپتیا حاکمه وه خو دبوسنیا شهزادګۍ دا چوپتیا ماته کړه ، هغه ته خپل اواز لکه د ژور کوهي څخه راتلونکې محسوسیده:

« تا خو زمونږ سترګې را خلاصې کړې ، داسې بریښې لکه مونږ چې پخوا په یوه نالیدلې زندان کې بندیان و ، ددې حقیقت د رامنځته کیدو څخه اوس مونږ خپل ځانونه د لمړي ځل له پاره انسانان محسوسوو. خو دا داخرت خبره چې تا وکړه ، اخرت څه شي دي ؟»

اوس نو قاسم داسې احساسوله چې کوم غیبي قوت دهغه سره د کومک کولو له پاره مامور شوې دي. هغه پرته له ځنډه وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« اخرت ؟.....اخرت خو يو لازمي شي دي. څوک چې اخرت نه منې نوکه هغه خداې هم ونه مني کوم توپير په کې نه راځي. داسې خداې چې په اخرت کې دانسان له پاره منصف نه وي ، ورته دخداې د ويلو اړتيا نه شته. قران کريم کې مونږ ته ويل شوي دی چې هر عمل او فکر لازمي پايلې لري ،تاسې چې دځه په اړه فکر کوئ دهغې له پاره هم اخرت شته او کوم عمل چې کوئ دهغه له پاره هم اخرت شته ، هغه وخت چې مونږ خپله موجوده لمحه درسته کړو نو دهغې له مخې زمونږه را تلونکې لمحه په خپله سهي کيږي ، اعمال په شخصيت باندې هم اغيز کوي ،ځکه چې اعمال دانساني روح اصلاح هم کوي او ديوچا چې انساني روح اودننه ذات اصلاح وي نو دهغه بيروني شخصيت او ذات هم باوقاره او ښايسته ښکاري. همدې ته نيک يا حسن عمل وايی. کله چې د يو چا ډير اعمال سهي او درست وي نوهغه بيا په خپلې ښکاره او پټ ژوند کې ډاډه او مطمئن اوسي او د خپل خداې شکر کونکې ګرځي. همدغې نفس ته په اسلام کې مطمئنه نفس ويل کيږي. څوک چې دهمداسې مطمئنه نفس خاوند وي نو که هغه ومري هم ، نو مړ نه حسابيږي ، دهغه جسم له منځه ځي خو روځ يې پوره اوسلامت د خپل ريښتونې پيداکونکې لورې ته ور رسيږي ، همدې ته اخرت وايی. هغه څوک چې مطمئنه نفس له ځانه سره يوسي نوهغه به تل پاتې ژوند تر لاسه کړي او همدې تل پاتې ژوند ته جنتی ژوند وايی. اوهر هغه څوک چې د مطمئن نفس خاوند نه وي اوپه ژوندانه کې ددغه ور پهلاس شوې وخت غلط استعمال کړې وي او داسې اعمال يې تر سره کړي وي چې دهغه داخلی او بيروني شخصيت يې هم دتباهۍ سره مخ کړي وي نو هغه د مړينې وروسته بيابيا مړ کيږي او په تل پاتې سوځونکې اور کې به سوزيږي ، همدغې ته مونږ جهنم وايو ، اوهمدا ده د اخرت په اړه زمونږ عقيده.»

اوس نو شهزادګۍ ګوته په خوله په قاسم کې خپلې سترګې ور ننويستې وي،هغه په همدې فکر کې وه چې ټول مسلمانان به همداسې وي لکه قاسم چې دي. ددومره متوازنو اوبرابرو ، نيکو اوښه عقايدو خاوندان.... هغې هم هوډ وکړ چې د بارټا کوزين سره يوځاې به اسلام مني ، ځکه نور نو هغې ته د قاسم څخه د زياتو پوښتنو کولو اړتيا نه وه. هغه خاموشه کيناسته خو په دې وخت کې بارټاکوزين يوه پوښتنه وکړه:

« قاسمه زويه ! ددې معنې دا شوه چې تر اوسه پورې چې څومره انبياء اورسولان راغلي دي،دوې ټول دخداې تعالې غوره بندګان وو ، ددوې هيڅ يو هم پخپله خداې اويا د خداې زوې نه و.»

« بلکل دا ټول د خداې تعالې له اړخه ټاکل شوي خلک و. نبيان خو په هره زمانه کې او هر قوم ته ليږل شوي دي ، په حقيقت کې په پخوا زمانو کې چې هر نبي يارسول ددې نړۍ نه سترګې پټې کړې دي نودهغه وروسته دهغو منونکو د خپلو کم پوهيو اويا کم عقليو په اساس هغوې ته دخداې ، دخداې د اوتارو ، اويا د خداې دزامنو نوم ورکړې دې . تاسو د سمندر نه اخوا په هندوستان کې ووينئ هلته خلکو «رام» «کرشن» او «ګوتم» د خدايانو په څير منلي دي. حال داچې کيدې شي دا ټول وګړي دخداې نيک خلک واوسي ، په حقيقت کې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅ دور کې هم دنړۍ ټول خلک د یوه ډول شعور اوپوهې خاوندان نه اوسي. یو شمیر خلک دالله تعالې له اړخه غوره کیږي چې مونږ ورته پیغمبران وایو. دا وګړي د شعور اوپوهې په اړه تر ټولو د ستر مقام خاوندان اوسي. کله چې دا خلک خپلې خبرې نورو انسانانو ته ورښئ نو داسې خلکو ته یې ورښئ چې دعقل اوشعور خاوندان اوسي. دا خلک ورته خپله خبره پوره ور ښئ او هغوې د خپلو ځانو ملګري کوي ، خو کوم خلک چې دهغوې په خبرو باندې و نه پوهیږي نو هغوې د شعور له اړخه په ښکته درجه کې اوسی. همداسې خلکو ته مونږ کافر وایو. خو یو شمیر داسې وګړي هم شته چې دخپلو عارضي ګټو په خاطر د حق لاره نه شي خپلولې او دسرو او سپینوزرو دځلا په کتلوسره په غلطو لارو باندې سر کیږي ، دا ډول خلکو ته زمونږ په قران کې منافق اوسخت کافر ویل کیږي. زمونږ نبي او رسول صلی الله علیه وسلم چې دکوم شعور خاوند و نوهغې مرتبې ته هیڅ بل انسان نه شي رسیدلې. همدا علت د ې چې الله تعالې هغه صلی الله علیه وسلم دټولو انسانانو له پاره اود ټولو جهانو له پاره ټاکلې و. زمونږ عقیده داده چې اوس به بل کوم نبي نه راځي او مونږدا عقیده هم لرو چې زمونږ په نبي باندې نازل شوې کتاب قران کریم تر قیامته پورې د ټول انسانیت له پاره هدایت اولارښوونه ده ، زمونږ په مذهب کې د نورو مذهبونو پر خلاف د ذرې په اندازه هم تعصب نه شته ، مونږ ددنیا هر انسان د یوه امت وګړي ګڼو اوهیڅ انسان دبل کوم انسان په غلامۍ کې نه شو کتلې.»

دقاسم خبرو ددې درې واړو په زړونو پوره اغیز کړې و ، هغوې ته دقاسم خبرې د یو ډول عام فهمه خبرو په ځیر ښکاریدې ، لږه شیبه وروسته شهزادګۍ په ویریدونکې توګه د قاسم څخه وپوښتل:

« دروند ه میلمه !ما د زړه له کومې پریکړه کړې ده چې زه به خپل پلرنې مذهب عیسویت پریږدم او ستاسې مذهب اسلام به قبلوم.»

د شهزادګۍ دخبرې د پاې ته رسیدو سره سم بارټاکوزین وویل:

« دا خو نوره هم ډیره ښه شوه ! اوس نو ته مونږ درې واړه مسلمانان کړه. مونږ ته ووایه چې دمسلمانیدو له پاره کومو شیاتو ته اړتیا ده.ایا مونږ به د صلیب په ځیر کوم شي په غاړه کې را ځوړندوو. یا بله څه ؟»

«نه ، تاسې ته به د داسې هیڅ کولو ته اړتیا نه وي ، تاسې به یواځې په پاک زړه ، پوره هوش او حواسو ، او اخلاص سره دا منئ چې په دې عارضي ژوند کې د نړۍ ټول کاروبار هسې بې مقصده دې تر هغې چې د تلپاتې ژوند د تر لاسه کولو له پاره هلې ځلې او هڅې اوهاند و نه کړل شی. تاسې حیواناتو ته وویئ نوځناور د بل د ژوند په خاطر له منځه ځي ،تاسې وویئ یوه پیشو موګک نیسي او وژنی یې، ، خو په حقیقت کې هغه د خپل پاته نسل د پاینبت له پاره دا قرباني ورکوي. په اسلام کې دشهید مرګ د ټول قوم حیات ګڼل کیږي. مونږ په حیواناتو کې دا لړۍ وینو خو انسان په خپله په دې حقیقت باندې باور نه لري ، ځناور خو یواځې دخپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

راتلونکې نسل له پاره ژوندې اوسي،خو انسان ته دهغه ژوند دهغه دمړینې وروسته په لاس ورځي ، دهغوې ژوند یواځې د نسل دپایښت پورې را نغښتې نه وي بلکه دهرډول مادي تمایلاتو څخه پاک یو روحاني ژوند اوسي ، تاسو به دمسلمانې له پاره په دې ژوند باندې ایمان راوړئ اودا به منئ چې ددې ژوند مالک الله تعالې دې ، چې وحده لاشریک دې ، او دزمکې او اسمانونو یوآځنې مالک دې . انسان ته یواځې اویواځې دهمغه اطاعت کول په کار دي ، ترڅنګ یې په دنیا کې د شتو ټولو شیانو ویره باید له زړه څخه وویستل شی. همدغې ته توحید وایی . تاسې به یوآځې څو کلیمې وایيی. اوپه هغې به دزړه نه ایمان راوړئ، زه اوس تاسې ته دا کلیمات دربنایم ، د کلیمې د لوست نه وروسته به تاسې په ظاهری توګه مسلمانان شئ....

« قاسم دبوسنیا شهزادګی ، ماریا او دهغې بوډا پلار بارتاکوزین ته کلیمه یی طیبه ورووښوله:

اوبیا یی په همدې فکر هغوې ته نوي اسلامي نومونه وړاندې کړل. تر څو د بوسنیا په خلکو کې هغو د خپلو همدې ځانګړې اسلامي نومونو په واسطه و پیژندل شي. قاسم د بارتا کوزین له پاره دعباس ، دبوسنیا دشهزادګی له پاره د « حمیرا او دماریا له پاره د« مریم» نومونه وړاندې کړل. دري واړه نوې مسلمانان ډیر زیات خوشحاله و ، قاسم تر ډیره پورې د هغوې سره د اسلامي اعمالو اوفرایضو لکه لمونځ ، روزه ، حج ، زکات او جهاد په اړه خبرې وکړې او هغوې ته یی په دې اړه تفصیلي معلومات ورکړل.ترڅنګ یی هغوې ته ددې امورو داجرا په اړه عملي څرګندونه هم وکړه.

هیچاته د شپې د تیریدو په اړه اندازه نه لګیده. سهار شو اوقاسم د سهار لمونځ دهمغوې سره په جمع ادا کړ اوپه ډیره خوږه ژبه یی ورته د قران کریم تلاوت وکړ. چې ددې تلاوت داغیز له امله ددرې واړو نوو مسلمانانو سترګې د ژړا نه ډکې وې.

دسهار د لمانځه دادا کولو وروسته قاسم خپلې لښکر ګاه ته ولاړ او په خپله خیمه کې په ارام ویده شو.

سلطان مرادخان ثاني څو ورځې هلته په بوسنیا کې پاته شو ، بیا یی د هغه ځایه لښکر ته دکوچ کولو امر وکړ ، اوس نو هغه بیرته د اورنه په لور را روان و. په همدې وخت کې قاسم د سلطان څخه د البانیه په لور د تللو اجازه وغوښتله. خوسلطان ورته د اجازې کولو څخه انکار وکړ او ورته یی وویل:

« قاسم بن هشامه ! دا سهې وخت نه دې چې تا د دارالسلطنت اویا لښکر څخه لرې بل چیرې واستوم. مونږ خو اوس د پرلپسې یرغلونو څخه فارغه شوي یو خو دحالاتو څخه پوره ډاډ من نه یو ، ځکه تر اوسه پورې هونیاډې لا ژوندې دې اودهغه تر بیرغ لاندې د هنګرۍ ټول فوځ سلامت شتون لري. مونږ به هونیاډې هرو مرو سبق ور ښایو. خو اوس غواړو خپل دغه ستومانه لښکر اورنه ته د ارام کولو له پاره یوسو. بیا به دهغه ځایه تاته دالبانیه په لور د تللو اجازه درکول شي.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې خاطر قاسم هم د خپل لښکر سره يو ځاې د اورنه په لور روان شو.

تر اوسه به لا د سلطان لښکر اورنه ته نه و رارسيدلې چې هلته په بوسنيا کې بوسنيايي شهزادګۍ چې اوس حميران نوميده ، يوه ورځ اعلان وکړ ..... چې هغه غواړي په بوسنيا کې د اوسيدو په ځاې اسلامي دارالسلطنت اورنه ته ولاړه شي. حميرا په دې خپل هوډ کې ځانته وه. دهغې مور و پلار او نو خپلوان يا خو په جنګونو کې له منځه تللي وو اويا لرې نژدې سيمو ته تښتيدلي و. د بوسنيا شاهي کورنۍ له منځه تللې وه .او د عباس پرته دهغې د پوښتنې بل څوک نه و پاته. په همدې خاطر هغې يوه اسلامي ښار ته دتللو او هملته د پاته ژوند کولو په اړه هوډ ښوولې و. کله چې دهغې ددغه تصميم څخه عباس اودهغه لور مريم خبر شول نو هغوې هم ورسره تللو ته تيار شول. همغه و چې ددې دري وګړو څخه جوړه شوې قافله دلښکر د تللو څخه درويشت ورځې وروسته د اورنه په لور روانه شوه.

سلطاني لښکر باغيانو ته د سزا د ورکولو ، او د مملکت پولې د پخوا په نسبت د نورو پراخولو وروسته بيرته اورنه ته را ورسيد. قاسم د جنګ په ميدان کې بريالې او سرلوړې را ستون شوې و ، دهغه دخبرو او د ورپيښوشوو حالاتو د اوريدو وروسته دهغه کورنۍ باغ باغ شوې وه. دهغه ورور طاهر هغه په تندې باندې ښکل کړ او مورو پلارېی د خپلې سينو سره يو ځاې کړ اووريرونو يی دخوشحالۍ نه ښه شور اوغوغا جوړه کړې وه. خو د قاسم په زړه کې تر اوسه پورې يو زخم پاته و چې هغه يی ارام ته نه پريښوده. اوهغه زخم د ورکې شوې مارسي په اړه و.

هغه دمارسي سره دتل پاتې زوند له پاره د يوځاې اوسيدو هوکړه کړې وه خو اوس د مارسي پرته هغه ته داسې بريښيده لکه ټوله دنيا چې ورانه شوې وي ، بلاخره د لښکرو د بيرته راستنيدو په دريمه ورځ هغه هوډ وکړ چې د سلطان سره به ويني او د البانيا په لور به تري د تللو اجازه اخلي ، او هلته د ورتلو له پاره به ځآن تياروي. هغه غوښتل چې داجازې د تر لاسه کولو سره سم به ډيل نه کوي او سمدلاسه به د البانيه په لور روانيږي.

هغه ماسپښين د کوره ووت. اوغوښتل يی دمابنام د لمانځه وروسته دسلطان سره ووينې ، په خپل خاص اس سپور د اورنه د بازار څخه تيريده او په زړه کې يی دا دعا کوله چې سلطان ورته سمدلاسه د البانيه په لور د ورتللو اجازه ورکړي. د هغه وخته راهيسې چې سلطاني لښکر بيرته اورنه راستون شوې و نو په بازارونو کې سوداګرۍ او ګڼه ګوڼه زياته شوې وه، دعيسويانو دلښکرو څخه په لاس راغلې د غنيمت مالونه ، غنم ، اسونه ، تورې ،هر ډول کالي او ..... په بازار کې پلورل کيده. خو قاسم دهر څه څخه بې نيازه و اويواځې دمارسي په اړه يی فکر کاوه او دبازاره په بيړه تيريده. خو يو چوک ته د رسيدو سره سم يی دخپل آس واګې رابنکودې ، ځکه هغه د مارتها زړه خادمه وکتله ، دمارتها د زړې خادمې په کتلو سره يی سترګې دحيرانتيا خلاصې او خوله يی وازه پاته شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هماغه خادمه وه چې دمارتها د قتل يواځنۍ شاهده وه ، دغه عمرتيرې ښځه په هغه شپه ژوندۍ پاته شوې وه ، دمارتها د کور څخه د راوتلو وروسته هغه ځآې ځاې ټکرونه خوړل او ګرزيده . خلکو به د سوال کونکي په څير لږ څه دخوراک څښاک له پاره ورکول ، هغه به هم د ځآې د نشتوالي په خاطر هملته د جومات په دروازه کې ويده کيده . قاسم هغه پيژندله . کله يې چې دا خادمه وکتله نو سمدلاسه د آس څخه را ښکته شو او په ډيره بيړه يې ځان د يوه ډوډۍ پلورونکې ريړې ته چې دا خادمه يې ترځنګ ولاړه وه ورساوه . تر يوه وخته پورې خو خادمې قاسم و نه پيژانده خو کله يې چې وپيژانده نو سترګې يې داوښکو ډکې شوې او سمدلاسه د قاسم په پښو کې ور پريوته . اوس نو هغې سخته ژړا کوله . قاسم خادمه ددواړو لاسو څخه ونيوله او راپورته يې کړه او غوښتل يې له ځانه سره يې يوسي . اوس نو هغه د سلطان سره دکتلو اراه شاته غورزولې وه ، هغه دا وانګيرله چې د مارسي دخادمې سره په دې بازار کې ليدنه کتنه هسې يو خدايې معجزه ده . په دې خاطر دې ته اړتيا ده چې تر هر څه لمړۍ ددې خادمې څخه دټولو حالاتو په اړه تفصيلې معلومات تر لاسه شي، هغه دمارسي خادمه له ځانه سره په بازاري کرايه شوې سپرلۍ باندې کينوله اوکورته يې يوړه . په دې وخت لمر هم دمانښام په غيږ کې د پريوتلو روان و . کله چې قاسم خپل کور ته ورننوت نو ويې کتل چې په کور کې ټول خلک حاضر دي ، تر ټولو دمخه دقاسم ورندار د دغې زړې غمجنې ښځې په کتلو سره حيرانه پاته شوه . خپل کار يې پرېښود او راپورته شوه ، قاسم هم په پوره ژورتيا سره دخپلې ورندار په لور وکتل او ويې ويل:

«دا د غزالې خادمه ده . دغزالې د تښتولو وروسته تر اوسه پورې په کوڅو کو څو کې ګرزي ، د نن نه وروسته به دا همدلته اوسي دکور په کارو بار کې به له تاسره مرسته کوي....»

سکينې د قاسم دخبرو د اوريدو وروسته په چټکۍ سره مخته ورغله اودمارسي خادمه يې په خپله غيږکې را ونغاړله . خو دمارسي خادمې دقاسم دخبرو وروسته قاسم ته به غټو غټو سترګو کتل ، دهغې شونډو ته څه راتلل او غوښتل يې چې ويې وايي خو داسې بريښيده چې کوم ناليدلې ځواک دهغه ژبه ګونګه کړې وي ، بيا دهغې دژبې څخه په ډيره سخته توګه دا څو ټکې را ووتل:

« دا.....غزاله څوک ده ؟ ايا تاسې مارسي بې بي ته غزاله وايیی؟ که چيرې تاسې وايی چې مارسي بې بي تښتول شوې ده نو تاسې خو بيا ډيره اشتباه کوئ»

خادمې دهمدې خبرو ورسته خوله بنده کړه ، د قاسم پښو څخه زمکه وتلې وه اوسمدلاسه يې وپوښتل چې ايا مارسي تښتول شوي نه ده ؟ که چيرې هغه تښتول شوي نه وي نو بيا چيرې ده ؟ دقاسم زړه په زوره زوره درزيده ، او په خپل زړه کې يې دا دعاوې کولې چې کاشکې مارسي په خيريت کې و اوسي . خو دخادمې دخبرو څخه دهغه افق تار تار شو . هغه فکر وکړ چې خادمه ورته کوم بد خبر اورول غواړي . نو همت يې وکړ او بيا يې ترې وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مق.....مقصد دې څه دي ؟ ته ماته څه ويل غواړي ؟..... که مارسی ريښتيا هم نه وي تښتول شوي نو بيا چيرې ده ؟» خو خادمې دقاسم د پوښتنې د ځواب د ورکولو په ځاې په چغو چغو ژړا پيل کړه . دخادمې ددې ژړا په واسطه د قاسم مور اوپلار او وريرونه هم سره راټول شول ، خادمې سلګۍ وهلې او ژړل يې. دکور ټولو خلکو په ډيره ستونزمنه توګه هغه خاموشه کړه اودمارسي په اړه يې تري وپوښتل. خاد مې د سلګيو په څپو کې وويل:

« مارسي بي بي هم دهغې د مور سره يو ځاې تللې ده »

دا درواغ دي ، که داسې واې نو بيا به دهغه جسد هم دهغې دمور سره يو ځاې را پيدا شوې و. د قاسم ورور ورته په ډيره احساساتي توګه وويل. خو په خپله قاسم ګم سم ولاړ و . دقاسم مور او ورندار هم همدا خبره تکرار کړه . بيا نو خادمې ورته وويل:

« ما په خپلو سترګو وکتل ، مارسي بي بي دخپلې مور د وژل کيدو وروسته په ډيره ميړانه د غلو مقابله وکړه اوکله چې ستومانه شوه نو بيا يې دخپلې ابرو دخوندي ساتلو په خاطر خپله توره په خپله ګيډه کې ور ننويسته. ما په خپلو سترګو وکتل چې دمارسي بي بي ټول وجود په وينو کې لت پټ و او اخري ساه يې اخسته چې دخپلې مور لورې ته ورغله .....بيا ابوجعفر او دهغه ملګرو دمارسي بي بي لاش راپورته کړ اوله ځانه سره يې يوړ ، د دروازې بيرون دهغوې يو بل ملګرې هم ولاړ وو. ما دا ټوله صحنه په خپلو سترګو کتله . ماغوښتل ددې پيښې وروسته ستا کور ته راشم خو نه پوهيدم چې تاسې چيرې اوسيږئ ، ما محل ته د ورننوتلو جرءت نه شو کولې ، په بازار کې مې د ډيرو خلکو څخه ستاسې په اړه و پوښتل خوهيڅا راته ستاسې په اړه معلومات را نه کړ.

د قاسم وينه وچه شوې وه ، تک ژيړ رنګ ولاړ و او ديوال ته يې تکيه کړې وه . خو دهغې مور او ورندار د خادمې ددې خبرو په اوريدو سره ژړل. اوس نو دطاهر سره هم د ويلو له پاره نور څه نه و . په همدې وخت کې د زاړه هشام اواز راپورته شو .

« داهم شوني ده چې په دې وخت کې به غزاله بې هوشه وه اوهغوې دهمدې بې هوشۍ په حالت کې پورته کړې وي او له ځانه سره يې وړې وي. که چيرې هغه شهيده شوې واې نوهغو خلکو بيا د څه له پاره له ځانه سره وړله.»

خو دمارسی خادمې په زور زور خپل سر د نفې په خاطر خوځاوه او ويل يې « نه ، نه ! دمارسی بي بي څټ لاندې را پريوتې و ، هغې چې په کومه توګه خپله ګيډه په توره سورې کړې وه نودهغې څخه دا ډاګيزه کيده چې که هغه بې هوشه وايې نو په هوش کې د راتلو سره سم به يې خپل ځان دوباره په توره سورې کاوه . زه په ډاډمنه توګه ويلې شم چې مارسی بي بي هم شهيده شوې ده.»

دا سې څرګنديده چې قاسم باندې سکته راغلې وي ، هغه ټول په همدې حال کې پريښوول اوبلې خونې ته ولاړ . مارسي دهغه مينه وه . هغه او مارسي څو ورځو کې يود بل کيدونکې و. قاسم ته دهغې سره د تيرو ورځو دليدونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کتنو یوه یوه لمحه را یادیده. دهغه زړه هیڅ په دې نه ډاډ من کیده چې مارسی دې له منځه تللې وي. خو اوس دهغه سره ددې خبرو دمنلو پرته بله لاره هم نه وه. هغه داسې انګیرله چې ابوجعفر ورته درواغ ویلي دي چې مارسی ژوندۍ ده. قاسم تر ډیره پورې په همدې فکرونو کې ډوب و ،هغه ته ابوجعفر ویلی و چې مارسي د البانیې په لور تللې ده ، هغه فکر کاوه چې شوني ده چې ابوجعفر به د اذیت کولو د ډیرې سختې ویرې له امله هغه ته دا بهانه کړې وي.

قاسم تر ډیره پورې د مارسي د مرک او ژوند په اړه په مختلفو فکرونو کې ډوب پاته و . خو اوس ورته داسې بریښیده چې مارسي ترې ډیره لرې تللې ده . په همدې وخت کې دهغه دکورنۍ خلک ټول راغلل اود هغه تر څنګ کیناستل.اوهغه یې دلاسا کاوه. هغه ته یې مور ، ورور ، ورندار ... ټول راغلي و. خوهغه د هیڅا په تلو راتلو نه و خبر شوې. هغه دمارسي په بیلتون او د ابوجعفر په ژوندي په څنګ کیدو باندې کولمې خوړلې. هغه ته نن شپه تیریدل هم ستونزمن شوي و . هغه ټوله شپه ویښ پاته و او دمارسی په اړه په فکرونو کې ډوب و .

بله ورځ هغه د اغا حسن سره یو ځاې شو او دمارسي په اړه یې ددغې نوې انکشافاتو په رڼا کې خبرې وکړې ، اوس هغه غوښتل چې کوم وفاداره او نیک انسان البانیه ته و استوي اودمارسي په اړه معلومات را ټول کړي. هغه ته یوه موهومه هیله په زړه کې را ګرزیده چې کیداې شي مارسي ژوندۍ وي. هغه خپل دوست اغا حسن ته خپله ټوله قصه وکړه . او بیا یې دخپل منځې مشورو له لارې د ینې چرې یو ډیر تکړه او وفاداره سپاهي « ابراهیم» دالبانیه په لور د لیږلو پریکړه وکړه.

څو ورځې وروسته ابراهیم خپل ساده کالي واغوستل او د البانیه په لور روان شو ، په دې وختو کې قاسم دسلطان سره د کتلو هڅه ونه کړه. خو نن یې ددې خبر د اوریدو وروسته چې سلطان یو ځل بیا هوډ کړې چې سلطان محمد په تخت کینوي اوپخپله یو ځل بیا ګوښه ناستې شي او خپل عبادت ته دوام ورکړي ، نو د سلطان سره دکتلو له پاره محل ته ورغې. نن یې هوډ درلود چې د شهزاده محمد سره ووینې ، خو تر ټولو دمخه د سلطان سره دکتلو له پاره ورغې ،سلطان هغه ډیر ژر خپل حضور ته را وغوښت. کله چې قاسم د سلطان خونې ته ور ننوت نه د هغه په صوفیانه څیره یې نرۍ شانته خندا و کته. قاسم په ډیر ادب سره دسلطان په خونه کې حاضر شو او هغه ته یې سلام وکړ او بیا خاموشه و درید . سلطان قاسم ته د سر نه تر پښو پورې وکتل اوبیا یې ورته په خندا کې وویل:

« مونږ خو داسې انګیرله چې قاسم بن هشام مونږ له یاده ویستلې یو . خو ستا را تلو یو ځل بیا مونږ ته د ډاګیزه کړه چې مونږ اوس هم ستا په یاد یو .» دسلطان په خبرو کې پټ طنز رانغښتې و ، قاسم ورته په ډیره شوخۍ سره وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« نه درونده سلطانه ! خداې تعالې دې زما په ژوند کې هغه ورځ نه راوړې چې زه به ستا په څیر د انسانیت محسن له یاده و کړم..... ما زما هیله دا وه چې هره ورځ ستاسې دربار ته حاضر شم. خو هر څل راته مخکې خنډونه پیدا شوي دي خوکله مې چې نن یوځل بیا دسلطان دګونبه ناستې په اړه واوریدل ، نو ستاسو حضور ته د مشرف کیدو په خاطر راغلم.»

« ډیره ښه ! داسې څرګندیږي چې د غم دولت ته د خبرو د ډیرو نیکو او ښو لارو څخه مالا مال کړې یې .»

« ددولت غم ؟..... درونده سلطانه ! زه ناپوهه په دې کنایه باندې ونه پوهیدم»

« زما مقصد دادې چې د البانوي کنیزې دلور مارسي ورکیدا ته بلکل له منځه وړې یې. مونږ همدې ته د غم دولت وایو .»

دسلطان داشارې په پوهیدو د قاسم سر ښکته شو اوسلطان ورته یو دوه قدمه نور هم رامخته شو. دقاسم په اوږه یې لاس کیښود« قاسم بن هشامه ! ته زما د زامنو په څیر یې. یاد ساته چې مونږ ستا دحالاتو څخه بې خبره نه یو. مونږ د جنګ د محاذ څخه د راستنیدو وروسته سمدستي یو قاصد سکندر بیګ ته استولې و ، سکندر بیګ زمونږ قاصد ډیر ښه پیژني. زه هیله لرم چې هغه به زمونږ دخبرې څخه انکار ونه کړي. ځکه ما دهغه سره دخپلو زامنو څخه پورته مینه کړې ده. زه پوهیږم چې هغه بغاوت کړې دې خو زه دهغه بغاوت د یوه نازولې ځوې د ضد په څیر ګڼم اودهغې څخه زیات اهمیت نه ورکوم.»

« خو درونده سلطانه ! سکندر بیګ یوائې بغاوت نه دې کړې بلکه خپل مذهب یې هم تبدیل کړې دې. یا په بل عبارت هغه اوس مرتد شوې دې»

«هو ! زه په دې اړه معلومات لرم. خو زه په دې ډاډه یم چې هغه به یوه ورځ نه یوه ورځ زمونږ پلرنۍ مینه په یاد راوړي او بیرته به خپل اصل ته را ګرځي. ما هغه ته دخپلې مینې ځه ننبې ننبانې هم ورلیږلې دي ، په دې اساس زه هیلمن یم چې هغه به زمونږ دهمدې احساناتو په بنسټ د البانوي ونیځې لور مارسي بیرته دلته را ولیږي.»

خو قاسم د سلطان په خبرو باندې لږ څه ډاډ هم ونه ښوده. اودا چې سکندر بیګ به دهغه خبره و مني او مارسی به بیرته ورته را ولیږي. لمړۍ خو هغه دمارسی د ژوند په اړه ډا ډه نه و. خوبیا یې هم دسلطان څخه مننه وکړه او تر ډیره پورې هملته چپ چاپ ولاړ و. خو بیا یې وویل:

« درونده سلطانه ! شهزاده محمد لا تر اوسه پورې ډیر کوچنې دې او دسلطنت دښمنان هر وخت په سنګر کې ناست دي ، زه دمعظم سلطان دربار ته په دې خاطر راغلې یم چې د ملت د پاسبان توجه د ینې چرې د فوځ په لور را وګرځوم ، ځکه په هغوې کې دځو ورځو راهیسې یو ځل بیا د تنخوا ګانو دکمښت په اړه زوګ اوریدل کیږي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

درونده سلطانه ! ماته داسې بريښې چې په اورنه کې يو ځل بيا سازش د پښيدو په حال کې دې. او د قيصر سلطان ددې جال دخپرولو له پاره دسلطان د غيابت نه د ګټې د پورته کولو هڅه کوي.

قاسم دسلطان دګوښه ناستې څخه د را پيدا کيدونکو اندېښنو په اړه د خپلو خيالاتو څرګندونه کوله ،تر څنګ يې د تازه حالاتو څخه هم سلطان خبر کړ ، خو دا ځل سلطان دهغه خبرو ته د توجه کولو په ځاې په خندا ځواب ورکړ او ورته يې وويل:

« ته اندېښنه مه کوه ماته د تنخواګانو د کمښت د بحث په اړه پوره پوره معلومات ترلاسه شوې دي. اومونږ د يني چري د فوځيانو دتنخواګانو د لوړولو له پاره حکم جاري کړې دي ،په دې اړه د اندېښنې کولو اړتيا نه شته. دا غوښتنې د کوم سازش له مخې نه دې رامنځته شوې ، بلکه د ډيرې مودې څخه د سپاهيانو دا غوښتنې مونږ ته را رسيدې.»

خو دسلطان ددې تسلې څخه که سلطان پخپله ډاډمن و خو قاسم په هيڅ صورت ډاډ من نه و . داسې بريښيده چې دقيصر جاسوسان لا تراوسه هم په اورنه کې پټ پراته دي ، قاسم تر يوه وخته پورې دسلطان په خونه کې پاته شو ، په همدې وخت کې ورته سلطان وويل چې هغه غواړې يو ځل بيا د ايدين سيمې ته د خپلو پخوانيو مصروفيتونو له پاره ولاړ شي ، دا دسلطان پريکړه وه او قاسم ددې پريکړې دماتولو له پاره هيڅ وس نه درلود. په همدې خاطر چې ولاړ و ، دبيرته راستنيدو په وخت کې قاسم د شهزاده محمد دکتلو له پاره ورغې اوپاته ټوله ورځ يې دهمغه سره يوځاې تيره کړه.

څو ورځې وروسته قاسم د ايدين خانقاه ته ور رسيدلې و اوشهزاده محمد يوځل بيا د سلطان ځاې ناستې ټاکل شوي و ، په اورنه کې ښه خوشحالې وه . د نوې سلطان د تخت ناستې په وخت کې هرې لورې ته دجشن له پاره تيارې نيول شوې و ، تيرو فتوحاتو هم دعثماني سلطنت اوسيدونکې ډير خوشحاله کړې و ،بازارونه اوکوڅې د تجارتي اموالو څخه ډکې وې ، دلرې لرې ځايو سوداګرانو به خپل مالونه راوړل اود اورنه په بازارونو کې به يې پلورل. هره ورځ سهار به چې د اورنه د بازار دروازې پرانستل کيدې نو د مسافرينو قطارونه به ولاړ و ، د تلونکو په ځاې په د راتلونکو شميره زياته وه. دينې چرې سپاهيانو به رنګ په رنګ خلک کتل ، قاسم به هم هره ورځ يني چرې لښکر ځاې ته د بازار د دروازې څخه تيريده . په همدې وخت کې دهغه سترګې د اروپا څخه د راغلې قافلې په يوې ډلې ونښتې. دا قافله نه ډيره لويه وه او نه ډيره کوچنۍ ،..... خو د سوداګرانو قافله معلوميده .....په سامانونو بار اوښان قطار په زمکو باندې ګونډه شوي و اود قافلې نارينه اوښځينه ټول د اوښانو تر څنګ په زمکو ناست و . هرې چيرې يې خپل پوزکې غوړولي و او په خپلو خوراکو کې مصروف و . قاسم ددې قافلې څخه د تيريدو په وخت کې دخپلو معلوماتو له پاره د يوه سوداګر څخه و پوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« وروره ! دا قافله دکومه ځایه څخه راغلې ده ؟»

« زمونږ قافله د سربیا د پولو څخه راغلې ده .»

قاسم د خپل اس د تم کیدو پرته دا پوښتنه کړې وه اوبیا یې د خپل آس واګې سستې کړې وې. خو د سربیایی پولو دخبر داوریدو سره سم یې د بوسنیایی شهزادګۍ انځور په فکر کې را وګرزید. د قاسم آسپ په پوره ګړندۍ توګه د خپل معسکر په لور ور روان و.

د سربیایی پولو څخه راغلې قافله د اورنه ښار ته د ورننوتلو سره سم خپره وره شوه. په قافلې کې ګډون کونکې هر وګړې د خپلو خپلو کارو په لور تللې و. خو دوه اجنبي ښځې اویو زوړ سړې لا تر اوسه په اندیښنو کې ګرزیدل را ګرزیدل. هغوې په اورنه کې یواځې یو سړې پیژانده او هغه هم قاسم بن هشام و. ځکه د غه دواړه ښځې ، یوه یې مریم اوبله یې د بوسنیا شهزادګۍ حمیرا وه او زوړ سړې عباس نومیده.

دا خلک د بوسنیا څخه دلښکرو د روانیدو نه درویش ورځې وروسته د اورنه په لور را روان شوي و ،خو د سوداګرانو هغه قافله چې دوې ورسره اورنه ته راغلې و ډیر ځنډ روانه شوی وه اوکه نه دوې به دلښکرو پسې سمدستې وروسته اورنه ته را رسیدلې واې.

نن قاسم دهمدې قافلې تر څنګ تیر شوې و ، او د یوه سوداګر څخه یې د قافلې په اړه پوښتنه هم کړې وه خو حمیرا اویا بل څوک یې نه و ترسترګو شوي.

عباس د پوره فکر او غور وروسته د ښار په لور د تللو پریکړه کړې وه ،حمیرا اومریم هم په خپلو تکریو کې ځانونه رانغاړلي وچې تري اسلامي پرده ډاګیزه کیده ، دوې د دیوال د لویې دروازې څخه ښارته را ننوتې وو او د چا څخه د پوښتنې ایګنې پرته دښار په لور روان و . دوې د خپله ځانه سره نه کومه سپرلۍ درلوده اونه څه ډیر سامان او وسایل ورسره و . شهزادګۍ له ځانه سره څه هیرې جواهرات او طلا درلودل. عباس او مریم هم له ځانه سره د خپل کور قیمتي وسایل را خستې و . هغوې فکر کاوه چې خپل دغه قیمتي وسایل وپلوري او هلته په اورنه کې پرې ځانته یوکور واخلي او تر څنګ یې په څه کاروبار پیل کړي. عباس ویل چې هغوې به دقاسم په واسطه دلته څه تجارتي کار پیلوي ، خو شهزادګۍ حمیرا هغه ددې کار څخه منه کړ ، خو معلومه نه شوه چې هغه ولې عباس ددې کار څخه منه کاوه . حال دا چې که هغوې غوښتلې نو هغوې د قاسم په واسطه پادشاهي میلمستون کې اوسیداې شول ، اخر هغه د بوسنیا شهزادګۍ وه ، خو داسې بریښیدله چې هغې د شاهي ژوند په ځاې ساده ژوند ته زړه ښه کړې و.

دوې د اورنه دبازار په منځ کې تر ډیره پورې ولاړل ، بلاخره عباس د یوه سراې تر مخه پراووکړ ، اوس نو هغه حمیرا ته په استفهامیه سترګو کتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« لوړې ! زما په فکر چې مونږ به په همدې سراې کې پراو کوو ، او مونږ بايد يوځو ورځې همدلته واوسو.»

حميرا دسراې په تعمير باندې سترګې وګرځولې اوبيا يې په مثبته توګه خپل سر وخوځاوه او ويې ويل: « سهې ده کاکاجانه !.... څنګه يې چې ته مناسبه ګڼې....»

د لږځنډه وروسته هغوې د سراې دمنشي سره خپل نومونه ليکل ، دا سراې د ښار په منځنۍ برخه کې پروت و ، دسراې يوه ملازم دهغوې کالی اوسامونونه واخستل اوهغوې ته يې خپله د اوسيدو ځاې ور وښوده . دا يوه پراخه او هوا لرونکې کمره وه ،کړکيو ته يې پردې پرتې وې او زمکه يې فرش وه اوپه فرشي زمکه باندې بسترې غوړيدلې وې. خوعباس انګيرله چې دا کمره د ښځو د اوسيدو له پاره مناسبه نه ده خوبيا هم دوې همدې کوټې ته ورننوتل او دروازه يې ترشا و ترله.

تر اوسه پورې لا داخلک سهې ناست هم نه و چې دکمرې روازه يې و ټکيده . دواړو نجونو دروازې ته وکتل ، عباس ور پورته شو او دروازه يې پرانسته . ويې کتل چې د پوښ عمر يو انسان يې تر مخه ولاړ و . هغه ډير معصومه ښکاريده ، اوعباس ته يې په ډير غو سره کتل. دعباس له پاره ددې سړې کتل د هيلو پر خلاف کار و. پخوا له دې چې عباس ترې څه وپوښتې هغه سړې پخپله په خبرو پيل وکړ:

« درونده مشره !..... ايا ستا نوم « بارټاکوزين» نه دې ، زه خو تا پيژنم»

د يوه اجنبی له اړخه دخپل نوم په اوريدو سره عباس.....ډير زيات حيران پاته شو . دحميرا او مريم غوږونه هم د خبرو اوريدو ته ولاړ پاته و . خو هغه اجنبي نور ځنډ ونه کړ او سمدلاسه يې وويل:

« ګورئ تاسې ويريږئ مه !.....دا دنيا ده ..... په دې دنيا کې يو انسان د بل سره ليدل کتل کوي. داسې بريښې چې تاسې زه و نه پيژندلم. زما نوم اربان دي .... دهنګري اهنګر يم. ما دکريټ څخه تر يونانه پورې له تاسره يو ځاې سفر کړې و . ته زمونږ دجهاز کپتان وې.

عباس ته داسې څرګنده شوه لکه يو ناڅاپه چې د خوبه رابيدار شوې وي. هغه ته ټول هر څه په ياد راغلل. هغه ته دا هم را په ياد شول چې د اربان سره يې يوځاې د جهاز په پورتنې پوړ کې پوره ميله درلوده . ترڅنګ يې دهغه سره يې د ټولې نړۍ په سياسي مسايلو باندې بحث هم کړې و . عباس په بيړه ددروازې پلې پرانستې ، د اربان سره ورغاړيوت. ددې کار سره دحميرا او مريم په مخونو کې هم دخوشحاليو څپې را څرګندې شوې.

اهنګر اربان تر اوسه هم په همدې سراې کې اوسيده . دا همغه وګړې و چې يوه ورځ په ناڅاپې توګه دقاسم سره په همدې سراې کې مخ شوې و اوبيا قاسم ورسره دبيا کتلو ژمنه کړې وه . خو قاسم د خپلو زياتو مصروفيتونو په اساس دهغه سره بيا نه وکتلې. دا همغه وګړې و چې د اوسپنې د خپرولو په فن کې يې ډيره پوهه درلوده . په هغو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وختو کې به د اوسپنې څخه دشیانو جوړول دومره اسانه کار نه و. ډیر کم خلک د اوسپنې په پخښولو باندې پوهیدل. پاته ټول اهنګران یواځې د اوسپنې په ګرمولو او دهغې څخه د سټک او تبر د جوړولو په کارونو پوهیدل. اربان د اوسپنې څخه د ډیرو ښو شیانو په جوړولو پوهیده. هغه به اوسپنه ویلې کوله ځکه چې هغه ډیره پوه اوماهر ساینس پوه و. په هغه وخت کې به یې د ګندهک د استعمالولو په واسطه بارود استعمالول. خو تر دې وخت پورې د بارودو دوسلې استعمال ډیر کم و. اربان د جنګي موخو په خاطر یو ځانګړې ډول منجیق جوړول غوښتل تر څو دهمدې منجنیق په واسطه د بارودو تر ټولو ستر ګوله هم تر ډیره لرې پورې والوزوي. اوس نو اربان دعباس پخواني پیژوندونکې و ، خو ورته معلومه نه وه چې عباس مسلمان شوې دې. تر اوسه یې عباس د بارتاکوزین په نامه پیژانده. هغه وخت چې عباس او ورسره نجونې دې کمرې ته ور ننوتلې نو همغه وخت اربان عباس کتلې و او پیژندلې یې و. په دې خاطر هغه ددوې د کتلو له پاره دلته راغې ، عباس په ښه توګه هغه ته ښه راغلاست ووایه او دننه کمرې ته یې ور باله. په کمرې کې یې دخپلې لور په لور اشاره وکړه او ورته یې وویل :« دا زما لور مریم ده ..... اودا شهزادګۍ حمیرا ده ....»

« مریم؟ ..... حمیرا؟ ..... ایا تاسو اسلام قبول کړې دې؟ اربان تر ې په حیرانتیا سره وپوښتل.

عباس ورته په خندا کې وویل چې : « الحمدلله ، اوس زما نوم عباس دې ، مونږ بوسنیا پرې اینې ده او هوډ مو کړې چې همدلته واوسیږو .»

خو اربان دعباس خبرې په غور سره نه وې اوریدلې. د شهزادګۍ حمیرا په لور یې وکتل او ورته یې وویل : « درنې شهزادګۍ !.....درونده مشره ! ایا دا ښځه شهزادګۍ ده ؟»

خو دعباس نه مخته شهزادګۍ ځواب ورکړ. « نه درونده میلمه ! زمونږ پلار به مونږ ته د مینې نه کله کله دشهزادګۍ په نوم غږ کاوه ....»

دحمیرا دځواب څخه اربان خاموشه شو ، عباس ورته دکیناستو له پاره وویل ،بیا دوې کیناستل او د اورنه په اړه یې خبرې پیل کړې .... اربان د څوتیرو میاشتو راهیسې دلته په اورنه کې اوسیده. او د ښار د تر ټولو مشهور اهنګر سره یې ملازمت اختیار کړې و. خوتر اوسه پورې په همدې سراې کې اوسیده. دسراې دمالک سره یې هم ددوستۍ اړیکې ډیر غځولې و چې دسراې مالک پخپله نه غوښتل هغه ددې ځآیه ولاړ شي. که هغه تلې هم نو چیرې به تللې وې ، په ښار کې یو تنها سړې یواځې په سراې کې اوسیدې شي، اربان د نن څخه څلور میاشتې مخته د قسطنطنیې څخه را روان شوې و ، دهغه ټول ژوند په سیر او سیاحت کې تیریده. ډیر ساده او درویش صفته انسان و. دکوچنیوالې څخه یې تر بلوغت پورې اوبیا تر دې دمه یې ژوند د ډیرې نژدې څخه کتلې و. او دنیا ته دتوجه د نه کولو په اساس په یو ځاې کې پاته کیدو اوتم کیدو ته زړه نه ښه کاوه. هغه تر څو کالو پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته په قسطنطنیه کې دخپلې پوهې څرګندونه کوله ، خو یوه ورځ یې په ناسته ناسته دمسلمانانو سره داړیکو د نیولو اودهغوې په اړه د معلوماتو د ترلاسه کولو شوق په زړه کې و ګرزید. په همدې خاطر اورنه ته راغې. په اورنه کې یې لمړی د قاسم سره لیدنه وشوه. اوبیا یې ترڅو ورځو پورې دقاسم د را تلو انتظار وکړ خو کله چې قاسم تر ډیرې مودې پورې را نغې نو بیا یې کرار کرار دنورو خلکو سره اړیکې جوړ کړل. دسراې مالک دهغه سره د ورورګلوی اړیکي جوړ کړل.

نن ورته په ناڅاپې توګه پخوانې بحري کپتان بارتاکوزین تر سترګو شو. همغه ملاح چې ده ورسره د کریټ نه تر یونان پورې سفر کړې و. عباس ته هم هغه سفر ، که څه ډیر لنډ و ، را په یاد شوې و. خو داربان جذاب شخصیت ټول مسافرین دخپل ځان سره اشنان کړې و. په همدې خاطر دجهاز کارکونکو د عباس په ګډون دهغه سره په پوره ازاده توګه ګپ شپ لګاوه. داربان د سخاوت له مخې به هر وخت د جهاز پورته پورې درنګینیو څخه ډک و. په همدې خاطر نن عباس د اربان په کتلو باندې ډیر خوشحاله و اوپه ډیره ښه توګه یې ورسره روغبړ وکړ اوبیا یې کمرې ته یورې او دخپلې لورا و شهزادګۍ سره یې د هغه پیژندګلوي هم وکړه. بیا عباس د اربان څخه وپوښتل.

« خو ورورە ! ته دلته څه کوې اودځه وخته راهیسې دلته میشت یې ؟»

« زه دمسلمانانو د ژوند طریقو اولارو تر دې ځایه راوستې یم .....زه غواړم به ژوره توګه اسلام مطالعه کړم او اوس خو دمسلمانو اهنګرانو سره یو ځاې غواړم د بارودو د لرې ویشتلو له پاره منجنیق تیار کړم»

کله چې اربان ورته دخپل پلان په اړه خبره وکړه نو د عباس سترګې پرانستې پاته شوې « بارود ویشتونکې منجنیق ؟..... اربانه ! دا خو د جنګ ډیره خطرناکه وسله وي ، دا ته څه کوې ؟ ته خو دجنګ او حرب سخت مخالف وې .....»

اربان ورته مسکې شو اوبیا یې په هواکې سترګې ګرځولې اوورته یې وویل : زه اوس هم دانسانانو د وژلو سخت مخالف یم او دا ډول عمل په کلکه غندم. زه اوس هم همدا غواړم چې یو انسان د بل سره په مینه اومحبت ژوند وکړي خو هلته په قسطنطنیه کې ما وکتل چې یو شمیر خلک نه غواړی په زمکه باندې امن قایم شي ، ما د قسطنطنیې دقیصر خبرې اوریدلې دي، هغه دشیطان نماینده دي ، د امن نه ډک ښارونه ورانول ، د انسانانو وژل دهغه مشغله ده ..... دقیصر د کتلو وروسته زه په دې ډاډمن شوم چې دامن د راوستو له پاره جنګ کول اړین دي .....»

حمیرا د اربان خبرې په پوره دلچسپۍ سره اوریدې ،دهغې په سترګو کې تحسین کونکې څپې وې. هغې په لمړي ځل اربان ته مخ کړا و ورته یې وویل:

«کاکا جانه ! ته به بارود ویشتونکې منجنیق څه ډول جوړوې ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مونږ به هغې ته منجنيق نه وايو بلکه توپ به ورته وايو ..... دعيسايي نړۍ يو شمير ساينس پوهان همدا ډول توپونه جوړوي ،خو هغه انځور چې زما په ذهن کې دې نو هغه به زمونږ د توپ د نړۍ بهترين اوغوره توپ وي. (عثماني دولت..) . زه به د پرانستې ګندهک په ځاې د توپ ګولۍ جوړوم ، دهغې ګولۍ په واسطه به ډير کلک ديوال هم له منځه ځي...»

بيا خو ته بايد دسلطان سره ووينې..... سلطان به ستا دخدمتونو ډيره قدرداني وکړي....»

« زه هم غواړم چې دسلطان سره ووينم ، خو دهغې نه مخته زه غواړم چې دخپل توپ يوه کوچنې نمونه تياره کړم ،په همدې خاطر زه ديوه اهنګر سره کار کوم ،اوس خو زما د توپ نمونه نژدې ته چې تياره شي. او زه به يې ډيره ژر د سلطان تر مخ وړاندې کړم»

زاړه عباس هم اورنه ته د خپلو راتلو موخې بيان کړې. هغه ورته وويل چې اوس مونږ غواړو همدلته په اورنه کې و اوسيږو . اوخپل پاته ژوند دخپلو مسلمانو وړونو سره يو ځاې تير کړو . هغه بيا تر ډيره پورې دخپل راتلونکې پلان په اړه خبرې وکړې....

څو ورځې وروسته عباس دخپلو دواړو لونو يعنې شهزادګۍ حميرا او مريم سره يو ځاې يو محل ته ولاړ. اربان هم ورسره ملګرې و . شهزادګۍ حميرا دخپل ځان سره قيمتي جواهرات او سرزر درلودل ، هغه يې و پيريدل اود سراې د مالک په کومک يې يوښه کور پرې را ونيوه .زاړه عباس هم دخپلو وسايلو دخرڅون نه وروسته يوکوچنې کاروبار پيل کړ. اربان به هم خپله مياشتنې تنخوا همدې کورته راوړه اوپه دې تر تيب دوې ټول همدلته په دې کور کې سره يوځاې ميشت شول. اربان لا تر اوسه پورې په ښکاره توګه اسلام نه و قبول کړې خو په زړه کې هغه مسلمان مسلمان و .

په همدې وختو کې سلطان مرادخان ثاني يو ځل بيا ګوښه ناستې شو او خپل ځآې ناستې شهزاده محمد يې په تخت کيناوه. قاسم يې دهغه ځانګړې سلاکار و ټاکه. اوپخپله بيرته « ايدين » ته ولاړ. اوس نو حالات هم ډير حيرانونکي وو. قاسم تر ډيره پورې ډاډمن شوې و چې مارسی شهيده کړل شوې ده . او د بوسنيا شهزادګې دقاسم د شخصيت څخه اغيزمنه شوې وه او ان تر اورنه پورې د هغه تر شا راغلې وه او همدلته په اورنه کې يې ساده ژوند پيل کړې و . هغې هڅه کوله چې خپل ځان را څرګند نه کړي. هونيادې دهنګرۍ د پادشاه لارډ سلاس د وژنې وروسته د هنګرۍ دپادشاهي تخت نيولې و . اوسلطان د درويشانو ليکو ته بيرته ورستون شوې و ، شهزاده محمد دخپل پلار ځاې ناستې ګرزيدلې و ..... مارسي شهيده شوې نه وه او روغه رمته د سکندربيګ محل ته ور رسول شوې وه. په داسې حال کې چې سليم پاشا تر اوسه هم په اورنه کې پروت و او دخپلې جاسوسۍ ريښې يې هرې لورې ته ځغلولې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه چې سلطان بیرته خپل ګوښه ناستې ځاې ته ورغې اونوې شهزاده په تخت کیناست نو د سلیم پاشا کارونه نور هم اسانه شول. اوس خو ابوجعفر په اورنه کې نه و ، اوسلیم پاشا ته د ابوجعفر دشتون اړتیا هم نه وه ، هغه دابوجعفر څخه هم تیز او ګړندې انسان و . هغه د سلطان د نشتوالې څخه ګټه پورته کړه او په ینې چرې کې یی دبغاوت تخم و شیندہ. هغه د ډیرې پخوانې مودې د تنخواګانو د کمښت مسئله یو ځل بیا را وسپړله اوپه نوو ځوانو سپاهیانو کې یی دبغاوت اور ته پوکې ورکړ. دا اور د ځنګل داور په څیر ډیر ژر هرې لورې ته خپور شو اوپه ډیر لږ وخت کې یی پوره سلطنت په خپلې لمن کې را ونغښت. دا د **۱۴۴۵** ز کال پیښه ده.

سلیم پاشا د بغاوت په خپرولو کې ځکه ډیره اسانتیا پیدا شوه چې ابوجعفر دشلو کالو راهیسې ددې بغاوت ریښې هرې لورې ته ځغلولې وې. دسپاهیانو دې بغاوت عثمانی سلطنت یو ځل بیا ولړزاوه. نوې ځوان سلطان سخت په ویره کې ولوید. په ښار کې باغیانو بلوا ګانې جوړې کړې او د سترګو په رپ کې د اورنه خوشحاله او امن ناکه ښار د فساد او بلواګانو په واسطه په ویر او ویرانې بدل شو . هرې لورې ته د بلواکونکو ډلې ټپلې ګرزیدلې ، چور ، چپاول ، لوټمار او وژنه هرې لوې ته روانه وه او سرکاری ځایونه د اور په لمبو کې سوځیدل. سلطان محمد خان ددې حالاتو څخه ډیر غمژن شوې و ، په دې نه پوهیده چې په څه ډول دا بغاوت و ځپوې ، بهرام خان هم په ښار کې د منډو ترړو په واسطه نور ستومانه شوې معلومیده خو هغه و نه توانید ددې سازشونو سرغنه تر ولکې لاندې راوړې. دښار کوټوال هم په هر ځاې کې پلټنه کوله ، خو دیوه لاس هم د بلواګرو دمشرانو پورې نه ور رسیده. دا ځل د قاسم د لاسه هم څه پوره نه و . ځکه چې هغه دشاهې سراغ رسانۍ ددندې څخه لرې کړل شوې و . او دبله اړخه دمارسې بیلتون په ذهنې توګه مفلوج کړې و .....

څو ورځې تیرې شوې اوبلواګرانو په ښار کې دخلکو د امنیت نه خوندې ژوند د دوزخ په څیر ګرزولې و ، په ینې چرې کې هم درز پیدا شوې و ، او عثماني سلطنت یو ځل بیا په بنسټیزه توګه د ګوابنونو سره مخ و . د سلطنت امرآء یو ځل بیا د نوې سلطان دربار ته راغلل اویوځل بیا یی ترې د مشر سلطان مرادخان د بیرته راستنیدو غوښتنه وکړه ، دا ځل نوې سلطان ، قاسم بن هشام ته دادنده ور وسپارله ..... خودا ځل دقاسم سره د خواجه خیرې په ځاې دهغه مشرورور طاهر بن هشام ملګرې شو . دسلطان محمد خان دحکم سره سم دا دواړه ورونه د ایدین په لور روان شول.

دا د جمعې مبارکه ورځ وه او خلک د ویرې او ترهې له لاسه په کورنو کې بند ناست و ، دښار په کوڅو کې دینې چرې باغې ډلګیو ګشت کاوه ، کله به دیوې کوڅې څخه د خلکو ډله را ښکاره شوه ، تیرې به یی وورولې ، املاکو ته به یی اور واچاوه او کله به د بلې کوڅې څخه. بلواګرانو د ښار د کوټوال دفتر هم کلابند کړې و .

په حقیقت کې ددې ټولو کارونو پرې د سلیم پاشا په لاسو کې و ، په داسې حال کې چې هغه به په خپله ټوله ورځ د نوې ځوان سلطان ، سلطان محمد په دربار کې ناست و . هغه نه یوائې شاهې طبیب و بلکه د سلطنت په

(c) ketabton.com: The Digital Library

عمايدينو کې يې هم ډير ښه نوم درلود. هغه ورځ چې سلطان محمد خان قاسم بن هشام د ايدين په لور ورليږه نو په هغه ورځ سليم پاشا هم ناست و. هغه ته دا خبر چې قاسم بن هشام د سلطان مراد خان ثاني په لور ورليږی تر څو هغه بيرته راستون شي ،د ډيرې اندېښنې وړ و. خو دقاسم اودهغه د مشر ورور طاهر د ايدين په لور د ليږلو دخبر سره سم دهغه په سترګو کې دمکارۍ يوه څپه را پيدا شوه اوکله چې قاسم او ورور يې طاهر د ايدين په لور روان شول نو سليم پاشا سمدلاسه خپل لاس پوڅې را وبلل او هغوې ته يې حکم وکړ:

« قاسم بن هشام او طاهر بن هشام د اورنه څخه بيرون تللې دي ، تاسې دهغه دکور څارنه کوئ، هسې نه چې په ښار کې بلواګران او فتنه اچونکي دهغه کورنۍ ته کوم زيان ور ورسوي.» ددې خبرې سره دهغه په شونډو کې دمکارۍ نه ډکه خندا وه اوپه سترګو کې يې شيطاني نڅا ځليده. هغه ددې بغاوت مشر و او د ابوجعفر نائب او بسپنه کونکې و. دهغه دغو پټو ګماشتو دهغه خبره ډيره ښه درک کړې وه. اود هغې د پلې کولو له پاره سمدلاسه دخپلو ځايو څخه پورته شول.

دسليم پاشا دحکم څخه يو ساعت وروسته د بلوا ګرانو يوه ډله چې نژدې پنځوسو کسانو ته رسيده ، شعارونه ورکول ، ځاې ځاې يې ويجاړوه او دقاسم د کور په لور ور روان و. دوې د يوه منظم پلان له مخې دلته را روان و و. سليم پاشا خپل پخواني دښمن قاسم ته سخت تکان ورکول غوښتل. په دې وخت کې په ټول ښار کې داور اچولو پيښې او ورانې ويجاړې روان و نو که چيرې په همدې حالاتو کې هغه د قاسم په کور باندې يرغل راوړې نو په چا به شک کيږي ؟

کله چې د قاسم په کور کې ناستو خلکو په کوڅه کې شور و غوغا واوريده نو هغوې دخپل کور دروازې ددننه څخه و ترلې تر څو د بلواګرانو ډلې د تخريب له پاره کور ته را ننه نه وځې . دواړه کوچنيان علي او عمر بې له کومې ويرې دبام سر ته وختل. اوپه کوڅه کې يې موجوده بلواګران څارل. دقاسم زوړ پلار خپل پخواني را ياد کړل او لوڅه توره يې په لاسو کې ونيوله او دخپلې ښځې ، نګور ، او کوچنيانو د خوندي ساتلو له پاره هملته د دروازې تر څنګ و درېد. دمارسی زړه خادمه هم په همدې کور کې ددوې سره يو ځاې اوسيدله.

بلواګران چې کله دروازې ته را ورسيدل نو سمدلاسه يې د دروازې په وهلو پيل وکړ ، دې دکار د هشام په اعصابو بد اغيز وکړ او په ذهن کې يې د نامعلومه خطر ونو زنګونه اوريدل کيدل.هغه په زړه کې ويل چې کومه بده سانحه مخته راتلونکې ده. بلواګرانو اوس هم په پرلپسې توګه دروازه وهله. د طاهر ښځه په يوه منډه يوې کوټې ته ورغله او دطاهر غشي او کمان يې راواخستل او په يوې مورچې کې کيناتسه. دهشام ښځې او د قاسم د مور فکر دکوچنيانو په لور واوښت ،په يوه منډه يې بام ته ځان ورساوه او هغوې ته يې ورغږ کړ ، علی اوعمر اوس د سيل کولو په ځاې دويرې او خوف له لاسه د بام په يوه ځاې کې پټ ناست و. بلواګرانو دروازه په پرلپسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

توګه وهله او ويل يې ..... « دروازه پرانيزئ او که نه مونږ يې ماتوو ....» خو د زاړه هشام د دروند اواز په اوريدو سره بلواګران خاموشه او شاته شول. هشام هغوې ته وويل:

«« غدارانو د دروازې په ماتولو سره تاسو خپل مرګ ته اواز کوئ ، کورته د راننوتلو ترمخه زر واړې فکر وکړئ ، ځکه دلته ستاسې ترمخه د حجاز ستر اوماهر توره وهونکې هشام بن عدي ولاړ دي.

خو څو ثانيې وروسته په بلواګرانو کې درې څلور کسو نقاب پوښانو د هشام بن عدي دکور دروازه ماته کړه ، دهشام اعصابو نور ځواب ورکاوه .دهغه مخ د غصې اوقهر څخه تک سور اوختې و .او نيغ ولاړ و. په همدې وخت کې ددروازې يوه درړه را پريوته او درې نقاب پوښان دکور دننه را ننوتل. خو زوړ هشام لکه د اوسپنې ددیوال په څير دهغوې ترمخه ولاړ و. کله يې چې توره پورته کړه نو د ستونې څخه يې خالصه عربي لفظ الله اکبر را ووت. اوس نو حالات داسې و چې دغه زوړ هشام په ځانته ځان د درې څلورو کسانو بلواګرانو سره په جنګ کې ښکيل و . يوه ته هم دا مجال نه وه چې دکور دننه قدم واخلی. دقيصر جاسوسانو ته دا ډاګيزه شوه چې دغه وګړي په يواځې ځآن ددوې مقابله کوي اوددوې هڅې يې د ناکامۍ سره مخ کړې دي. ځکه د هشام يوې تورې د بلواګرانو څلور تورې تم کولې. په همدې وخت کې دکور ديوه سنګر څخه يو غږيدونکې غشې راغې اوديوه نقاب پوښه په څټ کې ور ونښت. نقاب پوښه د غوايې په څير لاندې راپريوت. په همدې وخت کې يو بل غشې هم راغې اوبل نقاب پوښه يې پرې را څملاوه ، دهشام توره هم دومره تيزه وه چې د بلواګرانو دڅو کسو متې يې پرې کړې وې، د اسمان سترګو کتل چې دهشام ځواني بيرته راستنه شوې ده . سکينې هم د خپل ناست سنګر څخه يو يوکس په نښه کاوه اوغشي يې ويشتل. ددې کار څخه بلوايانو ته هلته په ډيوډۍ کې تم کيدل ستونزمن شول ، او قدم په قدم شاته روان شول. په دې کار سره د هشام همت او جرءت نور هم زيات شو، ورمخته شو او ديوه اوږود نقاب پوښه په سر يې توره را خلاصه کړه او دهغه سرېې پرې پرې کړ. همدا وګړې ددې ډلې د بلواګرانو مشر و . کله چې بلواګرانو دخپل مشر حالت وکوت نو په تيښته يې پيل وکړ او د سترګو په رپ کې يې هغه ځاې پريښود او و تښتيدل.....اوس نو زاړه هشام خپله د وينو ډکه توره په لاسو کې نيولې وه او همله په دروازه کې ولاړو . او بې زړه اوبې غيرته بلواګرانو پسې يې غږونه کول. نن هغه دخپلې تورې د وهلو هغه هنر را ښکاره کاوه چې که چيرې دهغه زامنو هغه کتلې واى نو نن به يې دهغه د فن د وهلو مهارت په خپله منلې واى.

خو لا تر اوسه پورې د بلواګرانو ګوښې دمنځه نه و تللې. هشام د را لويدلې دروازې هغه پله بيرته پورته کړه اوبيرته يې په همغه ځآې کې و ښلوله د کوم ځآيه چې را غورزيدلې وه. اودکور دروازه يې لکه د پخوا په شان بيرته د دکور د دننه څخه و تړله. تر اوسه پورې هشام پوره ډاډ من شوې نه و . په دې خاطر هغه د وخت د پيدا

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیدو سمدلاسه خپل ټول کوچنیان د ګاونډې کور ته بوتلل. ترڅو چې د بلواګرو د بیا یرغل څخه هغوې خوندي پاته شي. خو سکینې خپله مورچه پرې نه ښوده. هغې وویل:

« پلار جانه ! زه به ستا تر څنګ اوږه په اوږه د دښمن سره مقابله کوم. مونږ به مور ، کوچنیان او دغزاله خادمه هلته د ګاونډې کور ته یوسو »

په همدې وخت کې کوچنیان او د هشام ښځه دبام څخه لاندې را ښکته شوي و خو دهغوې مخونه د ویرې او دهشت څخه تک ژیړ شوي و. هشام ته دا ښه ښکاره نه شوه. عمر او علي ته یې مخ کړ او ورته یې وویل: « عمر او علي !..... د ویرې کولو اړتیا نه شته. وموکتل چې ستاسې زوړ دادا خپل دښمنان څنګه و ځغلول. یاد ساتئ چې د زمري دیوې ورځې ژوند د ګیدړ دسلو کالو د ژوند څخه غوره دي.»

دا چې کوچنیانو ته به د خپل نیکه د خبرو څخه څه ډاډ ور په برخه شوې وي او کنه. خو لږه شیبه وروسته هغوې ټول د ګاونډې کور ته بوتلل شول. دهغوې په ګاونډ کې هم د یوه زوړ سالار کور و. که څه هم هغه زوړ سالار څه موده مخته مړ شوې و خو دهغه ښځه او یو زوې هملته اوسیدل. دهغوې په کور کې اوس د ښځو نه علاوه یو ملازم هم موجود و. هشام ورته په ډیره بیړه څه خبرې وکړې اود خپل اصطبل څخه یې یو آس دهغه په واک کې ورکړ او هغه یې کومې لورې ته ولیږه. په دې ټول وخت کې ددې ځاې کوڅې دخلکو څخه خالي وې. بلواګر ان تللي و خو دهغوې دبیرته راستنیدو ګوانښ موجود و. که چیرې د ښار به بازارونو او کوڅو کې فساد ، بغاوت او د اورلګولو پیښې نه واې نو هشام به هم کومې لورې ته تللي و. خو په دې وخت کې د اورنه ښار د کربلا انځور وړاندې کاوه. په دې خاطر هشام هملته په خپل کور کې ددښمن سره دمقابلې کولو هوډ وکړ.

دبله اړخه ، کله چې سلیم پاشا ته خبر ورسید چې دقاسم او طاهر زاړه پلار د باغیانو پنځوس کسیزې ډلې ته په ځانته ځان ماتې ورکړې ده نو دقهراو غضبه سور شین کیده. هغه په خپلو باغیانو باندې سخت په قهر و ځکه هغه غوښتل د قاسم د نشتوالې څخه ډیره ګټه پورته کړي. هغه چې کله د ناکامۍ خبر واورید نو سمدستي را پورته شو اوخپله څیره یې پټه کړه او پخپله ددې شیطاني دندې د ترسره کولو له پاره را روان شو. دا ځل دهغه سره عام بلواګران نه و بلکه د ینې چرې د فوځ ډیره ښه توره وهونکې یې له ځانه سره راوړې و. دوې ټول په اسونو سپاره ، دوې غوښتل چې په هره توګه چې شوني وې قاسم ته زیان ورسوي ، داس سپرو دغه ډله په ډیره ګړندۍ توګه د قاسم د کور په لور ولاړه.

لا تراوسه پورې هشام د پخوانی جنګ ستومانتیا نه وه لرې کړې چې د سلیم پاشا ډله یې د کور دروازو ته ور ورسیده او دروازه یې ور وهله. دروازه لاندې را پریوته او دوې ټول په یوه وار کورته ور ننوتل. هشام د پخوا په څیر هغوې ته هملته په ډیوډۍ کې ښه راغلاست ووایه..... اوسکینې هم دکمان څخه خپل غشي په پوره تیزۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره ویشتل. خو دا ځل داسې بریښیده چې قسمت د زوړ هشام پر خلاف دې ، هغه په پوره میړانې سره ددې غدارانو مقابله وکړه ، دهغوې درې کسه سپاهیان یې دوزخ ته ور تیر کړل ، دسکینې د غشو د ویشتلو په واسطه هم څو کسه سپاهیان زخمیان شوي و ، خو دسپاهیانو شمیره زیاته وه او د زوړ هشام متو نور ځواب ورکاوه. بلاخره د هشام توره نوره د ګذار د تم کولو جوګه نه وه. او زوړ توره وهونکې عرب تر اخره پورې د جنګیدو وروسته په شهادت ورسید.....

دهشام د راپرزیدو سره سم د سلیم پاشا دباغیانو ډله په ټول کور کې خپره شوه، تر دې وخته پورې پخپله سلیم پاشا روغ رمټ و. هغه په دې جنګ کې بلکل برخه نه وه اخستې. هغه هغې خونې ته چې سیکنه په کې په سنګر کې ناسته وه د ور ننوتلو څخه هم په ویره کې و ، ځکه په دې وخت کې سکینې بې بې هم د غشو ویشتل پرې نښودې و او توره یې په لاس کې اخستې وه او د کوټې ددروازې تر شا ولاړه وه. بلواګران په ویره ویره دهغې خونې ته ور ننوتل ، لمړۍ یو نقاب پوښه اوتر شا یې سلیم پاشا خپله توره په لاس کې نیولې وه او کمرې ته ور ننوت. هغه په ډیر احتیاط سره کمرې ته ور ننوتې و ...خو دهغه احتیاط دهغه په کار رانه غې ، ځکه سکینه لکه د وړې زمرۍ په څیر د دروازې د شا څخه را ووتله اوپه یوه ناڅاپه یې په دې نقاب پوښانو باندې حمله وکړه. هغې په خپل لمړني ګذار سره د یوه نقاب پوښه کار ور ختم کړ او دیوې ماهرې تورې وهونکې په څیر په سلیم پاشا باندې حمله وکړه. سلیم پاشا دهغې د تورې وهلو دفن څخه په ویره کې لویدلې و ځکه هغه یوطبیب و ، په داسې حال کې چې سکینه د هشام ننګور او د طاهر ښځه وه. کله چې هغې د سکینې د تورې فن وکوت سمدلاسه شاته ولاړ خو پخوا ددې چې هغه شاته ولاړ شي او دسکینې د تورې څخه ځان خوندي کړي ، سکینې پرې د لیونۍ په څیر حمله راوړه. دسکینې توره د طبیب په لاسو ورپریوته اودهغه د لاس درې ګوتې یې پرې کړې او په لاندې فرش باندې یې تړې وغورځولې. سلیم پاشا لکه د حلالې شوې وزې په څیر رمباړې وهلې او په داسې حال کې چې خپل لاس یې په تخرګ کې ننویستې و د کوټې یوه کونج ته ولاړ. اوس نو هغه ځانه سنبالاوه خو سکینه یې تر شاوه ، اما سکینې هغې ته و نه رسیده ځکه درې څلور کسو نقاب پوښانو په دغه میړنۍ او زړه وړې ښځې باندې دشا له اړخه حمله کړې وه ، سکینه و نه توانیده چې د څلورو واړو تورې له ځانه تم کړی په دې اساس سخته زخمی شوه ، دهغې دچپ اړخ اوږه پرې کړل شوې وه اوپه سر یې هم د تورو زخمونه و. یوناڅاپه یې د سترګو ترمخ اسمان و ځرخید اوبې هوشه په زمکه راپریوته.

نقاب پوښان ددې میړنۍ ښځې څخه ډاډمن شول ، اوسمدلاسه دسلیم پاشا په لور ورغلل. ځکه سلیم پاشا د لاس د ګوتو د پریکیدو د درد څخه ډیر زیات نا ارامه و ،په همدې وخت کې نور حمله کونکې هم دې کوټې ته را ننوتل ، هغوې ټول کور لټولې و خو په کور کې یې ددې دواړو څخه بل څوک نه و موندلې. سلیم پاشا د همدې چغو او واویلاو په وخت کې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دومره ژر نور خلک چیرې تللاې شی ؟..... هغوې به همدلته دګاونډې په کور کې وي ، تاسو سمدستي د شاوخوا ګاونډیانو په کورنو باندې حمله وکړئ .....»

دسلیم پاشا خبره لا نه وه تکمیل شوې چې بیرون په کوڅه کې د اسونو د تاخت اوازونه پورته شول ، دوې سمدلاسه متوجه شول او د سلیم پاشا شپږم حس هم دخطر احساس کړې و ، هغه یوه لمحه ځنډ هم مناسب و نه ګاڼه او بیرون ته یې منډه کړه ....دهغه سپاهیان دهغه تر شاو .هغوې لا په کوڅه کې و چې د مخالفې لورې یې مخې ته داس سپرو یوه ډله راغله.

دا همغه خلک وچې د رابللو له پاره یې هشام دګاونډې نوکر ور استولې و ، دوې د اغا حسن سپاهیان و ، قاسم بن هشام دوست اغاحسن چې کله باغیان د قاسم دکور نه د وتلو په وخت کې و کتل نو سمدلاسه یې پر هغوې دحملې له پاره خپل آس را تاو کړ خو دسلیم پاشا سپاهیانو دهغوې سره دجنګ تاب نه درلود په دې خاطر هغوې ټولو خپلې لکۍ تاوې کړې او د سترګو په رپ کې دهغه ځایه و تښتیدل ..... اغا حسن تر ډیره پورې دهغوې پسې خپل آس و ځغلاوه او ډیر ژر یې د قاسم دپلار اودهغه د ورندار قاتلین را لاندې کړل اوپه ډیر کم وخت کې یې دهغوې ګڼ شمیر له منځه یوړل..... خو .....

خوسلیم پاشا ..... دهغه ځایه وتلې و . ځکه هغه د ټولو دمخه بیرون راغلې و او دټولو نه مخته په خپل آس سپور شوې او تښتیدلې و ....

اغا حسن د بلواګرو د له منځه وړلو وروسته بیرته راستون شو خوزړه یې په زوره زوره درځیده ، او په ذهن کې یې ډول ډول خیالات را ګرځیدل .....هسې نه چې دښمن د قاسم کورنۍ ته زیان ور اړولې وي ... په همدې فکرونو کې ډوب د قاسم کور ته راغې . خو زړه یې هملته په ډیوډۍ کې ټکان وخوړ ..... ځکه د قاسم پلار دخپلې تورې لاستې په خپل لاس کې نیولې و او په وینو کې لت پت پروت و . دهغه په ځیرې کې اوس هم ډیر زیات رعب او دبدبه وه . دهغه چې اوښې لورې ته د بلواګر و لاشونه پراته و و . دوې ټول هغه په خپله اودخپلې ننګور په کومک له منځه وړې و. په کور کې مرګونې خاموشي خپره وه او هرې لورې ته د وینو لیکې خپرې شوې وې ، اغا حسن په ډیره غمژنه توګه را مخته شو او د هشام لاش یې را پورته کړ ، اوس یې غوښتل چې دننه کوټو ته ورشي ،هغه ډاډمن شوې و چې دطاهر ټوله کورنۍ شهیدان کړل شوي دي ،خو کله چې کمرې ته ور ننوت نو دیوې ښځې لاش یې تر سترګو شو ، دهغې سر او اوږه زخمي وه ، دې باوقاره اومیرنۍ ښځې لا تراوسه خپله توره په لاس کې نیولې وه او پرمخ پرته وه . په دې خونه کې د یوه نقاب پوښه لاش هم پروت و . اوفرش ټول په وینو کې ډوب و . دا د اغاحسن له پاره ډیره ستره صدمه وه ، هغه په دې ډیر غمژن و چې ولې په وخت د خپل دوست قاسم دکورنۍ د خوندی کولو له پاره نه و رارسیدلې. دکور ټول سامانونه خواره واره پراته و او هرشې په وینو ککړ معلومیده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه تر اوسه پورې د ګنګې په څیر ولاړ و نه پوهیده چې څه وکړي، د هشام لاش یې په یوه تخت باندې کیښود او خپل ملګرو ته یې د ټول کور د لټون له پاره حکم وکړ.

په دې وخت کې یې ښځینه اواز تر غوږو شو. دا سې بریښیده چې دا به د سکینې اواز و. را منډه یې کړه او دسکینې په لور ورغې. داسې معلومیده چې هغه تر اوسه پورې ژوندی ده. هغه په بیړه هلته ور غې او پرمخه پرته ښځه یې را سمه کړه، دسکینې سترګې خلاصې شوې، هغه په هوش کې راغلې وه، کله یې چې اغا حسن وکوت نو په مړژواندي اواز یې څه وویل: اغا حسن ورته سمدلاسه وویل چې:

«اغاحسن یم....دقاسم دوست..... کوچنیان چیرې دي؟»

اوس نو د سکینې پر مخ باندې یوه عارفانه شانته خندا وه، هڅه یې وکړه چې خپل سر را پورته کړي، اغا حسن ور مخته شو اودهغه سر یې راپورته کړ اوپه خپل زنګون یې کیښود. اویوه عسکرته یې اواز وکړ تر څو اوبه راوړي.....سکینې ورته په حسرتناکه سترګو کتل،دهغېد شونډو څخه په ډیر کمزورې اواز سره څه راوتل. « تاسو دلته په راتلو کې ځنډ کړې .....ژون....ژوندته مو خداې پامانې ویلې ده .....پلا...پلار جان شهید شوې دې. .....هغه .... دډیرو نقاب پوښانو سره مقابله وکړه .....هغ...هغوې دوه.... دوه ځلې حمله وکړه .....ما.....دهغې ..... سر... دار..... زخمې ....زخمې....»

دسکینې ساه خرابه شوې وه، داغا حسن ملګرې اوبه راوړې، داغا حسن د اوبو پیاله د سکینې په شونډو باندې کیښوده، څو څاڅکي اوبه د سکینې په خوله کې ور توې شوې خو څه نورې دخولې نه بیرون توې شولې، کله چې د اوبو څاڅکي د سکینې د ستونې څخه تیر شول نو هغه یو ځل بیا په هوش کې راغله او ویې ویل: « زما ....کوچنیان.... کوچنیان .... راوړس.....هغوې چیرې دي...؟»

اغا حسن سمدلاسه عسکرو ته حکم وکړ چې د ګاونډې دکوره دهغې کوچنیان را ورسوي، پخپله یې هڅه کوله چې سکینې ته تسلي ورکړي.

« میرنۍ ښځې ! مونږ سپاهیان ستا میړانې ته سلام کوو. ته اندیښنه مه کوه ، ته زخمي شوې یې. زه به دې همدا اوس د طبیب خوني ته ور ورسوم.»

خو دهغې په سترګو کې ناهیلې راپیدا شوې وه، او دخپل ژوندې پاته کیدو ټولې هیلې یې له لاسه ورکړې وې. د لږ ځنډ وروسته په یوې کوټې کې د قاسم د مور د ژړا اواز واوریدل شو، داسې ډاګیزه شوه چې د سکینې کوچنیان راغلي دي. داډیر دردناکه حالات وو. عمر اوعلي ګم صم خوني ته را ننوتل، دهغوې مخونه لکه د ژیړ لرګي په څیر ژیړ شوي و. عمر اوعلي د خپلې شهید کیدونکې مور سره یو ځاې کیدل غوښتل، اغا حسن ددې

(c) ketabton.com: The Digital Library

منظر دليدلو توان نه درلود ، کوچنيان خپلې مور ته راغلل اودخپلې مور په څنګ کې کيناستل. دقاسم مور هم په ژړا او واويلا کې کوټې ته را ننوتله. په همدې وخت کې اغاحسن خپلو عسکرو ته حکم وکړ:

« څومره ژر چې شوني وې يوه ارامه بګۍ راوړئ ، ترڅو زه دا ترټول ښه طبيب ته بوځم.»

خو اغا حسن ډير هيلمن نه و. سپاهيانو د برق په څير منډې وهلې ، سکينې چې کله خپل کوچنيان و کتل نود يو لاس د راپورته کيدو هڅه يې وکړه ترڅو د هغوې په رخسارو يې را ښکارې. خو ونه توانيده. دهغه پورته کړل شوې لاس را پريوت او هغه يو ځل بيا بې هوشه شوه.نن د قاسم په کور کې کربلا جوړه شوې وه. دمارسي خادمه هملته په دهليز کې ناسته وه او وير يې کاوه. د شاوخوا دګاونډيانو ښځې اونر هم همدلته را ټول شوي و ، دا ځل سکينه تر ډيره پورې بې هوشه پرته وه ، په همدې وخت کې سپاهيانو بګۍ راوړه ، اوبيا يې په ډير کم وخت کې سکينه د ښار د طبيب سليم پاشا ځاې ته ورسوله.

خو دسليم پاشا مطب بند و. اغاحسن کوچوان ته حکم وکړ چې بګۍ د سليم پاشا کور ته بوځي. په ښا ر کې د بغاوت په اساس کوڅې او بازارونه بند و. کوم کس نيم که په سترګو کيده هغه هم د ويرې او خوف له لاسه ناارامه معلوميده. بلاخره د سليم پاشا کور راغې ، سليم پاشا هملته په کور کې موجود و. خو دخپل زخم په اساس يې د دې ښځې دعلاج کولو نه انکار وکړ. اوس نو د اغا حسن سره د زور څخه دکار د اخستلو بله لاره نه وه. توره يې راوويسته او د سليم پاشا خادم ته يې وويل:

« سمدلاسه طبيب را وبوله او کنه سپاهيان به کورته ور ننوځي او په زوره به يې راوړي. ته پوهيږې چې په ښار کې افراتفري او بغاوتونه خپاره دي ، سمدلاسه ولاړ شه اوزما د حکم تعميل وکړه.»

خادم سمدلاسه منډه کړه ، په دې وخت کې سکينه هم په هوش کې راغلې وه. خو ساه يې ډيره خرابه او تيزه وه. دهغې سينې ټوپونه وهل.شايد چې هغه خپلې اخرۍ ساه ګاني اخستې. اغا حسن چې د سکينې دا حال وکوت نو پخپله د سليم پاشا کور ته ور ننوت خوسليم پاشا بيرون ته را روان وو ،دهغه ښې لاس په يوې پټۍ ترړل شوې و. او څيره يې د زيړ لرګي په څير ژيړه شوې وه ،قدم يې ډير سست او وجود يې کمزروې شوې و ، خو داغا حسن په ګوانښنه باندې د هغې زخمې ښځې کتلو ته راغې ، اغاحسن هغه له ځانه سره راواخست اوپه منډه منډه بې تر بګۍ پورې راوست. خو کله يې چې دسکينې مخ ته وکتل نو هوش يې والوت ،ځکه هغه ښځه چې دهغه د سترګو تر مخه وژل شوې وه ، بيرته راژوندۍ شوې اوغواړې دهغه په لاسو تداوي شي . دهغه پاته حواس هم له منځه تللي وو. هغه ته داسې ډاګيزه شوه چې مريضه نه بلکه مرګ دهغه سر ته رارسيدلې دې. دغې غير متوقع او نا څاپې پيښې پر هغه سکته راوړې وه. هغه په ډير غور سره د سکينې مخ ته کتل په همدې وخت کې دسکينې پټې سترګې هم و غوړيدې اوپه سليم پاشا ور ونښتې. که څه هم د حملې په وخت کې سليم پاشا په خپل مخ باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نقاب ترلې و خوبیا هم دهغه دسترګو د لیدلو وروسته ساه ورکونکې سکینی ډیره زیاته حیرانه شوه. هغې هڅه وکړه چې خپلې سترګې پوره پرانزي، لاس یی راپورته کړ او غوښتل یی دسلیم پاشا په لور د اشارې کولو په ترڅ کې څه ووایی. خو په هغې د مرګې څپه راغله او هملته یی ساه ورکړه.

د اغا حسن له پاره دا یوه عجیبه معما وه ، هغه ته داسې څرګنده شوه چې سکینې په خپل اخري وخت کې غوښتل سلیم پاشا طبیب ته څه ووایی. خو هغه په دې نه و پوه شوې چې سکینې طبیب پیژندلې و ، کله چې سکینې خپله اخري ساه اخسته نو داغاحسن د سینې څخه یخ تپ راووت ، هغه ډیر غمژن او پریشانه و ، دهمدې پریشانې په وخت کې هغه دسلیم پاشا حالت ته متوجه نه شو ، سپاهیانو ته یی د سکینی بی بی د لاش د وړلو حکم وکړ او په خپله یی دغم څخه سر ښکته کړې و او د هغوې ترشا روان و.

هغه وخت چې قاسم اوطاهر بیرته راستانه شول نود هغوې دخوشحالی نړۍ لوټ شوې وه،دهغوې خوشحاله کورنۍ په غم اوتیارو بدله شوې وه ، دهغوې میړنې او بهادر پلار د منونو خاورو لاندې ښځ پروت و او د طاهر د ژوند اودهغه دغم او خوشحالیو ملګرې سکینه هم په هدیره کې خاموشه پرته وه ، عمر اوعلي د خپلې مور او نیکه په غم کې په ژړا ګانو باندې ځانونه بلمنګه کړي و . د قاسم اوطاهر له پاره دا ټکان د زغم وړ نه و ، دوې دواړه د سلطان مرادخان ثاني دبیرته راوستلو له پاره ایدین ته تللي و. هغوې هملته سلطان ته د بغاوت کونکو یو انځور وړاندې کړ اودهمدې انځور د وړاندې کولو وروسته سلطان یوځل بیا هوډ وکړ چې بیرته اورنه ته راستون شي، هغوې خو په دې وتوانیدل چې سلطان دعزلت د ګوښه ناستې څخه راببیرون کړي اوبیرته یی له ځانه سره اورنه ته راوړي خو اوس دغم دزیادښت له املهدوې په خپله د عزلت ګوښې ته تلونکې و.

د قاسم د ذهن څخه د غم وریځې ولاړې خو د انتقام او بدلې اخستو احساس یی په زړه کې را و ټوکید ،هغه غوښتل په هر حال دخپل پلار او ورندار تر وژونکو پورې ځانونه ور رسوي. اغا حسن ورته ددې پیښې په اړه ټول هغه څه چې یی کتلې وي په تفصیل سره وویل ، هغه دګاونډیانو څخه هم د هرې خبرې پوښتنه کړې وه ، دهغه مور او دمارسي خادمې هم ورته د پیښې په اړه تفصیل ویلې و . او ورته یی ډاګیزه کړې وه چې حمله کونکو نقابونه اغوستې و . خو معلومه نه وه چې ولې دقاسم په زړه کې کومه خبره زوړنده پاته ده. هغه ته اغا حسن ویلي و چې دهغه ورندار د سختې زخمېکیدو په وخت کې د حمله کونکو دسردار ګوتې پرې کړې وې ، اغا حسن ورته دا هم ویلي و چې طبیب سلیم پاشا دهغه د ورندار په تداوی کې د غفلت او سستی نه کار اخستې و خو اغاحسن ورته دسلیم پاشا د طبیعت او د لاس د زخمې کیدو په اړه خبره کول مناسب و نه ګڼل. هغه په دې شک کې و چې د شهزاده علاوالدین او سلیم پاشا تر منځه څه پخواني پټو اړیکي شتون درلود. هغه اوس شپه او ورځ په همدې فکرونو کې ډوب پاته و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سلطان د راتلو وروسته په اورنه کې بغاوت تر کنترول لاندې راغې ، سلطان د راتلو سره سم دبغاوت کونکو سترو سترو کسانو ته د مرګ سزا ورکړه او یو زیات شمیر نامسؤله افسران یې په ځندانو کې واچول. تر څنګ یې د ینې چرې ګڼ شمیر سپاهیان یې د بغاوت او ارتداد په خاطر له منځه یوړل.په دې کارو سره اورنه یوځل بیا د امن اوسکون ښار و ګرزید. خو لا تر اوسه سلطان د بغاوت جړې نه وې پیدا کړې. سلیم پاشا تر اوسه پورې ژوندې و او دهغه لاس تر اوسه پورې تړلې و .دهغه د ښې لاس درې ګوتې پرې کړل شوې وې ، په دې خاطر یې لا تر اوسه روغتیا نه وه موندلې.

سلطان څو ورځې وروسته قاسم را وغوښت. او د قاسم د کورنۍ په دغه ډول وژلو یې د زړه له کومې افسوس ښکاره کړ او هغه ته یې حکم وکړ چې د بغاوت اصلي جړې راپیدا کړي. قاسم پخپله هم همدا غوښتل چې هغه ته سرکاري اختیارات ور په برخه شي تر څو په ازادۍ سره خپل دښمنان و لټوي ، اوس نو هغه یو ځل بیا سرکاري سراغ رسان ګرزیدلې و ، دا ځل بهرام خان او دهغه ټوله اداره دده تر کنترول اوحکم لاندې و ه. په محل کې لرې کړل شوي سلطان محمد هم دقاسم سره خپله خواږې څرګنده کړه . اوهغه ته یې دخپله اړخه د هر ډول بسپنې اوکومک ډاډ ورکړ.

ددې پیښې څخه یویشت ورځې وروسته قاسم دیوې په زړه پورې پیښې سره مخ شو ، هغه د اورنه بازار د اهنګرانو کوڅې څخه تیریده چې د اربان سره مخ شو ، دا داورنه د بازار یوه تنګه کوڅه وه چې اهنګرانو اونجارانو په کې کار کاوه ، په دې بازار کې تورې ، نیزې ، کمانونهه او نور جنګي وسایل هم جوړیدل او پلورل کیدل. قاسم په لمړي نظر سره اربان وپیژانده. اربان هم چې قاسم وکوت نو ورغاړیوت. قاسم تر هر څه دمخه د اربان څخه ښښنه و غوښته چې دخپلو زیاتو مصروفیاتو په واسطه یې و نه شوکولاې دهغه سره خپله ژمنه پوره کړي خو تر څنګ یې د اربان څخه هم وپوښتل چې هغه په اورنه کې په کومو کارونو باندې مشغول دې ؟ او چیرې اوسیږي ؟ اربان په ورته په خندا ځواب ورکړ او ورته یې وویل:

« زه خو په همدې بازار کې دیوه ستر اهنګر سره کار کوم. او همدلته د اورنه په یوې محلې کې اوسیږم» قاسم په دې ښه پوهیده چې اربان یو بې ضرره انسان دې خوبیا هم یو اروپایی اوعیسوي نژاده وګړې دې نو په دې خاطر یې پرې څه شک کیده . هغه غوښتل د اربان څخه لږ څه نور هم وپوښتي خو په دې وخت کې اربان په خپله خبرې پیل کړې او ویې ویل:

« درونده دوسته ! ... ته به زما په خبرو ډیر حیران پاته شي او خوشحاله به هم شي چې ما اسلام منلې دې او دبغاوت په ورځو کې چې کله زه په خپل کور کې بند پاته و م نو ما دقران کریم دلوست هڅه هم کړې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ډیره حیرانونکي ده .....تا اسلام قبول کړي دي ؟.... اوس خو ته نه یوازي زما دوست یی بلکه مسلمان ورور مې هم یی..... خو په تاکي دا بدلون څنګه راغې ؟ اودا چا په کومک درکې راغې ؟...

د قاسم په خبرو کې ریښتیا هم حیرانتیا وه خو کله چې اربان ورته دخپل مهربان نوم ووایه نوقاسم دحیرانتیا څخه یو ټکان وخوړ ځکه چې اربان ورته وویل:

« په ما کې دا بدلون زما د وریرو مریم اوحمیرا په مهربانۍ سره راغلې دي ، زما دا وریرې ډیرې مهربانه دي ،هغوي پخپله هم اودهغو پلار عباس هم نوي مسلمانان دي ،مونږ ټول غواړو قرانکریم ولولو ،اوس مونږ دخپلو ځانو له پاره یو استاد هم نیولې دي ،ته خوکله زمونږ کور ته راشه....»

قاسم ته دا خبره داسې ښکاره شوه لکه یو ناڅاپه چې په هوا کې الوتې وي، د ډیرې حیرانتیا له وجهې یی دخولې څخه خبره نه راوتله. ځکه هغه عباس ، حمیرا او مریم درې واړه پیژندل ، بلکه دهغوي نومونه هم قاسم اینبودي و. هغه به د بوسنیا هغه شهزادګۍ څنګه له یاده ویستلې وې چې په همغه لمړۍ ورځ یی د ینې چرې د پنځه زره کسیز فوځ دسالار سره ټکر کړې و . هغه په دې هم حیران و چې هغوي څنګه او څه ډول دلته اورنه ته رارسیدلې دي . اوبیا د اربان سره یوځاې دوې ټول په یوه محله کې اوسیږي. دهغه سترګې دحیرانتیا څخه خلاصې پاته شوې وې اوپخپلې بې علمۍ یی افسوس کاوه. هغه اربان له ځآنه سره واخست او په یوه قهوه ځاې کې ورسره کیناست او تر ډیره پورې یی ددې بوسنیایی نوو مسلمانانو په اړه ورسره خبرې کولې. اربان ورته وویل چې هغه د سلطان او د مسلمانو عسکرو له پاره یو منجنیق شکله توپ جوړوی اوتر څنګ یی غواړي دسلطان سره وویني. دقاسم له پاره دا ټولې خبرې نوې اوحیرانونکې وې ،هغه داربان سره ژمنه وکړه چې سبا به یی دسلطان سره د کتلو له پاره محل ته وړی. هغه د اربان څخه دهغه د اوسیدو د ځاې ادرس هم واخست. اوپه دې ژمنه یی ترې رخصت واخست چې هغه به نیغ په نیغه سلطانی قصر ته ورځي او د اربان د نوي توپ د جوړښت په اړه به ورسره خبرې کوي. ترڅنګ به یی سبا د اربان له پاره دسلطان سره د کتلو وخت هم وغواړی. د یوې اوږدې لیدنې وروسته هغه داربان څخه رخصت واخست او دسلطاني قصر په لور روان شو.

قاسم سلطان ته د اربان په اړه معلومات ورکړ اودهغه د نوي ایجاد په اړه یی هم ورته تفصیلی معلومات ورکړل. سلطان ډیر زیات خوشحاله شو او په پوره شوق سره یی د اربان سره د کتلو وخت ورکړ. قاسم ترې د سبا له پاره وخت غوښته خو سلطان دسبا پورې صبر ونه کړ ، قاسم یی له ځانه سره ستون کړ او د هغه څخه یی د اربان پوره پته او ادرس واخست او خپل سرکاري ملازمین یی دهغه د باعزته راوستلو په خاطر دهغه پسې ورواستول. قاسم داربان په اړه سلطان ته هر څه ویلي و. خو دبوسنیایی شهزادګۍ اوعباس په اړه یی ورته هیڅ و نه ویل. معلومه نه ده چې قاسم به په دې اړه دکوم مصلحت څخه کار اخست. قاسم د سلطان دهدایت په اساس هملته په محل کې پاته شو او داربان د راتلو انتظار یی پیل کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډیر لږ وخت وروسته ستر اهنګر اربان په پوره درنښت سره دسلطان په خدمت کې حاضر کړل شو . دا سلطان خاص دیوان ځاې و . اوپه دې ځآې کې دسلطان تر څنګ دغه ستر اهنګر او قاسم ناست و . اربان د دې ناڅاپی راتلو په اساس تر یوه ځایه حیران و خو اندیښمن نه و . سلطان ددې اهنګر د ښه راغلاست له پاره دخپله ځایه پورته شو ، په دې کار سره د اهنګر اربان په سترګو کې یوځل بیا حیرانتیا را وځلیده . ځکه هغه به کله کله د قسطنطنیې دقیصر په دربار کې حاضریده خو دمسلمانانو دسلطان په کتلو سره دهغه د زړه څرنګوالې بدل شوې و . هغه په دې فکر کې شو چې ایا پادشاه د پادشاهانو پرته دنورو عادي خلکو د استقبال له پاره هم را ولاړیږي. خو هغه په دې نه پوهیده چې سلطان مرادخان ثاني یو درویش صفته انسان دې ، اربان پخپله هم یو درویش صفته اوفلسفي انسان و . په همدې خاطر یې دسلطان په خندا کې دخپل ځان له پاره دخپلولې څپې وکتلې ، سلطان د اربان سره دخبرو په وخت کې وویل: « مونږ دخپل دروند میلمه څخه ناخوالي یو .... ځکه چې د قسطنطیه ستر اهنګر د نژدې څلورو میاشتو را هیسي دلته په اورنه کې میشت دې خو زمونږسره یې دکتلو له پاره زحمت نه دې ویستلې.»

خو اربان ورته په عجیبه توګه ځواب ورکړ. هغه ورته وویل:

« مونږ په سلطاني ذوق ډیر ښه پوهیږو .....دخانه بدوشو کوم پادشاه نه وي چې مونږ یې په خدمت کې حاضر شوې وې ... زه د ظلم څخه کرکه لرم ، نو زه د ظلم د له منځه وړلو په خاطر د اسلامي فوځ له پاره یوه تاریخ جوړونکې وسله جوړوم. خو فقیر دهغو انعاماتو او اکراماتو څخه چې دسلطان لخوا دا ډول فنکارانو ته ورکول کیږي بې پرواه دې.»

دسلطان له پاره دا ډول خبرې چې په هغې کې یو ډول معنویت و ډیرې په زړه پورې ښکاره شوې ، که څه هم هغه د یوه اجنبي او ناپیژندل شوې انسان له اړخه وې خو سلطان یو درویش صفته انسان و اودهغه هیڅ خبره یې هم بده وا نه خسته. خو په نرۍ شانته خندا کې یې وویل:

« مونږ پوهیږو چې شاهي انعامات د داسې ستر اهنګر دفن قیمت نه شي ګرزیداې ،خوبیا هم شاهي انعامات د ظل سبحاني له اړخه یوه عطیه ده چې باید په فخر سره ومنل شي.»

خو دا ځل هم سلطان ته د یوه ریښتوني درویش ځواب اوریدل ور په غاړه و .

« دروند سلطانه ! انعام خو به مونږ تاته درکوو . او په حقیقت کې همدا زمونږ انعام باید تر څو چې دنیا اباده وي دظل سبحاني له اړخه یوه عطیه وګڼله شي. هغه هیرې او جواهرات چې سلطان یې داسې یوه فنکار ته بخښش کوې یواځې څومیاشتې اویا څو کاله دوام کولې شی، خو هغه انعام چې مونږ یې عثماني سلطنت ته ور ښنو په زرګونو کاله د عثماني سلطنت له پاره د ویاړ او عزت سبب ګرځي.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو د سلطان په سترګو کې داهنګر له پاره د تحسین او ستاینې احساسات را پیدا شوي و . دهغه په مخ باندې دسلطاني قهر و غضب ننبې بلکل له منځه تللې وې، هغه ورمخته شو او د اربان په اوږه یې لاس کیښود او ورته یې وویل:

« واې قسمته !... مونږ د عثماني سلطنت له پاره د معزز میلمه انعام د سر په سترګو منو. مونږ دا منو چې مونږ خپل دربار ته ددومره ستر اهنګر د رابللو غلطي کړې ده ، حق دا و چې مونږ ددې ستر فنکار د فن د ستاینې اوارزښت له پاره دهغه حضور ته ورغلې واې. پر مونږ ستاسې خبرې ډیرې ښې و لګیدې. ترڅنګ یې مونږ ستا د توپ د جوړولو په اړه هم اوریدلې دي ، خو مونږ غواړو چې تاسې دا نوې وسله د عثماني سلطنت دخزانې په بسپنه جوړه کړئ. مونږ به همدا نن د یوې ستړې کار خانې د جوړولو حکم ورکړو ترڅو په هغې کې ستاسې د څارنې لاندې هر ډول فوځي سازو سامان جوړ کړل شي.

دقاسم له پاره داربان اوسلطان تر منځ خبرې په زړه پورې هم وې او مزه یې هم تړې اخسته. هغه د اربان په جرءت باندې هم حیران و او دسلطان په فیاضۍ باندې هم. خو هغه تر اوسه پورې ددې خبرو څخه مزه او خوند اخسته چې شاهي دروازه چې راغې او ددې ټول حواس یې رابیداره کړل. ځکه چې شاهي دروازه چې پادشاه ته د شاهي ادابو د په ځاې کولو وروسته وویل:

« درونده سلطانه ! سلیم پاشا طبیب د ډیرې مودې د ناروغتیا وروسته غواړې ستاسې حضور کې باریابه شي.»

دقاسم له پاره د طبیب پاشا نوم اوریدل یو ډول احساساتي پیغام و. ځکه دا همغه شخص و چې په خپل وخت یې دهغه د ورندار دعلاج کولو څخه ډه کړې وه. خو هغه ته دا ډاګیزه نه وه چې هغه د څه وخته راهیسې علیل او ناروغه شوې دې او کله یې روغتیا پیدا کړې ده. خو ده هم دځو ورځو راهیسې دسلیم پاشا شکل اوقواره نه وه کتلې. خو اوس چې دربان د سلیم پاشا نوم واخست نو د قاسم شپږم حس را ژوندې شو ، هغه د یو ځل بیا شاهي سراغ رسان کیدو وروسته دا عملي حکمت خپل کړې و چې هغه به یو وخت ددې وګړې څلور خواوې معلوموي ، خو نن په ناڅاپي توګه سلیم پاشا پخپله دهغه مخې ته راغلې و .

کله چې سلیم پاشا خاص دیوان ته را ننوت نو د ادب له مخې یې سر ټیټ کړې و ، دسلطان مخې ته په رسیدو سره یې سر اوملا دواړه ټیټ کړل. خو کله یې چې سر راپورته کړ نو سترګې یې په قاسم بن هشام باندې و ننبتې ، دقاسم په لیدلو یې زمکه د پښو څخه و تښتیده ، پښې یې په لړزیدو شوې او نژدې و چې په فرش باندې را پریوځي. سلطان او اربان دهغه دغه ډول حرکت ته په پوره حیرانتیا سره کتل.

دسلیم پاشا د ځیرې رنګ اوښت را اوښت. او په غیر ارادي توګه یې خپل زخمي لاس چې په پټۍ یې تړلې و دخپلې چپنې لاندې پټاوه. دهمدې حرکت له مخې دهغه بدقسمتي پیل شوه. ځکه دقاسم له پاره دهغه لاس ډیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهميت درلود. قاسم ډير زيات په دې حيران وو چې د يوه نه جنګيدونکي طبيب لاس څنګه اوڅه ډول زخمي شوې دې؟ دهغه په ذهن کې دخپلې ورندار اخري جملې ګرزيدلې چې اغا حسن ته يې ويلي و: دهغه ورندار د روح ورکولو په وخت کې ويلي وو ..... چې هغې د نقاب پوشاونو سردار زخمي کړې دې ..... دا چې ولې هغه ته د سليم پاشا د زخمي لاس د کتلو وروسته دا جمله را ياده شوه ،اودهغه دماغ يې په حرکت راوست او او دبدن وينښتان يې پورته ودريدل. هغه ته دخپلې ورندار د وفات په وخت کې اغا حسن ته کړې خبرې په پوره ډول په ياد وې. ځکه کله چې هغې سليم پاشا زخمي لاس وکوت نو هغې غوښتل په اشارې سره سليم پاشا او اغاحسن ته څه ووايي. ... قاسم ته داسې احساسيدله چې ورندار يې په اخري وخت کې سليم پاشا پيژندلې وې اودهغه په لور يې په ګوته اشاره کړې وې. اوس نودقاسم د ملا په هډوکو کې يو قسم برق راپيدا شوې و ، دهغه دماغ تر ډير زيات فشار لاندې و او جاملې يې سره ورغلې وې. ځکه چې هغه يو په بل پسې ډيرې کړې يو دبل سره يو ځاې کولې. ځکه دهغه په ذهن کې دا خبره وه چې سليم پاشا په اخري وخت کې دهغې ښځې د کتلو څخه انکار کړې و. قاسم په دې فکر کې شو چې هغه به همغه وخت و چې طبيب په خپلو زخمونو پټې اينبودلې. هغه په دې ډاډمن شوې و چې سليم پاشا دهغه دکورنۍ اصلي قاتل دې خو دسلطان خبرو د هغه دفکرونو څپې خپل ځان ته متوجه کړې وې ، سلطان سليم پاشا ته وويلې:

« درونده طبيبه ! په مونږ ، د شاهي ادابو دغه طريقه چې تا وکړه ، ښه و نه لګيده. مونږ رکوع او سجود يواځې اويواځې د الله تعالې حق ګڼو ، خو په هر حال مونږ ستا د ناروغتيا په اړه افسوس کوو ، مونږ وکتل چې ستا په لاس باندې پټې ترلې ده ، داسې بريښې چې ستا د لاس ګوتې زخمي شوې دې.....ددښمنانو په برخه دې وې پرې شوې خو به نه وې ؟ اوريدلې مې دې چې تاسې هم دبغاوت په ورځو کې دکومې پيښې سره مخ شوې واست.»

دبغاوت په ورځو کې د سليم پاشا نوم اخستل د قاسم له پاره يوه بله کړې وه ، ځکه ددې نه دا ډاګيزه کيده چې دسليم پاشا زخم دهمغې ورځو زخم دې چې دهغه ورندار او پلار په کې شهيدان شوې و . اوبيا کله چې سليم پاشا دسلطان دخبرې ځواب ووايه نو دقاسم شک په يقين بدل شو . ځکه د طبيب ځواب ډير غير معقول اود عقل نه لرې معلوميده. سليم پاشا ورته وويل:

« درونده سلطانه ! ....زه د شاهي ادابو څخه نا واقفه ، په خپل دغه کړچار باندې ډير زيات شرمساره يم.....دورند سلطان زما د زخمي لاس په اړه و پوښتل ....زما دا لاس ، ديوې نسخې د تيارولو په وخت کې په تيزابو کې و سوځيد او له منځه ولاړ. همدا علت دې چې زه د څو ورځو راهيسې په کټ کې پروت يم.»

دطبيب خبره په دې خاطر معقوله نه بريښيده چې دهغې دپټې څخه دا ډاګيزيده چې دهغه د لاس ګوتې پرې شوې دي. اوتر څنګ يې دا خبره هم وه چې په تيزابو د ناڅاپې لاس ککړيدو څخه دومره زيان لاس ته نه رسيږي ، طبيب په محل کې ناست يوه پادشاه ته دا دوکه او فريب ورکولې شو خو دقاسم په څير ذهين دماغ ته يې فريب

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه شو ورکولې. په همدې وخت کې قاسم ته يو خيال اوفکر راغې ، په دې خاطر يې د سلطان په دربار کې په پوره ادب سره وړاندیز وکړ:

« درونده سلطانه ! په ډير احتياط سره يوه خبره کول غواړم »

سلطان د قاسم په لور مخ کړ او د سر په خوزولو سره يې د خبرو کولو اجازه ورکړه. قاسم ورته بيا وويل:

« درونده سلطانه ! دحيرانتيا خبره ده ..... شاهي سراغ رسان ته د يوه ځايه دري پرې کړل شوې ګوتې تر لاسه شوي دي چې مونږ د پلټنې له پاره په مشک و کافورو او قدرتي واوره کې خوندي ساتلي دي... که چيرې شوخي يې و نه ګڼئ نوزه دا ويل غواړم چې طبيب سليم پاشا د معظم سلطان څخه کومه خبره پټول غواړي.....»

قاسم خبرې کولې او دسليم پاشا پښې د ويرې څخه په لړزه وي ، قاسم چې کله ددرې پرېکړل شوو ګوتو خبره وکړه نو د سليم پاشا راز يې را وسپړود. دهغه مخ د خزان شوي پانې په څير ژيړ ګرځيدلې و ، او د پادشاه سترګو ته دکتلو په ځاې يې زمکې ته په کتلو پيل وکړ. دهغه ټول دغه حرکتونه د سلطان له پاره ډير حيرانونکې و .....په همدې خاطر سلطان په لوړ اواز ورته وويل:

« طبيبه !..... پښې دې ولې لړزيږي...؟ داسې بريښې چې ته هم دهغو دريو ګوتو سره کوم تړاو لرې ؟»

دسلطان خبرو دسليم پاشا هغه پاته توان هم له منځه يوړ. په همدې وخت کې قاسم يو ځل بيا وويل:

« درونده سلطانه ! ماته دغه درېواړه پريکړل شوې ګوتې په خپل کور کې تر لاسه شوي دي ، اوزما ورندار دخپل مرګ نه څو لمحې مخته ويلي و چې هغې دحمله کونکو سردار زخمي کړې و . خو درونده سلطانه ، دا ضروري نه ده چې دا ګوتې دې حتما د طبيب سليم پاشا ګوتې وي.»

قاسم دغه اخري خبره قصدا لږ څه په زوره وويله. اوس نو هغه په سليم پاشا باندې نيغ په نيغه خپل شک څرګند کړې و . دسليم پاشا حالت هم هره ګړۍ خرابيده. ژبه يې ګونګه شوه ، قاسم چې ښکار په جال کې وکوت نو سمدلاسه يې وويل:

« درونده سلطانه !..... د پټې محکمې ماهرينو ددې پريکړل شوو ګوتو او د سليم پاشا د لاس د نورو ګوتو د کتلو وروسته په اسانۍ سره ويلاې شي چې ايا دا ګوتې دسليم پاشا دي او که د بل چا.....»

دقاسم خبرې لا په پوره ډول پاې ته نه وې رسيدلې چې په همدې شاهي خونه کې يوه په زړه پورې پيښه رامنځته شوه. کله چې سليم پاشا خپل ځان په جال کې را ښکيل وکوت نو د برق په څير يې خپل چپ لاس د چپنې لاندې ور ننويست او يو تيز ځليدونکې خنجر يې ترې را وويست. اوپه سلطان مرادخان ثاني باندې يې حمله وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډیره زیاته ممکنه وه چې دهغه ددغې ناڅاپي حملې په واسطه دسلطان ګیډه څیرې کړل شوې وې. خو په همدې وخت کې اربان یو عجیبه حرکت وکړ او د برق په څیر د سلطان مخې ته و درید. د سلیم پاشا خنجر د اربان تر پښتیو پورې ورسید خو سلطان ددې حملې څخه خوندي پاته شو.

همدومره مهلت کافي و ، قاسم سمدلاسه خپله توره بې نیامه کړه او مخته راغې او دسلیم پاشا په څټ یې ور کیښوده. سلطان هم په لوړ اواز سره دروازه چې را وباله ، دروازه چې هم خپل توره را وویسته او په یوه منډه دننه راننوت ، سلیم پاشا بې وسه کړل شوې و خو په اخر کې یې تر ټول زیات حیرانونکې عمل انجام کړ ،خپل خنجر یې د اربان د پښتیو څخه را وویست او په خپله ګیډه کې یې ور ننویست. دهغه رازونه راډاګیزه شوې و اوهغه ته نور ژوندي پاته کیدل شوني نه و ، په دې خاطر یې ځان وواژه.

بله ورځ د غدار سلیم پاشا لاش د ښار په لویه څلور لارې کې په چپه را ځوړند کړل شوې و ، تر څنګ یې په یوې کوچنۍ ستنه یو شاهي اعلان هم را ځوړند شوې و چې په هغې کې دغدار سلیم پاشا ټول کړچار ثبت شوې و. قاسم خپله بدله اخستې وه اودهغه تر ټولو ستر دښمن او د هغه په کور د حمله کونکو نقاب پوښانو سردار ، دقیصر خطرناکه جاسوس خپل انجام ته ور رسیدلې و. قاسم نن ډیره خوشحاله و او دهمدې خوشحالۍ په حالت کې د اربان دکور په لور ولاړ. هغه غوښتل اوس دخپلو بوسنیایی میلمنو پوښتنه وکړي. خو په حقیقت کې دهغه په زړه کې یو نامعلوم غل پټ شوې و. داسې بریښیده چې هغه به د بوسنیایی شهزادګۍ د کتلو غلا وی. کله چې د اربان دروازې ته ورسید نو ډیر زیات احساساتي معلومیده. په لړزیدلې لاس یې ددې ښکلې کور دروازه ور وهله او هملته یې لږه شیبه انتظار وکړ.

څو لمحې وروسته ،کله چې دروازه پرانستل شوه نو د احساساتو په بهیر کې وچ کلک و درید. ځکه دهغه تر مخه د بوسینا شهزادګۍ ولاړه وه . قاسم دا هیله هم نه درلوده چې شهزادګۍ حمیرا دې پخپله ددروازې دپرانستلو له پاره دلته راشي. هغه حیران و ، خو شهزادګۍ حمیرا دهغه څخه زیاته حیرانه ولاړه وه ځکه هغې ته دخپلو خوبونو شهزاده په ډیره نا څاپې توګه په مخکې ولاړ و. شهزادګۍ په خلاصو سترګو د قاسم خندانه او دخوشحالیو نه ډکه څیره کتله ، هغې په دواړو لاسونو د دروازې دواړه پلې را پرانستې خو خوله یې د سکتې د حالت په څیر وازه پاته وه. دقاسم دغسې ناڅاپي را تلل د کومې معجزې څخه کم نه و. هغې فکر کاوه چې دمسلمانیدو نه وروسته یې خپله لمړنۍ دعا قبوله تر سترګو شوه. ځکه هغې د مسلمانیدو وروسته دخپل خدای نه د قاسم سره د بیا کتلو دعا کړې وه. او نن قاسم پخپله دهغې تر مخه ولاړ و.

کله چې ددواړو اړخونو حیرانتیاوې خپل اخري حد ته ورسیدې نودواړو کتونکو یو بله ته په ډیره په زړه پورې توګه وخندل او بیا شهزادګۍ د قاسم څخه د پوښتنې پرته ، قاسم ته د دننه راننوتلو ست وکړ او پخپله په یوه منډه ولاړه او عباس او مریم یې د قاسم د ناڅاپي راتلو څخه خبر کړل. په دې وخت کې اربان په کور کې نه و خو دوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې واړه قاسم په خپلو لاسو کې واخست ، دقاسم په راتلو سره د شهزادګۍ کور څلور ځله روښانه شو . هغه ولاړه او په يوه ځآې کې کيناسته ، عباس د احساساتو او خوشحاليونه په ډک اولړزانده اواز وويل:

« حميرا لوري !وګوره !..... ستا زلمې په خپله راغې ، زه نښه پوهيږم چې تا ته دهمغې لمړۍ ورځې څخه د قاسم سره مينه پيدا شوې ده ،نو اوس چيرې پټيږې ؟»

د حميرا څيره د حيا اوشرم څخه د انارو د ګل په څير و ګرزيده. سمدستي پورته شوه او دننه ولاړه. خو عباس هغه د لاسه و نيوله « لوري !ځې چيرې ؟ همدلته کينه ، دومره موده وروسته قاسم يوځل بيا زمونږ کورته راغلې دې اوته تري تښتې ؟ خوشبوی او محبت نه پټيږي ، ته خو دا هم نه منې چې ته دلته اورنه ته د قاسم له پاره راغلې يې. «

حميرا د شرم څخه ويلې کيده. اوعباس يې لاس کلک نيولې و ، بيا يې وويل:

«کاکا !تا زما ددعاو اغيز وکوت. قاسم بن هشام پخپله زمونږ کورته راغې. ته زما لاس پريږده ترڅو زه دهغه له پاره دخوراک څښاک غم وکړم.»

خو قاسم ددې ټولو حالاتو څخه ډير زيات اغيزمن شوې و ، ځکه هغه هيله نه درلوده چې معامله دې تر دې ځايه پورې ورسيږي. هغه خو د خپلې مارسي « غزاله » سره مينه کړې وه. خونن يې په زړه کې شهزادګۍ حميرا د مينې شمه بله کړې وه. خو دهغه په ذهن باندې د مارسي مينه سپره وه. هغه ته داسې بريښيده لکه دمارسی د روح سره چې بې وفايی کوي . ددې وروسته چې هغه څومره وخت ددې خلکو سره کيناست په همدې احساساتو کې سوزيده ، او د حميرا مينه يې د سترګو غورزوله. ان تر دې چې کله چې هغه د شپې له مخې بيرته کورته ستنيده نو حميرا ورته وويل:

« دورنده سالاره !.... ته ماته ډير ورک ورک معلوميدې. داسې ډاګيزه کيږې چې ستا په زړه کې د بل چا د مينې چراغ لمبې وهي. نو که چيرې زما له خاطره تاته کوم تکليف در رسيدلې وي نو دزړه نه در څخه ښښنه غواړم.»

قاسم ټکان وخوړ ځکه حميرا په هغه پوه شوې وه.هغه يو ځل بيا ونښت. له يوه اړخه دمارسی ياد هغه ځوراوه. خو دبله اړخه کوم غيبي ځواک هغه دحميرا په لور کشاوه. دهغه د زړه تارونه سست شوي و نو په معذرت کونکي لهجه يې وويل:

« نه ، درندې شهزادګۍ ! ...زه ستا د محبت وړتيا نه لرم. ما پخوا د يوه چراغ د روښانه کولو هڅه کړې وه خو اوس هغه روښانه چراغ د زړه په تيارو کې ډوب شوې دې ، ته ډيره درنه او محترمه يې. او زه تاته په زړه کې يو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول خاصه جذبه احساسوم. خو زه نه غواړم تا په دوکه کې واچوم. ستا څخه مخته یوې نجلۍ زما سره د ژوند د ملګرتوب ژمنه کړې وه ، او همغه زما لمړنۍ محبت و .»

« لمړۍ محبت و؟.... د وه څخه دې مقصد څه دې؟ هغه خوش قسمته اوس چیرې ده ؟»

د قاسم په سترګو کې د غم ماښام را ځلیدلې و . هغه پورته اسمان ته په کتلو سره وویل: « هغه شهیده شوې ده . د اسلام د محبت په نامه ، هغه اوس په دې نړۍ کې نه شته.»

«د حیرانتیا خبره وه چې یو سالار او سپاهي دیوه شهید په شهادت باندې دومره غمژن دې. ما خو په اسلام کې اوریدلې دي چې شهید ژوندي وي نو بیا ته ولې دهغې د بیلتون درد احساسوې. زه له تاڅخه یوازې همدومره غواړم چې کله هم په خپله زړه کې دهغې خوش نصیبه د بیلتون دروندوالې احساس کړې نو ما بدنصیبې ته هم دخپل دغه غم څخه د لږ د پورته کولو اجازه ضرور راکړه»

دحمیرا په سترګو کې غټې غټې اوښکې را تویدې. څرګنده نه شوه چې قاسم ته څه ور پیښ شول چې یو ناڅاپه یې د شهزادګۍ حمیرا لاس و نیوه او ورته یې وویل:

« نه ، حمیرا ، نه ! ته ماته دومره درنښت اوعزت مه راکوه چې زه ستا په مینه کې را ښکیل شم. اودخپلې غزاله یاد له یاده و کاړم .»

حمیرا خپلې د اوښکو ډکې سترګې راپورته کړې ، په دې وخت کې دهغې د سترګو څخه داوښکو څاڅکې لاندې راپریوتل. داوښکو دغو څاڅکو د هغه په رخسارونو باندې ستړې ستړې کرښې جوړې کړې. حمیرا د یوې سلګۍ کولو وروسته وخندل ، دقاسم څخه یې خپل لاس ازاد کړ او سر یې ټیټ کړ او ویې ویل:

« ته به بیا کله راځې؟ اوس خو به زما غوږونه د دروازې په لور متوجه وي»

قاسم د حمیرا په رخسارونو باندې د جوړو شو لکیرو ځلا کتله او د تلو دمخه یې وویل:

« زه به هرو مرو راځم ، د عباس کاکا او ستاسې د ټولو سره به وینم.....تاسو هم زما کورته را شئ ، تاته ما وویل چې زما کور زما د ورندار اوپلار د شهادت وروسته وران ویجاړ دې او زما وریرونه علي او عمر ډیر زیات خفه دي که چیرې تاسې هلته راشئ نو دهغوې زړونه به باغ باغ شي.»

قاسم رخصت واخست او نیغ کورته ولاړ. هلته په کور کې ورته یو میلمه منتظر ناست و . دا دهغه ځانګړې استاذې و . اوقاسم هغه د غزالې د پیدا کولو په اړه البانیه ته استولې و . کله چې قاسم خپل استاذې وکوت نو ساه یې بې واره شوه. ځکه هغه نه غوښتل د غزاله په اړه کوم بد خبر واوري. ددې استاذې په کتلو سره دهغه ټول امیدونه یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځل ییا را و ټوکیدل. خو کله یی چې دخپل استاذي خبرې واوریدې نویو ځل ییا یی په زړه کې داغونه راپیدا شول. ځکه دهغه استاذي ورته وویل چې دغزاله په اړه یی هیڅ ښه خبر نه دې ترلاسه کړې ، بلکه د سلطان مرادخان ثاني لیږل شوې استاذی هم د سکندربیګ په واسطه وژل شوې دې.

هغه ته به غزاله څنګ ترلاسه شوې وې. اویا به دهغه جاسوس څه ډول دغزاله خبر ترلاسه کړې و . ځکه چې غزاله اوس د سکندر بیګ په محل کې هم نه وه. نن قاسم په پوره توګه ډاډمن شوې و چې غزاله په دې نړۍ کې نه شته.

هغه ترڅو ورځو پورې دغزاله د یادونو په فکرونوکې ډوب و . خو اخر ترڅه وخته پورې ؟ ... بلاخره څو ورځې وروسته هغه یو ځل ییا د اربان کور ته ورغې. اوس نودهغه د ژوندانه نوې پړاو پیلیدونکې و ، ترڅو میاشتو پورې هغه داربان کور ته ته راته. ترڅنګ به یی شهزدګۍ حمیراهم د قاسم کور ته تلله را تلله. دا لیدنې کتنې ډیرې ژر په مینې اومحبت باندې بدلې شوې. اوییا یوه ورځ ددواړو کورونو په خوښې اوخوشحالۍ سره د بوسنیا شهزادګۍ حمیرا د قاسم د ناوې په څیر دهغه کورته راوړل شوه.

*****

ددوه ځلې تجربو وروسته سلطان مرادخان ثاني دا ډیره ښه احساس کړې وه چې اوس هم سلطان محمد خان د سلطنت د امورو د پرمخ بولو له پاره پوره وړتیا نه لري. ځکه چې هغه په یوه کال کې دوه ځله په تخت کیناست خو هر ځل سلطان دخرابو حالاتو د سنبالولو له پاره بیرته راستون شوې و . په دې خاطر هغه ییا د تخت دپرېښود و فکر و ځنډاوه. سلطان ددرې ځلې تخت کیناستو نه وروسته ، خپل زوې شهزاده محمد کوچنۍ اسیا ته ولیږده ، ترڅو هلته پاته شي اودسلطنت د امورو د پرمخ بیولو تجربه ترلاسه کړي. پادشاهان د تخت نه لاس په سر کېږي خو دوه ځلې د تخت د پرېښودو وروسته بیا په تخت دکیناستو کار ،په تاریخ کې ، یواځې دسلطان مرادخان ثانی پورې اړوند دي. خودغه فلسفی سلطان ددنیاوی عظمت د بې حقیقتۍ څخه دخبریدو په اساس یو ځل ییا د څلویښتو کالو په عمر ګوښه ناسته اختیار کړه.

خو دا ځل په تخت د کیناستو سره سم یی عیسوی دنیا ته ییا د سر را پورته کیدو موقع ورنه کړه. او نه یی پرته له کومه علته پر هغوې ظلم اوتیرې وکړ. دا په داسې حال کې چې دقسطنطنیې پادشاه په خپلو شرارتونو اوفساد اچولو کې همغسې مصروف و اوهمغه د عثمانیانو پر خلاف د فساد تر ټولو ستره سر چینه ګڼل کیده. دسلطان له پاره دهغوې ځپل دومره ستونزمن کار نه و . خوهغه قیصر هم په خپل حال پرېښود . البته ، دا ځل هغه د «موریا» په لور توجه وکړه. په دې ځای کې د قیصر دوه ورونه «قسطنطین» او « تهامس» په بیلو بیلو ځایو کې حاکمان وو . قسطنطین دخپلو ملکیتونو دخوندي ساتلو له پاره د « دکورت دخاکنا» کلابندي وکړه او بیا دهغه ځآیه د ډاډمن کیدو وروسته یی د«تهیبس » په ښار چې پولو ته نژدې یی عثماني سلطنت پروت حمله وکړه. سلطان ددې حملې څخه دخبریدو سمدستي وروسته د موریا په لور مخه کړه دهغه ترمخه د « فورنت» ټینګه کلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته وه ، خو د ستر اهنګر اربان د جوړو کړل شوو توپونو د ګولې باریو په واسطه داکلا ډیره ژر له منځه ولاړه ، دا لمړنۍ جنګ و چې فوځ په کې توپونه استعمالول پیل کړې و ، د فورنت د فتحه کیدو وروسته د موریا په لور لاره بلکل خلاصه شوې وه ، په دې اساس د قسطنطین او تهامس له پاره د سلطان ترمخه د اطاعت کولو بله لاره نه وه. هغوې خراج ورکول ومنل او موریا هم د عثماني سلطنت د باج ورکونکو ریاستونو په ډلې کې راغې.

د بله اړخه د عثماني سلطنت پخواني دښمن « هونیاډي» دخپلې ټرون ماتونې په اساس او په اورنه کې دماتې وروسته تر اوسه پورې د مسلمانانو پر خلاف د فوځونو په راټولولو بوخت و. دهغه په لمن د وارنه د ماتې داغ د ورایه ځلیده. په دې اساس هغه په څلور و کالو کې د خپلو زیاتو کوښښونو اتیا زره وسلوال فوځ تیار کړ او د ډینوب د دریاب څخه تیرشو او د سربیا سیمې ته ور ننوت. دلته د سربیا او بوسنیا خلک یو ځل بیا دهغه په فوځ کې ورګډ شول ، په داسې حال کې چې د سربیا او بوسنیا خلکو د وارنا د جنګ نه وروسته د عثماني سلطنت اطاعت منلې و. خو د هونیاډي هڅو ددغو دواړو سیمو حکومتونه د خپلو ژمنو څخه واړول ، اود مکملې ازادۍ غوښتنې دا دواړه حکومتونه د عثماني سلطنت په مقابل کې د جنګ میدان ته رابښکل. د ځواک دا ازمیښت د « کسوه » به میدانو کې تر سره شو. په دغو سیمو کې نژدې شپیته کاله مخته لمړني عثمانی فرمانروا ، لمړې مرادخان د سربیا ځواکونو ته ماتې ورکړې وه. اوهغه یې د خپل ځان تابع کړې و. دا ځل د دې ځلو سختو جګړو وروسته د شعبان په ۱۸ مه ۸۵۲ هجري کال یا د اکتوبر ۱۷مه د ۱۴۴۸ کال سلطان دهونیاډي فوځونو ته سخته ماتې ورکړه او د کسوه د دغه ستر جنګ په پایلو کې د سربیا ازادي سلب کړل شوه او د عثماني سلطنت برخه وګرزیده. دا ځل سلطان د سربیا څخه دخراج په اخستو اکتفا و نه کړه. په دې جنګ کې د پخوا په څیر قاسم بن هشام په پوره میړانه ګډون درلود. اوس نو هغه یواځې یو مجاهد او سپاهي نه و بلکه د سپورۍ په څیر د یوې کوچنۍ لور پلار هم و. هغه د خپلې لور نوم «غزاله» ایښې و خو کله کله به یې ورته مارسي هم ویله.

دکسوده دجنګ دپاې ته د رسیدو وروسته سلطان ، سکندر بیګ ته دهغه د قاصدانو د وژلو او نورو درنو جرایمو په خاطر سبق ورکول غوښتل ، په همدې خاطر یې په البانیه باندې حمله وکړه. خو د سکندر بیګ د ماهرانه چالونو په واسطه البانیه د سلطان لپاره ستونزمنه وګرزیده ، دهغې سیمې د تاو راتاو درو او غرنیو موقعیتونو په اساس عثماني فوځونو ته د خلاص جنګیدو فرصت په لاس ور نه غې ، په دې اساس د زیاتو هڅو سره سره بیا هم سلطان البانیه فتحه نه شوه کړاې. ان تر دې چې په همدې وختو کې د سلطان مرادخان ثاني د وصال وخت هم را نژدې شوې و.

د ۸۵۵ هجري کال د محرم الحرام په پنځمه ، یا د ۱۴۵۱ ز کال د فبروري په نهمه سلطان مرادخان ثاني د عثماني سلطنت په مرکز «اورنه» کې ساه ورکړه او تجهیز او تکفین یې ددې سلطنت په پخواني پایتخت « بروصه » کې تر سره شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو عمر او علي هم په ترتيب سره نهه او دولسو کلن شوې و، او کوچنۍ غزاله به چې اوس کله دمور سره قدم واهه نو د مور ګوته به يې نه نيوله. هغې په پنځه کلنۍ کې خپل قدم ايښوده، ددغې شپږو کالو په موده کې د قاسم زړې مور هم خپل ژوند له لاسه ورکړې و. او دخپل رب لورې ته ورغلې وه. دقاسم د هڅو په واسطه طاهر ددوو کالو غم او مصيبت تيرولو وروسته يو ځل بيا واده کولو ته تيار شوې و. په همدې خاطر قاسم د زاړه عباس د لور مريم لاس د خپل ورور طاهر له پاره غوښتې و. خو طاهر ، دمريم څخه کوم اولاد نه درلود. اربان او عباس هم دقاسم سره يو ځاې اوسيدل. قاسم اوس يو ډير پوښ او ذهين انسان ګرزيدلې و ، دهغه عمر دسلطان مراد خان ثاني دمړيني په وخت کې نژدې ديرش کالو ته رسيده. خو دهغه پوهه او زيرکتيا د فوځ د ډيرو سترو اوغوره سالارانو څخه هم پورته وه.

خو هغه به اوس هم کله کله د البانيايی کنيزې مارتها د لور مارسی په غم کې ځوريده. کله به يې چې مارسی را ياده شوه نو ډير غمګين به شو. دخپلو همدغو يادونو په خاطر به کله کله د لاله شاهين يادګار ته ورته اوهلته به په همغه ځآيو کې چې مارسي به روسره په کې کيناسته، کيناست اوپخواني يادونه به يې راتازه کول. دسلطان د مړيني وروسته قاسم ته هم پوره تکليف رسيدلې و ، اغا حسن تر اوسه هم په يني چري کې موجود و او اوس دخپلې تجربې په اساس د يني چري د ټول فوځ نائب سپه سالار ټاکل شوې و.

د قاسم تر قومندې لاندې هم لس زره عسکر و و. خو دهغه نور ګڼ شمير دوستان يا شهيدان شوي و اويا تر اوسه هم په خپلو همغو پخوانيو دندو کې مشغول وو. په ځانګړې توګه رياض بيګ تر اوسه هم په يني چري کې موجود و. دسلطان د مړيني څخه سکندربيګ ډير خوښ شوې و او دډاډ ساه يې اخستې وه.

دشهزاده عمر اوس پخلنې ته رسيدلې و ، هغه يو ډير ذهين او مبتکر ځوان و. هغه دپلار د وفاته سمدلاسه وروسته د کوچنۍ اسيا څخه را ستون شو او دلته په اورنه کې په تخت کيناست. په دې وخت کې دسلطان محمد خان عمر يويشت کاله و.

******

يادونه: «ددرويش پادشاه» لمړنۍ برخه پاې ته ورسيده.

قريب الرحمن سعيد. (۳۱ مارچ ۲۰۱۱ زکال)

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان محمد فاتح :

دويمه برخه « تيرې شوې پانې »

داځل کله چې سلطان محمد خان په تخت کيناست نو عمر يې تر دوويشت کلنۍ پورې رسيده. ددې نه مخته هغه دوه ځلې ، په داسې حال کې چې عمر يې يواځې څوارلس او پنځلس کاله و ، دخپل پلار په ژوند کې په تخت ناسته کړې وه. د سلطان مرادخان ثاني د مړينې سمدستي وروسته د سلطنت اراکينو هغه ته د سلطان دمړينې په اړه خبر ورکړ او هغه هم سمدلاسه او پرته له ځنډه د کوچنۍ اسيا څخه د اورنه په لور را ستون شو. ځکه همدلته دهغه د تخت د کيناستو مراسم هم تر سره کيدونکي و.

سلطان محمد خان د عثماني کورنۍ اوم ځوان سلطان و ، د عثماني سلطنت بنسټ ايښودونکي پخپله (عثمان خان) و چې د « غياث الدين کيخسرو سلجوقي » زوم و. سلطان محمد خان د عثمان خان د شا څخه اووم نسل جوړيږي ، د عثماني سلطنت بنسټ د نن څخه نژدې يوسلو ديرش کاله پخوا هغه وخت کيښول شو چې په ۱۳۰۰ عيسوی کال تاتاريانو په کوچنۍ اسيا يرغل وکړ او هلته يې سلجوقي واکمن (سلطان علاؤ الدين) اوبيا دهغه وروسته د هغه زوي غياث الدين کيخسرو وواژه. غياث الدين کوم زوي نه درلود ، يوازې يوه لور يې درلوده چې دعثمان خان په نکاح کې وه. په دې اساس د سلطنت اراکينو په يوه خوله او يوې راې سره عثمان خان د قونيا په تخت کيناوه او دخپل پادشاه په څير يې و منود. په دې توګه د « اسرائيل بن سلجوق » د زوزاکه څخه ، چې په ۱۰۷۷ کې يې خپل نظام جوړ کړې و ، په ۱۳۰۰ عيسوي کال کې نظام ولاړ او اوپه ځاې يې د عثماني سلطنت جوړ کړل شو. او دې سلطنت تر ۱۹۱۵ عيسوي کاله پورې دوام وکړ....

دعثماني سلطنت څخه مخته د سلجوقيانو پادشاهي وه ، دهغوې نيکه اسرئيل بن سلجوق نومېده. دا هغه څوک و چې د سلطان محمود غزنوي په حکم د هندوستان کالنجر په عسکري کلا کې اوه کاله بندي شوي و.

دعثماني سلطنت بنسټ ايښوونکي عثمان خان د سلجوقي حکمران په وخت کې د انګورې په سيمه کې د « ارطغرال » په کورنۍ کې پيدا شوي و. دا د سلطان علاؤالدين سلجوقي د حکمرانۍ وخت و. هغه د ارطغرال دمېرانې اوهمت د کتلو وروسته ، هغه ته د بازنطينی د سرحداتو جاګير ور و سپاره. سلجوقي سلطان علاؤالدين د ارطغرال خان د احساناتو ممنون او مشکور هم و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په حقیقت کې د سلطان محمد خان قبیله هم په لمړیو کې دهغو مهاجرو قبیلو څخه وه چې د چنګیز خان دحملو څخه یې خپل کلی کور او وطن پریښې و او په دشتو او غرونو کې یې سره تیندکونه وهل. دا قبیله د « ترکانو اوغوز» د قبایلو یوه یرخه وه. چې د عثمان خان نیکه دارطغرال خان پلار « سلیمان شاه» په مشرۍ کې خپل هیواد خراسان (افغانستان) پریښې و او په مختلفو هیوادونو کې د ګرزیدو را ګرزیدو وروسته د شام « سوریې » په لور ور وارده شوي وو. دوې چې کله د فرات ددریاب څخه تیرشول نو سلطان محمد خان خراساني نیکه (سلیمان شاه) په هغه دریاب کې ډوب شو او و مړ. دهغه د مړیني نه وروسته د دې قبیلې ډیره برخه خپره وره شوه ، خو کوم کسان چې پاته شول هغوې د ارطغران خان او دهغه د ورور « دوندارخان» سره یو ځآې د کوچنۍ اسیا په لور روان شول او هلته د سلطان علاؤالدین سلجوقي دسلطنت پولو ته ور ننوتل.

« لارډ ایوسلي د ترکي ایمپایر » تر لیکني لاندي لیکي چې: چنګیزخان خوارزم شاه له منځه وړې و. اودهغه ټول سلطنت یې دخپلو زامنو تر منځه وویشه. کله چې د خراسان دا ماتې خوړلې در په در شوې قبیله د سلیمان شاه د ډوبیدو او مړیني وروسته د ارطغرال خان په مشرۍ د سلطان علاؤالدین سلجوقي سلطنت ته ور ننوته نو شمیره یې څلورسوه او شل کورنو ته رسیده. ددغو څلوره سوه اوشلو کورنیو دغه ډله دسلطان علاؤالدین تر سیوري لاندې دپنا اخستلو له پاره دقونیا د پایتخت په لور ور روان و چې په لاره کې ارطغرال ته دوه فوځي ډلې په جنګ کې را ګیر څرګندي شوې . هغه یوه خوا هم نه پیژندله خو کله یې چې وکتل چې دهغوې یوه ډله د شمیرې له اړخه کمه او بله ځواکمنه ده نو سمدلاسه د خپلو ۴۴۴ ملګرو سره یو ځاې دهغه کمزورې ډلې خوا یې ونیوله او داسې زبردسته حمله یې وکړ چې دښمن یې تیښتې ته و هڅاوه. دښمن میدان پریښود او خپلې پښې یې سپکې کړې. دفتحې نه وروسته هغه ته ډاګیزه شوه چې دهغې ډلې مرسته یې چې کړې ده هغوې د سلطان علاؤالدین سلجوقي د فوځ کسان و، او مقابل لوری یې تاتاریان وو.

د ارطغرال ددې میړانې په بدل کې سلطان علاوالدین سلجوقي هغه ته د دسفوت زرخیزه سیمه چې د سقاریه ددریاب په ښې لوري د بازنطیني (قسطنطنوي) پولو سره نښتې وه ، ورکړه ، تر څنګ یې ورته سفوت ښار هم ور بانبه. ارطغرال اودهغه ملګري چې د خراسان او ارمینیا څخه راغلي و ټول همدلته میشت شول.

سلطان علاوالدین سلجوقي ارطغرال خان ته په دې سیمه کې دخپلو فوځونو د ساتلو اجازه هم ورکړه. او ترڅنګ یې ورته د بازنیطیني عسکرې کلاو عسکرو ته د درس ورکولو حکم هم وکړ. دبازنطیني سلطنت مرکز قسطنطنیه وه. علاوالدین سلجوقي چې کوم خراساني ځوان ارطغرال ته په بازنطیني باندې دحملو کولو وینا کړې وه نو نژدې یونیم سل کاله وروسته دهمغه شخص د زوزاکه څخه سلطان محمد فاتح پیدا شو چې بلاخره یې بازنطیني سلطنت (قسطنطنیه) فتحه کړه او د عیسویت د نړۍ دیوالونه یې سره ولړزول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارطغرال خان په ۱۲۸۸ کال کې د ۹۰ کالو په عمر له دې نړۍ څخه سترګې پټې کړې . هغه په خپل ټول ژوند کې د سلطان علاوالدین د ځآنګړې پاملرنې لاندې و . ان تر دې چې داسې وخت هم راغې چې ارطغران د سلطان علاوالدین د نائب په څیر د تاتاریانو او بازنطینانو ګډ فوځ ته ماتې ورکړه . ددې په بدل کې ورته سلطان علاوالدین سلجوقي د « بني شهر او بروصه شهر » سیمې هم ورحواله کړې . او د ارطغرال د جاګیر د نوم یې « سلطانوي » کیښود او هغه یې دخپلو فوځونو سپه سالار و ټاکه.

هلال ، د سلطان علاوالدین سلجوقي د بیرغ نښه وه..... د ارطغرال خان د مړینې وروسته دهغه ستر زوې عثمان خان دهغه ځاې ناستې و ټاکل شو . همدا د عثماني سلطنت بنسټ اینبوونکې او ددې سلطنت لمړۍ تاجدارهم و . دهغه پلار په خپل ټول ژوند کې د سلجوقي سلطنت سره تلپاتې وفاداري درلوده . سلطان هم د خپل پلار په قدم قدم کیښود او همغسې تګلاره یې خپله کړه . خو دا داسې وخت و چې سلجوقي سلطنت خپله اخري ساه اخسته اوپه کوچنۍ اسیا کې ملوک الطوایفې حاکمه شوې وه. عثمانیان یواځې دبازنطیني دښمنانو په مقابل کې جنګیدل اویا په بله ژبه ، عثمانیان یواځې د عیسویانو پر خلاف په جنګ رانښتي و . په دې وختو کې د قسطنطنیې پادشاه د خپلو درو ساتنه و نه شوه کړاې او عثماني فوځونه دهغه (دتهینیا) میدانو ته ور ننوتل . بازنطیني سلطنت چې درسول الله صلی الله علیه وسلم په وختو کې د ځواکمنو سلطنتونو څخه و د عثمان په وخت کې د زوال سره مخ شوی و . هلته دخپل منځي جګړو او حکومتي بدنظمیو عثماني فوځونو ته موقع اوفرصت برابر کړې و چې هغوې دې د بازنطیني سلطنت په ډیرو برخو باندې ولکه وکړي . ددې نه مخته داسې یو وخت و چې بازنطیني سلطنت ان د کوچنۍ اسیا تر پولو پورې را غوځیدلې و . خو اوس په کوچنۍ اسیا کې د بازنطین سره یواځې « نائیسیا او نائیکومیډیا» سیمې اودهغې شاوخوا کلي پاته شوې و . د بازنطیني سیمو په لورد عثمان د توجه علت دهغه داسلام د تبلیغ کول و .

په هرصورت عثمان د اسلامي فوځونو له پاره داروپا دروازې پرانستې او د دانیال دروازې پرانستل د عثماني نسل له پاره یوه لوبه وګرزیده . عثمان د سلجوقي سلطان د فرمانبرداری په اساس سترې سترې معرکې سر کړې دي چې ددې ډلې څخه د « قراجه حصار » معرکه تر ټولو مشهوره ده . ددې کلا د فتحه کولو په واسطه مسلمانانو اروپایانو ته خبر ورکړ چې نور نو دهغوې د حکومت دوران مخ په ختمیدو دې . سلطان علاوالدین سلجوقي خپل میړنې سپه سالار عثمان ته د« نیزبیګ» خطاب ورکړ او هغه ته یې په خپل نوم دسکې د جاری کولو او په خپل نوم د خطبې د ویلو اجازه هم ورکړه . په دې توګه عثمان ته د شاهي لقب تر څنګ دپادشاهی نور ټول امتیازات هم ور په برخه شول . اوبیا لږ څه پاته کمښت هم په راتلونکو کلونوکې له منځه ولاړ . او دا هغه وخت و چې عثمان دسلطان علاوالدین سلجوقي او دهغه د زوې دپرلپسې مړینې وروسته او ازاد او خپلواکه تاجدار په توګه را څرګند شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سلجوقي کورنۍ د حکومت د پاڼې ته درسيدو سره سم د ال عثمان حکومت پيل شو. خو يو شمير سلجوقي اميرانو لکه (دکرمانيا امير) عثمان ته په ډيره کرکه او حسادت سره کتل ، او هغه يې خپل رقيب ګڼه. همدا علت و چې لږه موده وروسته د عثمان او د کرمانيا دامير تر منځه د جنګونو يوه نه پاڼې ته رسيدونکې لړۍ و نښته. اودا لړۍ د هغوي د پرلپسې ناستګايو تر منځه هم همغسې جريان پيدا کړ. عثمان داسلامی حکومت بنسټ کيښود او په ۱۳۰۱ کال يې د « ټايئکوميډيا» سره رانښتې د «قيون حصار» کلا کې په لمړني ځل د قسطنطنيا دشاهنشاهي فوځ سره مقابله وکړه او په دې مقابله کې ورته ډيره ستره بريا تر لاسه شوه. او تر شپږو کالو پوري يې د فتوحاتو لړۍ تر « بحراسود» پورې و غځيده. هغه په خپل ژوند کې په درې محاذونو کې په يوه وخت فتوحات تر لاسه کول ، ..لمړۍ.... دباغي سلجوقي امرانو پر خلاف.... بل...د تاتاريانو پر خلاف... دريم.... دبازنطيني فوځونو يعنې د قسطنطنيې د پادشاه پر خلاف... په ۱۳۰۷ عيسوي کال کې عثمانيانو دبروصې ښار کلابند کړ، دا ښار په قسطنطنيه کې د کوچنۍ اسيا په نامه يادېده. دا د نړۍ تر ټولو اوږده کلابندي وه چې تر لسو کالو يې دوام وکړ. بلاخره په ۱۳۲۲ عيسوي کال کې کلابندو فوځونو خپلې وسلې کيښودې او دعثمان خان زوې اولخان د فاتح په څير دې کلاته ورننوت ، په دې وختو کې عثمان خان په «سفوف» کې د مرګ په بستره باندې پروت و ، خو دهغه د مړينې څخه مخته د هغه زوې اولخان هغه ته د دې سوبې خبر ورورساوه. همغه و چې عثمان خان هغه خپل ځاې ناستې و ټاکه او حکم يې وکړ چې دمړيني وروسته يې په بروصه کې خاورو ته وسپاري تر څنګ يې حکم وکړ چې بروصه د عثماني سلطنت له پاره پايتخت وګرځوي. هغه دهغه د وصيت په مطابق هملته په بروصه کې خاورو ته وسپارل شو.

د«عثماني دولت» تر نامه لاندې تاريخ ليکي چې:عثمان خان د عثمانيه دولت لمړۍ تاجدار و. هغه هيڅکله هم دخپل ځان له پاره دسلطان کليمه نه استعمالوله. دهغه زوې اولخان او لمسي (مراد اول) هم دخپلو ځانو له پاره د امير کليمه استعمالوله. د عثمانيه سلطنت د بنسټ ايښودونکي عثمان واده هم په ډيره په زړه پورې توګه تر سره شوي و. هلته د ښار سره نژدې د «ابتروني» په سيمه کې يو خداې پالي عالم او درويش صفته انسان « اوبالي » نومي اوسيده ، عثمان به دخپلې ځوانۍ په وخت کې هلته ډير ورته ، هغه يوه ډيره ښايسته اوحسينه لور درلوده چې (مال خاتون) نومېده. يوه ورځ په ناڅاپي توګه د عثمان سترګې په دغه پيغله و ونښتې ، او دکتلو سره سم پرې عاشق شو. هغه سمدلاسه د نکاح پيغام ور وليږه خو « اوه بالي» د يوه درويش او د سلطنت د امير تر منځ د توپير په پوهيدو باندې دا پيغام ونه مانه. ان تر دوو کالو پورې د عشق او محبت دا لړۍ روانه وه ، عثمان هم د اوه بالي کور ته تګ راتګ ته دوام ورکړ. په دې وخت کې څو نورو ترک سردارانو هم چې په ځواک او شهرت کې د عثمان څخه کم نه و د مال خاتون سره د واده کولو هيله څرګنده کړه. خو اوه بالي هغوي ته هم ځواب ورکړ. بلاخره داسې يوه ورځ را غله چې عثمان هملته د « اوه بالي» په کور کې پاته شوې و يو عجيب او غريب خوب يې وکوت. « ويې کتل چې يوه سپوږمۍ د اوه بالي دسيني څخه را ووزي او کرار کرار تري د څوارلسمي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپورۍ جوړه شي او بيا د عثمان په سيني کې ور ننوځي ، بيا دهغه اړخه يوه ځواکمنه ونه راشنه شي چې همداسې پسې ستريږي ، ان تردې چې ددې ونې شاخونه د وچې او لمدې ټول ځايونه را و نغاړي ، د ونې د جړو څخه د نړۍ څلور ستر دريابونه دجله ، فرات ، نيل او ډينوب را بهيږي او څلور ستر غرونه ، کوه قاف ، د بلقان غر ، دتور غر ، او د اتلس غر ددې شاخونه سنبالوي. په دې وخت کې يوه تيزه هوا راپيدا شي اودهغې ونې د پاڼو مخ چې په شکل کې تورې ته ورتوالې لري د يوه ستر ښار لورې ته وګرځوي ، دا ښار ددوو سمندرونو او ددوو لويو وچو د رايوځاې کيدو په نقطه کې پروت دې ، او د يوې ګوتې په څير را څرګندېږي. پدې ګوته کې دوه زمرد او دوه نيلم ځاې په ځاې شوي دي، عثمان غوښتل دا ګوته په ګوته کړي چې يو ناڅاپه ګوته سره را خلاصه شوه»..... د بيداريدو وروسته يې خپل خوب اوه بالې ته بيان کړ ، اوبالې په دې خوب کې د عثمان له پاره ښه راتلونکې وکوت اوهغه يې يوه غيبي اشاره و ګڼله او دخپلې لور « مال خاتون » نکاح يې ورسره وکړه.

د عثمان همدغه خوب چې هغه نژدې يونيم سل کاله مخته ليدلې و د هغه د کړوسي سلطان محمد له اړخه پوره کيدونکې و . ددوسمندرونو او ددوو لويو وچو د رايوځاې کيدو نقطه د قسطنطنيې ښار و ، د سلطان محمد خان پلرونو او نيکونو کې د عثمان خان يو زوې « اورخان» هم د يوه فاتح او بهادر پادشاه په نوم يادېږي، دا عثماني سلطنت دويم تاجدار او د عثمان خان تر ټولو کوچنې زوې و . دهغه مشر ورور علاوالدين داسلامي علومو شوقي و تر څنګ يې د تصوف اوفلسفې سره هم ډيره مينه درلوده ، هغه ډيره پوه او مدبر انسان و ، د زمکې پرمخ تر ټولو لمړۍ منظم ، په دريشۍ سنبال ، تنخوا لرونکې او په فوځي ځايو کې اوسيدونکې فوځ « ينې چرې» دهمغې په سلا او مشورې سره جوړ کړل شو . دهغه سره په دې مشوره کې « قراخليل» هم شريک و . ددې نه مخته په نړۍ کې فوځونه منظميدل او په ځانګړيو کاليو هم سنبالېدل، خو دا کار به يواځې او يواځې د جنګ په ورځو کې تر سره کيده . د روميانو او يونانيانو په سلطنتونو کې هم همدا ډول رواج و . دسيدنا عمر رضی الله عنه په وخت کې د عسکرو له پاره تنخوا ګاني ټاکلې شوې وې او د رخصتيو رواج هم دهمغه له وخته پيل شوې و ، خو په هغو وختو کې د فوځي بارکونو او ياد تلپاتې عسکري تمځايونو آند له چا سره نه و . په دې اساس دا کار تر ټولو لمړۍ اورخان د خپل مشر ورور علاوالدين او خپل دوست قرا خليل په سلا سره تر سره کړ. هغه ټول هغه ځوان عيسوي بنديان چې په مختلفو جنګونو کې يې نيولی و د روزنې له پاره همدې ډول روزنځايو کې واچول او يو باقاعده فوځ يې ترې د « ينې چرې» په نامه جوړ کړ.

اورخان د خپل حکومت په همغه لمړي کال يعنې په ۱۳۲۶ عيسوي کې د « ټايئکوميډيا» په سيمه ولکه وکړه ، بروصه يې خپل درالسلطنت و ټاکه ، د قسطنطين په اسيايي مقبوضاتو کې دهغه د ولکې څخه يوازې د « نائيسيا» ښار پاته شوې و . خو دې ښار د قسطنطنيې نه وروسته دويمه درجه ستر اهميت او ارزښت درلود . د قسطنطنيې پادشاه « قسطنطين» ددې ښار د خوندي ساتلو له پاره ډيرې هلې ځلې وکړې ، اورخان هغه ډير کلک کلابند کړې و . او په ۱۳۳۰ عيسوي کال يې هغه فتحه کړ او دخپل سلطنت يوه برخه يې وګرځوله. ددې ښار

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډير خلک د اسلام دين ته را وګرزيدل. په ۱۳۳۳ کال هغه د يو باغی ترک امير په نښار « قراسي » باندی هم ولکه وکړه ، لږه موده وروسته د اورخان حکومت د «اناطوليا» شمال غربي پولو ته وغځيد.

بيا اورخان د خپل سلطنت د غځولو په ځای خپله ټوله توجه د دخلکو د فلاح او بهبود له پاره را وګرځوله ، هغه غونډتل د اصولو په مطابق د مملکت ټول قوانين په اسلامي قالب کې را و نغاړی ، د ۱۳۳۶ کال وروسته اورخان هيڅ جنګ و نه کړ بلکه دخپلو عوامو د روزلو په فکر کې و . خو دسلطنت د کورنيو انتظاماتو څخه د فارغيدو وروسته ، د اروپا په لور متوجه شو ، اود ژوند اخري څو کلونه يی د قسطنطنيی د شهنشاه د اروپايی ولکو د ترلاسه کولو او هلته د خپل قدم د ټينګولو په لاره کې مصرف کړل. د قسطنطنيی سلطنت چې يو وخت د ډينوب ددرياب او په اسيا کې تر اناطوليا او شام پورې غځيدلی و اوس يواځې د «تريس» ، د« مقدونيا» يوې برخې او « سالونيکا» اوپه يونان کې د « موريا» تريوې ډيرې برخې پورې را محدود شوی وو . د هغه اسيايی ولکې نژدې ټولې د عثمانيانو په لاسو کې راغلی وې. په همدې وختو کې د قسطنطنيی د تخت جګړه راپيدا شوه ، اورخان ددې فرصت څخه ګټه پورته کړه او د کوزين اړخ ته يی خپل شپږزره عسکر ور واستول..... په دې توګه اورخان يوځل بيا کنټاکوزين اودهغه مخالف ډله « جان پلپولوګس» يعنې ددواړو په غونډتنه د سربيا دپادشاه په خلاف خپل فوځ و ليږه. په دې وخت کې دسربيا پادشاه « استيفن ډوشن» په « سالونيکا» باندی حمله کړی و ه ...لږه موده وروسته د قسطنطنيي د تخت جګړې يو ځل بيا زور واخست نو اورخان دخپل زوې سليمان پاشا تر مشری لاندې شل زره عسکر د کوزين دکومک له پاره ورولیږل. جان پلپولوګس ماتې وخوړه او کنټا کوزين په تخت کيناست. او اورخان ته يی د ژمنی سره سم د «زنپ» کلا ورکړه. په دې کلا کې سليمان پاشا عثماني عسکر ځای په ځای کړل. خو په اتفاقي توګه څو ورځې وروسته هلته په «تريس» کې زلزله راغله چې له مخې يی د ډيرو کلاګانو ديوالونه را پريوتل. په دې ډله کې د «ګيلي پولي» کلا هم وه ، دا کلا د دانيال په غربی ساحل کې تر ټولو ستر او مستحکمه جنګي کلا ګڼل کيده. سليمان پاشا ددې کلا سره ډير نژدې واټن کې پروت و . هغه دغه زلزله يو غيبي تائيد و ګاڼه او مخته ورغې او په ګيلي پولې باندې يی ولکه وکړه. ددې کلا د سوبي وروسته د ترکانو به تاريخ کې يونوې باب پيل شو . هغوې په ۱۳۵۴ عيسوي کال په لمړي ځل په اروپاکې د فاتحينو په څير قدم کيښود . او په مسيحي اروپا کې يی د يوه ستر اسلامي سلطنت بنسټ کيښود چې په دوو پيړيو کې يی دګيلي پولې څخه تر ويانا پورې و غځيد ، د لمړی پيړی مجاهدينو د غربي اروپا د سسلي ، روما ، او سپين پورې د اسلام اواز ورسولي و خو ترکي مجاهدينو شرقي اروپا هم د اسلامي بلنې په لور راماته کړه .

داورخان زوې « سليمان پاشا» په داسې حال کې چې د ښکار دکولو له پاره وتلې و ، د آسه راپريوت او به ۱۳۵۸ عيسوي کال کې له دې نړۍ سترګې پټې کړې. نوموړي شهزاده د جنګ او عسکری فنونو له اړه د ډيرې پوهې او تدبر خاوند و . اورخان دخپل زوې په مړينې سخت غمژن شو او دهمدې غمه يی په بل کال پخپله هم د نړۍ څخه کوچ وکړ. خو ډير نيک خويه ، درويش صفته او متدين حکمران و . هغه به دغريبانو تر منځ ډوډۍ او شورا په خپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخپلو لاسو ویشله .سترو سترو علماو او مشایخوسره یی ډیره نزدې ناسته پاسته درلوده چې د هغوې د ډلې څخه « ملاداودقیصري» او « تاج الدین» به یی تل دخپله ځانه سره یو ځای ساتل.

د اورخان د مړینې وروسته دهغه کشر زوې (مرادخان اول) دځلویښت کلنۍ په عمر کې په تخت کیناست . دحکومت د واګو د سنبالولو سمدلاسه وروسته مردا خان د اروپا په لور د مخکې تللو هوډ وکړ. خو د کرمینیاامیر د پخوانیو دښمنیو په اساس په کوچنۍ اسیا کې بغاوت وکړ په دې اساس هغه تر هر څه لمړۍ ددې بغاوت د ځپلولو پاره قدم واخست. ددې ځایه د فارغیدو وروسته هغه د اروپا په لور قدم پورته کړ ، په ۱۳۶۰ عیسوي کال د دانیال دریاب څخه تیر شو او د خپلو فتوحاتو حیرانونکي لړۍ یی پیل کړه . خو په ۱۳۸۹ کال کې د هغه د شهادت وروسته د فتوحاتو دا لړۍ د « کسوده په جنګ» پاې ته ورسیده .

کله چې مرادخان اول په ۱۳۶۳ کال ددانیال ددریاب څخه تیر شو او دیوه ستر فوځ سره یی د تریس سیمې کې قدم کیښود نو هغه تر ټولو لمړۍ د « شورلو » په کلا ولکه وکړه ، دې کلا د قسطنطنیی څخه یواځې پنځه میله واټن درلود. ددې وروسته یی بله کلا د « کرک کلیسې» ترنامه لاندې هم ولکه کړه ، په همدې کال یی د «بابا» په سیمه کې دبازنطینانوسره یو اوږد جنګ وکړ چې وروسته یی هغوې ته ډیره بده ماتې ورکړه .

پایلې یی داشوې چې « ایډریانوپل» یعنې « اورنه» سمدستې خپله وسله په زمکه کې کیښوده او په دې توګه ټول تریس د مرادخان په ولکه کې راغې. ددې وروسته بیا عثماني جنرال « لاله شاهین» بلغاریه ته ورننوت اوهلته یی په « فلپوپولس » باندې ولکه وکړه ، داسیمه د بلقان د غرونوپه جنوب کې د بازنطنیی سلطنت اړونده وه . قسطنطین مجبور شو چې د مرادخان سره سوله وکړي، په دې وختو کې مرادخان په اروپا کې د بازنطینیانوسره په مقابله کې ښکر په ښکر و خونورو مسیحي حکمرانانو دبازنطنیانو سره د مراد په مقابل کې هیڅ ډول مرسته ورنه کړه. لیکن په ۱۳۶۳ کال « پنځم پوپ اربن» د هنګري ، سربیا ، بوسنیا او ولاچیه حکمرانان دې ته تیار کړل چې د ترکانو دمخکې تلو د مخنیوي له پاره خپل فوځونه را ولیږي. دهمدې حکم له مخې دې متحدینو شل زره کسه عسکر د تریس په لور را ولیږل. خو جنرال لاله شاهین هغوې ته ډیره بدې ماتې ورکړه ، ددې پایلې دا شوې چې د بلقان غرونه هم د عثماني سلطنت یوه برخه وګرزیده . دهمدې جنګ نه وروسته د«ډیمونیکا» سیمه چې په تریس کې پرته وه ، د مراد له خوا پایتخت اعلان کړل شوه. اوبیا یی دري کاله وروسته « اورنه» خپل پایتخت و ټاکه .د « مارټیزا » د جنګ وروسته شاهنشاه د سلطان باجګزاه و ګرزید خو د قسطنطین د شاهنشاه له پاره دا ډول سپکاوې د زغم وړ نه و ، هماغه و چې په ۱۳۶۹ کال یی روما ته سفر وکړ او دروم د پاپا څخه یی د سلطان پر خلاف د مرستې غوښتنه وکړه. په دغه ورځو کې د«رومن کلیسا » او «یوناني کلیسا» چې د شهنشاه مذهب و .... ترمنځ ډیره دښمني روانه وه . شهنشاه په ډیر ذلت او سپکاوي سره دروم د کلیسا علویت و مانه . خوبیا یی هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخپلو موخو په تر لاسه کولو کې کومه بریا تر لاسه نه کړه. اوبیا چې کله بیرته د «وینس» څخه تیریده د یو شمیر قرض غوښتونکو له خوا و نیول شو. خو دلته په قسطنطنیه کې یې زوې «اډرونکس» بادشاه و ګرزید.

مرادخان په خپلو اصولو کې ډیر سخت و. دهغه تر ټولو کوچنې زوې شهزاده «صادوجي» یوځل د عیسویانو سره یو ځاې شوې و، خوکله چې مراد هغه ونیوه نو دخپل دغه زوې په سترګو کې یې ګرمه سیکه ویلی او ور واچوله او ړوند یې کړ. اوبیا یې ورپسې وواژه، په ۱۳۷۱ کال دمراد خان سپه سالار لاله شاهین د صوفیا سره نژدې سماکوف په میدان کې دبلغاریا او سربیا د ګډو فوځونوسره مقابله وکړه اوهغوې ته یې سخته ماتې ورکړه ،ددې جنګ نه وروسته د بلقان دغرونو څخه نیولې دبلغاریه ټوله سیمه د عثماني سلطنت برخه وګرزیده. بل کال لاله شاهین او د عثماني فوځونو یو بل جنرال «افرینوس» په مقدونیا باندې یرغل وکړ، مقدونیا دسربیا یو ولایت و. دهغه ځایه «کوالاډروما» او «سریز» ښارونو د فتحه کولو وروسته، «دردار ددریاب» څخه تیر شول، مراد سربیا، البانیه، اوبوسنیا په همغه وخت کې دخپل سلطنت باجګذاران وګرځول. د بلغاریا پادشاه سلیمان خپله لور سلطان حرم ته وړاندې کړه اوپه دې توګه یې خپل ځان خوندي وساته. اوبیا یو په بل پسې «مونا ستر» او «صوفیا» هم فتحه شوې. په دې توګه مرادخان د خپل سلطنت دپولو په پراخولو کې ډیر ګړندي ګامونه واخستل.

په ۱۳۷۶ کال مراد خپل شهزاده «بایزید یلدرم» ته د کرمیا د امیر لور په نکاح کړه، دکرمانیا او عثماني سلطنت تر منځ شخړې د ډیر پخوا څخه را روانې وې. ددې شخړو د له منځه وړلو له پاره مرادخان خپله لور «نفیسه» دکرمانیا امیر ته په نکاح ورکړه اوپه دې ترتیب ددوې تر منځه تر لسو کالو پورې سوله او امن قایم شو، خو په ۱۳۷۷ کال یو ځل بیا ددوې تر منځه نښتې پیل شوې، په دې جنګ کې د کرمانیا امیر ماتې وخوړه او شهزاده یزید ته د «یلدرم» لقب ورکړل شو.

د مراد خان په خلاف مسیحي اتحاد د سربیا څخه پیل شو. په دې اتحاد کې سربیا، بوسنیا، بلغاریه، البانیه، ولاچیه او هنګری ټول په پوره قوت سره ورګډ شول. پولینډ هم خپل فوځونه ور ولیږل. اوپه دې توګه یو صلیبي جنګ پیل شو. په ښکاره توګه هغوې دا اتحاد داروپا څخه دترکانو د ویستلو په خاطر کړی و. مردا خان د اویا کالو په عمر د خپلو فوځونو سره یو ځاې ددې اتحاد په خلاف د جنګ له پاره ووت. خو دمراد خان د ورسیدو دمخه اتحادیونو په بوسنیا کې په عثماني فوځونو باندې حمله وکړه او بنځلس زره ترکان یې د تیغه تیر کړل. ددې جنګ مشري سربیانو په غاړه درلوده. چې پادشاه یې لازار نومیده، د ډیرو معرکو وروسته بلاخره په ۱۳۸۹کال د «کسوده» په میدان کې هغه اخري مقابله مخته راغله چې د اتحادیونو شیرازه یې له منځه یوړه اودسربیا د قسمت پریکړه یې وکړه.

جنګ پاې ته رسیدونکې و چې په دې وخت کې یوسربیایی امیر «میلوش کوبیلووچ» دعثماني لښکر په لور آس ور ځغلاوه، او د خپل پادشاه لاله زار په خلاف یې د بغاوت اعلان وکړ. او ویې ویل چې غواړي دسلطان سره څه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډيرې مهمې خبرې وکړې. همغه و چې هغه يې د مراد خان دربار ته راوست. خو دهغه د لاس د ښکلولو په وخت کې يې يو ناڅاپه خپل خنجر را وويست او به مراد خان يې حمله وکړه اوپه خپل هدف کې د بريالیتوب وروسته يې د تيښتې هڅه وکړه خو عسکرو د سترګو په رپ کې هغه ټوټې ټوټې کړ، اوس نومراد خان د لږ وخت ميلمه و. هغه په همدې حالت کې داخري حملې حکم وکړ، ډير ژر اتحادي فوځونو ماتې وخوړه او د سربيا پادشاه «لازار» ونيول شو او د مراد خان دربارته يې راوست. مراد د «لازار» د وژلو حکم ورکړ او لږه شيبه وروسته يې پخپله هم ساه ورکړه. د مراد خان د شهادت نه وروسته د (کسوده) جنګ پاې ته ورسيد. شهزاده بايزيد يلدرم په تخت کيناست، هغه په همغه لمړۍ ورځ خپل ورور شهزاده يعقوب چې د کسوده په جنګ کې يې پوره ميړانه ښوولې وه سمدلاسه وواژه. دا د سلطنت د تخت د ولکې له پاره په عثماني کورنۍ کې لمړنې قتل و.

کله چې د سربيا پادشاه لازار هلاک شو نودهغه وروسته لاړ ستيفن د سربيا حکمران وګرزيد، هغه خپله خور شهزادګۍ ډيسپينا د بايزيد په نکاح کې ورکړه، او سوله يې وکړه او ترڅنګ يې دا ژمنه هم وکړه چې په راتلونکې کې به په ټولو جنګونوکې د خپل فوځ سره يو ځاې ګډون کوي. اوبيا هغه د خپل عمر تر اخري سلګۍ پورې په خپله ژمنه کلک ودريد. بايزيد د قسطنطنيې دپادشاه سره هم سوله وکړه ،ان تر دې چې ددې سولې وروسته بايزيد شهنشاه مجبور کړترڅو دخپل فوځ په واسطه فلادلفيا له منځه يوسي. همغه و چې دا ډول عبرتناکه پيښه منځته راغله چې پخپله عيسويانو په عيسوي فلاډلفيا باندې يرغل وکړ اوهغه يې فتحه کړه اوبايزيد ته يې حواله کړه، د بايزيد په وخت کې د ايدين، امشا، او ساروخان ښارونه هم فتحه شول. په ۱۳۹۰ کال بايزيد د قيوس په جزيره حمله وکړه په دې توګه سمرنا او کرمانيا هم د بايزيد د تورې څخه خلاصې نه شوې، بايزيد په خپل ژوند کې دوه ځله قسطنطنيه کلابند کړې ،لمړۍ کلابندي يې اوه مياشتې دوام وکړ خو بيا چې کله بايزيد ته د هنګري دپادشاه سجسمنډ چې د هونياډې پلارو ، پخلاف فوځونو ته اړتيا پيدا شوه نوپه دې خاطر يې د لسوکالو له پاره سوله وکړه او کلابندي يې پاې ته ورسوله. د سولې شرايط يې هم ډير سخت و. دکلني خراج له پاره ديرش زره طلايې کراون و ټاکل شول. دمسلمانانو له پاره يې په قسطنطنيه کې يو شرعي عدالت هم پرانست، او هلته د بايزيد له اړخه يو ترکي قاضي و ټاکل شو. او دمشرق دکليسا تر څنګ يې يو ډير ستر او عالي شان جومات هم جوړ کړ، دقسطنطنيې دقيصر په مينول کې يې دښار اوه سوه ځآيونه مسلمانانو ته ورحواله کړل تر څنګ يې دغلطې نيمايې برخه هم بايزيد ته ورکړه. هلته شپږزره عثماني فوځونه و ټاکل شول، دهمغه وخته راهيسې عثمانيانو قسطنطنيې ته د استنبول نوم ورکړ.

بيا واليشيا فتحه شوه اوبيا يوپه بل پسې نائيکوپولس او بلغاريه هم تر ولکې لاندې راغلې. اوس نو بايزيد غوښتل په هنګري باندې يرغل وکړي خو يوناڅآپه د کوچنۍ اسيا په لور متوجه شو، په دې وخت کې د کرمانيا امير يو ځل بيا بغاوت وکړ، بايزيد يلدرم د انکورې او بروصې ترمنځ دکرمانيا دامير سره وجنګيد خو په دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ کې د بایزید لښکر د ماتې سره مخ شو ، دماتې دخبر د اوریدو سره سم بایزید په خپله په جنګ کې شامل شو او د کرمانیا امیر ته یې سخته ماتې ورکړه ، په دې جنګ کې دکرمانیا دامیر دوه زامن ووژل شول.

دسلطان بایزید یلدرم نه مخته ټولو عثماني امیرانو ځانوته د امیر کلیمه استعمالوله. خو بایزید په لمړي ځل دمصر دعباسي خلیفه په اجازې سره خپل ځانته دسلطان لقب اختیار کړ.بایزید دنورو حکمرانانو په نسبت عیاش طبعه انسان و . هغه دخپلې ښځې (ډیسپینا) په ترغیب سره د شرابو څښل هم پیل کړي و . په همدې وخت کې یو ځل بیا دهنګري دپادشاه سجسمنډ له خوا د عیسویانود اتحاد له پاره هلي ځلې پیل شوي وې، هنګري د قسطنطنی دمرکزی کلیسا په ځاې دروم د کلیسا سره ترلې وه. پهمدې خاطر د روم پاپا دهغه سره مرسته وکړه ، د سجسمنډ د ځانګړو هلو ځلو په اساس فرانسه او برګنډی هم په دې اتحاد کې سره راټول شول ، دا ډیر ځواکمن او قوي لښکر و ، د دانیال د دریاب څخه د را تیریدو وروسته شام ته را ننوتل او مقدسه زمکه یې ازاده کړه ، کله چې دا لښکر د جرمني څخه تیریده نو دجرمنیانو ځانګړی فوځې ډلې هم وروسره را یو ځاې شوې ، دا د ټولې عیسوي نړۍ اتحاد و . هغه وخت چې د سجسمنډ لښکر سربیا ته ورسید نو هغه د بایزید دوست او فاداره ملګري لاړډستیفن باندې یرغل وکړ اوپه دې توګه یې په سربیا کې ډیره وحشیانه توګه لوټ مار وکړ. دې لښکرپه پوره بریالیتوب سره د «ستوډا» ، «ویدین» او «ارسودا» سیمې تر ولکې لاندې راوړې او ځان یې د نائیکوپولس» سیمې ته ورساوه. او هغه ښار یې د کلابندۍ لاندې راوست. د نائیکوپولس قومندان «یوغلان بي» د وسلې د غورزولو څخه انکار وکړ ، ځکه هغه په دې ډاډمن و چې بایزید به هرو مرو دهغه د تعاون له پاره رارسیږي، او بیا همداسې وشول ، بایزید د برق په څیر خپل ځان دکلابندۍ په شپارسمه ورځ نائیکوپولس ته ورساوه. فرانسویانودا ګمان هم نه کاوه چې بایزید به دومره ژر دلته رارسیږي ، هغوې په دې آند و چې بایزید به د ابنای فاسفورس څخه د تیریدو جرءت و نه کړي ، بلاخره د ۱۳۶۹ کال د د ستمبر په ۲۴مه بایزید یلدریم د «کانټ ډی نیورس ، سجسمنډ او فرنسوي» فوځونو پر خلاف دجنګ ډول وواهه ، دا ډیر ستر اومشهور صلیبي جنګ دې ، سجسمنډ د ترکانو د ځواک او ارادو څخه پوره خبرو ، هغه په دې هم پوهیده چې د ترکانو نومیالۍ ډلې په یوه غیر منظم او لږ روزل شوي فوځ سره یو ځاې کیږي او بیا په ډیره ښه توګه جنګیږي. سجسمنډ خپلو ملګرو ته دا سلا ورکوله چې د ترکانو د ظاهري فوځ په جنګ کولو باندې وخت ضایع نه کړي ، بلکه دهغوې په اصل فوځ دې حمله وکړل شي. خوپه صلیبي اتحاد کې ورګډو د نورو هیوادونو سالارانو دهغه دا مشوره و نه منله ، دې جنګ ددرې ساعتونه زیات دوام و نه کړ ، په دې جنګ کې د سربیا پادشاه د بایزید په ملاتړ و جنګید. عیسایی فوځونو ته ډیر زیات زیان ور وا وښت. اوبایزید دهغو ځواکونو د انتقام د اخستو له پاره چې د جنګه مخته دعیسایانو په لاسو شهیدان شوي و په دې جنګ کې لس زره عیسویان و نیول اود ټولو د وژلو حکم یې ورکړ. په دې بندیانو کې کاؤنټ ډي نیورس ، او څلوریشت نور عیسایی امرین هم شامل و و. خوبایزید هغوې پریښول ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د هغوي د تللو د مخه يې دکاؤنټ ډي نيورس تر مخه يوه وينا وکړه ، داوينا د (کريسي دلمړي ټوک په ۲۸م مخ کې دا ډول ليکل شوي ده):

«ګرانه ! زه په دې پوهيږم چې ته دخپل هيواد د يوه ستر سردار او ځواکمن رئيس زوې يې. ته نوې ځوان يې او لا تراوسه ستا تر مخه ډيرې هيلې اود اميدونو ډک کلونه پراته دي. شوني ده چې د جنګ په ميدان کې ستا ددې لمړيو هڅو د ناکاميو نه وروسته خلک په تا الزامونه و لګوي ، او ته د هغې الزامونه د رفع کولو له پاره او دخپل شهرت او نيک نوم د بيرته تر لاسه کولو په خاطر يو بل ځواکمن فوځ را ټول کړې اويو ځل بيا زما مقابلې ته راودانګې ، که زه له تا ويريدې نو له تا او ستا له ملګرو څخه به مې دهغوي په ايمان اوعزت سوګند اخستې واې چې په راتلونکې کې به زما مقابلې ته نه راځئ. خو نه ! زه د داسې سوګند غوښتونکې نه يم.ددې برعکس ، زه به ډير خوشحاله شم چې که چيرې ته بيرته خپل هيواد ته ورسيږې او بيا فوځ راټول کړې اوبيا زما مخې ته راشې. ته به ټول وخت ما د جنګ په ډګر کې په خپل مخکې تيار و ويني. هغه خبره چې زه يې درته اوس کوم ، ته يې چې د چاڅخه غواړې نقل يې کړه.»

د نائيکوپولس د جنګ نه وروسته په ولاچيا ، هنګري او استټائريا باندې هم يرغلونه وشول او د پيټروارډين ښارهم تر ولکې لاندې راوستل شو.

ددې نه وروسته بايزيد اورنه ته ورسيد اوپه ۱۳۵۷ کال يې په يونان باندې حمله وکړه.، د تهسلي ، فوسين ، ډوريس او لوکريس په سيمو يې ولکه وکړه. او بيا يې دڅو ورځو وروسته د « موريا» ټوله سيمه ولکه کړه ، د يونان د فتحې کولو وروسته بايزيد يو ځل بياقسطنټنه کلابنده کړه. دا په داسې حال کې چې د ټرون لس کاله لا نه و پوره شوي. هغه دخپل ځانګړې قاصد په خوله پادشاه « مينوئل» ته حکم و ليږه چې سمدلاسه دې د تخت نه لاس واخلي او که نه دانبار به د توري په زور ونيسي. خو مينوئل د بايزيد په خبره غوږ هم ونه ګراوه. همغه و چې بايزيد هم د قسطنطنيې کلابندي نوره هم کلکه کړه ،په داسې حال کې چې هغه غوښتل په قسطنطنيې باندې حمله وکړي ، چې دهغه په اسيايي ملکيتونوکې يو انقلاب راغې ، دهمدې انقلاب په اساس هغه مجبور شو خپله کلابندي پاې ته ورسوي او هغه لوري ته متوجه شي ، دهمدې ورځې وروسته د بايزيد يلدرم بدقسمتي پيل شوه. اوپه راتلونکو دوو کلونوکې چې د هغه دحکومت اخري کلونه و سختې ماتې وخوړې ، دهغه ټول فتوحات په اوبو لاهو شول او لړې مودې وروسته د عثماني سلطنت حيثيت د خاورو سره خاورې شو. په خپله بايزيد بندی کړل شو اودهغه دا ټوله تباهي اوبربادي پخپله د «ګوډ تيمور » په لاسو پيل شوه.

دګوډ تيمور سلطنت د « چين ددېوال» څخه تر کوچنۍ اسيا پورې او د ارل دبحر څخه د ګنګا ددريابه پورې او ان د فارس تر خليجه غځيدلې و . هغه په ۳۵ کلنۍ کې خپل ټول دښمنان وځپول او سمرقند يې خپل دارالسطلنت و ټاکه. ددې نه وروسته هغه په لږه موده کې ۲۷ هيوادونه فتحه کړل او نهه شاهي کورنۍ يې له فنا سره مخ کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګوډ تیمور دسلطنت نه وروسته د بایزید سلطنت په نړۍ کې تر ټولو ځواکمن سلطنت و . بایزید دخپلو پخوانیو فتوحاتو په اساس دومره سرشاره و چې د ګوډ تیمور د فوځونو سهي اندازه یې و نه شوه لګولې. او داسې یو فاتح یې ځانته را پاروو چې ددهشت اووحشت څخه یې ستر ستر پادشاهان لړزیدل. په لمړي ځل د داوړو تر منځ ډیر تریح لیک لیږد پیل شو اودهمدې په پایلو کې ددواړو تر منځه سخت جنګونه پیل شول.

په ۱۴۰۰ عیسوي کال ګوډ تیمور د بایزید یو شار سیواس دشپږ لکه عسکرو په واسطه کلابند کړ، هلته د سیواس د ښار د ساتنې له پاره د بایزید ستر زوې ارطغرال مامور شوې و . ارطغرال په ډیره میړانه د ګوډ تیمور د فوځونو مقابله وکړه او تر څو ورځو پورې یې دا شپږلکه فوځونه پرې نه ښودل چې په دې ښار باندې ولکه وکړي. بلاخره تیمور داسې یوه لاره خپله کړه چې دکلا بندشوو سره یې هیڅ ځواب نه و. هغه شپږ زره مزدوران مؤظف کړل تر څو ددیوالونو بنسټونه و کنی ، بیا یې هغوې ته اړمونه ورکړل تر څو دیوالونه د غورزیدو څخه و ساتي. کله چې ددیوالونو بنسټونه وکنل شو نو هغه اړمونو ته یې اور ورته کړ ، د سترګو په رپ کې دیوالونه را و غورزیدل او په دې توګه یې په ښار باندې ولکه وکړه . ګوډ تیمور دخپل وحشت څرګندونه دلته هم وکړه او د بایزید د زوې ارطغرال په ګډون یې څلور زره ترکان و نیول او ټول یې د تیغه تیر کړل ، په دې وخت کې بایزد د قسطنټنیې په کلابندۍ بوخت و . ددې ناوړه خبر په اوریدو سره یې کلابندي پاې ته ورسوله او د توپان اوسیلۍ په څیر یې ځان کوچنۍ اسیا کې د ګوډ تیمور مقابلې ته ورساوه. خو په دې وخت کې تیمور د شام او مصر په لور روان شوې و ، هغه دوه کاله وروسته بیرته راستون شو او د لمړي ځل څخه د زیاتو اختلافاتو سره ددواړو تر منځ دخط وکتابت لړۍ پیل شوه. اوبلاخره اسمان ددواړو اړخونو تر منځ دهغه دردونکي او غمناکه جنګ نندارە هم وکړه چې ددواړو اړخو څخه په کې مسلمانان شریک وول.....

دا جنګ د انګورې د جنګ په نامه مشهور شوې دې ، بایزید د یولک او شل زره فوځونو سره د سواس په لور روان شو خو ګوډ تیمور د اته لکه فوځونو سره د بایزید ښار « انګوره » کلابنده کړه ، بایزید د انګورې د کلابندۍ د ماتولو له پاره هغه لورې ته وګرزید ، تیمور په خپله تاتاری و خو د بایزید په فوځ کې هم دتاتاریانو ګڼ شمیر عسکر موجود و . تیمور هغو تاتاریانو ته خپل جاسوسان ور ولیږل او د هغوې سره یې وعدې وکړې او ویې غلول ، هغوې هم دجنګ په وخت کې د بایزید لښکر پریښود او د تیمور سره یو ځاې شول ، په دې وخت کې بایزید تر ټولو ستره بې عقلی دا وکړه چې هغه یوه ورځ د خپل جرءت د ښوولو په خاطر خپل ټول فوځ له ځانه سرو اخست او د ښکار کولو له پاره ووت. هغه ځاې چې د ښکار له پاره ټاکل شوې و هلته اوبه ډیرې کمې وې ، نژدې پنځه زره عثماني عسکر د تندی له لاسه هملته له منځه ولاړل. هغوې چې ژوندی پاته شوې و هغوې هم د تندی او لوړې له لاسه بې هوشه وو . کله چې بایزید بیرته راستون شو نو ویې کتل چې دهغه په لښکر ګاه باندې دګوډ تیمور فوځونو ولکه کړې ده ، دهغې چینې څخه چې عثماني فوځونو اوبه څښلې د هغې مخه هم د ګوډ تیمور

(c) ketabton.com: The Digital Library

فوځونو ګرزولې وه ، اوس نو دبایزید له پاره د سمدلاسه جنګ کولو بلهلاره نه وه پاته. هماغه و چې د سې شنبې په ورځ ، د جولاې په شلمه د ۱۴۰۲ عیسوي کال ، د انګورې په سیمه کې هغه معرکه را منځته شوه چې....

مشهور تاریخپوه (ګبن) لیکي چې دې جنګ «دتیمور شهرت او عظمت ته تلپاتې والې ورکړ. او د بایزید ذلت اوسپکوالي یې د تل له پاره یو یادګار پریښود .....»

د عثماني دولت تاریخ لیکي چې: د جنګ په وخت کې ګڼ شمیر مسلمانو سردارانو د بایزید ملګرتیا پریښوده ، په دې توګه بایزید دګوډ تیمور د اته لکه ځواکمنو فوځونو په مقابل کې یواځې دلس زره یني چري فوځیانو سره ځانته پاته شو.

دسربیا پادشاه «لازړ ستیفن» هم تر اخره پورې د بایزید سره و خو دماتې خوړلو وروسته یې دهغه ځایه تینبته وکړه ، بایزید د محمودخان چعتایی په لاسو و نیول شو ، دهغه د پنځو زامنوڅخه چې په جنګ کې شریک و درې کسه ژوندی پاته شوی و. دهغې ډلې څخه شهزاده سلیمان د اروپا په لور راوګرزید ، شهزاده محمد (اماسیه)ته ورسید او شهزاده عیسی دکرمیا په لور وتښتید. شهزاده موسې ژوندي و نیول شو او د شهزاده مصطفې په اړه هیڅوک خبر نه شول چې څه پرې وشول. کیداې شي په جنګ کې وژل شوي وي ، د جنګ د پاې ته رسیدو وروسته بایزید و نیول شو او ګوډ تیمور هغه د اوسپنې په یوې پنجرې کې بند کړ، او هر چیرې به چې ته ، د هغه پنجره به یې له ځانه سره وړله. بایزید د ا سپکاوی و نه شو زغملې او نزدې اته میاشتې وروسته یې په همغه اوسپنیزه پنجره کې ساه ورکړه. او دهغه روح د عنصری او فولادي دواړو پنجرو څخه په یوه وخت کې ازاد شو.»

دانګورې د جنګ نه وروسته په ډاګیزه توګه عثماني سلطنت له منځه تللې معلومیده ، ځکه د عثماني سلطنت ټول باج ورکونکي ریاستونه ازاد او خپلواکه شوي و. دبایزید دشپږو څخه پنځه زامن یې دانګورې په جنګ کې دهغه سره شریک وول ، هغه څلور چې ژوندي پاته شوی و ، دبایزید د بندی کیدو وروسته مختلفو کوچنیو کوچنیو ریاستونو ته ولاړل اوهملته حکمرانان و ګرزیدل ، هغوې بیا په خپلو منځو کې په جنګونو پیل وکړ. اخري سوبه شهزاده محمد ته ترلاسه شوه، ځکه شهزاده محمد داتو کالو په دوران کې د عثماني سلطنت د لاسه تللې وقار اوعزت بیرته په ځاې کړ.

شهزاده محمد د یوځلوینت کالو په عمر په ۱۴۲۱ کې وفات شو او په بروصا کې خاورو ته وسپارل شو ، سلطان مرادخان ثاني دهمغه زوې و. او په دې توګه د عثماني سلطنت د سلاطینو د نسب لړۍ داسې را جوړه شوه: «عثمان» ددې کورنۍ لمړنی تاجدار و چې په ۱۲۸۸ کال کې را پیدا شو. دهغه زوې « اورخان» ۱۳۲۲ کې .... دهغه زوې « مرادخان اول» په ۱۳۵۹ کال کې .....دهغه زوې « بایزید یلدرم» په ۱۳۸۹ کال کې .... دهغه زوې « شهزاده

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد اول» په ۱۴۳۱ کال کې ...دهغه زوې « دویم مرادخان» په ۱۴۲۱ کې ...دهغه زوې سلطان « محمد فاتح» په ۱۴۵۱ کال کې په تخت کیناست.

د سلطان محمد فاتح د سلطنت نه وروسته عثماني سلطنت تر سوونو کالو پورې دوام درلود . خو هغه عزت او شهرت چې د سلطان محمد فاتح په برخه شوې هغه بل چاته تر اوسه نه دې په برخه شوې ، په حقیت کې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایلي و چې.....

« د قسطنطنیی فاتح به جنت ته داخلیږی..»

دا مبارک حدیث ډیر مشهور شوې و . اودهمدې حدیث دعملی کولو او ددې حدیث د تاج دپه سرکولو له پاره اموي حکمرانانو د « لمړي یزید » څخه نیولې تر بایزید یلدرم پورې او بیا تر سلطان مردا خان ثاني او..... ټولو په قسطنطنیی باندې دحملې کولو او د دې سیمی د ولکې کولو له پاره یرغلونه کړې و ،خو هیڅ یویی په فتحه کولو بریالي شوې نه و ، دا سعادت د سلطان محمد فاتح په برخه و . همغه و توانید د ۱۴۵۳ کال د مئ په ۲۹ مه د ستر اهنګر اربان د ځواکمنو توپونو په واسطه د قسطنطنیی دیوالونه را چپه کړي او په دې توګه دا ښار د تل له پاره د مسلمانانو استنبول وګرځي...

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان محمد خان

سلطان مراد خان ثاني د ۸۵۵ هجري کال د محرم الحرام دمياشتې په پنځمه ،يا د ۱۴۵۱ عيسوي کال د فروری د مياشتې په نهمه په «اورنه» کې وفات شو. دهغه تجهيز او تکفين په پخوانی پايتخت «بروصا» کې ترسره شو ، دسلطان مراد خان د مړيني وروسته دهغه زوې شهزاده محمد دکوچنۍ اسيا د «ايدين» په رياست کې و ، په دې وخت کې د شهزاده محمد عمر يوشت کاله او څو مياشتې و. ددې نه مخته هغه دخپل پلار په ژوندون دوه ځله په تخت ناست و ،کله چې ورته دخپل پلار مراد خان د مړيني خبر ور ورسيد نو سمدلاسه په آس سپور شو او دهر څه د مخه يې داخبره وکړه:

«هغوې چې له ماسره مينه لري له ما سره دې را روان شي (عثماني دولت)»

هغه د دانيال ددرياب څخه راتير شو او اورنه ته راورسيد. همدلته يې دتخت ناستې مراسم هم ترسره شول ، اوس نوهغه شهزاده محمد نه و بلکه سلطان محمد خان گرزيدلي و. کله چې هغه د اورنه شاهي محل ته را ننوت نو ګڼ شمير مينه وال يې و کتل. ملکه سروين چې د سربيا د پادشاه لارډ ستيفن لور وه او دسلطان مراد خان ثاني ښځه او د سلطان محمد ميرنۍ مور وه... دخپل ميرني زوې شهزاده محمد په تخت کيناستو باندې ډيره خوشحاله بريښيده. دملکې سروين د ګيډې نه د شهزاده محمد يو ميرنی ورور هم پيدا شوې و خو په دې وخت کې دهغه يواځې اته مياشتې و. دملکې سروين نه علاوه دلته اغا حسن ، قاسم بن هشام ، طاهربن هشام هم دسلطان محمد د استقبال له پاره موجود وو. دوې د سلطنت د مشرانو او امراو په سلا د تاج پوشۍ ورځ و ټاکله. اودهغې ورځې له پاره يې هر ډول تياري پيل کړه.

هغه وخت چې سلطان محمد خان دخپلې ځوانۍ په وخت کې دوه ځله په تخت کيناست خو دواړه ځله يې د نابرابرو شرائطو له مخې د سلطنت واګې بيرته پريښودې. لمړۍ ځل يې د لارډ سلاس او هونيادۍ د ټرون ماتولو په اساس او دويم ځل په ښار کې د ينې چرې د بغاوت له امله. دواړه ځلې يې پلار مرادخان ثاني د سلطنت دخوندي ساتلو په خاطر مداخله کړې اوبيرته راستون شوې. په دې خاطر په عامو خلکو کې دا انديښنه راپيدا شوې وه چې سلطان محمد خان د سلطنت کولو د امورو وړتيا نه لري. اوس نو سلطان محمد خان دا ثابتول غوښتل چې په پنځلس کلنۍ کې چې ورته کوم سلطنت ترلاسه شوې و هغه وخت خبره بيله وه او اوس چې ددويشت کالو په عمر کې ورته يوځل بيا سلطنت ترلاسه شوې ، خبره بيله ده.اوس نو محمد کوچنی ماشوم نه و

(c) ketabton.com: The Digital Library

. هغه د تاج اغوستلو د جشن نه دوه ورځې مخته قاسم بن هشام خپل ځانته راوباله او د شاهانه دبدبې سره یې هغه ته ښه راغلاست ووایه. تاریخ لیکي چې:

سلطان محمد قاسم بن هشام ته وویل: «راځه .....قاسم بن هشامه راځه .... ګوره ! چې دوه ورځې وروسته زما د تاج اغوستلو چشن دې. اوس خو زه د عثماني سلطنت تاجداره اوسلطان ګرزیدلې یم. ته خو پوهیږې چې زما په اوږو څومره ستر بار اچول شوې دې ، مخکې له دې نه چې ما سلطان وګرزوی ما ته ستا مشورو ډیر ځواک او توانایی راکوله. په دې خاطر مې نن تاته زحمت درکړ تر څو دا ځل هم له ما سره قدم په قدم ملګرتیا وکړې .....»

قاسم د سلطان د لهجې څخه سخت حیران شوې و ،ځکه هغه اوس هغه نوې ځوان شهزاده نه و چې د نن څخه شپږ کاله دمخه په تخت کینول شوې و . قاسم ته داسې محسوسیدله چې دکوم ستر شهنشاه اواز اوري ، د سلطان د لهجې څخه علاوه د سلطان په نور شخصیت کې هم ډیر بدلون راغلې و . دهغه په مخ باندې دځوانۍ تازه وینه او په سترګو کې شاهي دبدبه او جلال په کتلو سره قاسم داسې احساسوله چې دا ځل سلطان محمد خان د کوم ستر عزم اوهوډ سره یوځاې په سلطاني تخت باندې دکیناستو اراده لري. په دې خاطر یې پخوانۍ دوسته له یاده وویستله او په ډیر ادب سره یې وویل:

« درونده سلطانه !... عثماني سلطنت به ستاسې په څیر تاجدار باندې ویاړي ، زه داسې احساسوم چې قدرت به ستاسې په لاسو ډیره ستره کارنامه تر سره کوي .....تر هغو چې زما دخدماتو پورې اړه لري نوزه اوزما ټوله کورنۍ داسلام او عثماني سلطنت له پاره هر غږ ته لبیک وایی.»

قاسم د سلطان محمد خان سره دخبرو په وخت کې خپله پخوانۍ بې تکلفي له یاده ویستلې وه ،بلکه دشاهي ادابو د ټولو غوښتنو سره یوځاې یې دسلطان سره خبرې کړې وې ، څرنګه چې دوه ورځې وروسته د تاج دپه سر کولو جشن و نوپه دې خاطر سلطان ورته وویل:

قاسم بن هشامه !.... مونږ هر څه له یاده ویستلې شو خو د ینې چرې د یوشمیر ډلو بغاوت له یاده نه شو ویستلې. دهمغه بغاوت په پایلو کې ستا پلار او ورندار هم شهیدان شول او زه اوس هم دهمغو خلکو څخه چې هغه وخت یې په ینې چرې کې د بغاوت اور بل کړې و اندیښنه لرم. هسې نه چې دا خلک یو ځل بیا د سلطنت د انتظام دخرابولو له پاره هڅې وکړې ، دا ځل ما ته په دې خاطر مخکې تر مخکې را وغوښتې تر څو د راټوکیدلو اندیښنو په اړه فکر وکړې ، زه غواړم چې ته د ینې چرې په هغو وګړو باندې څارنه وکړې چې مشکوک معلومیږي»

قاسم د سلطان محمد په ارادو باندې پوره پوره پوه شوې و .ځکه سلطان یوځل بیا قاسم ته د جاسوسۍ کار ورسپارە. اوپه خپله دقاسم په سترګو کې هم دا اړینه بریښیده. ځکه دسلطان مرادخان د مړینې سره سم همدا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول خبرونه خپريدل چې په يني چري کې يو ځل بيا د بغاوت د اور بليدو ته کار کيږي ، همدا علت و چې قاسم دا مسؤليت ومانه اوسلطان ته يې وويل:

درونده سلطانه !.... ستا بصيرت ته احترام لرم. د تاج د په سرولو په ورځ د مخربو عناصرو څارنه ډيره اړينه ده. په حقيقت کې يو شمير وګړي ستا د شخصيت او عزائمو څخه په ويره کې دي. هغوي نه غواړي ته د مسلمانانو قيادت سنبال کړې. خوداسې خلک هر څوک چې دي ، يوه خبره ډاګيزه ده اوهغه دا چې داډول وګړي د قسطنطنيې د پادشاه روزل شوي اولاسپوڅي عناصر او ځانګړی خلک دی»

قاسم تر ډيره پورې د سلطان سره په پټه توګه په ډيرو امورو باندې خبرې کولې اوبيا يې دهغه څخه اجازه واخسته اوبيرته راستون شو.

اوبيا د سلطان محمد خان د تاج د په سرولو ورځ هم د عثماني تاريخ په پاڼو کې يوه نه هيريدونکې ورځ ده .....داسې ورځ چې د سلطان او قاسم بن هشام ټوله خواري يې په اوبو يوړه ،او د دښمن دهماغه تاج پسرولو په وخت کې خپل کار انجام کړ.

د سلطان محمد خان دربار په جوش وخروش کې و . د سلطنت مشران ، وزيران ، امران ، د دښار مشران اوسپين ږيرې ..... د سلطاني قصر په عام ديوان کې سره راټول شوي و . دا يوه پراخه اوغځيدلې برنډه وه . د دې ځاې څلورو خواو کې د غونډې ګډون کونکو ته ناست ځايونه جوړ ل شوي و . په دې وخت کې په دې عام ديوان کې د زرو څخه زيات وګړي ناست و . د سلطان په سر د عثماني سلطنت تاج کيښول شوې و . تر ټولو د مخه د شاهي کورنۍ غړو سلطان ته دمبارکۍ له پاره را روان و . د څو مشرانو ، ښځو اونرو وروسته د ملکې سروين د مبارکۍ ورکولو وخت راغې. دا د سلطان مراد خان ښځه او د سربيا د پادشاه لارد ستيفن لور او اروپاې نژاده وه ، ډيره ښايسته او حسينه ښځه وه ، ملکې سروين ته سلطان محمد خان ډير ګران و . هغې دهمغې لمړۍ ورځې را هيسې د سلطان محمد خان سره مينه اومحبت کاوه ، ملکه سروين رامخته شوه او د ګلونو يوه ګيډۍ يې د سلطان محمد خان په لاسو کې ورکوله چې يو ناڅاپه تم شوه. هغې لا د څه ويلو له پاره خپلې شونډې نه وې پرانستې چې د عام ديوان څخه بيرون يو ناڅاپې شور اوغوغا جوړه شوه ،ملکه سروين په خپل ځاې ودريده ، د سلطان په تندي باندې هم ليکې راپيدا شوې. لږ څه په قهر اوغصې سره يې حکم وکړ:

« دا کوم ګستاخه انسان دي ؟ .... چې زمونږ د تاج د پسرولو په جشن کې په خپل کرغيړن اواز سره بدشګوني خپروي.....هغه و نيسئ او زمونږ مخې ته يې راوړئ...»

ګڼ شمير سپاهيان د برق په څير د عام ديوان مخې ته ور و ځغليدل ، د سلطان سترګې هم د بيرون په لور ننبتې وې. د سلطان په مخ باندې د حيرانتيا تر څنګ قهر او غصه هم خپره شوې وه. د دربار ټول کسان په خپلو خپلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځايو کې سره خوزيدل دلږ څه ځنډ نه وروسته د سلطان عسکرو يو زوړ «خواجه سرا» دلاسونو څخه نيولې و او د سلطان مخې ته يې راوړ. خواجه سرا په خپلو دواړو لاسونوکې کوم څيز نيولې و چې په کالیو کې يې را تاو کړې و. داسې بريښيده لکه خواجه سرا چې کوم تيخور ماشور را خستې وې. زوړ خواجه سرا په ژړا ژړا سره دربار ته را ننوت ، هغه د شاهي عتاب هم څه پرواه و نه کړه ، دربارته د را ننوتلو سمدستي وروسته يې په واويلاو پيل وکړ او ملکي سروين مخې ته ورغې او په مخ وهلو يې لاس پورې کړ ، ملکي هغه ډيخوا څخه پيژانده اودهغه په دې کار باندې ډيره حيرانه ولاړه وه. ځکه هغه ددې خاص خواجه سرا و .....« ځانګړې خادم» ، ملکي چې دهغه په لاسو کې تيخور ماشوم وکوت نو ولړزيده ، هغه هر څه له ياده وويستل اوپه ژړا يې منډه کړه او د خواجه سرا لورې ته ورغله. دهغې زړه په زوره زوره دربيده. يقيننا چې د خواجه سرا په لاسو کې نوې پيدا شوې شهزاده و. دا د سلطان محمد خان ميرنې ورور و چې تر اوسه يې شيده خوړل. او ملکي سروين د ګيډې څخه راپيدا شوې و. ملکه زيړ مخ د خواجه سرا په لور ورغله او خپل کوچنې يې دهغه دلاسو څخه راواخست.

دې پيښې په دربار باندې عجيبه اغيز کړې و ،خلکو د خواجه سرا په لاسو کې دماشوم د راوستو د انداز څخه داسې انګيرلې وه چې د خواجه سرا په لاسو کې د ملکي سروين د تيخور کوچني لاش پروت دې. په دې وخت کې د سلطان محمد عمر په سختۍ سره تر دوويشت کالو پورې رسيده. هغه ددې حالاتو څخه سخت اندیښمن شوې و. هغه په دې نه پوهيده چې دا ټول هر څه دومره په ناڅاپه توګه څنګه پيښ شول. ملکي چې کله خپل مړ ماشوم په لاسو کې واخست نويوه زړه شکونکی چغه يې ووهله او ټول وجود يې په لړزان شو. ملکي وکتل چې دهغې تيخور ماشوم چې عمريې اته ميا شتې و وژل شوې دې. داڅه ډول داسې په ناڅاپي توګه مړ کړل شو ؟ ما خو لږه شيبه مخکې خپل دغه نوې شهزاده په خندانه خوله اوخوشحالۍ سره پرې اينبې و اودلته راغلی وم. لږه شيبه مخکې دغه نوي شهزاده دخپلې مور سره لوبې کولې ، بيا دا هر څه څنګه په ناڅاپي ډول مخته راغلل چې خواجه سرا د هغه معصوم لاش په لاسو کې ونيوه او ډک دربار ته راغې. ملکي د دربار د حاضرينو څخه د پروا کولو پرته ژړل. هغه يوه مور وه او کوچني شهزاده دهغې دزړه ټوټه وه. سلطان په ډير بد حالت کې واقع شوی و. دا دهغه د تخت دکيناستو لمړۍ ورځ وه. ناڅاپه يې په زړه کې را وګرزيدل چې د خواجه سرا څخه حقيت معلوم کړي ، په دې اساس يې لږ څه په نرمه لهجه د خواجه سرا څخه و پوښتل:

«خواجه سرا ..... دا هرڅه ،څه ډول مخته راغلل ؟..... مونږ ته حقيقت ووايه .... ترڅو مونږ ددې معصوم قاتل همدا اوس او په همدې وخت کې جهنم ته ولیږو او دخپل دغه کوچنی ورور بدل واخلو.»

د سلطان دخبرو په اخري الفاظوکې غورس و. خو د خواجه سرا دخبرو په اوريدو سره د سلطان د پښولاندې زمکه و تښتيده ، سمدلاسه را کوز شو اوپه زمکه و درید اوبيا لږه شيبه وروسته ټول دربار دهغې څپيړې اواز واورید چې سلطان پرې هغه زوړ خواجه سرا وهلي و....ځکه چې خواجه سرا سلطان ته ويلي و.« واه ! سبحان الله ، قاتل

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم پوښتنه کوی چې کوچنې شهزاده چا وژلې دي ؟.... اې د دربار ناستو خلکو !....زه ګواهي ورکوم چې ....دغه معصوم او نوې کوچنې شهزاده ستاسې دغه نوي سلطان وژلې دي....زه ګواهي ورکوم.....زه ګواهي ورکوم.....»

خواجه سرا چیغې اوسوری وهلې او د دربار ټول میلمانه هک پک حیران ولاړو ، خواجه سرا د ډیرې بې ادبۍ او بداخلاقۍ څرګندونه کړې وه ، هغه شاهي عتاب او قهر ته په ډاګیزه توګه بلنه ورکړې وه ، هغه په دربار کې او د تخت دکیناستو په همغه لمړۍ ورځ اولمړي ساعتو کې پر سلطان محمد باندې دخپل کوچني ورور د قتل الزام لګولې و . ملکه سروین ددې خبرې داوریدو سره خاموشه شوه او په برندو سترګو یې د سلطان په لور کتل . دلږ وخت له پاره دسلطان په ګډون ټول دربار داسې و لکه مار چې خوړلې وې. هر څوک په خپل خپل ځآې کې په فکر کې ډوب وو.....اوس به څه کیږي ، ملکه خود بې هوشۍ په حال کې وه او دخپل کوچني معصوم ماشوم لاش یې دسینې سره کلک نیولی و او په ډیرو حسرتناکو سترګو یې دسلطان په لور کتل . ځکه هغه د سلطان د تاج دپسرولو په خاطر دهغه دمبارکۍ له پاره دربار ته راغلې وه. زوړ خواجه سرا لا تر اوسه په دربار کې لوڅې پښې ولاړو . او ددربار میلمانه پټه او چپه خوله دسلطان دحکم منتظر ولاړو .

په همدې وخت کې یو زوړ سردارد دخپله ځایه پاڅید او سلطان ته یې وویل : « درونده سلطانه ! .... ددربار میلمانه د سلطان د حکم انتظار کوی....او ټول خلک غواړی په دې و پوهیږې چې سلطان دخپلې تاج پوشۍ په لمړۍ ورځ ولې ددې کوچنی شهزاده د وژلو حکم صادر کړې و .....»

اوس نو دسلطان محمد له پاره ددې نه زیات خاموشه پاته کیدل د زغم وړ نه و . یو ناڅاپه یې خپله شاهي چپنه را تاوه کړه او بیرته د تخت په لور ورغې . اوپه ډیره جارحانه توګه په تخت ور وخوت . خو په تخت د کیناستو په ځاې و درید او په ټولو درباریانو یې یو نظر و ځغلاوه . بیا د یوه زخمي زمری په څیر و غورید او ویې ویل:

« زه حکم کوم چې ..... همدا اوس اوهمدا شیبه د معصوم شهزاده قاتل په زنځیرونو تړلې زمونږ مخې ته راحاضر کړئ ،..... مونږ پوهیږو چې هغه دکوم شیطان په حکم سره داډول کرغیړن کار تر سره کړې دې . زه به د معصوم شهزاده دقاتل سره په خپله توره باندې قلم کړم .»

سپاهیانو دمحل دننۍ برخې ته ورمنډې کړې ، خو سلطان بیرته را وخرخید او د خواجه سرا څخه یې وپوښتل « مونږ د معظمې ملکې خواجه سرا ته دهغه دګستاخۍ په اړه بښنه کوو ..... اودخواجه سرا څخه غواړو چې ووایی چې هغه ته څه ډول دمعصوم شهزاده د قاتل په اړه معلومات تر لاسه شوی دي....؟»

اوس نو خواجه سرا هم دخپل جذباتي کیفیت څخه لږ څه راوتلې و. ترڅنګ یې دسلطان لهجې هم هغه ډاډمن کړې و چې هغه د تحقیق پرته په نوي سلطان باندې دخپل کوچني ورور د وژلو تهمت تړلې و اوپه دې توګه یې خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرګ ته بلنه ورکړي وه. خوکله چې سلطان هغه ته ښښنه وکړه نو هغه بیرته را ژوندې شو او په لړزیدلې اواز یې وویل:

«درونده سلطانه !... زما د ګواهۍ سبب داو چې ماته د نوي شهزاده قاتل دهغه د وژلو وروسته وویل چې هغه شهزاده د سلطان په حکم وژلې دي..»

دخواجه سرا د خبرو په اوریدو سره سلطان ولړزید ، هغه په سخت اواز سره په بې اختیاره توګه وویل:

« هغه بدبخت څوک دي چې پر مونږ یې داسې ناروا الزام لګولې دي ؟ او ددې معصوم په پاکه وینه یې لاسونه سره کړي دي ؟ ،،،»

دسلطان په مخ د ځوانۍ جوش د شاهي جلال په بڼه را ښکاره شوی و. او په دربار کې هر کس په خپل ځاې باندې ګم سم ولاړ و. د خواجه سرا حالت هم دمخکې څخه بدل شوې و ، اوس نو هغه په خپل مخکینې کړچار باندې پیښمانه معلومیده ، هغه په نښتې ژبه باندې یو ځل بیا وویل:

« درونده سلطانه !... دغه معصوم شهزاده د ینې چرې سپه سالار د شاهي کنیزانو څخه ستا په حکم تر لاسه کړ اوبیا هغه سفاکه او ظالم انسان هغه له ځانه سره حمام ته یوړ او هلته یې د اوبو په ډنډ کې غرق کړ.....»

په دې وخت کې د ټول دربار مخه د معظمې ملکې په لور شوه ، ځکه چې ملکه په ولاړه ولاړه یو دم په زمکه راپریوته او بې هوشه شوه. سلطان سمدلاسه ورمخته شو او پخپله یې ملکې سروین ته اوبه ورکړه ، دلږ ځنډ وروسته ملکه په خپلې خانګړې خونه کې د شاهی طبیبانو تر علاج لاندې وه. لا تر اوسه دربار نه و رخصت شوې . سلطان د خواجه سرا څخه د پیښې په اړه ټول معلومات تر لاسه کړي و او د ینې چرې سپه سالار په اړه یې حکم وکړ چې زنځیر ترلې یې د سلطان مخې ته راوړي. خو پخوا تر دې چې د سلطان ددې حکم دتعمیل له پاره سپاهیان ولاړ شی ، بهرام خان په خپله د ینې چرې دغه قاتل سپه سالار زنځیر ترلې د سلطان مخې ته راوست. سپه سالار پرته له کومې ویرې د سلطان دربار کې و درید.... دسلطان مخ تک سور شوې و. او سترګې یې د اور په څیر انګار ګرزیدلې وې. هغه د ینې چرې ددې سپه سالار په دې جرءت باندې حیرانتیا هم وښوده او ډیره بې حده غصه هم ور ته راغله. ځکه هغه دخپله اړخه داسې ښوولې چې هیڅ ډول ظلم او تیرې یې نه دې کړې. بلکه هغه څه یې چې یې کړي دي بلکل درست اوسهي یې کړي دي ، دسلطان له پاره د سپه سالار انداز د پریښونکي په څیر و په دې خاطر ورته سلطان په ډیر سختو الفاظو کې وویل:

« سپه سالاره !.... مونږ ته یواځې په دوو ټکو کې ځواب راکړه. ایا تا زما د کوچني ورور د وژلو سفاکانه او ظالمانه جرم تر سره کړي دي ؟....یا نه ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« هو ! ما دا کوچني شهزاده وژلي دي..... خو ددي کار په تر سره کولو کې ما کوم جرم نه دي کړې ، هغه څه چې ما کړي دي د سلطنت د بهبود له پاره مې ترسره کړي دي ځکه چې په عثماني سلطنت کې تل دا ستونزه راپيدا کيږي چې دسلطنت شهزادګان د تخت او تاج د تر لاسه کولو له پاره دټول قوم اوولس په مقدراتو باندي لوبې کوي....

« خاموش ! ...ته د ادابو دحد څخه تيريږي.... تا نه يواځې کوچنی شهزاده وژلي بلکه پر مونږ دي د درواغو الزام هم لګولي دي ، چې دهغې په اساس دملکي خواجه سرا او د دربار يوشمير نور وګړي مونږ له تاسره په دې کار کې شريک ګڼي..... حال داچې مونږ په دغه ډک دربار کې خپل خداې حاضر اوناظر ګڼو او دا سوګند يادوو چې مونږ ددې سفاک ددې وحشت څخه بلکل بې خبره وو ..... اوستا دا جسارت هم دبښلو وړ نه دي چې تا په ال عثمان باندې دتخت و تاج له پاره په خپل منځي جنګړو کولو ولګاوه ....مونږ تاته د مرګ د سزا د اورولو نه مخته دا پوهيدل غواړو چې ته د چا له پاره کار کوې د دقسطنطنيې د قيصر له پاره او که د هنګرۍ د پادشاه هونياډی له پاره ؟»

سلطان ، سپه سالارته په يوه ډول دمرګ سزا واورولە ، خوپه حقيقت کې هغه لږ څه په ويره کې و . هغه په دې پوهيده چې دينې چرې دفوځ په خير دغسې يو ستر سپه سالار ته دسلطان د تخت ناستې په لمړۍ ورځ د مرګ سزا ورکړل شي نو په دې فوځ کې به يو ځل بيا بغاوت را ولاړ شی. نن دسلطان له پاره دخپل زوند سختريته لمحه تر مخه وه. داسې لمحه چې په اړه يې ويل کيږي (نه جاې رفتن.... نه پاې ماندن..) ، اوس که چيرې هغه د نوي شهزاده د سفاکانه وژلو بدله دسپه سالار څخه نه اخلي نو په درباريانو او نورو خلکو کې به ډيره سخته غصه اوقهر را وپاريږي ، اوبيا په ځانګړې توګه دهغه ميريزه مور ملکه سروين دخپل تيخور کوچني ماشوم څخه د بې برخې کيدو نه وروسته بې هوشه پرته وه اوپه خپله سلطان ته هم خپل کوچني ورور ډير ګران اومحبوب و ، په دې خاطر يې هغه سپه سالار ته ډيره غصه راتله خو خپل ځان يې بې وسه احساسوه. هغه د سپه سالار څخه په دې خاطر دا پوښتنه کړې وه تر څو د عسيويانو سره د سپه سالار اړيکي را ډاګيزه شي اوبيا ددې سفاک څټ په اسانۍ سره پرې کړل شي... خو سپه سالار يوځل بيا همغسې ځواب ورکړ:

« درونده سلطانه !.... سلطان بايزيد يلدرم چې څنګه په تخت کيناست نو تر تولو لمړۍ يې خپل کشرورور شهزاده يعقوب دهمدې مقصد له پاره وواژه دکوم له پاره چې ما دا کار ترسره کړې دې. ځکه دهغې ددربار علماو فتوې ورکړې وه چې..... الفتنة الشد من القتل .... قتنه د قتل څخه ډيره بده ده. په دې خاطر يې شهزاده يعقوب پرته له کوم دليله ووازه . ترڅو په راتلونکي کې کومه فتنه را ولاړه نه شی . ما هم دهمدې مقصد له پاره د کوچني شهزاده ژوند پاې ته ورساوه تر څو سلطنت د راتلونکي پيدا کيدونکي فتنې څخه خوندي پاتې شي.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسپه سالار ځواب ډیر عجیب و غریب و ، سلطان ورته په ډیره بده خوا وویل :« ته بلکل درواغ وایی ، داسلام په مفتیانو باندې ناروا الزام لګوي. دا د مسلمانو سلاطینو کار نه دې بلکه د مصر د فرعونانو کار دې چې کوچني ماشومان دخپل تخت او تاج دخوندي ساتلو په خاطر وژني . مونږ تا په هیڅ صورت نه شو ښلې ،که څه هم زمونږ دا ټول سلطنت پرې له منځه ولاړ شي.

سلطان ډیر کلک عزم او هوډ کړې و او دتیږې په څیر یې په سخته لهجه جلاد ته حکم وکړ چې هغه دې د سپه سالار سر قلم کړي او دمعظمې ملکې په پښو کې دی یې کیږدي. د سلطان دحکم د اوریدو سره سم سپه سالار د لمړي ځل له پاره په ویره کې شو او په ډیره مضطربه توګه یې سلطان ته مخ کړ او ورته یې وویل:

« درونده سلطانه ! ...ته د یو تیخور کوچني په بدل کې دعثماني سلطنت د ستر فوځ ینې چرې راتلونکې په داو ږدی.او دا کار به دقوم اوولس له پاره ډیر زیانمن ثابت شي. په دې توګه به لکه دپخوا په شان په فوځ کې یو ځل بیا بغاوت را ولاړشي ، ماته د خپل ځان په اړه غم نه شته. زه د معظم سلطان دحکم سره سم دخپل څټ پرې کولو ته تیار یم ،خو په دې توګه به سلطنت ته ډیر زیات زیان اونقصان ور رسیږي.»

په حقیقت کې د سپه سالار خبرې پټ ګوانښونه وو چې سلطان پرې ډیر ښه پوهیده. خو اوس هغه پریکړه کړې وه اوویلې یې چې په هیڅ صورت به دا ظالم اوسفاک نه ښني. د سلطان د حکم سره سم جلاد هملته د سپه سالار دکار دپاې ته درسولو له پاره را حاضر شو ....خو پخوا تر دې چې هغوې دې په زنځیرونو کې ترلې سپه سالار دژوند څخه بیغمه کړي.... د یوه اړخه قاسم بن هشام مخته راغې او سلطان ته یې عرض وکړ چې:

« درونده سلطانه ! د یوه سرکاري سراغ رسان په توګه زه د سلطان څخه اجازه اخستل غواړم چې هغه دې دغه مجرم د لا زیات تحقیق له پاره ماته حواله کړي. تر څو دهغه څخه معلومات تر لاسه کړل شی چې دا مذموم او کرغیړن عمل یې دچا په اشاره سره تر سره کړې دی.؟»

په حقیقت کې قاسم د سلطان ستونزه حل کړې وه . که په د ې توګه په ریښتیا هم د سپه سالار اړیکي د کومې مسیحې ډلې سره ثابتې شي نو بیا به دیني چرې د سالار د وژلو کار په ډیره اسانۍ سره تر سره شي. دبله اړخه سلطان ته د قاسم په دې وړاندیز حوصله تر لاسه شوه اوداسې ورته څرګنده شوه لکه د رحمت ملائکه چې یې بسپنې ته را رسیدلې وي. سلطان سمدلاسه حکم وکړ چې د کوچني تیخور شهزاده قاتل د قاسم بن هشام سره یوسئ. ددې وروسته سلطان خپل دربار رخصت کړ. نن د تاج د په سرکولو ورځ وه اوهمغه څه په کې وشول چې سلطان او قاسم بن هشام تر یې ویږدل. سازشي او غدارو عناصرو خپل کار تر سره کړې و او د سلطان له پاره یې په همغه لمړۍ ورځ ډیره ستره ستونزه راپیدا کړې وه ، دا مسئله بلاخره د قاسم بن هشام په واسطه حل شوه او هغه د کوچني شهزاده سفاک قاتل د خپلې ځانه سره د پټې محکمې تاخانې ته یوړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته په راتلو سره قاسم بن هشام ټول سپاهیان رخصت کړل. اوکله چې تا خانه خالي شوه نو قاسم بن هشام سپه سالار ته وویل: « سپه سالاره !تا د پادشاه ورور وژلې دې ، اوپه خپلو لاسو دې وژلې دې،ته خو پوهیږې چې ته د مرګ څخه خوندي کیدې نه شې. خو ستا دخوندي پاته کیدو له پاره یواځې یوه لاره شته اوهغه داچې زه تاته ددې ځایه د تیښتې لاره پرانزم. زه له تاسره کومک کولو له پاره تیار یم ، خو په دې شرط چې ته به ماته یوه خبره کوې ..»

« قاسم بن هشامه ! زه پوهیږم چې ته له ما څخه څه غواړې. ته به له ما څخه دا خبره راباسې چې زه ووایم چې زه د عیسویانو جاسوس یم. خو دا به ستا ډیره غلطه انګیرنه وي ، زه اوس هم په همغه خبره ولاړ یم چې د سلطان ورور مې د سلطنت د خیر ښیګڼې له پاره وژلې دې.»

سپه سالار د قاسم د هیلو نه زیات چالاکه و خوت. خو قاسم خپل همت له لاسه ورنکړ او یو ځل بیا یې ورته وویل :

« ماته له تا څخه دکومې خبرې د راویستلو اړتیا نه شته. زه ډیر ښه پوهیږم چې ته د چا له پاره کار کوې. زه په دې هم خبر یم چې ستا اصلیت د کومه ځایه دې. او په ینې چې کې څه ډول ورننوتې یې. شاید تاته به ډاګیزه شوې نه وي چې هغه څوک چې د لمړي ځل له پاره یې د ابوجعفر او سلیم پاشا دمخونو نه پرده لرې کړه هغه زه وم. ما ته په دې اړه هم معلومات شته چې د سلطان مشر ورور علاوالدین په خپل طبیعي مرګ نه دې مړ شوې بلکه هغه وژل شوې دې. ته په کومه غلطه انګیرنه کې ځانه مه غورزوه. زه غواړم له تاسره یوه سودا وکړم. ماته دخپل یو ذاتي دښمن په اړه د معلوماتو د ترلاسه کولو اړتیا ده. ددې په بدل کې زه تا ته د «اورنه» څخه د وتلو لاره پرانستې شم.

اوس دقاسم دخبرو په اوریدو سره د سپه سالار زړه درزار پیل کړ. هغه ته د قاسم په خبرو کې ریښتیاوالې احساسیده. هغه په دې هم پوهیده چې د قاسم دښمن څوک و. هغه به څنګه اوخه ډول ابوجعفر له یاده ویستلې وې چې د پریښودو او ازادولو له پاره یې څو کاله مخته ، په یوې تیارې شپې اورنه په شمالي کلا باندې حمله کړې وه .... هو !....دا سپه سالار همغه شخص و چې نقاب پوښه ډله یې د شپې په تیاره کې دابوجعفر پسې ولاړل اوهغه یې د قاسم د بندي خانې څخه خلاص کړ ، د سپه سالار قصه ډیره لنډه وه. هغه په قسطنطنیه کې پیدا شوې و . هملته روزل شوې و ، کورنۍ یې د قیصر نژدې دوستان و. په دې خاطر قیصر هغه د یوه ستر کار له پاره مؤظف کړې و . اوهغه ستر کار داو چې هغه دې په کوم جنګ کې په مصنوعي توګه ځان بندي کړی او د سلطان په ینې چرې کې دې ځان ور ننباسي. اوبیا هغه همداسې وکړل. ددې یو علت دا و چې د سلطان ینې چرې په اصل کې د عیسوی بندیانو څخه جوړ کړل شوی و ، همغه بندیان چې په جنګ کې به نیول کیدل اوبیا به د روزنې او مسلمانیدو له پاره په ینې چرې کې ورداخلیدل. کله چې سپه سالار د قاسم دخولې څخه داواوریدل چې قاسم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه په اړه په هر څه پوهيږي نو روح يې په لړزه شو . هغه ته داسې څرګنده شوه لکه سلطاني توره يې چې په سر سپره وی. سمدلاسه يې پريکړه وکړه چې د قاسم سره به مرسته کوي اوبيا به داورنه څخه د تيښتې هڅه کوي ، په همدې فکرونوکې ډوب شو اوبيا يې وويل:

« ددې خبرې له پاره به څه ډول ثبوت موجود وي چې تاته ددښمن د پټې د ښوولو وروسته به ته ما پريږدې ؟»

د قاسم غشې سهې په ننبه لګيدلې و .ګويا سپه سالار اعتراف کړې و چې هغه د قيصر جاسوس دې ، دهغه ددې پوښتنې په ځواب کې ورته قاسم وويل: « زما په سودا باندې يقين کول ستا مجبوري ده ،که چيرې ته پرې يقين نه کوې نو مه يې کوه. زه به له تاڅخه د خپل دښمن پته اودرک تا ته د اذيت د درکولو په اساس هم واخلم. اوس چې ستا څنګه خوښه وي...»

د قاسم په خبرو کې وزن و .او سپه سالار دا وزن ډير ښه محسوساوه. هغه په ډيره بې وسۍ سره دقاسم په لور وکتل او ورته يې وويل: « ته سهې خبره کوې. پر تا باور کول زما مجبوري ده. ته زما د لاس اوپښو زنځيرونه پرانيزه. زه له تاسره د تعاون کولو له پاره تيار يم.»

قاسم دهغه ټول زنځيرونه پرانستل. يواځې په لاسو کې يې ورته هتکړۍ پريښودې تر څو حمله ونه کړاې شي. د هغه تر څنګ په فرش باندې کيناست ، په دې وخت کې سپه سالار وويل:

« ابوجعفر ما د جمعې په شپه ستا له بنده ازاد کړ ، ما اوزما ملګرو د نيمې شپې نه وروسته په شمالي کلا حمله وکړه ، هلته شته ساتونکې مو ووژل او د کلا د تاخانې څخه مو ابوجعفر ازاد کړ ،بيا د کلا د ديوال په لور دښاره بيرون کوز شو ، د ښاره بيرون د البانوي کنيزې دلور « مارسي» دسپرلۍ ګاډۍ د څو ساتونکو سره يو ځاې زمونږ منتظر وه.....»

سپه سالار همدومره خبره وکړه چې د قاسم ماغزه لړې لړې ولاړل. ايا ابوجعفر مارسي دخپله ځانه سره وړې ده ؟ ايا تر هغه وخته پورې مارسي ژوندۍ وه ؟..... د قاسم په مغزو کې دا پوښتنې يوپه بل پسې راولاړيدې په دې اساس يې تړې په بې صبرۍ سره وپوښتل:

« دا څه.....دا ته څه وايې ؟ ايا د البانوي کنيزې لور مارسي تر دې وخته پورې ژوندۍ وه.»

هو ! هغه زخمې وه ، خوبيا پوره روغه رمټه شوې وه. مونږ هغه په يو غواي ګاډۍ کې واچوله او د البانيه په لور مو وليږله. مونږ نيغ په نيغه د البانيه لاره وانه خستله. بلکه لمړۍ مو د کوچنۍ اسيا په لور پنځه سوه واټنه لاره ووهله اوبيا د يوه اوږد مورۍ نه د راګرزيدو وروسته د بالقان دغرونو په لور ولاړو ، هلته دبالقان غرونو ته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورسیدو وروسته ما ابوجعفر ته خداې پامانې وویله. او بیرته اورنه ته راستون شوم په هغه وخت کې زه سپه سالار نه وم ، بلکه خواجه خیري سپه سالار و ،په دې خاطر زما په غیر حاضرۍ باندې دچا سترګې و نه لګیدې.»

په قاسم د حیرانتیاو غرونه را پریوتې و ، هغه په خپل ځاې ناست ناست مضطرب ګرزیدلې و . مارسي دهغه لمړنۍ محبت ، هغه تر اوسه ژوندۍ وه ، خوشپړکاله مخته هغه مارسي په مړو کې شمیرلې وه . اوبیا کله چې دهغه خاص سړی د البانیا څخه د بیرته راستنیدو په وخت کې هغه ته ویلې و چې سکندر بیګ د مراد خان ثاني قاصدان شهیدان کړي او دا چې مارسی هلته په البانوي قصر کې نه شته. نوهغه متیقین شوي و چې مارسی مړه شوې ده ، خو نن د سپه سالار دخبرو د اوریدو وروسته دهغه اوسان ورخطا شوي وو. ځکه چې اوس نژدې شپږ کاله وروسته هغه ته دمارسی د ژوند په اړه خبر رسیدلې و. هغه ډیر زیات نا ارامه و. اوغوښتل یې چې په څه ډول ددې ځایه والوزې او مارسي ته ځآن ورسوي. خو دا ورته ډاګیزه نه وه چې مارسی چیرې ده. هغه په ډیره جذباتي توګه وویل:

« ایا تاته ددې البانوي کنیزې د لور په اړه څه معلومات شته چې هغه اوس چیرې ده ؟او ابوجعفر هغه چیرې وړې ده ؟»

« هو ! ماته معلومه ده چې ابوجعفر هغه البانیې کې سکندربیګ ته ور رسوله.»

« خو اوس هغه په البانیه کې نه شته ، ما یې پخپله پوښتنه کړې ده ....» قاسم تري په پوره ناقراري سره وپوښتل ، اوس نو سپه سالار دقاسم حالات په کلکه څارل. هغه کتل چې قاسم دمارسی د نوم په اخستول سره جذباتی کیږي خو هغه ته د مارسی په اړه ددې نه زیات معلومات نه و . همدومره پوهیده چې ابوجعفر له ځانه سره البانیا ته یوړه. بیا هغه لږ څه په ناهیلۍ سره وویل:

« ماته د مارسي په اړه ددې نه زیات معلومات نه شته. خوما ته د ابوجعفر په اړه معلومات شته چې هغه اوس کوم ځاې کې دې.»

د قاسم له پاره دا خبره هم ډیره په زړه پورې وه. دهغه دبدن وینښتان راپورته شول او په پوره توګه یې دهغه خبرو ته غوږ کیښود سپه سالار ورته وویل:

« اوس ابوجعفر دقسطنطنیې په ستر کلیسا کې « ایا صوفیا » کې میشت دې. دهغه اصلي نوم « ډیمونان » دې ، هغه اوس په ایا صوفیا کې ډیر ستر « بطریق » دې. ډیمونان دخپلو پخوانیو کارنامو په اساس د بطریق اعظم او شهنشاه سره ډیر ې نژدې اړیکي لري. خو اوس هم دهمغه جاسوسۍ د نظام سره تړاو لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم له پاره دا معلومات ډير دحيرانۍ ورو . د ابوجعفر داصليت په پوهيدو سره هغه د اور سره سکروټه وګرزيده . هغه ته داسې ډاګيزه شوه چې که هغه تر ابوجعفره پورې ځان ورسوی نو ګويا تر مارسی يی ځان ور رسولې دې. قاسم دسپه سالار څخه ددې نه اخوا نور څه پوښتنه کول نه غوښتل. خوبيا يی هم تر ډيره وخته پورې د سپه سالار سره په مختلفو موضوعاتو خبرې اترې کولې. هغه دسپه سالار څخه دا هم را برسيره کړل چې په اورنه کې اوس د قيصر څومره جاسوسان په خپلو دندو کې مصروف دې. د سپه سالار څخه د ټولو رازونو د څرګندولو وروسته قاسم دهغه ځايه راپورته شو او روان شو ،سپه سالار هم په ډيره بيړه راپورته شو اوويی ويل:

« دا څه دي ؟.....ته ځې.... او هغه ستا سودا .....؟ زما به څه کيږي ؟»

« ته مه ويريږه.... زه به دشپې ناوخته تا له دې ځايه باسم..»

خو هغه شپه هيڅکله هم رانغله. قاسم دهغه ځايه نيغ په نيغه د سلطان دربار ته راغې اوهغه ته يی ټول تفصيلات ټکې په ټکې وويل. چې په پايلو کې يی سبا سهار د سفاک قاتل لاش د ښار په ستر چوک کې را ځړيده. سلطان په ښار کې منادی وکړه او خلکو ته يی وويل چې دينې چرنې سپه سالار يی دکوچنی شهزاده د وژلو په بدل کې قصا ص کړ ، په داسې حال کې چې د لاسته را غلو معلوماتو په اساس ، قاسم بن هشام په ينې چرې کې ټول مشکوک سالاران دشپې دشپې ونيول ، او په دې توګه د بغاوت هغه ګوابښ چې د ينې چرې د سالار د مړينې وروسته را پيدا کيدونکې و له منځه ولاړ. سلطان دينې چرې سپه سالار ته د مرګ د سزا د ورکولو وروسته دفوځ له پاره نوی سپه سالار و ټاکه اوهغه دقاسم بن هشام دوست اغا حسن و .

کله چې اغاحسن سپه سالار شو نو دفوځ لارې ا وګودرونه هم بدل شول. ځکه چې اغا حسن يو مخلص ، پاک اومسلمان شخصت و . تر څنګ يی يو بهادر اوميړنې جنګجو او مجا هد هم و . د اغا حسن په را تلو سره په ټول فوځ کې دغيرت ،حميت ، ميړانې اوبهادرۍ څپې خپرې شوې.

قاسم هم د اغاحسن په ټاکنی ډير خوښ و . خو دهغه په ذهن کې به هره ګړۍ او هر ساعت د قسطنطنيی په لور د تللو تلوسه را ډاګيزه کيده . هغه غوښتل ابوجعفر ته ځان ور ورسوي ترڅو دهغه څخه دخپلې مارسی په اړه و پوښتي ، حقيقت دادې چې د هغه زړه دشپږو کالو راهيسی دا نه منله چې د هغه مارسی دې مړه شوي وي ، دهغه په ذهن کې به هروخت مارسی ژوندۍ وه . خو دهغه وخته چې ورته د مارسی د ژوند په اړه معلومات ډاګيزه شوې دې نو خوب يی دسترګو تښتيدلې دې ، هغه هره لحظه د قسطنطنيی په لور د تللو په فکر کې و ، يوه ورځ کور کې حميرا هغه ډير اندينمن وکوت او ترې ويی پوښتل: « نن سبا ډير اندينمن معلوميږې ،.... داسې بريښې چې دکوم جدا شوې محبت غم دې ځوروی ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم حميراته د مارسی په اړه هر څه ويلي و . په همدې خاطر يی ورته په خندا نه خوله وويل: « هو !....په حقيقت کې ماته يو ډير په زړه پورې خبر ترلاسه شوې دې، په دې فکر کې يم چې تاته يی ووايم او کنه...»

« دا به څه ډول خبر وي چې ته يی ماته د ويلو څخه ويره محسوسوي.....ته اندينبنه مه کوه او خپله خبره راته وکړه . که تا له مارسی سره مينه کړې ده نو ما له تاسره مينه کړې ده ، زه ددې پروا هم نه کوم چې که چيرې ته مارسی بيرته را ژوندی کړې او دې کور ته يی هم راوړې.»

قاسم د حميرا په خبرو په اوريدو ډير حيران شو، هغه په خپلې محبوبې ښځې نوره هم مينه راغله. حميرا يی په خپله غيږ کې و نيوله او دخپل ځان سره يی په داسې حال کې روانه کړه چې لاس يی دهغې په سر باندې واهه او ورته يی ويل:

«حميرا ! ته زما ژوند يی. زما دلور مور يی ، اوريښتيا خو دادي چې ته زما مينه اومحبت يی..... حميراجانې ! زه له تا څخه هيڅ نه پټوم ، ماته خبر راغلې چې مارسي شهيده شوې نه ده. بلکه تر اوسه پورې ژوندی ده. خو دا راته ډاګيزه نه ده چې هغه اوس چيرې ده. دهغې دمور قاتل اوددې ځايه دهغه تښتونکې وګړې په قسطنطنيه کې دې. ماته دهغه په اړه معلومات تر لاسه شوې دي. زه غواړم چې د سلطان څخه په يوه بهانه اجازه واخلم او قسطنطنيی ته ولاړ شم او دمارسی په اړه معلومات ترلاسه کړم.»

قاسم احساس کړې وه چې د مارسی د ژوندی پاته کيدو خبر دحميرا زړه ته ټکان ورکړې و اودهغه په مخ د حيرانتيا نښې راپيدا شوې وې ، هغې خپل مخ را پورته کړ او د اوښکو ډکې سترګې يی و مخلې او بيا يی په ژړغوني اواز سره وويل:

« واه ، واه ، دا خو د ډيرې زياتې خوشحالی خبره ده. که چيرې مارسي ژوندی وې نو زه به هغه پخپلو لاسو ناوې کړم اودلته به يی راوړم. هغه نه يوائې ستا محبت دې بلکه زما خور هم ده. هغه ډيره ستره ده. ما خو هيڅ هم نه دي کړي خو هغې د ايمان او اسلام په خاطر ډير څه قربان کړي دي ، دداسې پيغلې خو زيارت ته ورتګ په کار دې .

دحميرا په زړه کې له يوه اړخه د مارسی له پاره د عقيدې او خيرښيګنې جذبات را پاريدلي وو . خو دبله اړخه يی دخپلې مينې د ويش په اړه اندينبنه درلوده ،خو هغې دخپل آند له مخې هيڅ داسې اندينبنه را څرګنده نه کړه. او د قاسم په غيږ کې يی نور هم ځان ور سليښت کړ.

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان محمد خان تخت و تاج خپل کړي و ، او په تخت باندې کيناست. په همغه لمړۍ ورځ پرې چې دخپل کوچني ورور د وژلو کوم الزام لګيدلې و هغه داغ اوس له منځه تللې و. د سلطنت ګڼ شمير عمايدينو ته اوس دا ډاډ ترلاسه شوې و چې که چيرې د نوې کوچني او تيخور شهزاده د وژلو حکم سلطان ورکړې واې نو هغه به هغه د تاج دپه سرولو په ورځ نه واژه ، هغه کولې شو دخپل تخت د ناستې د مراسمو نه وروسته دا کار په ډير ارام سره ترسره کړي ، هيچا ته ددې کوچني تيخور ماشوم د تخت د کيناستو په اړه کوم فکر نه و پيدا شوې. بلکه ټول دمحمدخان ملاتړی و. سلطان د تخت د کيناستو څخه يوازې دوه ورځې دمخه «اورنه» ته راغلې و. په داسې حال کې چې د فوځ مشر د پخوا نه همدلته موجود و. که چيرې سلطان دداسې کوم کار دکولو اراده درلودې نو دا کار به يې دهغو سردارانو په لاسو کړې وې چې د کوچنۍ اسيا څخه اورنه ته دهغه سره يو ځاې راغلي و او سلطان پرې پوره باور هم درلود. اورنه ته د راتلو سره سم داسې يوه سردار ته چې هغه پوره هم نه پيژانده ،داسې حکم ورکول د احتياط پر خلاف کار و. بيا د ټولو نه ستره خبره داوه چې د «ينې چري» سپه سالار ان د مرګ تر وخته پورې په سلطان باندې دوباره الزام و نه لګاوه. د سلطنت اراکين په همدې خبرو د فکر کولو په اساس ډاډمن شوې و . په حقيقت کې د ينې چري فوځ د عثماني سلطنت ډير نازولې فوځ ګڼل کيده نوپه دې خاطربه په دې فوځ او ددې فوځ په سردارانو کې د بغاوت اغيز تل تر سترګو کيده. دغه قاتل سپه سالار د سلطان د قابو کولو له پاره دغه کار ترسره کړې و اوهغه هيله درلوده چې سلطان به د بغاوت له ويرې دهغه ژوند ته کوم ګواښ پيښ نه کړي. اوتل به دهغه دفشار او کنترول لاندې وي. خوسلطان محمد خان بلکل د يوه مختلف مزاج خاوند ثابت شو. هغوې چې دا فکر يې کاوه چې سلطان محمد خان همغه محمدخان دې چې څو کاله دمخه يې ددوه ځلې ناکاميو وروسته سلطنت پرې اينبې او اوس به هم ناکاميږي نوهغوې دمحمدخان ددې اقدام څخه خبر شول اوهغوې دا احساس کړه چې سلطان محمدخان اوس هغه کوچني شهزاده نه دې.

دمحمدخان د تخت دکيناستو څخه درې کاله مخته د بازنطيني سلطنت اخري حکمران.....دولسم قسطنطين ، د قسطنطنی په تخت باندې ناست و . نومورې هم د « جان پلپولوګس » په څير چالاکه اوهوښيار انسان و . هغه د سلطان محمدخان د په تخت کيناستو وروسته د کوچنۍ اسيا سرکشه او باغي سردارانو او اميرانو ته ، دسمدلاسه بغاوت کولو حکم وکړ. په دې خاطر سلطان محمد خان د خپل تخت د کيناستو نه څو ورځې وروسته دهمدې کوچنۍ اسيا په لور توجه وکړه. لاتر اوسه سلطان محمد خان د کوچنۍ اسيا د بغاوتونو د ځپلو څخه نه و فارغ شوې چې د قسطنطنيې پادشاه ورته پيغام وليږه چې د سلطان مرادخان ثاني د وخته راهيسې د عثماني سلطنت يو شهزاده (ارخان) نومې چې زمونږ سره بندي دي اودهغه د مصارفو له پاره چې کوم څه دسلطاني خزاني څخه ټاکل شوي و بايد په هغې کې ډيرښت راوړې. اوکه نه مونږ به هغه شهزاده ازاد کړو او بيا به دهغه سره ستاسې پر خلاف فوځی کومک هم وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«ارخان» د بايزيد يلدرم لمسي و . او دبايزيد دهغو زامنو څخه د يوه زوي و چې د انګورې د جنګ نه وروسته خپاره شوی و . په دې خاطر ارخان دسلطان مرادخان ثاني دکاکازوي هم و . څرنګه چې د قسطنطنيی قيصر د عثماني سلطان تخت ناستې سلطان محمد خان يو کمزورې شخص ګاڼه . نوپه دې خاطر يی غوښتل دخپلو ګوانبوونو په واسطه د سلطان محمدخان خزاني تر لاسه کړي . خوسلطان محمد خان دهغه هيڅ پرواه ونه کړه . هغه دقيصر قاصدان نامراده بيرته وليږل . او په خپل زړه کې دا هوډ وکړ چې تر هغې چې د عيسويانو دسلطنت جړې و نه کاږي نو د عثماني سلطنت دوام اوقيام ته به تل ګوابنی ګڼل کيږي ، په دې وخت کې سلطان دقيصر قاصدانو ته سپينه خبره ونه وکړه . خوپه خپله يی دقيصر د له منځه وړلو له پاره فکر کول پيل کړل .

قسطنطين يو جنګجو شهزاده و . خو د خپل ځان په لور د محمدخان د توجه د را ګرځولو په اړه يی همغسې غلطي وکړه لکه دهغه نه مخکې « مينوئيل» چې د سلطان مرادخاني ثاني سره کړې وه . ارخان د شهزاده سليمان د زوزاکه و . شهنشاه خو سلطان محمد خان ته ګوابنی کړې و خو هغه ته دا اندازه نه وه چې د نوي ځوان شهزاده ځواکونه په څومره چټکی سره پرمختګ کوي او دهمدې دوويشت کالو په عمر کې هغه د پوره پوخوالي ، فوځي وړتياو ، او دهيواد په کورني تنظيم اوتدبير کې دخپلو ټولو پخوانيو څخه مختوالې کړې .

د سلطان محمد خان لمړي وزير « خليل پاشا » د قسطنطين د قاصدانو ددغه غير معقولې غوښتنې د خطر اتو څخه ښه خبر و نوپه دې اساس يی هغوي ته وويل:

ستاسې ليونتوب «قسطنطنيه» به دسلطان په لاسو کې راځي ، تاسې په ټوله اروپا کې ارخان دسلطان په څير اعلان کړئ ، بې شکه د هنګري خلک هم دخپلې بسپنې له پاره را وغواړئ ، کوم ولايتونه چې تاسې يی بيرته اخستلې شئ دهغوي د بيرته اخستلو هڅې هم وکړئ ، خو تاسې به ډير ژر د بازنطينی سلطنت پاې په خپلو سترګو ووينئ .

په هغه ورځ چې د قيصر قاصدان دسلطان سره دکتلو له پاره ورغلل . نوپه همغه شيبه کې سلطان هوډ کړې و چې قسطنطنيه به دخپل سلطنت يوه برخه ګرځوي . د « سينوپ » او « طرابزون» څخه علاوه د پخواني بازينطيني سلطنت په ټولو سيمو باندې عثماني دولت ولکه کړې وه . په اروپا کې يواځې قسطنطنيه اودهغې شاوخوا سيمې عيسويانو ته پاته وې ، د قياصره هغه ستر سلطنت چې يو وخت د نړۍ د سترو اوځواکمنو سلطنتونو څخه ګڼل کيده اوس د تباهۍ اوبربادۍ اخري حد ته رسيدلې و . اوهر هغه ځاې کې چې ځواک او قوت ليدل کيده هغه نژدې ټول له منځه تللي وو . خو په دې ټولو کې دقسطنطنيی وجود او په خپل ځاې پاته کيدل پخپله داهميت وړ وو . او دقيصر دسلطنت دغه اخري ښخته په خپل ځاې باندې همغسې ولاړه پاته وه . دهغه وخته راهيسې چې ترکانو د اروپا په زمکه پښه ايښودې ده نو دهمغې ورځې وروسته يی ددې ښار د فتحه کولو ارزو او هيلې په زړونو کې را ټوکيدلې دي . هرڅومره چې د فتوحاتو لړۍ پراخيده ، دهغوي په زړونو کې ددې ښار سوبه کول هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواکمن کیدل چې بیا بلاخره ددې خبرې عملي نمونه د « سلطان بایزید یلدرم» په وخت کې را څرګنده شوه. او دا هغه وخت و چې هغه د ابنای فاسفورس په شرقی ساحل کې یوه ستره فوځي کلا جوړه کړه او دهمغې ځآیه یی قسطنطنیه کلابنده کړه. خو د کلابندی ځو ورځې لا نه وې تیرې شوې چې تیموري حملې د بایزید دا کلابندي د پاې ته رسولو سره مخ کړه ، دهغې نه وروسته بیا سلطان مرادخان ثاني که څه هم نه غوښتل چې د شهنشاه سره کومه تربګنې را پیدا کړي خوپخپله د شهنشاه غداری هغه دې ته مجبور کړ چې دسلطنت دخوندي ساتلو په خاطر د سازشونو او جاسوسیو مرکز قسطنطنیه باندې ولکه وکړي ، تر څو دا فتنه د تل له پاره پاې ته ورسیږي. خو دبازنطینی سلطنت ځو ورځې لا پاته وې نو په دې اساس سلطان مرادخان هم خپله کلا بندي پاې ته ورسوله او د نورو بغاوتونو د ځپلو له پاره یی هغو لوریو ته مخه کړه.

سلطان مرادخان په دې ښه پوهیده چې د « بحر مارمورا » دواړو اړخونو ته د عثمانیانو حکومت دې اوپه منځ کې یی یوائې قسطنطنیه ده چې دعیسویانو په لاسو کې ده. نو تر هغې چې قسطنطنیه په همدې توګه موجوده وي نو سلطان ته به په اسیایی او اورپاې مقبوضاتو کې امنیت راوړل ستونزمن ګرځي. نوپه دې خاطر هغه باید په قسطنطنیی باندې د ولکې کولو له پاره ځان تیار کړي. ځکه هغه باید د خپلو مقبوضاتو د خوندي ساتلو له پاره قسطنطنیه له منځه وړې واې ، دا اوداسې نور ځو علتونه و چې هغه په همغه لمړی ورځ په قسطنطنیی باندې د ولکې کولو له پاره هوډ وکړ. اوپه دې توګه هغه دخپل حکومت د تر ټولو دستر کارد تر سره کولو له پاره یی خپل ځان تیاراوه.

د قیصر دقاصدانو د بیرته ستنیدو وروسته سلطان د کوچنی اسیا په لور ولاړ ، هلته یی د هر څه دمخه د خپلو سالارانو ، وزیرانو ، امرانو اورئیساو غونډه را وبلله. په دې غونډه کې قاسم بن هشام هم موجود و . سلطان غوښتل چې د خپل سلطنت غړي نه یوازې دخپلو ارادو څخه اګاه کړي بلکه دهغوې څخه په قسطنطنیه باندې دحملې کولو ملاتړ هم تر لاسه کړي. دا یو ډیر ښه اتفاق و ، په هغه ورځ چې سلطان دخپل دربار غونډه راباللې وه په همدې ورځ د قسطنطنیی د شهنشاه یو بل قاصد اورنه ته رارسیدلې و . په همغه وخت کې چې په قسطنطنیی باندې د حملې کولو له پاره ګرم بحث جریان درلود ، د سلطنت وزیر سلطان ته را نژدې شو اودهغه په غوږ یی د قیصر د قاصد د راتلو په اړه خبر ورکړ. په دربار کې یو شمیر خلک د قیصر سره داړیکو دخرابولو ملاتړي نه و ، په دې وخت کې سلطان ته دقیصر د قاصدانو راتګ د غیبي کومک نه کم و . په دې خاطر یی د قیصر سفیر د غونډې او ګرم بحث په منځ کې راوباله. کله چې دقیصر سفیر دربار ته را ننوت نو د ټولو درباریانو سترګې پرې و رونبتې ، دوې په یو ځانګړي لباس په ځان کړې و ، په غاړو کې یی طلایی صلیبونه را ځړول شوي و . اوپه سرونو یی د قسطنطنیی ځانګړي خولی ایښودې وې. کله چې د شهنشاه سفیر دسلطان مخې ته راغلل نو دشاهي ادابو د په ځاې کولو پرته په ډیره بې ادبی سره و دریدل. بیا دسلطان په اشارې سره دهغوې څخه یوه د قیصر پیغام ولوست.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« د شهنشاهانو د شهنشاه ، د قسطنطنيې د قيصر « دولسم قسطنطين » له لورې د سلطان محمد خان په نامه:

سلطان محمد خان ته خبر ورکول کيږي چې د بايزيد يلدرم لمسي او د سليمانشاه زوي ارخان زمونږ سره بندي دي ، دهغه د خوراک څښاک له پاره چې کومې پيسې د شاهي خزانې څخه را استول کيږي ډيرې ناکافي دي ، په دې خاطر سلطان ته په کار دي چې په دې پيسو کې ډيرښت راوړي او هغه دوه هومره کړي ، او که نه شهنشاه به عثماني شهزاده ازاد کړي او د سلطان محمد خان په مخ کې به يې و دروي ، شهنشاه دا حکم هم کړي دي چې دا ځل د شهنشاه د قاصدانو د ناکامه او نامراده بيرته ستنولو ټول مسؤليت به د سلطان په غاړه وي »

د قسطنطنيې د قيصر د قاصدانو ددغه نالېکلي پيغام د اوريدو نه وروسته د دربار ټول حاضرين هک پک او حيران دريان شول او دقهره اوغضبه سره تاويدل راتاويدل. د سلطان پلان بريالي شوی و ځکه هغه خلک چې اوس د قيصر په خلاف ملاتړي نه ښکاريدل هغوې هم ددې پيغام داوريدو وروسته دخپله آنده ګرزيدلي و ، سلطان د دربار د خلکو د راې د اوريدو وروسته د شهنشاه قاصدان په ډيره سپکه او ذليله توګه د دربار ووېستل . د قيصر د قاصدانو د تللو وروسته د دربار غونډه بيرته پيل شوه ، دا ځل د ټول آند داو چې په قسطنطنيې باندی دې په ټول ځواک سره حمله وکړل شی او ددې حملې له پاره دې پوره پوره تيارې و نيول شي. سلطان ته د مملکت يو ډير زور او باعزته غړي يوه ډيره عجيبه مشوره ورکړه:

« درونده سلطانه ! د عثماني سلطنت پخوانيو حکمرانانو هم څو ځلې په قسطنطنيې باندی حملې کړې دي ، خو هر ځل به دکوچنۍ اسيا څخه د بغاوت د پورته کيدو خبرونه راتلل اودا حکمرانان مجبور وو چې دهغو بغاوتونو د ځپلو له پاره هغه لورې ته مخه کړي ، زما ناقصه مشوره خو داده چې دا ځل په قسطنطنيې باندې د حملې کولو دمخه د « کرمانيا » دامير سره سوله وکړل شي ....زما په فکر کې ددې تلپاتې سولې له پاره يوه مشوره هم شته ، که چيرې معظم سلطان دهغې د ويلو اجازه راکړي ....»

« اجازه ده »

« درونده سلطانه ! دکرمانيا امير يوه ځوانه لور لري ، که چيرې درونده سلطان دهغې سره د نکاح کولو اراده وکړي نو زه ډاډمن يم چې د کرمانيا امير به يې په خوشحالۍ سره ومني اوپه دې توګه به مونږ د قسطنطنيې د کلابندۍ په وخت کې د اندېښنو سره نه مخ کيږي ....»

سلطان د سلطنت ددغې زاړه او وفاداره غړی مشوره ډيره وستايله. او پرته له ځنډه يې په هغې د عمل کولو اراده وکړه. په همدې وخت کې قاسم بن هشام دخپله ځايه راپورته شو او د سلطان څخه يې دخبرو کولو اجازه و غوښته ، سلطان د قاسم بن هشام په لور وکتل او په خندا شو ، بيا يې ورته دخبرو کولو اجازه ورکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درونده سلطانه ! دکرمانیا دامیر سره د سولې دکولو مشوره ډیره په ځاې او د عقل خبره ده ،په دې توګه زما آند دادې چې په قسطنطنیی باندې د حملې کولو دمخه د هنګرې دپادشاه هونیادی سره هم سولې کولو ته اړتیا ده. ځکه د پرلپسې ماتې خوړلو وروسته د هنګرې پادشاه هم په سنګر کې ناست دې او غواړي د فرصت د ترلاسه کولو په وخت کې خپله د عثماني سلطنت څخه بدله واخلي.»

خو پخوا تر دې چې سلطان ددې خبرې ځواب ووایی د سلطنت یو ځوا ن وزیر دخپله ځایه راپورته شو او ویی ویل:

«درونده سلطانه ! د قاسم بن هشام ددغه په زړه پورې آند په اوریدو سره زه ډیر حیران پاته شوم. ځکه دا به څنګه شوني وی چې د صلیبي جنګونو مشر اوقومندان او داسلام ستر دښمن هونیادې دې د موقع اوفرصت د ترلاسه کولو په وخت کې په عثماني سلطنت یرغل نه راوړي.»

دسلطنت د وزیر په خبرو کې پوره وزن و ، سلطان غوښتل د سلطنت د نورو عمائیدینو راې هم ترلاسه کړي ،په دې خاطر سلطان د غونډې برخوالو ته د خپلمنځې خبرو اترو کولو اجازه ورکړه ، په دې وخت کې همغه زوړ وفاد اره انسان یو ځل بیا راپورته شو او ویی ویل:

« درونده سلطانه ! د قاسم بن هشام آند په هیڅ صورت غلط نه دې. د هونیادې سره سوله شوني ده. ځکه چې هونیادې پخپله د قسطنطنیی دپادشاه سره مذهبی اختلافات لري ، په همدې توګه د قسطنطنی د فوځونو سپه سالار« ګراند ډیوک نوتارس» هم د هونیادې سره د همدې مذهبی اختلافاتو په اساس ډیره سخته دښمني لري، که څه په دې کې شک نه شته چې دواړه عیسویان دي خو درونده سلطانه ! دهغه وخته راهیسي چې عیسویت په دوو لویو ډلو ویشل شوې نودهغوې مرکزي اتحاد له منځه تللې دې. ددوې داوړه ډلې یو بل ته مرتد ، کافر او لار ورکي وایی. ددوې تر منځه دومره محبت هم نه دې پاته شوې چې دواړه ډلې د یوه دریم دښمن ، دنمونې په توګه د مسلمانانو ،په مقابل کې سره را یو ځاې شی»

سلطان ددې زوړ اووفاداره غړي خبرې ډیرې په غور اوفکر سره اوریدلې. په همدې وخت کې لمړي وزیر « خلیل پاشا» هم دخپله ځایه راپورته شو او ویی ویل:

« درونده سلطانه ! زمونږ د دربار دغړو پوهه او درک که همداسې دوام وکړی نو زه ډاډمن یم چې عثماني سلطنت به هیڅکله هم زوال و نه مومي. دقسطنطنیی خلک تر اوسه پورې د پخوانۍ یوناني کلیسا سره تړلي دي او همدا قسطنطنیه یی مرکز دي. خو ددې برعکس د هنګرې خلک د رومن کتولیک د کلیسا سره تړلي دي چې مرکز یی په روم کې د « پاپاې روم» کلیسا ده. دهغوې تر منځه دا اختلاف مسلمانانو ته د الله تعالې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

اړخه یو غیبي کومک دي. همد امناسب وخت دې چې مونږ عیسویانو ته یو درومد او اخري ګذار ورکړو. په دې اساس زه د قاسم بن هشام مشوره تائیدوم.»

اوس نو سلطان ته د بل چا د مشورې د اوریدو اړتیا نه وه. په دې خاطر یې یو دیپلوماتیک سیاسي ټیم د تیارولو حکم و کړ، ترڅو د هونیاډې سره دخبرو کولو اوسولې له پاره هغه لوري ته ولاړشي. سلطان هونیاډی ته ددرې کالو له پاره د جنګ دنه کولو پیغام ورولیږه. او دهغه د راضی کولو له پاره یې ډیره نرمه ژبه استعمال کړه. په دې توګه به د غونډې خلکو ته د شمال له اړخه د کوم ګوابښ د رامنځته کیدو ویره هم نه پاته کیږي. ددربار دغه ډیره مهمه غونډه لا تر اوسه پورې روانه وه چې د ینې چري سپه سالار ، ځوان او میړني اغاحسن د سلطان څخه دخبرو کولو اجازه وغوښته.

« درونده سلطانه ! مونږ ته د « موریا» له اړخه هم ګوابنونه شته. ځکه د موریا حکمران د قیصر د شهنشاه ورور دي. او دا ډیره شوني ده چې هغه دخپل ورور شهنشاه د کومک له پاره را وغلي.»

په دربار کې داغا حسن په خبرو تر ډیره وخته پورې تبصرې روانې وې ، بیا د ډیرو تبصرو وروسته پریکړه وشوه چې دموریا په لور یوځواکمن فوځ و استول شي ، سلطان د سلطنت اراکینو ته دخبروپه دوران کې وویل:

« دسلطنت درنو اراکینو ! زه دا احساسوم چې قسطنطنیه د محل او ځاې له اړخه ډیر خوندي ښار دي. ځکه دهغې درې خواو ته سمندر او یوې خواته وچه ده ، اودهمدې سمندر د موجودیت په اساس هغوې ستر سمندري فوځ تیار کړې دي. د قسطنطنیې نه علاوه هلته د یونان او جینوا بحري جازونه دکومک له پاره ور رسیدې شي ، خو ددې برعکس د عثماني سلطنت سره د بحري جهازونو او بحري فوج شتون ډیر کم دي ، دهغوې د بحري سترو جهازونو په مقابل کې د عثماني سلطنت کوچنۍ کشتۍ هسې هیڅ دي ، اوبیا زمونږ سره ددې کشتیو شمیره هم ډیره لږه ده. په دې اساس زه غواړم چې په قسطنطنیې باندې د حملې نه مخته مونږ باید یو ځواکمن بحري فوځ تیار کړو ....»

دسلطان ددې خبرو په اساس د درباریانو په منځ کې هغه ته ددرنښت سترګې راپورته شوې او ټول په دې فکر کې ډوب شول چې د عثماني سلطنت له پاره یوه ځواکمن بحري فوځ ته اړتیا ده. هغوې تر ډیره پورې په همدې موضوع باندې خبرې اترې وکړې ، قاسم سلطان ته دهغه زوړ کشتیبان عباس په اړه سپارښتنه وکړه. هغه ته یې دا هم وویل چې هغه د سترو سترو بحري جهازونو د جوړولو او سمندر ته د ورښکته کولو او د جنګي مقاصدو له پاره دهغې په استعمالولو باندې ډیر ښه پوهیږي. د درباریانو دخپل منځې مشورې وروسته بالاخره دا اعلان وشو چې عثماني سلطنت به یوه ستره جنګي بیړه تیاروي چې په قسطنطنیې باندې به دمسلمانانو بحري محاذ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سنبالوي. نن ټوله ورځ غونډې جريان درلود ، دمانښام د لمانځه وروسته غونډه بلې ورځې ته و غځيده. سلطان دخپله ځانه سره قاسم يوې بلې خونې ته يوړ. کله چې سلطان او قاسم دواړه ځانته شول نو سلطان قاسم ته وويل:

« قاسم بن هشامه ! که د عثماني سلطنت په دې وروستيو لسو کالو کې ستا خدمت ته يو ځغلنده نظر وکړل شي نو ستا په عسکري وړتياو کې د سراغ رسانۍ او جاسوسۍ کارونه ډير ځلانده تر سترګو کيږي ،ما خو په قسطنطنيې باندې دحملې له پاره د يوه بل محاذ دپرانستلو هوډ هم کړې دې او دا د جاسوسۍ دپټ نظام فعالول دي. زه غواړم د قسطنطنيې د حفاظتي کلا ، د ديوال د حال ، دبحري ځواک تفصيل ، دهغوې جنګي او دفاعي وړتياوې ، او ان تر دې چې د قسطنطنيې دپادشاه کمزورتياوې...هر څه چې وې زمونږ د سترګو تر مخه وي. دا خو ډير ستونزمن او ګوابښمن کار دي ،ځکه ددې کارونو له پاره چې هر څوک ور ولیږل شي نو هغه به دغير ملکي جاسوس په څير تل د مرګوني ګوابښ سره مخ وي ، زه غواړم ستا په سلا اومشوره څوک ددې کار له پاره هلته ور وليږم...»

دسلطان ددې خبرو په اوريدو سره دقاسم بن هشام وينه په رګونو کې په ټوپونو شوه، ډوند دخدايه څه غواړې..... دوه سترګې. هغه خو دپخوا څخه د قسطنطنيې په لور تلل غوښتل ، په دې اساس يې په پوره بې صبرۍ سره وويل :

« دروندە سلطانه ! ددې ستر اومهم کار له پاره زه پخپله غواړم چې ولاړ شم. زه پوهيږم چې زه به دا کار د بل هرچا څخه په ښه توګه سر ته ورسوم.»

دسلطان مخ د خوشحالۍ نه وغوړيد . ځکه چې سلطان په خپله غوښتل چې داځل به هر کار سهي او په پوره تول سره تر سره کوي تر څو د قسطنطنيې په نيولو کې کومه ستره ستونزه رامخته نه شي ، دسلطان هيله هم همدا وه چې ددې مهم کار د تر سره کولو له پاره قاسم په خپله هغه لوري ته ولاړشي ، خو کله يې چې قاسم په خپله هغه لوري ته د تللو له پاره تيار وکوت نو سمدلاسه يې ورته وويل:

« سهي ده .... ته دخپل سفر له پاره ځان تيار کړه. ته به ډير ژر د عيسوي نړۍ دغه پخواني مرکز او دبازنطينی سلطنت پايتخت ته سفر پيل کړې. خو قاسم بن هشامه ! يوه خبره تل په ياد ساته چې زمونږ ستر پيغمبر رسول الله صلی الله عليه وسلم د قسطنطنيې فاتح ته دجنت زيرې ورکړې دي. ته هغه ښار ته د عثماني فوځونو د ور ننوتلو نه مخته ددې ښار ددننۍ برخې د فتحې کولو له پاره ور ننوځې، په قسطنطنيه کې دپخوا څخه يو شمير مسلمانان اباد او ميشت دي ،دهغوې له ډلې څخه يو شمير وګړي په پوره اخلاص سره د عثماني سلطنت له پاره کار کوي ، په قسطنطنيې کې د« غلطه» نيمايي برخه زمونږ نيکه سلطان بايزيد يلدرم دهغه وخت د شهنشاه « مينوئيل» څخه تر لاسه کړې وه..... تاته به هلته په ورتلو سره کومه ستونزه نه پيدا کيږي خو د جنګي او دفاعي

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلوماتو د تر لاسه کولو له پاره به تاته ډیره هڅه او هاند تر مخه وي ، په دې خاطر غوره داده چې ته ژر تر ژره د قسطنطنیې په لور ولاړشې.»

دا ځل سلطان د شرقي اروپا ددغه مرکز او د پخواني عیسویت ددغه مذهبي ښار د سوبې له پاره کلک هوډ کړې و . د ځوانۍ په وخت کې ددوه ځله سلطان کیدو او معزول کیدو وروسته ، دهغه پلار سلطان مراد خان ثاني هغه د روزنې له پاره « ایدین » ته استولې و. هلته دغه نازولې شهزاده ته د اسلامي ښوونې او روزنې تر څنګ د تاریخ په اړه هم ډیر معلومات تر لاسه شوې و. هغه ته دا هم ډاګیزه شوې وه چې د اسلام ستر لارښوود او پیغمر ، رسول الله صلي الله علیه وسلم دقسطنطنیې د فتحه کولو سره ډیره مینه درلوده، هغه تاریخ لوستې و او ورته ډاګیزه شوې وه چې دقسطنطنیې د سوبې له پاره په ۴۸ هجری کال دمسلمانانو فوځ په لمړي ځل حمله کړې وه ، په دغه جنګ کې د رسول الله صلی الله علیه وسلم ملګرو هم ګډون درلود. په دې جنګ کې د «سابقون الاولون » په ډله کې سیدنا ابو ایوب انصاري رضي الله عنه په ځیر جید صحابي هم ګډون درلود ، ددې مطالعې په وخت کې هغه ته داهم ډاګیزه شوه چې سیدنا ابوایوب انصاري رضی الله عنه په همدې جګړې کې شهید شوې اوبیا د قسطنطنیې د دیوال تر څنګ ښخ کړل شوې دي ،دهغه ډیره مینه درسول الله صلی الله علیه وسلم ددې فرمان سره وه چې ویلي وچې : «دقسطنطنیې فاتح به جنت ته ځي .» په دې خاطر یې غوښتل په پوره تیارۍ سره په قسطنطنیې باندې حمله وکړي.

دبله اړخه پخپله په قسطنطین باندې د خپلو غلطیو په اساس مصیبتونه راغلي و . هغه د سلطان محمدخان د تخت دکیناستو وروسته ، هغه ته دوه ځلې ګوانښمن قاصدان ور استولي و اوپه دې توګه یې پخپله د خپلې مړینې پا پانې لاسلیک کړې و . سلطان ، قاسم بن هشام قسطنطنیې ته ور ولیږه . د کوچنۍ اسیا د بغاوتونو د له منځه وړلو له پاره یې د کرمانیا دامیر سره سوله وکړه . اودهغه د لور سره یې نکاح هم وکړه. ددې ترڅنګ یې د هنګرۍ دپادشاه هونیاډي سره هم ددرې کالو له پاره سوله وکړه ، ددې سولې له امله تر درې کالو پورې د شمالي اروپا څخه کوم ځانګړي ګوانښ نه و پاته. همدا راز هغه دموریا په لور یو ځواکمن فوځ ور ولیږه تر څو د شهنشاه ورور چې هلته یې حکمراني کوله د قسطنطنی د کومک څخه منه کړي ، ددې کارونو څخه دفراغت وروسته یې د ابناې فاسفورس په اروپایی برخه کې دقسطنطنیې څخه نژدې پنځه میله لرې واټن کې دیوې سترې فوځي کلا په جوړولو پیل کړل. دده نه مخته سلطان بایزید یلدرم هم د ابنای فاسفورس په اروپایی برخه کې یوه فوځي کلا جوړه کړې وه. خو سلطان محمد خان د اسیایی ساحل تر مخه د ابنایی فاسفورس په اروپایی برخه کې دویمه ستره فوځي کلا جوړول غوښتل ځکه د قسطنطنیې ښار هم په همدې ساحل باندې پروت و .

ابناې فاسفورس هم په خپل جوړښت کې ډیره عجیبه ده. په حقیقت کې داسیا او اروپا دوه لویې وچې د اوبو دسمندر په واسطه جداکیږي څو لکه کاله پخوا د وچې دا ټوټې په اوبو کې دلمبا په واسطه یو بل ته ډیرې سره را

(c) ketabton.com: The Digital Library

نژدې شوې د ی ،دا وچې یو له بله سره دومره را نزدې شوې چې په منځ کې یې د ابناې فاسفورس د اوبو یو کوچنۍ توټه پاته شوه. البته د شمال په لوري دا لویې توټې یو له بل سره یوځاې شوي دي. چې دې برخې ته یې اروپاې روسیه ویل کیږي. د فاسفورس ابنا د اوبو یوه لاره ده چې اروپا او اسیا په خپلو منځو کې سره جدا کوي او دیوې پټۍ په څیر ددواړو لویو وچو ترمنځ تیریږي. خو ددې دواړو په سر کې سمندر پروت دې ، په یوه سر کې یې د پروت سمندر نوم « توره بحیره » او په بل سر کې یې د سمندر نوم « د مارمورا بحر» دې. د مارمورا د بحر له اړخه چې کوم سمندر پیلیږی هغه ځاې ته « دردانیال» ویل کیږي. همدا دردانیال دې چې د پیړیو پیړیو راهیسې د شرق او غرب د یرغلګرانو د بحري جهازونو د تیریدو لاره ده.

هماغه و چې سلطان د ابنایې فاسفورس په اروپایې ساحل کې هم یوه ستره جنګي کلا تعمیر کړه، قسطنطین ددې کلا د جوړیدو پر خلاف احتجاج وکړ خو سلطان دهغه په احتجاج باندې هیڅ غوږ و نه ګراوه. دکلا د تعمیر په وخت کې عثماني عسکرو د څو کسو دهقانانو سره جنګ جګړه هم وکړه چې دیوه کوچني جنګ شکل یې ځانته و نیوه. اوپه دې جنګ کې ددواړو اړخونو څخه څو کسان هم ووژل شول. خو قسطنطین په دې پوهیدلې و چې دا ټول هر څه د قسطنطنیې د نیولو له پاره ترسره کیږي ، هغه په قسطنطنیې باندې د حملې د ویرې د ښار پاتکونه و تړل. او تر څنګ یې د ترکي عسکرو څخه د شکایت له پاره سلطان ته یو هیئت هم ور ولیږه. خو سلطان محمد ددې شکایت ځواب د جنګ په اعلان باندې ورکړ. اوس نو بازنطینی سلطنت د خپل مرګ اوژوند داخری پریکړې منتظر شو. د سلطان محمد خان ارادو دا څرګندوله چې دا ځل به هغه په هیڅ توګه شهنشاه ته ښښنه نه کوي ،په حقیقت کې سلطان دا احساس کړې وه چې تر هغې چې قسطنطنیه فتح نه شي نو اسلامي سلطنت مکمل کیدې نه شي. ځکه چې د قسطنطنیې سوبه د سیدالانبیاء نبي کریم صلی الله علیه وسلم یوه غوښتنه وه ، اوسلطان غوښتل چې خپل عسکري ژوند په قسطنطنیه باندې د بریالۍ حملې څخه پیل کړي ، په دې خاطر یې د هر ډول انتظاماتو څارنه پخپله کوله. هغه خپل ستر اهنګر « اربان» را وباله اوپه قسطنطنیې باندې د حملې له پاره یې ورته د یوه ستر توپ د جوړولو حکم وکړ. داسې توپ چې د قسطنطنیې د دیوالونو دراپرزولو کار په ډیره ښه توګه تر سره کړی. د اربان په ذهن کې دپخوا څخه دهمداسې یوه توپ د جوړولو انځور موجود و. هغه سلطان ته وویل:

« درونده سلطانه ! زه داسې یوتوپ جوړولې شم چې په هغې کې څلویښت بالښته (دیرش انچه یا دوه نیم فټه) ستره د بارودو ګوله اینبول کیدې او د هغې څخه ویشتل کیدې شي ،دا توپ به د قدو قامت له اړخه ډیر ستر وي په دې خاطر به دا توپ د اوسپنې په ځاې د پتیل څخه جوړیږي.» (عثماني دولت)

سلطان د اربان د توپ انځور ډیر زیات وستایه. او هغه ته یې دهغې د جوړولو اجازه ورکړه. دوسلې د تیارولو له پاره سلطان محمد خان خپل مشهور جنرالان « احمد کدک پاشا» او محمود پاشا و ټاکل. ددې تر څنګ هغه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

برق په څیر د تیز جوړونکو معمارانو یوه ډله د قسطنطنیی په اروپایی ساحل باندې کښته کړله تر څو هغوې د قسطنطنیی څخه پنځه میله لري واټن کې ، د فاسفورس په ابناء باندې یوه زبردسته جنګي کلا جوړه کړي. ددې ډلې مشری یی هم د مصلح الدین اغا په څیر داعمار په فن کې یو تاریخ جوړونکي شخصیت ته ورکړه . هغه هم په ډیره کمه موده یعني څلورو میاشتو کې « د رومیلا» په نوم دا کلا تعمیر کړه. اوس نو د فاسفورس د ابنا دواړو غاړو ته دمسلمانانو ولکه کیدونکې وه . ددې کلا د تعمیر د تکمیل سره سم ددوو شنو او شادابه ساحالونو تر منځ اتلس میله پراخه غځیدلې دغه نیلګونه پټی یعني (د فاسفورس ابناء) باندې د مسلمانانو ولکه راتله. درومیلي د کلا څخه د قسطنطنیی د « برج غلاطه » سیمه په څرګنده تر سترګو کیده. له یوه اړخه سلطان د رومیلي د کلا د تعمیر له پاره د مصلح الدین اغا په مشری یو ستره ډله قسطنطنیې ته ولیږله ،خو دبله اړخه قاسم بن هشام دقسطنطنیی د پټو رازونو او عسکري معلوماتو د لاسته راوړو له پاره هم ددې ستر ښار په لور ور روان شوې و. تر څنګ یی سلطان دموریا په لور هم یو ستر او قوي ځواک ته د تللو حکم کړې و.

پخپله سلطان محمد خان د اغا حسن ، احمد کدک پاشا او محمود پاشا په څیر سالارانو سره یو ځاې د یوه مضبوط او ناقابل تسخیر فوځ د جوړښت له پاره شپه او ورځ کار پیل کړ. په هر ولایت کې یی د نوي عسکرو د استخدام له پاره مراکز جوړ کړل. دهر ولایت حکمران ته « بیلربیګ » ویل کیده. بیګ اوپاشا یو څیر الفاظ و ، دهغو سردارانو د نیزې په سر کې به چې آس د لکی په څیر د ویښتانو یوه ګنډه موجوده وه نو هغه ته به یی بیګ یا پاشا ویلې. یو «بیلربیګ » یا دکوم ولایت پاشا به هغه څوک و چې د نیزې په سر کې به یی دآس دلکی د اخري ویښتانو د ګنډې په څیر څه ورنښلول شوې و. دا خلک به دهغو جاګیرونو سردارن هم و چې د فوځي خدماتو په بدل کې به ورته ورکول کیدل ددې جاګیرونو خلک به بیا د جنګ په وخت کې دخپلو خپلو سردارانو د بیرغونو لاندې تلل ، علم یابیرغ ته په عربي ژبه کې «سنجق» ویل کیږی ، هلته به دهرې سیمې بیل بیل سنجق یا بیرغ و نوپه دې خاطر به ډیرو خلکو ولایتونو او سیمو ته سنجق ویلې. د هر سنجق «بیګ » یعني « بیلربیګ » د فوځي بیرغ لاندې به دهغه د لاس لاندې کسان راټولیدل ، دهر بیګ ډله به د څلور سوه آس سپرو څخه کمه نه وه.

سلطان ددې سترې حملې د ترسره کولو له پاره دخپلو اروپایی ملکیتونو څخه هم د یوه لک فوځونو د تیارولو حکم ورکړ. د فوځی ډلو څخه پرته ددوې سره رضا کاره(دخپلې خوښې) مجاهدین هم ملګري کیدل. دوې به په هر جنګ کې خپل خدمات را وړاندې کول اوبیا به یی د جنګ د غنیمتونو څخه خپله برخه اخسته ، خو ددې دواړو فوځونو څخه اخوا « د ینې چري» د ځوانانو فوځ ډیر په شان اوشوکت کې و ، چې مشري یی اغا حسن کوله. که له یوه اړخه د اغاحسن په څیر یو متقی ، میړنې اوبهادر انسان د سلطان له پاره یو ستر نعمت و خو دبله اړخه ورته « احمد کدک پاشا او محمود پاشا » په څیر د ولایتي فوځونو تکړه او تجربه لرونکي جنریلان هم د نعمت څخه کم نه و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغښتليو سمندري فوځونو د جوړښت له پاره سلطان هم د ستري اوځواکمني بحريې د جوړولو حکم کړې و او دا يې هم حکم کړې و چې ددې بحري ځواکونو د جهازونو شميره بايد د يوسل او اتيا څخه لږه نه وی ،پدې ډله کې کوچنۍ کشتۍ ، چې د پخوا څخه دعثماني فوځ په بحريه کې يې کارکاوه ، نه وی شاملې .

سلطان محمد خان يو باتور او د ډيرو ښو وړتياو وړ ځوان و . الله تعالې ورته ډيره ښه وړتيا او فکري ځواکمني ورکړې وه ..... هغه د « ايدين » په سيمه کې د ډيرو غوره استادانو څخه په ډيره چټکۍ سره علوم زده کړې و او دخپلې مورنۍ ژبې څخه اخوا به عربي ، فارسي ، عبراني ، لاطيني اويوناني ژبو باندې هم ښه پوهيده. سلطان محمد نه يوازې د نړۍ په تاريخ باندې ښه پوهه تر لاسه کړې وه بلکه دنړۍ په جغرافيه کې يې هم پوره پوره بلدتيا درلوده . هغه د لوړې کچې شاعر او خبرلوڅ و . سلطان محمد دخپل وخت د ستر عالم اوفقيه « ملاعبدالرحمن جامي » سره نيغ په نيغه نسبت درلود ، تر څنګ يې دهندوستان د « دخواجه جهان » په خدمت کې به هم تر ټولو نه مخته و . دسلطان د ولايتونو د فوځونو سالار « محمود پاشا » هم د عسکريت تر څنګ په شاعرۍ کې په ځآن پسې دويمګړې نه درلود.

په قسطنطنيې د حملې د پروګرام سره سم ، سلطان د « پلوټارک» په يوې ډيرې ژورې او تاريخې ليکنې چې د « يونان او روم » تر نامه لاندې يې کړې وه اوپه هغې کې د يونان اوروم په اړه د حالاتو پوره تفصيل موجود و ، په لوست پيل وکړ. هغه د « سکندراعظم قسطنطين اول » او « تهيوډوسيس» د ژوند حالات مطالعه کړل او د قسطنطنيې د اوږې ماضي په اسرارو يو غور او فکر وکړ.

په هغو وختو کې د دې سيمې حالات څه دا ډول وو . چې په کوچنۍ اسيا کې د کرمانيا امير په خوشالۍ سره راضی شوې و . په « البانيه » کې دسلطان محمد خان سره په يوه دسترخوان را لوې شوې «سکندربيګ » بيرته مرتد شوې و ، خو سلطان تر اوسه پورې دغه ضدي سکندر بيګ لا نه ځورولې . د« وليشيا» (ولاچه) مشر « ولاد» يو ظالم او کينه کښه انسان و اودظلم حد يې تر دې رسيدلې و چې د بنديانو په جسمونو کې به يې ميخونه ټک وهل او هغوې به يې له منځه وړل خو دومره همت يې نه درلود چې دسلطان په مقابلې کې سر را پورته کړي ، دسلطان په مقابل کې که چا سر راپورته کولې شو نو هغه يوازې دهنګرۍ پادشاه « هونياډي» و . خو سلطان د هغه سره ددرې کالو له پاره د سولې ټرون لاسليک کړې و . « هونياډي » دسلطان دپلار مرادخان ثاني په لاسو يوځل د ټرون د ماتولو خوند اخستې و ، په دې خاطريې د بل ټرون د ماتولو فکر هم نه شو کولې . اوس نو يوازې موريا داسې سيمه وه چې تر ې قسطنطنيې ته کومک رسيدلې شو . اوسلطان ددې سيمې دکنترولولو له پاره هم يو ستر ځواکمن فوځ استولې و .

د ټولو تيارېو د تکميلولو وروسته ، سلطان دخپلو درباريانو يوه وروستۍ غونډه را وبلله اوپه قسطنطنيې باندې يې داخري حملې کولو پلان ته اخري بڼه ورکړه . په دې غونډه کې هم سترو سترو سالارانو ، سردارانو ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحکومت وزیرانو او عمائیدینو ، ګډون درلود. دې غونډې درې ورځې دوام وکړ. سلطان د حملې کولو پلان ته داخري ښې د ورکولو وروسته دسلطنت له پاره هم څه نوي قوانین اوفرامین جاري کړل. د «ارخان» په زمانه کې د عثماني دولت لمړي وزیر « علاؤالدین» دفوځي اصلاحاتو په اړه قوانین جوړ کړې و ، چې د مراخان اول په زمانه کې پلې کړل شول. خو سلطان د سلطنت قانون په لیکلي توګه ترتیب کړ اودا قانون نامه د عثماني سلطنت عملي کړنلاره وګرزیده. سلطان د سلطنت د قانون د وړاندې کولو په وخت کې ، دخپلې وینا په دوران کې سلطنت دیوې خیمې سره تشبیه کړ او ویې ویل چې د سلطنت څلور ستنې دې چې دهغې څخه یې یوه :دسلطنت وزیران دې ، بله یې قاضیان ، دریم یې اداري سیستم (په دفترونو کې کارونکي) او څلورم یې دسلطنت خزانچي یا معتمد . هغه ددې خیمې دروازې ته د « باب عالي» نوم ورکړ چې همدا نوم د عثماني سلطنت تر اخري وختو پورې ژوندې پاته شو . هغه د سلطنت له پاره څلور وزیران و ټاکل چې مشری یې لمړي وزیر « صدراعظم » په غاړه درلوده . دهمدې سره به د سلطنت مهر موجود و او د سلطنت د ټولو امورو اعلي افسر ګڼل کیده، وزیر اعظم به هم د سلطان په خیر په خپل دفتر کې دربار را بللې شو.

د قاضیانو ډله به د علماو د ډلې څخه وه ، سلطان د اروپایی عدالتونو او همداراز داسیاي عدالت له پاره هم قاضیان و ټاکل. خواجه مفتي او قاضی به هم د مهمواو پوهو علماؤ د طبقې څخه ټاکل کیدل. سلطان د حل و عقد غونډې ته د « دیوان» نوم ورکړ ، خو ددیوان ددې وګړو شمیره یې ورزیاته کړه ، سلطان په خپل نوي قانون کې د « خارجي اغا» او « داخلي اغا» عهدي هم و ټاکلې. « خارجي اغا » دهغو حکامو څخه عبارت و چې د ولایتونو حکومتونه به یې په مخ بوتلل. خو « داخلي اغا» هغه وګړی و چې په دربار کې یې کار کاوه او ددربار مامورین و . سلطان د اغاګانو نورې عهدې هم جوړې کړې ، دبیلګې په توګه « کاپواغا» « د ګوره خواجه سراو رئیس» ، «قیزلر اغا» د (دحبشي خواجه سراو رئیس) ، «بوستانچي ماشي » (د باغبانانو افسر) « چاؤش باشي » (دحکومت د قاصدانو افسر) او ....

سلطان محمد خان د خپل حکومت په دوران کې خپله توجه دحکومت د قانون په پلې کولو او د ښوونې اوروزنې په لور را واړوله ، په پخوانیو وختوکې به ټولې رتبې مذهبي وې ، که څه هم په هغوې کې به یې نور علوم هم ور زیاتول ، خو ترکانو د سیاسي ښوونې او روزنې سره ډیره مینه درلوده او دې روزنې سلطنت ته ډیر ورډ او دکار خلک راپیدا کول. (مولانا شبلی).

دسلطان را غوښتل شوې غونډې درې ورځې دوام وکړ ، په دریمه ورځ سلطان د غوندی اخری وینا وکړه او ویې ویل:

« د سلطنت درنو اراکینو ! الحمدلله ، دالله تعالي په فضل اوکرم سره مونږ دسلطنت نظام ، دملت دعلماؤ او دسلطنت دعمائیدینو په مشوره د پخوا په نسبت په ښه توګه را جوړ کړې دې ، اوس نومونږ په پوره ډاډ سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه فاتح لښکر یوه برخه ګرزیدې شو چې دهغې په اړه رسول کریم صلی الله علیه وسلم په دې دنیا کې د مغفرت اوښښې زیرې ورکړې دې.

دعثماني سلطنت ځان ځارونکو سپه سالارانو !

دهغه وخته چې رومي پادشاه « قسطنطین» په دریمه عیسوی پیړۍ کې عیسوي مذهب قبول کړې اوهمدا ښاریی خپل پایتخت ګرزولې نو دهمغې ورځې وروسته یې نوم قسطنطنیه ګرزیدلې دې. خو دا ښار د ډیرې مودې راهیسې دبازنطینی سلطنت او عیسوي مذهب دواړو ډیر مهم مرکز و.

د سیدنا انس رضی الله عنه ترور ، ام حرام بنت ملحان رضی الله عنها ، درسول الله صلی الله علیه وسلم رضاعي خور وه. یوه ورځ رسول الله صلی الله علیه وسلم دهغې په کور کې ویده شوې و . ناڅاپه رابیداره شو نو په مبارکه خوله یې خندا وه. سیدې ام حرام تړې دخندا علت و پوښته ، نوهغه صلی الله علیه وسلم ورته وفرمایل....

« ما ته په خوب کې د امت هغه خلک و ښوول شول چې د جهاد له پاره د سمندر په څپو داسې سفر کوي لکه څنګ چې پادشاه په تخت ناست وي..»

سیدي ام حرام ورته عرض وکړ چې...یا رسول الله ! ماته دعا وکړه چې ما هم الله تعالې دهمغو خلکو په ډله کې شامله کړي. رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته دعا وکړه. اوبیرته ویده شو ، د لږڅه ځنډ نه وروسته یو ځل بیا رابیداره شو ، بیا یې مخ مبارک دخوشحالۍ نه ځلیده ، سیدی ام حرام تړې یو ځل بیا دخوشحالۍ په اړه وپوښتل. نوهغه صلی الله علیه وسلم ورته وفرمایل:....« زما د امت د هغه لمړي لښکرپه اړه چې دروم د قیصر د ښار « قسطنطنیی» د نیولو له پاره جهاد کوي دمغفرت زیرې راکړل شو. سیدي ام حرام تړې یو ځل بیا ددعا غوښتنه وکړه ....خو هغه صلی الله علیه وسلم ورته وفرمایل .... نه ! ته په هغه لمړي لښکر کې شامله شوې یې .....» (بخاري شریف)

د سلطنت درنو اراکینو !د رسول الله صلی الله علیه وسلم دغه دواړه زیرې داسې تکمیل شول چې د سیدنا عثمان رضی الله عنه د خلافت په وخت کې ، سیدنا معاویه رضی الله عنه په «قبرس» باندی حمله وکړه ، اودا داسلامي تاریخ لمړۍ بحري میشن و . په دې حمله کې سیدي ام حرام رضی الله عنها دخپل میړه سیدنا عباده بن صامت رضی الله عنه سره یو ځاې شریکه وه. دا جنګي میشن په دې خاطر بریالي و چې د قبرص خلکو دمسلمانانو سره سوله وکړه او کله چې مسلمانان بیرته ستنیدل نو سیدة ام حرام د آسه را پریوته اوهملته یې د شهادت لوړ مقام په برخه شو ، دا درسول الله صلی الله علیه وسلم لمړنی بشارت و چې تکمیل شو . دبشارت هغه بله برخه د قسطنطنیی د مجاهدینو پورې اړونده ده. همدا علت و چې په قسطنطنیه د جهاد کولو له پاره دسیدنا معاویه رضی الله عنه د خلافت په وخت کې یولښکر په قسطنطنیی باندی حمله وکړه ، او دهغه زوې « یزید » هم په حمله

(c) ketabton.com: The Digital Library

کونکي لښکر کي شامل و. په دې لښکر کي جید اوستر صحابی «سیدنا ابوایوب انصاري» رضی الله عنه هم شامل و. دا دمسلمانانو په واسطه د قسطنطنیی لمړنی محاصره وه چې تر ډیرې مودې پورې یی دوام وکړ. سیدنا ابوایوب انصاري رضی الله عنه د همدې محاصرې په جریان کي ناروغه شو او بیا هملته شهید شو اودهمدې ښار د ستر دیوال لاندې خاورو ته وسپارل شو. خو دغه لښکر و نه توانید قسطنطنیه فتحه کړي ، البته درسول الله صلی علیه وسلم د بشارت دویمه برخه هم تکمیل شوه.

د سلطنت درنو اراکینو ! په یاد لرئ چې دا یواځې بشارت نه دې بلکه د رسول الله صلی الله علیه وسلم یو حدیث هم دې چې په هغې کي یی یواځې د قسطنطنیی دخلکو خبره نه ده کړې بلکه ددې ښار د فتحه کونکو ته یی زیرې ورکړې دې.

سیدنا بشربن سحیم رضی الله عنه په یوه حدیث کي روایت کوي چې:

« تاسو به ضرور قسطنطنیه فتحه کوئ ، نوبیا به بهتر امیر هغه امیر وي او بهتر لښکر به همغه لښکر وي » (مسند امام احمد)

په دې اساس په دې حدیث کي دبیان کړل شوې نیکبختۍ د لاسته راوړو په خاطر ، ګڼ شمیر مسلمانو حکمرانانو په قسطنطنیی باندې د ولکې دکولو هڅې کړې دي چې په دې ډله کي سیدنا عمربن عبدالعزیز رحمة الله علیه ، هشام بن عبدالملک ، مهدی عباسي ، او خلیفه هارون الرشید....شامل دي. خوهیڅ یو یی دا ښار فتحه نه شو کړاې.

داسې بریښي چې عثماني سلطنت الله تعالې دهمدې له پاره قایم کړې دې چې داسې یو بابرکته لښکر جوړ کړي چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم ورته ډیره ښه اوغوره لښکر ویلې ، زما نیکه سلطان بایزید یلدرم په ۱۴۰۲ کال قسطنطنیه په پوره ځواک سره کلابنده کړه اونژدې و چې دا ښار سوبه کړي خو په همدې وخت کي ګوډ تیمور په کوچنۍ اسیا باندې یرغل وکړ اوپه دې توګه زما نیکه هم د قسطنطنیی کلابندي ماته کړه. دا پیښه د نن څخه نژدې پنځوس کاله مخته پیښه شوې ده. او ددربار یوشمیر پخوانیو اراکینو ته به اوس هم داپیښه په ذهن کي تازه وي. دهغې نه وروسته زما دپلرونو له ډلې څخه زما تر دروند پلار پورې ټولو ددې ښار د نیولو له پاره ناکامه هڅې کړې دي.

دسلطنت درنو اراکینو ! نن مونږ هم په همغه لښکر کي د ورګډیدو سعادت تر لاسه کوو چې قیام یی زمونږ د هوډ او ارادو پورې تړلې دي. «قسطنطنیه» په یوه داسې ځاې کي پرته ده چې تر څو چې فتحه نه شي اسلامي سلطنت تکمیل ته نه شي رسیدلې. اوزه ډاډمن یم چې په کومه ورځ دا پخواني ښار فتحه اوولکه کړل شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نودهغې وروسته به بل کوم قیصر راپیدا نه شی. ځکه چې رسول الله صلی الله علیه وسلم په دې اړه فرمایلی دي چې:

« اذا هلک قیصر ، فلاقیصر بعده... کله چې قیصر هلاک کړل شي نوبیا به بل کوم قیصر راپیدا نه شي»

«السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته»

دا د سلطنت دغې اوږدې غونډې ته دسلطان محمد خان اختتامي وینا وه ، د دربار حاضرین د سلطان ددې علم اوپوهې څخه ډیر اغیزمن شوي و ، ځکه هغوې هیڅ هیله نه درلوده چې دوه ځلې ناکامه پادشاه او نوې ځوان سلطان به دومره ستر عالم او پوه ګرزیدلې وي.

دا و سلطان محمد خان ، چې اوس یې ددنیا د ستر ښار «قسطنطنیی» د فتحه کولو له پاره ملا تړلې وه. دنړۍ تاریخ بدلیدونکې و او دمسلمانانو د فتوحاتو د تکمیل تر څنګ د اروپا دیبا راپاڅیدو نوې دوران پیلیدونکې و.

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

طلایی بشکر

مقدسه پلاره ! په دومره لږ وخت کې ستا ملګرتیا دخپل ځان له پاره نیکبختي ګڼم. زه د تیرو پنځه ویشتو کلو راهیسې دلته کشتۍ چلوم..... او په خپل ژوند کې مې دسترو سترو راهبانو خبرې اوریدلې دي خو له تاسره به مې دغه سفر د ټول ژوند یو یادګار اوسي.....»

دا دهغه زوړ ملاح اواز و چې قاسم بن هشام یې له ځانه سره د «ابنای فاسفورس» اروپایی ساحل ته روان کړې و. قاسم د څو ورځو راهیسې په سفر کې مصروف و ، هغه د«اورنه» څخه ځانته را روان شوي و. او د ابنای فاسفورس په اسیایی ساحل کې د سلطان بایزید یلدرم له اړخه د جوړې شوی «انا ضول» فوځي کلا ترمخه دهمدې ابنا اروپایی ساحل ته ورته. هغه د عیسایی راهبانو کالي اغوستې و اوپه غاړه کې یی طلاې صلیب را ځوړند و ترڅنګ یی د عیسي علیه السلام د انځور په څیر یو انځور هم د یوه طلاې زنځیر سره یو ځاې را ځړولې و ، په سر یی د پادریانو خولۍ او په بدن یی ستره چپنه پرته وه. قاسم یو ډیر هوښیار جاسوس و همدا علت و چې هغه په ډیر بریالیتوب سره خپل ځان بدل کړې و. خو دحیرانتیا خبره دا وه چې قاسم دغربي اروپا د پادریانو په څیر لباس اغوستې و چې د رومن کتولیک د مذهب سره یی تړاو درلود،او مرکز یی په روم کې د «پاپای روم»د ریاست لاندې کار کاوه ، د رومن کتولیک مذهب د عیسویانو د لاطینی ډلې مذهب و. اودا ډله د غربي اروپا نه علاوه د هنګري او دبالقان د غرونو په یو شمیر سیمو کې اوسیدله. ددې برعکس د عیسویانو پخوانۍ فرقه «دي هولي ارتهودکس چرچ» و چې مرکزی ښار یی قسطنطنیه و. او دې ډلې ته یی دعیسویت یوناني ډله ویله. تر دې وخته پورې پروټسټ عیسوی فرقه لا نه وه پیدا شوې او دپروټست فرقې د جرمن نژاده بنسټ اینبوونکې چې د «مارټن لوټر» دسیمې په «ایزګبن» کې یی لا دپیداکیدو له پاره دیرش کاله واټن موجود و ،منځته نه وه راغلې.

د فاسفورس ابناء چې دقاسم کشتۍ یی په نیلګونه اوبو کې څپې وهلې ، د اتلس میله لرې سمندري پټۍ نوم دې. ددې ابناء په شمالي برخه کې «توره بحیره» او جنوبي سر کې یی «بحر مارمورا» پروت دې. همداراز یی په شرقي سر کې د اسیا او په غربي برخه کې یی د اروپا ..... دوه ستر لوې وچې پرتې دې. ددې دواړو سترو وچو تر منځه د ابنای فاسفورس د پلنوالي ډیره برخه د بحر مارمورا په لورځي ،چې ټول پلنوالي یی دری نیم میله دې او تر ټولو کوچنې پلنوالي یی د توري بحیرې په لور ورځي چې ټول پلنوالی یی اته سوه ګزه دې. او ژور والی یی په مختلفو ځایو کې دڅلویښتو ګزو څخه تر دوه دیرش ګزو پورې اندازه شوې دې. قاسم په ډیر کم وخت کې د ملاح څخه ډیر زیات معلومات تر لاسه کړل. هغه په کشتۍ کې ناست و او د ابناې فاسفورس په داخل کې یی د عثماني فوځونو د کشتیو تګ راتګ څاره. هغه ته د ابناء په اسیایی ساحل باندې د عظیم فارس د هیبت ناکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکمران «کسري» په خیمو کې پراته هغه بې پناه فوځ تر سترګو شو چې د روم قیصر ته یې پرلپسې ماتې ورکړې وې او هغه یې په قسطنطنیه کې کلابندی ته مجبور کړې و . خوبیا د قران کریم هغه حیرانونکې وړاند وینې پوره شوې چې په کې یې ویلي وو چې رومیان به ډیر ژر د مغلوبیدو نه وروسته بیرته غالبیږي، اوبیا دکسرا فوځونه ددې ځایه و تښتیدل.... هغه ته په یوه ډیر لرې ځاې کې ..... ډیر لرې ځاې کې دکوچنیو کوچنیو ښارونو نښې نښانې تر سترګو شوې نو د هغه ملاح نه یې وپوښتل.

« هغه وویله ..... هغه څه دي ؟ ..... داسې ډاګیزیږي چې ددې ځایه څلور پنځه میله لرې کوم ښار اباد شوې دې. اودهمغې په خاطر د یسوع مسیح دین ژوندې دې ، خداوند دې هغه د هرې بلا او افت نه خوندي وساتي. ته خو د « رومه » پادری یې ، ته خو زمونږ چرچ نه منې .....همداسې ده که نه ؟»

دغه زوړ ملاح هم دعیسویانو د دواړو ډلو په اړه معلومات درلودل.

« نه داسې کومه خبره نه شته. قسطنطنیه خو د «یسوع مسیح» د رسولانو ښار دي....زه هم دعا کوم چې خداوند دې دا ښار په خوندي لاسو کې ورکړی...»

دقاسم دخبرو په اوریدو ملاح ټکان وخوړ او د کومې نا معلومه خطرې د احساسیدو په اساس یې رنګ تک ژیړ وګرزید . « دا ته څه وایی ؟ په محفوظولاسونو کې ددعا کول خو د شهنشاه په حق کې نه دي ،ځکه چې ټول پوهیږي چې زمونږ دقیصر لاسونه محفوظ اوخوندي لاسونه نه دی. داسې اوریدل کیږي چې د مسلمانانو نوې سلطان په قسطنطنیه باندې حمله کونکې دي.»

د ملاح په خبرو قاسم ډیر ولړزید. ځکه هغه ته یو نا څاپه خپل حیثیت ور په یاد شو چې هغه یو جاسوس دي ، په دې خاطر په ارام کیناست. خو هغه په دې حیران و چې دسلطان دحملې خبر څنګه او په څه ډول دلته تر دې ځایه را ورسید. هغه د ملاح څخه د نورو پوښتنو کولو هڅه وکړه او ورته یې وویل:

« لیکن دا خو ډیر خطرناکه خبر دي ،.... اوریدل مې دي چې دمسلمانانو نوې سلطان ډیر میړنې او جنګجو انسان دي.»

«هو !.... هغه دلته ددې ځاې تر مخه د قسطنطنیې څخه پنځه میله لرې،د جنوب لورې ته د یوې سترې جنګې کلا د جوړولو کار پیل کړې دي. نن سبا چې زمونږ د ابناء څخه اروپایی جهازونه تیریږي نو د ویرې احساس کوي ، زه داسې انګیرم چې کوم خطرناک جنګ کیدونکې دي. ګوره مقدسه پلاره !څومره وینې به و بهیږي ، ددواړو خواو څخه به څومره انسانان ووژل شی ،په داسې حال کې چې یسوع مسیح د امن او محبت پیغمبر و .»

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوړ ملاح په ډيرې غمژنې لهجې سره دا خبرې کولې ، قاسم ته داسې ډاګيزه شوه لکه چې ملاح د خپل مذهب څخه بيزاره شوې وي اويا د خپلو مذهبي مشرانو څخه بيزاره شوې وي، لږ څه وروسته قاسم د ملاح څخه بيا وپوښتل:

« نوبيا د سلطاني حملې پر خلاف شهنشاه هم کوم تدبير نيولې دې دې او که څنګه ؟»

« شهنشاه به د څه تدبير په اړه فکر وکړي ؟ اوس خو په قسطنطنيه کې داسې کوم وګړي نه دې پاته شوې چې دخوندې پاته کيدو په اړه فکر وکړي ، خلک وايي چې قيصر په خپله سلطان دخپل ځان په خلاف را پا څولې دې .....زه وايم چې دداسې کارکولو اړتيا څه وه ؟ زوړ ملاح همداسې وړيده خو څه خاص ورته معلوم نه و .»

د قاسم له پاره دا سفر ډير په زړه پورې و ، په ابنا کې يو يا دوه نورې کشتۍ هم روانې وې ، هغه يوځل بيا دخيالاتو په نړۍ کې ورک شو ،هغه ته د قسطنطنيه په ديوالونو د عثماني توپونو د ګولیو د لګيدو نندارە تر سترګو کيده او د « طرابيبه » د خليج به غاړه يې د عربي نسل د آس د ځغلولو هوا په سرکې ګرزيدله. د لږ ځنډ وروسته کشتۍ ساحل ته را ورسيده. دقسطنطنيې په زمکې د کيوتو سره سم دهغه په زړه کې ډيرې عجيبې اوغريبې هيلې را تازه شوې. په دې ساحل باندې څو نورې کشتۍ هم دخپلو مسافريونوله پاره لنګرونه اچولې و . قاسم داسې و انګيرله چې دا د ماهيانو د نيونکو کوم کلې دې چې دساحل تر مخه د اينځرو د ونو په منځ کې خپور پروت و . هوا لا تر اوسه پورې سړه وه او د سمندر څپو تر اسوه هم د تيروشوو يخنيو يخې څپې را ليږلې. د شنو او شادابو غرونو په اساس د « طرابيه خليج» ټوله سيمه يخه ګرزيدلې وه او ګرمي په کې ډيره کمه او دلږ وخت له پاره به محسوسيدله

دماسپښين وخت و ، کله چې قاسم د «پاسفورس » په اروپايې ساحل کې د همدې ماهی نيونکو دکلي سره يو ځاې دکشتۍ څخه کښته شو. هغه د ماهی نيونکو کوچنيان او بچي د همدې ساحل په غاړو د لوبو په حال کې کتل ، اوس نو دې ميله لرې دهغه چې اړخته د قسطنطنيې ښار پروت و اوښی لورې ته يې د « دتورې بحيرې » اوږده غاړه وه چې د باسفورس په لورې ور غځيدلې وه. هغه د باسفورس په اروپايی ساحل باندې و درید او دهمغه ځايه د بايزيد يلدرم په لاسو جوړه شوې د « انا ضولي» جنګي کلا وکتله. هغه ته دا ډاګيزه شوې وه چې دهمدې کلا څخه لږ مخته سلطان محمد هم يوه ستره جنګي کلا جوړول غواړي. هغه د خپل ساحل څلورو خواو ته و کتل خو هغه ته داسې معلومه شوه چې هغه لا تر اوسه د کلا د جوړښت له پاره د ټاکل شوې ځاې څخه ډير لرې دې. په حقيقت کې د سلطان محمد له اړخه په دې ځاې کې د جنګي سترې کلا جوړول د ميړانې نه ډک کارو. ځکه دا د دښمن سيمه وه او په ځانګړې توګه دغه سيمه چې هغه پرې اوس ولاړ و د يوناني عسکرو په ولکه کې وه. که څه هم دا عسکر د قسطنطين د حکم لاندې و خو د خپلو عاداتو او رواجونو له مخې ډير بداخلاقه او بدکړچاره و . که چيرې قاسم غوښتلې ددې ځايه قسطنطنيې ته ولاړ شي نو بايد ددې ځايه يې د شمال لورې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې میله واټن سفر کړې وې . خو بیا هم هغه په دې خاطر قسطنطنیی ته و نه رسید چې دهمغې لورې نه د قسطنطنیی د دیوال سره یو ځای د « ابنای فاسفورس » یوبل شاخ را وتلې و . دا د سمندري اوبو نرې او ډوب شاخ و چې ورته یو مستطیلې خلیج هم ویل کیده چې د فاسفورس غربي لورې ېې د وچې سره یوځای کوله . اود ښکر په څیر شکل یی درلود. یو چا دقسطنطنیی د دیوال څخه د لمر خاته په وخت کې دا ښکر کتلې و اودا یی مشاهده کړې و چې دلمر دختلو په وخت کې د سمندر د اوبو رنګ طلاېې بریښې نو په دې اساس یی ورته « طلاېی ښکر » یا « ګولډن هارن » ووایه چې بیا په فارسي ژبه یی د « شاخ زرین » اوپه پښتو کې ېې ورته د « طلایي ښکر » نوم ورکړ. دا د ښار د جنوبي غاړې سره یو ځای تر ډیره پورې د شا لورې ته ورځي ، په دې اساس دغه مثلث ، ښار ددوو غاړو څخه دسمندر په منځ کې را نغاړي.

دریمه او یواځنۍ لورې یی د وچې سره نښلي ، خو هغې لورې ته یوپه بل پسې دیوالونه جوړ کړل شوي دي.

قاسم تر ډیره وخته پورې د قسطنطنیی په لور سترګې اړولې وې او ورکتل یی. هغه ته له دې ځایه « برج غلاطه » د یوه میخ د څوکې په څیر راوتلې تر سترګو شو . لږه شیبه وروسته دماهیی نیونکو کوچنیانو د قاسم په لور رامنډې کړې او ورته را نزدې شول. دا ټول عیسوی کوچنیان و او د عیسوي راهبانو کالي یی په بنه توګه پیژندل . هغوې د مقدس پلار ، مقدس پلار په نامه ورته ناړې وهلې اودقاسم تر څنګ راټول شول. قاسم غوښتل قسطنطنیی ته د ور رسیدو تر مخه د خپلو عسکرو او معمارانو لټون وکړي اودهغوې کار تر سترګو تیر کړي. په دې خاطر یی دهمدې ماهی نیونکو په کلي کې د تم کیدو پریکړه وکړه . هغه په خپل څنګ کې دراټولو شوو کوچنیانو سره د یوه پادري پلار په څیر سلوک وکړ ، دا کوچنیان که څه هم خیرن او چټل و خو بیا هم دخپل رنګ او خوې له اړخه پاک یوناني معلومیدل. دا ماهي نیونکې هم په اصل کې د یونانیانو له نسله و . قاسم د خپل سامان څخه کوچنیانو ته دخوراک څښاک څه سامانونه راواخستل او ور یی کړل نو د کوچنیانو مینه د قاسم سره نوره هم زیاته شوه . اوس نو هغوې د قاسم هره خبره په پوره مینه منله . قاسم د یوه تیز او چالاکه کوچني څخه وپوښتل:

« څنګه زویه ! دلته نژدې څه عسکر راغلي دي..... کیدې شي چې هغوې غیر ملکي عسکر وي... ایا ته پوهیږې چې هغوې به کومې لورې ته پراته وی..؟»

« هو ! د هغوې په سرونو پګړۍ دې او تورې یی راتاوې شوې شانته دي ....لکه » دې کوچني دخپل لاس په اشاري سره د مسلمانانو د هلالي تورې شکل جوړ کړ او قاسم ته یی وښود. دقاسم په مخ خوشحالي را څرګنده شوه . هغه په دې پوه شوې و چې د سلطان عسکر په همدې ساحل دکلا د جوړولو له پاره را رسیدلي دي ، په دې وخت کې قاسم غوښتل لږ څه نور هم وپوښتي چې دوو نورو کوچنیانو په ډیره بې صبرۍ سره په یو وار په خبرو پیل وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« هو ! هغوي دخپلو ځانو سره ډير زيات سامانونه هم راوړی دي...هغوي هغه لوري ته دي » دې کوچنيانو د تورې بحيرې د ساحل په لور اشاره وکړه ، دې کوچنيانو قاسم ته دا ډاګيزه کړه چې د پګړۍ لرونکو سپاهيانو او يونانی عسکرو تر منځه کله کله ټکه ټوکه هم کيږی ، قاسم ډاډمن شوی و چې د کلا د جوړولو د کار مشر « مصلح الدين اغا» خپل کار پيل کړې دي ، قاسم د کوچنيانو سره د څه نورو خبرو وروسته وويل:

« راځئ چې ستاسې کلي ته ورشو . زه به تاسې ته د يسوع قصه وکړم»

کوچنيانو دخوشحالی نه ټوپونه کړل ، او دقاسم نه مخته مخته يی منډې وهلې . اوس قاسم د ماهي نيونکو کلي ته ور روان و . دا يو کوچنې کلي و چې د کورنيو شمير يی د ديرشو اويا پنځه ديرشو څخه نه ډيريده . دهغوي نارينه دخپلو جالونو سره يو ځای د سمندر دفاسفورس په ابناء کې تر لرې لرې پورې تر سترګو کيدل ، لمر په پوره ځواک سره په سر ولاړ و ، ښځې په خپلو کورونو کې په پخلي او خوراک په تيارولو کې مصروف وې. خو نجونې بيرون د ساحل په غاړه په ګرمی کې په لوبو کې را لتاړې وې. يو شمير پيغلې هلته په لمر کې دنورو ځانته ناستې وې او خپل وينښتان يی را سپړلي و او په هغوي کې يی په څه لټولوباندې اخته وې ، هغوي يو دبل سره مرسته هم کوله او پخپلو منځو کې به يی په ډيره وړه وړه خبره په زوره زوره خندل. خو کله چې دې پيغلو قاسم وکوت نو خندا ګانې يی و درولې او سمدلاسه دهغه ځايه ولاړې شوې او وريدې، لوبې کونکو نجونو هم ورمنډې کړې او د پادري په لور راغلې. د قاسم قدوقامت او سره اوسپينه څيره د ماهي نيونکو پيغلو له پاره دحيرانتيا سبب وګرزيده ځکه هغوي دومره نيک اوښايسته راهب په خپل ژوند کې د لمړی ځل له پاره کوت. هغوي مقدس پلار ته سلام وکړ اوسرونه يی ټيټ کړل او دخپلو ځانو سره مسکئ شوې. قاسم د پيغلو نجونو په احساساتو کې دخپل ځان له پاره د ستاينې احساس وکوت.اوپه ډيره معصومه اوراهبانه توګه يی وويل:

« بچيانو ! سلامتې اوسئ ! د اوږده عمر خاوندانې شئ ، او يو دبل سره مينه کوئ ، ځکه چې خداوند يسوع مسيح محبت او مينه خوښوي»

دمحبت دلفظ په اوريدو سره پيغلې په خپلو منځو کې سره و پسيدې ، په دې وخت کې يوې تيزې او چالاکه پيغلې د قاسم څخه سمدلاسه وپوښتل. « پلاره ! ايا تا محبت کړې دي ؟... کله ، دکوم چا سره ؟»

هو ! ما د ټول انسانيت سره محبت کړې دي ، زما په زړه کې د محبت او مينې پرته نور څه نه شته . ... بچيانو ! زما په زړه کې د محبت پرته نور څه نه شته. له تاسو سره هم..»

د قاسم دخبرو په دې اخري ټکو باندې يوې شرمناکه او حياناکه پيغلې د لمړي ځل له پاره خپلې سترګې راپورته کړې او هغه يی پرې وکوت. کله چې د قاسم سترګې په هغې پيغلې ور ونښتې نو دا يی احساس کړه چې دا پيغله

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نورو پيغلو څخه بلکل مختلفه ده. قاسم لا تر اوسه په همدې ځآې ولاړ و چې يو زوړ ماهي نيونکې چې په اوږو يې دماهيانو د نيولو سامان ايښې و هغې لورې ته راغې. دې پيغلې وويل:

« سردار را روان دې»

نجونې ټولې يوې لورې ته شوې او ودريدې. د ماهيانو د نيونکو سردار قاسم ته را نژدې شو او قاسم ته يې په پوره ادب سره ښه راغلاست ووايه . « مقدسه پلاره ! دلته زمونږ دې کلي ته په راتګ سره تا مونږ ته ډير زيات عزت رابښلې دې. دلته ډير کم ستاسې په څير خلک راځي. ځکه چې مونږ ماهي نيونکې يو که څنګه ؟ په همدې خاطر مونږ دلته دخپلو ځانو له پاره د يوې جونپړې څخه چرچ جوړ کړې دې. ته راځه ! ستا په راتګ سره به دې چرچ ته د لمړي ځل له پاره کوم مقدس راهب ور ننوځي»

قاسم دغې زوړ سردار ته د مقدسو پلارانو په څير درنښت ورکړ او ورسره روان شو.

تر مانښامه پورې ټول کلي په همدې کې بوخت و چې دغه مقدس پلار به زمونږ سره تر ډيرې مودې پورې پاته شي . قاسم په دې نه پوهيده چې د دې کلي خلک ورسره دومره مينه اومحبت لري اودومره ښه استقبال يې کوي. هغه داسې انګيرله چې ماهي نيونکې چې په ريښتونې توګه د کليسا سره تړلي دي نودهغه په رومن کتوليک کيدو به نا خوښه شي. هغه د رومن کتوليک کالي د يوه بل کار له پاره اغوستي و . خو کله چې ماهي نيونکو ته ډاګيزه شوه چې « فادر» د روما څخه راغلې دې نو هغوې نور هم خوشحاله شول.

هغوې نالوستې غيرمذهبي خلک و . تر څنګ ې د مذهبي ډلو ټپلو په اړه يې هم ډير معلومات نه درلود. په دې اساس دلته د څو ورځو له پاره د قاسم پاته کيدل کوم ستونزمن کار نه و . په همدې خاطر هغه د ماهي نيونکو په کلي کې دپاته کيدو پريکړه وکړه تر څو ددې ځايه د قسطنطنيې د سمندر په اړه پوره معلومات تر لاسه کړي اوسلطان پرې خبر کړي. هغه غوښتل دهمدې ځآيه قسطنطنيې ته ولاړ شي. خو ددې ځايه هغه ته د قسطنطنيې په لور د تللو له پاره د « ګولډن هارن» څخه د يوې کشتۍ په واسطه تيريدل ور په غاړه و . او که چيرې غوښتل يې چې د وچې له لارې قسطنطنيې ته ور ننوځي نو بيا به د « طلاي ښکر » دپاسه تيريده او د « سينټ رومانس » ددروازې څخه به ورننوته.

خو قاسم هملته د ماهي نيونکو په کلي کې پاته شو ، هغه شرمناکه اوحياناکه پيغله ددې کلي د سردار لور وه چې «روزس» نومېده. نورو نجونو به ورته «روزي» ويله. د کلي هلکانواو نجونو د قاسم څخه د انجيل درس پيل کړ. او ټول د قاسم په محبت کې را ونښتل. روزی په دې پوهيده چې قاسم يو راهب دې او هيڅکله به هم واده و نه کړي. خوبيا به يې هم د قاسم په کتلو ، خداې پوهيږي ، چې څه څه خوبونه کتل. هغه به خوبونه کتل چې د هغې دخوبونو شهزاده به يوه ورځ نه يوه ورځ د هغه د اخستلو له پاره دې لورې ته راځی ، خو هغې هيڅکله هم دا فکر نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

و کړې چې دخوبونو شهزاده به یې د یوه راهب په کالیو کې راځي، هغه به ټوله ورځ په یوه یا بله بهانه د قاسم په خدمت کې وه. ساده ، معصومه اوحیاناکې دغې پیغلې په همغه دریمه ورځ خپل زړه په قاسم باندې ایښې و او قاسم ته به یې ویل:

« پلاره ! ته په دې عمر کې د یوه راهب په کالیو کې بلکل ښه نه ښکاري. ته باید یوه ښه عسکر وواسې.»

قاسم به ورته خندل ، هغې معصومې پیغلې ته څه معلوم وه چې په هغه چا یې چې زړه ایښې دې هغه په حقیقت کې یو تکړه سپاهي او عسکر دې. قاسم د خپل راتګ په دویمه ورځ د باسفورس د ساحل د « طلایی ښکر » په اړه معلومات ترلاسه کړي و، هغه د جنوب لورې ته هم ورغلې و او دلرې څخه یې د « مصلح الدین اغا » معماران د جنګي کلا د ابادولو په کارونوکې بوخت کتلی و. د اپریل د میاشتې تر اخره پورې د کلا بنسټونه را پورته کړل شوي و. سلطان دې کلا ته د « رومیلي» نوم ورکړې و.

اوس نو قاسم غوښتل ددې طلاې ښکر پوره پوره جایزه واخلي ، په حقیقت کې هغه غوښتل هغه زنځیر له نژدې څخه وویني چې دطلاې ښکر په خوله کې یې په سمندر کې را ځړولې و.

ګولډن هارن یا طلاې ښکر په حقیقت کې یو کوچنې خلیج و چې دقسطنطنیې د دیوالونو تر څنګ غځیدلې و. دا کوچنې شانته خلیج د ابناې فاسفورس څخه ووت اوپه اروپایی ساحل کې ور داخلیده. په عامه توګه کوچنې جهازونه او کشتۍ به چې په ابنا کې تللې په همدې خلیج کې به هم ور داخلیدې. د ګولډن هارن لورې ته به د قسطنطنیې اروپایی تجارت ترسره کیده. په همدې لورې د ښار یوه بله دروازه هم وه چې دخلیج لور ې ته پرانستل کیده. دهمدې خلیج په څنډو دښار د ساتنې له پاره د اوسپنې یو ډیر ستر زنځیر داسې ټرل شوې و چې په عامو حالاتو کې به هغه خلاصول کیده او په سمندر کې به را ځوړندیده. خو کله به چې دګولډن هارن څخه کشتۍ بندول کیدې نوزنځیر به یې را ښکود او دروازه به یې بنده کړه. دا چې ولې دهمغه لمړیو ورځو څخه کوم حمله کونکي قسطنطنیه نه شوه نیولې علت یې همدا زنځیر و چې دهغوې مخه به یې نیوله، اوس قاسم غوښتل دا زنځیر له نژدې وویني.

نن دماهي نیونکو په کلې کې دهغه پنځمه ورځ وه ، او همدا نن سهار داسې یوه پیښه منځته راغله چې قاسم ته یې ټکان ورکړ. نن سهار وختي د یوناني قیصري فوځیانو یوه ډله دماهي نیونکو دې کلې ته راغله ،کله چې سپاهیان خبر شول چې دې کلي ته نوې راهب راغلې دې نود لیدلو له پاره یې ورغلل. خو کله یې چې د قاسم په مذهبی کالیو سترګې و ننښتې نو پښه نیولی شول. دهغوې مشر چې کله دقاسم په چپنه د پاپاې روم نښه وکتله نو د قاسم څخه یې وپوښتل:

« مقدسه پلاره ! دا څه دي ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم دهغه په خبره کومه اندیښنه را ډاګیزه نه کړه اوپه ډیره بې پرواهۍ سره یې وویل: « دا دستر پلار، پوپ له ارڅه راکړل شوې نښه ده.»

خو کله چې قاسم په ځواب کې ددې ډلې د سالار خبره واوریده نوحیران پاته شو. دې سالار وویل:

« ګوره صاحبه !...اوس وخت راغلې دې چې درومن کتولیک د مذهب پادري د یوناني مذهب په سیمه کې ازاد ګرزیږي ، دا ټوله د شهنشاه کمزورتیا ده. شهنشاه خو غواړي چې ددواړو مذهبونو خلک سره را نزدې شی خو ګورئ چې مونږ یونانیان به هیڅکله هم داخبره و نه منو ..»

په حقیقت کې د قاسم حیرانتیا په خپل ځاې سهي وه. ځکه هغه د شهنشاه د کوښښونو څخه خبر نه و. حقیقت دادې چې قیصر دهمغه وخته راهیسې متوجه شوې و چې دعثماني فوځ څو کسه سپاهیان د ابنای فاسفورس په اروپایی ساحل باندې را ښکته شوې و. اوشهنشاه دهمغې ورځې را په دیخوا د قسطنطنیی د ساتنې له پاره لاس و پښې وهل پیل کړې و. دهغه ښار ددیوالونو مرمت یې پیل کړې و اوپه ښار کې یې خلکو ته د ډیر زیات خوراک څښاک د شیانو د راټولولو او جمع کولو هدایت کړې و.

ددې وروسته یې د غربي هیوادونو څخه د مرستې کولو غوښتنه کړې وه او د ټولې اروپا د مرستو دتر لاسه کولو له پاره یې د روم د کلیسا ټولې غوښتنې منلې وې. او یوناني کلیسا یې د رومي کلیسا تر کنترول لاندې د راوړلو له پاره ژور فکر پیل کړې و. د شهنشاه د هڅو څخه اوس د قسطنطنیه په چرچونو کې هم د رومن کتولیک راهبان تر سترګو کیدل. په حقیت کې دا د قیصر پوه او درک و ، هغه غوښتل دعیسویانو ددوو ډلو تر منځه اتفاق او اتحاد را پیدا کړي، لا تر دې وخته پورې دعیسویانو د «پروټسټنټ» ډله نه وه را پیدا شوې ، دعیسویانو یوې ډلې د روما چرچ مانه او بلې ډلې د «یوناني کلیسا » هدایت ته غاړه ایښوده. د رومن کتولیک مشري پوپ یا پاپای اعظم کوله او د قسطنطنیی مذهبي مرکز «ایا صوفیا» بشپ اعظم ته «بطریق اعظم» ویل کیده.

دسلطان محمد خان د حملې داوریدو وروسته قسطنطین د روما پوپ ته لیکلي و چې .... اوس وخت راغلې دي.... اوس وخت راغلې دې چې مونږ خپل مذهبي اختلافات له منځه یوسو او ټول متحد شو او د مسلمانانو مقابله وکړو. زه ستاسې عقاید په خوشحالۍ سره منم او همتاسې د « ایاصوفیا» دمشر په څیر منلو ته تیار یم..... همدا علت دې چې ددواړو ډلو ترمنځه د تلو راتلو له پاره وړاندیز کوم. ترڅو دا راولاړ شوې واټن له منځه ولاړ شي.

قاسم ته په دې اړه کوم معلومات نه و په دې اساس یې کله چې د یوناني ډلې دمشر خبرې واوریدې نو حیران پاته شوې و. هغه ترې په ډیر تعجب سره و پوښتل چې « دا ته څه وایی ؟ ایا شهنشاه دواړه کلیساګانې سره را یوځاې کوي ؟ دا خو ډیره ښه خبره ده ، زه خو وایم چې ټول انسانان سره را یوځاې کړل شی»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم درواغ ویلي و . حال داچې هغه ددواړو کلیساګانو د اتحاد او یووالي څخه خوشحاله نه و ، هغه د رومن کتولیک کالي په دې خاطر اغوستې و چې د کافرانوو تر منځ دغه نفاق نور هم ورزیات کړي ، تر څو د کفارو دواړه ډلې د حملې په وخت کې یو دبل سره بسپنه و نه شی کولې. خو د ډلې سالار ډیره عجیبه خبره کړې وه ، ددې خبرې څخه دا مقصد اخستل کیده چې قسطنطین په مکمله توګه خپل ځان دحملې له پاره تیاروي. قاسم فکر وکړ چې دا خو ډیره ضروري اطلاع ده ، او دې ته اړتیا ده چې سلطان ترې به مکمله توګه خبر کړل شي ، هغه په همدې فکر کې ډوب و چې سالار ورته یو ځل بیا وویلې.

« مقدسه پلاره ! ته خو پوهیږې چې یونانیان مرګ خوښوي خو د خپلې عقیدې او مذهب بدلون نه خوښوي ،په دې خاطر به ته ووینې چې دا اتحاد به نه بریالی کیږي. تر خو تر اوسه زمونږ میلمه یی. ځکه چې قسطنطین تاسې ته زمونږ هیواد ته د راتلو بلنه درکړې ده. خو ډیر ژر به د رومن کتولیک پادري زمونږ دمیلمستیا نه لاس په سرشي . په دې خاطر غوره ده چې ته دباران د راتلو تر مخه دخپل ځان له پاره د خوندی ځاې د راپیدا کیدو په فکر کې شې.»

د یوناني عسکرې ډلې سالار همدومره وویلې او بیا دخپلې ډلې سره بیرته ستون شو ، خو د ماهی نیونکو د کلي ټول لوې او واړه چې اوس د فادر سره ډیر اشنا شوی و دقاسم په شاوخوا کې په زوړندو شونډو او غمژنو مخونو سره ولاړ و .

دا د نن سهار پینښه وه خو نوره پاته ورځ د معمول په مطابق تیره شوه. هغه ټوله ورځ په همدې فکر کې ډوب و چې څه ډول د نوې تعمیریدونکې «رومیلي کلا » پورې « مصلح الدین اغا» ته ځان ور ورسوي او دهغه په لاسو سلطان محمد ته دا خبر ور ورسوي چې د عیسویانو دواړه ډلې په نژدې کې سره را یوځاې کیږي. هغه غوښتل نن د مانښام نه وروسته د «رومیلي کلا » ته ولاړ شی. هغه په همدې فکرونو کې ډوب و چې د غټو سترګو خاونده «روزي» یی څنګ ته راغله او په څنګ کی یی و دریده. روزي ډیره غمژنه وه ، ځکه چې نن سهار د رومي فوځونو سالار د ټولو خلکو تر مخه د ځوان راهب څخه پوښتنې ګرویزنې کړې وې. هغه ته د سپاهیانو دا کړچار د سپکاوي ډک ښکاره شوې و . اوبیا هغې د یونانیانو ددې ډلې د سالار څخه ډیره کرکه هم کوله ، ځکه دا هغه څوک و چې په ځنګل کې یی روزی د لاسه نیولې وه ، نو که چیرې هغه وخت د روزي ملګرو شور و غلمغال نه وې کړې نو روزي به دهمدې بداخلاقه سالار په لاسو بې عصمته شوې وې. روزي دا سالار دیوه کاله راهیسې په دې سیمه کې کوت ، دهغه نوم « مقرون» و اود قسطنطین د ساحلې فوځي چونې خارونکې و.

نن سهار هم ، کله چې مقرون د ماهی نیونکو کلي ته را ننوت نو نیت همدا و چې دغه ښایسته او حسینه پیغله په خپل دام کې را و ننبلوي. خو کلي ته د رانوتلو سره سم « باقو ماهي نیونکي» هغه ته ددغه نوی ځواب راهب په اړه معلومات ورکړل. باقو هغه ته داهم ډاګیزه کړه چې د سردار لور دهمدې ځوان راهب په شاوخوا کې چکر

(c) ketabton.com: The Digital Library

وهي، باقو پخپله د روزي په اړه ښه آند نه درلود. خو د سردار تر مخه يې هيڅ نه شو ويلاې. پخپله روزي هم دهغه د بدبويه کاليو او وجود څخه کرکه او نفرت کاوه. دهغه اوږده اوږده ويښتان ، چې د څو مياشتو خاورو او خټو کې ککړ پاته شوی، دهغه دسترګو تر مخ را ځړيدلی و . دهغه دښې سترګې څخه به ټول وخت اوبه تلې ، د همدې سترګې تر مخه را ځړيدلې ويښتانو دا سترګه په ناروغتيا ککړه کړې وه. ددې نه اخوا هغه په يوې پښه ګوډ هم و ، ګويا دهغه شخصيت په خپله د روزي له پاره د کرکې نه ډک و . باقو به د سردار د ويرې روزی ته څه نه شو ويلاې. او که نه ، که وس يې کيدې نو يوه لحظه به يې هم روزی نه وې پرې ايښې. خو کله چې دغه ځوان راهب کلي ته راغې نو روزی هم ورسره مينه پيدا کړه. باقو ددې خبرې زغم نه درلود . هغه تر پنځه ورځو پورې د مار په څير تاويده را تاويده. خو په سبا يې په ذهن کې يوه لاره راپيدا شوه، په دې اساس د يوناني فوځونو سالار مقرون ته ورغې او هغه ته يې د دې نوي راهب او د راهب او روزي تر منځ د محبت په اړه خبره وکړه. همدا علت و چې هغه نن سهار وختی دخپلو عسکرو سره دغه کلی ته راغې ، مقرون هم د تير يوه کاله راهيسې د سردار په لور روزي باندې سترګې ښخې کړې وې. روزي د ډير ساعت خاموشۍ وروسته قاسم ته د هولې فادر په نامه ورغږ کړ.

« نن چې له تاسره څه سلوک وشو مونږ د کلي خلک ټول پرې ډير زيات خفه شوی يو. په اصل کې دغه کس چې د يوناني ډلې سالار و ډير زيات بدطينته انسان دې ، نن چې هغه له تاسره کومه بدکلامي وکړه ، هغه ستا په خاطر نه وه بلکه زما په خاطر وه.»

قاسم د لمړي ځل له پاره د روزی په لور وکتل او په لږ څه حيرانتيا سره يې ورته وويل:

« څه مطلب ؟.... څنګه ستا په خاطر ؟ ايا ته هغه د پخوا څخه پيژنې ؟»

« هو !....ددې نوم مقرون دې. ددې لوړې د فوځې څوکيو څارونکې ، هغه يوځل زه په ځنګله کې له لاسه و نيولم ، خو دخداې شکر و چې زما ملګرو شور وغلمغال جوړ کړ. نوموړی ټوله ورځ په همدې ځنګلونه کې ګرځې را ګرځې. ماته مې پلار ويل چې نن سبا څو کسه مسلمان سپاهيان راغلي دي ، په دې خاطر مقرون د پاګل او ليونې په څير منډې رامنډې وهي.»

قاسم د روزی خبرې په دير غور سره واوريدې. اوس چې کله هم روزي دهغه سره خبرې کولې نو د فادر لفظ به يې خامخا وايه. قاسم دهغې په سترګو کې د محبت پيغام لوستې و خو هغه دلته دمحبت کولو له پاره نه و راغلې. په دې خاطر هغه هڅه کوله چې د روزي په غټو غټو سترګو کې دغورزيدو نه ځان و ساتي.

مانبام را نزدی کيدونکې و ، او دتيارو د خپريدو سره سم هغه د «روميلې کلا » په لور تلل غوښتل ، دې ماهي نيونکو دهمغه لمړۍ ورځې څخه قاسم ته يو ډير ښه آس ورکړې و ، تر څو هغه د مقدس کتاب د تعليم له پاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاوخوا کلیو او باندو ته په اسانۍ سره تګ راتګ وکړ اې شي. قاسم د تللو دمخه په ډیره عجیبه توګه روزي ته وویل:

« روزي !...زه د ټولو دپاره مقدس پلار یم خو ستا له پاره نه یم ، زما په زړه کې ستا له پاره عزت د یوه دوست دعزت په څیر دي. زه دغه پاس کلي ته د یوه ضرورت په خاطر ورځم ، خو ماته ستا دبسپنې له پاره اړتیا ده.»

د روزي له پاره ددې ځوان راهب خبرې بلکل نوې او په زړه پورې وې. هغه یوواړي په هواکې په الوتو شوه. دقاسم خبرو دهغې په غوږو کې ، معلومه نه ده چې څه ور رسولی و. دهغې مخ د شرم څخه د ګلنار په څیر و ګرزید دهغې په سترګو کې حیرانتیا وه ، خوبیا یی هم په زوره زوره سر وخوځاوه اوقاسم ته یی دخپل تعاون په اړه ډاډ ورکړ. خو تري ویی پوښتل:

« زما ځان هم ستا له پاره حاضر دي. ته حکم وکړه چې زه باید څه وکړم ؟»

« ته یواځې همدومره وکړه چې زما چیرې د تللو ،اوبیرته راستنیدو اویا ددې ځایه د غیر حاضرۍ په اړه هیچاته څه مه وایه.»

روزي د یوې لمحې له پاره فکر وکړ او بیا یی سمدلاسه وویل: « ته اندیښنه مه کوه. ستا نه وروسته به هیچاته دا معلومات و نه شي چې ته چیرې یی. زه به ټول هر څه کنترول کړم.»

« خو څنګه ؟ ته به څه کوې ؟»

« داټول ماته پریږده ، ته بې فکره اوسه او د خپل کار پسې دې ورشه»

کله چې سیوري تیاره شول نو قاسم د خپل اس په شا کیناست او د انځرو په ونو کې غایب شو. هغه خپل آس د ابناې فاسفورس د ساحل په غاړو بوت. اوبیا یی د رومیلي دکلا په لور مخ کړ او آس یی پسې و ځغلاوه. د لږځنډ نه وروسته آس دهوا سره خبرې کولې ، د ورمیلي کلا ددې ځایه په پوره واټن کې جوړیده. خو قاسم غوښتل په ډیر کم وخت کې تر مصلح الدین اغا پورې خپل راپور ور ورسوي اوبیرته دغه کلي ته راستون شي. هغه هلته د تللو دمخه د روزي څخه ټوله لاره پوښتلې وه ، هغه ته دا هم ډاګیزه وه چې په لاره کې به د یوناني عسکرو سره لاس په لاس کیږي ، په دې اساس یی خپل ځان پوره تیار کړې او وتلې و. اوس نو هغه دخپل آس په څټ کې ور پروت و اودهغې هوا څخه یی، چې د آس د ځغاستې په واسطه پرې لګیده ، ځان خوندي کاوه، کله چې دخپل وخت سره سم د رومیلي کلا ته ور ورسید نو دآس واګې یی دتمکیدو له پاره راکش کړې ، هغه ډاډمن چې همدلته چیرې په کوم ځاې کې به دعثماني فوځ کوم سپاهي د یوه هوښیاره زمري په څیر په پهره بوخت وي. اوس نو هغه دآس په مزله مخته روان و. هغه ته دا اندازه معلومه وه چې رومیلي کلا همدلته چیرې تعمیریږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دشپې په تیارو کې هغه تعمیر نه شو کتلای. په دې خاطر په ډیره محتاطه توګه مخته روان و. یوځل پخوا د ورځې په رڼا کې هغه د رومیلي کلا د کتلو له پاره راغلې و خو په هغه وخت کې یې د لویی لارې ستر واټن وهلی و خو نن هغه په کم وخت او په پټه دې ځای ته راغلې و ، همدا علت وچې هغه د ساحل تر څنګ د انځیر په ونو کې پټه لاره خپله کړې وه. هغه په فکر کې ډوب و چې مخته یې د خلکو د خبرو زوګ را پیدا شو. اوبیا لږ څه وروسته یې د مسلمانو سپاهیانو یوه ډله تر مخ ولاړه وه. دې ترکي عسکرو قاسم په خپله محاصره کې واخست. دهغوې په لاسو کې لوڅې توري وې او هغوې خپله محاصره را تنګوله او قاسم ته را نژدې کیدل ، قاسم خپل مخ په یوه دستمال کې را نغښتلې و اوهغه دخپلې توري د راویستلو پرته دترکانو دفوځ سردار ته کتل. لږ وروسته قاسم په خبرو کې لمړیوالې وکړ او ویی ویل:

«السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته !..... الحمد لله زه دمسلمانو سپاهیانو له ډلې څخه یم ..... تاسې ما « انجنیر مصلح الدین اغا» ته د کتلو له پاره یوسئ.»

د قاسم په خبرو د عسکرو خولې وازې پاته شوې ، بیا یې سالار را مخته شو او دقاسم څخه یې وپوښتل: ته څوک یې ؟او د مصلح الدین اغا سره څه کار لرې ؟

قاسم ته داسې ډاګیزه شوه چې دغه پوښتونکې پخپله مصلح الدین اغا دې. ځکه قاسم دهغه سره یوځل په اورنه کې کتلې و ، هغوې به کله کله دسلطان به دربار کې هم یو ځای کیناستل. قاسم بیا هم دخپل مخ څخه پرده لرې نه کړه بلکه مصلح الدین اغا ته یې وویل:

« زه ستا دوست یم او تاته د یوه مهم پیغام د ورسولو له پاره راغلې یم... ته ما ښه پیژنې خو زه به تاته خپل مخ په ځانته ځای کې و ښایم.»

مصلح الدین اغا ته د قاسم اواز اشنا شانته معلوم شو خو هغه یې پوره و نه پیژانده. خپلو سپاهیانو ته یې یوې لورې ته دکیدو اشاره ورکړه ، ترکي عسکر هم یوې لورې ته شول او و دریدل ، په دې وخت کې قاسم د مصلح الدین اغا تر مخه د خپل مخ څخه پرده لرې کړه او ویی ویل:

« ډیر ښه شول چې ته ماته همدلته تر لاسه شوې. دا یو پیغام باید سلطان ته ژر تر ژره ورسیږي ، او ماته ستا څخه پرته بله لاره نه وه چې دا پیغام مې پرې لیږلې وې.

مصلح الدین اغا قاسم ډیر ښه پیژندلې و. هغه د خوشحالۍ نه چغې کړې او دقاسم قاسم نوم یې اخسته. خو قاسم ورته په شونډو لاس کیښود او د چپ کیدو مشوره یې ورکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« زه ډیر کم وخت لرم. ته زما دکار په اهمیت باندې پوهیږې. زه سمدلاسه ددې ځایه بیرته ستنیږم. ته تر سلطانه پورې دا پیغام ور ورسوه چې د عیسویانو ددواړو ډلو تر منځه اتحاد راغلې دې او د روم پاپا دقسطنطنیې د بسپنې له پاره ملاتړ اعلان کړې دې په دې خاطر هغه باید د غربی اروپا په لور حتمي توجه وکړي.

مصلح الدین اغا د قاسم پیغام په ډیر غور اودقت سره واورید او تر سلطانه پورې یې دهغې د وروسولو ژمنه هم ورسره وکړه ، اوس نو دقاسم له پاره په دې ځاې کې ددې نه زیات تم کیدل مناسب نه و . هغه غوښتل سمدلاسه بیرته ستون شي ، په دې خاطر یې دمصلح الدین څخه اجازه واخسته اوپه همغه لاره چې راغلې و دهمغې په تیارو کې پټ او بیرته ستون شو ، مصلح الدین اغا او دهغه سره یوځاې عسکر په خپل ځاې حیران دریان ولاړ و او د شپې ددغه مسافر لاره یې تر ډیره پورې کتله.

قاسم چې په کوم رفتار سره راغلې و په همغه رفتار بیرته لکه د مرغه په څیر الوت اوروان و . خوپه یوځاې کې یې یو ناڅاپه د خپل آس واګې رابنکودې. ځکه دهغه تر مخه په ناڅاپي توګه د یوناني فوځیانو یوه ډله را ووتله . په دې ډله کې یواځې پنځه عسکر و . دوې د قاسم په لاره کې لکه د دیوال په شکل و دریدل او د قاسم د تیښتې ټولې لارې یې و تړلې. دیوناني عسکرو په لاسو کې تیزې تیرې لوڅې تورې وې چې په تیاره کې د ورایه ځلیدې. دوې د قاسم تر مخه په یوه لیکه کې ولاړ و . قاسم هم یوه اوږده ساه واخسته او خپله توره یې دتیکې څخه را وویسته. ددې پنځو یوناني سپاهیانو څخه یې یوه چې ښې لورې ته ولاړ و دقاسم څخه په غوریدونکي اواز سره وپوښتل:

« ته څوک یې ؟ او په دې وخت کې له کومه ځایه را ځې ؟ »

قاسم نه غوښتل ددوې تر مخه خپل ځان د یوه راهب په څیر را څرګند کړي. په همدې خاطر یې دماهي نیونکو په څیر لهجه خپله کړه او دوې ته یې وویل:

« ماهي نیونکي یم ، محترما !د خپلې یوې ورکې شوې تورې د لټون په خاطر وتلې وم ، راباندې ناوخته شو ، خو پیدا مې نه کړه او اوس بیرته خپل کلي ته روان یم.»

خو قاسم ته دې درواغو نجات ورنه کړ ، ځکه چې یوه یوناني عسکر هغه پیژندلې و ، په اسانۍ سره دهغه دپیژندلو یو علت داو چې هغه همدا نن سهار هغه د مقرون سره یو ځاې درومي راهب په کالیو کې کتلې و. په دې اساس هغه عسکر په ډیر قهر سره په داسې حال کې چې خپله توره یې په لاسو کې لوبوله ، قاسم ته وویل چې « ته درواغ وایې ،ماته وپیژندلې ، ته ماهي نیونکي نه یې. بلکه ته همغه رومي راهب یې چې همدا نن سهار یې زمونږ سالار په اړه مونږ ته خبر راکړې.....ته به زمونږ سره ځې ، ته اوس زمونږ دځارنې لاندې یې.....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو قاسم خپل ځان په تلک کې ګیر وکوت. دهغه راز رابرښ شوې و ، او ددې عسکرو سره یو ځاې مقرون ته په ورتلو سره دهغه وژل سل په سلو کې پیښیدل. په دې اساس قاسم خپله توره را وویسته او په یوه ځل یې په هغو پنځو باندې را کیښودل. ډیر وخت شوې و چې هغه ته دخپلو متو د ازمیښت له پاره زمینه نه وه برابره شوې ، هغه د یوه وړې زمري په څیر په یوناني فوځیانو باندې حمله وکړه او دهغوې د شمیرې د ډیرښت د پروا کولو پرته یې پر هغوې یوې په بل پسې مرګونې ګذارونه پیل کړل ، دهغه توره د برق او تندر په څیر ددښمن په جسمونو باندې را پریوته. دشپې په تیارو کې د تورو یوله بل سره ټکر په فضا کې د اور بڅرکي پریښوول او د ټنګ او ټونګ اوازونه یې هم تر ډیره پورې تلل.

د قاسم د تورې د وهلو او د ددوو په ځاې د څلورو لاسونو په تیزۍ سره په خوزولو د یوناني عسکرو اوسان ور خطا شول ، خوبیا هم هغوې غوښتل قاسم را محاصره کړي خو هغوې په پرلپسې توګه د شرمناکه ناکامۍ سره مخکیدل. تر څنګ یې د قاسم تورې په یوه وخت کې دوه سپاهیان د زمکې خاورو ته ورسول ، او آسونه یې و تښتیدل. د خپلو دوو ملګرو په داسې وژل کیدو باندې دهغوې پاته درې عسکرو اوسان هم ورخطا شول خوقاسم هوډ کړې و چې دهغوې له ډلې څخه به یوکس هم ژوندې نه پریږدي. ځکه دې خلکو دقاسم اصلیت پیژندلې و په دې خاطر قاسم غوښتل دهغه د راز دا پیژندونکې باید ټول له منځه یوسي اوبیا کلی ته ستون شي. د قاسم توره یو ځل بیا د یوه بل عسکر په سر داسې راپریوته چې هغه یې دوه ټوټې کړ ، دپاته دوو عسکرو له پاره دا هیبت ناکه منظر د زغم وړ نه و ، په دې خاطر یې د تیښتې لاره ونیوله او دجګړې څخه یې دخپلو پښو د ویستلو له پاره خپلو اسونو ته پوندې ورکړې. دهغوې مخه د « ورمیلي کلا » په لور وه ، قاسم هم خپل آس دهغوې پسې کړ ، او د ځغلیدونکې آس د زین څخه یې ځان را کوږ کړ او د خپلې د غشو د خلطې څخه یې یو تیر را وویست اوهغه یې په کمان کې کیښود ، دا غشې د یوناني فوځي په ځاې دهغه په اس کې ور ننوت ، اس نا ارامه شو او یو خوا بلخوا یې منډې کړې او بیا یې په خپل ځان سپور کس په زمکه را وویشت. دغه یونانی عسکر پخپله هم د زخمې آس په شا خپل ځان دکنترول نه بیرون وکوت و او په دې ترتیب په زمکه راپریوت. خو د هغه بدبختي داوه چې دهغه یوه پښه د آس په رکاب کې نښتې پاته شوه ، دغه زخمې ځغلیدونکې نا ارامه آس د خپل راپریوتې مالک د پروا کولو پرته هغه په ځان پسې را ښکود او دننه ځنګل ته یوړ. د را پریوتې عسکر سر په زمکه د کانو سره ټکریده نو قاسم فکر وکړ چې هغه ژوندې نه شي پاته کیدې. په دې اساس هغه یوه لمحه هم تم ونه کړ اودهغه بل یوناني عسکر ترشا یې خپل آس ور وځغلاوه ، اوس نو هغه تښتیدلې عسکر یوکس و او هغه چې کومې لوري ته ور ته قاسم هم همغې لوري ته پسې ور روان و. خو پخوا له دې چې هغه قاسم ته په ګوتو ورشي ، رومیلي کلا ته په ورنژدې کیدو سره ترکي عسکرو هغه کتلې و ، د ترکانو د ساتونکو یوه ډله یې مخته ولاړه وه، کله چې یوناني عسکر خپل ځان د څلورو خواو څخه محصور وکوت نوسمدستی یې خپله توره و غورځوله اودخپل ژوندې پاته کیدو خیر یې وغوښت ، اوس نو دقاسم په څیر د یوه غیرتمنده جنګجو له پاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ضروري وه چې هغه ژوندې پريږدي. خو هغه د قاسم د راز څخه خبر شوې و. اودا خبره دهغه د ستر مقصد دترلاسه کولو په لاره کې زيانمنه ثابتيده. په دې خاطر قاسم د هغه د وژلو په ځاې مسلمانو سپاهيانو ته په لوړ اواز وويل چې: «دا يوناني عسکر دي..... سمدلاسه يې و نيسئ»

دمصلح الدين اغا ساتونکي مخته راغلل، او دغه يوناني عسکر يې په خپله محاصره کې واخست. قاسم دا هم نه غوښتل چې مسلمان عسکر دې د ماهی نيونکو په کلې کې دهغه ځاې ځيږي څخه خبر شي، هغه لږ څه فکر وکړاو بيا يې د مصلح الدين اغا په نوم غږ وکړ. خو مسلمانو ساتونکو هغه ته وويل چې دهغوې سردار اوس دهغو ې سره نه شته. دې مسلمانو ساتونکو قاسم دلته په دويم ځل کوت اوهغوې پيژندلې هم و، قاسم هغوې ته حکم وکړ چې دا بندي دې همغې ته ور حواله کړي او يا دې يې د راز د رابرښولو له ويرې سمدلاسه له منځه يوسي. ځکه دا کس د يوه ډير مهم راز څخه خبر شوې و. دقاسم د خبرې داوريدو سره سم يو ګرم مزاجه ترکي عسکر را مخته شو او ديوې لمحې د ځنډ پرته يې د يوناني عسکر په ګيډه کې خپله اوږده نيزه ور ننويسته، فضا کې يوه چيغه شوه اوپه دې توګه هغه يوناني عسکر دزمکې سره زمکه شو.

اوس نو قاسم يو ځل بيا دکلي په لور لکه د مرغه په څير الوت. هغه غوښتل چې ژر تر ژره خپل ځاې ته ځان ور سوي، همغه و چې دخپلو تلو څخه پوره يو ساعت وروسته قاسم بيرته د خپلې جونړې تر شا ولاړ و. هغه څو لمحې دمخه دخپله اسه راښکته شوې و او په پښو د خپل د اوسيدو ځاې په لور ور روان و. هغه ته دخپلې جونړې په کړکيو کې د رڼا ننبې تر سترګو شوې، هغه خپل آس هملته د خپلې جونړې تر څنګ په ونو بوټو کې و ټړه. اوپه خپله د اوسيدو د ځاې ددروازې په لور ورغې. خو ددروازې نه بيرون يې په تيارە کې څوک ناست وکوت..... خو لږه شيبه وروسته يې روزي پيژندلې وه..

قاسم بې له ځنډه د روزی خواته ورغې، روزی په خندانه توګه دهغه ښه راغلاست وکړ اوبيا يې په لږه شوخۍ سره ورته وويل:

«په جونړې کې دننه مقدس پلار په عبادت کې مصروف دې. هغه ماته دلته دکيناستو حکم کړې دې ترڅو څوک دننه ورتلو ته پرې نه ږدم، په دې خاطر تاسې دننه نه شئ ورتلاې...»

قاسم د روزي په خبرو د خندا نه شين شو او ددې حکمت په خپلولو سره يې د روزی ډيره ستاينه وکړه. بيا يې روزي ته وويل چې هلته د جونړې تر شا يې خپل آس ترلې دې، هغه بايد سمدلاسه دکلي د آسونو په اخور وترل شي.....روزي دحکم دتعميلولو له پاره سمدلاسه راپورته شوه، قاسم د روزی د نشتوالې نه په ګټې اخستو سره جونړې ته ننوت او خپل کالي يې بدل کړل، ځکه د جنګ په وخت کې دهغه کالي شکيدلې و اوپه ځينو ځايو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یی د وینې څاڅکې هم تر سترګو کیدل. قاسم خپل لباس بدل کړې و ، خو پخوا تر دې چې هغه دخپله مخه د سپاهیانو د وینو څاڅکې پاک کړي روزي پرې ناڅاپه را ننوتله اوقاسم ته یی وویل:

« ستا د تلو وروسته ،زما پلار ستا په اړه له ما پوښتلې و. او یو ځل هغه بدذات باقو هم ستا سره دکتلو له پاره راغلې و. خو ما هغوې دواړو ته ډاډ ورکړ او تم مې کړل.

« باقو؟ .....کوم باقو ؟»

خو روزي قاسم ته د ځواب ورکولو په ځاې تندې تریو کړ اود قاسم په مخ یی د وینو دداغونو په کتلو سره تړې وپوښتل:

« دا ....دا څه دي ؟ ... ستا په مخ باندې د وینو څاڅکې .... ولې .....دا څه در پیښ شوې دي ؟.... ته خو به نه یی زخمې شوې.....؟»

قاسم بې ځوابه شوې و او سمدلاسه یی لستونې راپورته کړ اودمخ څخه یی د وینو د څاڅکو دپاکولو هڅې پیل کړې. او ویی ویل: نه ، زه نه یم زخمې شوې ، بس په لاره کې یوڅو غلو راباندې حمله وکړه،اودهغوې سره مې تر لږه وخته پورې کشمکش درلود.»

قاسم نه غوښتل بله کومه بهانه جوړه کړي ، ځکه چې هغه ته معلومه وه چې سهار وختي به د یونانی عسکرو د مرګ خبر د ځنګل داور په څیر په ټوله سیمه کې خپریږي، خوروزي په حیرانونکو سترګو قاسم ته کتل ، قاسم د روزي دکتلو دانداز څخه په ویره کې شو. اوپه ډیر بیړه یی دروزي د کمزورتیا څخه د ګټې اخستو په خاطر هغې ته وویل:

« روزي ! ته دومره حسینه اوښایسته یی چې ماته په خپل دغه راهبانه ژوند باندې پښیمانتیا راځي. کاشکې چې زه راهب نه وې اویو عام انسان واې...»

دقاسم د لهجې دد غه حسرت په کتلو سره روزي هر څه له یاده وویستل.اودهغه ځوان عرب په سترګو کې همداسې ور ډوبه شوه. اوس نو قاسم روزي ته د تللو اجازه ورکړه تر څو هغه خپل په وینو ککړ کالي پریمنځلې شي.

روزي ولاړه ، اوقاسم د جنګ ټولې نښې نښانې له منځه یوړې. خو راتلونکې سهار د ټولې سیمې له پاره دقیامت په څیر ګرزیدلې و. د پنځه یوناني عسکرو د وژلو خبر د ابنای فاسفور س څخه نیولې ان د قسطنطنیی تر قصره پورې رسیدلې و . نن مقرون لکه دلیوني سپې په څیر په هر هر ځاې کې خوله اچوله. هغه په هرې پوستې باندې وګرزید او د ډیرو کلو او باندو اوسیدونکو ته یی اخطارونه اوګواښونه ورکړل. شهنشاه ته یی د خبر ورکولو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاره د خلکو یوه ځانګړې ډله ور واستوله او په خپله د یوې څلور سوه کسیزې عسکرۍ ډلې د برابرولو په هڅو کې بوخت شو. هغه غوښتل چې د رومیلي کلا د جوړولو کارکونکي مسلمانان له منځه یوسي.

د بلې اړخه انجنیر مصلح الدین اغا ته هم هره ګړۍ خبرونه ور رسیدل ، په همدې خاطر هغه خپل ټول عسکر او انجنیران را ټول کړل او ضروري لارښوونې یې ورته وکړې. نن د ماهي نیونکو په کلی کې هم ډیره بده ورځ وه. د هر کس په زړه کې د یوناني عسکرو د وژلو هیبت ناست و. یوازې روزې وه چې په ویره کې نه وه بلکه حیرانه وه. هغه په دې فکرونو کې ډوبه وه چې دهغه دخوبونو شهزاده یواځې ځوان او ښایسته رنګه نه دې بلکه جنګجو او میړنې هم دې ، هغه په دې خبره هم حیرانه وه چې څه ډول د کلیسا یو راهب دغسې یو میړنې شخص ګرزیدلې شي . دهمدې فکرونو په بنسټ د قاسم په اړه دهغې آند مشکوک شوې و . ځکه دغه نوي ځوان راهب په یوه شپه کې په ځانته ځان د یوناني عسکرو پنځه وسلوال کسان له منځه وړې و ، هغه په دې فکر کې وه چې هسې نه چې دې ځوان د رهبانیت لباس اغوستې وي ! خو دې فکرونو هغه د اندیښنو په ځاې د خوشحالۍ لورې ته ور وړله. ځکه هغې همدا غوښتل چې قاسم رهبانیت پریږدي او خپل عادي ژوند ته راوګرځي تر څو له دې سره واده وکړي. اوس چې کرار کرار روزی ته د قاسم د نه راهبیت په اړه یقین تر سترګو کیده نو تر څنګ یې په زړه کې خوشحالې احساسوله. خو ټول کلي په غم او مصیبت کې اخته و. یواځې روزې چې په دې خبرو یې فکر نه و خراب شوې. خو بیا یې هم فکر کاوه چې دغه نوي ځوان راهب ولې یوناني پنځه کسه فوځیان وژلې دي ؟ هغې غوښتل چې ددې راهب څخه پوښتنه وکړي خو له دې ویریده چې قاسم به دهغې څخه هسې نه چې قاسم تړې دا حقیقت پټ کړي او دخپلو درواغو په واسطه ددې زړه ورمات کړي.

لږ څه نور وخت هم په همدې توګه تیر شو ، دقسطنطنیې د قصر څخه دا حکم راغې چې مسلمان عسکر ښار ته را نژدې پرې نه ږدئ او نه ورسره جنګ جګړه وکړئ. خو مقرون دخپلو عسکرو په وژلو ډیر قهرجن و . هغه غوښتل چې په هره توګه چې شوني وي ددې پنځه یوناني عسکرو د وژلو بدله واخلي. هغه انتظار کاوه چې د شهنشاه د درباره به په دې اړه کوم حکم راځي اودهغې حکم سره سم به دغه یوموټي لږ مسلمانان د تیغه تیروي. دهغه څلور سوه سپاره ملګري هر وخت دهغه دحکم لاندې و. مقرون په خپله مرکزی قرارګاه کې منتظر او نا ارامه ناست و چې په باقو یې سترګې ولګیدې ، هغه ګوډ ګوډ کیده او دهغه لورې ته را روان و. معلومه نه ده چې مقرون ولې سمدلاسه ټکان وخوړ ،هغه د باقو څخه دکوم شبه او ناڅاپی خبر داوریدو هیله درلوده. هغه په خندانه توګه د باقو سره لاس ورکړ اودخپل ځان خواته یې کیناوه.

« وایه ! څنګه راغلې یې ؟ ... داسې بریښې چې کومه مهمه خبره دې راوړې ده .» مقرون ورته په ډیرې بې صبرۍ سره وویلې. باقو ورته په ځواب کې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« بلې ، هو ! ما یو خبر درکول غوښتل ، چې پرون مانښام دتیارو د خپریدونه وروسته ،زمونږ د کلي راهب په اس سپور شو او د «رومیلي کلا » په لور تللې و . اوبیا د یوه ساعت وروسته بیرته راستون شوې .»

د مقرون ته دا خبر دومره مهم ښکاره نه شو . او په لږ څه قهر سره یې وویل: « نوبیا څه وشول ؟... ایا د یوه راهب چیرته تګ راتګ منه دې ؟ هغه به ستاسې په خوا کې بل کوم کلي ته تللې و .»

« نه ! زمونږ د کلي راهب زمونږ په اړخ کې کوم کلي ته نه و ورغلې. هغه چیرې لرې تللې و ،زه په پوره یقین او ډاډ سره ویلې شم چې همدې راهب دغه یوناني عسکر ټول له منځه وړې دي.»

دباقو په خبرو مقرون را نیغ شو او کیناست. بیا یې په پوره شوق سره ترې و پوښتل چې:

« ستا ددې دومره پوخ یقین علت څه شې دې ؟»

« زه یې تاته علت وایم. ته زما خبره په ډیر غور سره واوره. پرون سهار ته زمونږ کلي ته راغلې وې او بیادې هلته دغه راهب متنبه کړ. دهغې دعکس العمل دکتلو له پاره زما سترګې ټوله ورځ په دغه راهب باندې ښښتې وې. خوکله چې مانښام شو نو ما وکتل چې راهب د روزي سره پټې خبرې کوې ، زما غوږونه ودریدل. د مانښامه وروسته راهب خپلې کوډلې ته ولاړ. او د کوډلې چراغ یې رون پریښود. لږه شیبه وروسته روزي راغله او د همدې کوډلې ترمخ یې زنګون وواهه او کیناسته. ما تندي ته ټک ورکړ ځکه چې ددوې دواړو ترمنځه دغه خبرې دغه ډول حرکت د معمول پر خلاف کار و . زه قصدا د همدې راهب دکوډلې په لور ورغلم ، هلته مې د روزي څخه وپوښتل چې مقدس پلار چیرې دې ؟ نو روزي ځواب راکړ چې مقدس پلار هلته په کوډله کې په عبادت کولو مصروف دې ، او هیڅاته اجازه نه شته چې کوډلې ته ور ننوځي. زما شک د روزي دخبرو سره نور هم زیات شو په دې خاطر مې پریکړه وکړه چې په کوم ډول د کوډلې دننه حالت و څارم. خو د کوډلې دروازه همغه لورې ته وه کومې کې چې روزي ناسته وه. بیا زما په ذهن کې یوه بله خبره راغله اوهغه دا چې : باید د آس داخور په لور ولاړ شم اود راهب آس وویني. نو زه هغه وخت ډیر حیران شوم چې هلته د آسونو په اخور د راهب آس نه و ترلې. زه دآس داخور نه را روان شوم اوپه یوه ډیر پټ ځاې کې کیناستم ، نژدې یو ساعت وروسته روزي په داسې حال کې چې د راهب آس یې د قیضې څخه نیولې و د آس داخور په لور راغله او آس یې هملته و تاړه او بیرته ولاړه. دهغې د تللو وروسته ما یوه رڼا را واخسته او د راهب د آس د کتلو له پاره هلته ورغلم ، نوهغه وخت ډیر زیات حیران شوم چې ومې کتل چې آس په خولو کې ډوب دې. او دهغې په زین او جسم باندې د وینو ښښې ښبانې دي. بیا ما ته دا ډاډ ترلاسه شو چې هرومرو راهب دکومې وینې تویونکې پیښې د تر سره کولو ورسته راستون شوې ،ما نن ټوله ورځ دهمدې خبرې څخه د خبرولو له پاره ستا دپیدا کیدو هڅې کولې ، خو ستا درک راته چا نه راکاوه. سالار صیب ! زه تاته په ډاډ سره وایم چې همدا راهب ستا د عسکرو اصلي قاتل دې. »

(c) ketabton.com: The Digital Library

د باقو د خبرو دمکملیدو سره سم مقرون سمدلاسه راپورته شو او دخپلې تورې په لاستې یې لاس کیښود او ویې ویل «که چیرې هغه ریښتیا هم قاتل وي نوزه به همدا اوس اوهمدا ګړۍ دهغه سر له تنې نه جدا کړم.»

مقرون په ډیر تینګ عزم سره دا خبره کوله. دهغه ددې عزم سره د باقو سترګې را خلاصې شوې ، مقرون د باد اوتوپان په څیر بیرون را ووت. اودخپله ځانه سره یې د پنځوسو عسکرو یوه ډله هم واخسته. لږه شیبه وروسته دغه ټول د ماهی نیونکو د کلي په لور الوتل.

د بله اړخه په کلي کې قاسم او روزي د کلي څخه لږ څه لرې د انځیرو د ونو په سیوري کې ناست و او په خپلومنځو کې یې خبرې کولې، نن روزي ډیره خوشحاله وه. ځکه نن هغې ته دخپلو خوبونو شهزاده ترلاسه شوې و. یو ډیر ښایسته ، د ښه قد و خال او جنګجو ځوان د هغې سره مینه کړې وه. حال دا چې قاس به څه ډول د روزی سره مینه او محبت کړې واې ؟ هغه خو لا دپخوا څخه دخپل یو ورک شوي محبت د قاتل ابوجعفر څخه د «مارسي» د پوښتنې له پاره دلته راغلې و خو هغه ته دهغې محبت څخه هم خپل مقصد اوپروګرام ډیر اهمیت درلود. اودهغه مقصد د قسطنطنیې د دفاعي نظام په اړه کره معلومات ترلاسه کول و. هغه خو روزي دخپل ځان سره ملګرې کړې وه تر څو د ماهی نیونکو په کلي کې یو څو شپې په ارامه تر سره کړي .... همداراز هغه د روزی سره د درواغو کومه ژمنه هم نه وه کړې. خو هغه ته دا په ډیره ښه توګه ډاګیزه شوې وه چې روزی اوس د هغه په اړه په غلطه انګیرنه کې را نښتې ده. هغه همدلته د روزي تر څنګ ناست و . په همدې فکر کې و چې د روزی کوچنۍ خور چې یولس یا دولس کلنه نجلۍ وه په ډیره تیزه منډه دوې ته را ورسیده. او دخپلې ساه د جوړولو پرته یې دوې ته وویل:

« مقدسه پلاره !.... د یوناني فوځونو همغه پرونې سالار د ګڼ شمیر سپرو عسکرو سره یو ځای لوڅې تورې په لاسو کې نیولې او په ګړندۍ توګه زمونږ دکلي په لور را روان دي. مونږ په هغه غونډۍ لوبې کولې او هغوې مو وکتل چې د کلي په لور په تیزۍ سره را روان دي.»

قاسم سمدلاسه راپورته شو او د یوه پورته ځای په لور یې ورمنډه وکړه او ودریده ، په خپل تندي یې د لاس سیوری وکړ اودغرب په لور یې وکتل. د لمر پریوتو ته لا ډیر وخت و . دروزی خور ریښتیا ویل ، دمقرون اس سپاره اوس کلي ته ور رسیدونکي و. دا خو ډیره دخوشحالۍ خبره وه چې قاسم د روزي سره یوځای دکلي څخه بیرون راوتلې اودانځرو د ونوپه سیوري کې ناست دي. روزي چې د لرې څخه خپل کلی ته لوڅې تورې په لاس د یونانیانو داسې ورتګ وکوت نو وویریدله او رنګ یې تک ژیړ شو. هغه سمدلاسه قاسم ته ددې ځایه دپښو د ویستلو مشوره ورکړه ، دقاسم له پاره هم همداسې کول مناسب و. خو هغه به د سپرلۍ پرته ، له دې ځایه په پښو څنګه تښتیدلې وې. په دې اساس روزی قاسم ته د کلي څخه لرې په یو پټځای کې د پټیدو وویل اوپخپله د آس د راوستلو له پاره دکلي په لور ور روانه شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقرون د ليوني سپي په څير کلي ته ورغي او سمدلاسه دکلي دغه يواځني کوچني چرچ ته ،چې د يوې کونډالې څخه جوړ شوې و ورننوت. دهمدې چرچ تر څنګ د قاسم د اوسيدو ځاې هم و. کله چې يې راهب په چرچ کې ونه موند نو سمدلاسه يې د راهب د اوسيدو ځاې ته ورمنډه کړه ،خو قاسم يې هلته هم و نه موند ، نو د قهره تک سور شو ، تر دې وخته پورې د کلي سردار او نور واړه او زاړه ټول ددې چرچ تر مخې را ټول شول. د پنځوسو وسلوالو کسانو ډله هم همدلته منتظر ولاړه وه. مقرون د غصې او قهر نه سور راووت او بيرون يې د کلي سردار ته اواز کړ ، دروزی پلار چې پخپله ډير قهر جن و د مقرون مخې ته راغې ، مقرون دهغه د کتلو سره سم خپله توره را پورته کړه اودهغه په سينه يې کيښوده:

« مقدس پلار مو چيرې دې ؟ زه همدا اوس او همدا شيبه دهغه سر غواړم.»

د روزی پلار چې لا دپخوا څخه دقهره اوغضبه تک سور اوختې و د مقرون په دې خبرو نور هم وقهريده او په خپله سينه يې د ايښوول شوې تورې کومه پرواه ونه کړه او په غضب سره يې وويل:

« سپه سالاره ! ته دخپل حد څخه بيرون وځې ، زه به همدا سبا سهار د قيصر په دربار کې ستا له لاسو شکايت وکړم .... تا پخوا هم زمونږ د ميلمنو سپکاوي کړې دې،مونږ د کلي خلک ټول په يوه خوله تا ته وايو چې ته د معمولي مذهبي اختلافاتو په اساس زمونږ دروند او عزتمند راهب مه تنګوه. او که نه دا کار به ستا له پاره ښه نه وي.

خو د روزی پلار ته دا ډاګيزه نه وه چې د راهب مسئله دومره کوچنۍ اومعمولي مسئله نه ده چې هغه يې ګڼي. دهغه دخبرو دختميدو سره سم مقرون خپله توره په هوا کې پورته کړه او سمدلاسه يې پرې د زوړ سردار سر پرې کړ..... د سردار د سر دپرې کولو نه وروسته مقرون په لور اواز سره وويل :

« دکلي خلکو ! ستاسو څخه هر څوک چې ددې سردار اويا ددې راهب دوستان وي نومخته دې راشی ، زه نن ستاسو د راهب دسر دپرې کولو له پاره راغلې يم.

خو دکلي هيڅوک مخته را نه غې. د زاړه سرد اروژلو ټول په وحشت او دهشت کې غورزولې و. مقرون يوځل بيا خپله خبره په لوړ اواز تکرار کړه ، دهغه دغه دروند اواز د هوا په څپو باندې سپور دکلي بل اړخ کې د روزي غوږو ته هم ور رسيدلې و. روزي خو د راهب له پاره دآس د ور وړلو پسې راغلې وه خو دخپل پلار د مرګ د اوريدو سره سم يې هر څه له ياد ه ووتل. هغه لکه د ليونۍ په څير د خلکو د ټولې په لور ورمنډې کړې ، غوښتل يې د چرچ په مخ کې دخپل پلار لاش ته ځان ور ورسوي، هغې دپاګلو اوليونيو په څير چغې سورې وهلې ځکه هغې ته يې پلار دهر څه څخه زيات محبوب و. مور يې تر هم د کوچنيوالي په وخت کې جدا شوې وه. پلار يې د ا او ددې کوچنۍ خور لکه د مور په څير پاللې وو. هغې ته په خپله هم نه وه معلومه چې د راهب نيول د مقرون

(c) ketabton.com: The Digital Library

له پاره څومره قیمت لري. هغې رامنډې کړې او د خپل پلار په لاش باندې یې ځان را و غورځاوه او په زوره زوره یې چغې ووهلې ، مقرون هغه کتله ، هغه خپله په وینو ککړه توره را واخسته او د روزي لوري ته راغې اوپه ډیره سخته ژبه یې ورته وویل:

« نجلی ! .... ستا هغه مقدس پلار چیرې دې چې ته ورسره عشق او معشوقي کوې؟ ژر یې راته ووایه او که نه ته به هم دخپل ژوند څخه ډیره ژر بیغمه شې»

خو مقرون ته د روزي ځواب غیر متوقع شانته و. ځکه روزی ورته وویل:

« هو ! هو ! .....ته ما هم ووژنه. ځکه اوس نو زما دژوندي پاته کیدو ارزښت هم له منځه تللې دې. زما پلار له منځه ولاړ ، زه هم اوس نور په دې دنیاکې اوسیدل نه غواړم.»

هغې په ډیره بده توګه ژړا اوفریاد کاوه او خپل حواس یې هم له لاسه ورکړې و چې دمقرون دخبرو ځواب یې ورکړې واې. همغه و چې مقرون دهغې دحالت دکتلو سره سم خپلو عسکرو ته حکم وکړ چې روزي له ځانه سره مرکزی چونې ته یوسي. په دې وخت کې یې دکلي خلکو ته مخ کړ او ورته یې وویل: چې هغه د هغوې دسردار لور نیولې او له ځانه سره یې خپلې پوستې ته وړي. دمقرون عسکر رامخته شول اونازک اندامه روزي یې په خپلو سختو لاسونو کې و نیوله. پاته سپاهیانو ته مقرون حکم وکړ چې هغوې دې د کلی څلورو اړخونو ته او ان تر ځنګله پورې و غځیږي او د ځوان راهب لټه دې وکړي.

دمقرون عسکرو روزي له ځانه سره یوړه. اوباقو هملته په کلی کې ولاړ پاته شو او روزی ته یې کتل. قاسم لا تر اوسه هم هملته په یو پټنځاې کې پټ ناست و. هغه غوښتل د ماښام د تیارو نه مخته یو آس تر لاسه کړي ، هغه په ډیره بې صبری سره د روزي د بیرته راستنیدو انتظار کاوه ، دلمر دپریوتو نه لږ څه مخته یې چې کله د روزي د راتلو هیله له لاسه ورکړه نو ډیر نا ارامه شو او په ذهن کې یې د خطر زنګونو وهل پیل کړل. په دې فکر کې شو چې حتما کومه داسې خبره شته چې روزي یې دلته د راتلو څخه و ځنډوله. هغه په همدې فکر کې و چې د لرې څخه یې د یوه آس د شنډهار اواز واورید. هغه داسې و انګیرله چې روزي له ځانه سره آس را خستې او را روانه ده. سمدلاسه د پټنځاې څخه بیرون راووت. خو په خپل مخکې یې یو یوناني عسکر چې توره یې لوڅه په لاس کې نیولې وه ولاړ وکوت. قاسم دخپل راهبانه لباس لاندې دپټ کړې خنجر په راویستلو کې دریغ ونه کړ ، دغه یوناني هم قاسم د یوه راهب په څیر پیژندلې و. قاسم پیدل و او یوناني په آس سپور و. دواړه یو دبل مخته را غلل....اوبیا د لمر دلویدو نه مخته قاسم هغه یوناني له تیغه تیر کړ او دهغه آس یې واخست او د رومیلي کلا په لور باندې ولاړ.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

مصلح الدین اغا په یوې جدا خیمه کې د قاسم ټولې خبرې واوریدې اودقاسم په غوښتنه یې ددې کلي د حال د معلومولو له پاره دوه تجربه لرونکې هوښیار سپاهیان د لیږلو له پاره تیار کړل. هغه دا سپاهیان بیرته و لیږل اود راستنیدو په وخت کې یې د خوراک یو پطنوس په لاس کې نیولې و اورا غې خیمې ته د راننوتلوسره سم یې قاسم ته وویل: « قاسم بن هشامه ! ستا لمړنې خبر مې سلطان ته پرون ور لیږلې دې....را ځه اوس ډوډۍ هم راغله .....

اغا دسترخوان خپور کړ او د ډوډۍ لوښې یې پرې کیښودل « د ابنای فاسفورس »ماهیان خو قاسم بن هشام د خو ورځو راهیسې خوړل ، خو د زیتون په تیلو کې وریته کړل شوي ماهیانو ورته خپل وطن او هیواد را یاد کړ ، که څه هم د روزې په اړه یې اندیښنه درلوده خوبیا یې هم د خوراک څخه پوره پوره ګټه پورته کړه. د خوراک د خوړلو په وخت یې د مصلح الدین اغا څخه وپوښتل:

« د کلا تعمیر ترکومه ځآیه رسیدلې ، سلطان ورته په ډیره بې قراری سره منتظر دې»

مصلح الدین اغا ورته په خندا کې وویل چې « مونږ په ۲۴م د اپریل ددې کلا د تعمیر کار پیل کړې دې او نن ۱۸ م د مئ مو ددې د تعمیر کار تر څلورمې برخې پورې رسولې دې. که چیرې ددې په تعمیر باندې همدا ډول کار و کړل شي نو شوني ده چې د اګست په میاشت کې یې تعمیر تکمیل کړل شي. دکلا ټوله زمکه درې زره متره ټاکل شوې ده چې په کې اولس برجونه هم شامل دي ، په دې برجونو باندې به ستا ددوست «اربان» په لاسو جوړ کړل شوي توپونه نصب کړل شي. ما ددې کلا نقشه داسې را جوړه کړې ده چې که د هوا څخه ورته وکتل شی نو د «محمد ص»....لفظ به لیکلې تر سترګو کیږي. په دې کلا کې درې ستر برجونه جوړیږي چې اوږود والی به یې تر ۹۰ فټو پورې رسیږي ، ما ددې برجونود لاندې نیو دیوالونو پلنوالې نهه متره کړې تر څو برجونه ډیر قوي او مضبوط و دریږي »

« خو ددومره پلن دیوال لوړوالې به په یقیني توګه کم و ساتل شي که څنګه ؟»

« هو ! ددیوال پلنه برخه به پنځه متره او تنګه برخه به یې پنځلس متره پورته کیږي. »

قاسم په ډیر خوند سره د رومیلي کلا د تعمیر په اړه تفصیلات اوریدل. او تر ډیره وخته یې دهمدې کلا په اړه د مصلح الدین اغا سره خبرې کولې. ان تر دې چې هغه خبر راوړونکې بیرته را ورسید . دغه سپاهیانو وویل چې : یوناني سالار مقرون د کلي سردار وژلې دې اودهغه ځوانه لور یې تښتولې ده .....د قاسم له پاره دا خبر د یوې زلزلې په څیر ثابت شو. ځکه هغه په دې پوهیده چې زوړ سردار ته دغه مصیبت دهمغه په خاطر ور رسیدلې دې. اوبیا سپاهیانو دا هم ویلي و چې هلته د رومن کتولیک د ډلې دیوه راهب لټون روان دې ،ځکه هغه د شپږو

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوناني عسکرو د وژلو نه وروسته تښتیدلي دي ، سپاهیانو خبر ورکړ او نور بیرته ولاړل. مصلح الدین اغا قاسم ته مخ کړ او ورته یی وویل:

« اوس به څه کوو ؟.... مقدس پلاره ؟»

خو د مصلح الدین اغا ټوکو قاسم خوشحاله نه کړ. البته قاسم لږ څه فکر وکړ اوبیا یی وویل: « مونږ باید د سردار دغه بې ګناه لور را خلاصه کړو. ځکه په هغوي دغه ټول مصیبت زما په خاطر راغلي دي.»

ددي نه وروسته دا خلک دشپې تر ډیره پورې د روزي د خلاصون د پلانونو په اړه په خبرو کې بوخت شول. اوبیا یی یو ډیر په زړه پورې حکمت خپل کړ چې دسهار دلمانځه وروسته یی د هغې دپلې کولو هوډ اوعزم وکړ.

سهار وختي مصلح الدین اغا او قاسم د خپلو تکړه فوځیانو یوه پنځوس کسیزه ډله و ټاکله او د مقرون دمرکزي څارن ځاې په لور چې د«پاسفورس» په غاړه پروت و ، ورغلل. دهغوي اسونه په ګړندۍ توګه هغه لورې ته روان و اوداسې بریښیدل لکه هغه لورې ته چې ور الوزي. لا تر اوسه د لمر لمړنۍ وړانګې نه وې راخپرې شوې چې دمصلح الدین اغا دغه عسکرې ډله لکه د توپان په څیر د مقرون عسکري مرکز ته ور ورسیده. دا مرکز په یوه ډیر کوچني تعمیر کې جوړ کړل شوې چې څلورو خواو ته یی د انسان په قد دیوالونه ولاړو. په منځ کې یی څلور پنځه خوني د خټو اوتیږو څخه جوړې کړل شوې وې. دعمارت په یوه کونج کې یو لوې برج هم ولاړو چې په هغې کې د مقرون دوه کسه غشي ویشتونکي د ډیرو شرابو د څښلو له امله بې هوشه پراته و. دمصلح الدین اغا عسکري ځوانانو دسترګو په رپ کې په دې مرکز حمله وکړه او په خونو کې دننه پراته د خرګوش په خوب ویده یوناني ټول عسکر یی د تیغه تیر کړل. هلته په برج کې ناست یوناي عسکر هم له منځه ولاړل او په دې مرکز کې هیڅ کس ژوندي پاته نه شو. خو مقرون اوروزي هلته موجود نه وو.

او هغوي به څه ډول ددوې لاسو ته را تلل ؟ هغوي خو د تیرې شپې راهیسې ددې ځایه وتلي و ، مقرون دخپله ځانه سره په زنځیرونو کې تړلې روزی د « غلاطه د برج» په لور وړې وه ، ترڅو هلته د روزي د ځوانۍ څخه پوره پوره ګټه پورته کړي. او د غلاطې برج ددې ځایه پوره لرې پروت و. دا یو پخواني زوړ څو پوړیزه مینار و چې پلنوالي یی دومره و چې انسان پرې د یوه سهې عمارت ګمان کولې شو. په دې برج کې لاندې باندې کمرې وې اود یوناني فوځیانو په ولکه کې و. دمقرون مرکزي دفتر هم همدلته و او دهمدې ځاې دفوځي څوکیو څارونکي هم و. دا برج قسطنطنیی ته نژدې د ګولډن هارن په څنګ کې جوړ کړل شوې و. دغلاطې برج په ۵۰۷ کال بازنطینی پادشاهانو د جهازونو او کشتیو دلارښود په څیر « د رڼا کور یا لائټ هاوس» په توګه جوړ کړې و. دا ډیر اوږود و او ډیر منزلونه یی درلودل. مقرون غوښتل خپله دا شپه د روزي سره په همدې برج کې تیره کړي ، هغه به ټوله شپه شراب څښل او دروزی په عزب به یی حملې کولې خو روزي لکه د یوې وینه تویونکي پیشو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

څير هغه خپل ځانته نه پريښوده. که ريښتيا هم مقرون په هوش کې واې نو د روزی د عصمت خوندي پاته کيدل شوني نه و. خو د زياتو شرابو د څښلو په اساس هغه خپل ځان نه شوکنترولولاې او ټول وجود به يې لړزيده. بلاخره دسهار په وخت کې يې سترګې سره ورغلې ، اوپه دې توګه يې روزی هغه وخت دشرنه خلاصه شوه.

د ورځې ناوخته دمقرون سترګې په يوه ډير بد خبر سره پرانستلې شوې..... ځکه چا دهغه په مرکزی پوسته باندې حمله کړې وه اودهغه ټول عسکر يې له تيغه تير کړي و. د مقرون له پاره دا يو تباه کونکې خبرو. ځکه چې هغه د قسطنطنيې د قيصر ترمخه د خپلې مرکزي پوستې څخه دخپلې غيرحاضرۍ کوم دليل نه شو وړاندې کولې. سخت وويريد او د لمړي ځل له پاره ورته داسې ډاګيزه شوه چې هغه مفرور چې دوې ورته عيسايي راهب وايه ، هغه د سره راهب نه و ، ځکه چې په دغه مرکزی پوسته باندې حمله کول د يوه کس کار نه د ې اومقرون په دې هم پوهيده چې دلته يې ډير دښمنان مسلمانان دي. څنګه يې چې په ذهن کې داخبره را وګرزيده چې دا حمله مسلمانانو کړې ده نو اندېښنه يې نوره هم زياته شوه. اوس نودهغه ترمخه بله لاره نه وه چې شهنشاه ته ددې خبر د ورسيدو ترمخه هغه د روميلې کلا د مسلمانانو څخه بدله واخلي. روميلي کلا دهغوې څخه په پنځه ميله واټن کې جوړيده. او د مقرون سره په دې وخت کې څلور سوه وسلوال کسان موجود و و. مقرون د غلاطه د برج د اوم منزل څخه را کيوت اويوه کشتۍ يې و نيوله او دګولډن هارن د دروازې څخه تير شو اوبيرته په هماغه ساحل باندې ښکته شو چې تيره شپه ترې د برج غلاطه په لور راغلې و.

په دې ساحل دهغه عسکرو خيمې وهلې وې ، مقرون په ډير احتياط سره خپل عسکر له ځانه سره واخستل ، هغه له دې ويريده چې هسې نه چې د ديوالو څخه د بيرون حالاتو څخه د ديوال دننه شهنشاه خبر شي. دښار څخه په لږ واټن کې مقرون خپل آس ته پونده ورکړه ، اوس نو د څلور سوه وسلوالو سپرو لښکر دخاورو او ګردونو په وريځو کې د ورميلي د کلا په لور وروان دی...

دمصلح الدين اغا تيز رفتاره جاسوسانو ، هغه ته په دې اړه د وخت نه مخکې خبر ورکړې و. کله چې دمقرون د يوناني عسکرو ډله روميلي کلا ته ور نژدې شوه نو هلته ورته تمکيدل اړين وګرزيدل. ځکه مخکې ورته د روميلي کلا عسکر تيار په ليکو کې ولاړ و. مصلح الدين اغا مقرون ته د يوه لښکر په بڼه بڼه راغلاست ووايه. او سمدلاسه يې د مقرون په عسکرو باندې حمله وکړه. مسلمانان دشمير له اړخه کم و او دهغوې د سپرو شميره هم د اتياو په شاوخوا کې وه. اودپياده جنګيدونکو شميره هم تر سلو نه زياتيده. خو په کومه منظمه توګه چې مصلح الدين اغا د جنګ پيلامه وکړه هغه د مقرون د عسکرو د هيلو نه ډيره پورته وه. د سهار په نهو بجو دا جنګ پيل شو او يواځې په نيم ساعت کې پاې ته ورسيد اومقرون خپل شاته ګڼ شمير لاشونه پريښول او بيرته د غلاطې د برج په لور په شا و تښتيد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن ورځ د مقرون له پاره د يوه عذا ب په څير راغلې وه. ځکه کله چې هغه د غلاطې برج ته ورسيد نو هلته ورته د شهنشاه پيغام راوړونکې منتظر ناست و. هغه ته د خپل ځان له پاره د قيصر له خوا د مرګ او يا عمری بندي کيدو سزا ترسترګو کيده. خو د شهنشاه په لور د تللو دمخه يې يو په زړه پورې کار وکړ او هغه دا چې په اووم منزل کې بندي روزی يې دځه ويلو پرته ازاده کړه ، شوني ده چې دا به هغه اخري نيکې وه چې په اخري وختو کې يې په کار راغله. او شهنشاه د ټولو پيښو د اوريدو وروسته ورته همدومره سزا ورکړه چې هغه يې د خپلو څوکيو د څارنې څخه را بدل کړ او يو عام سپاهی يې و ګرځاوه. او دهغه په ځای يې « ويلاروس » و ټاکه. اوبيا يې د يوه هنګامي حکم په اساس د قسطنطنيې ټولې دروازې و تړلې. دا په حقيت کې د عوامو تر مخه د اضطراري حالت اعلان و. اوس نو د قسطنطنيې خلکو په ښه توګه درک کړې وه چې په قسطنطنيه باندې يوه ځواکمنه حمله کيدونکې ده.

د قسطنطين دقيصر له پاره ددې احکامو ګټه دا شوه چې د ښار خلکو چې په هغه وختو کې يې شميره تريولکو زياتيده ، د قيصر د مصارفو له پاره په خپلو منځو کې چنده ورکول پيل کړل. تر څنګ يې خلکو د سلطان د مذهبي فکرونو په اړه خبرې او تبليغات بند کړل او د عيسويانو د دواړو ډلو د رايوځای کيدو له پاره يې خبرې پيل کړې. کله چې شهنشاه د خلکو دا رويه وکتله نو سمدلاسه يې د « سينټ صوفيا » په چرچ کې، چې د شرقی کليسا اوبطريق اعظم ستر مرکز و ، ددواړو عيسوي ډلو د يوه متحده مجلس د راغونښتلو پريکړه وکړه ، ددې غونډې د مشری له پاره يې د رومي کليسا « پنځم پوپ جان نيکلسن » ځانګړې نماينده « کارډينل اسيډور» ته ، چې په دې وخت کې همدلته په قسطنطنيه کې موجود و ، ځانګړې بلنه ورکړه.

ددیوال نه بيرون د يوناني عسکرو سره د لاس نښتې وروسته ، شهنشاه يو بل کار هم وکړ. هغه سمدلاسه د تجربه لرونکو کسانو يوه ډله د سلطان محمد خان لورې ته وليږله. اوهغه ته يې دمسلمانو سپاهيانو د اوسنۍ حملې څخه شکايت وکړ. خوسلطان محمد خان ددې شکايت ځواب د جنګ د ډول د وهلو سره يو ځای ورکړ. اود شهنشاه دسفيرانو د بيرته راليږلو په وخت کې يې ورته وويل:

« د قسطنطين قيصر ته ووايه چې سلطان محمد خان د يوه فاتح په څير قسطنطنيې ته را روان دې. په دې خاطر هغه ته په کار دي چې د سلطان د فوځونو د ښه راغلاست په خاطر د قسطنطنيې دروازې پرانستې پريږدي اوکه نه د ترکانو اسونه به د شهنشاه دغه ستر ښار د عبرت يوه نښه وګرځوي.»

دسلطان دغه خبرې د شهنشاه په غوږونوکې لکه دتوپ د ګولیو په څير ولګيدې ، او هغه يې په ډيره خرابه توګه را ومروړه. هغه سمدلاسه ټولو اروپايی هيوادونو ته خپل سفيران و استول او دهغوې څخه يې د دغه ستونزمن وخت له پاره مرسته وغوښته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم لا تراوسه پورې په روميلي کلا کې و چې د قسطنطنيې د پادشاه د کړچار او نوو اقداماتو څخه ورته خبر ور ورسيد. هغه غوښتل د مصلح الدين اغا څخه اجازه واخلي او د قسطنطنيې په لور ولاړ شي خوپه زړه کې يې د روزی سره د شوي تيري اوظلم په اړه درد را پيدا کيده ، هغه هوډ وکړ چې قسطنطنيې ته د تللو مخته به يو ځل هرو مرو د روزی حال احوال ځانته ډاګيزه کوي تر څو دې معصومې پيغلې ته ددې مصيبت نه نجات ورکړاې شي . په همدې فکر کې ډوب د ماهي نيونکو دکلي په لور ور روان شو ، اوس نو هغه د عامو خلکو په څير کالي اغوستي و .اود قسطنطنيې د خلکو خاصه خولې يې په سر کړې وه. د روميلی کلا څخه يې يو ځواکمن اوغښتلې آس را واخست او دماهي نيونکو دکلي په لور وخوزيد خو هلته درسيدونه مخته تم شو. هغه دداسې يو چا لټه کوله چې د روزی په اړه ورته سهي معلومات ورکړي . په همدې وخت کې يې سترګې په يوې نهه کلنې نجلۍ وننښتې ، خپل مخ يې په دستمال کې را تاو کړ او هغه نجلۍ ته يې ورغړ کړ ، نجلۍ په يوه منډه د قاسم لورې ته راغله. قاسم هغه وپيژندله ، هغه دهغې کلي يوه عامه نجلۍ وه. اوقاسم يې ډير ښه پيژانده. خو قاسم ترې خپل مخ پټ و ساته او ترې و يې پوښتل:

« لوري ! ستاسو دسردار لور خو يوناني سپاهيانو له ځانه سره وړې وه..... هغې ته څه پيښ شول ؟»

هغه نجلۍ په ډيره تعجب سره د قاسم مخ دکتلو هڅه کوله او غوښتل يې هغه وپيژني ، خو قاسم ترې يو ځل بيا همغسې وپوښتل ، نو نجلۍ ورته وويل:

« زمونږ دسردار لور روغه رمټه ده او بيرته را ستنه شوې ده.....خو ډيره غمژنه او اندېښمنه ده.»

دقاسم زړه ټکان وخوړ. خو خپل ځان يې سنبال کړ او کوچني يې له ځانه رخصت کړ. اوس نو دقاسم بل منزل د قسطنطنيې ښار و . خو په دې فکر کې و چې هلته به څنګه او څه ډول ور داخليږي. ځکه دښار ټولې دروازې بندې وې ، که څه هم ددروازو کړکۍ پرانستې وې خو ښار ته داخليدونکې هر شخص به ډير زيات څارل کيده ، اوبله مهمه خبره دا وه چې قاسم د ښار په جنوبي اړخ کې د ابناې پاسفورس په غاړه و او د ښار د اصلي دروازې څخه ډير لرې واټن کې و. دا دروازه د وچې او دغربی هيوادونو په لور پرانستل کيده ، قاسم ته دا ضروري وه چې يا د ښار د سترې دروازې « سينټ رومانس » پورې لرې واټن ووهي يا د ابنای پاسفورس د شاخ ګولډن هارن څخه د کشتۍ په واسطه تير او دښار بندرګاه ته ځان ورسوي.

قسطنطنيې ډيره په زړه پورې نقشه درلوده. دا د اروپا د لويې وچې په غاړه داسيا د لويې وچې تر مخه پرته وه. د اروپا او اسيا دلويو وچو تر منځ د ابنای فاسفورس همدا شني اوبه حايل وې. د نن څخه شپږ لکه کاله مخته ، کله چې د وچې دغه دوه سترې ټوټې يعنې اسيا او اروپا په سمندر کې د لامبو په واسطه يو بل ته را نزدې شوې نو دواړو په خپلو منځو کې د يوه نه تر دې ميله پورې واټن و ساته اوپه خپلو ځايو کې تم شوې. او قسطنطنيه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ځآې دې چې هلته د دریدو په واسطه د اسیا څخه اروپا او د اروپا څخه اسیا په اسانۍ سره کتلې شي ، اوبیا د قسطنطنیی موقعیت د اروپا په ساحل باندې په ډیره په زړه پورې توګه جوړ کړل شوې دې. که چیرې د فضا څخه ورته وکتل شی نو ددواړو لویو وچو تر منځ دغه ابنا د غوایی د ورمیږ یا سر په څیر تر سترګو کیږي چې یواځې یو بنکر لري او هغه هم د وچې په لور راغلې چې په وچه زمکه کې یی یو درز راپیدا کړې او دیوه کوچني خلیج شکل یی ځانته خپل کړې دې. همدغې ته طلاې بنکر هم وایی ، او ځینې خلک د پاسفورس دغه شاخ ته « زرین شاخ » هم وایی. د قسطنطنیی جغرافیه داسې جوړه شوې ده چې ددې ځاې د زمکې وچې ټوټې دمثلث شکل اختیار کړې دې ،په همدې مثلث د قسطنطنیی بنار اباد شوې دې ، او دبنار دیوالونه هم د همدې ساحل تر څنګ غځیدلې دي ، دبنار یوې لورې ته پراخه ابنا پرته ده اوبل اړخ ته یی د « ګولډن هارن » اوبه دي. دهمدې ګولډن هارن په خوله کې یو زنځیر پروت دې چې د اړتیاو په وخت کې یی دکشتیو د تګ راتګ له پاره تړي، دغه مثلث شکله بنار دوه اړخونه د سمندر تر څنګ دي نو په دې اساس یی امنیت خوندي دي ، دیوالونه یی هم دومره ستر او لوړ نه دي، ددې بنار یواځنې اړخ چې د وچې لورې ته غځیدلې د یوه قوي او مضبوط دیوال په واسطه خوندي کړل شوې دې.

قاسم د بندرګاه په لور بنار ته د ورننوتلو پریکړه وکړه. هغه په حقیقت کې غوښتل د ګولډن هارن د زنځیر په اړه هم معلومات تر لاسه کړي اوترڅنګ یی د غلاطه برج هم په سهي توګه وکتلاې شي. خو ددې لارې دقاسم په پیژندګلوې کې شک را پیدا کیده ځکه چې دغلاطې برج د یوناني عسکرو په لاسو کې و اودهغوې د ډلې څخه یو څو یی قاسم پخوا لیدلې هم و. خوبیا هم قاسم غوښتل دهمدې لارې بنار ته ور ننوځي.

د ګولډن هارن په دې غاړه ،کومې ته چې اوس قاسم ور روان و د یوناني عسکرو یو مستقل کمپ هم لګیدلې و .او دا همغه ځاې و چې مقرون ترې د څلور سوه کسانو عسکرو یوه قوي ډله تیاره کړې وه. خو قاسم په هغه لاره روان و چې عام خلک پرې تلل را تلل. دهمدې لارې د یوشمیر هیوادونو تجارتي سامانونه او ډیرې نورې قافلې قسطنطنیی ته ور داخلیدې. دبنار د دروازو دبندیدو وروسته ، که څه هم په دغه لاره د عامو مسافرینو تګ راتګ کم شوې و خو په لویو لویو غواې ګاډو باندې به تجارتی سامانونه بار کړل شوې و او بنار ته به ور روان و. دا ټول هغه وسایل اوسامانونه و چې د ابنای پاسفورس په مختلفو ځاېوکې به د کشتیو څخه را بنکته شوې و اوبیا به دهمدې ګاډو په واسطه شار ته وړل کیده.

کله چې قاسم د مال څخه ډک د غوایانو ګاډی وکتل نو فکر یی وکړ..... چې قیصر د قسطنطنیی د کلابندۍ له پاره ډیر زیات سامانونه راټولوي. هغه دومره سامانونه راټول کړي و چې شوني و چې څو میاشتې یی په پوره زړه بې غمۍ سره ځان کلابند ساتلې واې. په حقیقت کې ګولډن هارن ددې بنار ستره بندرګاه وه. دهمدې ځآیه به د تورې بحیرې او مارمورا د بحیرې څخه راغلي ټول سامانونه او مسافرین را بنکته کیدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په خپل آس سپور دګولډن هارن ساحل ته ورسید. اوس نو دهغه تر مخه د ګولډن هارن دخلیج اوبه وې اود خلیج نه اخوا د قسطنطنیې دښار دیوالونه اود بندرګاه دروازه وه. قاسم د یوې عامې لارې دلته راغلې و په دې اساس دښار ددروازې مخې ته راورسید. دا ځاې ډیر ښایسته جوړ کړل شوې و او تر ډیره پورې د خوراک څښاک او نور وسایل چې د غوایی د ګاډو په واسطه دلته را رسیدلي و خواره واره پراته و. د ګولډن هارن تر څنګ دښار دروازه هسې په رسمي توګه ترلې وه خو په حقیقت کې دهغې یوه پله بلکل پرانستې وه ، دعامو خلکو په تګ راتګ باندې بندیزونه لګیدلې و اودقسطنطنیې عسکر و به هر تلونکې راتلونکې پوره پوره تالاشی کاوه. لویو لویو کشتیو به دهغې لورې سامانونه دې لورې ته را منتقلول. ټول چاپیر یال کې یوډول عجله او بیړه محسوسیده. ددروازې دننه ، ددروازې شاوخوا ، ښې اوچپ لورو ته ، مخامخ ، په ګولډن هارن کې په موجودې هرې کشتۍ او جهاز باندې ، اوپه دغه ساحل چې قاسم پرې کیوتې و ، هرې لورې ته د قیصر درویشي لرونکې عسکر ولاړ تر سترګو کیدل. قاسم د یوه عام وګړي په څیر دلته راغلې و خو دلته عام خلک ډیر کم وو ، قاسم د بندرګاه سره ولاړ دهغو جهازونو د کتلو له پاره ورغې چې په دې سا حل او په ترمخه ساحل کې ولاړ و او سامانونه یې تر پې کیوستل. په دې سامانونو کې غله ، کالي ، وسایل ، ادویات او نور ډیر شیان شامل و. د کشتیو نه د سامانو د رابښکته کیدو له پاره لویې لویې تختې دسمندر لورې ته ور غځیدلې و ې. د ا تختې ډیرې مضبوطې او پیړې وې ، قاسم ته په دې بندرګا ه باندې دمختلفو هیوادونو خلک تر سترګو شول ، چې قسطنطنیه ته یې د خپلوخپلو هیوادونو مرستې راوړې وې ، مخامخ ساحل هم د ښار او دښار دیوالونو تر منځ پوره غځیدلې و اوپه دې توګه د اوبو او دیوال تر منځ یوه پتې دښار په سمندرې چاپیریال کې را ګرزیدلې وه. خو دا پتې دومره ستره هم نه وه چې کوم لښکر دې پرې پیاده کړل شي ، ددیوال تر څنګ دا پتې په دیوال پرتو ساتونکو په اسانۍ سره په نښه کولې شوه.

قاسم په دې فکر کې وه چې په څه ډول ښار ته ور ننوځي. دهغه سترګې په ګولډن هارن کې په ګرزیدونکې کشتیو نښتې وې ، په همدې وخت کې یوه کوچنۍ کشتۍ راغله چې یو ځوان سپاهیې په کې ناست و. قاسم هغه عسکر ته په غور سره وکتل ، هغه هم کوم یوناني عسکر معلومیده. خود هغه قدوخال او قامت دهغه د بهادرۍ او میړانې څخه خبرې کولې. سپاهي خپله کشتۍ راکښوده او دساحل سره یې یو ځاې کړه او دکشتۍ رسۍ یې د تمځاې د تښتو سره و ترله اوپخپله یې تر پې را ټوپ کړ اوساحل ته راغې. دقاسم په ذهن کې یو ډیر عجیب اوغریب ترکیب راغې ، هغه په بیړه بیړه ددغه ځوان لورې ته ورغې. د قاسم په لاسو کې د آس قیضه وه اوپه بدن یې دعامو خلکو لباس و. د څو قدمه اخستو وروسته قاسم دهغه ځوان تر مخه و درید. او ورته یې وویل:

« دا سې څرګندیږي چې ته د بازنطینی سلطنت کوم عسکر یې ..... زه له تاڅخه په دې وخت کې د تکلیف د درکولو څخه ښښنه غواړم. خو زه ډیر بې وسه یم نوپه دې خاطر مې درته تکلیف درکړ. زه غواړم دقسطنطنیې ښار

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ور ننوځم. خو هیڅوک ما له ځانه سره هغه لوري وړلو ته تیار نه بریښي. که چیرې ته له ماسره کومک وکړي نو دا به ستا پر ما ډیر احسان وی.»

درویشي لرونکي عسکر قاسم ته په غور سره وکتل. اوبیا یی ورته وویل: « ستا له لهجې څخه څرګندیږي چې ته د قسطنطنیی اوسیدونکي نه یی.....ته دکومه ځایه راغلي یی ؟ او په قسطنطنییه کې څه کول غواړې ؟»

سپاهي په ډیره مؤدبه توګه خبرې کولې.. قاسم فکر وکړ چې نوموړې یا د کومې سترې کورنۍ وګړې دې اویا یی زما په لاس کې ددې قیمتي آس واګې وکتلې اوزه ورته کوم امیر او مهذب وګړې ښکاره شوې یم. قاسم ورته په خندا کې وویل:

« هو ! زه د بوسنیا څخه راغلي یم. او په قسطنطنیه کې دیوه شخص نه پرته بل څوک نه پیژنم. اودا هم راته ډاګیزه نه ده چې هغه شخص به ماته چیرې تر لاسه کیږي. ما اوریدلې دي چې په قسطنطنیه باندې مسلمانان کومه ستره حمله کوي اوزه غواړم چې د قسطنطنیی په فوځ کې د یوه رضاکاره په توګه شامل شم.»

قاسم کومه نوې خبره نه وه کړې ځکه د ټولې عیسوي نړۍ څخه رضاکاران د خپل مرکزیت د خوندي ساتلو له پاره دلته را روان و. اودقیصر په فوځ کې ور شاملیدل. په دوې کې یو شمیر رضاکاران په خپله خوښه اویو شمیر نور به د خپلو هیوادونو دبیرغونو لاندې اوپه ډله ایزه توګه راتلل. خو په دې ډله کې د بوسنیا څخه لا تر اوسه څوک نه و راغلي. دقاسم د جذبې د کتلو په اساس د هغه سپاهي په سترګو کې د قاسم له پاره دستاینې جذبات را وپاریدل شوي ده چې په هغې کې به دقاسم دخبرو د انداز اغیز هم شامل و. قاسم په ډیره ساده او عاجزانه توګه خپله مدعا بیان کړه. په دې خاطر هغه یوناني عسکر چې شونی وه په خپل فوځ کې به کوم افسر و قاسم ته د شک په سترګو دکتلو څخه لاس واخست اوپه ډیرې نرمې لهجې سره یی ورته وویل:

« په قسطنطنیه کې هغه څوک دې چې ته یی لیدل غواړې ؟ او ته یی پیژنې هم ؟ »

« ډیمونان ..... ډیمونان د هغه نوم دې . هغه اته کاله مخته یو ځل بوسنیان ته راغلې و اوهملته مې ورسره پیژندګلوي شوې ده.» دقاسم په ځواب سره دهغه یوناي عسکر سترګې دحیرانیتانه وازې پاته شوې.« ډیمونان ؟؟.... دا خو « ایاصوفیا » بطریق دې . د قسطنطنیی د « دی هولي ارتوډکس چرچ ایاصوفیا » بطریق. سپاهي په ډیره حیرانتیا سره داخبرې کولې اوبیا یی قاسم د لاسه و نیوه او په دیر درنښت سره یی ورته وویل « ته خو د یوه ډیر ستر انسان میلمه یی. له ماسره راځه ،..... زه دلته لږ څه کار لرم ، ددې ځایه دفراغت وروسته بیرته ستنیږم نو تا به هم دخپله ځانه سره په کشتۍ کې یوسم.»

قاسم ته نو نور څه په کار و .....همدا چې هغه دکومې خوندي لارې قسطنطنیی ته ور داخل شي ، دهغه دا چال بریالی شو ، خو ویی ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« بیا دغه آس چې ما د عیسوي فوځ له پاره له ځانه سره راوړې دي ؟....دا به څه کړم ؟ ...» یوناني سپاهي په ستاینه کونکو سترګو د آس لورې ته وکتل او ویې ویل چې دا آس به مونږ د بندرګاه د آسونو په اخور و ترو بیا به د مال وړونکي جهاز په واسطه هغه لورې ته راوړل شي ، تر سبا پورې به یې مونږ بیرته ترلاسه کړو .»

قاسم د هغه یوناني عسکر سره یو ځای په کشتۍ کې کیناست اودښار هغه لورې ته ولاړ . په لاره کې قاسم دهغه سپاهی څخه وپوښتل.

« که بده یې و نه ګڼې ، ستا نوم پوښتلې شم. لږ تر لږه دخپل محسن نوم خوباید راته یاد وي.»

« اوه ! ما خو له تاڅخه ستا دنامه پوښتنه و نه کړه .... هو ! زما نوم « کلاډیوس » دي. اوس نو ته هم راته خپل نوم وښایه.»

قاسم د همداسې پوښتنې هیله درلوده. په همدې خاطر یې ګلاډیوس ته خپل فرضی نوم و ښوده.

« زما نوم ...مورګن دي. مورګن.....دبوسنیا د شاهي کورنۍ لرې خپلوان یم. هغه شاهي کورنۍ چې دمسلمانانو له اړخه تباه او برباد کړل شوه.

قاسم د خپل نوم پرته نوره خپله ټوله پیژندنه سهې اوپه ریښتیا نې توګه کړې وه. ځکه هغه د بوسنیا د شهزادګۍ حمیرا میړه و اوپه همدې خاطر د بوسنیان د شاهي کورنۍ خپلوان و ، دقاسم د پیژندګلوی نه وروسته هغه سپاهی نور هم تر اغیز لاندې راغې. اوبیا یې په رسمي توګه وویل:

« دلته له مونږ سره یو ډیر پخوانی عسکر دي ،هغه هم د بوسنیان اوسیدونکي دي ، هغه لمړی دهنګري په فوځ کې و بیا یې خپل مذهب بدل کړ اورومي کلیسا یې پرېښوده او زمونږ په کلیسا کې شامل شو ، هلته د هنګري په فوځ کې هغه د مشهور سالار « هونیاډي» د بیرغ لاندې په ډیرو جنګونوکې برخه اخستې وه. زه په دې خاطر تاته دا خبره کوم چې ته هم د بوسنیا اوسیدونکې یې او زمونږ ملګري « رومیل » هم د بوسنیا اوسیدونکي دي. اوس نو چې ته خپل یو هموطنه عسکر وویني نوحتما به یې په کتلو سره خوشحاله شي.»

قاسم د رومیل نومې سپاهی دکتلو سره کومه دلچسپي نه درلوده. هغه خو دبل کوم مقصد له پاره قسطنطنیی ته ور روان و. خو دکلاډیوس د خبرې د تائید له پاره یې وویل:

« هو ! دا خو به ډیره په زړه پورې وي ، دخپل یو هموطنه په کتلو سره به زما زړه وغوړیږي ، خو هغه به چیرې وي ؟ او زه به یې چیرې وویني ؟ قاسم له دې ویرې چې هسې نه چې کلاډیوس یې هرو مرو د رومیل سره مخامخ نه کړی ، درومیل په اړه پوښتنې پیل کړې. خو د کلاډیوس د ځواب په اوریدو سره یې زړه ټکان وخوړ. ځکه کلاډیوس ورته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« رومیل به مونږ ته همدلته تر لاسه شي. دلته د ښار د دروازې تر څنګ. نن سبا ټول تجربه لرونکي سپاهیان دکلابندۍ له پاره د ځانو په تیارولو کې مصروف دي..... دغه دې ته یې په خپلو سترګو ګورې که نه. تا ته به هرې لورې ته سپاهیان تر سترګو شي....

قاسم په دې فکر کې شو چې یو بل مصیبت یې هم غاړې ته راپریوت. ځکه هغه نه غوښتل دکوم رومیل سره ووینې. اوبیا یې ځان د بوسنیایی په شکل کې په ښوولو سره نور هم په خطر کې اچولې و. ځکه چې رومیل په ریښتیا هم بوسنیایی و او دا شوني وه چې هغه داسې پوښتنې ګرویزنې وکړي چې د قاسم پټې رازونه تر ې راوسپړي. قاسم دهمدې اندیښنو په بحر کې ډوب د ښار د دروازې مخې ته راورسید. دا د بندرګاه تر ټولو لویه برخه وه. د کلاډیوس کشتۍ غاړې ته شوه او هغه قاسم ته دخپله ځانه سره یوځاې د کشتۍ څخه ښکته کیدو اشاره وکړه. دهغوې مخه د ښار لورې ته و ه ، او تر مخه یې د زیاتو خلکو تګ رتګ تر سترګو کیده. د دیوال دا دروازه د ګولډن هارن په لور پرانستل کیده ،په دې اساس دلته ډیر زیات ملاحان ګرزیدل. خو نن دعسکرو شمیره د ملاحانو او کشتۍ وړونکو څخه ډیره وه. د سلطان محمد خان د جنګ د اعلان نه وروسته دقسطنطنیې د خلکو ژوند ډیر ګډوډ شوې و اود شاهي قصر بنسټونه لړزیدلې و.

قاسم د کلاډیوس سره یو ځاې ددې ښار دروزاې ته ورسید او په زړه کې یې خپل ځان د سلطانی فوځ لمړۍ سالار انځوراوه او په همدې مزو کې ډوب و .خو زړه یې د اندیښنو نه هم ډک و. ځکه که ښار ته د ورننوتلوسره سم و نیول شي نو ټول کارونه به په ټپه و دریږي خو دکلاډیوس سره د یوځاې والي په خاطر قا سم ته په د روازه کې هیڅا هم دتم کیدو اشاره و نه کړه. دا دواړه په ډیره ګړندۍ توګه مخته ولاړل او د دې تاریخي ښار ستړي او دیوشکله دروازې ته ور ورسیدل. ددروازې د چت لاندې دتیریدو په وخت کې د قاسم حالات ډیر عجیب و غریب ګرزیدلي و. ددروازې د جوړښت نه داسې ډاګیزه کیدل چې یو وخت بازنطینی سلطنت ډیر ستر او شکوهمند و. حال داچې دا دقسطنطنیې یوه کوچنۍ دروازه وه. ددې ښار تر ټولو لویه دروازه « سینټ رومانس» و چې د وچې په لور پرانستل کیده. اوهمغه دښار مخه ګڼل کیده. د دروازې د چت لاندې دتیریدو په وخت کې قاسم ته داسې ډاګیزه شوه لکه څنګه یو څوک د یوې ستړې خونې له منځه تیریږي. ددروازې دننه ښې او چپ لورې ته د فوځي افسرانو او د چونګې د محصول داخستونکو کسان ناست و ، کلاډیوس پرته له ځنډه دریمې خونې ته ور ننوت ،په دې وخت کې دقاسم وینه تیزه شوه. هغه په خپل زړه کې د خپلې ښځې حمیرا څخه د بوسنیا اوریدلې قصې د خپلې ځانه سره تکرارولې. کمرې ته دورننوتلو سره سم هغه وکتل چې یو لحیم اوشحیم پیړ د منځنې عمر یو فوځی افسر په خپل مخکې نقشه غورولې او د څو عسکرو سره پرې خبرې کوي. کلاډیوس دغه افسر ته سلام وکړ اوسمدلاسه یې ورته قاسم ورو پیژانده.

« دا مورګن دې ،..... د بوسنیا د پخواني شاهي کورنۍ یو غړي. غواړې د قسطنطنی په فوځ کې ورشامل شي.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم فکر وکړ چې دغه د منځنې عمر فوځی افسر پخپله رومیل دې. قاسم هم ورمخته شو او په ډیر آدب یی ورته سلام او درنښت وکړ. کله چې رومیل قاسم وکوت نو دخپله ځایه راپورته شو اوپه ډیره خوشحالی سره مخته راغې اودخپل هموطنه سره ورغاړیوت. د قاسم له پاره دا ډیر ستونزمن وخت و هغه خپل ځان بوسنیایی ښوولې و او اوس یی هڅه کوله چې رومیل یی په بوسنیایی والي باندې شک و نه کړي. رومیل قاسم له خپله ځانه سره کیناوه او ورته یی وویل:

« ستا میلمستیا به ماته ډیره ستره نیکبختي وي ، زه خو دخپل هیواد بوسنیا د شاهي کورنۍ ډیر درنښت کوم. کلاډیوس ډیر ښه کار وکړ چې ته یی دلته زما خواته راوستې.»

اوس نو دقاسم د خبروکولو نوبت و. هغه لږ څه په ځنډ سره وویل: « بلې ! دا خو ستا مهرباني ده اوکه نه اوس خو شاهي کورنۍ له سره پاته نه ده. زمونږه شاهي کورنۍ خو سلطان مرادخان ثاني دخپلې زهري توري په واسطه ټوټه ټوټه کړه ....»

« ګوره چې سلطان مرادخان ثاني ته څه ونه وایی .. زه د مسلمانانو ددې سلطان سخت مداح یم. تاسې به حیران شئ..... چې واورئ چې زما د اوه کلن زوې نوم هم « سلطان مراد » دې .»

درومیل خبرې د قاسم له پاره لکه د برق د ټکان په څیر ثابتې شوې. هغه د رومیل دخبرو څخه برعکس مقصد واخست. دهغه زړه په ډوبیدو شو. هغه داسې وانګیرله چې د رومیل ژورو سترګو هغه پیژندلې دې. په دې خاطر رومیل د قاسم ترمخ بیا بیا دسلطان مراد خان نوم اخلي ، ترڅو دقاسم د زړه غلا پرې را وکاږي. هغه ډیر وارخطا شوې و اوپه دې نه پوهیده چې اوس رومیل ته څه ووایی او څه ورنه پټ کړي....

رومیل هم دقاسم په مخ باندې درنګونو تګ راتګ کوت. او د قاسم له پاره دا خبره نوره هم داندیښنې وړ ګرزیدلې وه. د عثماني سلطنت دغه تجربه لرونکې جاسوس دلمړي ځل له پاره خپل ځان په تلک کې کوت. رومیل دقاسم حیرانتیا درک کوله. د لږځه خاموشۍ وروسته یی یو ځل بیا وویل:

« اوهو هو ! تو خو وویریدې ... زما خبره واوره ... ته اندیښمن کیږه مه ، زه دمسلمانانو جاسوس نه یم ، دیسوع مسیح خداې ریښتونې خادم او پیرو یم....»

اوس نو قاسم پوره ډاډمن شوې و چې رومیل پیژندلې دې ، په دې خاطر یی خپل ځان د قیصر په بندیخانه کې کوت. خو دقیداوبندي کیدو تر مخه د تیښتې په فکر کې شو خو په ناڅاپی توګه یی د رومیل یوه بله خبره واوریده اوذهن هغې لورې ته واوخت او په دوه لارۍ کې و درید ، نه پوهیده چې درومیل په اړه دکومې زاویی څخه فکر وکړي. رومیل ورته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته به زما په اړه غلط فکر نه کوې. ما دخپل زوې نوم ، سلطان مراد ، د یوه خاص علت په اساس ایښودې دې. ستا په څیر یوشمیر نور خلک هم دزما دغه کار ته په ښه سترګو نه ګوري. په دې خاطر زه اوس خپل زوې ته « سولټن » وایم. زه هر چا ته ددې علت نه وایم. خو تاته به یې ووایم. ځکه چې ته زما د وطن سړې یې. لږه شیبه وروسته به زه تا خپل کورته بوځم. هلته به کله چې زما ښځې او زوې سره ووینې نوډیر به خوشحاله شې.»

قاسم تړې په ویره ویره یوه پوښتنه وکړه. « ایا ستا ښځه هم بوسنیایی ده ؟»

« هو ! مونږ په خپل بوسنیایی والي باندې ویاړو. »

اوس نو د قاسم ویره لږه لږه کمیده. هغه ته درومیل شخصیت ډیره حیرانونکې ښکاره شو. کلاډیوس هم د رومیل څخه اجازه واخسته. کله چې قاسم درومیل سره یواځې شو نوبیا یې تړې وپوښتل:

« ایا دا ریښتیا ده چې په قسطنطنیه باندې ستره حمله کیدونکې ده؟ ما خو دهمدې خبرې په اوریدو سره دلته په جهاد کې د ګډون په خاطر ځان را ورساوه.»

قاسم په ذومعنې توګه خپله خبره وکړه. هغه خو په حقیقت کې د جهاد له پاره دلته راغلې و ، رومیل د قاسم په خبرو باندې دشونډو لاندې په خندا و .خو قاسم ته درومیل خندا ډیره اسرار امیزه لګیده. خو اوس د سلطان محمد خان دا جاسوس په مکمله توګه ډاډمن شوې و. رومیل ورته ځواب ورکړ:

« هو ! دا خبره ریښتیا ده .... ته نه ګورې چې په ښار کې خومره توکي را ټولول کیږي.. ستا احساسات د قدر وړ دي . که چیرې ستا په څیر ځوانان د شاهي بیرغ لاندې سره راټول شي نو قسطنطنیی ته به هیڅ سلطان زیان و نه شي رسولې.»

معلوم نه ده چې دقاسم د زړه نه ولې د رومیل په اړه شک نه لرې کیده. نن قاسم د خلکو دپیژندنې په اړه خپل ځان د مکتب د لمړې ټولګې هلک ګاڼه. هغه تر اوسه پورې په همدې فکرونو کې ډوب و چې یو ناڅاپه ترې رومیل وپوښتل.

« پخوا دې هم کله په کوم جنګ کې ګډون کړې دې ؟... اوکله دې هم مسلمانان د جنګ په حال کې کتلي دي؟»

قاسم سمدلاسه کوم ځواب پیدا نه کړاې شو ، ویې ویل « نن.....نه ، ددې نه مخته زما ډیر وخت په غربي اروپا کې تیر شوې دې...»

رومیل دقاسم په خبرو باندې حیرانتیا و نه ښوولې. په خاموشۍ سره یې سر و خوځاوه اوبیا یې وویل:« خو ما د جنګ په میدان کې مسلمانان کتلي دي ، دهغوې هلالي تورې د برق په څیر پرقیږي.....ما دمسلمانانو په خلاف

(c) ketabton.com: The Digital Library

په څو جنګونو کې برخه اخستې ده ، زه دمشهور سالار هونیاډی تر بیرغ لاندې په هغه جنګ کې هم شریک وم چې دسلطان مرادخان ثاني څخه مو د «اورنه» په سیمه کې ماتې وخوړله.

دقاسم زړه یو ځل بیا په درزار شو ، هغه په زړه کې انګیرله چې رومیل هغه پوره پوره پیژندلې دې ، ځکه دا خو همغه جنګ و چې قاسم په کې په پوره میړان جنګیدلې و ، اوپه همدې جنګ کې یې د روم د پاپا نماینده ، کارډینل جولین یې دوه ټوټې کړې و ، رومیل هم دهمدې جنګ یادونه کوله. یقینا چې هغه به قاسم هملته کتلې و ، نوپه دې خاطر هغه دپلټونکي په ځیر لوبه کوله..... قاسم په همدې خبرو کې ډوب و . ان تر دې چې رومیل خپل کار اخر ته ورساوه. اوقاسم ته یې دخپل ځان سره یو ځاې دکورپه لور د تللو اشاره وکړه.

قاسم لا تر اوسه د اندیښنو د نړۍ څخه نه و وتلې خوبیا هم دمجبوریت له مخې د رومیل سره دهغه دکور په لور روان شو .....خو قاسم هغه وخت ډیر حیران شو چې رومیل په ریښتیا هم قاسم له ځانه سره خپل کورته یوړ.

هغه قاسم په دروازې کې ولاړ پرې نه ښود بلکه دخپل هموطنه ورور په نوم یې کورته دننه یوړ. کورته د ورننوتلو سره سم رومیل خپلې ښځې ته ورغږ کړ:

« بریتا ! بریتا !.....بریتا ! ته چیرې یې؟ ته وګوره چې زمونږ کور ته څوک راغلې دې.»

دا یوکوچني شانته کور و چې ددرې څلورو خونو څخه جوړ شوې و . په دې وخت کې د یوې خوني څخه یو شپږ کلن کوچني راووت او بیرون لورې ته یې رامنډې کړې. دا د رومیل زوې چې رومیل یې نوم سلطان مراد خان اینبودې و ، کله چې دا کوچني مخې ته راغې نو قاسم هم د رومیل په خبرو باندې باوري شو، کوچني رامنډه کړه او دخپل پلار سره ورغاړیوت. رومیل په خندا شو او دخپل د زوې په اوږه یې لاس کیښود او قاسم ته یې وویل:

« دا زما زوې دې چې مایې نوم سلطان مرادخان اینبودې دې. خو اوس ورته زه سولټن وایم.....»

رومیل لا تر اوسه پورې خبرې نه وې پوره کړې چې دهغه ښځه د یوې کمرې څخه را ووته ، دا یوه ډیره ښایسته او د لږ عمر ښځه وه ، قاسم چې د رومیل ښځه وکتله نو په ذهن کې یې د بریتا کلیمه ، چې لږه شیبه مخته پرې رومیل خپلې ښځې ته غږ کاوه ، را وګرزیده. هغه ته دا لفظ اشنا ښکاره شو. خو هیڅ یې یاد ته را نغلل..... د رومیل ښځه مخته راغله او قاسم ته یې په پوره حیرانتیا سره وکتل ، بیا یې په ډیر آدب سره قاسم ته سلام وکړ. رومیل ددوې تر منځ پیژندګلوي وکړه:

« دا زما ښځه بریتا ده ..... اودا مورګن صیب دې ، زمونږ میلمه. نوموړې د بوسنیا دپخواني شاهي کورنۍ خپلوان دې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم دپيژندګلوی په اوريدو سره بريتا د خوشحالۍ نه په کالیو کې نه ځاييده. ډيره خوشحاله وه ، تر ډيره پورې د دعاييه کليماتو د ادا کولو وروسته رومیل او بريتا خپل دغه نوې ميلمه له ځانه سره دننه سالون ته ور ننويست.

بريتا د خوراک په دسترخوان باندې ډير شيان کيښودل. د ابناې فاسفورس د مرغاوې وريته کړې غوښته ، او د بوسنيا په ځير جوړشوې کباب .... قاسم هم لوړې راخستی و. خو د ډوډۍ د پيلولو دمخه يی رومیل ته وويل:

« تا ماته تر اوسه پورې دا ډاګيزه کړې نه ده چې د يوه راسخ العقيده عيسايی په ځير دې ولې دخپل زوې نوم سلطان مراد ايښې دې. زه ستا ددې وضاحت سره ډيره مينه لرم.»

قاسم ورته په خندا کې وويل ، ددې خبرې سره سم بريتا او رومیل دواړه په خندا شول اوبيا دلږ څه خاموشۍ وروسته رومیل په خبرو پيل وکړ : خو هغې لا څو جملې نه وې ويلې چې دقاسم د لاسو نه نژدې و چې ډوډۍ را پريوزې. .....رومیل ورته وويل:

« هغه وخت چې زما دا زوې پيدا شو نو هغه وخت د سلطان مراد فوځونو بوسنيا فتحه کړې وه. اودښار خلک د فاتحو عسکرو څخه دخوندي پاته کيدو په خاطر په خپلو کورونو کې پټ ناست و ، په دې وخت کې نا څاپه زما په کور کې د کوچني د پيدا کيدو له پاره زما ښځه ناروغه شوه. خوزما ښځه بريتا.... په کور کې ځانته وه. او د کوچني د راپيدا کيدو په سختو او کرکجنو دردونو اخته وه. په ښار کې د سلطان مراد فوځ ګشت کاوه. په همدې وخت کې د عثماني فوځ څو کسان زمونږ د کور خواته راغلل. هغوې دبريتا چغې او واويلاوې اوريدلې او سمدلاسه يی دهغې سره کومک وکړ ،په دې توګه نه يواځې زما ددې خوږې او محبوبې ښځې ژوند خوندي پاته شو ...بلکه زما يواځنې زوې هم سلامت او روغ رمټ پاته شو چې دادې اوس ستا تر مخه دې..... بريتا ته خو اوس دهغه عسکر نوم ياد نه دې نوپه دې خاطر يی دمسلمانانو دپادشاه دسلطان مراد په نامه دهغه نوم سلټن وړاندې کړ. زه په هغه وخت کې د هونيادې په فوځ کې وم.»

د رومیل قصه د قاسم له پاره لږزونکې وه. ځکه چې دا خو دهمدې خپله قصه وه. دا خو پخپله قاسم و چې په بوسنيا کې يی د يوې دردمنې ښځې سره په خپل وخت کومک کړې و. اوبيا يی هملته د حميرا ، مريم او عباس سره هم ليده کاته شوې و. قاسم د قدرت په دې حسن اتفاق باندې حيران دريان پاته و. ډوډۍ يی په ستونې کې ننښتله. او دحيرانتيا له لاسه يی ستونی وچ شوې و. هغه ته دا احساس و شو چې رومیل ورته سهې خبرې کړې وې . هغه بريتا ته په ډير غور سره وکتل. دا همغه ښځه وه چې قاسم يی په وخت خدمت ته ور دانګلې و. خو په هغه وخت کې قاسم هغه نه وه کتلې ، ځکه چې هغه ناروغه وه اوبيا قاسم دسولټن په لور وکتل..... هغه د قدرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه حیرانونکې کرشمه باندې حیران پاته شوی و . خداې په څه ډول هغه د بریتا اودهغه د زوې سره یوځاې کړې . دقاسم په دغه حیرانتیا باندې رومیل لږ څه اندیښمن شو او سمدلاسه یې وویل:

« مورګن .... مه ویریږه ..... مونږ یواځې دخپل زوې نوم سلطنت ایښودې دې .... تر څو دیوه محسن د احسان بدله مو ورکړې وي. مونږ خو مسلمانان نه یو ..... نو ته ولې اندیښمن کیږې ؟...»

رومیل د لمړي ځل له پاره قاسم ته د « ته» لفظ استعمال کړ. قاسم ته داسې څرګنده شوه چې مشر ورور ، طاهر یې ورته خبره کوي .... ځکه چې د رومیل په خبرو کې تلقین و ، کله چې قاسم ، رومیل په غلط فهمۍ کې وکوت نو ورته یې وویل:

« نه ، نه ، هیڅ داسې خبره نه شته ..... زه خو ددې خبرو په اوریدو باندې ډیر خوشحاله یم .... دا چې تا د خپل زوې نوم سلطان مراد ایښې دې ، ډیر دې ښه کړي ... زه خو د عثماني عسکرو کړچار ته حیران پاته شوې یم ،.... چې هغوې دمسلمان په څیر هم او د فاتح په څیر هم .....ددومره لوړو اخلاقو خاوندان دي ، تا خو په دې خبرو دمسلمانانو دکتلو له پاره زما شوق نور هم ورزیات کړ.»

قاسم په ریښتیا توګه هم ډیره خوشحاله شوې و . اوس نو هغه ددې خلکو سره خپل ځان یوشان ګاڼه. هغه ته خپله ښځه حمیران تر سترګو شوه ..... چې دبریتا پیژندګلوې وه . عباس اومریم دواړه د بریتا ګاونډیان و و . په دې وخت کې مریم د قاسم دمشر ورور طاهر ښځه وه. ....

قاسم ددې خلکو سره ډیر ژر ورخپل شو . خو دخپل زړه خبره یې په خپل زړه کې وساتله.»

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایا صوفیاء

قسطنطنیه د خپل جغرافیایی جوړښت او تاریخ له اړخه په نړۍ کې یواځنې ښار و. ددې ښار نوم هم په مختلفو زمانو کې بدلیده رابدلیده. ددې ښار تر ټولو پخوانې نوم «زارغراد» و بیا «میکله غارو» ترې جوړ شو. په یوناني او رومی وختو کې یې ورته «بیزنطیه» وایه بیا په دریمه عیسوي پیړۍ کې رومي پادشاه قسطنطین هغه خپل پایتخت وګرځاوه او بیا دهمدې رومي پادشاه په نامه قسطنطنیه وګرزید. په هغو وختو کې یې ورته «نوې روم» هم وایه. په لمړیو وختو کې ورته بازنطینی خلکو «هیپولس» وایه اوعربو ورته په هغه وخت کې د «مدینة الروم» نوم ورکړې و.

په حقیقت کې دغه ښار ته د رومي سلطنت یو ستر ښاخ ویل په کار دي. دروم ښار چې په ایټالیا کې دې د عیسي علیه السلام د پیدایښت نه اوه نیم سوه کاله مخته اباد شوې و ،په ایټالیا کې یو دریاب دې چې ټایمر نومیږي ، دا دریاب د شمال له لورې راځی او د «روما» څخه تیریږي او پنځه ویشت میله لرې د روم په بحیره کې تویږي. په یو وخت کې دا دریاب د تجارت لویه لاره وه ، په همدې دریاب کې به یې ستر ستر شیان لاهو کول اوکوچني شیان به یې په کشتیو کې ایښول او د «فلورنس څخه تر نیپلز» پورې به یې پرې تجارت کاوه. ددې دریاب په غاړه یو ځای دې چې دخپل شینوالي او په زړه پورې والی له اړخه ډیر مشهور دې ، هلته تجاران خیمې وهي او شپې شپې تیروي اوبیا دهمدې دریاب په غاړه سفر کوي. دمسیح د پیدایښت نه اوه نیم سوه کاله مخته ، تجارانو په خپلو منځو کې پیسې واچولې او دلته یې یو سراې اباد کړ اوبیا همدا سراې په لوې ښار باندې بدل شو. چې اوس ورته د روم ښار وایی. په هغو وختو کې هرې کورنۍ ځانته جدا جدا سردار درلود. همغه به کورنۍ جګړې سرته رسولې ، ودونه اوخوشحالۍ به یې تر سره کولې ، په هره معامله کې به یې حکم صادراوه. اوخپلې قبیلې به یې د کوچنیو غلو او داړه مارانو څخه خوندي ساتلې ،د مسیح دپیدایښت نه مخته په شپږمه پیړۍ کې هلته یوې اسیایی قبیلې سر راپورته کړ چې د «تاریکینو» په نامه یادیدل. دې تاریکینو په ۵۰۹ قبل مسیح کې دلته یو ډیر ښه حکومت جوړ کړ. چې د اروپا لمړي جمهوریت ورته ویل کیږي. همدې جمهوریت کرار کرار په شاوخوا قبایلو باندې هم حاکمیت پیدا کړ ، ان تر دې چې ۲۲۵ قبل مسیح کې روم دیوه ځانګړي ځواک مرکز وګرزید ، اوس نو د فتوحاتو لړۍ پیل شوې وه ، په ۱۹۷ ق م کې «سپین» ، یو کال وروسته په شمالي افریقه او مقدونیا ، په ۲۴ ق م کې «شام» په ۵۰ ق م کې «فرانسه» او بلجیم ، په ۹ عیسوي پیړۍ کې «جرمني» او په ۴۴ عیسوي پیړۍ کې «برطانیه» په ۱۰۵ ع کې «فلسطین» او په ۱۱۴ عیسوي پیړۍ کې «ارمینیا» او په ۱۱۷ عیسوی پیړۍ کې عراق د رومیانو د سلطنت برخې وګرزیدې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« کارنیلیس سلا» دعیسي علیه السلام د پیدایښت نه ۷۸ کاله مخته د روم یو ستر او مشهور جرنیل و . خو بیا د سیاست پوهانو د خپلمنځي رقابت نه تنګ شو اوپه ۸۳ ق م کې یې پارلمان معطل کړ او مارشلایی نظام یې قایم کړ . په هغو وختو کې به جمهوریت یواځې د خواصو اواشرافو دطبقو پورې را نغښتې و . د جرنیل « کارنیلیس سلا» د مارشلا په خلاف دهغه وخت فلسفي « سسرو » تحریک و چلاوه ، چې په پایلو کې یې په ۷۹ ق م کې «سلا» مجبور شو چې بیرته جمهوریت ته را وګرځی او په خپله د سیاست نه ځان څنګ ته کړي.

«جولیس سیزر» د سنا دغونډې غړي و او په ۵۸ ق م د فرانسې والي ټاکل شوې و . هغه تر لمړۍ شاوخوا سیمې فتحه کړې ، بیا یې په برطانیه باندې یرغل وروست اود ټیمز تر دریابه مخکې ولاړ ، د سیزر ددې بریالیتوبو څخه په سنا کې ویره را پیدا شوه ، هغوې ددې وویریدل چې هسې نه چې د سیزر څخه دیکتاتور جوړ شی ،په د ې خاطر په ۵۰ ق م کې سینټ حکم وکړ چې سیزر دې فوځ بیرته له منځه یوسي. سیزر په دې خبره ډیر په قهر شو اوپه روم یې ولکه وکړه او په ریښتیا هم یو دیکتاتور وګرزید.

د سیزر سره د رومي شهنشاه لړۍ پیل شوې اوبیا تر پنځو پیړیو پورې په همدې ښار کې را غځیدلې وه. ان تر دې چې په ۳۰۵ عیسوي کال د روم شهنشاه « لمړي قسطنطین» و زیږید ، به ۳۳۰ عیسوي کال یې یو کلې د بائیز په نامه خپل پایتخت و ګرځاوه او بیا یې دا د بائیز دکلي په ځای د قسطنطین په نامه و نوماوه. د لمړي قسطنطین د مړیني وروسته دهغه د زامنو تر منځ اختلافات راپیدا شول او سلطنت یې په دوو برخو ویشه. هغه برخه چې په قسطنطین کې وه د قسطنطین په نامه او هغه برخه چې په روم کې وه د روما په نامه یاده کړل شوه. له دې وروسته ددې دواړو برخو تر منځ مذهبی اخلافات هم را وټوکیدل. د روم خلکو د رومن کتولیک مذهب اختیار کړ خو په قسطنطنیه کې د یوناني کلیسا تر مشرۍ لاندې د « دې هولي ارتوډکس» مذهب رایج شو. د لمړي قسطنطین نه وروسته تر دولسم قسطنطینه پورې په قسطنطنیه کې دوه اتیا شهنشاهان تیر شوی دي، چې په دې ډله کې یوازې د قسطنطین تر نامه لاندې د شهنشاهانو نومونونه دولسو ته رسیږي. دې شهنشاهانو ته د روم قیصر هم ویل کیده . اوس نو رومې سلطنت په دوو برخو ویشل شوې و غربې برخې ته یې « رومن ایمپائر» اوشرقې برخې ته یې « یازینټاین ایمپائر» ویل کیده.

هرقل یا « دریم قسطنطین» چې د ۶۱۰ نه تر ۶۴۱ کالو پورې ددې هیواد شهنشاه و ، په دې خاطر ډیر مشهور شوې و چې هغه ته نبي کریم صلی الله علیه وسلم په ۶۳۰ کال یو لیک ور استولې و او د اسلام په لور یې بلنه ورکړې وه. د سلطان محمد فاتح د سلطنت په وخت کې په قسطنطنیه کې ددولسم قسطنطین پادشاهي وه ، په پخوانیو وختونو کې د روم ، ایتهنز ، او قسطنطنیه ډیر ستر ښارونه و چې تر یولس سوو کالو پورې د رومي سلطنت ستر مرکزونه ګڼل کیده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم بن هشام ته د قسطنطنیی په اړه ډیر معلومات تر لاسه شوي و . هغه ته د عیسویانو دډلو ټپلو اوفرقو په اړه هم پوره پوره پوهه تر لاسه وه ، تر څنګ یی د شهنشاه د حسب ونسب څخه هم ډیر ښه خبرو . هغه په دې پوهیده چې هغه وخت چې د قسطنطنیی قیصر عیسوي مذهب ومانه نو دعیسوي او د ایران د مجوسي سلطنتونو ترمنځ څو ځله جنګ جګړې شوې وې ، دا دقیصر او کسرې او یا روم اوفارس تر منځ جګړې وې ، ددې سلطنتونو ترمنځ جنګونه روان و چې په عربو کې اسلامي حکومت منځته راغې او عیسویانواو مجسویان یی په حیرانتیا کې و غورځول. دمجوسیانو سلطنت د مسلمانانو په لاسو ټوټه ټوټه شو او له منځه ولاړ خو د قسطنطنیی عیسوي حکومت تر ډیره پورې قایم پاته شو . خو نن قاسم بن هشام د عیسوي ددغه حکومت د پاې ته د ورسیدو په خاطر په هوډمنه توګه دغه ښار ته ور ننوتې و . هغه هلته د رومیل په کور کې د یوه رضا کار په څیر اوسیده . رومیل دهغه نوم د فوځ درضاکارانو په نوملړ کې لیکلې و . خو هغه یی سرکاري بیرکونو ته د ورلیږلو په ځاې هملته په خپل کور کې ساتلې و . قاسم هم غوښتل همدلته پاته شي ، رومیل د شاوخوا ګاونډیانوته ویلي و چې مورګن یی ورور دې او د بوسنیا څخه راغلې دې. رومیل د قاسم آس د محصول د دفتر څخه هم را خلاص کړې و ، اوس نو دقاسم له پاره دخپل کار د کولو موقع تر لاسه شوې وه ، ځکه په قسطنیه کې ورته دهغه دهیلو نه پورته خوندي ځاې ځیږې تر لاسه شوې و، هغه تر ټولو نه زیات د بریتاسره په کتلو باندې خوښمن و . ځکه چې په بوسنیا کې د عباس او مریم دګاونډی په څیر یی د بریتاسره د خپلوی احساس کاوه.

قاسم په همدې فکرونو کې ډوب په خپل آس سپور د « ایاصوفیاء » ترمخه تیریده. خپل مخ یی د څادر په یوې څنډې کې را تاو کړې و . ځکه هغه پوهیده چې ابوجعفر همدلته په ایاصوفیا کې اوسیږي او نه یی غوښتل چې سمدلاسه دهغه مخې ته راشي . دا د « دي هولي ارتوډکس » چرچ و ، او دروما د پخواني مرکز په څیر یی دعیسوي نړۍ په زړونو کې ځاې درلود. که څه هم دا چرچ د روم څخه وروسته ابادشوې و . خو د مذهب له اړخه قسطنطنیه په پخواني مذهب باندې روانه وه . ددې برعکس رومن چرچ درومن کتولیک د مذهب تر اغیز لاندې و . د ایاصوفیاء د تعمیر په کتلوسره قاسم هک پک پاته شو . دا یو ستر او عظیم الجسه عمارت و ، خو د خپل زړښت سره سره یی بیا هم په کوم ځاې کې د زوړوالي ننبې نه تر سترګو کیدې. ځکه چې دا دعیسویانو روحاني مرکز و اوهر شهنشاه به دهغه د ښایسته کولو او او ترمیم کار په ډیره ښه توګه تر سره کاوه . د مانۍ دروازه ددوو ستر سترو برج شکله ستنو ترمنځه د ځلیدونکې پتیل څخه جوړه شوې وه ، په دې دروازو باندې د سروزرو څخه جوړ شوې صلیب نصب کړل شوې و . د اکلیسا لمړي قسطنطین په ۳۲۰ عیسوي کال د لرګیو څخه جوړه کړې وه ، بیا په شپږمه پیړۍ کې یی اور واخست او وسوځیده ، خو « جستینین » قیصر په ۵۳۲ عیسوي کال به همدې ځاې یو نوې پوخ تعمیر جوړ کړ، دا تعمیر په پنځو کالو او لسو میاشتو کې تکمیل شو ، لس زره معمارانو پرې کا و وکړ او لس لکه پونډه مصرف پرې راغلې و . قیصر ددې کلیسا دتعمیر له پاره د نړۍ دمختلفو ځایو څخه دمرمر تیږه راوسته .... د«فریجیا» سپنیه د « لکونیا» شنه ، د « لیبیا» نیله ،« سلینګ توره

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د «باسفورس» توره تیره څنډه لرونکې دمرمر تیږه یی دې کلیسا ته راوړه .دمصر د «دستاراتیږې» او «دسماق تیږې» یی هم ورته راوغوښتې . اوپه دې کلیسا کې یی استعمال کړې . د ټولې نړۍ کلیسا و د دې کلیسا دجوړښت له پاره ډیر څه نذرانه کړل اوډیرې ارزښتناکه تحفیې یی ورته را ولیږلې . ددې کلیسا په جوړښت کې د نړۍ ډیرې مسالې استعمال کړل شوې ، هماغه و چې « جستینین» ددې کلیسا د جوړښت نه وروسته د لمړۍ ځل له پاره ورننوت نو ویی ویل:

« سلیمانه ! زه له تا نه مخکې شوم....»

سیدنا سلیمان علیه السلام بیت المقدس اباد کړې و . اود جستینین دغه بې ادبه اشاره هم همغه لورې ته وه .

قاسم د ایاصوفیاء تر مخه د آسه را ښکته نه شو . هغه تر ډیره پورې ددې شانداره مانۍ او قصر په لیدلو کې ډوب و . قاسم ددې ستړې کلیسا دتعمیر څخه لږ شانته لرې په آس سپور ولاړ و . اوددې عبادتځاې سیل یی کاوه . دهغه تر مخه چرچ ته د ور ننوتلو طلاې دروازه پرانستې پرته وه ..... دتیرو زرو کالو راهیسې د ایاصوفیا دغه مانۍ د عیسویانو د روحانی مرکز په توګه استعمالیده . دهغې په بیرونۍ دروازه باندې د عیسې علیه السلام او د پولس رسول ستر ستر انځورونه را ځړول شوي و ، قاسم ،په داسې حال کې چې په غاړه یی د صلیب انځور را ځړول شوې و ، د ایاصوفیا دروازې پورې ورتلل مناسب ونه ګڼل، خو کولې یی شول چې د یوه عیسایی عبادت کونکې په څیر ایاصوفیا ته ور ننوځي خو هغه هلته دعبادت له پاره نه وراغلې . یواځې د ایاصوفیا د کتلو له پاره راغلې و ، ځکه په دې کلیسا کې د رومي او بازنطینی کلیساګانو د اتحاد له پاره ډیره ستره غونډه را غوښتونکې وه ، اوقاسم غوښتل چې ددې غونډې راز ځانته معلوم کړي او دهرې لارې چې شوني وې هڅه وکړي تر څو ددې دواړو ډلو تر منځ اتحاد او یووالې منځته را تلو ته پرې نږدي .

« دي هولي ارتوډکس چرچ» او د «رومن کتولیک چرچ» د اتحاد څخه سلطان محمد خان ته ډیر زیات زیان ور رسیده . ځکه د رومیانو ستر روحاني مشر پاپاې روم ، یا «پنځم پوپ جان نکلسن» په ټولې غربي اروپا کې پرته له کوم بل ګډون کونکې څخه دپوره واکمنۍ خاوند و . او دا شونی وه چې دهمدې پاپ د هڅو په پایلو کې ددې اتحاد د راتلو نه وروسته د قسطنطنیی د خوندي پاته کیدو په خاطر دجرمني ،فرانسې ، بلجیم ، سپین ، او برتانیی فوځونه دلته را شي ، ځکه نژدې څلور سوه کاله مخته دهمداسې یوپوپ « پطروس هرکولیس » د غوښتنې له مخې د غربي اروپا دټولو هیوادونو دسلطان صلاح الدین ایوبي په خلاف یوستر اتحاد جوړ کړې و . اوبې شمیره جنګي بیړۍ یی دې جنګ ته را ښکلې وې . سلطان محمد قاسم په دې خاطر هلته ور استولې و چې هغه دې د هرې لارې چې شوني وې دغه ډول اتحاد جوړیدو ته پرې نږدي . اولاتر اوسه ددې دواړو کلیساو ګډې غونډې جوړیدو ته څو ورځې پاته وې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم تر ډیره پورې په پوره خاموشۍ سره ولاړو .بیا یې خپل سر و څنډه او آس ته یې لغته ورکړه ، اوس دهغه په فکر کې دې چرچ ته د ننوتلو په پلان باندې غور پیل کړ. اوغوښتل یې په داسې بڼه ور ننوځې چې ابو جعفر یې ونه شي پیژندلې. په همدې فکرونو کې ډوب د رومیل کور ته ورسید.

دهغه وخته چې هغه قسطنطنیې ته راغلې و نو په سر اوذهن باندې یې د ابوجعفرفکر سپور و. هغه پوهیده چې ابوجعفر په ایاصوفیاء کې دې اواصلي نوم یې «ډیمونان» دې. خو د کوم سهې او کوتلې پلان پرته یې په ډیمونان باندې لاس اچول نه غوښتل. کله چې کور ته را ننوت نو بریتا په انګړ کې ناسته وکتله ، دقاسم په کتلوسره هغه ددرنښت له پاره و دریده. قاسم هم په خندا سره بریتا ته سلام وکړ بیا یې ترې و پوښتل چې « سلټن نه تر سترګو کیږي ؟»

هغه د رومیل دزوې خبره کوله بریتا هم ورته په خندا کې ځواب ورکړ:

هغه لا تر اوسه د مدرسې نه دې راستون شوې....خو ته نن سهار وختې چیرې تللې وې. ماخو تاته سهار نارې تیار کړې اوایښې مې دې.... لمړۍ هغه وخوره !»

بریتا بلکل لکه د سکه ورندار په څیر ښکاریده. قاسم لا تر اوسه هغې ته کتل او خندل یې. خو په لږ څه نیولي لهجې یې وویل: « ما غوښتل د سهار د عبادت له پاره ایاصوفیاء ته ور شم ،خو چرچ ته په ور رسیدو سره زما اراده بدله شوه. ما له ځانه سره ژمنه وکړه چې تر هغې پورې به دې عبادتځاې ته ور نشم تر څو پورې مې چې دمسلمانانو د هلالي تورې ګوابښ مې دهغې څخه نه وي تم کړې.... زما دا خبره ،زما له اړخه یو ډول سوګند و ګڼه «.

بریتا په ډیره حیرانتیا سره قاسم ته کتل. خو قاسم په زړه کې دخندا شین و ، ځکه هغه په یوه غشي دوه ښکاره کړې و . یو خو یې د بریتا پوښتنې ته ځواب ویلې و او بله دا چې دخپله ځانه یې داسې حواله ورکړه چې ددې وروسته هغه د یکشنبې په ورځ هم ددې خلکو سره یوځاې ایاصوفیاء ته د عبادت د تللو څخه خوندی پاته شو. هغه خپل ځان ته افرین ووایه. خوبریتا ورته یوه په زړه پورې خبره وکړه او هغه یې سخت متوجه کړ.

« مورګن ! ستا په کتلو مې ولې زړه شاهدي ورکوی چې زه دې پیژنم »

قاسم سمدلاسه محتاطه شو او په بیړه یې یوه بهانه جوړه کړه « هو ! دا خو دومره ستر خبره نه د ه ،مونږ دواړه د یوه ځاې اوسیدونکي یو ، هرومرو به دې په ژوند کې زه چیرې کتلې اوسم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریتا ورته په ژورو سترګو کتل اودهغه ځواب یی اورید. په همدې وخت کې د قاسم په زړه کې یو فکر را وګرزید او دهمغې په اړه یی فکر کول پیل کړل ، هغه په دې فکر کې و چې په ایا صوفیا کې د ورننوتلو او د ایا صوفیا په اړه د معلوماتو د ترلاسه کولو له پاره د بریتا څخه کار واخلی. دهمدې فکر په بنسټ یی د بریتا څخه وپوښتل:

« ته خو به ځې راځې.....آیا صوفیاء ته...»

« هو ! زه په اونۍ کې یوځل « دی هولي ارتوډکس چرچ» ته هرو مرو ورځم.»

قاسم ورته یو ځل بیا وویل: « بیا خو به هلته ستا پیژندګلوي هم څوک وي ؟»

« هو ! زه خو هلته څو کسه راهبان پیژنم. بطریق ثاني ،عزتمند ډیمونان سره هم ښه پیژنم ، ډیر مهربانه سړي دي ..... خو که ریښتیا درته ووایم ، دغه پادري خلک زما ښه نه راځي .. زه خو د خداوند یسوع اومسیح عبادت ته ورځم اوکه نه دا مذهبي مشران ، چې مونږ یی خپل مذهبي مشران ګڼو ډیر غلط خلک دي ،په دوې کې مې یواځې عزتمند ډیمونان ډیر خوښ دي ، زه دهغه لیکچر هم اورم. هغه په میاشت کې یوځل لیکچر وکوی.....»

دقاسم له پاره دا خبر د احتیاطه ډک و . بریتا د ډیمونان سره نیک اړیکی درلودل. او ډیمونان قاسم ډیر ښه پیژانده. ځکه دا همغه ابوجعفر و چې په اورنه کې یی شل کاله د مسلمانانو امامت کړې و . اوبیا د قاسم محبت ، مارسي ، یی په زخمي حالت کې دهغه ځایه را تښتولې وه.

دمارسي د رایادیدو سره سم قاسم په زړه ټکان وخوړ او بیا یی د مارسی په اړه فکر پیل کړ. په دې وخت کې بریتا د خوراک د تیارولو له پاره ورغلې وه. اوقاسم په خپلې خونه کې ناست اود یوه کتاب په لوست یی ځان مصروف کړې و خو هغه په حقیقت کې دخپل راتلونکې پلان په اړه فکر کاوه. کله چې بریتا ډوډۍ راوړه نو هغې ترې وپوښتل:

« خو دا دې را ته ونه ویل چې تا ولې په ایاصوفیاء کې زما څخه دکوم پیژندګلو په اړه وپوښتل ؟»

قاسم لا دپخوا څخه په دې اړه د ځواب د پیدا کولو هڅه کړې وه. هغه ورته وویل چې: « په حقیقت کې زه غواړم خپله یو ارزښتناکه تحفه خپلې کلیسا ته هدیه کړم. خو غواړم چې زما نذارانه هلته درسوې لاسو په واسطه ورسیږی چې ایماندار اودخداوند یسوع اومسیح ددین ریښتونې پیرو وي ،خوتا راته وویل چې دهغه ځای ټول راهبان بد دیانته دي...»

«نه ، نه ، ما کله دا ویلې دي ، ما خو ویلي دي چې په هغوې کې یواځې معزز ډیمونان ایماندار او پاک انسان دي. ما په خپله ددې مقدس جنګ له پاره خپل ډیر قیمتي لاکټ چرچ ته دنذرانې په توګه ورکړې دي. اوهغه مې هم د معزز بطریق ډیمونان په لاسو کې اینبې دي.... حال دا چې هغه لاکټ ماته دخپل ځان څخه هم ډیر محبوب و

(c) ketabton.com: The Digital Library

. ځکه هغه ماته زما یوې ډیرې خوښې ملګرې د نښې په توګه راکړې و . کله چې بریتا دملګرې یادونه وکړه نو دقاسم ذهن سمدلاسه د مریم په لور ولاړ. ځکه چې همغه د بریتا سره په ګاونډي کور کې اوسیدله. د بوسنیا شهزادګۍ حمیرا خو د بوسنیا د جنګ نه وروسته دعباس کور ته ورغلې وه. هغه په زړه کې مسکې و او په همدې فکر کې ډوب چې بریتا ترې وپوښتل:

« لیکن ، ته چرچ ته او دې جنګ ته ،څه نذرانه کول غواړې..... تا خو هلته د جنګ دګوابښ تر پاې ته رسیدو پورې د نه تللو هوډ کړې دې.....راوړه ، ماته یې راکه ، زه به ستا نذرانه هلته ورکړم...زه به یې په خپله دمقدس پلار ډیمونان په لاسو کې ورکړم»

حالات ډیر په زړه پورې او نازکه شوې و . د قاسم پلان بلکل په سهې توګه پلې کیده. اوس نو هغه د خپلې لارې د نورې هوارۍ له پاره وویل :

« دا خو ډیره ښه خبره ده ، که ته یې له ځانه سره یوسې نو دا خوبه زما له پاره د خوښۍ سبب وګرځي ،ځکه چې ډاګیزه ده چې ته به زما نذرانه دکوم ایماندارې وګړي په لاسو کې ورکړې »

خو قاسم کله چرچ ته نذرانه ورکول غوښتل. دهغه سره کومه تحفه نه وه..... که ورسره واې نه بیا به یې چرچ ته نذر کړې واې. هغه خو دقسطنطنی دحکومت د کمزورې کولو له پاره راغلې و .

په دې ورځ قاسم د بریتا سره بس همدومره خبرې وکړې. اوبیا یې په دې خبره باندې و ځنډولې چې ، ډیر ژر به خپله قیمتی تحفه را ښکاره کوي. لا تر اوسه قاسم دخپل پلان د پلې کولو له پاره ډیر څه ته اړ و . هغه ددواړو کلیساګانو د متحده غونډې د سبوتاژ کولو له پاره هم دمهرو دبدلولو هڅه کوله. مګر لا تر اوسه دلته نوې و . بیا هم هغه دبریتا په ذهن کې دخپل پلان څه خاکه ورځاې کړه. اوس یې نو هڅه پیل کړه چې بریتا نوره هم په خپل ځان باوري کړي. هغه د رومیل ، بریتا اودهغوې دزوې سره خپل ځان ډیر زیات ورنژدې کړ ، بریتا به اوس قاسم ته د ورور په نامه غږ کاوه. کله به هم چې قاسم د بیرون څخه راغې نو دبریتا او سولټن له پاره به یې نوي نوي کالی اوشیان راوړل. رومیل په وړاندې د قاسم عزت اودرنښت نور هم زیات شو. هغه خو دقاسم نوم په رضاکارانو کې لیکلې و خو قاسم لا تر اوسه دخپلو دندو د اجرا په خاطر هلته نه و ورغلې. قاسم به ویل چې هغه غواړي تر څو ورځو پورې د قسطنطنیې ښار په ښه توګه وویني.

د « ایاصوفیاء» ترمخ د یو وار ګرزیدو وروسته ،قاسم بیا هلته ورنغې. هغه نه غوښتل د پوره تیارۍ نه مخته د ډیمونان سره ټکر وکړي. په دې خاطر یې دخپلو پلانو دپلې کولو له پاره د کلیسا په اړه د نورو زیاتو معلوماتو د ترلاسه کولو هڅې پیل کړې. هغه غوښتل د ایاصوفیاء په داخلي نظام باندې ځان ښه خبر کړي. هغه د بازنطینی ځواکونو دسالار « نوټاراس» د وړتیاو اوکمزورتیا و ،اوارادو څخه سطان ته خبر ورکول غوښتل. اودمحاصرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمخه یی دښار ددیوال د«سینټ رومانس» دروازه ، دګولډن هارن بندرګاه ، دقسطنطنیی خلکو ته د غذای اونورو موادو د ترسیل لارې چارې ، او ترخنګ یی په ګولډن هارن کې را ځړول شوې هغه زنځیر هم کتل غوښتل چې دګولډن هارن لاره یی بندولې شوه. هغه د رومیل څخه هم یو ځل دوه د ګولډن هارن ددې عجایبو د کتلو له پاره غوښتنه کړې وه ، اوبیا رومیل هغه په یوې فوځي کشتۍ کې کینولې هم و او ګولډن هارن یی ورته ښوولې و ،کله چې قاسم دغه دیوشکله ستر زنځیر وکوت او دهغې ددواړو سرونو جایزه یی واخسته. نو هغه په دې ناهیلې شو چې دکلابندۍ په وخت کې ددې زنځیر ماتول ناشونې دي. شونی وه چې د «اربان» د توپ دیرش انچه غټه ګولۍ هغه دوړی وړې کړي خو دې ځاې ته د یوه توپ راوړل اوبیا دلته نصبول له یوه سره ناشوني وو. ځکه د اربان توپونه د نقل وحمل له اړخه ډیر ستونزمن و . ان تر دې چې د جنګ په وخت کې دهغوې دیوه ځایه بل ته وړل څه اسانه کار نه و . قاسم د زنجیر دماتولو فکر د زړه نه وویست اوبیرته کورته ستون شو. خو پریکړه یی وکړه چې هغه به په یوه یا دوو ورځو کې لاسته راوړې ټول معلومات سلطان محمد خان ته ورلیږي. خو ددې معلوماتو د لیږدلو له پاره هغه باید تر رومیل کلا پورې تللې وې.

قاسم دسلطان په نامه یو تفصیلي لیک ولیکه ،اوپه ډیره ګړندۍ توګه د رومیل دکلا په لور ورغې ، اوس نو هغه د قسطنطنیی د فوځ یوعسکر و ، هغه هیڅ اندیښنه نه کوله ، هغه د ګولډن هارن لاره پریښوده او دښار د ستړي دروازې « سینټ رومانس» له لارې دروميلي کلا په لور ولاړ ، دروميلي کلا د قسطنطنیی څخه پنځه میله لرې وه. قاسم سهار وختي ددې ځایه ولاړ او دغرمې دمخه بیرته راستون شو اوخپل لیکلې تفصیلي لیک یی مصلح الدین اغا ته ور وسپاره.

څو ورځې همداسې په همدې ډول مصروفیاتو کې تیرې شوې ، په دې وختو کې قاسم دبریتاسره دیوه ورور په څیر ډیر ور نژدې شوې و. اوس به نو بریتا په هر ځاې کې د قاسم خبره کوله. اوبیا یی یوه ورځ په ټوکو ټوکو کې قاسم ته وویل:

« پریږده وروره ! ته داسې ورور یی چې تر اوسه د ې ماته هغه تحفه و نه ښودله. تا ویلي و چې زه به هغه تحفه چرچ ته نذرانه کوم.»

قاسم غالبا د همدې خبرې انتظارکا وه. سمدلاسه یی وویل: اوهو ! زما درنې اوخوږې خورې ، دهغې تحفی به څه ارزښت وي ، زه خو په تاباندې خپل ځان هم ځارولې شم. خویوه خبره ده ، اوهغه داچې زه به هغه تحفه هغه وخت چرچ ته نذرانه کړم چې ته به دا دنده په خپل لاس ترسره کوې. ایا داسې شوني نه ده چې مونږ نن یا سبا یا بل کوم وخت معزز ډیمونان ته د خوراک له پاره بلنه ورکړو . که داسې وکړل شي نو زه به په خپل لاس دا تحفه معزز ډیمونان ته ورکړم. ته خوپوهیږې چې ما اياصوفياء ته د نه تللو هوډ کړې دې ، که چیرې ته هغه مقدس پلار کور ته راوبلې نو مونږ به تړې برکتونه هم تر لاسه کړو اوهمغه ته به دمقدس جنګ له پاره تحفې هم نذرانه کړو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم ددې خبرې کولو سره دا هیله نه درلوده چې همداسې به وشي. خو دبریتا د ځواب په اوریدو سره حیران پاته شو.

« اوهو ! ....دا خو دې ډیره پښخه خبره وکړه. ما پخپله د ډیره وخته همدا ډول فکر کاوه چې کوم وخت دغه مقدس پلار خپل کور ته د خوراک له پاره را وبولم. ما د رومیل سره هم خبره کړې وه. خو هغه فوځي دې که نه .... هغه د مذهبی خلکو سره زیاته دلچسپي نه لري.....خو مورګنه ! ته ډیر زیات مذهبي انسان یې..... که داسې نه ده.؟»

دقاسم غشي په نښه لګیدلې و . هغه په زړه کې دخوشحالۍ نه ګوړې ماتولې. اوس نو هغه دخپلې چالاکۍ په واسطه غوښتل ډیمونان دخپلې سوړې نه راوکاږي ، غوښتل یې په کوم ډول د ډیمونان څخه دمارسي د راز پوښتنه وکړي. خو دې کار ډیرې هوښیارتیا ته اړه درلوده. او هغه ته په کار و چې هغه تر هر څه لمړی بریتا په ذهني توګه دې کار ته تیاره کړي. نوپه دې اساس یې د ځانه سره پریکړه وکړه چې بریتا ته به د مارسي په اړه ټول څه وایی. ښکاره ده چې هغه بریتا ته دمارسي په اړه همدومره څه ویلي شول چې مارسي نومې یوه نجلۍ دده سره محبت کاوه او ډیمونان په یوه ډول دده څخه لرې کړه او له ځانه سره یې بوتلله. هغه نه غوښتل بریتا ته دډیمونان څخه شکوه او شکایت وکړي ،په دې خاطر یې یوه کوچنۍ قصه له ځانه سره جوړه کړه....

په حقیقت کې قاسم د ابوجعفر څخه دمارسي د راز د را برېدیدو وروسته دهغه څخه دانتقام اخستلو په فکر کې و . هغه د ایاصوفیاء دغه دویم ستر بطریق ابوجعفر یا ډیمونان واژه اوبیا یې دهغې تور په رومن کتولیک چرچ باندې ور اچاوه تر څو ددواړو کلیساو تر منځ داختلاف خلیج نور هم زیات کړل شي. په دې خاطر یې فکر کاوه چې تر هر څه لمړی بریتا په سهي لاره روانه کړي. هغه دمارسي په اړه یوه دردناکه قصه جوړه کړه. او فکر یې کاوه چې څه ډول یې بریتا ته واوروي ، په همدې وخت کې تري بریتا وپوښتل:

« تا خو تر اوسه پورې هغه تحفه ماته و نه ښوولې. اخر هغه څه ډول تحفه ده چې ته یې له ما څخه پټوې.»

قاسم به څه ویلې وې.دهغه سره هیڅ ډول تحفه نه وه. خوبریتایې په دې خبره خاموشه کړه چې « هو، هو ، هرومرو به یې درته وښایم. خو دهغې د ښوولو نه مخته زه درته یوه په زړه پورې قصه اورول غواړم. اودا زما دخپل ژوند قصه ده.

بریتا سمدلاسه په یوه لمځې کیناسته. اوسترګې یې په پوره دلچسپۍ سره په قاسم ور وننښتې او ورته یې وویل : « هرو مرو یې راته واوروه. زه به ستا دقصې په اوریدلو ډیره خوشحاله شم.»

خو قاسم د خپلې جوړې کړل شوې قصې د اورول نه مخته ډیمونان ته د بلنې دورکولو خبره پښخول غوښتل. هغه دبریتا سترګو ته وکتل او ورته یې وویل چې زه خپله قصه هغه وخت درته اوروم چې ته به همدا نن د مقدس پلار د بلنې کار سرته رسوې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریتا دهغه دخبرې سره موافقه شوه اوپه همدې ورځ یې ایا صوفیا ته د تللو اراده وکړه ، د تللو دمخه قاسم هغه تم کړه او ورته یې وویل: « ګوره ، چې ته اوس دمقدس پلار تر مخه زما یادونه و نه کړې. زه غواړم چې دهغه سره د مخکنې تعارف پرته وویني.»

بریتا سمدلاسه و دریده او د قاسم په لور یې په حیرانتیا سره وکتل. « مورګن ! څه خبره ده ؟....ته خو نن ډیر پراسراره شانته خبرې کوې. اول خو دې ماته هغه تحفه و نه ښوولې ،بیا دې غوښتل خپله قصه دې راته واوروې ، هغه دې هم راته وا نه ورولې ، او اوس ته دخپل نوم د پټولو خبره هم کوې.. را ته ووایه ، چې په زړه کې دې څه دي. زه ستا سره هر ډول تعاون ته تیاره یم. ته خو پوهیږې چې زه بل ورور نه لرم او تا دخپل کشر ورور په څیر پیژنم. ستا د نوم د یادولو پرته به زه هغه ته څنګه بلنه ورکړم. ته غواړې هغه ته د چرچ قیمتي تحفه نذر کړې او د همغې په خاطر خو زه دغه مقدس پلار ته د بلنې د ورکولو له پاره ورځم.»

قاسم په ډیره بده توګه را ننښتې و. هغه نه غوښتل چې بریتا د ډیمونان سره هغه د یو اجنبي میلمه په څیر یاد کړې ،هغه د ابوجعفر دشیطاني ذهن څخه پوره خبر و . نو که د جنګ په ورځو کې کوم اجنبی شخص ابوجعفر ته دمیلمستیا بلنه ورکړي نو هغه ته به هرومرو په دالو کې څه تور والې تر سترګو شي. په دې اساس قاسم دبریتا څخه وپوښتل:

« نو ته به بیا .....ته به څه ډول ما هغه ته ور وپیژنې ؟»

« دخپل ورور په څیر .... خو زه به ستا دشان د پورته والي په خاطر هغه ته خامخا دا ووایم چې ته ډیر شتمن او رئیس شخصیت یې.»

قاسم د بریتا په دغه ساده فکر باندې و خندل اوهغې ته یې دتللو له پاره اجازه ورکړه. هغه چې په خپل ذهن کې کوم پلان جوړ کړې و دهغې پلې کول پیل شوې و.

دبریتا دراتلو دمخه دهغه زوې « سلطان مراد » راغې. قاسم ورسره لوبې پیل کړې ، یوساعت وروسته چې بریتا بیرته راستنه شوه نو د ورایه په خندا وه ، کله چې ترې قاسم دهغې دخندا علت وپوښت نو هغې ورته وویل:

« زمونږه بلنه ومنل شوه... د رومیل څخه ما لا دیخوا څخه اجازه اخستې وه. مقدس پلار به زمونږ په بلنه سبا شپه زمونږ سره د ډوډۍ خوړلو له پاره تشریف راوړي.»

قاسم هیله نه درلوده چې ډیمونان به دومره ژر دغه بلنه و مني. هغه داسې انګیرله چې هغه به دخپلو مصروفیاتو له مخې دې بلنې ته څو ورځې وروسته وخت ټاکي. اوس نو چې قاسم څه کول غوښتل باید ډیر ژر

(c) ketabton.com: The Digital Library

یی تر سره کړي وي. هغه سمدلاسه خپلې کوټې ته ولاړ او دخپل سامان څخه یی څه قیمتي اشرفۍ را وویستلې ، اوپه یوه کڅوړه کې یی واچولې اوبریتا ته یی د ورکولو له پاره راوړې.

« واخله خوري !.... مقدس پلار ته ما بلنه ورکړې ده اوپه دې بلنې باندې به ټول مصارف هم زه ورکوم.» قاسم ډیره هڅه وکړه چې بریتا هغه اشرفۍ واخلي خو بریتا ېې داخستلو څخه انکار وکړ او ورته یی وویل: « مونږ ته خجالت مه راکوه.... مونږ تا دد ې کور یوغړې او زه دې خپل ورور ګڼم. ته دا اشرفۍ دخپله ځانه سره کیږده.»

قاسم هغه اشرفۍ بیرته واخستې او په ډیرې محتاطې لهجې سره یی بریتا ته وویل: « اوس زه تیار یم چې تاته خپله قصه واوروم. که ته یی مناسبه وګڼې نوزه به درته دخپل زړه راز ووایم. زما قصه ډیره په زړه پورې هم ده او دردناکه هم ....»

قاسم قصدا دغسې تجسس پیدا کول غوښتل. د بریتا زوې بیرون په انګړ کې لوبې کولې اوقاسم دبریتا سره په برنډه کې په یوې لوبې چوکۍ ناست و، د قاسم د تجسس نه ډکې لهجې دبریتا په زړه پورې والې نور هم ورزیات کړې و. دهغه زړه درزیده او له ځانه سره په دې فکر کې وه چې : خداې خبر مورګن یعنې قاسم به هغه ته د څه قصه کوي... په دې خاطر یی قاسم ته وویل:

« هو ، هو ، ..... ولې نه..... ته ولې د دومره تکلف نه کار اخلې ؟ زه په پوره غور سره ستا قصه اوریدل غواړم.»

قاسم بریتا ته په ډیره مینه وکتل اوبیا یی ورته وویل: « خوري ! اصلا خبره څه دا ډول ده چې ما ته یی ستا تر مخ ویل د شرم احساس راپیدا کوي....»

کله چې قاسم د خپلې درواغو د قصې د پیل کیدو دمخه دشرمیدو نوې اداکاري وکړه نو بریتا ورته په زوره زوره وخندل : « اوهو هو ! ته خو شرمیږې.... داسې څه خبره شوې ده چې ته پرې شرمیږې ؟....داسې بریښې چې زما د ورور په زړه کې کومه ماجبینه پټه شوې ده...»

بریتا دقاسم دهیلو سره سم خبره کړې وه. قاسم خپل سر د شرم څخه ټیټ کړ او بیا یی په همدې لهجه باندې ووېل: « تا سهې درک کړې ده.... ریښتیا هم ما د یوې البانوی پیغلې مارسي سره ډیره مینه درلوده ، دا پیغله نه یواځې ښایسته او حسینه وه بلکه ډیره ذهینه او د پوهې خاونده هم وه... خو هغه زما څخه جدا کړل شوې ده..... اوس به ته ډیره حیرانه شې چې درته ووایم چې ستا همدې مقدس پلار ډیمونان هغه له ماڅخه را جدا کړې ده .....»

قاسم د خبرو په دوران کې لږ څه تم شو ،ځکه چې بریتا د حیرانتیا څخه ټوپ کړ اوپه لږ څه لوړ اواز یی ووېل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« اوهو هو ! .... داسې بريښي چې ته مقدس پلار دمخکې نه پيژنې .... دا خو ډيره بده خبره وشوه ... ته خو ما هغه ته دخپل ورور په څير ورپيژندلې يې ...اوس چې هغه له تاسره ووينې ، نوتابه وپيژنې .. نو زه به هغه ته له تاسره د خپلې خپلولې کومه پيژندګلوي وړاندې کوم ....»

خو قاسم هغه تسلي ورکوله او ورته يې وويل: « بريتا خورې ! ته مه انديښمنه کيږه .... ته خو زما د قصې د اوريدو دمخه وويريدې. اول خو ته زما خبره واوره ..... ډيمونان خو ماپيژني خو دومره مې نه پيژني چې زما هم مه خور لټه شته او که نه. هغه دخپلولې اړيکې چې تا ښوولې هغه په خپل ځاې سهې دي.»

« خو که چيرې تا ډيمونان د پخوا څخه پيژنده نو زه دې دهغه دبلنې نه مخته ولې بې خبره پريښوم» زه خو درته همدا خبره کوم ... شايد چې تاته به معلومه وي چې دويم بطريق اعظم نژدې اوه کاله مخته د « اورنې ، ابانيې او بوسنيا » په سيمو کې اوسيدلې دې ، دا دهغو ورځو خبره ده چې هغه په البانيه کې اوسيده او زه هم هملته وم هلته ماته د يوې شاهې کنيزې مارتها د لور مارسي سره مينه پيدا شوه ، خو فادر ډيمونان د البانې پادشاه سکندر بيګ له پاره هغه له ما څخه يوړه. اودهغې مور مظلومه يې ووژله. خو مارسی د سکندربيګ خواته هم نه ده ور رسيدلې ، بلکه بې درکه شوې ده. دهغه وخته راهيسې اوه کاله تير شوي دي اوزه يې په لټه کې يم. زه په حقيقت کې قسطنطنيې ته دهمدې له پاره راغلې يم ، فادر ډيمونان ما ډير ښه پيژنی ،په دې خاطر زه نه غواړم دهغه مخې ته ورشم. زه غواړم چې ته په خپله خوښه دهغه څخه په دې اړه پوښتنه وکړې او دمارسي د درک د مالومولو هڅه وکړي....بريتا ، ته خو زما خور يې . اوخويندې د ورونو له پاره هر راز قرباني ورکوي....»

بريتا دقاسم خبرې په ډير غور سره اوريدې. کله چې خبره پاې ته ورسيده نو هغې يو دم وويل:« واخله....دا کومه ستونزمنه خبره ده .... ته داسې پلانونه جوړوې ...زه به نيغ په نيغه د فادر ډيمونان څخه وپوښتم چې مارسی چيرې ده ،که چيرې فادر ته معلومه وي نو هرو مرو به يې ووايی...»

قاسم دبريتا په سادګۍ باندې وخندل ،ځکه د ډيمونان دذهن څخه خبره ويستل اسانه کار نه و،هماغه و چې قاسم دخپل ځانه جوړه شوی قصه د اول نه تر اخره پورې بريتا ته واورولە. په دې قصه کې داسې ډير ځايونه هم راغلل چې د بريتا دسترګو نه ورته اوښکې ولاړې. دقصې ټول مقصد همغه و چې قاسم مخته بيان کړې و . خو جزئيات او تفصيل يې ډير په زړه پورې و . اوبريتا په ډيره دلچسپۍ سره هغه اوريده. قاسم هغې ته دا تأثر ورکړ چې هغه ته د ډيمونان کړچار مشکوک تر سترګو کيږي..اوپه ډيره سنجول شوي توګه يې وويل:

« سهې ده. زه ستا په ټوله خبره وپوهيدم.اوستا له پاره دهر څه کولو ته تيار يم. خو په يوه خبره مې لا تر اوسه سر خلاص شوې نه دې چې زه د فادر ترمخه مارسي څه ډول را يادە کړم. اودهغه څخه حقيقت را وسپړم.....اوته به څه کوې ؟ ...ايا ته په دې دعوت کې ګډون نه کوې ؟ که ګډون ونه کړې نوخبره به ټوله خرابه شي....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دبريتا پوښتنې په خپل ځاې سهي وې ، همغه و چې قاسم هم ورته ځوابونه وويل : « بريتا ، خوږې ! ته ولې اندېښنه کوې.. زه به دډيمونان نه ترهغه وخته پورې پټ پاته شم ، ترڅو چې تا ترې د مارسی په اړه خبره نه وې را ويستلې . کله چې هغه دمارسي په اړه خبره وکړي ،زه به هم مخته راشم او په دعوت کې به ګډون وکړم اوخپله خاص تحفه به هم چرچ ته نذرانه کړم. زه ډاډمن يم چې هغه وخت به تاسې ټول زما ددې تحفې په کتلو سره حيران پاته شئ. پاته دا شوه چې ته به څه ډول د فادر ډيمونان ترمخه د مارسي خبره راو سپړې ..... نو واوره !...»

دا دخبرو هغه ځاې دې چې قاسم يې د ډيره وخته راهيسې انتظار کاوه. اودهمدې فکر په بنسټ يې ډيمونان ته د خوراک بلنه ورکړې وه. قاسم په خپلوکالیو کې لاس ور ننويست. يوه ډيره ښکلې ګوته يې راوويسته. چې په شنه غاړه يې د صليب نښه کندل شوې وه..... دا هغه ګوته وه چې مارتها خپلې لور مارسی ته ورکړې وه. اومارسي بيا په خپلې اخرې ليدنه کې هغه ګوته قاسم ته ورکړې وه. قاسم دا ګوته بريتا ته ورکړه او په پلټونکي لهجې يې ورته وويل:

بريتا خوږې ! دا ګوته ماته مارسی پخپله راکړې وه،دا دهغې دمور مارتها ګوته ده. خو اوس به دا ته په ګوته کوې . کله چې ته د فادر ډيمونان ترمخه کينې نو هغه به ددې ګوتې په کتلو سره هرو مرو له تا څخه پوښتي ، خو ته دا ياد لره چې ته به ددې ګوتې په اړه هغه ته څه ځواب ورکوې.

قاسم چې خبره بس کړه . نوبريتا ترې په ډيرې پلټونکې لهجې سره وپوښتل: « هو !....راته وېې وايه چې زه به د فادر ډيمونان ترمخه ددې ګوتې په اړه څه وايم ؟»

اوس نو قاسم بريتا ته وويل: ته به فادر ډيمونان ته وايې چې دا ګوته ما د قسطنطنيې په بازار کې اخستې ده .... کله چې فادر ډيمونان ته دا محسوس شي چې دا ګوته ستا تر سترګو دومره ارزښتناکه نه ده او ته يې د قصې څخه بلکل بې خبره يې ،نوزه ډاډمن يم چې هغه به له تاڅخه دا ګوته وغواړي...ته بې شکه هغه ته ګوته ورکړه.... په دې توګه به هغه لمړۍ په خپله تاته دمارسي په اړه بيان وکړي اوکه هغه بيان ونه کړ نوبيا به هم مونږ زيان نه وې کړي ،ځکه چې مارسی ژوندۍ ده او فادر ډيمونان ته دهغې په اړه پوره پوره معلومات شته. هغه به دا ګوته هرومرو مارسي ته ور رسوي ، په دې توګه به مارسی ته هم ډاګيزه شي چې ګوته دکومه ځايه راغلې او څه ډول دې ته بيرته را رسيدلې ده .....او که ته غواړې نو د ګوتې د ورکولو دمخه په فادر باندې دا شرط ولګوه چې ددې ګوتې په اړه درته قصه وکړي....

داخو نيغه خبره ده .....نه ستونزمنه او نه نغښتې .....ايا داسې کولې شې ؟ زه ډاډمن يم چې هغه به هرو مرو څه ووايې. اوزه به يې ددغې دريچې څخه د اوريدلو هڅه وکړم....اويا به يې وروسته له تا څخه وپوښتم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په دې پوهيده چې ډيمونان د چې د کوچني والي څخه د مارسی کورته راته او دمارتها سره يی ډير ژور اړيکي درلودل نو هرو مرو به دمارتها داګوته وپيژني. اوکله چې بريتا په دې اړه خپله بې خبرې څرګنده کړي او ورته ووايی چې دا ګوته يی په بازار کې رانيولې ده. نو هغه به حيران پاته شي او که چيرې تر اوسه پورې يی د مارسي سره اړيکي وجود ولري نو په ډاډمنه توګه به دا ګوته مارسي ته د ورښولو له پاره تر لاسه کړي... اوهمدا به هغه وخت وي چې بريتا تر د مارسی په اړه خبره را برسيره کړي. اوس نو بريتا هم په دې مسئله کې ډيره دلچسپي پيدا کړې وه ، هغه په ټول پلان پوه شوې وه اودقاسم سره يی د پوره کومک لاس ورکړې و.

د بلې ورځې دشپې پورې وخت په قاسم باندې ډير سخت تير شو ، نن روميل هم دهمدې دعوت په خاطر کورته وختی راغلې و. بريتا هم د ډيمونان دخوراک له پاره تر ټولو ښه غذا تيار کړې وه. تر څنګ يی دمقدس پلار د راتلو په خاطر خپل کور هم ډير ښايسته کړې و ، هغه د ډيمونان د ناستې له پاره په هغه خونه کې ځاې جوړ کړ چې په ترڅنګ کمره کې يی د ډيمونان خبرې په ډيره ښه توګه اوريدل کيداې شوې. ځکه په منځني ديوال کې د لرګي يوه دروازه وه اوهغې قاسم ته ددې دروازې په اړه ويلي و. قاسم هم پوره ډاډمن شوې و چې بريتا ورسره پوره مرستې ته ملا تړلې ده.

دلمر د پريوتو لږ څه دمخه ، قاسم چاته د څه ويلو پرته د روميل د کوره ووت. او دکلي څخه لږ څه لرې د کجورو د ونو تر شا و درېد. هغه کولې شو دد ې ونې د تنې څخه د اړتيا په وخت کې ډيمونان تر څارنې لاندې ونيسي. د ونې سره دهغه د دريدو انداز بلکل عام اوساده شانته و.

هلته په کور کې روميل د بريتا څخه وپوښتل : « اوهو !.... مورګن چيرې ولاړ. هغه خو تر اوسه پورې همدلته ولاړ و ....»

« هغه د اړتياوړ سامان د اخستلو له پاره وتلې دي. ژر به بيرته راستون شي.»

بريتا په دې پوهيده چې قاسم د څه له پاره ددې ځآيه ولاړ. بريتا د مقدس پلار ډيمونان دراتلو تر مخه په ځان اوبه تيرې کړې ، پاک کالی يی واغوستل او ځان يی پوره ښايسته کړ ، تر څنګ يی د ښې لاس په ګوته يی دمارسی ګوته ور ننويسته. هغه تيار ه شوه اوبيرته کمرې ته راغله. نو روميل ترې په خندا کې وپوښتل:

« واه قسمته !....نن د مقدس پلار د راتلو په خاطر مونږ ته هم ستا دښايست او ښکلا دکتلو چانس تر لاسه شو ...»

بريتا ورته په خندا شوه . خو روميل دهغې په ګوته باندې ددې نوې ګوتې په کتلو ورڅخه وپوښتل : « اوهو ! ...دا څه دي ؟ دا دومره ښکلې ګوته دې د کومه کړې ؟..... ايا اخستې دې ده ؟ ...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریتا سمدلاسه ګوته د بل لاس په ګوته پاکه کړه او ویې ویل: «هو ! په ډیر مناسب قیمت مې را نیولې ده. ما یې چې کله ښایست وکوت نو را ومې نیوله.»

نن د رومیل زوې سلطان مراد هم د باغونو شهزاده معلومیده. بریتا د ډیمونان له پاره ډیرښه خوراکونه جوړ کړي و. په هغوې کې د اوزې د وریتوکړو ورنونو څخه نیولې د مرغابیو تر وریتو غوښو پورې هر څه موجود و.

دلمر د پریوتو څخه لږه شیبه وروسته د ایاصوفیا دسپنیو پردو لرونکې مخصوصه ګاډۍ درومیل دکور مخې ته و دریده ، لا تر اوسه پورې تیاره دومره نه وه راخپره شوې ، قاسم د ونې د ډډ تر شا دمیلمنو جایزه اخسته. تر هر څه لمړۍ دوه ځوانې راهبانې ګاډۍ څخه راکیوتې اودهغوې تر شا چې کوم شخص د ګاډۍ څخه خپله پښه لاندې کیښوده نو دهغه په کتلو سره دقاسم ټول حسونه سره را ټول شول. دقاسم هر رګ د قهر اوغصې څخه رپیده. دهغه تر مخه دهغه پخوانې دښمن ابوجعفر ولاړ و ،که هغه غوښتلې نو هغه کولې شو چې مخته راشي او خپل دښمن ابوجعفر هملته له منځه یوسي. خو دصبر څخه یې کار واخست.

ابوجعفر بطریق په ډیر ښه لباس ملبس و. دا د ایاصوفیا مخصوص لباس و. دابوجعفر سره راغلې دواړه ځوانې راهبانې هم د ایا صوفیا په مخصوص لباس کې را نغښتې وې. دهغوې په سرونو باندې د سور رنګ سکارف (دستمال) ټرلې و. اودهغوې د حرکاتو څخه څرګندیده چې هغوې د ابوجعفر سره کارونکې اودهغه دخاصو راهبانو څخه دي. دوې ټول دننه ولاړل. د چرچ خاصه بګۍ د رومیل دکور تر مخه ولاړه وه. د بګۍ کوچوان څو قدمه مخته ولاړ اوخپله بګۍ یې په یوه ازاد ځاې کې و درولې ، اود بګۍ د اخرې برخې څخه یې شنه وانبه را وویستل او دبګۍ آسونو ته یې واچول ، دا بګۍ دوه تکړه اوغښتلو آسونو پورې تړلې وه. دوې ټول دننه ولاړل اوددهغوې ددننه تللو څخه پوره وخت تیر شوې و ، په دې وخت کې قاسم هم د هغې ونې د ډډ څخه په ډیر احتیاط سره راووت ، قاسم په ډیره بې پراهۍ سره مخته راغې او درومیل ددروازې شاته را ورسید. اوبیا په ډیره بیړه ډیوډۍ ته ورننوت. لا تر اوسه د ډیوډۍ مشال نه و روښانه شوې. قاسم د یوه کونج څخه د دننه ځاې څارنه وکړه ، ټول خلک په خونه کې په خپلو خپلو ځایو ناست و. قاسم په پوره احتیاط سره ولاړ او تر څنګ خونې ته و رننوت.دلته هم لا تر اوسه پورې مشال نه و روښانه شوې. خو دمیلمنو خونه د درې څلورو چراغونو په واسطه روښانه شوې وه. ددې ځایه دمیلمنو دخبرو اوازونه په پاکه توګه تر غوږو راتلل.

قاسم د یوې دروازې د سورې څخه هغوې کتلې شول. په دې خونه کې ډیمونان ، دهغه راهبانې ، رومیل او بریتا ټول ناست و. د سولټن په لاسو کې د ګلونو یوه ګیډۍ وه چې لږ وروسته یې دمقدس پلار تر مخه وړاندې کړې وه اودهغه نه یې ډیره مینه تر لاسه کړې وه. قاسم هغه وخت ډیر ډاډمن شو چې ویې کتل چې بریتا بلکل اندیښمنه نه ده. او په ځانګړې توګه هغه وخت کې ، چې ډیمونان تري وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« اوهو ! زمونږ د ګراني لور بريتا هغه شتمن او رئيس ورور چيرې دې چې دمقدس جنګ له پاره مونږ ته نذرانه راکول غواړي او دچا له پاره چې مونږ دغه بلنه منلې ده...»

رومیل په بيړه ځواب ورکړ « مقدسه پلاره ! مورګن د بريتا کوچنې ورور دې..... مونږ فکر کاوه چې ستاسې په راتلو کې به پوره ځنډ راځی ، په دې خاطر هغه د څه سامان داخستو له پاره بازار ته تللې دې. خو تاسې ډيرژر را ورسيدئ په دې خاطر مونږ ستاسې ترمخ دمورګن په نه موجوديت باندې خجالت باسو .

« نه زويه !... تاسې ته د خجالت د ويستلو اړتيا نه شته.... هيڅ خبره نه ده... مونږ به دهغه انتظار وکاږو .»

کله چې ډيمونان دا خبرې کولې نو بريتا قصدا د مارسي ګوته په خپلو ګوتو کې خوځوله ، په ښکاره توګه هغه داهر څه دارادې پرته ترسره کول ، ډډيمونان سترګې سمدلاسه د مارسی په ګوته و ننښتې ،خو اول يې څه خاص محسوس نه کړل ، بريتا د ډيمونان ترمخه په پوره ادب او درنښت سره ناسته وه. قاسم په زړه کې بريتا ته دعاوې کولې ، خو لږه شيبه همغه څه وشول چې ګمان يې کيده . د ګوتې دبيا بيا خوځولو په اساس ډډيمونان فکر د يادونو پخوانيو دريچو ته ولاړ. او يو ناڅاپه يې په ذهن کې څه را وګرزيدل. هغه ته د مارتها ګوته را په زړه شوه .....

اوهو !... دا خو هماغه ګوته ده چې البانوي کنيزې مارتها به هر وخت په ګوته کوله.... داسې انګيرل کيده چې هغه ته دپخوانيو وختو قصې راپه ياد شوې دې. دهغه دماغ سخت ټکان وخوړ . اوپه حيرانتيا سره يې د ګوتې په لور کتل پيل کړل. هغه په دې فکر کې ونښت چې د مارتها ګوته د بريتا لاسو ته څه ډول راورسيده. دهغه شاطر ذهن يو ناڅاپه سيخ شو او د بريتا دغه بلنه يې د يوې بلې زاويې څخه هم و څارله. خوبيا يې هم صبر و نه شو اوبلاخره يې د بريتا څخه وپوښتل:

« ګراني لوري !.... زه وينم چې د خپل لاس دګوتې سره په پرلپسې توګه لوبې کوې ،داسې بريښې چې دا ګوته درته ډيره ګرانه اومحبوبه ده..»

د ډيمونان د پوښتنې انداز دهغه دشيطاني ذهن غمازي کوله. بريتا په خپلو هڅو کې بريالۍ شوې وه. ډيمونان دمارسي ګوته پيژندلې وه. بريتا د ډيمونان خبرو ته بلکل عام اومعمولي ځواب ووايه.

« مقدسه پلاره !..... ددې ګوتو د اخستو يوازې خو ورځې کيږي ، زما په ګوته کې لږ څه تنګه ده. په دې خاطر يې کله کله هسې بې له فکره دسهې کولو هڅې کوم. .....زه دخپل دغه حرکت په اړه ښښنه غواړم»

اوس نو بريتا د ګوتې خوزول پريښول ، او د ډيمونان سره د راغليو راهبانو په لور يې توجه وکړه. خو ډډيمونان ذهن په پوره توګه د مارسي د ګوتې سره را ننښتې و . بريتا ورته ددې ګوتې د اخستو خبره کړې وه په دې اساس د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابوجعفر ټول غیر ضروري شکونه لري شول. خو اوس هغه په دې فکر کې شو چې دا ګوته دلته قسطنطنیې ته څه ډول را ورسیده. اوبیا څنګه بریټا ته تر لاسه شوه. هغه ټول هر څه له یاده وویستل او ذهن یې د اوو کالو پخوانیو یادونو لورې ته ولاړ. بریټا د نوو ځوانو راهبانو سره په خبرو کې بوخته وه. په همدې وخت کې تري ډیمونان یو ځل بیا وپوښتل:

« لوري ! که زه له تا څخه څه وغواړم.... نو ایا ته به یې مونږ ته عنایت کړې ؟»

رومیل د ډیمونان دخبرې څخه نا ارامه شو او دبریټا ګوتې ته یې په غور سره وکتل. خوبریټا په ډیره ښه توګه ډیمونان ته ځواب ورکړ.

« ولې نه ! مقدسه پلاره ! ددې مقدس جنګ له پاره زه خپل ځان قربانولو ته هم تیاره یم.... تاسې حکم وکړئ»

« ماته د مقدس جنګ له پاره نه ، بلکه د خپل ځآن له پاره یو څه په کار دي »

رومیل اوس د پخوا څخه نور هم زیات حیران پاته شو. هغه په دې فکر کې شو چې اسماني پلار ته خو په نړۍ کې دهیڅ شې اړتیا نه پیښیږي ، بیا دا بشپ دبریټا څخه څه غواړي. په همدې وخت کې بریټا یو ځل بیا خپله خبره تکرار کړه.

« مقدسه پلاره !.....تاسې زمونږ له پاره اسماني پلار یاست. دخپلو دنیاوي بچیانو څخه څه غواړئ ؟ زه ددې غوښتنې له پاره په پوره نا ارامۍ سره انتظار کوم»

ډیمونان سخت را ننښتي و. بریټا هم همداسې خبره کړې وه چې هغه پرې حیران کړي.دا سهي وه چې د یوه راهب له پاره چې ددنیوي مسایلو سره هیڅ ډول اړیکي نه لري نوبیا هغه دبریټا څخه څه غواړي. خو ډیمونان دبریټا څخه دګوتې دغوښتلو په اړه اخوا دیخوا کیده. ځکه دا د ښځینه ګوتې له پاره جوړه شوې یوه کوچنۍ ګوته وه. او دفکر وړ خبره وه چې د یوه نارینه راهب له پاره به دداسې ګوتې سره څه دلچسپي وي.. حال داچې نارینه راهب یوې خوا ته ، د چرچ راهباني ښځې هم زیورات نه اغوندي. اوبیا هغه ته د مارسي ددې ګوتې د غوښتنې هیڅ جواز نه و چې هغه ددفاعي خزانې له پاره کومکونه راغونډوی. خو هغه پخپله بریټا ته ویلي و چې هغه دخپل ځان له پاره تري یوڅه غواړي.... دبله اړخه دا ګوته دومره ارزښتناکه هم نه وه چې ددفاعي خزانې له پاره یې تري وغواړي. هغه په همدې فکر کې و چې دګوتې خبره څه ډول رامنځته کړي....د لږځنډ وروسته یې اوږده ساه واخسته اوبیا یې په خندا کې وویل:

« په اصل کې ستا داګوته زما له پاره د ډیرې دلچسپۍ سبب ده. لمړۍ خو راته دا ووایه چې دا دې دکومه ځایه اخستې ده ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

رومیل په پرلپسې توګه په حیرانتیاو کې ډوب پاته و . هغه دخپلې ښځې بریتا په لور په پلټونکو سترګو کتل ، بریتا وویریده ..... هغې به څه ویلې واې چې ګوته یې دکومه ځایه اخستې ده . خو خپله اندیښنه یې پټه کړه اوسمدلاسه یې وویل: « دا ګوته ما تیر کرسمس د غیر ملکې سوداګرو څخه په یوه دکان کې اخستې وه. مقدسه پلاره ! په دې کې به څه راز وي ؟»

« ددې ګوتې ځانګړتیا داده چې دا یسوع مسیح دیوې ریښتونې خدمتګارې ګوته وه ..... اوهغه دیسوع مسیح په دین باندې قربان شوې ده ....یعنې شهیده شوې ده ... دهغې نوم مارتها و . اوهغې یوه لور هم درلوده .....»

ډیمونان دهمدې خبرې وروسته خاموشه شو او دقاسم ساه دهغې په سینې کې ګرمیده . قاسم غوښتل چې ډیمونان ژر تر ژره د مارسي په اړه څه نورې خبرې هم وکړي . په بې صبرۍ سره یې اړخه بدلاوه را بدلاوه . د بله اړخه بریتا هم نا ارامه وه . ځکه چې ډیمونان دمارسي په اړه په خبرو خبرو کې تم شوې و . بلاخره بریتا په خپله تره وپوښتل :

« مقدسه پلاره !.... ماته خو دومره نه وه معلوم چې دا ګوته به دومره عظیمه او ستره و خیژي. مقدسه پلاره ! زه داګوته تا ته نذرانه کول غواړم. خو که تاسې را ته په دین مسیح باندې دقربان شوې مارتها په اړه لږ څه هم ووایاست. ځکه تاسې دهغې د یادولو وروسته خاموشه شوئ .. زه هم دیسوع مسیح وینځه یم. تاسې ماته دهغې عظیمې ښځې اودهغې دلور په اړه هرو مرو څه ووایاست. »

ډیمونان د بریتا دخبرو د اوریدو وروسته په ژورو سترګو هغې ته کتل. دهغه په سترګو کې مکاران ځلا راپیدا شوه. معلوم نه ده چې هغه په کومو فکرونو کې ډوب و خوبیا یې هم د لږ شیبه خاموشۍ وروسته یوه اوږده ساه واخسته اوویې ویل:

« دهغې لور مارسي هم د خپلې مور په څیر د عیسوی دین ریښتونې خادمه ده ...او د ایا صوفیا مقدسه راهبه ده. ما همغې راهبې ته د تحفې په خاطر دغه ګوته له تا غوښتې ده ..»

ډیمونان د شونډو لاندې په خندا کې دا خبره وکړه .. دهغه دخبرو په واسطه بریتا او رومیل دواړه سخت متوجه شول ، بریتا تري په حیرانتیا سره وپوښتل:

«څه ؟؟ ..دایاصوفیا مقدسه راهبه ؟ .... دهغې څه نوم دي ؟.... مقدسه پلاره ! زه دهغې عظیمې مورد لور او د ستري مارسي زیارت کول غواړم .....»

« سستر میري .....دهغې نوم سستر میري دي. دتیرو اوو کالو راهیسې مارسي په ایا صوفیا کې دراهبې په څیر دنده تر سره کوي ... خو دلته هغه دمارسي په نوم څوک نه پیژني ، ټول ورته سستر وایي. .... یواځې څو پخوانیو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلکو ته دهغه پخواني نوم معلوم دي. د چرچ نوري راهباني ورته سستر ميري وايی اودا دهغې مذهبی نوم دې .....

دډيمونان دخبرو دپاې ته در سيدو سره سم بريتا تري په ډيري جذباتي توګه وپوښتل:« اوه !....بې چاره سستر ميري !..... زه به دا ګوته خامخا دهغې په خدمت کې د وړاندې کولو له پاره تاسې ته نذر کړم»

خواوس د ډيمونان سره دراغليو راهبانو په سترګو کې حيرانتيا او استعجاب را ځليده. بريتا د همدې خبرو په وخت کې دخپلې ګوتې څخه دمارسی ګوته را وويسته اوپه لاس کې يی و نيوله. بيا پاځيده اوپه ډير درنښت سره يی هغه ګوته ډيمونان ته وړاندې کړه. ډيمونان هم په ډيره احساساتي توګه دمارتها دغه يادداښتي ګوته واخسته.

د لړۍ وخت لپاره په خونه کې پوره پوره چوپتيا حاکمه وه. بيا ډيمونان په خبرو پيل وکړ او د مارسي اومارتها ټوله قصه يی بريتا او په خونې کې ناستو خلکو ته تکرار کړه ... دا هغه نازکه وخت و چې قاسم د څنګ دکوټې څخه وتلې و. هغه ، هغه وخت چې دمارسي نوم يی دسستر ميري په نامه واورید نو د کوټې څخه ووت. کله چې دهغه غوږونو قسطنطنيی ته دمارسی دژوندۍ اوسلامته رارسيدلو خبر واورید نو په وجود کې يی د جوش او احساس په خاطر لړزه راغله.

د خپل محبوب څخه د لرې کيدو غم او درد نن يو ځل بيا را ځوان شوې و. ځکه ، هغه د مارسی ډيره زياته مينه اومحبت کاوه. د هغه په فکر کې هم نه وچې مارسي په قسطنطنيی ته ژوندۍ او سلامته را رسيدلی وي هغه داسې انګيرله چې هغه يی اوه کاله دمخه البانيی ته وړې ده اوبيا هملت چيرې بې درکه شوې ده. خو کله يی چې واورېدل چې مارسي دقسطنطنی د ايا صوفيا په چرچ کې ده نو د بدن وينښتان يی ودريدل .... هغه اوس دخپلې مارسي سره کتلې شول..... مارسي چې کله دهغه سره ووينی نو څه ډول احساس به کوي. همدې دردناکه پوښتنو هغه سرشاره کړې و. اوس نو هغه ته د څنګ په خونه کې د کيناستو اړتيا نه وه. هغه سمدلاسه راپورته شو اوپه پوره احتياط سره نه يواځې د کمرې څخه بلکه د ټولې حويلۍ څخه بيرون را ووت. اوس يی خپل بل قدم اخست . اوبل قدم يی لړ څه وروسته را ډاګيزه کيدونکې و.

دبله اړخه هلته په خونه کې هغه نازکه حالات را مخته شوې و چې دبريتا ترمخ يی د قاسم ټولې پټې را بربنډې کړې وې. قاسم خو تللې و خو د مارسی د اصلی قصې په اوريدلو سره دبريتا دپښو څخه زمکه بيرون تللې وه. قاسم ددومره اوږده پلان د جوړولو په وخت کې دا خبره له ياده ويستلې وه چې کله چې ډيمونان بريتا ته دمارسي اصلي خبره وکړي نو دقاسم ټول رازونه به را بربنډ شي. او اوس خوبريتا ټوله قصه اوريدلې وه. ددومره ستر راز د خبريدو وروسته دهغه بدن ټول لړزيده او سر يی په ګرزيدو راغلې و. هغه د ډيمونان څخه اوريدلې و

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې څه ډول مارسی د یوه مسلمان عسکر قاسم بن هشام په فریب کې راغلې وه ، ډیمونان ورته دا هم ویلي و چې په لمړیو کې هغه مارسی له ځانه سره راتښتولې وه ، خو تر څنګ یې ډیرې نورې خبرې پټې کړې وې. دنمونې په توګه دا یې ونه ویل چې هغه په « اورنه » کې شل کاله د ابوجعفر په نامه اوسیده ، بلکه برعکس ډیمونان خپل ځان د اورنه د یو پادري په څیر و ښود. او دا یې وویل چې هغه وخت هغه په اورنه کې دباج ورکونکو اوعیسویانو دپادري په څیر هلته اوسیده.

تر اوسه پورې بریټا په دې فکر کې وه چې هغه ددې خلکو تر مخه د مورګن راز را برسیره کړي اوکه نه. په همدې وخت کې د کور دروازه چا و ټکوله. په خونه کې ټول خلک سخت متوجه شول ، په دې وخت ډیمونان په حیرانتیا سره وویل: « ایا ستا ورور کورته د راننوتلو په وخت دروازه ټکوي اوبیا راځي ؟»

ددې پوښتنې په ځواب کې بریټا او رومیل دواړه حیران پاته شول. رومیل سمدلاسه پورته شو او دکور ددروازې په لور ولاړ تر څو ووینې چې څوک راغلې دې ؟ خوبریټا تر اوسه هم په مخمصې کې راګیر وه. هغې دا فکر کاوه چې په دغه څنګ کوټه کې مورګن پټ ناست دې د بله اړخه دهغه ټول راز را برسیره شوې دې ، له ځانه سره یې فکر وکړ چې هسې نه چې .... مورګن د خپلو رازونو د رابرسیره کیدو وروسته وتلې وي ، هغه ډیره خفه او غمژنه هم وه ځکه مورګن ورته خور ویلي و.او په همدې خورولې کې یې ورته درواغ ویلی و اودخپل مقصد له پاره یې تړې کار اخستې و. بریټا د وینې غړپ کړې و. خوپه خوله یې د څه ویلو جرءت نه کاوه. لږه شیبه وروسته رومیل بیرته راستون شو ، دهغه په لاسو کې یوه زیړه څرمنیزه لفافه وه ، دا د بازنطینی دربار ځانګړې لفافې وې چې د پیغاماتو د لیږدلو له پاره به یې ا ستعمالولې. ډیمونان د څرمی لفافې په کتلو سره حیران شو اوسمدلاسه یې د رومیل څخه وپوښتل: « دا څه دي ؟.... د ا خود شهنشاه له اړخه پیغام ښکاري ؟.....چاراوړ ؟»

ډیمونان ډیر بې صبره شوې و. رومیل لفافه ډیمونان ته ورکړه او ویې ویل:

« ستا کوچوان ته کوم سپاهي ورکړې وه .»

ډیمونان ته په لمړي ځل دا ډول اتفاق ور په برخه شوې و چې د قسطنطنیې پادشاه هغه ته په څرمي لفافه کې لیک ور استولې و. هغه په دې کار ډیر حیران هم و. ځکه چې دا ډول لفافې به هغه ته ددربار څخه اوه کاله مخکې هغه وخت چې هغه په اورنه کې و راتلې. سمدلاسه یې لفافه پرانسته ، اودهغې څخه یې څرمنې کاغذ را وویست او ژر ژر یې ولوست. دا ریښتیا هم د شهنشاه پیغام و. که څه هم مهر یې لږ څه پخوانې شوې و خو د لیک په پاې کې اصلي مهر لګیدلې و. په لیک کې راغلی و:

مقدس پلار ، ډیمونان !

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا شهنشاهي پيغام دي ، چې ته همدا اوس ، په همدې وخت کې د قسطنطنيې د شهنشاه قيصر ، قسطنطين ، په خدمت کې حاضر شې ، په ډيرې مهمې او پټې مسئلې باندې د خبرو له پاره تاسې دلته را بلل کيږئ.

فقط

شهنشاه قسطنطين

د ډيمونان ذهن د حيرانتيا څخه نور شکيده ..... ځکه تر ننه پورې ورته داسې کوم پيغام نه وراغلې. لمړۍ خو د شهنشاه قاصد د ډيمونان سره د کتلو نه مخته بيرته نه ستنيده. اوبيا دا لمړۍ ځل و چې شهنشاه هغه په دا سې بيړه خپل ځانته باله. خو څرمېزه لفافې او د شهنشاه مهر دا ډاګيزه کوله چې ليکنه رينبتونې ده. ډيمونان يوه لمحه هم ځنډ مناسب و نه ګاڼه او را پاڅيد ، هغه د خوراک له پاره روميل او بريتا څخه بښنه وغوښته اوبيا يې د شهنشاهي پيغام عذر ورواندې کړ او دهغوې څخه يې د تللو اجازه واخسته او دخپلو ښځينه راهبانوملګرو سره يو ځاې د شهنشاه دمحل په لور روان شو.

د ا چې ماښام څه وخت شروع شوې و او شپه څه وخت پيل شوې وه ، خو کله چې ډيمونان دخپلو راهبانيو سره د روميل دکوره ووت نو په کوڅه کې پوره تياره خپره شوې وه. کوچوان دکليسا د ځانګړې بګۍ ددروازې سره تيار ولاړ و. ډيمونان د کوچوان ددې تيار دريدو په اړه هغه ته په زړه کې افرين ووايه. او کوچوان ته يې د څه ويلو پرته د بګۍ شاتنۍ پرده پورته کړه اوپه بګۍ کې سپور شو ، راهباني هم دهغه سره يو ځاې سپرې شوې. ډيمونان په ګاډۍ کې د کيناستوسره سم کوچوان ته په لوړ اواز وويل :

« د شهنشاهي قصر په لور ولاړشه »

بګۍ د قسطنطنيې په سړکونو ځغليده. ډيمونان نن د پخوا څخه ډير نا ارامه و. نن دهغه شپږم حس هغه د نامعلومه پيښو څخه خبراوه .او اوس دمارسي د ګوتې او د شهنشاه د ليک وروسته خو هغه نور هم ډير احساساتي او نا ارامه شوې و.

ناڅاپه يې احساس وکړ چې دهغه دغه دپردې بګۍ په کوم وران سړک باندې ځغلي. ډير زيات انديښمن شو او ويې ويل...دا څه دي ؟.... کوچوان مونږ کومې لورې ته راوړو ؟ دا سړک خو دشاهي محل لورې ته نه ورځي. بلکه د ښار اسيايي برخې ، کومې لورې ته چې ابنايي فاسفور س دي ، ور ځې ، ددې لورې خو قسطنطنيې ته کوم ګوابنې نه دي متوجه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دډيمونان بګۍ اسونو د هوا سره خبرې کولې اوپه همدې لورې روانه وه. ډيمونان ډير وارخطا شوې و.او اوس هغه دا محسوسوله چې دهغه شپږم حس دکومو خطراتو په اړه هغه ته خبر ورکاوه. هغه په ډيره اندېښنه د ګاډۍ کوچوان ته ورغږ کړ..کوچوانه... کوچوانه....کوچوانه.... !»

خو که کوچوان واې نو دهغه غږ به يې اوريدلې واې. دهغه کوچوان اوس په دنيا کې موجود نه و . دهغه لاش د نوې کوچوان تر پښو لاندې پروت و .

اوس نو ډيمونان کوچوان ته غږ کول بند کړل اوخپل خنجر يې را وويست. اوغوښتل يې ددې خنجر په واسطه د کوچوان کار و خلاص کړي. هغه په روانې ګاډۍ کې دخپله ځايه پورته شو اود بګۍ مخکينۍ پرده يې ځيرې کړه . په دې وخت کې ددواړو راهبانيو رنګ د زيړ لرګي په څير ژيړ شوې و ، ډيمونان د بګۍ مخکنۍ پرده و ځيرله اوغوښتل يې د کوچوان پورې ځان ورسوی. اوغوښتل يې د شا له اړخه پرې حمله وکړي. خو څرنګه چې کوچوان په دې وخت کې قاسم و ....اوهغه ددې ټول پلان جوړونکې و نوپه دې اساس ددې کار څخه لا تر مخه خبر و . کله چې ډيمونان دشا له اړخه په قاسم باندې وار وکړ نو قاسم يوې لورې ته ښکته شو او د ډيمونان ګذار خطا ولاړ. خو ډيمونان پخپله دقاسم په خواکې راپريوت ، قاسم سمدلاسه په خپل ښي لاس دهغه څټ راتاو کړ ، اوس نو بګۍ هم د ښار ديوال ته ور نژدې شوې وه. قاسم سمدلاسه په خپل چپ لاس د بګۍ داسونو واګې راښکودې او لږه شيبه وروسته بګۍ تم شوه. قاسم د ډيمونان څټ دومره سخت نيولې و چې ډيمونان و نه توانيد په هغه باندې دخپل خنجر بل ګذار وکړي. قاسم خپل مخ په تور نقاب کې پوښلې و . په دې خاطر ډيمونان قاسم و نه شو پيژندلې. کله چې بګۍ و دريده نو قاسم د ډيمونان د خنجر لاس و مروړه ، د ډيمونان خنجر د بګۍ په منځ کې ولويد....راهباني دومره ويريدلې وې چې ددې ځايه دوتلو اوتيښتې هيمت يې هم له لاسه ورکړې و . اوبيا داټول هر څه په ناڅاپي توګه مخته راغلي و .

قاسم د ډيمونان څټ په همغسې سختۍ سره نيولې و ، د بګۍ څخه يې را ښکته کړ او د ديوال په لور يې ورټيل واهه ، هلته ددیوال د تيږې سره د ډيمونان دسر دلګيدو نه وروسته ډيمونان هملته لاندې پريوت. اوس نو قاسم خپله توره راويستلې وه. معلومه نه ده چې دقاسم توره به د څومره کالو راهيسې د ډيمونان وينو ته تږې وه ، دهغه ډيمونان ، چې شل کاله هلته د عثماني سلطنت د ستر خطيب په څير يې په سلطنت کې دبغاوتونو د راپارولو له پاره هڅې کړې وې او مسلمانانو ته يې فريب ورکړې و اوبيا يې د قاسم ورندار سکينه دهمدې بغاوتونو په پايلو کې شهيده کړې وه. دقاسم په ذهن کې دهغه ټول جرمنونه را ګرزيدل خو دډيمونان د ژولو تر مخه قاسم دواړه راهباني د بګۍ څخه را ښکته کړې او د ډيمونان سره يو ځاې د ښار ديوال ته و درولې. اوس هغه غوښتل ابوجعفر ته د مرګ سزا ورکړي خو په هغه يې دپريکنده وار کولو نه مخته دخپله مخه نقاب پورته کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو قاسم د ډيمونان مخته ولاړ و.... دواړه پخواني اشنايان داوو کالو وروسته يو دبل مخې کې ولاړ و . ډيمونان سمدلاسه قاسم و پيژانده ، بيا ورته قاسم وويل:

« ابوجعفره ! .....ته به په يقين سره ما پيژنې ،ماتاته ويلي و چې ستا مړينه زه په خپله توره ليکم. اوس ګوره ، زه دخپلې ژمنې د پوره کولو له پاره ستا ښار اوستا کور ته راغلې يم..... اوستا تر مخه ولاړ يم... داخري ځل له پاره دخپلو ګناهونو څخه توبه وکړه. ځکه چې ستا ګناهګاني ډيرې زياتې دي ، شوني ده چې ددې توبې په واسطه به يې څه درته وښښل شي.»

د ډيمونان ټول جسم سخت لړزيده. ځکه نن ورته دخپلې مړينه په اړه سل په سله ډاډ ورپه برخه و. هغه دقاسم په مخکې په ژړا او فرياد سره وويل:

« قاسم بن هشامه.....دخداې له پاره ما مه وژنه.... ماته ښښنه وکړه ... ته چې له ماڅخه څومره دولت اوشتمني غواړې زه يې درکولو ته تيار يم خو ماته ښښنه وکړه.....»

خو قاسم دلته د ذاتي بدلې اخستلو له پاره نه و راغلې. او ه راغلې وې نو دهغه د ژړا اوفرياد په واسطه به يې هغه ته ښښنه کړې وې. هغه خو د يوه ډير ستر مقصد له پاره دلته راغلې و . اوهغه د ډيمونان په وژلو سره تر سره کيده. قاسم دډيمونان د ژړا اوفريات لوړې ته هيڅ توجه و نه کړه اوپه يوه ګذار يې دډيمونان کار پاې ته ورساوه. د ډيمونان سره لاندې د ښځينه راهبانو په پښو کې ولويد. هغوې يو واړې چغې اوسورى جوړې کړې ،اوس نو قاسم ته يو ناخوښه کار کول هم ور په غاړه و . هغه بايد دغه دواړه ښځينه راهبانې هم له منځه يوسي ځکه چې دهغوې څخه دراز د راڅرګنديدو ويره وه..... په همدې اساس يې زړه سخت کړ اودواړه ښځينه راهبانې يې هم يوپه بل پسې له منځه يوړې. بيا يې دهغه ځايه د راستنيدو نه مخته د ډيمونان کالي ولټول اودمارسی ګوته يې تړې بيرته راواخسته ، ددې وروسته قاسم يوډير عجيبه کار وکړ ، دخپله جيبه يې د رومن کتوليک يو صليب راوويست ، دا صليب د سرو زرو څخه جوړ شوې و . هغه يې د ډيمونان په لاس کې داسې و رکړ لکه د مړينې څخه مخته چې ډيمونان دقاتل سره لاس و ګريوان شوي وي خو وروسته يې هغه د ډيمونان دلاس څخه بيرته واخست او د يوې راهبې په لاس کې ورکړ.....په حقيقت کې ددې راهبې لاش په يوې داسې زاويې کې غورزيدلې و چې په قاتل باندې يې حمله را څرګنديده. اوس نو قاسم د خپله کاره فارغه شوې و . خپله توره يې په تيکې کې کيښوده ، خپل کالي يې لرې کړل ځکه هغه په وينو ککړ شوې و ، هغه ددې کاليو لاندې نور کالي درلودل اوس نو قاسم د بګۍ څخه يو آس را پرانست اوپرې سپور شو ، لږه شيبه وروسته هغه دښار په لور بيرته ور روان و. دښار د منځه د تيريدو په وخت کې قاسم دخپل په وينو ککړ لباس څخه چې په لاسو کې يې نيولې و ، ځان خلاصول غوښتل. کله چې دښار ګنده لښتي ته ورسيد نو په دې لښتي کې يې خپل په وينو ککړ لباس ور واچاوه. دهغه ځايه د لږ څه تلو وروسته يې دبګۍ آس هم په يوې تيارې کوڅې کې پرېښود ، اوس نو قاسم

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره د په وينو ککړې تورې پرته بله څه کومه نښه نښانه نه وه پاته. قاسم فکر وکړ چې توره به هلته په کور کې پاکه کړي.

قاسم ته نه وه معلوم ، چې په بريتا باندې څه ډول انقلاب تير شوې د ې. ځکه بريتا دهغه د اصليت څخه خبره شوې وه. خو قاسم په پوره بې خبرۍ سره دکور په لور روان و. نن قاسم دخپل مشکل اوستونزمن پلان لمړۍ برخه په ډيره ښه توګه پاې ته رسولې وه. قاسم نن هغه وخت دکوره ووت چې دمارسي ذکر يې واورید ، تر هر څه دمخه يې د شهنشاه يو جعلي ليک کوچوان ته ورکړ او ورته يې وويل چې دا ليک فادر ډيمونان ته ورسوي. اوبيا دا جعلي ليک هم په حقيقت کې دشهنشاه يو پخواني ليک و چې اوه کاله مخته شهنشاه د ډيمونان په نامه ليکلی و. په هغه وخت کې قاسم په اورنه کې شاهي سراغ رسانه و. اودا ليک يې لاسو ته ورغلې و ، خو هغه وخت ډيمونان د اورنه څخه تښتيدلې و. قاسم يوه ورځ مخته همدا ليک دخپلو کاليو څخه را وويست اود يوه تيزې پترۍ په واسطه يې دهغې ليکې خرابې کړې او په ځاې يې په لاطينی ژبه کې څه نوې کرښې پرې و ښکلې. اوپه دې توګه قاسم دشهنشاه اوه کاله پخواني خط په ډيره ښه توګه استعمال کړې و.

کله چې قاسم دا ليک کوچوان ته ورکړ ، نو پخپله د بګۍ شاته پټ شو اوکوچوان يې تر څارنې لاندې ونيو. کوچوان نيغ ورغې اود روميل دکور دروازه يې ورټکوله..... اوبيا کله چې کوچوان د ليک د ورکولو نه وروسته بيرته راستون شو نو قاسم پرې حمله وکړه او ګردن يې ورمات کړ.

دا ټول هرڅه سهې و ، خو قاسم دبريتا د زړه نه بې خبره و. بريتا په دې وخت کې هم په خپله بستره باندې پرته وه او ددردمن زړه ددرد د هيرولو هڅې يې کولې. د سترګو يې اوښکې راتلې ، دهغې تر څنګ ولاړ روميل ډير انديښمن و ځکه چې هغه دحالاتو د حقيقت نه بې خبره و. په دې اساس يې دبريتا څخه په ډير قهر وپوښتل:

« بريتا ، نور نو بس دې. تا مقدس پلار ته دخوراک له پاره بلنه ورکړې وه څه وشول که هغه دمجبورۍ له مخې زمونږ دعوت و نه خوړ..... دمورګن په اړه هم غم مه کوه. هغه خو هسې هم اواره انسان دې. د سهار نه تر مانښامه پورې دښار کوڅه کوڅه لټوي..... پريږده چې راشي... نن به يې زه پوښتنه وکړم.»

د روميل اخرې خبره د بريتا په زړه باندې لکه د نشتر په څير ولګيده. هغه په دې پوهيده چې مورګن به له دې وروسته بيرته دلته رانشي. هغه خو يو مسلمان جاسوس قاسم دې. هغه غوښتل چې د فادر ډيمونان څخه اصل قصه واورې ،هغې ته بلکل دا ډاګيزه شوې وه چې هغه مورګن نه بلکه مسلمان جاسوس دې ، هغې دا فکر هم کاوه چې که چيرې قاسم يې کورته راشي نو څه ډول عکس العمل به ورته ښيئ ، دهغه زړه دا ويل چې هغه بايد ووژل شی ، ځکه چې مورګن ورته په درواغو خور ويلي و .او فريب يې ورکړې و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوبیا درومیل خبره سهي وختله. لږه شیبه وروسته بریټا دخپل کور په دروازه باندې همغه مخصوص ټکار احساس کړ چې قاسم به د راتلو په وخت کې کاوه. یو ناڅاپه یې راټوپ کړ اوکیناسته. زړه یې په زوره زوره درزیده..... بیا یې دا فکر وکړ چې ایا هغه دغه مسلمان جاسوس وژلې شي ... خو هغه دا هر څه د رومیل څخه پټول غوښتل. هغه په همدې کشمکش کې وه چې رومیل قاسم لاس نیولې خونې ته راننویست.....دبریټا سترګې په قاسم و ننښتې سمدلاسه په خپله بستره باندې را پاڅیده او کیناسته. سولټن په همدې بستره دخپلې مور سره یو ځاې په خوابه خوب ویده و .....شپه ډیره تیره شوې وه. اوس نوبریټا قاسم ته همداسې په زیر سره کتل. قاسم د بریټا د پرلپسې تیزو کتلو څخه وویرید او هغه یې ځانته یو ګوابښ وګانه.

« بریټا خورې !.... خیریت خودې ؟..... داسې بریښې چې دمقدس پلار دعوت ډیر ژر پاې ته ورسید. ما به څه کړې و . زه خو ددې ځایه د لرې شیبې له پاره ولاړم خو کله چې بیرون ووتلم نوهغه وخت حیران پاته شوم چې د رومن کتولیک پادریان مې وکتل چې په ښار کې ازاد ګرزیږي او دخپل مذهب په لور خلکو ته بلنه ورکوي ، ددې حالاتو په کتلو سره زه ډیر غمژن شوم او دهغوې څخه د یو څو سره مې بحث پیل کړ. همدا علت دې چې پر ما نا وخته شو. دلته په راتلو سره را ته څرګنده شوه چې پر ما نا وخته شوې دې ، ځکه دلته راڅخه دعوت هم تیرشوې و .»

دقاسم دخبرو په اوریدو سره خو رومیل خندل خو دبریټا په مخ کې کوم بدلون رانه غې. او راغلې به څنګه و . ځکه هغه خو اوس د ټول حقیقت څخه خبره شوې وه. بریټا په ډیر غور سره دقاسم په لور کتل..... قاسم شرمنده شانته شو او خپلو اړخونو ته یې کتل.....بلاخره یې وویل : « بریټا خورې !.... داسې بریښې چې ته له ماڅخه ډیره زیاته ناراضه شوې یې. زه له تاڅخه د زړه له کومې بښنه غواړم او ژمنه کوم چې په راتلونکې کې به تا له ځانه نه خفه کوم.»

خو بریټا د ټس نه مس نه شوه. یعنې په حال کې یې کوم بدلون رانغې. اوس نو قاسم ته هم اندیښنه زیاته شوه او فکر یې وکړ چې هرو مرو کومه خبره شته. را وګرزید او رومیل ته یې وکتل. خورومیل په خپل همغسې سادګۍ سره ولاړو او خوله یې دخندا نه وازه وه.....قاسم یو دوه قدمه ور وړاندې شو او دبریټا تر څنګ و درید. اوس نو هغه د بریټا په سترګو کې ور لیدل ، دلته خاموشي نه وه ، بریټا یواځې په خپلو شونډو خاموشه وه. خو سترګې یې ؟..... سترګې یې د درد ، تکلیف ، غم او اذیت له لاسه ډیرې سختې شوې وې. قاسم د لمړي ځل له پاره دا احساس کړه چې د بریټا دغه قهر او غضب دکوم علت پرته نه دې. هرو مرو کومه داسې خبره شوې ده چې بریټا پرې دومره په غضب شوې ده. اوس نو رومیل هم تر یوه حده پورې بدل شوې و . قاسم یو قدم نور هم ورمخته شو ....او خپل یولاس یې ور اوږود کړاو د بریټا په اوږه یې کیښود تر څو هغه راضی کړی. خو بریټا داسې یو حرکت

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړ چې قاسم اورومیل یې دواړه حیران کړل. بریټا دغم اوغصې ډک انداز کې لاس را اوږود کړ او قاسم یې دګریوانه و نیوه او په سختۍ سره یې رابنکود او په چغو چغو کې یې ورته وویل:

« درواغجنه ، مکاره ، دوکه بازه .....تا د یوې خور اعتماد ته دوکه ورکړې ده ....اوبیا ریښتونې خور ته .... زه به هیڅکله هم تا ونه بښم.... زما دسترګو اخوا شه...»

بریټا ډیره په غصه وه ، سلګۍ یې وهلې ..قاسم بیا بیا دورومیل په لور کتل ترڅو هغه ورته اصل خبره وکړي.. خو رومیل ته هم دخبرې حقیقت نه و څرګند . نوقاسم ته به یې څه ویلې واې . هغه پخپله دخپلې بڼځې ددې حرکت څخه حیران شوې و خوبیا هم ډیر ژر رامخته شو اوبریټا یې ترکنترول لاندې راوړه .اوتسلي یې ورکړه :

« بریټا !.....بریټا !..... ځان سنبال کړه .... په تا څه وشول....څه خبره شوې ده ؟ چې ته په مورګن باندې دومره په غضب شوې یې. ؟ ماته یې هم ووایه ...بریټا !.....بریټا !.....»

خو بریټا داسې بڼکاریده لکه هیڅ چې نه اوري. هغه د رومیل په ورمخکې کیدو باندې دقاسم ګریبان پریښود . خو سختې سلګۍ یې وهلې اوژړل یې. بیرته ولاړه او په بستره باندې کیناسته. رومیل یې هم تر څنګ کیناست. په همدې وخت کې قاسم وویل:

« داسې بریښې چې دبریټا خور طبیعت ډیر خراب دې. پریږده چې پر ما د خپل زړه بړاس را وکاږي. هغه ماته په قهر ده. پریږده چې خپله غصه وکاږي...»

رومیل هسې په یوه بې نومه شانته توګه دقاسم لورې ته وکتل. قاسم ته هم ډیره عجیبه شانته بڼکاره شوه. دبریټا سلګې نورې و دریدې. قاسم نور هلته خپل ځان غیر ضروري احساساوه ، دهغه ځایه راووت اوخپلې خونې ته ولاړ .تر هر څه لمړۍ یې خپله توره د تیکې څخه را وویستله او دټولو د سترګو پټه یې بڼه پریمنځله. اوس نو هغه بلکل صافه اوپاکه وه. هغه دابوجعفر او دهغه دملګرو دوژلو اخري نښه هم له منځه یوړه. بیا یې توره راواخسته په دیوال یې وځړوله اوبیا په پوره ارام سره ویده شو. بیرته کورته د راستنیدو وروسته دبریټا د کړچار په کتلو سره قاسم ډیر اندیښمن شوې و....یا الهي دا څه پیښ شول.. په همدې فکر کې وه چې په بریټا باندې څه وشول؟ خو هیڅ ځواب یې په ذهن کې نه راګرزیده. په همدې فکرونو کې ډوب تر یو وخته پورې اوخت را اوخت ، او کله چې ورته خوب راغې نو دخوب په ښایسته وادیو کې یې سترګې پټې کړې.

بریټا ډیر زیات ژړلی و. په دې اساس یې د زړه ټول قهر اوغضب د ژړا سره له منځه تللې و . هغې تر ډیره پورې ژړل ، رومیل تر ډیره پورې دهغې سر په خپل زنګون ایښې و او ورڅخه یې پوښتل چې اخر ترڅه وخته پورې به ژاړې اوتر څه وخته پورې به په مورګن باندې په غصه وي. خوبریټا رومیل ته هیڅ هم نه ویل نه غوښتل. یواځې همدومره یې وویل اوخاموشه شوه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«روميله !.....بس ما پريږده چې پريوځم..... زما سر ډير زيات درد من دي...»

رومیل بریټا په بستره باندې پرېښوده .... اوپه پوره مینه یی دهغه په سر زور کاوه. ...لږه شیبه وروسته بریټا په خوا ږه خوب ویده شوې وه.

خو رومیل ته خوب نه راته. هغه به بیا اړخ بدلاوه. دهغه په ذهن کې دبریټا الفاظ را ګرزیدل....درواغجن ، مکاره ، فریبي ، دوکه باز ه ...تا یوې خور ته دوکه ورکړې دي .... هغه په دې فکر کې وه چې اخر مورګن بریټا سره په څه کې دوکه کړې ده ؟ تر یوه وخته پورې همداسې و او بیا دخرګوش په خوب ویده شو.

خو نیمه شپه وه چې درومیل سترګې خلاصې شوې....خپل اړخ یی بدلاوه نو حیران شو چې خپل ښځه په بستره ونه کتله ، بریټا به چیرې وي ؟.... هغه په فکر کې شو. اوبیا معلومه نه شوه چې دهغه په زړه کې به څه اندیښنې راټوکیدلې وې چې راپورته شو ، کیناست او بیا په ډیره پټه توګه دخپلې کمرې څخه راووت ،هغه غوښتل بریټا پیدا کړې دهغه په زړه کې دا راګرزیدل چې هرو مرو کومه خبره شته. هغه تر ټولو دمخه د مورګن کمرې ته ورغې .... او کله یی چې وکتل چې بریټا په ریښتیا هم د مورګن په کوټه کې ده نو په زړه کې یی ډول ډول اندیښنو سوړه وکړه ، په ډیر احتیاط سره یی قدم اخست ترڅو د قدم څخه یی کوم اواز را پیدا نه شي ، لږه شیبه وروسته هغه د قاسم د کوټې نه بیرون دکړکۍ سره ولاړ و . ددې ځایه هغه د کمرې دننې حالات کتلاې شول ځکه په کمره کې مشال روښانه و . رومیل وکتل چې بریټا دقاسم دبسترې سره نژدې ولاړه ده اوقاسم تر اوسه په بستره پروت دې ، د رومیل زړه ددې منظرې په کتلوسره په درزهار شو اوساه یی په سینه کې سوزیدله ...ځکه هغه دمشال په رڼا کې دکوټې دننه حالات په ښه توګه کتلاې شول...هغه وکتل ..... چې بریټا..... په قاسم باندې ور پریوځې .... اوبیا د قاسم دسینې په لور ورښکته کیږي.....

د رومیل شونډې او حلق وچ شوې و ..... ځکه معلومه نه ده چې بریټا د قاسم په سینې باندې دورښکته کیدو څخه څه مقصد لري..... بیا بریټا په ناڅاپي توګه راپورته شوه.....ښې لاس یی په هوا کې پورته کړ، رومیل ته د بریټا په لاسو کې یو ځلانده خنجر تر سترګو شو. خو هغه هیڅ هم نه شو کولاې ..... ځکه چې بریټا په خپل خنجر باندې ....ګذار کړې و .... بریټا دخپل ورور په سینه باندې دخنجر ګذار کړې و ، په دې وخت کې رومیل خپلې سترګې بندې کړې، ځکه چې دا دهغه په زغم کې نه وه چې دمورګن په څیر یو روزل شوې عسکر دې دیوې ښځې په لاسو په داسې خوب کې ووژل شي... خو هغې هیڅ هم نه شو کولاې. هغه خو د نور څه د کتلو له پاره راغلې و ..... خو دلته قصه بدله تر سترګو شوه ، بریټا خو مورګن وژلې و ..... خو دا څه و ؟ ؟.....رومیل یو بل منظر هم وکوت ..... قاسم بچ پاته شو .... هغه وخت چې بریټا د یوې خور په څیر د قاسم تندې ښکل کړ ...نو همغه وخت د قاسم سترګې خلاصې شوې وې خو ځان یی بې خبره واچاوه. اوکله چې بریټا د یوې عیسوي مذهبې په څیر د یوه مسلمان جاسوس د وژلو له پاره خپل خنجر په هوا کې پورته کړ نو قاسم په پوره توګه خپلې سترګې پرانستې او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریتا د خنجر لاس یی کلک و نیوه. بریتا په دې خاطر په قاسم ور ښکته شوې وه چې هغې په نړۍ کې همدا یو ورور درلود اوغوښتل یی دې ورور ته په اخري وخت کې هم خپله مینه ورکړي. خو بریتا د قاسم د تندي د ښکلولو نه مخته تم شوې وه. هغه ته دا فکر پیدا شوې و چې هسې نه چې دغه چالاکه قاسم را بیدار نه شي ،هغې خپله اراده بدله کړه او په زړه یی تیږه کیښوده او د مسیح ددین د پیروې په څیر یی دخپل دښمن کار پاې ته رسوه. خو قاسم لا دمخه بیداره شوې و ، په دې خاطر یی په خپل وخت دهغې ګذار تم کړ او په خندا راپورته شو .

« خورې څه خبره ده ؟..... له ما څخه څه ګناه شوې ده ؟..... چې ته دهغې ګنا په بدل کې زما ژوند ختمول غواړی...»

« ته ...ته ... درواغجن اوفریبکاره یی . تا د یوې خور باور اواعتماد ته دوکه ورکړې ده . تا ماته دخپلې مینې ددرواغو قصه کړې وه او زه دې دمسیح ددین پر خلاف استعمال کړې یم. زه ستا د ژوند په ختمولو سره خپله دنده تر سره کول غواړم. زه به هیڅکله هم تا ژوندې پرې نږدم....»

بریتا ډیره په غصه وه ، قاسم حیران پاته شوې و چې اخر د بریتا تر مخه دهغه راز څنګه رابر سیره شوې... هغه په همدې فکر کې و چې بریتا یوځل بیا ورته وویلې...

« تا مارسي ته دوکه ورکړې وه. اوهغه د ې د مسیح ددین پر خلاف استعمال کړې وه ..... اوبیا دې ماته دوکه راکړه او دخپلو ناولو مقصدونو له پاره دې زه هم استعمال کړم. ماته ستا حقیقت ټول را څرګند شوې دې... ته مورګن نه یی ..... قاسم بن هشام یی....»

اوس نو دقاسم له پاره ددې نه زیات پټیدل مناسب نه و . ځکه دهغې ټول رازونه را برسیره شوی و . تر یوه وخته یی خپل سر ټیټ کړ ، بریتا ورته په ډیر غضب سره کتل.... یو ناڅاپه په ژړا شوه او سلګۍ یی ووهلې.

« ما خو له تا داهیله نه درلوده ، ولې دې د همغه لمړۍ ورځې څخه راته ونه ویلې چې ته مسلمان یی.بیا به هم زما ورور واې. زما خو مسلمانان بدې نه ایسي ..... واې .... یو هغه مسلمان و چې د جنګ په دوران کې یی د فاتح لښکر په څیر زما د کوچني دپیدا کیدو په وخت کې زماسره په وخت مرسته کړې وه ، اویو ستا په څیر مسلمان وي چې زما د سادګۍ نه یی ګټه پورته کړې او دیوې خور په څیر یی ماته دوکه راکړې ده.

هغې په زوره زوره ژړل. قاسم د هغې ترمخه ټیټ سر ولاړ و . بیایی دلمړي ځل له پاره سر راپورته کړ .... دهغه په سترګو کې هم د اوښکو لمدوالي و. اوپه ډیره حسرتناکه توګه یی بریتا ته وکتل او ورته یی وویل:

«بریتا خورې ! ماتا ته هیڅ ډول دوکه اوفریب نه دې درکړې. زه اوس هم ستا همغسې ورور یم ، ما د ډیمونان سره څه پخواني حساب کتاب درلود. هغه نه یواځې زما دپلار او ورندار قاتل و بلکه هلته په «اورنه» کې دشلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کالو راهیسې د « ابوجعفر » په نامه اوسیده ..... هغه د سلګونو مظلومو مسلمانانو قاتل هم دې .... هغه د کلیسا پخوانۍ خدمتګاره مارتها بیګم په خپلو لاسو وژلې ده . اودهغې لور مارسي یې راتښتولې ده ... خو که چیرې ماتاته دا خبرې پخوا کړې وې نوبیا خو به دا دومره رازونه نه راسپړیدل کیده . زما د کړچار په اساس مسلمانانو ته څه مه وایه ... زه همغه مسلمان یم چې دبوسنیا په کوڅه کې مې ستا د اولاد د پیداکیدو چغې واوریدې اوستاکومک ته مې دروغاستل..... هو زه همغه شخص یم .... اوزه تاته دا هم ویل غواړم چې ستا دهغه وخت سهیلۍ «ماریا» اوس زما د ورور ښځه ده ....اونوم یې مریم دي ..... اوستا بوسنیایی شهزادګۍ زما ښځه ده ... اودهغې نوم حمیرا دي .... ستا بارتا کوزین اوس عباس ګرزیدلې دي .... ما خو ته همغه ورځ خپله خور ګرزولې وې ، په داسې حال کې چې تا ماته یواځې څو ورځې دمخه ورور ویلي دي . اوس ته راته ووایه ... ایا ماتاته دوکه درکړې ده ....؟»

په بریټا سکته راغلې وه ... هغه حیرانه دریانه ولاړه وه ..خوله یې دحیرانتیا نه خلاصه پاته وه . کله چې قاسم د حمیرا ، مریم او عباس په اړه خبرې وکړې نو بریټا د استعجاب په سمندر کې ورلاهوشوه. هغه مسلمان ځوان ته چې هغې د تیرو اوو کالو راهیسې په ناسته ، ولاړه ، ملاسته ، ویښه او خوب کې دعاوې کولې ، هغه همدلته دهغې تر مخه ولاړ و . که چیرې په هغې ورځ قاسم نه واې نو بریټا به هم نه واې او نه به یې دغه د ګل په شان کوچنې داسې سلامت اوروغ رمټ ګرزیداې. پخپله بریټا او رومیل دخپل زوې نوم هم دهمغې شپې دکومک په مناسبت سره ایښودې و ، خو اوس یې هغه ته دسلطان مراد په ځاې سلټن ویلې. دا خو هم دسلطان خراب کړل شوې لفظ و . دبریټا سترګې تر اخري حده پورې پرانسې وې ، ان تر دې چې دښو رپول یې هم هیر شوې و . قاسم د تیرو څو ورځو راهیسې دهغې سره په کور کې وه خو هغې نه و پیژندلې او څنګه به یې پیژندلې وې ، د اولاد دپیدا کیدو په وخت کې خو هغې قاسم په سترګو هم نه و کتلې. هغه یواځې همدومره پوهیدله چې یو مسلمان ځوان په دومره ستونزمن وخت کې ورسره مرسته کړې وه ...

دکمرې نه بیرون د ټکار اواز راغې. قاسم اوبریټا دواړه هغه لورې ته متوجه شول ..... دا به څوک وي ؟... قاسم را وګرزید اوخپله توره یې دتیکې راوویسته. خوبریټا پوهیدلې وه ، قاسم دلوڅې تورې سره بیرون وتل غوښتل خوبریټا یې لمن و نیوله »

«وروره ! بیرون مه ځه ! داسې بریښې رومیل زمونږ خبرې اوریدلې وې ، توره دې بیرته په تیکې کې کیږده ، رومیل ستا دښمن نه دي.»

کله چې قاسم درومیل نوم واورید نواعصاب یې ارام شول ، بریټا ورته یو ځل بیا وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« وروره ! ما وښښه. دا خبره به دې همغه لمړۍ ورځ راته کړې واې ، زه خو دتيرو اوو کلنو څخه په ناسته پاسته کې تا ته دعاوې کوم. خو ته ماته په داسې حالاتو کې تر لاسه شوې .... که نن مې دلاسه څه بد پيښ شوی و نو دحشر په ورځ به مې تا ته څنګه سترګې دراړولې ...»

خو پخوا تر دې چې قاسم د هغې ځواب ورکړې ، رومیل د توپان اوباد په څير کمرې ته راننوت ، په لاس کې يې لوڅه توره نيولې وه او مخ يې د غضب څخه تک سور شوې و. کمرې ته د راننوتلو سره سم يې په غرنده اواز سره وويل:

« فريب ورکونکې ميلمه ! زه ستا د وژلو له پاره نه يم راغلې ... زه تا ته يوآخې همدومره ويل غواړم چې سهار وختي د قسطنطنيې څخه بيرون ووځه ، مونږ چې تا ته ستا دا حسان کومه بدله درکوله ، دهغې نه موځو ځله زياته بدله درکړې ده. خوبيا هم زه دخپلې ښځې او زوې د صدقې له پاره ستا ژوند بښم .... هو که چيرې د لمر خاته نه وروسته مې په قسطنطنيې کې وکتلې نو دټول ښار پوليس به ستاپسې واچوم او تا ته به همغسې چې مناسب وی سزا درکړم»

قاسم هم په خپلو لاسو کې لوڅه توره نيولې وه ، خو خپله توره يې د زمکې لورې ته کړې وه اوبريتا ته يې په حسرتناکه سترګو کتل. د بريتا مخ د غم او خفګان څخه بلمنګه شوې و. نن هغه دقدرت په واسطه د يوه دردناکه منظر يوه برخه ګرځولې وه. هغې ته په دواړو حالاتو کې غم او مصيبت ور په برخه کيده. رومیل غوښتل قاسم رسوا کړې او ويې کاږي. خو بريتا ته په حقيقت کې خپل ورور همدا نن تر لاسه شوې و. بريتا دقاسم سره خپل ټول خفګان پاې ته رسولې و ، خو اوس به يې څه کولې ، ځکه يوې لورې ته يې خاوند و اوبلې لورې ته يې محسن. بريتا په ډيره عاجزانه توګه دخپل خاوند لورې ته وکتل اومنډه يې کړه دهغې په پښو کې کينا سته.

« رومیله ! دخداې له پاره قاسم ته هيڅ مه وايه. دا به ولاړ شي ، زه ژمنه کوم چې دا به ولاړشي..»

خو پخوا تر دې چې هغه خبله خبره پوره کړې قاسم ورته وويل:

تاسې اندېښنه مه کوئ.. زه له دې ځايه ځم ، زه دسهار پورې هم نه پاته کيږم. زه همدا اوس له دې ځايه ځم خو دتلو تلو په وخت کې يوه خبره ضرور کوم اوهغه داچې « ماتاسې ته هيڅ ډول دوکه نه ده درکړې. زه ډير ستر مقصد لرم او تاسې به يې ډير وويني. زه به تاسې تل يادوم. او که چيرې مونږ قسطنطنيې ته دفاتح په څير راغلو نو زه به تر ټولو لمړۍ له تاسې سره دکتلو له پاره راځم ...»

اوس نو له دې ځايه دقاسم له پاره تلل مناسب و .ځکه چې اوس ورته رومیل د تللو اجازه ورکوله. خو کله چې سهار رومیل ته د ډيمونان اودهغې دراهبانو د وژلو خبر تر لاسه شي نو شوني ده چې هغه وخت به قاسم ته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیرون تللو اجازه هم ور نه کړي.. خو قاسم ددې نه ډاډمن و چې که رومیل د ډیمونان د وژلو خبر واوري نوبیا به یې هم د افشا کولو څخه ډه ډه وکړي.. اوکه نه هغه به په خپله په کې راګیر شي.

شهنشاه به په ډاډمنه توګه هغه ووژني ځکه چې هغه په خپل کور کې د سلطان یوه خطرناک جاسوس ته د ځآې د ورکولو درونډ جرم کړې و . همغه و چې قاسم خپل سامان را پورته کړ او درومیل داصطبل نه یې خپل آس راپرانیست او دشپې په تیاره کې روان شو . بریتا اورومیل هغه په ډیرو دردناکو سترګو کوت ..... هاې ... دا مذهب څومره ستر دیوال ګرزیدلې دې . د دواړو خواو انسانان یوبل غواړي خو مذهب لکه دسیسی د دیوال پهځیر ددوې تر منځ حایل دې. بریتا دقاسم دجدایی منظر و نه شو کتلې ، سلګې یې وهلې اودخپلې کوټې په لور یې منډې کړې.. قاسم رومیل ته هم په اخري ځل وکتل او دهغوې دانګړ ددروازې څخه بیرون شو ....

بله ورځ سهار د ډیمونان اودهغه سره یو ځاې د راهبانو دوژلو خبر په ټول ښار کې له لکه د اور په څیر خپور شو . دهمدې سهاره خبرې او اوازې خپرې شوې وې چې درومن کتولیک جاسوس د ایاصوفیاء ستر بطریق په ډیره وحشیانه توګه وژلې دې. ویل کیده چې ددې بطریق سره دوه راهبانې او یو کوچوان هم په ډیره بده توګه وژل شوي دي. د ښار کوچنیو کلیساو دخلکو په راپارولو کې لږ ځنډ هم و نه کړ او د ماسپښین پورې د یونانی کلیسا پنځه نوي سلمه پادریان دزرګونو خلکو سره یو ځاې دشاهي مانۍ تر مخې موجود وو. دشهنشاه ساتونکي ډلې دغه مظاهرین د شهنشاهي مانۍ څخه لرې ساتل. خلکو په ډیر جوش اوحذبې سره د کتیولیک چرچ په خلاف نارې وهلې او د روم پاپا ته یې ښکنځلې کولې. نن په قسطنطنیه کې درومن کتولیک چرچ ټول پادریان اوراهبان چې همدا اوس اوس د شهنشاه په بلنه را غلي و دخلکو د قهر اوغضب نه پټ پراته و . دروم دپاپ ځانګړې نماینده « کارډنیل اسیډور» په خپل د خپل ځان دخوندي ساتلو په خاطر د شهنشاه تر څنګ ناست و . دښار پولیسو د مظاهرینو دکنترولولو هڅې کولې. خو دخلکو د احساساتو توپان همدا سې را خوټیده . وزیراعظم شهنشاه ته مشوره ورکړه چې سمدلاسه دروم پادریان بیرته و استوی ، خو قسطنطین داسې کار نه غوښت چې تر سره شي. ځکه هغه غوښتل ددواړو کلیساو تر منځ سوله او مصالحت رامنځته شي. هغه غوښتل څو ورځې وروسته د ایا صوفیا په ستره کلیسا کې ددواړو مذهبونو دخلکو ترمنځ ستر غونډه جوړه کړي او د غونډې مشری یې هم « کارډینل سیډور» ته ورسپارلې و . خو داسې معلومیدل چې اوس نود شهنشاه په ټولو هڅو باندې سیلۍ راغلې وي. بلاخره شهنشاه مجبور شو چې پخپله د خلکو مخې ته ودریږي، هغه دخپلې مانۍ په بلخانه کې و دریده او په لوړ اواز یې وویل:

« د قسطنطنیې خلکو !

زما خبره په غور سره واورئ !زه خو وایم چې دا هر څه چې شوي دي دعثمانیانو یو سازش دي...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه په همدې توګه يوه اوږده وينا وکړه او په دې توګه يې خلک بيرته خپلو کورونو ته و ليږل. خو حقيقت دا و چې د شهنشاه د وينا څخه ډير لږ خلک ډاډمن شوي و.

بريتا او روميل د ډيمونان د وژلو دخبر د اوريدو سره سم بې هوشه شانته شول اوبيا دواړو يوه بل ته په ډيره بې وسۍ سره کتل. روميل دمذهب سره هيڅ مينه نه درلوده. په دې خاطر هغه د ډيمونان وژنه دومره جدي وانه خسته. خو بريتا داسې وه لکه څوک چې په غشي لګيدلې وي.

هغې ته يوې لورې ته مذهب و اوبلې لورې ته احساسات و. درومیل په زړه کې هرو مرو دومره انديښنه وه چې که چيرې د قتل د پلټنې مخ که دهغه د کور لورې ته شو نو هغه به څه ځواب ورکوي ، ځکه چې دايا صوفيا سپنه بګۍ دهغوې دکور ترمخه نژدې نيم ساعت ولاړه وه..... خو دا به هسې يو اتفاق و چې د پلټنې مخه د هغې کورته را ونه ګرزيده ،په خپله د ايا صوفياء بطريق اعظم ويلي و چې ډيمونان په اخری وختو کې ديوه پادری په بلنه دهغه ځای ته ورغلې و. خو دا يې نه وويلې چې دکوم پادري په بلنه. دقاسم پلان همداسې و چې دډيمونان د قتل يوه معما پاته شی. دقسطنطنيې پوليسو خپلې ټولې لارې ګودرې و لټولې خو د قاتل په اړه يې هيڅ ترلاسه نه کړه. ان تر دې چې څو ورځې تيرې شوې اود کليسا د غونډې ورځ سر ته را ورسيده.

د کليساو د غونډې څخه يوازې درې ورځې مخته قاسم يو ځل بيا د ايا صوفيا ترمخه ودريد. په دې وخت کې هغه په يوه سراې کې اوسيده ، اوخپل کار يې لکه دپخوا په څير دوام ورکړې و. هغه په همدې ورځو کې په قسطنطنيه کې د ميشتو مسلمانو تاجرانو سره هم اړيکي غزولې و. څه پټ کارونه يې هم کړې و چې پايلې يې ډيرې ژر مخته راغلې. هغه خپل کالي هملته په سراې کې اينښودې و ، نن قاسم ايا صوفيا ته د ورننوتلو له پاره راغلې و ، اس يې هم له ځانه سره نه درلود ، په خپله غاړه يې يوځل بيا د پادريانو صليب را ځړولې و ، خو دا ځل يې د رومن کتوليک د صليب په ځای د ايا صوفياء د يونای کليسا صليب په غاړه کې ځړولې و. قاسم په ساده او پاک لباس کې و ، په سر يې شنه قيمتي خولۍ په سرکړې وه. دچرچ په ډير ښکلي باغ کې تيريده او مرکزي دروازې ته ورسيد . ددروازې دواړو خواو ته ډير ارزښتناکه کاني نصب کړل شوي و ، تر څنګ يې درويشي لرونکي ساتونکي د اوږدو نيزو سره يوځای ولاړ و. دا ساتونکي د زرو کالو راهيسې دهمدې تيرو تر څنګ ولاړ وي او پهره کوي.

قاسم په ډيره بې پرواهۍ سره ولاړ او رچرچ ته ورننوت ، مخې ته يې يو ډير پراخه سالون راغې چې مربع شکله و.

د قاسم ترمخه ۱۷۰ ستنې د « ابوالهول» په څير ولاړې وې. په سالون کې دعبادت کونکو له پاره ډيرې قيمتي چوکۍ اينښودې وې چې د ټولو مخونه د شرق لورې ته و و. ددې نه علاوه د ايا صوفيا عمارت تر ډيره پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

غځيدلې و . د سالون څلورو خواو ته دمرمر تيږې اينبول شوې و ې ، په لارو کې يې د راهبانو ، اوپادريانو له پاره پراخه دفترونه جوړ کړل شوي و ، ددې سالون په دويم منزل کې ستر ستر پادريان اوسيدل ، د دويم بطريق اعظم د اوسيدو خونه هم همله ته وه . د چرچ د ټولو ښځو راهبانو داوسيدو خوني هم په دويم منزل کې وې ، دې راهبانو ته يې « ننن» يا « سستر» ويلې . هغوې به سپين کالی اغوستل او د کميسونو غاړې به يې سور رنګه وې. هغه پيغلې به چې راهباني ګرزيدلې نو هغوې به ددنيا د ټولو خوشحاليو څخه بې برخې ګرزيدلې . خو څوک پوهيدل چې په دې سپينو کاليو کې ملبوسې « ننني» ،د چرچ د تياره کمرو په داخل کې خپل لباس په سور رنګ ککړوی.

قاسم ولاړ اوهلته په لمړيو څوکيو کې په يوې کيناست . تر مخه يې د سيدنا عيسې عليه السلام او سيدنا ابراهيم عليه السلام فرضی مجسمې نصب وې. په يوناني کليساو کې دغسې فرضي مجسمې نصبيږی. قاسم په ډاګيزه توګه په خپل عباد ت کې مشغول و . هغه تر ډيره وخته پورې په همدې حالت کې ناست و ، سترګې يې پټې کړې وې او داسې يې ښکاره کوله چې مناجات لولي . خو په حقيقت کې هغه دمارسی په اړه فکر کاوه . ځکه مارسي په همدې چرچ کې راهبه وه . دهغه وخته چې هغه دې چرچ ته ور ننوتې و نو د وينې دوران يې زيات شوې و ..... هغه نه پوهيده چې څه وخت به يې مارسی مخې ته راځي . هغه تر يوه ساعته پورې ټيټ سر هملته ناست و . په دې وخت کې په ناڅاپې توګه چا په اوږه باندې و ټپاوه . دقاسم وجود باندې يخنې راغله . سترګې يې پرانستې ، ويې کتل چې دا د يوه زوړ فادر لاس و . دهغه په مخ باندې د شفقت او مهربانۍ ننبې نښانې وې ، دا دايا صوفيا يو پخوانې زوړ پادري و . قاسم ته دهغه په کتلو سره خپل پلار هشام تر سترګو شو او په خپل زړه کې يې دې پادرې ته ډير ښه احساسات را وپاريدل. قاسم په خندا شو ، نو زوړ پادري هم وخندل.

« ماته فادر بروس وايی . زما عمر اويا کاله دي..... داسې بريښې چې ته دلته ميلمه يی . دکومه ځايه راغلې يی .؟»

کله چې دې زوړ پادرې قاسم ته په ډير شفقت سره داخبرې کولې نو قاسم ورته په ډيرې عاجزۍ سره وخندل او ورته يې وويل « درونده پلاره ! زه د تهريس د چرچ څخه راغلې يم ديسوع مسيح په خدمتګارانو کې شامل يم ، او د خپل مرکز د پاينښت له پاره دعا کوم...»

« د تهريس چرچ.....هغه.....هغه چې بشپ يې ليمارک دي»

قاسم سمدلاسه ځواب ورکړ ، « هو ! زه د عزتمند ليمارک په اجازه دلته قسطنطنيی ته راغلې يم. هغه ماته زما دراتلو په وخت کې د کليسا بطريق اعظم له پاره يو ليک هم راکړې دي .»

د تهريس کليسا دعثماني حکومت په واکمنۍ کې پرته وه ، هلته حکومت د عثمانيانو سره و خو د تهيريس ډيرکې خلک عيسويان و . قاسم په دې خاطر د تهريس نوم واخست چې هغه دهغې ځايه څخه پوره پوره خبر

(c) ketabton.com: The Digital Library

درلود. دتهریس دکلیسا د بشپ لیمارک سره ډیمونان نیغ په نیغه اړیکي درلودل. قاسم د لیمارک له اړخه لیک هم پخپله لیکلې و ، دقاسم دخبرو د اوریدو وروسته زوړ پادري ډیر خوشحاله شو .او قاسم ته یې د راپورته کیدو او دهغه سره د ورغاړی وتو له پاره غوښتنه وکړه. دلږ ځنډ وروسته قاسم د هغه زوړ پادري سره یو ځاې د بطریق اعظم د خونې په لور روان و ....

دبطریق اعظم د اوسیدو د ځاې په کتلوسره قاسم سخت حیران دریان پاته شو ، ځکه دا دکوم پادشاه دخوب دځاې څخه کمه نه وه. دپادري په دورازې باندې ساتونکي ولاړ و. د دې بطریق دغه خونه په حقیقت کې یو لوې سالون و ، چې په کې یوه ستره قالینه غځیدلې وه. کړکیو ته یې د اطلس او وریښمو پردې را ځړیدلې وې ، په چت کې یې قیمتي فانوس را ځوړند و چې د قیمتي تیږو یاقوتو څخه جوړ شوې و. دپردو نه مخته وروسته د بطریق اعظم ځانګړې خادمانې وې چې په خپلو خپلو کارونو کې مصروفه وې. یوه ډیره ښایسته خادمه چې د ننانو لباس یې اغوستې و، دغه زوړ بروس او قاسم دواړه له ځانه سره دبطریق اعظم د لیدلو کمرې ته یې یوړل. هغې دغه دواړه د بطریق د کمرې د ښایسته دروازې ترڅنګ پریښول اوبیرته راستنه شوه. بروس دروازه پرانسته اودننه ورننو ت.

دکمرې دغربي دیوال سره یو ډیر ستر تخت ایښوول شوې و چې دواړو خواو ته یې دبطریق اعظم ښایسته خادمانې ولاړې وې ، پخپله بطریق په دغه تخت باندې ناست و ، ډیر ساده لباس یې درلود، بطر یق قاسم اوبروس ته د کیناستو حکم وکړ ، هغوې هم هلته په هغو ارامو کرسیو کیناستل ،بیا نو بطریق د بروس څخه وپوښتل:

« بروسه څه خبره ده ؟ څنګه راغلی یاست ؟ اودا له تاسره راغلې میلمه څوک دې ؟»

« اسماني پلاره ! دا ځوان بشپ د لیمارک د چرچه راغلې دې چې « فادر ایرون » نومیږي. او له ځانه سره یې د بشپ لیمارک له اړخه یو لیک تاسې ته هم راوړې دې.»

بطریق سخت متوجه شو او د قاسم په لور یې وکتل. اوبیا یې په سخته لهجه وویل.

« دبشپ لیمارک خط.....؟ چیرې دې هغه خط ؟.....»

بطریق اعظم په دې پوهیده چې بشپ لیمارک یواځې د ډیمونان په نامه لیکونه لیکل. خو د بدقسمتۍ څخه چې بطریق اعظم د بشپ لیمارک د لیکونو سره بلدتیا نه درلوده. اونه یې کله دهغه لیک کتلې و. په اصل کې دغیر ملکي جاسوسانو سره یواځې ډیمونان اړیکي درلودل. که څه هم بطریق اعظم د اسلام په دښمنۍ کې د ډیمونان څخه څو قدمه مخته و خو دعثماني سلطنت تر کنترول لاندې ټولې کلیساوي ډیمونان کنترولولې. په دې خاطر د بشپ لیمارک د لیک په کتلوسره هغه لږ څه اندیښمن شانته شو. اوپه دې فکر کې شو چې اوس به د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولو سيمو څخه ليکونه اوپيغامات دهغه لورې ته راځي ، ځکه ډيمونان له منځه تللي و . دبطريق اعظم له پاره دا کار ستونزمن و ،په هرصورت هغه د بشپ ليمارک ليک راواخست او ويې لوست. په ليک کې راغلی و :

« دعزتمند ، مقدس پلار ! د قسطنطنيې د کليساګانو دمشر ، د ايا صوفيا د بطريق اعظم په نوم !

..... د يسوع مسيح ددين د خادم او د تهريس دشاوخوا دکليساګانو دمسؤل بشپ ليمارک له اړخه:... هولې فادر ! دغه ځوان فادر ايرون ستاسې په خدمت کې حاضر دې د معزز ډيمونان د شهادت نه وروسته ما دډير غور اوفکر نه وروسته پريکړه وکړه چې دې ځوان ايرون ته هلته په ايا صوفيا کې سخته اړتيا ده .

ايرون زما په لاسو کې را لوې شوې او ځوان شوې دې او زه دهغه له اړخه هر ډول مسؤليت منلو ته تيار يم ، فادر ايرون د مختلفو وړتياو نه ډک ځوان دې ، چې هيله ده چې ستاسې تر سيورې لاندې په پاته کيدو سره به د هولې چرچ له پاره ډير زيات ګټور ثابت شي....

په مناجاتو کې ددعاو دغوښتنې سره يو ځاې

فقط

د تهريس د کليساو بشپ.....ليمارک»

د ليک دلوستلو سره د بطريق اعظم په مخ کې دلکيرو زيادښت را ته . هغه د ليک په اخر کې لګيدلی مهر ته په ډير غور سره وکتل ، دا مهر څو ورځې مخته په قسطنطنيه کې يوه ساده شکلې زرګر ته د ډيرو پيسو په ورکولو سره جوړ کړې و .....د مهر دکتلو وروسته بطريق اعظم ته لږ څه ډاډ ور په برخه شو خوبيا يې پوره تسلي و نه شوه ، په خپلو کوچنيو کوچنيو سترګو يې قاسم ته وکتل اوبيا يې ترې وپوښتل:

« ګوره ځوانه ! نن سبا په قسطنطنيه کې پخوانيو پيژندګلوو کسانو ته هم د شک په سترګو ليدل کيږي ، مونږ يواځې د ليمارک د ليک په کتلوسره سره په تا نه شو ډاډمن کيدې . له تاسره بل څه داسې ثبوت شته چې هغه ثابته کړې چې ته د تهريس دکليسا څخه راغلې يې .»

قاسم و درېد او ددرنښت په خاطر مخکې لورې ته ورښکته شو اوبيا يې د بطريق اعظم تر مخه غرض وکړ: « مقدسه پلاره ! تا سهى خبره وکړه .... زما سره ددې خبرې حل دادې چې تاسې ما د ايا صوفيا په بندي خانې کې بندي کړئ اوپه همدې وخت کې خپل قاصد وليږئ او د تهريس دچرچ نه يې تائيد راوړئ ، زه به په دې اړه هيڅ ډول شکايت و نه کړم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

بطريق اعظم قاسم ته په ستايونکو سترګو وکتل. خودهغه مکار د ډاډ له پاره لا تر اوسه هم د څه شک لرې کولو ته اړتيا وه. په دې خاطر هغه وويل:

« بلکل سهي ده ..... همدا لاره چې تا وښوولە سهی لاره ده .... مونږ د ليمارک څخه ستا په اړه د ځواب دترلاسه کولو پورې تا د ايا صوفيا په بندي خانه کې اچوو.»

هغه غوښتل د قاسم عکس العمل وويني.. خو قاسم داسې کوچني جاسوس نه و چې دبطريق اعظم په جال کې راو ښبلي. قاسم خپل ځان همغسې وساته. بطريق اعظم تر دې پورې مخته ولاړ چې وسله وال دروازه چيان يې هم د قاسم د نيولو له پاره راو بلل. خوکله يې چې وکتل چې قاسم د تس نه مس نه شو نوبيا بطريق اعظم و خندل او دروازه چيانو ته يې د بيرته تللو حکم وکړ اوبيا يې قاسم ته په ډيره نرمه ژبه وويل:

« نه مونږ تا نه نيسو. که چيرې ته ليمارک رااليږلې يې نويقينا چې دا به د قسطنطنيې له پاره ګټوره وي....ښه شو چې ته راغلې.... په عثماني سلطنت کې زمونږ دسلګونو کليساګانو مسؤل ډيمونان و. خو دډيمونان نه وروسته مونږ ته دا ستونزمنه ده چې مونږ د عثماني سلطنت دخورو ورو سلګونو کليساګانو کار سنبال کړو .....که څه هم ته لا تر اوسه پورې فادر يې. او د ډيمونان ځاې نه شې نيولې خو ته به نيغ په نيغه زمونږ تر لاسه لاندې دعثماني سلطنت دکليساګانو دکارو په تر سره کولو کې زمونږ سره مرسته کوې. په دې اساس زه غواړم تا د خپل ځان له پاره دخارجي کليساګانو د سلاکار په څير و ټاکم. درې ورځې وروسته دلته دکليساګانو تر منځ غونډه جوړيدونکې ده نوکه چيرې په دې وخت کې د شرقي کليساګانو خبره منځته راغله نوبيا ماته ستا د مشورې اړتيا وې ، ايا ته ددې کار له پاره خپل ځان وړ ګڼې...؟»

قاسم په زړه کې د خوشحالۍ نه ګوړې ماتولې. هغه هيڅ هيله نه درلوده چې هغه به په دومره مهم کار باندې ماموريږي ، هغه خو غوښتل چې په يوه ډول ددواړو کليساګانو تر منځ غونډه سبوتاژه کړی. په دې اساس يې سمدلاسه وويل:

« هو ! مقدسه پلاره ! زه تاته همدا اوس ويلې شم چې ايډريانوپل ، تهريس ، سربيا ، بوسنيا ، واليشيا ، او د البانيا نه علاوه د اناطوليه دساحل تر څنګ څنګ د « دي هولي ارتوډکس» څلور سوه کليساګانې دې،او دا ټولې د ايا صوفيا په واسطه کنترولېږي. اوبيا دا ټوله سيمه يواځې د څلورو يوناني الاصل بشپانو له خوا سنبالېږي..... زه غواړم يواځې د يوه چرچ په اړه تاسې ته ، ستا سې دمعلوماتو په خاطر تفصيل بيان کړم ، ددې نه علاوه دسلطان محمد خان او مسلمانانو په اړه زه هم ډير معلومات لرم....تر هغې چې دعيسوي ښوونو پورې اړه لري نو د خداې په کرم چې زه په هغې کې هم دهيڅا څخه کم يا وروسته نه يم پاته شوې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په ډير تفصيل سره بطريق اعظم ته ځواب ورکړ .او دلمړي ځل له پاره يې د بطريق اعظم په سترګو کې ډاډ او اطمينان وکوت. دا دقاسم خوش نصيبي وه چې د غونډې د پيليدونه يواځې درې ورځې مخته هغه په دومره لوړ مقام باندې و ټاکل شو. اوس نو هغه ته په ډير احتياط سره په دغه منصب باندې کار کول ورپه غاړه و . خو هغه لا تر اوسه د يوې خبرې څخه ډير زوريده اوهغه دا چې هغه وارخطا و چې مارسي به يې کله تر سترګو کيږي.

قاسم په خپلو خيالاتو کې ورک و چې په دې وخت کې پرې بطريق اعظم ور غږ کړ « سهي ده. ايرون زويه ! زه به دخپلې خوښې سره څنګ کې ستا دخونې او د اوسيدو د ځاې له پاره هم حکم وکړم. ته به دهمدا نن څخه د ټولو پيغامونو د اخستو مسؤل يې. سمدلاسه خپل کار پيل کړه ترڅو مونږ د رومن کتوليک دخلکو تر مخه خپل ټول معلومات په پوره شان وشوکت سره وړاندې اوپه غونډه کې په پوره دبدبې سره کينو.»

زوړ بروس يو ناڅاپه د بطريق نه وپوښتل چې « مقدسه پلاره !..... ايا په دې غونډه کې به د قسطنطنيې پادشاه هم ګډون کوي....؟»

« هو ! شهنشاه به دري وروسته دلته ايا صوفياته راځي ، خو ماته د رومی کارډينل سيډرو تر مشرۍ لاندې په دې غونډه کې کيناستل خپل سپکاوې ښکاري. په دې خاطر زه غواړم چې پخپله د شهنشاه د صدارت لاندې د دې غونډې د جوړيدو وړاندیز وکړم »

د قاسم په زړه کې د خوشحالۍ ډيوه رڼا شوه. هغه وکتل چې ددوې تر منځ د خپلمنځې نفرت زمکه لا د پخوا څخه تياره شوې ده. قاسم ته يواځې دفصل کشت ته اړتيا وه. قاسم په ډير افسوس سره وويل:

« اوهو ! مقدسه پلاره ! دا ته څه وايې ؟ ايا قسطنطين ددې غونډې مشري کارډينل اسيډرو ته ورسپارلې ده. اوس خو به د رومي کليسا خلک دخوشحالۍ نه په کاليو کې نه ځايږي. مقدسه پلاره ! ته پوهيږې چې د فادر ډيمونان د وژلو مسؤليت هم د همدې خلکو په غاړه دې . په داسې حالاتو کې به مونږ څنګه دا وزغمو چې کارډينل دې زمونږ ددې سترې غونډې مشري وکړي ، ته هرو مرو په دې اړه يو څه وکړه.»

په بطريق اعظم د قاسم خبرې ډيرې ښې ولګيدې. په حقيقت کې هغه پخپله ددې غونډې مشرۍ ته بډې وهلې وې. هغه د ايا صوفيا مشر و نو څنګه به يې دا زغملې وې چې د رومی کليسا يو معمولې کارډينل دې ددې په شتون کې دداسې يوې مهمې اوسترې غونډې مشري وکړي. هغه خو د رومي کليسا پنځم پوپ جان نکلسن هم دخپلې ځانه ښکته ګڼه. نوبيا به دده ترمخه ديوه کارډينل څه حيثيت وي ؟ دقاسم دخبرو څخه هغه داسې احساس کړه چې د ډيمونان د وژلو وروسته د مشرۍ له پاره په شهنشاه باندې به لږ څه فشار راوړل د پخوا په نسبت اسانه وی. په همدې خاطر يې قاسم ته افرين ووايه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ایرونه زویه ! زما په زړه کې خو تاته ډیرې هیلې راپیدا شوې. خدای دې وکړې چې ته په هغوې هیلو باندې پوره پوره وخیژې. ته به داسې وکړې چې همدا نن شپه به زما د نماینده په څیر دقسطنطنیې د فوځونو دمشر سپه سالار «ګرانډ ډیوک نوتاراس» کورته ورشي اودهغه سره به وویني. اوهغه به د ایا صوفیا د دریځ څخه خبر کړې. هغه ته ډاګیزه کړه چې د ایاصوفیا دبطریق اعظم په شتون کې کارډینل سیډرو ته د غونډې مشري ورکول د ایاصوفیا له پاره سپکاوې دې ، زه هیلمن یم چې سپه سالار به زمونږ ملاتړ وکړي ځکه چې نوتارس یو سخت مذهبی انسان دې او دیوناني کلیسا سخت پیرو دې.

قاسم ته داسې څرګنده شوه لکه لاټرې یې چې راوتلې وي ، هغه ته داسې وبرېښیده لکه په رېښتیا چې دقسطنطنیې د خاتمې او دقیصر د هلاکیدو وخت رارسیدلې وي. هغه ته د رسول الله صلی الله علیه وسلم دا مبارک حدیث په یاد راغې چې ویلي یې وو.....« اذا هلک قیصرا ، فلاقیصر بعده ..... کله چې قیصر هلاک شي نودهغه وروسته به بل قیصر نه راځی ...» هغه په دې فکر کې و چې په هر قدم کې د خدای ملاتړ ورسره دې. هغه د بطریق اعظم حکم ته لبیک ووایه ، او سپه سالار نورتاس دکور په لور د روانیدو له پاره یې ځان تیار کړ. ددې وروسته بیا د بطریق اعظم اوقاسم ترمنځ په ډیرو امورو باندې خبرې اترې وشوې ،نژدې یوساعت بطریق اعظم قاسم ته ک دخپلو راتلونکو پلانونو په اړه خبرې اولار ښوونې کولې. اوبیا بطریق اعظم قاسم ته د تللو اجازه ورکړه.

دبیرته راستنیدو په وخت کې دقاسم سترګې د ایاصوفیا په دروازو او دیوالو باندې ګرزیدې. هغه به په هر مورِ کې چې راګرزیده زړه به یې ټکان خوړ ..... فکر به یې کاوه چې په دغه بل قدم کې به مارسي ورسره مخ کیږی. ....خو مارسي ورته تر سترګو نه شوه. دبطریق خادمانو قاسم دخپلې کوټې په لور رهی کړ. قاسم ته یې یوه پراخه او هوا لرونکې خونه ور وښوده چې په کې د ژوندانه ټولې اسانتیاوې موجودې وې. دا د قاسم د اوسیدو ځای و ، چې اوس د تهریس دپادري ایرون ترنامه لاندې راغلې و. او د بطریق اعظم وفاداره سلاکار ګرزیدلې و. لږ وخت لا نه و تیرشوې چې زوړ بروس له ځانه سره یوه خادمه او یو خادم دقاسم کوټې ته راوړل. او ورته یې وویل :

« بطریق اعظم دغه دواړه ستا د خدمت له پاره را استولې دي.....دوې به هر وخت ستا په خدمت کې حاضر وي.»

زوړ بروس ولاړ اوقاسم دهغوې دواړو خادمانو څخه دهغوې د نومونو په اړه وپوښتل ، د پیغلې نوم سونیا او د هلک نوم ډیوډ و. سونیا د والیشیا اوسیدونکې وه اودمور وپلار د مړه کیدو نه وروسته په نړۍ کې ځانته پاته شوې وه. بیا دزمانې دپیښو څخه د خوندې پاته کیدو په خاطر یې هوډ وکړ چې دکوم چرچ دخدمت له پاره به ځان وقف کوي. همغه و چې ایا صوفیا ته راغله. ډیوډ دجرمنی اوسیدونکې و چې په خپل تیر ژوند کې د یوه ظالم یهودې تر لاسو لاندې را پورته شوې و ، کله چې د ایاصوفیا یو پادري جرمنی ته ولاړ نو هغه ډیوډ ته د مسیح

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددين د منلو بلنه وركړه ، ډيوډ چې دغلامیِ څخه نور تنګ ته راغلې و دغه بلنه سمدلاسه و منله. بشپ د غه ظالم يهودی ته د کليسا پيسو نه رقم وركړ او ډيوډ يی دهغه د غلامیِ څخه ازاد کړ او د اياصوفيا په غلامیِ کې يی را گير کړ.

سونيا يوه ښکلې نجلیِ وه ، کله به يی چې خندل نو دمخکې ژاملې غاښونه به يی لکه د مرغلرو په څير تک سپين ځليدل ، قاسم دواړه خادمان په کمرې کې د اړتيا وړ شيانو په برابرولو مؤظف کړل ، اوپخپله هغوې ته د څه ويلو پرته د خپلې کمرې څخه بيرون ووت. هغه ولاړ تر څو د سراې څخه خپل ضرورې سامانونه راټول اودلته يی راوړي...

تر مانبامه پورې قاسم په ايا صوفيا کې په ډيره ښه توګه ميشت شوې و. يو يو کس يی وکوت خومارسي يی تر سترګو نه شوه.نوره يی نو دصبر پيمانه ډکه شوې وه. هغه دلته دتهريس دپادري په توګه راغلې و په دې خاطر يی د چا څخه د مارسی په اړه پوښتنه هم نه شوه کولاې. اوپه ځانګړې توګه خو يی په خپلو خادمانو باندې لږ څه باور هم نه شو کولاې. ځکه چې هغوې دواړو ددې ديوه يوه قدم خبر بطريق اعظم ته ور رساوه.په داسې حالت کې به يی څه کړې وې..... د ډيرې نا ارامیِ په فضا کې راپورته شو اوپه خپله خونه کې ګرزيده را ګرزيده. هغه خو خپله دنده په ډيره ښه توګه مخته وړله. خو دخپل محبت قرض يی هم ورکول غوښتل. څومره يی چې ژر غوښتل خپله مارسی وويني نو همغومره يی دمارسي د ليدلو سره واټن پيدا کيده. خو دستر مقصد دترلاسه کولو له پاره قاسم يو ځل بيا د صبر او استقامت هوډ وکړ. هغه د مانبام دمناجاتو په بهانه دخپلې کمرې څخه ووت او دبل منزل هغه ګيلرې ته ولاړ چې ډيرې قيمتي قالينې په کې خپرې شوې وې ، دغه ګيلرې دچراغونو په رڼا و کې ځليدله. ګيلرې ډيره اوږده وه ، قاسم يی اخرې برخې ته ورسيد او بيا هلته را وګرزيد او پښه نيولې شو. دلته يو ستر محراب جوړ کړل شوې و . په دې ګيلرې کې چې دکومو کوټو تر مخ محرابونه موجود وو نوهغه کوټې دسترو سترو خلکو د اوسيدو ځايونه و . قاسم دلته په دې خاطر تم شو چې هغه وکتل د يوه ستر محراب په فرش باندې ګڼ شمير ښځې را ټولې شوې دي. اوپه يوه خاص ډول عبادت کې مصروفه وې. دوې ټولو يو ډول خاورين لباس په تن کړې و . قاسم ددې ښځو تر شاولاړو . دغه ښځې هملته دمحرابي برنډې په فرش باندې ناستې وې خو ددې محراب تر مخه دکوټې دروازه ټرلې وه. قاسم فکر وکړ چې دا به دکوم عبادت کونکې راهب خونه وي چې ښځې مريداني يی تري بيرون ناستې اودهغه انتظار کوي. قاسم تر لږه وخته پورې همدلته ولاړ و اوبيا په خپل فکر کې ډوب شو.

دمناجاتو نه دفراغت وروسته بيرته راستون شو ،نوبيا دهمغه لارې څخه را تير شو . خودا ښځې اوس هم همغسې ناستې وې ، قاسم چې دعبادت کولو دا شکل وکوت نو ډير حيران پاته شو ،کله چې خپلې خونې ته راغې نوسونيا په کمره کې موجوده وه. قاسم هسې په سرسري توګه د سونيا څخه وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« سونیا !.... دغه بل لوري.....ګیلري په ښې لوري کونج کې ګڼ شمیر ښځې په یوې برنډې کې سره راټولې شوې دی او ټولنیز عبادت کوي. هسې پوښتنه مې کوله چې دا څوک دي؟ ،،»

قاسم په لمړي ځل د سونیا نوم اخستې و . دهغې په مخ باندې دخوشحالۍ ننبې را پیدا شوې ،بیا یې په ډیره معصومه توګه قاسم ته وکتل او ورته یې وویل:

« بلې !هغوي !...هغه ښځې دي چې د سستړ میري مریدانې دي. هغوي د ایاصوفیا ننانې یا راهبانې نه دي بلکه د قسطنطنیې عزتمندې ښځې دي چې د سستړ میري په نوم ژوندۍ دي.....»

قاسم نور څه اوریدل نه غوښتل. ځکه هغه ته د سستړ میري نوم اخري لفظ ثابت شو ، دهغه په شریانو کې دویني ګردش نور هم تیز شو ، هغه د ډیمونان څخه اوریدلې و چې مارسي ته په ایاصوفیا کې ټول خلک سستړ میري وایي ، دقاسم په سترګو کې ځلا نوره هم زیاته شوه اودواړه لاسونه یې په اضطراري توګه په حرکت راغلل. هغه دخپلو لاسو ګوتې یو په بل کې سره ننویستلې اوبیرته ویستلې.... اوبیا دلږ ځنډ وروسته ، معلومه نه شوه ، چې ولې یې د سونیا له پاره غوړه مالي پیل کړه.

« سونیا ! ته خو دومره حسینه اوښایسته یې چې ته باید دکوم شرقي هیواد شهزادګۍ وې. ستا په سترګو کې د بدخشان د لعلو په څیر ځلا ده. اوپه شونډو دې دګلابو په څیر سوروالي. زه چې تا وینم نوحیران پاته کیږم چې خداوند به ستا په جوړښت کې څومره روشنایانې را ټولې کړې وي.....»

دا خبرې دیوه سړي له اړخه کلکه حربه شمیر ل کیږي... یعنې دکومې ښځې په دام کې د راګیر ولو له پاره دا اخری حربه ده . او دا ریښتیا هم اخري حربه وه. په نړۍ کې هیڅ داسې ښځه نه شته چې په خپلې ستاینې باندې خوشحاله نه شی. که څه هم دا ستاینه په درواغو ، ولاړه وه او یا غیر متوقع هم وي. په هر صورت دادښځو کمزورې ده. قاسم هم د سونیا د همدې کمزورتیا نه ګټه پورته کول غوښتل. دقاسم دخولې څخه دغسې ناڅاپې او پرته له هیلې ستاینه اوریدل سونیا د نشو په زانګو کې وروغورزوله. دهغې یو لاس ناڅاپه دهغې په زړه کیښوول شو او غوښتل یې په ژبه څه ووایي خوژبه یې د څه ویلو نه وتلې وه. هغې قاسم ته دا ویل غوښتل چې ....ته ولې خاموشه شوې .....وایه اوهمداسې زما ستاینه وکړه .... دقاسم په څیر دښه قامت او قوارې انسان د قسمت خاوندانوته تر لاسه کیږي. سونیا هم په خپل بخت باندې ونازیده ، کله چې قاسم دهغې هیجاني کیفیت وکوت نو پوه شو چې تیر یې په ننبه لګیدلې دي. نوپه دې اساس یې ورته وویل:

« سونیا ته ډیره حسینه یې او ښایسته خلک درواغ نه وایي. ماته ریښتیا ریښتیا ووایه ،زما خدمت ته د رالیږلو نه مخته بطریق اعظم تاسو ته څه ډول هدایت کړی دي...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو سونیا دموم په ځیر ویلي شوې وه. هغه به دقاسم څخه څنګه خبره پټه کړې وې ،همغه و چې سمدلاسه یې ورته وویل چې بطریق اعظم هغوې ستا د جاسوسۍ له پاره ټاکلي دي. قاسم په زړه کې خپل ځانته شاباش وویل . اوس نوهغه غوښتل سونیا نوره هم په اعتماد کې واخلي اودخپلو خبرو په جال کې یې راګیره کړي.خو قاسم ددې یوې خبرې ډیر خیال ساته اوهغه دا چې هغه په خپلو ټولو خبرو کې دې لوړې ته هیڅ اشاره ونه کړه چې هغه په سونیا باندې عاشق شوې دې. ځکه هغه نه غوښتل کوم درواغ خبره دخولې وکاږي.. لږه شیبه وروسته سوینا د زړه او ځان دواړو له مخې د قاسم په مریدۍ کې راپریوتې وه. او کله چې هغه بیرته تلله نو قاسم ترې هسې په سرسري توګه وپوښتل چې:

« او هو ! ..... دا سستړ میرې څوک ده.... ایا کومه راهبه ده...؟»

« هو ! هغه یوه البانوي راهبه ده ،خو دټولو راهباو څخه مختلفه ده . هغه چرچ ته دعبادت له پاره یوازې د یکشنبې په ورځ راځی ، پاته ټول وخت په بنده کمره کې ناسته وي. داسې بریښي چې دروحانیت کوم غټ پړاو ته رسیدلې وي، ځکه کله چې هغه لیکچر ورکوی نوټولې ښځې ورته ژاړي. د ښار ډیرې سترې سترې ښځې د سستړ میرې څخه برکت ترلاسه کوی. یقین وکړه چې په ایا صوفیا کې دهغه درنښت او قدر د « مادر سوزینا » څخه هم ډیر دي.»

قاسم په پوره دلچسپۍ سره د سونیا خبرې اوریدلې. هغه حیران و چې مارسی په دې څوکالو کې څومره بدله شوې ده. معلومه نه ده چې قاسم څه فکر کړې و چې یو ځل بیا یې وپوښتل:

« ایا دهغې په لیکچر کې یوآځې ښځې ګډون کوې نارینه په کې نه وی...؟»

« هو ! بلکل نه ، هغه خو د نارینه و مخې ته بلکل راځی نه ، ډیر وخت په پرده کې اوسیږي. هو !.....کله کله دمیلې یا کرسمس په وختونو کې په ټولنیزو عباداتو کې ګډون کوې ، نوکله چې د حجابه پرته محفل دهغې مخ وویني نو دسپورمۍ په ځیر روښانه مخ یې ټول محفل تراغیز لاندې راوړي. سونیا دا اخری خبرې د شرارت له پاره په خندا خندا کې کولې.. ځکه هغې غوښتل د قاسم سره خپل ځان درسمیاتو څخه وکاږي. دقاسم سره هغه ښایسته ډیره و ځنډیده او غوښتل یې نوره هم هلته دهغه سره پاته شي. خو بیا هم په پوره نازړه توب سره ددروازې په لور ولاړه او دخوشحالۍ نه ډک زړه سره دهغه ځایه ووتله.

قاسم ته اوس دمارسي درک لږیدلې و. ددې خبرو په اوریدو سره دهغه په زړه کې نوې اندیښنې را وټوکیدې ،کله به یې فکر کاوه چې دا د البانوي کنیزې هغه لور نه ده چې د لالا شاهین په یادګار کې به یې ورسره کتلې. اوکله به یې فکر کاوه چې مارسی اوس یوه باعزت او باوقاره راهبه ګرزیدلې په دې خاطر به دسستړ میرې څخه دهغې بیرته مارسی ته راوړل شوني نه وي. هغه دا فکر هم کاوه چې ایا مارسي بیرته داسلامه ګرزیدلې او عیسویت

(c) ketabton.com: The Digital Library

یی خپل کړي دي ، حال داچې هغه مسلمانه شوې وه او داسلام لمړنی ښوونې یی هم تر سره کړې وې. خو زړه یی ځواب ورکاوه چې نه. مارسي اسلام نه پریږدي.

دسونیا دتللو وروسته ، قاسم تر ډیره پورې په همدې خیالاتو کې ډوب و . هغه په همدې کشمکش کې و چې ډیوډ ورته د بطریق اعظم په لور د ورتللو پیغام راوړ. هملته قاسم ته دا هم په یاد راغلل چې هغه خو به نن د فوځ سپه سالار «نورتاس» سره دکتلو له پاره هم ورځي ، توپ یی کړ ، راپورته شو او د بطریق اعظم ځانګړې خونې ته ور روان شو.

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ډوډۍ په سر اختلاف

په قسطنطنیی کې د جنګ له پاره ځانونه تیارول په پوره بیړې سره روان و . دښار ټولو اوسیدونکو لکه د میږیو په څیر دمیوو او غلو په را ټولولو کې منډې ترړې وهلې. شهنشاه دغربي اروپا څخه د مرستو د ترلاسه کولو له پاره خپل تجربه لرونکي سفیران استولي و. هغه د « پوپ جان نکلسن » د ملاتړ د تر لاسه کولو له پاره د روم د کلیسا ټولې غوښتنې منلې وې او د هغې سره د یوناني کلیسا د یوځاې کولو هوډ هم ښوولې و . د « وینس » او «جینوا » بحري بیړۍ د فاسفورس ابنا ته را رسیدونکې وې ، په قسطنطنیه کې دیوه لکو نه زیات خلک اوسیدل ، دښار ټولو معمارانو د ښار دیوالونه ترمیمول . د اهنګرانو بازار شپه او ورځ پرانستې و او په سلګونو کار ګرانو شپه او ورځ د جنګ سامانونه تیارول. په ګولډن هارن کې پروت زنځیر نورهم غښتلې کړل شو ، دښار د دیوال چې څلوارلس میله نیم دایره شکله پروت و یوناقابل تسخیر دیوال و ګرزید. د دیوال شاوخوا ته یو ستر خندق هم وکندل شو چې د اړتیاو په وخت کې په کې د سمندر اوبه راپریښوول کیدې شوې ،په دې توګه د ښار څلور واړه خواوې اوبه ګرزیدلې. د پخوانی تعمیر دوه ستر برجونه چې توپونه پرې ایښول شوي و له نوي سره مضبوط او مستحکم کړل شول.

د جینوا په فوځونو کې هغه مشهور او معروف سالار هم و چې « کمانډر جان جستیماني » نومیده. نوموړې داروپا ډیر میړنې جنګجو او تجربه لرونکي سالار و . شهنشاه جستیماني ته په نا ارامۍ سره انتظار کاوه ، دهغه جهاز ډیر ژر د دانیال د دروازې څخه را تیریدونکې و .

مقصد داچې د قسطنطنیی خلکو د سلطان محمد د راتلو له پاره ځانونه پوره پوره تیار کړي و . د بله اړخه سلطان محمد خان هم په دې ښار باندې د یرغل له پاره دخپلو تیاریو په اخري پړاونو کې و . په دې خاطر چې هغه د قسطنطنیی د کلابندۍ په وخت کې بلې کومې لورې ته متوجه نه شي نو د کرمانیا دامیر سره یې سوله کړې وه اودهغه لور یې ځانته نکاح کړې وه . بیا یې د هنګري دپادشاه هونیاډي سره ددرې کالو له پاره س ولې وکړه ، هونیاډي دکاتولیک مذهب پیرو وو او دقسطنطنیی سره داختلاف په اساس یې د سلطان سره سوله وکړه. په دې توګه سلطان خپل شاته د شمالي اروپا ګوابنونه تم کړل ، خو د موریا سیمې ته یې چې هلته د قسطنطین بل ورور حاکم و د تجربه لرونکو سپاهیانو یو لښکر ور ولیږه تر څو د اړتیاو په وخت کې دهغه د راتلو مخه ونیسي.

دفاسفورس په ابنا باندې د رومیلي کلات جوړښت هم په خپل اخري پړاو کې و ، سلطان په اورنه کې اتیا زره سپاهیان را ټول کړل. خو لا تر اوسه دسپاهیانو د راټولو کار جریان درلود . ځکه سلطان پوهیده چې دقسطنطنیی د سوبې له پاره یواځې دعسکرو را ټولول بسنه نه کوي. په همدې خاطر د سلطان انجیر « اربان » شپه او ورځ د

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ستر او تباه کونکي توپ په جوړلو مصروف و ، تر څنګ يې د سلطان بحري بیړه هم په پوره تیزۍ سره د تکمیل په لور روانه وه.

د «اورنه» په سلطاني قصر کې د کوچني معصوم شهزاده د وژلو نه وروسته دملکې سروین حالت ډیر خراب شوې و. سلطان پخپله دملکې تر مخه حاضر شو او په دې پیښه یې خپل غم او ژور خفګان و ښود او هغې ته یې د هر اړخه ډاډ ورکړ چې دهغې کوچني شهزاده په وژلو کې دهغه هیڅ ډول لاس نه و. د سلطان مشهور سالاران « احمدکدک پاشا» او محمود پاشا» د فوځي تیاریو په لړ کې یو دبل نه مخته روان و. اغاحسن هم دیني چرې د ځوانانود روزنې له پاره د مصنوعي دیوالونو په ورختلو اودهغو څخه دتیریدلو تمرینونه کول. په دې تمرینونو کې داغا حسن په ګډون پنځه نور سالاران او دوه سوه غښتلي عسکر شامل و. اغا حسن پاته فوځ ته د غشي د ویشتلو او د توړې د وهلو د فن روزنه هم پیل کړې وه. که له یوه اړخه په اورنه کې دهر ډګړي په سترګو کې د جوش او ولولې احساسات تر سترګوکیدل نو دبله اړخه په قسطنطنیه کې دهر ډګړي دسترګو اومخ څخه خاورې بادیدې.

قاسم د سپه سالار نورتاس میلمستون ته ورننوت. نو دهغه پوزې ته دشرابو بوې راغې. دروازه چې قاسم ته یوه ستره څوکۍ وړاندې کړه اوپخپله د سپه سالار نورتاس د راباللو له پاره دهغه خونې ته ورغې ..... کله چې د پیړ او غټ وجود خاوند نورتاس د قاسم خواته راغې نوقاسم ور پورته شو اودهغه سره یې لاس ورکړ ، خو نورتاس د شرابو په نشه کې مست و ، سترګې یې درنې وې ، دقاسم تر څنګ کیناست اوبیا په درونده اواز سره وویل:

« تاسې د بطریق اعظم ځانګړې نماینده یاست. په همدې خاطر زه یو ځل بیا میلمستون ته راغلم ، اوکه نه ستا څخه لږه شیبه مخته ما د شهنشاه ددوو کسو نمایندګانو سره پوره وخت تیر کړې و »

سپه سالار همدومره وویل اوبیا لاس ور اوږود کړ او یو ځل بیا یې دخپل ځان له پاره دشرابو پیاله ډکه کړه ، دسپنیو زرو جام یې راواخست او قاسم ته یې وویل:« بده یې مه ګڼه ، زه ډیر زیات شراب څښم ، اوبیا په ځانګړې توګه مې کله چې د سلطان محمدخان له اړخه د حملې کولو خبر اوریدلې دې نو په ذهن مې ډیر زیات دروندوالې راغلې دې.....په همدې خاطر ډیر څښم . زه نه غواړم چې زماپه زړه کې دنوې ځوان سلطان څخه ویره راپیدا شي.....زه ډیر تجربه کاره یم ، او ته خو ما ډیر ښه پیژنې....»

دنورتاس د خبرو څخه څرګنديده چې هغه ډیر زیات شرا ب څښونکې دې ، قاسم د دې فرصت نه ګټه واخسته اوسمدلاسه یې وویل « درونده سپه سالاره ! ته یې بې شکه څښه. دشرابو د څښلو سره به ستا میړانه دوه هومره زیاته شوي ..... هسې خو هم ته ډیر میړنې اوبهادر انسان یې . ستا په شتون کې به څوک جرءت وکړي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقسطنطنیی په لور سترګې راپورته کړي ،خو تا د شهنشاه د نمایندګانو په اړه ماته څه ویل غوښتل. اوستا خبرې په نیمایی کې پاته شوې....»

قاسم چې که وکتل چې نورتاړ د دې جام څخه هم څلور پنځه ګوټه وکړل نو دخپل مطلب خبره یی ورته وکړه ، اوس نو د نورتاړس نشه نوره هم زیاته شوې وه، دقاسم دخبرو په اوریدو ډیر زیات خوشحاله شو ، دخوشحالۍ په تاړ کې کیناست اوقاسم ته یی دهغه په ستاینې باندې افرین ووایه. دقاسم د خبروپه ځواب کې نورتاړس په نشه کې به خبرو پیل وکړ:

« دشهنشاه نمایندګان !.....هو !هغوې بې عقله په دې خاطر ماته دلته راغلي و چې له ما وپوښتې چې د جنرال جستیماني د ښه راغلاست له پاره څه ډول تیاري ونیول شي ؟ .....اوس ته راته ووایه چې زه د یوه کوچني کلي د قومندان له پاره لاس په سینه دریدلې شم ؟ نوتاړس دقاسم په سترګو کې سترګې ور ننویستې اودا خبره یی ورته وکړه.

« بلکل نه !دا کار خو د بازنطینی سلطنت د ډوبیدو په ځیر دې. ستا خبره سهي ده. د جینوا په ځیر د یوه کوچني ریاست د قومندان باید ستا په ځیرد ستر سالار د حکم لاندې وي....تا دشهنشاه کسانو ته څه ځواب ورکړ.

قاسم د هر وخت څخه پوره پوره ګټه اخستله ، او د نورتاړس د غوښتنوو سره سمه خبره یی کوله. اوس نو نورتاړس په مکمله توګه د هوا په څپو سپور شوې و.

« واه ،...واه..... فادر ! ته څومره نیک انسان یی. ته زما په دردونو ښه پوهیږې ، دهغه وخته راهیسې چې جستیماني د قسطنطیني په لور را خوزیدلې دې د شهنشاه په سترګو کې زما قدر را کم شوې دې. خو زه به په دې جنګ کې شهنشاه ته دا ډاګیزه کړم چې زه څومره ستر سالاریم ..... هغوې چې نن سبا زمونږ په سرونو باندې مسلط شوې دې ..... هغوې ..... هغوې خو ته ښه پیژنې ..... زه دکارډینل خبره کوم .....کاردینل اسیډرو .... غلط او ناولې انسان .....» سپه سالار نورتاړس دخپلې نشې په وخت کې همغې لور ې ته ولاړ کومې ته قاسم دهغه بوتلل غوښتل. سپه سالار په خپله دکارډینل خبره راوسپړوده. په دې وخت کې ورته قاسم وویل:

« ته د کارډینل اسیډرو په اړه خبره کوې. زه خو پخپله په همدې لړ کې تاته راغلې یم ، ته خو خپل غم او درد د شرابو دښلو په نشه کې له یاده باسې ،خو بطریق اعظم داسې نه شې کولې..... خداوند دې خیر وکړي ، معلومه نه ده چې په شهنشاه باندې څه شوي دي چې دقسطنطنیی دټولو امراو دسپکاوې له پاره په منډو ترړو کې مصروف دې. دیوې خوا یی تاته حکم کړې چې د یوه کوچني حنرال جستیماني د استقبال له پاره ځان تیار کړې اودهغه تر مخه ټیټ شې اودبلې خوا یی په ایاصوفیا کې ددواړو کلیساو د ګډې غونډې درابللو اعلان کړې دې اوبیا یی دهغې مشري هم کارډینل استیډرو ته روکړې ده. ته خوپوهیږې چې کارډینل د دروم دکلیسا یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

معمولي مامور دي. په داسې حال کې چې دبطريق اعظم دنده دټولې عيسوي نړۍ تر ټولو ستر دنده ده. همدا علت دي چې بطريق اعظم ډير زيات انديښمن شوې دي ، هغه دلته زه تاته په دې خاطر را استولې يم تر څو تا دبطريق اعظم د احساساتو څخه خبر کړم. دهغه فرمان دي چې د کارډينل مشري به د يوناني کليسا له پاره د سپکوالي سبب وګرځي.

قاسم دهمدې خبرو دکولو وروسته خاموشه شو .هغه دخپلو خبرو په وخت کې دنورټاس مخ اوذهن هم مطالعه کاوه . نورټاس پخپله يوناني و او سخت مذهبي انسان و . په دې اساس د يوناني کليسا دسپکوالې دخبرې د اوريدو سره سم په غضب شو او ويې ويل:

« هيڅکله هم نه ! زه به هيڅکله هم د « دي هولي ارتودکس » چرچ سپکوالې و نه زغمم. بطريق اعظم ته زما داپيغام ور ورسوه چې ته هيڅکله هم اندينښمن کيږه مه. بلکه هغه ته زما له اړخه دا مشوره ورکړه چې هغه دې سبا د ښار د ټولو پادريانو اوراهبانو يوه ګډه غونډه راوبولي اوپه هغې کې ټولو چرچونه ته داحکم وليږي چې هغوې دې په ولس کې د شهنشاه ددې کار په خلاف غورنګ پيل کړي. اوخلک دې راوګماري چې هغوې دې دکارډينل مشري او درومن کتوليک د چرچ برلاسې په هيڅ توګه و نه منی.»

قاسم په دې پوهيده چې سپه سالار په نشې کې ډوب شوې دي خو دسپه سالار دمشورې د اوريدو وروسته قاسم داسې و انګيرله چې سالار د نشې څخه راوتلې دي ،نورټاس ډير زيات شراب څښونکې و په دې خاطر کم نشه کيده. قاسم دنورټاس د مشورې څخه ډير خوشحاله شو او نورټاس يې ډير وستايه او ژمنه يې ورسره وکړه چې هغه به بطريق اعظم ته د ګډې غونډې دپيليدو تر مخه د يوناني کليسا د يوې ځانګړې غونډې درابللو له پاره مشوره ورکوي....

په همدې وخت کې د قاسم په ذهن کې يوه خبره راغله او په ډيرې ښې سليقې سره يې د نوټارس څخه يوه ډيره مهمه پوښتنه وکړه.« درونده سپه سالاره !که ته يې بده ونه ګڼې نو زه دخپل ډاډ په خاطر يوه پوښتنه کول غواړم ..... اوهغه دا چې ايا مونږ د رومي کليسا د بسپنې نه پرته دسلطان محمد خان دځواکمن فوځ دمقابلې توان لرو او که نه ؟..... زما مقصد دادې چې له مونږ سره اوس څومره فوځ شته.

دقاسم دپوښتنې په اوريدو سره نوټارس يو ناڅاپه تک ژيړ شو ، دا سې معلوميده لکه چا يې چې وينه زبيښلې وي ، په حقيقت کې دا د سلطان محمد د نوم داوريدو ويره وه ، ځکه نوټاراس د عثماني سلطانيو په اړه ډير ښه معلومات درلودل. خوبيا يې هم په ډير احتياط سره قاسم ته ځواب ورکړ.

« زمونږ سره اوس خپل پنځوس زره فوځ موجود دي. چې د نيمايې څخه ډير يې سپاره فوځيان دي ، ددې نه علاوه د قسطنطنيې د شاو خوا او يونان د سيمو څخه هم د همدومره فوځ د راتلو هيله شته. او په دې توګه به

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمونږ د فوځونو شمیره د سلطان محمد د فوځونو په اندازه برابره شي. خو مونږ د سلطان څخه په یوه شي کې ډیر مخکې یو او هغه زمونږ بحری ځواک دي. ځکه د عثمانیانو سره نه بحري ځواک شته او نه په دې اړه کومه تجربه لري. دهغوې په مقابله کې خو مونږ د بحر په منځ کې اوسیږو اوپه بحر باندې حاوي یو. او ددې ټولو نه ستره خبره داده چې زمونږ دیوالونه دومره مستحکم دي چې تر اوسه پورې تري کوم فاتح نه دې راتیر شوې ..»

قاسم تري دډیرو زیاتو مهمو معلوماتو د اخستلو پروګرام پیل کړې و. او په قسطنطنیه کې ددې مهمه دنده هم همدا وه. کله چې نوټاراس د دیوالونو مهمې خبرې ته ورسید نو قاسم تري یو دم بیا وپوښتل:

« خو ما اوریدلې دي چې دښار دیوالونه په یو شمیر ځایو کې ناکاره شوی دي..... ایا دا سهي خبره ده ؟»

« هو ! دا سهي ده ، خو اوس په ډیره بیړه دهغو نا کاره ځایونو جوړښت روان دي..... مونږ به دمسلمانانو په لاسو مات نه کړل شو. ځکه چې په قسطنطنیه باندې دیسوع مسیح سیوري دي.

ته خو پخپله فادر یې اوله ماڅخه په دې خبرو نښه پوهیږې. نوټاراس دخپل ذهني اوزړه د ډاډ په خاطر د مذهبي برکتونو په لور مخه کړه. قاسم کله دا فرصت له لاسه ورکاوه. سمدلاسه یې تري وپوښتل:

« ولې نه ! په کوم ښار کې چې دایاصوفیا په څیر ستر مرکز وي نو په هغه ښار باندې به څه ډول مصیبت راشی. زه تاته په پوره ډاډ سره ویلې شم چې دا ښار به د دنیا تر پایې ته رسیدو پورې همداسې خوشحاله اواباد پاته وی...»

« افرین ! ځوان فادر !..... ستا حوصله ډیره ستره ده..... زه ډاډ من یم چې مونږ به د رومن کتولیک د چرچ تر مخه د سپکاوي څخه خوندي پاته شو.»

په همدې توګه خبرو کولو کې د وخت دتیریدو فکر هم چاته نه و پیدا شوې. حال دا چې ډیر زیات وخت تیر شوې و. قاسم دنوټاراس څخه ډیر زیات مهم معلوماتونه ترلاسه کړي و، قاسم له همدې ځایه هوډ وکړ چې همدا نن شپه به د سلطان په نامه یو اوږود لیک چې دغه ټول معلومات په کې درج شوي وی لیکي.

کله چې قاسم د نوټاراس د خوني څخه بیرته ستون شو نو سونیا یې په کمره کې منتظره ناسته وه. هغې لمبلي و او نوي کالي یې په ځان کړي و تر څنګ یې د سترګو د بنو له پاره هم ځانګړي تور رنګ استعمال کړې و. سونیا راهبه نه وه بلکه یواځې یوه خدمتګاره وه. خوبیا د ایاصوفیا د چرچ په څیر یو عبادتځاې کې دهغې دغه ډول ځان ښایسته کول څه حیرانونکي معلومیدل. خو قاسم په هدف دخپل غشي په لګیدو باندې په زړه کې ډیر خوشحاله و ، سونیا په دې خاطر دومره ځان جوړ کړې و اوراغلې وه چې قاسم یې د ښایست اوښکلا ډیره ستاینه کړې وه. خوبیا هم قاسم ته په خپله کمره کې د سونیا منتظر پاته کیدل دحیرانتیا وړ و. خو هغه خپله پخوانۍ رویه په ځاې وساتله او د سونیا څخه یې وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« سونیا !که ته ځان داسې ښایسته او ښکلې کړې نو د کوم لیونې په سترګو کې به راشې. زه خو وایم چې دخپل ځان خیال و ساته..... او هو ! په دې وخت کې زما خونې ته څنګه راغلې یې ؟»

دقاسم د خبرو لمړۍ برخې سونیا ته نوره هم خوشحالي او فرحت ور ښبلې و. خو په ناڅاپی توګه یې خپله دنده ورته رایاده شوه او قاسم ته یې وویل: « زه خو دبطریق اعظم په حکم دلته راغلې یم ، هغه ویلي و چې تاته ووایم چې کله هم راستون شوې نو له ماسره یو ځل ووینه.»

قاسم د یوې لمحې له پاره په فکر کې شو اوبیا یې د لږ څه فکر کولو وروسته د بطریق اعظم د کتلو له پاره هغه لورې ته مخه کړه. وروسته ورپسې سونیا ورغږ کړ.

« بطریق اعظم زما څخه ستاپه اړه هم پوښتلی و...»

قاسم ددې خبرې په اوریدو سره تم شو. او بیا یې سونیا ته مخ کړ او ورته یې وویل چې له تاڅخه یې څه پوښتلي و : اوبیا تا ورته څه ویلي دي.؟»

« ما هغه ته وویل چې تاسې د یسوع مسیح ددین ریښتونې خادم اومخلص عیسوي یاست. ستاسې په زړه کې د قسطنطنیې د خوندي ساتلو له پاره پوره ولولې شته اوتاسې بلکل یو ریښتونې او میړنې انسان یاست .....ایا ما ورته سهي خبرې کړې دي ؟»

اوس نو قاسم ډیر حیران پاته و ، ځکه هغه فکر هم نه کاوه چې ددومره لږې ستاینې په اساس به سونیا پرې دومره فدا کیږي. د بله اړخه هغه اندیښمن هم شو چې هسې نه چې دغه پیغله پرې ځان مین نه کړي. دهمدې فکرونو په اساس هغه سونیا ته د لمړي ځل له پاره لږ څه دروند ځواب ورکړ.

« سونیا ! ستا نه ډیره ډیره منه. چې بطریق اعظم ته دې ریښتیا ریښتیا خبرې کړې دي.»

قاسم دخپلې خونې څخه ووت او سونیا یې ترشا ورته په خوږو خوږو سترګو کتل.

بله ورځ د قاسم له پاره ډیره مصروفه ورځ وه ، بطریق اعظم د نوټاراس په سلا دیوناني کلیساو د راهبانو اوپاد ریانو غونډه رابللې وه. قاسم د بطریق اعظم په حکم باندې د ضروري کاغذونو په راټولو اوجوړولو کې مصروف و . ځکه بطریق اعظم دیوناني کلیساو راهبانو ته دشهنشاه دهر تیرې په اړه ثبوت وړاندې کول غوښتل. دبطریق اعظم اغیز او رسوخ د کوچنیو کوچنیو پادریانواو راهبانو په واسطه په عوامو کې پوره خپور شوې و. او دا همغه دور و چې په « روم» کې دپوپ ځواک د شهنشاه د ځواک څخه زیات و ، اوهمدې وخت ته د اروپا د زوال وخت هم وایی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مذهبي کرکه اونفرت خپل اوج ته رسيدلي و . لا تر دي وخته پورې د «مارټن لوتر» ډله نه وه را پيدا شوې. دروم پاپ نه يواځې د ټولې اروپا روحاني مشر و بلکه د ټولو سرو اوسپينو مالک هم و . په دې وختو کې د روم د کليسا عدالت په عوامو باندې هر ډول ظلم او تيرې کاوه . عيسايت د هوس پالو مذهبی مشرانو د لوبو اله ګرزيدلې وه. او د اروپا مذهبی مشران دبې لاريو ښکار شوي و ، دبيا راپورته کيدو د وخت نه نژدې دوه پيړۍ مخته اروپايی عيسوي پادريان د ظلم ، تيرې اوهوس بندګان و .

په ديارلسمه عيسوي پيړۍ کې د سسلې او جرمني په پادشاه (فريډرک ثاني) باندې د روم پوپ د کفر فتوې ولګوله. پر هغې د الزامونو په ليست کې دا هم و چې هغه هره ورځ دمسلمانانو په خير غسل کوي ، د مردار و اوخيرنو کاليو د اغوستلو په پايلو کې به د سپږو دومره زياتوالې راپيدا کيده چې د «کنټربري» لاټ پادري به کله بيرون وت نو په قبا به په سلګونو سپږې له ورايه معلوميدې. تر ۱۰۲۰ پورې د لندن په بازارونو کې د انسانانو غوښې پلورل کيدې. د روم د پاپا عدالت دخپل جوړښت په همغه لمړي کال دوه زره کسان ژوندي وسوځول اوپه لسو کلونو کې يې اويا زره کسان په اور کې ور واچول. دفرانسې مشهورې ازادی غوښتونکې ښځې « جون اف آرک» هم په ۱۴۳۱ کې په همدې ډول سزا محکومه شوې وه. داخلاقو معيار دا و چې دهغوې د لمړنيو پادشاهانو څخه يې پنځلس همجنس پاله و.

قاسم په خپله کمره کې د نن ماښام د غونډې له پاره د اسنادو د راټولولو په کار کې مصروف و . چې په دې وخت کې شعله کونکي سونيا يو ځل بيا کمرې ته راننوتله. د راننوتلو سره سم يې دروازه د ځآن پسې و تړله. هغه په يوه منډه راغله او دقاسم په پښو کې کيناسته . قاسم هغه وخت ډير وارخطا شو چې ويې کتل چې سونيا ژاړي.....قاسم تري وپوښتل: څه درپيښ شوې دي.... سونيا همداسې ژړل او قاسم خپل سترګې پټولې او همدا يې تري پوښتل چې : چل څه شوې دي ؟ لږه شيبه وروسته قاسم په خپل حال شو او سونيا ته يې مخ کړ : « سونيا ! څه درپيښ شوي دي ؟ ولې ژاړې ؟ چا درته څه ويلي دی؟»

« نه ! درونده ميلمه ! ماته هيڅا هم څه نه دي ويلي ، ماته چې هر څه ويلي دی هغه تا ويلي.....زه انديښمنه يم ، ماته ټوله شپه خوب نه دې راغلي. ...زه نه پوهيږم چې زه څه وکړم ؟...»

قاسم د سونيا په ناروغتيا پوه شوې و . هغه حالاتو وهلی يوه غمژنه پيغله وه. دهغې غوږونه دنرمې لهجې او دمحبت نه ډکو الفاظو اوريدو ته تړی و . هغې ته چې په ژوند کې هر څوک مخې ته راغلي نو د جنسي هوس له پاره يې استعمال کړې ده ، هغه د سترو سترو راهبانو اوبطريقانو د پټو رازونو څخه خبره وه. ان تر دې چې دغه زوړ ستر بطريق هم سونيا سلامته نه وه پريښې. خو هيڅا هم د سونيا زړه نه و راسپړودې چې وويني چې هغه څومره زخمي دې. پرون چې قاسم د خپل مقصد له پاره د سونيا سره څو نرمې خبرې وکړې اوهغه يې وستايله . نو هغه ګيچ پاته شوې وه. دهغه په زړه څه داسې هيجان راغلي و چې ټوله شپه يې يوه لمحه هم خوب ته نه وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پریښي. تر څنګ یی دقاسم انځور د سترګو تر مخه ایښوول شوي و ، هغه دسهار څخه تر اوسه پورې په خپله کمره کې ناسته وه اوپه خپل قسمت یی ژړل. هغې خپل ځآن ددې ځوان لایق او وړ نه ګانه چې ددې لورې ته یی التفات کړې و. هغه د قاسم په پښو کې ناسته وه اوژړل یی ، کله یی چې ښه وژړل نو سمدلاسه پخپله په خندا شوه ، دا نو ډیره عجیبه منظره وه ، دهغې سترګې لا د ژړا څخه لمدې وې اوپه مخ یی د اوښکولیکې نه وې خرابې شوې خو اوس یی دیوه معصوم کوچنی په څیر په خندا لاس پورې کړ.....قاسم فکر کاوه چې دا دایاصوفیا خادمه نه بلکه د اسمانه راغلې کومه پریښته ده.

قاسم هم دهغې ددې خلوص څخه په خندا شو ، ته خوسونیا ډیره عجیبه پیغله یی ، هم ژاړې اوهم خاندې. پورته شه او دروازه پرانیزه اوبیرته راځه. دغسې په بنده دروازه کې کیناستل ښه نه بریښي.

سونیا ته دقاسم دمحبت او مینی نه ډکه لهجه ډیره خوښه شوه ، سمدلاسه ولاړه او دروازه یی پرانسته ، خو هغې ددروازې کنجې و ګرزوله ، ددروازې کومه پله یی خلاصه نه کړه. بیرته دقاسم مخې ته راغله او دشرارت نه په ډکه لهجه یی ورته وویل:

« ایا سستړ میري ستا ډیره خوښیږي ؟ زه به یی در ته ووایم چې سستړ میری زما هم ډیره خوښه ده. زه د ورځې یو ځل نیم دهغې کتلو ته هرو مرو ورځم. هغه زما سره د یوې خور په څیر ناسته پاسته کوی ، دهغې سره دناستې په وخت کې زما ټول غمونه له منځه ځي»

دمارسی د نوم په یادولو سره د قاسم زړه بل لورې ته ولاړ. دسونیا دا خبره چې هغه د ورځې یوځل د سستړ میري لورې ته ورځې د قاسم له پاره ټکان ورکونکي وه. په دې وخت کې یو ناڅاپه دقاسم په زړه کې یو عجیب فکر راپیدا شو. قاسم تر یوه وخته پورې په خپل دغه فکر کې ډوب و اوبیا کومې پریکړې ته ورسید او د خپل ځان سره یی و خندل. لږه شیبه وروسته هغه دخپله ځایه پورته شو او دخپل سامان څخه یی د مارسی ګوته راوویستله. که څه هم هغه په دې فکر کې شو چې دهغه ددې اقدام څخه به بې چاره سونیا نوره هم په غلط فکر کې ولویږي، تر یوې لمحې یی صبر وکړ خوبیا یی خپل ستر مقصد په فکر کې راوست او ډاډمن شو ، هغه یو دوه قدمه د سونیا په لور ورغې اوبیا یی دمارسی ګوته دسونیا په لور ور نژدې کړه او په ډیر اخلاص یی ورته وویل:

« سونیا ! زه یو راهب یم.....تاته خو جسماني محبت نه شم درکولې ، خو د خپل ورحاني محبت تحفه تاته درکوم. له تانه هیله لرم چې پر ماپورې به خپل امیدونه نه تړې .ځکه چې ته خو پوهیږې چې یو راهب محبت کولې شي خو واده نه شی کولې..... دا واخله اوپه ګوته یی کړه.....»

دسونیا حالت دکتلو وړ و. د قاسم خبرې دسونیا په غوږونو کې د سختو نیشه کونکو شرابو په څیر ور پریوتې او هغه یی زړه بایلیدونکې کړه. دهغې سترګې د عقیدت په نشې کې ډوبې شوې اوشونډې یی د احساساتو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخې په رپيدو شوې ، دخپل نصيب څخه په ويره کې شوه . ځکه نن قاسم هغې ته ګوته د تحفې په توګه ورکړه ،ګويا هغه يې دمحبت په غشي وويشتله .هغې خپل لاس ورمخته کړ او د ګوتې د په ګوته کولو له پاره يې خپله ګوته هم رامخته کړه. کله چې دقاسم لاس دهغې په نرمې او نازکې ګوتې ولګيدنو دسونيا په بدن کې د لړزيدو په ځاې ارام او سکون راپيدا شو. هغې ته داسې ډاګيزه شوه چې قاسم دهغې د لاس اوګوتې په نيولو سره هغه د نړۍ د جهنم څخه رابيرون کړې ده. دهغې د سترګو څخه د اوښکو دوه ستر ستر څاڅکي لاندې په فرش باندې را توې شول. سونيا ته داسې څرګنده شوه لکه د نړۍ ټول بار يې چې د اوږو څخه پورته کړل شوې وي.

په همدې وخت کې چې قاسم سونيا ته ګوته په ګوته کړه نو دقاسم د کوټې دروازه په غږ سره پرانستل شوه او يو اجنبی وګړې دهغه کوټې ته راننوت ، د دې اجنبی په کتلوسره دقاسم اوسان وار خطا شول ، سونيا هم په وارخطايی سره يوې لورې ته ودريده. ځکه چې په دروازه کې په خپل سره راننوتې اجنبي قاسم ته په کرکجنه توګه کتل. دا پنځوس کلن زوړ وګړې خو د ځواکمن وجود خاوند و . قوې سترګې يی درلودې ، سترګې يی داسې سرې وې لکه چا چې په کې د اورتکې سرې سکروټې اينبودې وي. دبطريق په څير کالي يی په ځان و اوپه لاس کې يی امصا نيولی وه .... دا شاګال و ..... د اياصوفيا پيرې .... سونيا به ورته د اياصوفيا پيرې وايه .... بلکه سونيا په ريښتيا هم هغه د پيرې په څير منلې و . ځکه هغه به د ورځو ورځو راهيسې ورکيده ، هيجاته به يی په اړه معلومات نه و چې شاګال چيرې تللې دې ؟ اوبيا به يو ناڅاپه په ايا صوفيا کې را څرګند شو، دهغه په اړه يوه خبره ډيره مشهوره وه چې هيڅوک د شاګال په سترګو کې سترګې نه شي ور ننويستلې. ان تر دې چې د بطريق اعظم پورې د پورته مرتبې خلک هم د شاګال دسترګو څخه ځان تيروي. دخلک ګمان خودا هم و چې دشاګال په سترګو کې د يوې دقيقې له پاره د سترګو ننويستل انسان له منځه وړي ، هغه انسان بيا په څلورويشت ساعتو کې له منځه ځي... داخبره څومره سهې وه او څومره غلطه... خو دسونيا تر مخه شاګال يو دوه کسان په همدې توګه له منځه وړي و ، شاګال به عادتا خاموشه و . دهغه څيره د رازونو څخه ډکه وه او هر انسان به چې ورته ډير وکتل هغه به د ويرې اودهشت سره مخامخ کيده . په چرچ کې نورو خلکو هم دا ګمان کاوه چې شاګال انسان نه دې بلکه دقسطنطين پيرې دې چې عمر يی ددرې سوه کالو څخه ډير دې . او دقسطنطنيی د خوندې ساتلو له پاره د خداوند يسوع مسيح له اړخه ټاکل شوې دې. د هغه د اوږود عمر دباور کونکو دليل دا و چې هغوې دغه شاګال د تيرو ډيرو کلونو راهيسې په همدغه شکل سره ويني . دبطريق اعظم تر څنګ د يو شمير سترو خلکو فکر هم همدا و چې شاګال پيرې نه دې خو دا يی منله چې شاګال د پټو ځواکونو مالک دې او د تور جادو خاوند هم دې.

شاګال په داسې وخت کې دقاسم د کمرې دروازه پرانسته چې قاسم سونيا ته ګوته ور په لاس کوله. خودهغوې بخت ښه و چې د دروازې د پرانستو اواز سونيا او قاسم واورېد اوقاسم سمدلاسه د سونيا څخه خپل لاس رانښکود. قاسم ته د شاګال تر شا خپل خادم ډيوډ هم تر سترګو شو ، او ډيوډ ورته هم د رازونو ډک انسان معلوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو . سونيا خو شاګال پيژانده اما قاسم هغه د لمړي ځل له پاره کوت. ځکه شاګال دقاسم داجازې پرته دهغه خونې ته راننوتې و . دهغه تګ لکه د هندوستان دسوامیانو په څیر و ، دتلو په وخت کې یې د انسان د قد په اندازه امصا په زمکه وهله او دکمرې منځته راغې. دهغې د سترګو څخه را پورته کیدونکې حرارت قاسم هلته په خپل ځان کې محسوساوه. هغه دقاسم مخې ته راغې او دهغه تر مخه خاموشه و درید. لږه شیبه کې یې د قاسم په سترګو کې خپلې سترګې ور ننویستلې ، قاسم ته دشاګال دغه ډول راتګ د زغم وړ نه و . په دې خاطر قاسم هم دغصې نه ډکې سترګې د شاګال په سترګو کې ور ننویستلې ، خو لږه شیبه کې قاسم ته داسې ډاګیزه شوه چې دهغه تر مخه انسان نه بلکه کوم شیطان ولاړ دې. قاسم د شاګال د سترګو څخه د راوتلې حرارت په اساس ناارامه شو اوخپل وجود یې دخپل وزن څخه ډیر دروند احساساوه.

پخوا له دې چې قاسم دهغه د سترګو دحرارت ځواک له لاسه ورکړي اوخپلې سترګې ترې را واړوي ، اندیښمنې سونیا رامنډه کړه اوقاسم یې پورې واهه او د شاګال د سترګو څخه یې لرې کړ اوبیا یې په لړزانده اواز سره وویل:

« دا بطریق شاګال نومیږي .....دهغه په سترګو کې سترګې ننویستونکې ژوندې نه پاته کیږي. هغه د زرګونو پیریانو ځواک لري.....»

سونیا ددې نه اخوا نور څه و نه شو ویلې. ځکه چې دشاګال څیرونکې سترګې په هغې ور ونښتې ، معلومه نه ده چې قاسم ته څنګه معلومه شوه چې د شاګال شاته دهغه خادم په خندا دې خو قاسم تر ډیره پورې خپله غصه پټه نه کړاې شوه اوشاګال ته یې وویل:

« درونده بطریقه ! تا به ماته حکم کړې وې چې زه په خپله ستاسې خدمت کې حاضر شوې وې. دغه ډول ، د یو چا کمرې ته ، دهغه داجازې پرته ور ننوتل ښه نه ښکاری.....»

« هو هوهو ! .....تا سهې خبره وکړه ..... ما تاسې دواړه هسې په هسې پریشانه کړئ ... خو زه حیران یم چې په قسطنطنیه باندې دمرګ ویره را خپره شوې ده او تاسې دواړه د ایاصوفیا په پاکو حجرو کې رومانس ته ملاترلې ده..... ما اوریدلې دې چې ته د تهریس څخه راغلې یې. ایا دا ریښتیا دي ؟»

اوس نو دقاسم غصه یو ناڅاپه په هوا کې ولاړه او دپښولاندې یې زمکه وښویده. ځکه د شاګال په لهجه کې دګیدړو په څیر مکر اوفریب پټ و . قاسم ته دا لهجه ډیره پر اسراره ښکاره شوه. خو ځان یې سنبال کړ او ویې ویل:

«بلې ، هو .....دا ریښتیا دي ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دا خو ډيره ښه خبره ده .....تهريس خوزما ډير خوښ دي.. زه ډير وخت د تهريس کليسا ته ورځم..... حيران يم چې تاسره مې ولې هلته نه دي ليدلې.....»

اوس به قاسم څه ويلې واې. هغه د خپل ځان دخلاصون له پاره خبره شاته وغورځوله « په حقيقت کې به زه ډير وخت په ځانته عبادت کې مصروف ووم ، او د ډيرو خلکو سره به نه شو کتلاې ، دا خو زما ډيره بد قسمتي ده چې ما هلته له تاسره نه دي کتلي.....»

« هووووو !.....دا ريښتيا هم ستا بدقسمتي ده...خير !اوس خو زما اوستا ترمنځ ليدنه وشوه نور نو ته بدقسمته نه يې.... زه به يو ځل بيا له تاسره وينم. د څه ضروري خبره له پاره .... زما منتظر اوسه..»

قاسم ته داسې ډاګيزه شوه لکه شاګال چې ګوابې ورته کوي. خوبيا هم قاسم ورته مسکې شو او ورته يې وويل: « ضرور ضرور .....زه به ستا انتظار کوم»

شاګال لکه څنګه چې راغلې و همغسې د خونې څخه بيرته ووت. خو ډيوډ په خپل ځاې ولاړ پاته شو. قاسم ډيوډ ته مخ کړ او ورڅخه يې وپوښتل « ايا بطريق همداسې وي ؟ انسانيت ته د محبت د درس د ورکولو له پاره ديسوع مسيح راهب دغسې نه وي، دا موصوف دايا صوفيا سره د څومره مودې راهيسې اړيکی لري..»

« په دې خو هيڅوک نه پوهيږې ، د هر چا څخه چې پوښتنه کوې وايې چې شاګال يې دهمغې لمړۍ ورځې څخه همداسې کتلې لکه دا اوس چې دي.»

معلومه نه ده چې قاسم ته څنګه څرګنده شوه چې ډيوډ هڅه کوي قاسم د شاګال څخه وويروي ، قاسم د ډيوډ په خبرو باندې په مسخريې توګه و خندل « ښه ، ډير ښه ، سهی ده. تاسې ولاړشئ ، زه د غونډې له پاره څه ضرور کار ترسره کول غواړم...»

سونيا غوښتل چې تم شي. خو قاسم دواړو ته د بيرته تللو حکم کړې و . نو هغه هم مجبورا دهغه ځايه ولاړه. کله چې هغوې دواړه ولاړل نو قاسم پورته شو او د خپلې کمرې دروازه يې له دننه څخه بنده کړه. اوبيا په خپلو کارو کې مشغول شو. هغه سر ښکته کړې و او څه يې ليکل چې ټکان يې وخوړ او فکر يې وکړ چې شاګال يې تر مخ ولاړ دې اوپه ډيرو بدو سترګو هغه څاري... قاسم سر راپورته کړ ، مخته يې وکتل خو څوک يې و نه ميندل. خو دا د قاسم وهم و . قاسم خپل ځانته په قهر شو او له ځانه سره يې وويل چې د يوه مؤمن په صفت د يوه شيطانه ويره احساسوی. اوبيا بيرته په خپلو کارو کې مشغول شو.

کله چې سونيا خپلې کوچنۍ شانته خونې ته راغله نو زمکې ځاې نه ورکاوه. هغه دقاسم له اړخه ورکړل شوې ګوتې ارام ته نه پريښوده ، خپلې کمرې ته د رانوتلو سره سم يې د کمرې دروازه و تړله. اودقاسم له اړخه ورکړل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوې ګوته يې په لاس کې را واخسته او په ډيره مينه يې ورته کتل. بيابيا يې هغه ګوته ښکلوله اوبيا بيا يې په خپلو سترګو مخښله. اوبيابيا به يې خپل پخواني ترخه يادونه را يادول او دسترګو څخه به يې پرې اوښکې تللې. هغې خو چرچ ته پناه راوړې وه. خو دلته په راتلو سره يوه يوه راهب په جدا جدا توګه دهغه ابرو او عزت له منځه وړې و ، دا چې دغه د خلکو ترمخ د اوږدو اوږدو ويناو کونکي دخداوند يسوع مسيح يواځې په نوم راهبان دپاکو اوسپيڅلو پيغلو دلوڅو جسمونو څخه څه ډول ګټه اخلي ، دا خبره سونيا ته دلته چرچ ته د راتلو وروسته معلومه شوه. هغوې چې د غمونو د پريښودو له پاره دلته راغلې وې ، خو په ايا صوفيا کې ورته دهغې نه زيات غمونه منتظر وو. هغې چې کله په ايا صوفيا کې خپل لباس لويدلې وکوت نو ډاډمنه شوه چې په نړۍ کې ورته دعزت د خوندي کيدو له پاره دپناه هيڅ ځاې ځيږې نه شته همدا علت و چې هغې خپل ځان د ايا صوفيا د شرايطو په مطابق ور وغورزاوه.

خو نن ورته قاسم دخپلې مينې نښه ،ګوته ، د تحفې په څير ورکړې وه اوهغې ته يې يو ځل بيا ژوند وربښلې و. اوس نو هغې په ايا صوفيا کې په خپل تير ژوند باندې افسوس کاوه. کاش چې هغې خپله ابرو او عزت خوندي ساتلې وې نو نن به يې د ايرون په پښو کې هر څه په پوره ويار سره قربان کړې وې ، همدا پيښمانې دهغې په زړه اودماغ کې راګرزيده ، ډيره پريشانه وه خو د قاسم له اړخه ورکړل شوې تحفې به بيرته خوشحاليو ته را ستنوله. څومره زياته چې هغه نن ناقراره وه په خپل ټول ژوند کې پرې دومره ناقراري نه وه راغلې. په همدې وخت کې يې په ذهن کې د سستړ ميري رونړ مخ هم را وګرزيد. په داسې وختو کې يواځې سستړ ميري وه چې هغې ته يې حوصله ورکولې شوه. هماغه وه چې سونيا خپل سترګلي پاک کړل او دسيستړ ميري په لور د تللو له پاره يې ځان تيار کړ.

نن د سيستړ ميري په دروازې کې دهغې مريدانې ښځې يوه هم نه وه .ځکه دهغوې له پاره يواځې د خالي اويکشنبې ورځې مختص شوې وې. او نن ددوشنبې ورځ وه. سونيا په ډيره کراره توګه د سستړ ميرى دروازه و ر وټوکوله. او کله يې چې ځوابې اشاره ترلاسه کړه نو دننه ور ننوتله.

سستړ ميري په خپله کمره کې ناسته وه اودخپل عادت په مطابق يې يو عجيب اوغريب کتاب لوست. دسونيا په کتلو سره يې هغه کتاب بند کړ او هغه يې په يوه صندوق کې کيښود او د سونيا سره د کتلو له پاره راپورته شوه. سيستړ ميري سپين کالى اغوستى واومخ يې د وقار او رعب نه ډک و. دا د «ايا صوفيا» يواځنۍ راهبه وه چې تر اوسه يې کوم نارينه ځانته نژدې نه و پريښې.... هغې دهمغه لمړۍ ورځې څخه ديوې عبادت کونکې راهبه شکل او بڼه اختيار کړې وه..... دا پخپله مارسى وه.

مارسي سونيا په ډيره مينه دخپلې سينې سره رايوځاې کړه اوپه خپل څنګ کې يې کينوله اوبيا يې ترې وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« سونيا څه خبره شوې ده ، نن خوستا په څيره کې اندیښنې راولاړې شوې ښکاري. ماته ووایه ، زه به دې دغم دبدلیدو هڅه وکړم.»

خو سونیا د ځواب ورکولو په ځاې په ژړا او واویلا پیل وکړ. سر یې دمارسي په سینې کیښود ، مارسي خپل لاس دهغې په ملا کیښود اوهغې ته یې دقرار ورکولو هڅه پیل کړه.....سونیا ژړل خومارسي خاموشه وه . داسې بریښیده چې هغې سونیا ته د ژړا کولو فرصت ورکاوه ..... په همدې وخت کې د سونیا دګوتې لاس چې هغې په خپل وجود کې پټ کړې و په غیر اختیاري توګه بیرون را ووت. او دمارسي سترګې پرې ولګیدې .... دمارسي سترګوپه سرسري توګه دسونیا دا ګوته وکتله خو جدی یې ونه ګڼله . خو لږه شیبه وروسته دمارسی سترګې یو ځل بیا په دغه ګوته باندې ور وننښتې اوس نو مارسی په ډیره جدي توګه د سونیا په لاس کې دغې ګوتې ته کتل. دهغې په زړه کې دماضی یادونه را څرخیدل....دهغې سره د مارتها هغه یادګار ګوته وه چې مارسي قاسم ته ورکړې وه . نو په دې فکر کې چې هسې نه چې دهغې سترګې فریب وخوري نو د ګوتې په جوړښت باندې یې غور کول پیل کړل ، خو دا همغه ګوته وه. وجود یې په لړزان شو ، سونیا یې په دیر احتیاط سره را سمه کړه او په خپل هیجاني کیفیت یې قابو پیدا کړ اوبیا یې په ډیرې نرمې لهجې سره سونیا ته وویل:

« ګوره سونیا ! ..... دداسې ژړاګانو څخه څه نه جوړیږي ... اوس چې شه ، شاباس .. اوماته ووایه چې څه خبره شوې ده .؟»

مارسي خپلې پاکې ګوتې د سونیا په مخ ووهلې ، اوس نو سونیا خپل ځان ډیر سنبا ل کړې و ، رانیغه شوه او کیناسته. اوپخپل لاس کې یې په ګوته کړل شوې ګوته را مخته کړه اوسستړ میرې ته یې وویل:

« ته خودا ګوته ویني که نه ! داماته هغه ځوان راکړې چې د پریښتو په څیر پاک انسان دې ، هغه د قسطنطنیی اوسیدونکې نه دې ، دبیرون څخه راغلې دې ، خو سیستړ .....زه څه وکړم....؟ ما په هغه خپل زړه بایلودې دې. خو نه زما په وس کې ده او نه مې په اختیار کې چې زه هغه دخپل ځان کړم. هغه یو راهب دې اوزه د یوه چرچ خادمه یم..... سستر ! زه خپل ځان دهغې وړ نه وینم ، زه به هغه ته څنګه ووایم چې زه ښه نه یم پاته شوې ..... هغه ډیر ښه دې....»

خو مارسی د څه اوریدو ته تیاره نه وه. هغه په خپل ځاې باندې لکه د تیږې په څیر جامده ناسته وه ، هغې ته په خپلو سترګو او غوږونو باور نه و ، هغې په تیرو اوو کلونو کې ډیر زیات ژړلې و ، ډیرې سجدې یې کړې وې ، ډیر لمونځونه یې کړي و اوپه پټه پټه یې دغه تیر اوه کلونه د الله تعالې په مخ کې ډیر ژړلې وخو هیڅکله یې د خپل فریاد ځواب نه و اوریدلې. خو نن ې په ناڅاپې توګه قاسم ته د خپل اړخه ورکړې ګوته وکتله. سونیا ورته ویلې چې هغه ځوان همدلته د ې او دا دمارسي له پاره ډیر عجیبه لمحه وه ، ځکه قاسم بلکل دهغې سره نژدې و ، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغې د زړه ددرزهار انداز هم بدل شوې و ، دا درزهار لمړی ديوې راهبې د زړه اواز و چې دټولې دنيا د دنارينه و څخه يې ځان يوې خوا کړې و او دخپل پروردګار سره يې مينه پيدا کړې وه ، خو نن يې زړه په يوه بل انداز کې درزيده او دا ديوې ځواني پيغلې د زړه درزار و چې د کلونو کلونو راهيسې يې دخپل محبوب کتلوته ليوالتيا درلوده. هغې يقين نه شو کولې ، په دې فکر کې شوه چې کيدې شي دا ګوته دبل کوم کس لاسو ته ورغلی وی او تر دې ځايه را رسيدلې وي، په دې اساس يې په پوره ناقراری سره دسونيا څخه وپوښتل:

« دهغه ځوان راهب قواره او څيره څه ډول ده .... ايا ته يې ماته ويلې شې ؟»

سونيا ددې خبرې په اوريدو سره ټکان شانته وخوړ خوبيا يې دقاسم څيره مخته راوړه او په ډيره ښه توګه يې هغه تعريف کړه. اوس نو سونيا هم ډاډمنه شوې وه چې تعريف کړل شوې راهب پخپل قاسم بن هشام دې. دمارسی کيفيت هم بدل شو. هغې غوښتل چې همدا اوس او همدا شيبه راپورته شي اودقاسم په لور ورمنډه کړي.د قاسم په غيږې کې سرور ننباسي او دزړه له کومې وژاړي اوهغه ته ووايی چې.....« درځه ! .....تول هر څه پريږده او ما ددې ستونزمن ژوند څخه بيرون کړه .....» خوهغې داسې نه شواې کولې. هغې سونيا له ياده وويسته او د خپل تير پخواني ژوند په يادونو کې را ونغښتله. هغې يوه يوه خبره رايادوله.« لاله شاهين» يادګار ، دقاسم کور ، د قاسم خندانه ورندار ، د قاسم وريرونه.... اوبيا يې خپله مور رايادە شوه. او بيا يې يو ناڅاپه ذهن و درید اوپه دې فکر کې شوه چې هسې نه چې ډيمونان هم دقاسم په لاسو وژل شوې وي. او بيا يې همدا فکر په زړه کې پوخ شو چې قاسم دلته قسطنطنيی ته د راتلوسره سم ډيمونان وژلې دې ، خو هغه وخت چې هغې اوريدلې و چې دسلطان مرادخان زوې سلطان محمد خان په تخت د کيناستو نه وروسته په قسطنطنيه باندې دحملې کولو ګوابس کړې دې نودهغې په دعاوګانوکې هم ډيرښت راغلې و . هغې به شپه او ورځ دخپل مالک تر مخه همدا دعاوې کولې چې هغه ورځ ډيره ژر راوړې چې سلطان محمد په قسطنطنيه باندې حمله وکړي ، هغه په دې هم ډاډمنه وه چې دسلطان په لښکرو کې به قاسم بن هشام هم ورګډ وي ، په تيرو اووکلنو کې به مارسی ډيروخت په دې حيرانه وه چې ولې يې قاسم د لټون هڅه نه ده کړې. هغه په دې پوهيده چې که چيرې قاسم يې دلټون هڅه وکړي نوپيدا کيدل به يې ورته ستونزمن نه وي اودهغې سره کتلاې شي. خو نن ډاډمنه شوې وه چې قاسم دهغې پل تعقيب کړې ، اوس نو دقاسم د کتلو له پاره نا ارامه وه خو دصبر لمن يې پرښنبوله.او خپل وقار يې په ځاې وساته اوسونيا ته يې وويل:

«ډيرښه .....اوس نو تا دهغه سره مينه پيدا کړې ده. خو دا راته ووايه چې هغه هم له تاسره مينه کوي اوک نه ؟»

«هو کوي يې ! او ډيره زياته يې کوي ، خو هغه مجبور دې ، هغه وايی چې زه تاته جسماني محبت نه شم درکولې ،ځکه چې زه يو راهب يم ، خو روحاني محبت درکولې شم ،هغه ماته روحاني محبت راکړې دې ،اودا ګوته دهغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمحبت نښه ده. خو سستې میري ، زه په دې نه پوهیږم چې روحاني محبت څه ته وایی ؟ تا ته به معلومه وي ، که څنګه ؟»

مارسي یوه پوهه او رسیدلې پیغله وه. هغه په ډیره اسانۍ سره دخبرو بیخ ته ور رسیدله. هغه په دې فکر کې وه چې قاسم دې نجلۍ ته قصدا دا ګوته ورکړې ده ترڅو یې ترما پورې را ورسوي. او زه یې و پیژنم. دا دقاسم له اړخه یو ډول پیغام و. مارسي دقاسم دپیغام څخه ډیره خوشحاله شوې وه ، خو هغه په دې ډیره خفه وه چې دا ناپوهه سونیا هسې په هسې د قاسم په محبت کې را ننبتې ده. په ناڅاپې توګه د قاسم په ذهن کې یو خیال راغې او سمدلاسه یې سونیا ته وویل:

« ډیره ښه !..... هغه راهب اوس له تاسره روحاني محبت کوي. زه تاته یوه خبره درښیم ، ته یې هغه ته وکړه .... نو هغه به پرتا نور هم ډیر مهربانه شي.... خو تر هر څه لمړۍ زما یوې خبرې ته کلک غوږ کیږده. چې خپل ځان دهغه په مینه کې دومره مه لیونې کوه ،هسې نه چې خپل یې نه کړې اوبیا یې دجدا والې غم هم و نه شې زغملې.....»

سونیا مسکۍ شوه اوبیا یې په ډیره بې صبرۍ سره ورته وویل: « ماته هغه خبره وښیه چې راته دې یې دښوولو ژمنه کړې وه . » ته خو پخپله د یسوع مسیح راهبه یې. نو تاته به دمحبت په اړه څه معلوم وی ؟» معلوم نه شوه چې ولې د مارسي په شونډو باندې عارفانه مسکا را پیدا شوه. هغې یوه اوږده ساه واخسته اودهغې خبره یې تکرار کړه اوویې ویل:

« هو ! ته سهې وایی. ماته به د محبت په اړه څه معلومات وی ؟»

سونیا داسې وانګیرله چې د سستې زړه یې خفه کړ. سمدلاسه یې ښنه وغوښتله ، اوبیا یې په زاړۍ کونکې لهجې سره وویل « سیستر !که چیرې ماته ښنه وکړې نوبیا راته ووایه چې ماته څه ویل غواړې ؟»

مارسي د یوې لمحې له پاره د سونیا په څیرې باندې سترګې ور ښخې کړې اوبیا یې ورته وویل:« ته هغه ته ووایه ..... د لاله شاهین کوترې الوتې دي.. کله چې نیلا اوبه سرې شي نو بیا به خپلو کورنو ته بیرته راستنې شي.»

سونیا په ډیره حیرانتیا سره د مارسي خبرې واوریدې. یوځل یې هڅه وکړه دا الفاظ په خپله ژبه باندې تکرار کړي او ځان پرې پوه کړي خو بیا یې په حیرانونکې توګه وویل:

« سستر !دا څه خبره ده ؟.... زه خو پرې هیڅ پوه نه شوم. د لاله شاهین کوترې زمونږ دمحبت سره څه اړیکي لري..»

« ته ددې جملې په مطلب پوهیدل پریږده اودا یو ډول روحاني منتر و ګڼه. ماتاته د محبت یو یادګار پیغام در ښوولې دي. دا دیو چا دمحبت پیغام دي..... او ډې زیات اغیزمن دي...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

سونیا پرې بیا هم ونه پوهیده خو د سیستر میري پیغام یی په ژبه یاد کړ.

د ایاصوفیا د پادریانو غونډه چې ماسپښین څخه پیل شوې وه دشپې تر ناوخته پورې یی دوام وکړ. په دې غونډه کې د قسطنطنیې ټولو پادریانو برخه اخسته وه. اوټول په دې خبره ډیر په قهر و چې ولې شهنشاه ددواړو کلیساو د ګډې غونډې له پاره کارډینل اسیډرو د مشر په څیر ټاکلې دي. دا خو د ایاصوفیا دبطریق له پاره سپکوالې دي. دقسطنطنیې ټولو مذهبې مشرانو په ګډه دا پریکړه وکړه چې هغوې به د غونډې په ورځ د شهنشاه تر مخه احتجاج کوي. او کله چې ددواړو کلیساو دغه غونډه خپل اوج ته رسیږي نودوې به یی په همغه شیبه کې بایکاټ کوي او ناکاموي به یی. دا حقیقت و چې دښار د خلکو زړونه او دماغونه د کلیسا دمذهبي مشرانو په لاسو کې و. خلک ددې حالاتو په کتلو سره مجبور و دمذهبي مشرانو لورې ته مراجعه وکړي ځکه همدې مذهبی خلکو ، عوامو ته د هغوې دپیسو ، سرو او سپینو زرو په مقابل کې د جنت ټکټونه ورکول. دا ډاډمنه وه چې که چیرې ټولو پادریانو دشهنشاه په خلک راپارول نو خلک به لکه د اور سکروټې ګرزیدلې وې. په دې اساس د بطریق اعظم سازش بریالی شو او ټولو پادریانو ورسره په دې اړه ژمنه وکړه....

کله چې دشپې غونډه پاې ته ورسیده نو قاسم د بطریق اعظم څخه اجازه واخسته اوپه خوشحالۍ سره د خپلې کمرې په لور ولاړ. دهلیزونه ټول خاموشه و او ډیره کې خلک په خپلو خونو کې ویده شوې و.

قاسم په زینو وخوت او دویم منزل ته ولاړ خو معلومه نه ده چې دویم منزل ورته ولې دومره وران ویجاړ ښکاریده. دلته هم په دیوالونو او دروازو باندې دمشالونو په رڼاو پتنګانو نخاوې کولې. کله چې قاسم په لمړي مور کې را وګرزید نو یو سوري لرونکې شکل یی وکوت چې ښې او چپ لورې ته یی حرکت کاوه..... داسې څرګندیده لکه کوم کس چې یو ناڅاپه کومې خونې ته ورننوځي... قاسم سخت متوجه شو.

په حقیقت کې قاسم د غونډې د جریان نه وروسته د ګڼ شمیر پادریانو سره دد ې ستر مقصد دترلاسه کولو له پاره د یوځاې پاته کیدو تبلیغ کاوه. اوتر دې وخته پورې بطریق اعظم او نور ستر پادریان خپلو خپلو کمرو ته ورغلې و. کله چې د ښاره راغلې د کوچنیو کلیساو پادریان رخصت شول نو دشپې لمړی برخه تیره شوې وه او په هغه وخت کې د ایاصوفیا دغه برخه لکه دقبرستان په څیر خاموشه پرته وه.

قاسم په داسې حال کې چې ویښتان یی په بدن را پورته شوې و د دهلیز څخه تیر شو او خپلې کمرې ته ورسید. خو کمرې ته په ورنیژدې کیدو سره یی چې کله وکتل چې دکمرې دروازه یی پرانستې ده نو حیرانتیا یی نوره هم زیاته شوه. قاسم په ډیر احتیاط سره خونې ته ورننوت خو په کمره کې هیڅوک هم نه و. البته دکوټې ټول سامان یی خپور ور شوې و او داسې بریښیدله چې چا یی سامان ټول پلټلې دي. دقاسم ذهن سمدلاسه دبطریق شاګال په لور ولاړ ځکه د نن سهاره څخه هغه شاګال نه و کتلې. قاسم خپل سامان راټول کړ او بیرته ولاړ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویده شو. خو خوب یی د سترګو څخه لرې تښتیدلې و. اوس نو هغه ډیرو عجیبو حالاتو سره مخ و ، تر هغې چې ددندې پورې یی اړونده وه نو دقاسم کار د وړتیا وړ و. خو تر هغې چې دمحبت پورې یی اړه درلوده نو لا تر اوسه دقاسم هڅو او کوششونو کومه د ډاډ وړ نتیجه نه وه ورکړې. قاسم دخپلې خوښې دروازه د دننه څخه وتړله او په خپلې بسترې باندې پریوت. اوبیا معلومه نه ده چې څه وخت به یی سترګې ورغلې وې. کله چې دقاسم سترګې ورغلې نو دقاسم دکوټې کړکۍ کې یوحرکت شانته پیدا شو،دا یوه ډیره درنه کړکۍ وه او د یوه نرۍ اواز سره سم خلاصه شوه.

دمشال په ګرزیدو کې په کوټه کې دهرشي سیوري په حرکت راغلې و ، کله چې کړکۍ پرانستل شوه نودمشال رڼا دکړکۍ یوې لورې ته هم ور وعځیده. اوپه دې توګه تر مخه سیوري هم رڼا شو. لږ وروسته دغه سیوري د اواز دپیدا کیدو پرته د قاسم د کوټې په لور را روان شو ، د قاسم کوټې ته راننوت او کړکۍ یی د ځان پسې بنده کړه ، دشپې دویمه برخه هم تیریدونکې وه ، د ایا صوفیا ټوله وادي په خوب کې غرقه وه ، هرې لورې ته چپه چپتیا وه او د ستنې د غورزیدو اواز هم اوریدل کیده. خو دقاسم په خونه کې موجود سیوري هیڅ ډول اواز نه راپیداکاوه. سیوري چې کله د قاسم تر پښو را ورسید نو یو دم تم شو د رڼا سیوري په سیوري باندې پریوتې و. په دې اساس هغه سیوري نه و بلکه یو ژوندې انسان و. کمري ته د رانوتلو سره سم یی دخپلې خولې پرده لرې کړه رڼا و ښوولې چې هغه سونیا وه. سونیا د «ایاصوفیاء» جذباتي کنیزه.

سونیا د قاسم په قدمونو کې کیناسته او دهغه لوڅې پښې یی لکه دلیونو په څیر کتلې. د قاسم وجاهت ، د هغه قدو قامت ،دهغه ځواني اوښایست ....ټول هر څه لکه دسپورمۍ په څیر ځلیدل. سونیا غوښتل چې ورشي او دقاسم تر څنګ څملي .. خو کوم نالیدلې قوت هغه ددې کاره منه کوله ، هغه تر ډیره پورې د قاسم په پښو کې ناسته وه، بیا راپورته شوه او دقاسم په پښو باندې ورښکته شوه اوهغه یی ښکل کړې ..... په همدې وخت کې دقاسم سترګې را خلاصې شوې ،خپلې پښې یی کش کړې او راپاڅید اوکیناست:

« دا څنګه حرکت دې ؟....سونیا ! دا ته یی؟.... په دې وخت کې....؟اوبیا زما په خونه کې ؟...»

سونیا ورته په خپلو شونډو لاس کیښود او د خاموشه پاته کیدو اشاره یی ورته وکړه. اوپه ډیره خاموشانو توګه یی ورته داسې وویل لکه څوک چې منتر وایی .....

« د لاله شاهین کوترې والوتې..... کله چې نیلا اوبه سرې شي نوبیرته به خپلو کورنو ته را وګرځی..»

قاسم یو ناڅاپه په خپل ځاې باندې ګونګ سونګ کیناست. دا خو نیغ په نیغه دمارسی پیغام و. دهغې د جسم هر رګ دخوشحالۍ نه په نڅا کې و.دهغه نه دا ویر شول چې دا دشپې دویمه برخه ده او سونیایی په کمره کې ځانته ورسره ده. هغه راټوپ کړ او په بستر کې نیغ کیناست او په ډیره بې تابۍ سره یی د سونیا څخه وپوښتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« خ..خ..... خه .....تا ..... تا خه وويل ؟ يو ځل بيا يې ووايه !»

سونيا يوځل بيا وويل « د لاله شاهين کوترې الوتې دې او کله چې نيلا اوبه سرې شي نو بيرته به خپله ځالو ته را ستنې شي.»

قاسم دمارسي په پيغام و پوهيده. مارسي ورته همدا ويل چې کله چې په ابناې فاسفورس کې دعيسوي فوځيانو ويني وبهيږي نو دې سپين روبې راهبه به هم د خلاصون لاره بيامومي ...

دمارسي پيغام د قاسم په زړه کې نوې روح را وپاراوه ، دا لمړې ځل و چې هغه ته په محبت کې بريالیتوب تر لاسه کيده . هغه د خوشحالۍ نه جذباتي شوې و ، مخته راغې اوخپل لاس يې د سونيا په اوږه کيښود ، سونيا د انار دګل په څيرتکه سره شوه . قاسم سونيا ته وويل:

« سونيا ! تا نن زما زړه د مينې نه ډک کړې دې ، نن چې ته له ماڅخه هر څه غواړې اوله ماسره ويې نو زه به يې هرو مرو درکړم»

سونيا په زړه کې سستې ميري ته دعاګانې پيل کړې ، ځکه هغې ورته د قاسم درام کولو له پاره منتر ښوولې و . دسونيا زړه د مينې اومحبت نه درزيده .اوپه خپل قسمت يې ناز کاوه . سونيا د قاسم دخبرې په اوريدو سره په شرارت سره وويل:

« ريښتيا ؟.....ايا ريښتيا دې چې هغه څه چې زه يې وغواړم ته به يې هرو مرو راکوې ؟»

« هو ! بې شکه ، ما چې کومه ژمنه کړې ده هغه به خامخا پوره کوم»

« نوبيا ما دخپل ځان سره ملګرې کړه»

قاسم حيران شو ځکه دسونيا خبره ذومعنې وه. قاسم ډاډ من و چې هغه به ترې محبت و نه غواړی ،ځکه چې قاسم يو راهب و اوهغه په دې پوهيده. خو هغې دخپل ځان سره يوځاې دده ملګرتيا غوښتې وه. قاسم وويريد او ناڅاپه يې د سونيا په لور وکتل:

« دا ته څه وايې ؟.... ته خو پوهيږې چې زه يو راهب يم »

« نو څه وشول چې راهب يې ؟ که يو راهب واده نه شي کولې نو ما سره خو نزديکت کولې شي ؟ زه غواړم ستا په قدمونو کې سر کيږدم او دتولې نړۍ څخه په بې خبرۍ کې ژوند و کړم.....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم حالت د کتلو وړ و. هغه په خپل جال کې را نښتې و. هغه په وختې توګه د سونیا د ټالولو له پاره په یوځو ټکو تکیه وکړه بیا همغه څو ټکې د سونیا د راتلونکې ژوند له پاره د ټولو ستره تکیه وګرزیده .. قاسم ورته وویل:

« سهې ده نوبیا د قسطنطنیې د جنګ پورې انتظار وکړه ، که چیرې مسلمانانو جنګ وګاټه نو زه به درته تکیه و ګرځم. او که چیرې هغوې ناکامه شول نو بیا به دې له ځایه وکاږم.»

دقاسم دغه جمله دهغه د فکر له مخې بلکل په ځاې و ه اوقاسم په خپله زړه کې همدا ډول پریکړه کړې هم وه چې هغه به په دواړو حالاتو کې دغې غمځپلې پیغلې سره کومک کوي، سونیا ددې خبرو په اوریدو سره یو دم د خپل مستقبل په خوبونو کې ډوبه شوه. قاسم ورته یوځل بیا وویل:

« لیونۍ ! ته اوس ولاړه شه ،شپه ډیره تیره شوې ده او تر ډیره پورې زما په کمره کې ستاپاته کیدله سهې نه ې ....»

« ولې سهې نه دي ؟ دلته ته کوم داسې راهب ونې چې دشپې یې خونه په ښایسته نجونو نه وي ښکل کړل شوی.»

« زه ستا ترمخه ولاړ یم ، او ته پوښتې چې داسې کوم راهب شته چې پاک لمنې وي....ماته ووینه ، زه پاک لمنې یم. په دې خاطر ته اوس خپلې کمرې ته ولاړه شه....»

دسونیا زړه خو نه غوښتل خو په ډیره ناخوالې توګه دهغه دکمرې څخه ووتله او دتلو تلو په وخت کې یې قاسم ته په ډیرو حسرتناکو سترګو سره کتل. کله چې سونیا ولاړه نو قاسم لږه شیبه وروسته دخپلې کمرې دروازې ته روغې اودهغه ځایه بیرون وکتل ، دهلیزونه وران ویجاړ معلومیدل، هغه شاوخوا وکتل اوبیا یې سترګې په هغه اوږود دهلیز باندې ور ونښلوې ، خو ددهلیز په اخرې برخه کې یې د چا په کتلو سره هک پک حیران پاته شو ..... ځکه هلته ډیر لرې شاګال بطریق ولاړ و. دمشال په رڼا کې دهغه سره څیره د ورایه ځلیده ، قاسم ته دهغه سترګې لکه د اور د بخرکو په څیر ډاګیزه کیدې ، هغه دقاسم په لور متوجه و اوپه ډیره کرکجنه توګه یې دقاسم په لور کتل. پخوا له دې چې قاسم څه وکړي ، شاګال یو دوه قدمه مخته ولاړ او د قاسم دسترګو څخه یې ځان پټ کړ. دقاسم د ملا په هډوکې کې یوډول برقي امواج راپیدا شوي و ، هغه بیرته کمرې ته راستون شو او دخپلې کمرې دروازه یې د دننه څخه کلکه بنده کړه. قاسم په خپله بستره باندې خملاست خو د شاګال دواړه سرې سترګې یې په ذهن کې وې او دهرې لورې یې کتلې. بلاخره قاسم خپل سر په زوره وواهه او بیا یې سترګې پټې کړې او د ویده کیدو هڅه یې وکړه خو اوس خوب دهغه څخه ډیر لرې تللې و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بله ورځ اخری ورځ وه..... ځکه چې د هغې په سبا په کلیسا کې د دواړو کلیساګانو یوه ګډه غونډه جوړیدونکې وه .هلته په کلیسا کې ددې غونډې دګډونکونکو له پاره نوې کرسۍ خپریدې ، د عبادتځاې پرته نور ټول سالون ددایرې په څیر په دوه سوه څوکیو ښکلې کړل شوې و . په چوترې یې د غونډې د مشر او شهنشاه له پاره دوه ستر تختونه ایښودې و ، دسالون په منځ کې یو ستر اوپراخه میدان جوړ کړل شوې و ، نن د ایاصوفیا د پاکولو کار روان و . ځکه چې یوه وروسته یې د یونان او روم ددوو کلیسا ګانو تر منځ دجوړ جاړی او اتحاد له پاره خبرې کیدې. خو قاسم غوښتل دا اتحاد له منځه ولاړ شي ، نن یو ځل بیا قاسم د بطریق اعظم په لار ښوونه د فوځ د سالار نورټاس د کتلو له پاره ورغې. قاسم د غونډې د خرابولو په خاطر سپه سالار د سخت قدم اخستو له پاره تیار کړ. دهغه ځاې د بیرته راستنیدو په وخت کې قاسم په ډیره نا محسوسه توګه د یو شمیر پټو دوستانو سره دکتلو له پاره هم ورغې. خو کله چې قاسم دخپلو ملګرو سره دکتلو وروسته بیرته را روان و نو دبازار په منځ کې یې خپل خادم ډیوډ تر سترګو شو ، قاسم تندې ته ټک ورکړ ،چې هسې نه چې ډیوډ دهغه په تعقیب پسې راوتلې وي ،دغه فکر قاسم ډیر نا ارامه کړ. هغه پخپل همدې فکر کې را روان و او په دې توګه د ماسپښین نه مخته ایا صوفیا ته را ورسید ، په ایاصوفیا کې دغونډې له پاره تیاری خپل اخري پړاو ته رسیدلې وه اودسالون دهرې ستنې سره مشالونه روښانه شوې و .

قاسم په بیړه بیړه خپلې کمرې ته ځان ورساوه .... ډیوډ لا تر اوسه دهغه د ذهن څخه نه و وتلې. دقاسم د راتلو څخه لږه شیبه وروسته هغه لیونۍ پیغله یوځل بیا دقاسم ترمخ ولاړه وه ، دراتلو سره سم ترې قاسم وپوښتل:

« ډیوډ چیرې دې ؟»

« نه پوهیږم ، نن سهار مې یو ځل د بطریق شاګال سره کتلې و . هغه وخت هغوې دواړه د ایاصوفیا څخه بیرون روان و ..»

دقاسم په زړه کې ډول ډول اندیښنې راولاړې شوې. هغه دکوم خطر څخه نه ویریده خو په دې اندیښمن و چې هسې چې دخپلې دندې د پاې ته رسیدو دمخه یې کار شنډ شي ، قاسم سونیا ته د بیرته تللو اجازه ورکړه اوپخپله دبطریق اعظم د کمرې په لور ور وخوځید. هغه دغه زور بطریق ته د نوټاراس دبسپنې په اړه ډاډ ورکړ خو کله یې چې بطریق اعظم په اندیښنو اوفکرونو کې ډوب وکوت نو په ډیر احتیاط سره یې ترې وپوښتل:

« مقدسه پلاره ! ته ډیر اندیښمن معلومیږې ، زه ستا د اندیښنو د لرې کولو له پاره د هر خدمت کولو ته تیار یم. «

زور بطریق د قاسم په لور په ډیر غور او دقت سره وکتل او بیا یې په لږځه اندیښمنه توګه وویل: « هو ! ریښتیا هم زه ډیرپه اندیښنه کې یم. سبا ددواړو کلیساګانو غونډه جوړیدونکې ده اوشهنشاه هوډ کړې چې په هر

(c) ketabton.com: The Digital Library

صورت کې به د رومی کلیسا سره اتحاد کوي ، زه په دې فکر کې یی چې د رومی کلیسا دواکمنۍ نه وروسته به د هیواد په کوم کونج کې ځان پټوم....»

قاسم د لږ څه غور نه وروسته عرض وکړ « مقدسه پلاره ! ته اندیښمن کیږه مه ،دقسطنطنی دټولو فوځونو سالار نوټاراس ماته ډاډ راکړې چې هغه به په هیڅ قیمت شهنشاه پرې نږدې چې دا یووالې راوړې.»

دقاسم دخبرو وروسته دبطریق حوصله لږ څه په ځاې شوه اوبیا یی قاسم خپلې خواته کیناوه او تر ډیره پورې یی ورسره په مختلفو موضوعاتو خبرې اترې کولې... خو په هر صورت هغه مضطرب اوپریشانه وه ، هغه قاسم ته دقسطنطنی او ایاصوفیا په اړه ډیرې د راز خبرې وکړې چې قاسم ته یی دسلطان په لور دلیږلو اړتیا احساسیده.

غرمه سسټرمیري دخپلې خادمې په خوله باندې سونیا ته ځواب ولیږه ، سونیا بې له ځنډه د سسټر میري خونې ته راغله نو سسټر میري په ډیره خوشحالۍ سره هغې ته ښه راغلاست ووایه. او په مصنوعي توګه یی تري لږ څه ځان مرور شانته کړ.

« سونیا ! ته ډیره مطلب پاله یی..... هغه نسخه چې ما پرون تاته ښوولې وه نو بیا دې زه دهغې دپایلو څخه خبره نه کړم....»

سونیا ته د سسټر میري په خیر د یوې بزرګې اوعابدې ښځې په دې سلوک باندې حیرانتیا پیداشوه. ځکه هغې دسسټر میری په مخ کې یو بل رنګ کوت. اودا د پریښتوپه خیر دپاکوالې په ځاې باندې بل ډول رنګ و. خوبیا هم دسسټر میري په خبرو باندې سونیا خجالت شانته شوه او په خندا یی وویل:

« سسټر !.....ستا نسخه ډیره بریالۍ وختله. اوس نوهغه ځوان راهب په پوره توګه زما په موټې کې پروت دې. زه چې کله وغواړم هغه د ایاصوفیا څخه دخپله ځانه سره یو ځاې ویستلې شم.» سونیا په هواکې خپل موټې پرانست او ویې ویل. مارسي لږ څخه ځوړنده شوه. غوښتل یی څه ووایی چې سونیا ورته یو ځل بیا وویل: « خو سسټر ! زه چې نن تا وینم داسې راته بریښي چې په تا کې د دغو وچو مناجاتو او عباداتو څخه لږ نور څه هم شته. سسټر !نن ته د یوې راهبې په ځاې یوه ښځه ښکارېږې.»

سونیا په شرارتناکه توګه ډیره ستر خبره کړې وه ... اوس نو مراسي ته هم د خپلو احساساتو په اړه احساس پیدا شوې و ،په خپل ځان یی کنترول پیدا کړ اوبیا یی وویل: « نه ! داسې څه خاص خبره نه شته ، ما خو ستا دخوشحالۍ له پاره دا ټولې خبرې کولې....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا تر اوسه پورې به د سونيا او مارسي تر منځه نورې خبرې هم کيدلې چې په دې وخت کې ډيويډ چې د سونيا د لټون پسې ان د مارسی خوني ته رارسيدلې و نوپه دې خاطر سونيا دمارسي سره خپله خبره په نيمايی کې پرېښوده او ډيويډ سره ولاړه.

قاسم د شپې تر ډيره پورې د بطريق اعظم سره په خبرو مصروف و اوبلاخره د ټولو امورواتو د جوړښت نه وروسته بيرته خپلې کمرې ته راستون شو او په خپله بستره کې و غوځيد.

بله ورځ د سهار دلمر دراختو نه سمدستي وروسته دقسطنطنيی د ايا صوفيا دکليسا تر مخه د امرانو ، رئيسانو ، وزيرانو ، دسلطنت دمشرانو ، د شاهي کورنۍ ، دزمکنيو اوبحري قواو دمشرانو او دروم د کليسا د پادريانو بګۍ په کتار کتار په دريدو شوې. کانفرس ماسپښين پيليدونکې و ، هغه ګډون کونکي چې راغلي و نو هغوې په خپلو خپلو ځايو کيناستل د ايا صوفيا سالون د ماسپښين نه مخته دخلکو څخه ډک شو ، اوبيا «چوبدار» ددروازې تر مخه اعلان وکړ چې لږه شيبه کې به دمعظم شهنشاه بګۍ را ورسيږي د ايا صوفيا بطريق اعظم او د سلطنت نور اراکين ټول راغلل تر څو دشهنشاه استقبال وکړي، قاسم هم دبطريق اعظم سره يو ځاې راغې. په دې وخت کې د شاهي ساتونکي ډلې سالار د شهنشاه استقبال کونکو ته په دوو خواو کې د دريدو لار ښوونه وکړه.

تر ټولو دمخه قاسم ته دسل کسو سپرو يوه ډله تر سترګو شوه ، دا ډله په ډيره منظمه توګه را روانه وه ، د آسونو سرونه يې پورته او په پوره مستۍ کې شنړيدل. ددې معنې داوه چې شاهي بګۍ رارسيدونکې ده. ددې آسونو شاته يو ځانته اس سپور چې بازنطينی بيرغ يې په لاس کې و ، پرکيدونکې لباس يې په تن و او خپله لوڅه توره يې په هوا کې خوځوله هم را روان و. دهمدې سپور شاته د قسطنطين شاهي بګۍ هم را روانه وه. دلرګي په دې بګۍ يې د سروزرو تارونه ګيښولي و .....د بګۍ دواړو اړخونو ته پردې پرتې وې ، ددې پردو خواوې لږ څه راپورته کړل شوې او شهنشاه په کې د ورايه ځليده ، کله چې دقاسم سترګې په قسطنطين ور ونښتې نو سمدلاسه يې د رسول الله صلي الله عليه وسلم دا حديث ذهن ته راغې .....اذا هلک قيصرا فلاقيصر بعده..... کله چې قيصر هلاک کړل شي نوبل قيصر به بيا نه راځي... قاسم په همدې فکر کې و چې دا همدا قيصر دې چې د هلاکيدو وروسته به يې بل نه راځي. دقاسم سترګې د قيصر په خيرې ور ننښتې وې، دا يوځوان هلک و چې مخ يې لکه دزمري په خير ښکاريده او سترګې يې لکه دپرانګ په خير را وتې وې.

کله چې شهنشاه دبګۍ څخه را ښکته شو نو قاسم دهغه د تنومنده جسم په کتلو سره حيران پاته شو ، دا په يقيني توګه دکوم عيش و عشرت کونکی پادشاه وجود نه و. دقسطنطين په سر د بازنطينی سلطنت يولس سوه کلن تاج ايښې و. دبازنطينی سلطنت لمړۍ قسطنطين دهمدې تاج دپه سرولو په اساس پادشاه شوې و، قسطنطين په پوره بيړه ولاړ اوايا صوفيا ته ورننوت. دشاهي بګۍ شاته په پرلپسې توګه درې نورې بګۍ هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغلې ،په دې بګيو کې د شاهي کورنۍ ښځيه مشراني سپړې وې. په منځنۍ بګۍ کې ملکه او په دوو نورو کې شهزادګۍ سپړې وې ،دوې هم دبګيو څخه را کيوتل او دایاصوفيا دننه ولاړل.

دشهنشاه د ور رسيدو سره سم دایاصوفيا غونډه پيل شوه، دایا صوفيا بطريق اعظم د يوه ميلمه پال په څير د غونډې کار روايي پيل کړه. په هال کې ټولې چوکۍ ديوې دايرې په شکل کې اينسوول شوې وې ، په ځاې ځآې کې د چوکيو دمنځه دتيريدو له پاره لارې جوړې کړل شوې وې ،په دې توګه ددوه سوو وګړو دغه دايره په څو برخو ويشل شوې وه . دا ويش يې داسې کړې و چې ددواړو کليساګانو مذهبي مشران يې په بيلو بيلو برخو کې کينولي و ،د راهبانو او ننانو له پاره په دايرې کې ځانته نور ځايونه جوړکړل شوي و . شهنشاه ، بطريق اعظم او کارډينل اسيډرو په چوتې باندې اينسول شوو لوړو کرسيو باندې ناست و . دشاهي کورنۍ ښځې هم د ننانو ترڅنګ ناستې وې او د غونډې جريان يې ځاره ..... د کليساګانو د ويش له کبله ددايرې هره برخه په ډلو ډلو ويشل شوې وه . دچوترې ترمخه او ددايرې ترمنځه په مخکنې ځاې کې د فوځونو سالار نوټآراس ته ځانګړې ځاې جوړ کړل شوې و .....

د ټولو ترمخه بطريق اعظم پورته شو او د « مقدس کتاب انجيل» څخه يې لږ ولوسته .اوبيا يې خپله پرانستې وينا واوروله. بطريق په خپلې وينا کې وويل:

درونده شهنشاه او د غونډې معززو ګډون کونکو !

په تاسې دې خداوند دخپل رحمت سيوري وکړي....

نن دا غونډه د قسطنطنيې د شهنشاه ، دبازنطين د تخت وارث ، بهادر، يولسم قسطنطين چې دروم په قيصر مشهور دي..... په حکم دلته رابلل شوې ده .....

د «رومن کتوليک» او « دي هولي ارتوډکس چرچ» ترمنځه اتحاد او يووالې د درونده شهنشاه يواځنې ارزو ده ، ترڅو ددواړو کليساو ترمنځ يووالې راشي ، منافرت او ډله بازي له منځه ولاړه شي. ددواړو کليساو ترمنځه دغه اختلاف د نهه سوه کالو راهيسې روان دي ، معظم شهنشاه او دهغې نيکونه او غور نيکونه ټول د « دي هولي ارتوډکش چرچ» ريښتونې پيروان دي . عظيم قيصر ، « جستينين» د ډير و زياتو مصاروفو په واسطه د ايا صوفيا دغه مانۍ اباده کړه چې اوس په کې مونږ ټول ناست يو.

تاريخ ګواه دي چې قسطنطنيې د خداوند يسوع مسيح بلنې ته ترټولو لمړۍ لبيک ويلې و . په دې خاطر د قسطنطنيې چرچ دخداوند يسوع مسيح د لمړنيو منونکو څخه دي. تاريخ ددې خبرې ګواهي هم ورکوي چې ديولسمې پيړۍ په صليبي جنګونو کې قسطنطنيې په لکونو شهيدان ورکړي دي او په دې توګه يې دخپل ريښتونې عيسويت ثبوت وړاندې کړې دي. همدا راز تاريخ ددې هم ګواهي ورکوي چې د يسوع مسيح ترټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لمړۍ کلیسا په اروپا کې همدلته جوړه شوه. اوهغه هم لمړني قسطنطین د ډیرو ښکلو لرګیو څخه اباده کړې وه. اوبیا پیړۍ پیړۍ مخکې د ایاصوفیا یو ډیر ستر بطریق اوزمونږ دټولو مقدس پلار قسطنطین ته یو زیرې ورکړې و چې تاسې ټول تړې خبریاست ، خوزه به ددې خبرې یادول اړین وګڼم « زمونږ مقدس پلار زیرې ورکړې و ، چې یوه ورځ به دترکانو خلک قسطنطنیی ته را ننوځي اود رومیانو پسې به ان د صوفیا سینټ تر هغې ستنې پورې و رسیږي چې د قسطنطین دپادشا په نامه مشهوره ده. بیا به دهمدې ځایه د ترکانو مصیبتونه پیل شي ، ځکه چې په دې وخت کې به داسمانه یو پرېښته توره په لاس رابښکته شي.....«ګبن»

درنو میلمنو ! ددې اسماني الهام مقصد بلکل څرګند دې اوهغه دا چې یواځې د ایاصوفیا کلیسا ددې ښار دپایښت او خوندي ساتنې ضامنه ده. نن دشرق اوغرب ټول عیسوي مذهبی مشران دلته په ایاصوفیا کې موجود دي ، مونږ دسلطان محمد خان په مقابل کې ددواړو کلیساو په یووالې هیڅ ډول نیوکه نه کوو. مونږ ته به د ډیرې خوشحالۍ ځاې وې چې زمونږ پخواني ورونه (رومیان) خپل بدعات پریږدي او زمونږ سره بیرته را یوځاې شی.....

د « دي هولي ارتو ډکس چرچ » په ریښتونې توګه د عیسویت نماینده دې. دد ې نه علاوه ، زه د معظم شهنشاه په وړاندې په پوره درنښت سره عرض کوم تر څو دغه غونډه په خپلو خبرو سره پرانزي. تر څنګ یې ور څخه غواړم چې د غونډې د صدارت د اعلان په وخت کې د یوناني کلیسا « ایاصوفیا» حرمت او تقدس د خپل مبارک آند څخه و نه غورزوي. ددې سره خپلې خبرې پاې ته رسوم.... شکریه.»

بطریق اعظم په خپل ځاې کیناست او شهنشاه د غونډې د صدارت اعلان وکړ. هغه د بطریق اعظم غوښتنه له سترګو و غورزوله او کارډینل اسیډرو یې د غونډې رئیس اعلان کړ. د شهنشاه ددې اعلان سره سم د یوناي کلیساو پادریان په خپلو کرسیو کې په بنګسیو کې اخته شول ، اوس نو غونډه پیل شوې وه ، شهنشاه تر هر څه لمړی دغونډې اهداف او موخې بیا ن کړې او ددواړو کلیسا د یووالې او د قسطنطنیی څخه د دفاع له پاره یې ددې یووالې په اهمیت باندې اړوده وینا وکړه. شهنشاه دخپلو خبرو په جریان کې د ایاصوفیا پادریانو ته د ارامو کیناستو مشوره ورکه او په مختلفو جملو کې یې دهغوې دپوهولو هڅه وکړه او هغوې ته یې د ډاګیزه کړه چې د روم دپاپا او غربي اروپا مرسته د قسطنطنیی د خوندي ساتلو او دفاع له پاره څومره اړینه ده. په حقیقت کې شهنشاه ته دکلیسا ګانو تر منځ د مذهبي اتحاد اویووالې څخه دغربي اروپا مرستې ډیر مهمې وې. په دی خاطر یې غوښتل ددواړو ډلو ترمنځ اختلافات له آنده و غورځوی او د ټولو عیسویانو د یوځای کولو هڅې وکړی. په حقیقت کی دقسطنطین فکر ډیر په ځای و. دا عیسوی نړۍ بدقسمتی وه چې دهغوی دملت په مرکز باندی حمله کیدونکی وه خو هغوی تر اوسه هم په اختلافاتو کی غرق پراته وو. تاریخ ګواه دی چې هغه قومونه هیڅکله هم ژوندی نه دی پاته شوی چې خپل مرکز له یاده وباسي او په خپلو منځو کی ډلی ډلی شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسول الله صلی الله علیه وسلم په مدینی منوری کی دمنافقینو له خوا جوړ شوی د (ضرار جومات) په دی خاطر له منځه یوړ چی الله تعالی هغی ته په قران کریم کی د تفرقی او ضرر رسونی نوم ورکړی و .

په قسطنطنیی باندی ډیر قوی او ځواکمن دشمن حمله کونکی و . او تر ټولو ستره خبره داوه چی قسطنطنیه د اروپایی عیسویت تر ټولو ستر مرکز و . خو ددی سره بیا هم د جنګ په ورځو کی ددوی تر منځ اختلاف په لوړه کچه و . بطریق په خپلو خبرو کی دا ډاګیزه کړی وه چی.....که د رومن کتولیک چرچ خپل بدعات پریږدي نو دوی به ورسره اتحاد وکړی.... خو شهنشاه ددی برعکس ټول عیسویان د ګډ دښمن د خطر څخه ویرول او ددوی تر منځ یی د یووالی هڅه کوله. د شهنشاه د آند سره د فوځونو سپه سالار ګرانډ ډیوس نوټآرس تر ټولو زیات مخالفت کاوه ، هغه په خپل ځای کی پورته شو اودشهنشاه ترمخه یی ډیره ګستاخي وکړه او په دغی ستری غونډی کی یی هغه ته په ډاګیزه توګه وویل : « که چیری معظم شنهشاه ددی خطری او ګوابښ احساس کوي چی په قسطنطنیه باندی به مسلمانان ولکه وکړی ،نو زما په آند دا دومره سترګوابښ نه دی ، ددی نه ستر ګوابښ په قسطنطنیه باندی د ظالم پوپ ولکه ده..... زه غوره ګڼم چی په قسطنطنیه کی د کارډینل د (خولې) په ځای د ترکانو (لونګې) وویئم. (عثمانی دولت)

د نورټاس خبرو په غونډی باندی ډیر سخت اغیز وکړ. دیوی لحظی له پاره ټول حیران پاته وو . ټولو د قسطنطین سترګو او مخ ته کتل. د شهنشاه مخ لحظه په لحظه لکه د اور په څیر سور ګرزیده. نورټاس د شهنشاه په مقابل کی ډیره ګستاخی کړی وه. خو شهنشاه په خپله چوکۍ کی تاو راتاو شو او په خپل ځآی کیناست. دا ځای دهغه دربار هم نه و چی جلاد ته یی حکم کړی وای ترڅو د نورټاس سر له تنه غوڅ کړی. دا خو مقدسه کلیسا وه اودلته د چا وینه تویول حرام و و . دبله اړخه شهنشاه هم نه غوښتل چی په دی حساس وخت کی د نورټاس په څیر تجربه لرونکی جرنیل له لاسه ورکړی. په دی خاطر شهنشاه هیڅ هم و نه ویل. د نورټاس په خبرو او د شهنشاه په مقابل کی دهغه په دغه ګستاخۍ باندی که له یوه اړخه شهنشاه سخت غصه کړی و د بله اړخه یی د رومن کتولیک پادریان هم په غضب شوی و ، خو د یونانی کلیسا پادریان پری ډیر خوشحاله و و .

نورټاس اوس هم شراب څښلی و او دشرابو په نشه کی ډوب و او دخولی څخه یی همغه الفاظ راوتل چی قاسم په ډیره مینه دهغه په ذهن کی ورځای کړی و و . قاسم په خپلی کرسۍ باندی خوشحاله ناست و .

نوټاراس دخپلو خبرو وروسته بیرته کیناست، دهغه دکیناستو وروسته کارډینل اسیډورد لمړي ځل له پاره راپورته شو او غوښتل یی چی څه ووایی:

«درنو حاضرینو ! زه د پوپ جان نکلسن ځآنګړی نماینده یم. قسطنطنیه یواځی ستاسو له پاره د اهمیت وړ نه ده ، زمونږ له پاره هم همدومره داهمیت وړ ده. هغه زیری چی بطریق اعظم دخپل تقریر په دوران کی وکړ خو هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقدس بطریق په پوره توګه بیان نه کړای شو. پوهیږم چی ستاسی ډیر وبه ددی زیری په اړه اوریدلی وی خو زه به یو ځل بیا د مقدس پلار دغه زیر تاسی ته تکرار کړم:

زیری دا ډول وو چی .....یوه ورځ به ترکان قسطنطنیی ته را ننوځی او درومیانو د تعقیبولو پسی به د(سینټ صوفیا) د عبادتځای تر مخه دغی ستنی پوری چی د پادشاه قسطنطین په نامه یی شهرت موندلی دی رارسیږی. خو دهمدی ځایه به دهغوی زوال پیلیږی ، ځکه په دی وخت کی به د اسمان څخه یوه فرشته توره په لاس راکیوځی او د همدی اسمانی وسلی په واسطه به دقسطنطنی سلطنت داسی یو غریب انسان ته ورسپاري چی په هغه وخت کی به دهمدی ستنی سره ناست وي، فرشته به دغه کس ته ووایی.....دا توره در واخله او دهمدی په واسطه د خداوند یسوع مسیح بدله واخله. بس دهمدغی یوی پریکنده جملی د ویلو سره سم به ترکان په تیښته پیل وکړي او رومیان به د فاتحینو په څیر ترکان د غرب او اناطولیه څخه ان د ایران تر پولو پوری و ځغلوي.....(The Decline and fell of the Roman Empire)

دهمدی زیری په اساس دبطریق اعظم څخه پوښتنه کوم چی ایا دا غریب انسان چی د ستنی تر څنګ به ناست وی د قسطنطین د کورنۍ څخه به وی ؟زه پوښتنه کوم چی خدای مه کړه زمونږ شهنشاه به هغه وخت موجود نه وی ؟ بطریق اعظم دی دخپلی وینا په اړه وضاحت وکړي. هغه د شهنشاه په شتون کی د خپلو پخوانیو مشرانو یو ډیر کمزوری حکایت وړاندی کاوه او په دی توګه یی د شهنشاه سپکاوی کاوه .تر دی وروسته یی سپه سالار ډیوک نوټاراس هم ګوانبه.... هغه دی په دی پوه شي که مسلمانان په قسطنطنیه باندی ولکه وکړی نوبیا به ستا وطن ته هیڅوک هم دعیسویانو مرکز و نه وایی. مسلمانان به زمونږ په کلیساګانو کی خپل عربی نسله اسونه تړی او په دی توګه به زمونږ د عبادتځایو سپکاوی کوی ، هغوی به د قسطنطنیی هیڅ عیسوی ژوندی پری نه ږدی او زمونږ ښځی به بی ابرو کړي ، خو ددی برعکس د کارډینل هغه خولۍ چی ته تری نفرت او کرکه کوی د عیسویانو له پاره د پناه ځآی و ګرځی. اوبیا به هغه وخت د یوناني کلیسا پادریان پښیمانی کوی چی ولی یی په خپلو رومی ورونو باندی باور نه دی کړی.

قاسم هم په دغی غونډه کی ناست و ، دهغه کرسۍ د ایاصوفیا دراهبانو او بطریقانو سره یو ځآی اینبوول شوی وه . هغه دغونډی جریانات په ډیر غور اودقت سره تعقیبول ، په هغه ځآی کی چی قاسم ناست و هغه ځای د غونډی د ګډونکونکو ددایری دښی لوری اخری برخه وه . دهغه تر مخه د ایاصوفیا راهبانی اوشهزادګۍ ناستی وی. یعنی د قاسم د ناستی ځایو دښځو د ناست ځای سره بلکل مخامخ و ددوی تر منځ څو قدمه واټن و اوهغه هم د چوتری غاړه وه. د چوتری دپاسه شهنشاه ، بطریق اعظم او کارډینل ناست وو. قاسم د خپل ناست ځای څخه په ډیره ناقراری سره یوه راهبه تر سترګو لاندی نیولی وه هغه فکر کاوه چی شونی ده چی دا به مارسي وی خو مارسي په دی غونډه کی دګډون له پاره نه وه راغلی، هلته مخامخ په چو کیو باندی دشاهی کورنۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغلی اونوری مقدسی راهبانی ناستی وی. خو کله چی کارډینل د مسلمانانو د مظالمو یادونه کول نو دقاسم وینه په جوش کی راتله.

ددی غونډی ناظم یو ځوان بطریق و،چی د قاسم نبی ارخ ته ناست و او د غونډی کاغذونه یی په لاسو کی اړول را اړول او دغونډی څارنه یی کوله. په دی وخت کی یو ناڅاپه هغه پورته شو او کوم ضروری اعلان کولو ته یی ځآن جوړ کړ.

«د غونډی درنو ګډون کونکو ! نن زمونږ په دی غونډه کی د یسوع مسیح خدای د پیدایښت د ځای (یورشلم) یو مقدس بشپ شتون لری ، هغه د تیری شپی پوری د معظم شهنشاه میلمه و . زه دهغه څخه غوښتنه کوم چی دمسیح د تعلیماتو په رڼا کی د قسطنطنیی ددغونازکو حالاتو او ددواړو کلیساو تر منځه د اتحاد او یووالی له پاره خپل آند وړاندی کړی .»

ددی اعلان سره قاسم ټکان وخوړ ځکه هغه ته تر اوسه پوری ددی میلمه د شتون په اړه کوم معلومات نه و . داسی معلومیده چی بطریق اعظم هم د بیت المقدس ددی بشپ د راتلو څخه بی خبره پاته شوی و . په داسی حال کی چی بیت المقدس هم د عثمانی سلطنت یوه برخه وه خو دهغه ځای پادریان اوبشپان تر اوسه پوری په عیسوی نړۍ کی د ډیر عزت خاوندان ګڼل کیدل. دا د شهنشاه یو چال و چی د غونډی په جریان کی یی را مخته کړ. د بیت المقدس بشپ پورته شو او ددواړو کلیساګانو ترمنځه د اتحاد په اړه یی ډیر اغیزمن تقریر وکړ. نژدی و چی ډیر مخلص عیسوی راهبان هم دغه اتحاد ته تیار شي ... چی په همدی وخت کی یو درویشي کړی دروازه چی د شهنشاه څنګ ته راغی او په غوږ کی یی ورته څه وویل: دهغه په خبرو باندی شهنشاه حیران شانته شو ، شهنشاه تر ډیره پوری د دروازه چی خبری اوریدلی ، او په اخر کی شهنشاه څه داسی سر وخوځوو لکه دکوم کار دکولو اجازه چی ورکوی. لږه شیبه وروسته همدغه دروازه چی د قاسم تر څنګ ناست د غونډی د ناظم خواته راغی او څّ یی ورته وویل ، په همدی وخت کی دغونډی ناظم د خپله ځایه پورته شو او د لږی شیبی له پاره یی د غونډی د جریان د ځنډولو اعلان وکړ. دقاسم تندی تریو شو ، ځکه دغونډی دغسی ناڅاپی ځنډیدل دهغه د هیلی پرخلاف کار و. قاسم په فکرونو کی ډوب شو ، داعلان نه وروسته شهنشاه دخپله ځایه پورته شو او د لږشیبی له پاره چیری ولاړ. دغونډی ډګډون کونکو څخه هم څه خلک چی ډیری یی دشاهی کورنۍ ښځی وی پورته شوی او ولاړی. خوهغوی چی شاته پاته شول هغوی هم په خپلو خپلو کرسیو کی ناست په خپلو منځو کی په خبرو اترو بوخت شول. خو دا خبری اتری وروسته په یوه اوږده بحث باندی بدلی شوی ، او ددواړو کلیساو پادریانو یو بل ته په لوړ اواز ویل پیل کړل ، په دی وخت کی د قسطنطنیی یو عام پادری په خپل ځای کی ودریدا و ویی ویل:

« تاسی خلک ..... د شرابو سره پتیره ډوډۍ استعمالوئ ، دا په کوم کتاب کی راغلی دی ؟ مونږ خو دشرابو سره د پتیرې ډوډۍ خوړونکی حرام خوړونکی او د عیسوی دین څخه بیرون ګڼو . مونږ د شرابو سره دخمبیره شوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډوډۍ په خوړولو قایل یو، څوک چې خمبیره شوی ډوډۍ نه خوری او پتیره ډوډۍ خوري ، دهغه خوراک حرام ګڼل کیږی. تاسو بدعتونه راویستلی دی ، تاسی حرام کارونه کوی او حرام خورئ ، دعیسوی دین څخه خارج او کافر یاست.»

په همدی وخت کی د ایاصوفیا یو پادری پورته شو او ویی ویل: « شرم وکړئ شرم !....که دخمبیره شوی ډوډۍ څخه کرکه کوئ نوبیا خمبیره شوی شراب ولی څښئ ؟ تاسی خو لا دپخوا څخه کافر واست.»

د تاریخ پاڼو د « ډوډۍ » دغه اختلاف په خپلو زرینو کرښو کی ځای کړی دی. په همدی وخت کی دایا صوفیا مانیۍ د پادریانو د خپل منځی چغو په واسطه په لړزه کی راغله. څومره راهبان چی هلته د غونډې په خونه کی ناست و تولو دغه جګړه په پوره غور سره کتله. او څه نورو دغه کار د شرم نه ډک ګاڼه. په دی وخت کی بطریق اعظم او کارډینال هم د غونډی په سالون کی نه و موجود . نوټاراس او یو شمیر نور مشران هم دغونډی د ځای څخه بیرون تللی وو. د تللو په وخت کی بطریق اعظم قاسم هم له ځانه سره وړی و ، کله چی قاسم د بطریق اعظم سره د نیم ساعت وخت دتیرولو وروسته بیرته راستون شو او بیرته دغونډی ځآی ته را ننوت نو د عجیب اوحیرانونکی حال سره مخ وو، ځکه په هال کی ددواړو خواوو پادریانو یوبل ته پوره سپکی سپوری ویلی. نژدی دوو سوو پادریانو د ایاصوفیا دغه سالون د سوک اوڅپیړو ځای ګرځولی و. قاسم ددی حالت په کتلوسره په زړه کی خندل ، لږه شیبه وروسته غونډه بیا پیلیدونکی وه قاسم راغی اوپه خپل ځای کی کیناست اود غونډی دغه بدنظمی یی کتله. خو دا اله ګوله هغه وخت یو ناڅاپه پای ته ورسیده چی اعلان کونکی د شهنشاه د راتلو اعلان وکړ . پادریانو په بیړه بیړه خپلی خپلی کرسۍ را سمی کړی. د شهنشاه دراتلو ترمخه بطریق اعظم اوکارډینل هم په خپلو خپلو ځایو کی کیناستل.

دلږ ځنډ وروسته شهنشاه سالون ته راننوت. هغه خپل ناست ځای ته راورسید خو دکیناستو په ځای همداسی ولاړ پاته شو. هغه ډیر قهریدلی معلومیده. اوبیا یی په ډیره تنده لهجه وویل: «بدبخته ولسه ! زه ستاسی تباهی اوهلاکت په خپلو سترګو باندی وینم ، دښمن مو سر ته رارسیدلی دی خو تاسی تر اوسه هم په پتیره او خمبیره شوی ډوډۍ باندی جنګ یاست.... یوه خبره چی ما تر اوسه نه غوښتل تاسی ته یی وکړم ، اوس غواړم تاسی ته یی ووایم:

ای تفرقه اچونکو مذهبی مشرانو ! په غور سره یی واورئ ! ما تیره شپه ډیر خطرناکه خوب کتلی دی ، ما په یوه ستر دیوال باندی په زرګونو کارغان په چغار کتلی دی ، هغوی دومره په زوره ټاغ ټاغ کوی چی ټول اسمان یی په سر راخستی دی. بیا ګورم چی د غرب له لوری د غوښی خوړونکو مرغانو یوه ډیره ستره ډله را الوتلی اوپه همدی دیوال باندی کینی. بیا زه وینم چی دغه کارغان او دغه نور مرغان یو دبل سره په جنګ کی ولویږی اوپه همدی وخت کی هغه دیوال په لړزه راشی. اوبیا زه وینم چی د اسمان څخه ګڼ شمیر بازان په دیوال باندی ناستو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرغانو باندی را ولویږی او دسترګو په رپ کی یی سره وخوري. بیا یوه کشتی په دریاب کی وینم چی سوری په کی شوی وی او د اوبو څخه ډکه شوی وی ،اوپه اخر کی یو ډیر بد شکله دیو وینم چی سترګی یی داور دبخرکو په څیر سری وی ، دا دیو غواړي ما دخپلی لمنی لاندی پټ کړی خو زه دهغه سره دپټیدو په ځای خپله توره را وکاږم اودهغه دیو سر له تنی بیل کړم.....

مادغه ډول خوب کتلی خو هیچا ته می نه دی ویلی . ای بدبخته مذهبی مشرانو ! زه نه پوهیږم چی ددی خوب تعبیر به څه ډول وي ،خو دومره حتما پوهیږم چی د قسطنطنیی په اړه ددی خوب تعبیر ښه نه راوزي. زه تاسی ته د اخری ځل له پاره نصیحت کوم چی په خپلو منځو کی متحد شئ او که نه مسلمانان به ستاسی نوم اونښان ورک کړي.

د شهنشاه قسطنطین وینا ډیره اغیزمنه او د جوش نه ډکه وه . ټول ناست خلک چپ چاپ ناست و . بیا د ایاصوفیا یوی زړی راهبی جرئت وکړ او پورته شوه ،د خبرو کولو اجازه یی واخسته ، ویی ویل: « درونده شهنشاه ! ددی خوب هسی غورزول به د عقل نه لری خبره وي. تر هر څه دمخه ددی خوب سهی تعبیر تر لاسه کړئ تر څو دهمدي خوب په رڼا کی د قسطنطنیی د راتلونکی له پاره پلان جوړ کړل شي.»

زوړ فادر بروس هم د دی راهبی دخبرو سره خبره یوه کړه ، نورو څو کسو هم شهنشاه ته سلا ورکړه چی تر هر څه لمړی ددی خوب د تعبیر په اړه باید معلومات تر لاسه کړل شي. شهنشاه دخلکو دسلا له مخی بطریق اعظم او کاردینل ته ددی خوب د تعبیرولو په اړه وویل. خو دواړو خپل څټونه وګرول ، په همدی وخت کی یوی ځوانی راهبی دخبرو کولو اجازه وغوښته او ویی ویل:

« درونده شهنشاه ! دخوبونو دتعبیرولو په لړ کی دلته په ایاصوفیا کی یوه همداسی معتبره او باوری هستی شتون لری او هغه عبادت کونکی سستړ میری.... غوره به وی چی سستړ میری دی غونډی ته را وبلل شي او ددی خوب د تعبیر په اړه تری وپوښتل شی.»

د شهنشاه دحکم سره سم بطریق اعظم سستړ میری ته په دی غونډی کی دحاضریدو امر وکړ. د سستړ میری دنوم د اوریدو سره سم د قاسم غږی بی ترتیبه شول اوبیا یی چی کله واوریدل چی سستړ میري په غونډه کی ګډون کوی نوبیا یی دخوشحالی نه زړه ټوپونه وهل. هغه دکوچنیانو په څیر تر جذباتو لاندی راغلی و . دهغه په سترګو کی دبیلتون زخم و او داوو کالو څخه ددی کتلو له پاره تږی ناست و . دهغه بی تابه سترګی په همغه دروازه باندی ښښتی وی په کومه چی سستړ میری را ننوتله. په کلیسا کی موجود هر کس ددغی پیغلی کتلو ته بی تابه و . شهنشاه هم دخپل خوب دتعبیرولو له پاره ناقراره و. بیا هغه وخت هم راغی چی مارسي د غونډی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سالون ته راننوتله. کله چې د قاسم سترګې په دغه سپینه فرشته باندې ولګیدې نو هملته په چوکۍ کې وچ کلک شو.

مارسي په ډیره کراره توګه قدم اخست او د راهبانو څوکیو ته ور روانه وه. هغې ته یې هملته په لمړي کتار کې یوه څوکۍ خالي کړې وه ، کله چې خپل ناست ځآی ته ورسیده نو یوځل د شهنشاه او بیا د حاضرینو تر مخ لږ څه ټیټه شوه .....او کیناسته.

شهنشاه مارسي ته وویل: سستر میري ! ایا تاته ددې دواړو کلیساو د اتحاد دغونډې په اړه بلنه نه وه درکړل شوې ؟ ته خو د ایاصوفیا ډیره پخوانۍ راهبه یې. تاته په کار نه و چې د ننۍ غونډې څخه غیرحاضره پاته شوې وای.

د قسطنطین ددې پوښتنې په اړه مارسي په ډیره ارامه توګه ځواب ووایه.« دوړنده شهنشاه ! ددې اختلافي غونډو له پاره زمونږ بشپ او بطریق بسنه کوي. زه خو دیسوع یوه معمولي خادمه یم. اود کلیسا ګانو د اختلافي مسایلو څخه ځان لرې ساتم. خوبیا هم زه دخپلې غیر حاضرۍ په اړه ښښنه غواړم»

دخپلو خبرو په وخت کې د مارسي سترګې په قاسم ور ونښتې. او نژدې و چې د زړه حالت یې بدلون ومومي. قاسم هم دمارسي په مخ سترګې ورکلکې کړې وې. ددواړو سترګې یو دبل سره په ټکر کې وې او ددواړو په وجودونو کې په زرګونو برقي موجونو څپې وهلې. د اوو کالو بیلتون مارسي له هر څه غورځولې وه. کله چې دهغې سترګو د قاسم مخ وکوت نو دهغې په مات وجود کې یو نوی ځواک راتازه شو ، تر لږه ځنډه پورې دمارسي څخه دا هیر شوې و چې چیرې ولاړه ده ځکه دهغې دسترګو ترمخ تیرشوې یادونه لکه دتاریخ د پانو په څیر تیریدل اوپه همدې خیالونو کې ډوبه اوځان یې د سالون څخه غیر حاضر کوت. هغې ته اورنه را په زړه شوه چې د کوچنیوالي خوږې شپې یې په کې تیرې کړې وې ،هغې ته د سلطاني قصر یو دهلیز په یاد راغې ، د ملکې سروین د مینې اومحبت نه ډک مخ ، د شهزاده محمد مهربانه کړچار ، دسلطان مرادخان پلرنی شفقت.... او خپله مور مارتها یې هم تر سترګو شوه ، او بیا هغې هغه یادګاره ورځ کله د زړه ویستلی شوه په کومه کې یې چې قاسم بن هشام دخلکو نه په ډک لوبغاړی کې د لمړي ځل له پاره کتلې و. نن یوځل بیا قاسم د هغې تر مخه ناست و .... په یوه ډک سالون کې.. خو نن حالات څه بلمنګه وو ، نن قاسم د ګوانبونو لاندې و. دهغې ورځې نه چې هغه دلته راغلې و د مارسي وجود په دار ځړول شوی معلومیده. هغه ډیره حیرانه وه چې دهغې قاسم دهغې سره ددومره نژدې والي سره هم د هغې څخه لرې و. هغې د شهنشاه د پوښتنې ځواب و وایه خو بیا یې ځان کنترول نه شو کړای. ځکه دهغې د سترګو مخې ته قاسم ناست و ، معلوم نه شوه چې د هغې په وجود کې کومه برقي بریښنا څپانده شوه چې یو ناڅاپه یې د سترګو څخه دمرغلرو په څیر اوښکې راغلې. خو پخوا تر دې چې د مارسي اوښکې لاندې را توې شي شهنشاه ور باندې غږ کړ:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مونږ ستا ښښنه منو. او غواړم چې ته زما دخوب تعبير ماته ووايې.»

ددې نه وروسته شهنشاه خپل خوب ووايه. چې په اوريدو سره يې مارسي تر ډيره ځنډه پورې د بې هوشۍ په حالت کې ولاړه وه. دټولو خلکو سترګې د ايا صوفيا په دغې پخوانۍ عبادت کونکي سستر ميري باندې نښتې وې ، هيچاته ډاګيزه نه وه چې دمارسي دسترګو څخه دغه د مرغلرو قطرې دکومه ځايه راغلې. په سالون کې ناست خلک د مارسي ددغو اوښکو په کتلو سره بې روحه شوي و. په خپله شهنشاه هم ډير وارخطا شوی و او فکر يې کاوه چې دخوب تعبير يې ډير ګوانښمن او خطرناکه دی. په دې خاطر سستر ميري ژاړي. خو يوازي قاسم په دې پوهيده چې دمارسي دسترګو څخه د مرغلرو را تويدل او د کليسا په فرش باندې دهغې پريوتل دځومره ستر ارزښت لرونکی دی. اوبيا ....د قاسم په سترګو کې را ټوکيدلی نم د هيچا په ليد کې نه راته.

کله چې شهنشاه ددويم ځل له پاره مارسي مخاطب کړه نو هغه داسې شوه لکه څوک چې نوی دخوبه رابيدار شی، هغې ناستو خلکو ته خپلې سترګې ور واړولې اوبيا يې ډک اواز باندې وويل:

«دورنده شهنشاه ! تا چې کوم خوب کتلی دهغې تعبير ډير خطرناکه دی. زه وينم چې قدرت د قسطنطين تقدير ليکلی دی. په ديوال ناست کارغان دقسطنطنيې مذهبې مشران او پخپلو منځو کې اختلاف اچونکی عوام دی ، دغرب نه راغلی غوښې خوړونکی مرغان دغه کارډينل او دهغه ملګری دی. اوپه هغه ديوال چې دوی ناست دی هغه د قسطنطنيې ديوال دی ، د اسمان څخه را تلونکی بازان د عثمانی سلطنت ترکی عسکر دی ، او لکه څنګه چې تا وويل چې شاهين يا بازان په ديوال ناست مرغان خوري نو ددې څخه دا مطلب اخستل کيږی چې فتحه به د مسلمانانو په برخه وی.

تا چې په درياب کې تلونکی کومه کشتۍ کتلی ، دا دسمندر په اوبو کې لاهو شوی قسطنطنيه ده او په کشتۍ کې د سوری دپيدا کيدو نه مقصد کورنی اختلافات دي.... اودا چې په اخر کې تا کتلی چې د سرو سترګو ديو صفته انسان تاته پناه درکوي....نو په حقيقت کې دغه ديو ستا دښمن دی چې غواړی تا د ماتی سره مخ کړی او عيسوی دين رسوا اوسپک کړی...

درونده شهنشاه ! دا ټول خوب زمونږ له پاره ښه شګون نه لري ، خو دهغې په اخر کې يواځې يو ښه شګون کتل کيږی اوهغه هم ستاسی د ذات پورې تړلی دی اوهمغه زه د خپلو هيلو اخری تمځای ګڼم. ځرنګه چې تا دخوب په اخر کې د ديو سر له تنې پری کړی په دی اساس ته په يوه صورت د شاهين صفته مسلمانانو مقابله کولی شی»

ددې خبری دکولو وروسته مارسي خاموشه شوه. شهنشاه چې دمارسي دګستاخانه تعبير څخه تک سور شوی و....دتعبير داخری برخې په اوريدو سره را نرم شو اوپه ډيره بې صبرۍ سره يې تری وپوښتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مقدسی راهبی !.....تا ماته زما د خوب دتعبیر په ویلوسره، که څه زه او ددی غونډی حاضرین دی لږ څه ناهیلی کړل خو مونږ غواړو وپوهیږو چی د شاهین صفته مسلمانانو د مقابلی له پاره لاری پیدا کړو . مونږ ته یی ژر ووایه چی څه باید وکړو ؟....

مارسي ددا سی لاری څه تدبیرونه جوړ کړی و چی لمړی خو د شهنشاه په ګډون ټول خلک دغصی او قهر د حالته راووتل او یخ شول ، قاسم په خپل زړه کی مارسی ډیره وستایله. اوس نو مارسی وویل: درونده شهنشاه ! د سرو سترګو هغه منحوس دیو همدلته ستا ترخنګ په کوم ځآی کی موجود دی ، هغه راپیدا کړئ او په خپلو لاسو یی ووژنئ ، بیا به د جنګ په ډګر کی حتمی بری ستا په برخه شي.»

د شهنشاه په تندی باندی کرښی را ښکاره شوی ،هغه به دسرو سترګو بد مخه دیو چیری لټوو . ډیر پریشانه شو او سمدلاسه یی مارسي ته وویل: « مقدسی راهبی ! مونږ به دسرو سترګو دغه منحوس دیو چیری و لټوو ؟ مونږ ته په دی لړ کی څه لارښوونه وکړئ.

« نه درونده شهنشاه ! زما ستر ګی ددومره ژور نظر څخه معذوره دی... خو زه په ډاډمنه توګه ویلای شم چی دا شخص به همدلته ستا ترخنګ کوم ځای موجود وی.»

مارسی دا ځل خپله خبره په داسی بڼه وکړه چی قسطنطین په ډیره ناکراری سره خپلی سترګی د غونډی په ګډون کی ګرځولی را ګرځولی. مارسي بیرته په خپله چوکی کیناسته. د غونډی ټول ګډون کونکی ګونګ صم په خپلو ځایو کی ناست و و . بطریق اعظم هم په خپله کرسی کی ځان تاوو را تاوو . خو کارډینل استډ د شونډو لاندی خندل. د رومی کلیسا نور پادریان هم وارخطا نه وو . خو د یونانی کلیسا راهبان داسی شوی وو لکه مار چی خوړلی وی. د شهنشاه خوب هم ډیر خطرناک و او تعبیر یی دهغی څخه زیات خطرناک ښکاریده . خو یو ناڅاپه قسطنطین د غونډی د پاته برخی د پیلیدو حکم وکړ.

دمارسی تعبیر شهنشاه ته ډیره ګټه ور ورسوله .او د قاسم په ټول فعالیت یی اوبه ور وشیندلی ځکه قاسم نه غوښتل ددواړو کلیساو تر منځه یووالی او اتحاد رامنځته شي. خو مارسی د قاسم د عزایمو څخه بی خبره وه . هغی تر اوسه پوری همدا یو فکر کاوه چی قاسم دهغی د اخستلو له پاره دلته راغلی دی . حقیقت دادی چی مارسی د خپل علم په مطابق د شهنشاه دخوب تعبیر کړی و اوپه هغی کی یی کومه بددیانتي نه وه کړی. دمارسی دخوب د تعبیر ګټه شهنشاه ته دا شوه چی تر اوسه پوری چی د یونانی کلیسا کوم پادریان ویریدلی وو هغوی ددواړو کلیساو تر منځه په اتحاد او یووالی باندی راضی شول کله چی شهنشاه ته دخپل خوب د تعبیر څخه ددغی ګټی داخستو احساس پیدا شو نو ویی ویل:....ډیر ښه شول ، هغه خو یو خوب و . خو دهغی د ویری څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټول پادریان په لړزه شول ، اوس هیله پیدا شوی ده چې د روم د کلیسا سره به ټول پادریان توافق وکړي ....شهنشاه د غونډې د پیلیدو حکم و کړ اوبیا یې سپه سالار نورټاس ته مخ کړ او ورته یې وویل:

« نورټاسه ! دا وخت په خپلو منځو کې د جنګ جګړو له پاره مناسب نه دی. زه د یوه شهنشاه په څیر تاته حکم نه کوم خو د قسطنطنیې دیوه سپاهي په څیر تاته په دغه مقدس اتحاد کې د ګډون کولو بلنه درکوم.»

نورټاس لا تر اوسه هم په خپله خبره کلک ولاړ و. خو اوس یې د شرابو نیشه را کمه شوی وه. په ډیره مودبانه توګه یې شهنشاه ته وویل: « درونده شهنشاه !نورټاس به په هر قیمت د مسلمانانو پر خلاف جنګیږي. او د خپلې وینې داخرې څاڅکې پورې به جنګیږي. که څه هم کلیسا ګانو ترمنځ یووالی راشي او یا رانه شي. زه دمعظم شهنشاه په لښکر کې دیوه عسکر په څیر په جنګ کې ګډون کول دخپل ځان له پاره فخر او ویاړ ګڼم.» سپه سالار دغسې ګول مول خبرې وکړې او نور بیرته خاموشه شو.

قاسم او مارسي یو بل ته د سترګو په کونجو کې کتل.... غونډه هم په پوره ځواک سره روانه وه. شهنشاه ، دسلطنت وزیران ، د ایا صوفیا بطریق ، کارډینل او بشپانو ټولو خپلې خپلې خبرې کولې.... په سالون کې هر ډول اوازونو انګازې کولې خو دقاسم او مارسي له پاره غونډه لا پخوا پای ته رسیدلې وه. په سالون کې ناست هر کس د ستیج په لور متوجه و. خو مارسي او قاسم یود بل په لور متوجه وو. معلومه نه ده چې څومره وخت به تیر شوی و .... د ایا صوفیا تر ټولو ستره تاریخي غونډه جاري وه ، قاسم خپله دنده له یاده ویستلې وه ، هغه راپاڅید او غوښتل یې چې دمارسي په لور ولاړ شي خو داسې یې نه شوای کولې ، اومارسي هم دداسې کولو جوګه نه وه.

غونډه روانه وه. ان تر دې چې د ایاصوفیا د شلو څخه څلور بطریقان او د سلو څخه دیارلس پادریان د روم دکلیسا برلاسئ منلو ته تیار شوی و و. په دې ډله کې زوړ فادر بروس هم ورګډ شوی و. خو بطریق اعظم لا تر اوسه پورې کومه پریکړه نه وه کړې. اوبیا هغه وخت هم راغې چې شهنشاه د سولې دترون د تیارولو حکم هم وکړ. چې په هغې کې د قسطنطنیې په کلیسا باندې د روم د کلیسا برلاسی منل شوی وه. اوشهنشاه په خپله په رومی کلیسا کې د یونانی کلیسا د مدغم کیدو اعلان کړی و. داسې معلومیده چې یو ډول اتحاد منځته راغلی و خو په سهې معنی ورته اتحاد نه ویل کیده. ځکه چې ګڼ شمیر پادریان په دې خبرو باندې سخت په غصه اوپه غضب وو.

د شهنشاه داعلان نه وروسته دکوم اړخ نه کوم راهب دبطریق اعظم ثانی ډیمونان د وژلو خبره رایاده کړه. دې خبرې قاسم سخت متوجه کړ او دلمړي ځل له پاره یې د غونډې په لور مخ واړاوو. په غونډې کې د ډیمونان د وژلو دخبرې د یادولو سره دا هم وویل شول چې لا تراوسه یې وژنکی نه دی نیول شوی. په داسې حال کې چې ددې خبرې څرګندتیا تونه تر لاسه شوی و چې په دې وژلو کې د روم د کلیسا دپادریانو لاس وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تړون نه وروسته په قسطنطین باندی دا خبره نښه و نه لګیده. په دی خاطر یی د دربار حاضرینو ته سختی سپکی سپوری وویلی. خو په همدی وخت کی چی دډیمونان د قاتل د نه پیدا کیدو خبری کیدی هغه د اسرارو او رازونو ډک شاګال دغونډی ځای ته رانتوت. خپله امصا یی په فرش ټکوله او مخته را روان وو. دهغه د امصا په ټکار د غونډی ټول ګډون کونکی دهغه لوری ته متوجه شول ، قاسم چی کله شاګال وکوت نو سمدلاسه یی په زړه وخوړه. د قاسم شپږم حس د خطر زنګ احساساوو. د شاګال په کتلوسره قاسم په خپلی چوکۍ کی دورندوالی احساسوو. زړه یی غوښتل چی سمدلاسه ورپاڅی او د شاګال کار ورختم کړي اویا هم ددی ځایه و تښتی. خو شاګال د خپلی امصا په کوم سره د غونډ له منځه را ووت ، که څه هم هغه یو بطریق و خو دهغه کړچار د مصر د پخوانیو جادوګرانو په څیر و. هغه دخلکو له منځه راووت او د شهنشاه مخی ته راغی او ودریدل ، سترګی یی په شهنشاه باندی ونښتی وی او دخپلو سرو سترګو له لاری یی شهنشاه ته په غور سره کتل.

په دی وخت کی یو ناڅاپه شهنشاه ته هغه د سرو سترګو دیو په فکر کی راغی. اوکله چی شهنشاه د شاګال شکل و صورت ته وکتل نو داسی ورته څرګنده شوه چی دا به په حقیقت کی همغه دیو وی چی تیره شپه یی په خوب کی کتلی و ، شهنشاه ته د سستړمیری له اړخه ویل شوی دخوب تعبیر په یاد و. سمدلاسه یی د ټولی نړۍ دپروا کولو پرته دخپلی توری په لاستی باندی لاس کیښود ، غوښتل یی مخته راشی او دغه د سرو سترګو دیو له منځه یوسی. هغه لا تر اوسه د راپورته کیدو اراده کوله چی شاګال په مخ یی مکروه خندا وکتله ، ودریدل. کله چی شاګال د شهنشاه په لور خپله ګوته راپورته کړه او خبری یی پیل کړی نو دهغه داواز په اوریدو سره قاسم داسی وبرینښیده لکه دهغه د ستونی څخه چی په یوه وخت کی دوه انسانان خبری کوی. شاګال وویل:

« درونده شهنشاه ! دخپلی توری څخه دی لاس لری کړه. اوس خو زه تاته په خپله لمن کی پناه درکونکی یم. او که نه زمونږ د اسلافو دغه تاریخی ښار به د نابودۍ سره مخ شي.

شهشناه دشپی په خوب کی کتلی و چی هغه د سرو سترګو خاوند دیو به هغه ته په خپلی لمن کی دپناه ورکولو خبره کوی ، او اوس شاګال هم شهنشاه ته په خپله لمن کی دپنا دورکولو خبره وکړه. شهنشاه فکر وکړ چی دا همغه شخص دی چی په وژلو سره به یی قسطنطین د تباهۍ نه خوندي شی او سوبه به یی په برخه شي. خو دشاګال په سترګو کی داسی ځواک و چی شهنشاه دخپله ځایه یو قدم هم وانه خست. شاګال ورته یو ځل بیا وویل :

« درونده شهنشاه ! زه تاته دداسی یو خبر په اړه معلومات درکوم چی دهغی په اوریدو سره به ته ما بی اختیاره د قسطنطنیی خوندي پاته کونکی و ګڼی »

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د شهنشاه په ذهن کی همغه یوه خبره گرزیده او هغه دا چی یوازی دسرو سترگو خاوند شاگال همغه دیو د ی شاگال خپله خبره جاری و ساتله او ویی ویل:

« درونده شهنشاه !ما دډیمونان بطریق قاتل پیدا کړی دی.»

د شاگال دخولی څخه ددی خبرو د راوتلو سره سم قاسم په خپله چوکی کی هک پک شو ، یواځی قاسم نه بلکه مارسی هم د ویری احساس وکړ. ځکه چی هغی هم دا گمان کاوه چی ډیمونان به قاسم وژلی وی. خو شهنشاه په ډیره حیرانتیا سره خپلی سترگی را وویستلی او تری ویی پوښتل:

» درونده بطریقه ! هغه کوم بدبخته قاتل دی چی ددواړو کلیساگانو اتحاد ته یی دزیان رسولو هڅی کړی دی. او داسس مذموم حرکت یی کړی دی ؟

دشهنشاه دخبری د تکمیل سره سم د بطریق سر و گرزید او د قاتل په لور یی ور واړاوه. اوس نو دهغی سری سترگی د قاسم په سترگو ورننښتی وی. ناڅاپه یی خپل ښی لاس پورته کړ اود قاسم په لور یی اشاره وکړه او شهنشاه ته یی وویل:

« دا دبطریق اعظم ثانی قاتل دی. چی همدا اوس ستا ترمخه ناست دی ، دهمدی توری د ډیمونان سر دهغه له تنی څخه جدا کړی دی.»

مارسی داسی وپوهیده چی دهغی دنیا چی یوازی دوه ورځی ترمخه رونبانه شوی وه بیرته تیاره شوه. قاسم هم په خپل زړه کی د شهادت کلیمه و لوسته او ځای یی د مرگ سزا ته تیار کړ. په دی وخت کی یو ناڅاپه دقاسم د زړه څخه ټوله ویره ووتله او یو ډول ډاډ ورته پیدا شو. څه داسی ډاډ چی مسافر یی منزل ته درسیدو په وخت کی تر لاسه کوی. ټول سالون داسی وو لکه مار چی خوړلی وی. هغه بطریق اعظم چی قاسم یی خپل سلاکار ټاکلی و په لړزه کی راغلی و. شهنشاه هم قاسم ته په سختو سترگو کتل. په دی وخت شهنشاه د برق په څیر و گرزید. « دا شخص څوک دی ؟.... او له تاسره کوم ثبوت دی چی هغه به د ډیمونان قاتل وی ؟ «

« زما سره ثبوت شته.... » شاگال وویل: شاگال په خپلو لاسو کی څه کاغذونه را واخستل او د شهنشاه مخی کی یی کیښوول. او ویی ویل: « درونده شهنشاه ! دغه دری لیکنی دی ، ددی څخه یو هغه جعلی لیک دی چی د ډیمونان د جسد څخه تر لاسه شوی دی. دا په نیلا رنگ شاهی لفافه کی پټ کړل شوی و. اوکوم الفاظ چی په کی لیکل شوی دی هغه ټول ستا ترمخه دي. دویم لیک د تریس دبشپ لیمارک له اړخه لیکل شوی دی او هغه هم جعلی دی چی دی ځوان بطریق اعظم ته ورکړی ، خو کله چی ماته معلومه شوه نو زما تندی و سوزید ځکه چی زه دتریس چرچ ته ډیر ځم راځم. ما هیڅکله هم دا وګړی هلته نه دی کتلی. او دریم لیک ما دهغه د کمری څخه په هغو کاغذونو کی تر لاسه کړی دی چی هغه همدا اوس پخپل لاس لیکلی وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

درونده شهنشاه ! په دغو دری واړو لیکونو باندی یو نظر واچوئ نوکیدای شی تاسی ته هم معلومه شی چی دا دری واړه د یوه لاس لیکل شوی خطونه د ی. زه په ډاډمنه توګه ویلی شم چی دا شخص مسلمان دی او د سلطان محمد خان جاسوس دی.»

د حاضرینو دمخونو څخه رنګونه الوتی وو. بطریق اعظم د حیرانتیا په سمندر کی غوټی خوړی. اود شهنشاه مخ دغصی اوقهر څخه تک سور ګرزیدلی و. شهنشاه په ډیر لوړ اواز سره په کرکجنه توګه وویل: « جلاده ! ددی بداخلاقه سر پری کړه او زمونږ په پښو کی یی واچوه»

قاسم ددی حکم د اوریدو سره سم دخپله ځایه راپورته شو ، هغه په ظاهری توګه یو راهب ښکاریده ، نو په دی اساس هیڅ ډول وسله یی نه درلوده خو په زړه کی یی دا هوډ کړی و چی د شهید کیدو نه مخته به د څو عیسویانو روح دخپله ځانه مخته باسی. شهنشاه خو جلاد ته ورغږ کړ اوحکم یی ورته صادر کړ خو هیڅ جلاد مخی ته را نه غی. ځکه چی د امقدس چرچ و اودلته هیڅ جلاد نه و موجود. یو ناڅاپه شهنشاه ته دخپلی بی عقلی احساس وشو اوسمدلاسه یی وویل:

«سپاهیانو !.... دغه مسلمان ونیسئ ، مونږ به دا د عامو خلکو ترمنځه په سخته سزا باندی محکوم کړو.»

کله چی قاسم د شهنشاه دویم حکم واورید نو دجنګیدو اراده یی پریښوده. له ځانه سره یی وویل چی نیول و بندی کول یی په ګټه دی. ځکه هغه یو جاسوس دی او دزندانه د تیښتی لاری ورته معلومی دی. د ساتونکی ډلی کسان را مخته شول او دقاسم په لاسو اوپښو کی یی زنځیرونه ور واچول.

غونډه د لمر د پریوتو نه مخته پای ته ورسیده. او د قاسم د نیولو نه وروسته څه نور خلک هم په خلاص زړه دکلیساګانو په یووالی کی را ګډ شول. شهنشاه غوښتل شاګال ته انعامونه ورکړي خو شاګال د څه اخستلو څخه انکار وکړ. اولکه څنګه چی راغلی وو همغسی بیرته ستون شو او دایا صوفیا د سالون څخه ووت. غونډه پای ته رسیدلی وه او خلکو ددننی پیښی اغیز هم له ځانه سر یو ځای یوړ ، خو په دی وخت کی دبطریق اعظم او نورټارس حالت د کتلو وړ وو. ځکه دوی دواړه د قاسم په دام کی را ښښتی وو. په دی خاطر یی خپل سرونه د شرم نه ښکته اچولی وو . د ټولو نه زیات دمارسی حالت و. هغی خو خپلی کمری په لور قدم اخست خو داسی معلومیده چی دهغه هر قدم یو یو من ګرزیدلی دی. هغه په خپل قسمت باندی حیرانه پاته وه ، هغه چی دایی د قاسم سره اوه کاله وروسته یوځای کړه خو دهغی سره یی دوه خبرو ته هم وخت ور نه کړ. مارسی په خپل ژوند کی ددی نه زیاته نه وه غمګینه شوی ،اوس نو هغی ته د قاسم د ژوند نه زیات نور څه مخکی نه و. هغی سر ښکته کړ او په ډیره درنه درنه توګه دخپلی کمری په لوری ولاړه.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روم قیصر

قاسم یی د نیولو وروسته د شاهی زندان د زمکی لاندی تیاره کوټه کی ور واچاوو . سلطان محمد خان ته د قاسم اخری لیک همدا ور رسیدلی و چی په کی یی لیکلی و چی ددواړو کلیساو تر منځ اتحاد می سبوتاژ کړی دی. او دا چی سپه سالار نورتاس د رومی کلیسا په خلاف سخت قهریدلی دی. قاسم سلطان ته دا هم ښکلی وو چی (جان حستیانی) به ډیر ژر دفاسفورس ابنا ته را ورسیږی. ددی ترځنګ په ښار کی د کلونو کلونو محاصری په خاطر په ټنونو مواد راټول کړل شوی دی. سلطان دتیرو څو میاشتو راهیسی د قاسم دغه ډول لیکونه تر لاسه کول ، چی په دی کی یی تر ټولو مهم لیک د ښار ددیوالونو او د « ګولډن هارن» په اړه وو . خو نن سلطان ته خبر ورغلی و چی قاسم یی د بطریق ډیمونان په وژلو باندی نیولی دی. او ډیر ژر به ورته شهنشاه دمرګ سزا ورکړي . سلطان په لوړ اواز .....مرحبا وویله اوقاسم بن هشام یی ډیر و ستایه. ترځنګ یی دخپلو سالارانو سره دقاسم بن هشام په اړه خبری اتری پیل کړی.

لا تر اوسه قاسم ته دمرګ سزا نه وه ورکړل شوی ، پخپله شهنشاه خپل محل ته د راتلو وروسته دغه سزا ځنډولی وه هغه یی یوازی په یوی تیاری خونه کی ور غورځولی و . شهنشاه فکر کاوه چی هغه به دقاسم څخه د سلطان محمد د ځواکونو په اړه ډیر څه را وکاږي ، په قسطنطنیه کی دقاسم هغه دوستان چی د قاسم سره یی اړیکی وو هم دخپلو کورو څخه پټو ځایو ته ولاړل. دا خبر په ډیره بیړه د رومیل کورته هم ورسید . او بریتا هم واوریدل چی د فادر ډیمونان قاتل چی یو مسلمان جاسوس و .....د ایاصوفیا څخه و نیول شو .

مارسی لا تر اوسه هم بی هوشه پرته وه . اوځان یی د بی وسه مرغی په څیر بند احساساوو . داسی مرغی چی په یوی اوسپنیزی پنجره کی بنده کړل شوی وی، هغه به ښکته پورته کیده او دقاسم د ازادیدو په اړه یی فکرونه کول خوهیڅ ممکن لاره یی مخی ته نه راتله. دا د مارسي حال و ، اخوا « سونیا» چی قاسم به د لیونی پیغلی په نامه یادوله ، د قاسم د نیولو وروسته په خپله کوچنی کوټه کی بی سده پرته وه. هغی ته د قاسم د مسلمان په څیر ډاګیزه کیدل هم یو شوک وو . که څه هم هغه ډیره مذهبی پیغله نه وه خوبیا هم په دی ویریده او فکر یی کاوه چی ، ښه نو ، یومسلمان جاسوس د یوی عیسوی خادمی سره ولی دومره مخلص و . ورځی په چټکی سره تیریدی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په «اورنه» کی د سلطان قصر دخلکو دګنې ګونې څخه خوزیده ، نن سلطان محمد دخپلی بحری بیړی د کتلو له پاره د «بحر اسود» په لور ور روان وو. دهغه تر ټولو غوره سالار احمدکدک پاشا ، او محمود پاشا هم دهغه سره یو ځای تلل. دسلطان دتلو سپرلی تیاره وه چی په همدی وخت کی دسلطان یو قاصد ورته رامخته شو. قاصد ورته پیغام ورکړ چی د رومیلی کلا تیاره شوی ده ، یوازی یوه میاشت معمولی کار ته اړتیا لري. اوډیر ژر به دکلا برجونه د توپونو د نصبولو له پاره تیار کړل شي

دسلطان له پاره دا تر ټولو ښه خبرو . د بله اړخه دهغه بحری بیړه هم د تیاری په حال کی وه . ستر ستر بحری جهازونه تیارکړل شوی و و او نن سلطان دهمدی جهازونو دمعاینه کولو له پاره دتوری بحیری په لور ور روان وو . سلطان لکه د نورو پادشاهانو په څیر د بګیو په کتارونو کی د تګ عادی نه و . دهغه سپرلی یوازی یو عربی نسله « ابلخ» اسپ و ، سلطان دخپلو ملګرو سره دلمر د راختلو سره سم هغه لوری ته وخوزید ، دا دعثمانی سلطنت لمړنی سلطان و چی په طبیعت کی یی د فنون لطیفه سره محبت او دلچسپی وه . « محمود پاشا» هم یو شاعر و. نوکله به چی هغه د سلطان سره یو ځای کومی لوری ته ورته نوپه ټوله لاره به یی زعفرانو په څیر محفل جوړ کړی و . سلطان محمد خان ته په زرګونو فارسی اشعار په یاد وو . هغه په فارسی او ترکی دواړو ژبو باندی ډیر شه شعرونه ویل ، په دی اساس تر توری بحیری پوری دغه اوږود سفر په ټوکو ټکالو اوشاعری کی په خندا اوخوشالی تر سره شو . سلطان محمد دبحری فوځ څنګ ته راغی ، دا یو ستر او پراخه ساحل وو ، دسلطان بحری بیړی په ازادو اوبو کی ولاړی وی او هری لوری ته یی د زانګو په څیر موجونه خوړل. ګڼ شمیر سپاهیانو هلته تګ راتګ کاوه ، یوه ملاح چی کله سلطانی ډله وکتله نو سمدلاسه یی منډه کړه او امیر البحر ته یی ځان خبر ورکړ ، په دی وخت کی امیر البحر « بلوط اغلن» د یوه بحری جهاز په چت ولاړ و او د سمندر په لور یی دخپلو ځواکونو نندارە کوله . کله چی امیر البحر ته څرګنده شوه چی سلطان دخپلو دوو سوو کسانو سره یو ځای دلته رارسیدلی دی نو ډیر وارخطا شو او دلیونو په څیر یی لاندی را و دانګل ، کله چی هغه ساحل ته را ورسید نو ویی کتل چی سلطان د یوه زوړ ملاح سره په خبرو بوخت دی. هغه وکتل چی ګڼ شمیر سپاهیانو اوملاحانو د سلطان درونډ استقبال کړی دی ، امیرالبحر هم دسلطان خواته راغی ، هغه ته یی په ډیر ادب سره سلام وکړ او هلته توری بحیری ته یی دهغه د راتګ له پاره ښه راغلاست ووایه.

زوړ کپتان «عباس» هم دسلطان سره یوځای روان و . د ساحل هوا د سلطان توره لونګی په هوا کی الوزوله. دغه زوړ ملاح د یونانی جهازونو پخوانی کیپتان (بارتا کوزین) وو چی د مسلمانیدو وروسته همدلته اورنه ته راغلی و . او بیا سلطان ورته همدلته په توره بحیره کی د دبحری فوځونو د تیارولو حکم ورکړی و . اصل مسؤلیت خو د امیرالبحر و خو زوړ عباس دهغه دمعاون په څیر دهغه سره یو ځای و . سلطان دخپلو معاوینینو او نورو ملګرو سره یو ځای د یوه ستر جهاز په چت ور وخوت ، دا د بحری بیړی بیرغ ورونکی جهاز و . دغه ډول بیرغ ورونکی جهازونه څلور و ، سلطان د جهاز د چت نه لمړی خپله بحری بیړه وکتله چی دهغوی په کتلو یی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سینه دخوشحالی نه خلاصه شوه او د بحر دمستی هوا په لګیدو سره یی خوله دخندا نه وازه شوه ، په دی وخت کی یی دمحمود پاشا په لور مخ کړ او ورته یی وویل:

« محمود پاشا ! وینی یی ، د دانیال هوا زمونږ دبللو له پاره دلته را رسیدلی ده. د فاسفورس نیلا اوبه زمونږ د جهازونو د استقبال له پاره نا ارامه دي..... محمود پاشا ! نن درته یوه خاصه خبره کوم...»

ټول خلک دسلطان لوری ته متوجه شول. سلطان د جنوب غرب ساحل لوری ته چیری چی قسطنطین پادشاهی کوله مخ کړ او ویی ویل:

« محمود پاشا ! مونږ کوچنیان وو چی د قسطنطنیی په اړه به قصی اوریدلی اوبیا مو کله چی دروم د قیصر ، دقسطنطنیی دپادشاه د سازشونو په اړه خبری اوریدی نو زمونږ د زړونو څخه به یوازی یوه خبره را وتله چی کله چی زه سلطان شم نو د کفر دغه ستر مرکز قسطنطنیه به حتما داسلامی سلطنت یوه برخه گرځوم.» سلطان ددی خبری سره سم دعربی ژبی یو شعر ووایه چی په کی راغلی وو: ای دقسطنطنیی لوړو دیوالونو ! ته به د لیونیانو په لاره کی خنډ نه شی ،مونږ خو لیونیان یو اودخپل محبوب په عشق کی لیونیان.»

محمود پاشا د سلطانی ذوق ډیره ستاینه وکړه او په خند کی یی ورته وویل: درونده سلطانه ! ستا د احساساتو په کتلوسره ددی وړاند وینی له پاره د هیڅ ډول بصیرت اړتیا نه شته چی ووایو د قسطنطنیی ورځی شمیرل شوی دی او ډیر ژر به دا ښار قسطنطنیه نه بلکه «اسلام بول» وگرځی.

د سلطان د محمود پاشا د خولی څخه د قسطنطنیی نوی نوم واورید . او ډیر زیات یی خوښ شو ، سلطان پریکړه وکړه چی هغه به د «رومیلی کلا» او د « اناضول کلا» په لور د څو جهازونو او کشتیو یوه ډله ور استوي. په همدی خاطر یی زوړ عباس د څلورو جهازونو د ډلی مشر وټاکه او هغه ته یی هدایت وکړ چی په ابنای فاسفورس کی ورننوځی او د همدی لاری د « ابنای مارمورا» څخه تیر شی . دڅلورو واړو جهازونو سره یی لس لس کشتی هم وټرلی. سلطان زوړ عباس ته هدایت وکړ چی هغه دی دده ترمخه ددی مبارک جهاد دلمړني ډلګی په څیر حرکت وکړي. همغه و چی د زوړ عباس اودهغه د ملګرو دجهازونو دتللو له پاره وخت و ټاکل شو او سلطان بیرته خپل تمځای ته چی هملته د بحیری په غاړه ورته جوړ کړل شوی و راستون شو. نن شپه دسلطان او د بحری بیړی د عسکرو له پاره د ړنا گانو شپه وه ، سلطان تلونکی ډلی ته د جشن د جوړولو لار ښوونه وکړه ، ترکی عسکرو نوی کالی واغوستل ، مشالونه یی روښانه کړل ، او ځای ځای یی په ړناو ښایسته کړ ، یو شمیر سپاهیانو د جنګ ډول راو خست او په هغی یی خپل وخت خوشحاله تیراوو ، د توری دوهلو مقابلی ، غیږی او کبډی ....د ا ټولی مقابلی روانی وی سلطان ددوی د میلمستیا په خاطر بی شمیره میږی او ګډی حلالی کړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهغه یی په مکمله توګه وریتی کړي. دخوراک څښاک وروسته سلطان په ټولو باندی انعامات وویشل اوپه دی توګه د عثمانی سلطنت د بحریی لمړنی ډلی د خپلو تللو جشن و لمانځه.

بله ورځ سهار دلمر خاته سره سم د عباس جهازونو د توری بحیری ساحل پریښود ، زوړ عباس دخپل جهاز په چت باندی ولاړ و ،په ټولو جهازونو د عثمانی سلطنت بیرغونه رپانده وو. سلطان ، امیرالبحر ، محمود پاشا ، احمد کدک پاشا او اغا حسن ټول ساحل کی ولاړ وو او د عباس بیړی ته یی دخدای پامانی په خاطر لاسونه خوځول. د ساحل ټول کارکونکي ، ، ټول سپاهیان اوملاحان دخدای پامانی په وخت کی حاضر وو. اوپه دی توګه د توری بحیری لکونو کالو ساحل د ۱۴۵۲ کال په سهار کی د «الله اکبر» په نارو کی را و نغښت. دهغه زاړه په رګونو کی یو ځل بیا وینه را ځوانه شوه، په تن کی یی جوش او خروش ډیرښت و مونده او یواځی په څوارلس ورځو کی یی توره بحیره ووهله اوخپل جهازونه یی د فاسفورس د ابنا غاړو ته ورسول.

مصلح الدین اغا د خپلی جوړی شوی کلا په یوه برج باندی ولاړ و او په ابنای فاسفورس کی را ننوتونکی جهازونه یی څارل ، هغه ته دا جهازونه د لری څخه ډیر کوچني کوچني تر سترګو کیدل ، کله چی دا جهازونه د توری بحیری څخه ووتل او په ابنای فاسفورس کی ور داخل شول نو مصلح الدین داسی وانګیرله چی شونی ده چی دا جهازونه به د قسطنطنیی ته دشمالی اروپا څخه کومکونه راوړی. دمصلح الدین اغا عصابو ځواب ورکاوه. ځکه دا جهازونه اوس د رومیلی دکلا تر څنګ نه تیریدل. مصلح الدین اغا سمدلاسه خپل عسکر سره راټول کړل اوهدایت یی ورته وکړ چی د کلا دروازی بندی کړی. په دی وخت کی مصلح الدین اغا د برج په سر ولاړ و و او ددی جهازونو د راتلو انتظار یی کاوه ، خو کله چی مصلح الدین اغا په جهازونو باندی د عثمانی سلطنت بیرغونه وکتل نود تکبیر په ویلو یی دکلا ټول دیوالونه په لړزه شول ، سمدلاسه یی دکلا ټولی دروازی پرانستی اوخپلو سپاهیانو ته یی حکم وکړ چی مخته ورشي او دعثمانی بحری بیړی دغی دلی ته ښه راغلاست ووایی.

دعباس جهاز رومیلی ته د رارسیدو سره سم هملته لنګر واچاوو. مصلح الدین اغا د زاړه کپتان عباس ډیره ښه استقبال وکړ ، عباس ورته وویل چی سلطان د بانای فاسفورس د کلابندی کولو حکم کړی دی ، په حقیقت کی دا زمونږ له اړخه د جنګ پیلامه ده، اوس زمونږ سره څلور ستر جهازونه او څلویښت کوچنی کشتی د یوی بیړی په څیر موجود دی او په ځانته ځان دابنای فاسفور محافظ او ساتونکی یو.

د عثمانی سلطنت بحری ځواکونو دغی ډلی د ابنایی فاسفورس په تر ټولو لویی برخی چی د توری بحیری خوله وه خپله حکمرانی جوړه کړه. په پیل کی څو عیسوی جهازونو دی لوری ته مخه کړی وه خو د عباس بهادرو سپاهیانو هغوی ابنا کی داخلیدو ته نه و پری ایښی. او داور په اورولو سره یی هغوی بیرته په شا کړی وو. بیا د ګولډن هارن څو کشتی هم دی لوری ته راغلی وی خو دعباس شاهین صفته عسکرو هغوی ونیولی او

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه کشتۍ یې ضبط کړې. اوس نو عثمانی فوځونه په ابنا کی په پوره میړانه ګرزیدل. دغه ابنا چی ددوو سمندرونو د یوځای کیدو ځای او دکشتیو د تلو را تلو لاره وه اوس د جنوب له اړخه د نیمایی څخه زیاته د مسلمانانو په ولکه کی راغلی وه. خو د شمال له لوری په ابنا کی داخلیدونکی د دانیال دره تر اوسه پوری پرانستی وه. او دهمدی دری لهلاری به د روم د بحیری عیسوی جهازونو په اسانۍ سره قسطنطنیی ته مال او وسایل ور رسول. وینس، اسپین، جینوا ،او د روم له اړخه ټول کومکونه دهمدی دانیال ددری څخه قسطنطنیی ته ور رسیدل.

کله چی د ابنایی فاسفورس د محاصری خبر شهنشاه ته ورسید نو دهغه اوسان وار خطا شول ، سمدلاسه یی خپل خاص وزیر را وباله او په غصه ناکه توګه یی ورڅخه وپوښتل:

خاص وزیره ! د عثمانی سلطنت بحری بیړۍ زمونږ په ابنا کی په سرو سترګو ګرځی راګرځی ، او جان حټینانی تر اوسه پوری نه دی رارسیدلی.....ایا د جینوا د بحری بیړۍ د ملاحانو په متو کی د کشتیو د بوتلو زور نه شته ؟ دوی خو د ابنای فاسفورس د خوندي ساتلو له پاره راتولونکی وو. خو اوس د ابنا دا برخه د مسلمانانو په ولکه کی راغلی ده...که چیری په ګولډن هارن او دقسطنطنیی په ساحل باندی زمونږ خپل جهازونه موجود نه وای ، نو تر اوسه پوری به د عثمانی امپراطوری لمړۍ ډله زمونږ تر دیوالونو پوری را رسیدلی وه. خاص وزیره ! زه ډیر اندیښمن یم ، ماته ووایه چی څه وکړو ؟

د شهنشاه دخبرو په اوریدو سره وزیر را ټیټ شو او دخاص ادب وروسته یی وویل: « زمونږ قاصد خبر راوړی دی چی د جان حستیمانی بحری جهازونه به په یو دوو ورځو کی ددانیا ددری نه را ووځی اوپه ابنا کی به ور ننوځی. درونده شهنشاه ! ته اندیښنه مه کوه د جان جستیمانی بحری جهازونه چی زمونږ دبحری بیړۍ سره یو ځای شی نومونږ به و توانیږو چی دعثماني سلطنت بحری ځواکونه د ابنا څخه وشړو.»

خو شهنشاه ډاډمن شوی نه و. هغه سمدلاسه سپه سالار نورټارس ته پیغام ولیږه چی د ښار د ټولو دروازو او دیوالونو مسؤلیت دی نیغ په نیغه په خپله ولکه کی واخلی. ورځ یوه په بله پسی تیریده او دقسطنطین په زړه کی ویره زیاتیده ، هغه ته سمدلاسه خپل خوب په یاد راغی ،او د سستر میری تعبیر یی هم په ذهن کی انګازی کولی ، هغه د کانفرنس په ورځ هغه دسرو سترګو خاوند دیو شاګال ښه پیژندلی و خو شاګال په ټولی غونډی کی داسی یو کار وکړ چی شهنشاه دهغه په مقابل کی هیڅ نه شوکولی. په دی توګه شاګال شهنشاه په خپله پناه کی اخستی و ، یا په بل عبارت دشهنشاه خوب پوره شوی و. هغه ته سستر میري ویلی و چی هغه دی د سرو سترګو خاوند دیو بی له ځنډه ووژني خو شهنشاه داسی و نه کړای شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قسطنطین به نن سبا ډیر پریشانه وو. دهغه خوب دسترګو څخه الوتی وو. هغه به هره ورځ په یوه نه یوه ځای کی د جنګ په کارونو کی اخته و. خو کله به چی ځانته شو نو شراب به یی څښل.

د جان جستیمانی بحریه چی د څو جهازونواو سلګونوکشتیو څخه جوړه شوی وه دیوه ستر فوځ سره یو ځای د ابنا په شمالی برخه کی را ننوتل. دبحریی په لمړي جهاز باندی د صلیبیانو بیرغ رپیده. په جهازونو کی سپاره سپاهیان د جهازونو چتونو ته را وختل او دلری څخه یی دقسطنطنیی نداره کوله ، قسطنطنیه دهغوی څخه یوازی دری میله لری واټن کی پرته وه. دقسطنطنیی یوه برخه ګولډن هارن سره نښتی وه ، خو د ابنای فاسفورس بله یعنی جنوبی برخه دمسلمانانو په ولکه کی وه چی دقسطنطنیی څخه یی پنځه میله واټن درلود. خو عثمانی کشتیو به کله کله ګشت کاوه او ان تر دیوالو پوری به یی ځآنونه را رسول. د جان جستیمانی جهازونه د دیوال تر څنګ تر ګولډن هارن پوری ورسیدل. د ګولډن هارن اوسپنیز زنځیر یی خوشی کړ او ډیری کشتی او جهازونه دننه ور ننوتل. خو یو شمیر نور وجهازونه د د ګولډن هارن څخه بیرون د ابناا په ساحل کی لنګر ونه واچول. هغه ځای چی د جستیمانی کشتیو د لنګر اچولو له پاره ټاکلی و هغه په حقیقت کی د ماهی نیونکو ځای ځیګی و. هغوی به د ورځی ماهیان نیول اوبیا به یی خپلی کشتی هملته په ساحل کی پرینبودی ، دماهی نیونکو کوچنیانو به هلته په هغی کی لوی کولی. کله چی کوچنیانو دا ستری ستر کشتی و کتلی نو وویریدل او دخپلو جونپړو په لور یی ورمنډی کړی.

ټآرمن چی د عیسوي بیړی ددی برخی قومندان و دخپل جهاز د چت څخه یی د ماهی نیونکو دغه کوچنی کلی کوت. ټارمن د جینوا یو ډیر تجربه لورنکی سپاهی او سپه سالار و. په حقیقت کی هغه یو بحری قزاق وو خو جستیمانی د زیات رشوت په مقابل کی دلته ټاکلی و. دهغه د زوند څلویښت کاله دبحر په اویو کی تیر شوی و. دهغه په مخ باندی دزخمونو د نښو څخه دا ډاګیزه کیده چی ټارمن څو جنګونه تر شا پری ایښی دی، هغه وخت چی هغه بحری قزاق و نو شهرت یی تر لری لری پوری خپور شوی و. څومره چی ټارمن په خپلی میړانی او توری وهلو کی مشهور و نو دهغی نه زیات په وحشت او بربریت کی مشهور شوی و ، دهغه تر ټولو ستر بد عادت داو چی ډیر زیات شراب به یی څښل او هره ورځ به یی یوه نوی ښایسته پیغله په خپله بستره باندی درلوده. ټارمن د ماهی نیونکو کلی وکوت نوخپل جهازونه یی هملته لنګرګړل او پخپله یی د ساحل په غاړه خیمی ووهلی.

ددی نه اخوا په څلور میله واټن کی مسلمانان پراته وو. او دمسلمانانو کشتی په د ورځی څو ځلی راتلی او د ماهی نیونکو تر کلی پوری به یی چکر واهه اوبیرته به ستنیدی. نن چی د ټارمن کشتیو دلته لنګر واچاوو. نو په ګشت باندی ماموری د مسلمانانو دوه کشتی په ډیره بیړه خپل سالار ته د اطلاع ورکولو له پاره ورغلی. داګست میاشت وه. او د رومیلی کلا په برجونو باندی د اربان په لاسو ستر توپونه نصب کړل شوی وو. کپتان عباس هملته په رومیلی کلا کی موجود وو. کله چی خبر شو چی د جینوا جهازونه هغوی ته نژدی راغلی دی نو دهغوی د

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور پرمختګ د مخنيوي له پاره يې خپلو جهازونو ته دمخکې تلو حکم وکړ. ترڅنګ يې په کلا باندې د نصب توپونو خولې هم د شمال لورې ته راواړولې ، اوس نو د عباس په شريانو کې جوش او جذبه را پاريدلې وه. عباس خپلو ګشتي کشتيو ته حکم وکړچې د عيسويانو دجهازونو په تلو راتلو باندې کلکه څارنه وکړي.

د جستيمانۍ د استقبال له پاره شهنشاه په خپله ترګولډن هارن پورې راغلې و ، د جستيمانۍ دکومک په کتلو سره په بندرګاه کې د موجودو عيسوي فوځيانو حوصلې غښتلې شوې او د خوشحالۍ څخه يې چغې وهل پيل کړل. خو پخپله شهنشاه دومره خوشحاله نه و. جستيمانۍ خو راغلې و خو د هغه جنګي کومک د شهنشاه دهيلو څخه ډير کم و. خو بيا هم شهنشاه په ډيره ښه توګه د جينوا د فوځونو استقبال وکړ. او د هغوی د خوشحالۍ له پاره يې په شاهي قصر کې د شپې جشن جوړ کړ.

د شپې تر ډيره وخته پورې په شاهي محل کې د شرابو جامونه کړنګيدل ، هلته د ځوانۍ اوکبابو له پاره هم خاص پروګرام جوړ شوی و . د جستيمانۍ د فوځ په کتلو سره شهنشاه دومره ويرې اخستې و چې په بله ورځ يې د ټولو هيوادونو په لور خپل ګړندی قاصدان و ليږل او د نور کومک غوښتنه يې ترې وکړه. په دوی کې د اسپين د شمالي ولايت اراګون او فسطله نه علاوه د غربي اروپا نور هيوادونه هم شامل و . د هغه وخته راهيسې چې عثماني بحريې ځواکونو د توری بحيرې لاره بنده کړې وه نو د شهنشاه اړيکې د شمالي اروپا سره پرې شوې و و. په شمالي اروپا کې بلغاريه ، يوکرائن ، چيکوسلواکيه او د جرمنۍ ځينې سيمې شاملې وې. شهنشاه به ډير د ې فکر ځوراوه چې هسې نه چې قسطنطنيه يې دلاسو څخه ووځي.

هغه خپل ځان د قسطنطنيې د ډيرو بدقسمته شهنشاه ګانو څخه ګانه. هغه په دې ويره کې و چې د يولس سوو کالو راهيسې د هغه د پلرونو او نيکونو دغه جوړ کړل شوی نظام به پای ته ورسيږی . خو نه يې غوښتل قسطنطنيه له لاسه ورکړی. تر اخری حده يې هڅه کوله د قسطنطنيې څخه دفاع وکړي هغه ته د خپلو نيکونو او پلرونو تاريخ ډاګيزه و چې په تيرو اوه سوه کلونو کې يې مسلمانان قسطنطنيې ته نژدې هم نه و راپرييښی..... شهنشاه د جشن په خوشحالۍ کې لږ څه مصروف شو خو نن سبا يې زړه په هيڅ شی نه راتوليده. قسطنطين يواځې په يوه فکر کې ډوب و او هغه دا چې څه ډول به وتوانيږی د خپلو پلرونو جوړ کړل شوی د غه سلطنت د سلطان محمد خان د يرغل څخه خوندي وساتي. هغه د عثمانيانو دهوډ څخه ښه خبر و ، همدا څوکاله مخته چې هغه د «موريا» په تخت باندې ناست و نو هغه د سلطان محمد خان د پلار سلطان مرادخان دلاسه د عثماني تورو خوند څکلی و. هغه وخت چې قسطنطين د موريا حکمران و نو د خپلو ولکه شوو سيمو د خوندي ساتلو له پاره يې د « دکورت سيمه» کلابنده کړې وه اوبيا يې د هغه ځآيه د ډاډ اخستو وروسته د « تهيس» په ښار چې د عثماني سلطنت تر څنګ د عثمانيانو په ولکه کې و ناڅآپي حمله وکړه او هغه يې و نيوه. قسطنطين ته دا په ياد وو چې د پيښې د خبريدو سره سم سلطان مراد خان سمدلاسه د «موريا» په لور روان شوی و . خو په لاره کې يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د «کورتهٔ» مستحکمه کلا خنډ ګرزیدلی و. اوبیا هغه وخت قسطنطین ډیر حیرانه شوی و چی عثماني توپونو په ګولیو ورولو پیل وکړ او دکورتهٔ دغه مستحکمه کلا یی دخاور سره خاوری کړه. دا د توپونو د استعمال لمړنی تجربه و چی عثمانی فوځونو تر سره کړی وه. هغه وخت قسطنطین ته په ټوله «موریا» کی دپناه او پټیدو ځای نه پیدا کیده په دی خاطر قسطنطین او دهغه ورور تهامس د سلطان مراد خان سره سوله وکړه ، په ځان یی باج کیښود او موریا یی هم د عثمانی سلطنت د باج ورکونکو ریاستونو څخه وګرځوله. قسطنطین به دا هر څه څه ډول هیر کړی وای. دا خو دهغه خپل برخلیک و ، په داسی حال کی چی دهغه دنیکونو برخلیک هم تری پټ نه و پاته.

بازینطینی سلطنت چی یو وخت په اروپا کی د «ډینوب د دریاب» اوپه اسیا کی د «اناطولیه» او «شام» پوری غځیدلی و ، نن یواځی تر قسطنطنیی پوری را نغاړل شوی و. دا سلطنت د بازنطینیانو له پاره د زوال سبب و ګرزید. شهنشاه په دی فکر کی و چی دهغه نیکونو پخپله مسلمانانو ته اجازه ورکړی وه چی په اروپا کی میشت شي، همدا راز هغه ته دا هم څرګنده وه چی په ۱۳۳۸ کال ، ددریم شهنشاه «اینډرو نیکس» د مړینی وروسته چی کله دهغه زوی «جان پلیولوګس» کوچنی ماشوم پاته شو نو ملکی اینا» خپل ستر چانسلر کنټا کوزین د کوچني شهزاده جان پلیولوګس له پاره ساتونکی او دهغه لارښوود ټاکلی و. خو د شهزاده دغه ساتونکی کنټا کوزین ډیر زر په لالچ کی راغی او هڅه یی وکړه چی د قسطنطنیی تخت په خپله ولکه کی واخلی او شهزاده د مخی څخه لری کړی. د کنټا کوزین همدا خیانت ددی سبب شو چی مسلمانان اروپا ته رانوځی. کنټا کوزین د ساتونکی اولارښود ټاکل کیدو نه څو کاله وروسته یعنی په ۱۲۴۳ کال کی خپل ځان د شهنشاه په نامه اعلان کړ. په دی وخت کی کنټا کوزین په «نیکوټیکا» کی میشت و. ملکی ته داخبره د زغم وړ نه وه او د کنټاکوزین ددی کار مخالفت یی وکړ. پایلی یی داشوی چی ددواړو ترمنځه نښتی پیل شوی ، دواړو د عثمانی فرمانروا د زوی «اورخان» څخه دمرستی غوښتنه وکړه. ددی نه مخته هم عثمانی فرمانروایانو د قسطنطنیی د تخت تر منځ د جنجال کونکو څخه د یوی نه یوی ډلی سره همکاري کوله.

کنټا کوزی د اورخان څخه شپږ زره فوځیان وغوښتل او ددی په بدل کی یی خپله لور «تهیوډورا» هغه ته د ژوند د شریکی په څیر ورانده کړه. اورخان هم دا شرط و مانه. اوپه ۱۳۴۵ کی یی شپږزره فوځیان د کنټا کوزین د مرستی له پاره اروپا ته ور ولیږل. کنټا کوزین دهمدی سپاهیانو په مرسته قسطنطنیه، چی دا وخت دملکی په لاسو کی وه ، کلابنده کړه. ملکه مجبوره شوه سوله وکړی اوسوله هم په دی حیرانونکی خبره وشوه چی کنټا کوزین اوښځه یی اوهمدا راز ملکه اینا او شهزاده جان پلیولوګس ....څلور واړه به په یوه وخت دتخت خاوندان اوسي ، همغه و چی دڅلورو واړو د تخت د کیناستو رسم ادا کړل شو. ددی اتحاد د نور ټینګښت له پاره کنټا کوزین خپله کوچنی لور شهزاده جان پلیولوګس ته واده کړه. په همدی وخت کی اورخان هم د شهزادګی تهیوډورا سره واده وکړ. اورخان خپلی نوی ناوی ته په خپل پلرنی مذهب د پاته کیدو اجازه ورکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دا اتحاد تر ډیره پوری پاته نه شو ځکه کنټاکوزین یو ځل بیا د تخت او اقتدار دنیولو له پاره لیونتوب پیل کړ او دعثماني فوځ څخه یی مرسته وغوښتله. په ۱۳۵۳ کال یی دحکومت ټولی چاری په خپلو لاسو کی واخستی تر دی وخته پوری شهزاده لوګس هم ځوان شوی و ، شهزاده د کنټا کوزین سره مخالفت وکړ اوپه دی توګه کورنۍ شخړی پیل شوی. په دی وخت کی عثمانی سلطان اورخان دکنټا کوزین د مرستی له پاره شل زره عسکر را واستول ، ددی فوځ له پاره یی خپل زوی سلمان سپه سالار ټاکلی و. کنټاکوزین د اورخان له پاره داځل په اروپایی ساحل کی خپله یوه کلا د معاوضی په توګه ورکړی ، دا همغه ورځ ده چی په اروپا کی دمسلمانانو د ولکی او پښی ایښودو له پاره لمړۍ ورځ ګڼل کیدای شي. کنټا کوزین د عثماني فوځونو په مرسته خپل زوم پلیو لوګس ته ماتی ورکړه او د قسطنطنیی په تخت یی ولکه وکړه . سلیمان پاشا د ټرون له مخی د اروپایی ساحل یوه کلا د «زنپ» په نامه په خپله ولکه کی راوړه او هلته یی د عثمانی سلطنت فوځونه میشت کړل. ددی کار څخه څو ورځی وروسته په تهریس کی سخته زلزله راغله. او ډیرو ښارونو دیوالونه را پریوتل. په دی کی د «ګیلی پولی» دکلا دیوالونه هم شامل و. دا کلا د دانیال د دری په غربی ساحل کی تر ټولو ستره او مستحکمه کلا ګڼل کیده. دا کلا د زنپ دکلا څخه په ډیر لږ واټن کی پرته وه ، سلیمان پاشا هغه یو غیبي تائید وګانه او سمدلاسه یی په دی کلا هم ولکه وکړه. دکلا یونانی عسکرو دا فکر وکړ چی د خدای تقدیر به همداسی وی په دی خاطر یی د عثمانی فوځونو تر مخه کومه ستونزه پیدا نه کړه.

د ګیلی پولی د سوبی وروسته د ترکانو په تاریخ کی یوه نوی دروازه پرانستل شوه ، ددی پیښو وروسته دکنټاکوزین په خلاف په قسطنطنیه کی سخته کرکه راپیدا شوه، اودی کرکی د بغاوت او انقلاب بڼه خپله کړه. هروګړی به په کنټاکوزین باندی د غداری ټاپه لګوله اوهمغه یی اروپا ته دترکانو په راوستلو باندی تورن کړ. دعوامو دغه تحریکاتو کنټاکوزین مجبور کړ چی دتخت اوتاجه لاس په سر شي اودخپل ژوند پاته دیرش کاله په یوی خانقاه کی په عبادت تیری کړي ، په دی وخت کی کنټاکوزین دخپلی دوری یو تاریخ ولیکه. اودا همغه کتاب و چی قسطنطین په ډیره ښه توګه لوستی و. کله چی جان پلیولوګس په تخت کیناست نوهغه مجبور شو دمسلمانانو سره سوله وکړی او په اروپایی دغو کلاګانو باندی د اورخان ولکه په رسمیت و پیژنی. په دی توګه بازنطینی سلطنت په یوه ډول د مسلمانانو باج ورکونکی وګرزید. تر څه مودی پوری د قسطنطنیی شهنشاه مسلمانانو ته په پټه خوله باج ورکاوه خو وروسته ورته دا کار د زغم وړ نه ښکاریده. هماغه و چی په ۱۳۶۹ کال شهنشاه په خپله روم ته ولاړ اود پوپ په خدمت کی حاضر شو او دهغه څخه یی د مسلمانانو پر خلاف د اروپایی حکومتونو کومک وغوښت. هغه د پوپ د ملاتړ د ترلاسه کولو له پاره داسی ذلت اوسپکاوی ته ډکه لاره خپله کړه او خپل ځآن یی د یونانی کلیسا د ټولو هغو عقیدو څخه منحرف و ښود چی د رومی کلیسا سره یی ټکر درلود. په دی توګه هغه په مذهبی معاملاتو کی دروم دکلیسا علویت و مانه. خو ددی ټولو هڅو سره سره بیا هم هغه خپل مقصد ته و نه رسید. ځکه مسیحی حکومتونو د عثمانی ترکانو په خلاف د جنګ کولو څخه ډډه کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هماغه و چې شهنشاه ناکامه اونامراده بیرته قسطنطنیې ته راستون شو ، دبیرته راستنیدو په وخت کې ، کله چې هغه د وینس څخه راتیریده نو د «دیان» یو شمیر خلکو ، چې روم ته د تللو په وخت کې یې ورته قرض ورکړی و هغه ونیوه . دهغه سره دومره پیسې هم نه وی چې پور کونکو ته یې ورکړي . دهغه مشر زوی ایډرونیکس چې دخپل ځان نه وروسته یې ولیعهد ټاکلی و د حکومت او واکمنۍ څخه دخوند د اخستو وروسته یې د خپل پلار د راخوشی کولو هیله هم څرګنده نه کړه . او نه یې دخپل پلار د پور د ورکولو هڅه وکړه . خو دهغه کشر زوی مینوئیل خپله شتمنی وپلورله اودخپل پلار پور اخستونکو ته یې دهغوی پورونه ورکړل اوشهنشاه یې ازاد کړ ، قسطنطنیې ته د را رسیدو سره هغه خپل مشر زوی ایندرونیکس د تخت څخه وشړه . اودهغه په ځای یې مینوئیل خپل ولیعهد و ټاکه.

ایندرونیکس هم یو زوی درلود چې دخپل پلار په حق تلفۍ باندې سخت خواشینی شوی و . هغه په یوه ډول د سلطان مراد خان زوی « شهزاده صادو جی » دی خبرې ته تیار کړ چې دواړه به یو ځای شهنشاه او « مرادخان» دتختونو څخه کیباسي اودهغوي په ځای به پخپله حکمرانان ګرځیږی. په دی وخت کې مراد خان په کوچنۍ اسیا کې و او صادوجي په اروپا کې د ترکی فوځونو سالار و . هغه د مرادخان په غیرحاضرۍ کې بغاوت اعلان کړ ، دبله اړخه د ایندرونیکس زوی هم د بازنطینی ځوانانو د یوی ډلی سره یو ځای دخپل نیکه شهنشاه په خلاف د جنګ له پاره ځانونه تیارول . ددی شهزادګانو ګډ بغاوت حالات ډیر کړکیچن کړي وو . مرادخان ددی خبر داوریدو سره سم اروپا ته راورسید ، شهنشاه هم دخپل لمسی د جرم څخه د برائت اعلان وکړ او ددی فتنی د له منځه وړلو له پاره یې ځان تیار کړ . هغه د مراد خان دا وړاندیز هم ومانه چې د نیولو وروسته به ددواړو شهزادګانو څخه سترګې ویستل کیږی. د صادو جی فوځ چې کله د خپل پادشاه مراد خان دخولی څخه دبښنی خبره واوریده نو سمدلاسه یې خپل سپه سالار پریښود. صادو جی ، دایندرونیکس زوی او نور ځوان بازنطینی امراء ټول ونیول شول ، مرادخان تر ټولو اول دخپل زوی شهزاده صادو جی په سترګو کې ویلی شوی سیسه ور واچوله او ړوند یې کړ. اوبیا یې دهغه د وژلو حکم وکړ. دبازنطین امراء هم د « مارټیزا » په دریاب کې غرق کړل شول ، خو د ایندرونیکس زوی یې د شهنشاه مخی ته ور وست ، شهنشاه هم د ژمنی مطابق دخپل لمسی په سترګو کې ویلی کړې ګرمه سیسه ور واچوله خو ددی سره هم دهغه د سترګو لید د ضایع کیدو څخه خوندي پاته شو.

نن قسطنطین دخپلو پلرونو تاریخ را سپړودی و اودهغوی په کمښتونو باندې یې ژړا کوله. هغه ته دا هم ډاګیزه وه چې د عثمانی سلطان « بایزید یلدرم» په وخت کې هم شهنشاه ته ګوابښ شوی و چې هغه به دهغه مشر زوی ایندرونیکس د توری په زور په تخت کینوی په دی خاطر پلیولوګس د یوه نوي ټرون له پاره ځان تیار کړ اوهمدی ټرون د بازنطینی سلطنت هغه پاته وقار اوعزت هم دخاورو سره خاوری کړ. جان پلیولوګس اودهغه کشر زوی مینوئیل چې په سلطنت کې دخپل پلار سره شریک و ، ژمنه وکړه چې دیرش زره طلایی سکی به هر

(c) ketabton.com: The Digital Library

کال دخراج په توګه ادا کوي او د شهنشاه له لوری به ددولس زره کسیز فوځ یوه ډله تل دبایزید په خدمت کی حاضره وي، په کوچنۍ اسیا کی د بازینطینی سلطنت په مقبوضاتو کی یوازی یوه کلا د «فلاډلفیا» په نامه پاته شوی وه. خو ددی ټرون په وخت کی هغه هم بایزید په خپل نامه ولیکله. خو ددی کلا یونانی افسرانو د شهنشاه دحکم سره سره بیا هم دکلا دخالی کولو څخه ډډه وکړه. همغه و چی د بازنطینی سلطنت د سخت زوال وخت هم راورسید ، ځکه یونانی فوځیانو په خپله په فلادلفیا باندی یرغل وروست ، هغه یی فتحه کړه او بایزید ته یی ورحواله کړه. همدی کار دقسطنطنیی د پای نښی نښانی ښوولی.

د جان بلیولوګس د مړینی وروسته دهغه کشر زوی مینوئیل په تخت کیناست. اوهغه د شهنشاه له اړخه دبایزید په دربار کی دحاضریدو پابند ګرزیدلی و. په دی توګه هغه تر څارنی لاندی و ، دپلار د وفات نه وروسته هغه د سلطاني دربار څخه و تښتید او قسطنطنیی ته ورسید او په تخت کیناست ، بایزید ته دهغه دا حرکت د زغم وړ ښکاره نه شو. هماغه و چی سمدلاسه یی قسطنطنیه کلابنده کړه ، نژدی اوه میاشتی دا کلابندي روانه وه اوبیا هغه د لسو کالو له پاره یو ژمن لیک لاسلیک کړ او کلابندی یی پای ته ورسوله. ددی کلابندی د سولی شرایط هم ډیر سخت وو. د خراج رقم یی دیرش زره طلایی کراون و ټاکل ، په قسطنطنیه کی یی دمسلمانانو له پاره د یوه شرعی عدالت د جوړولو کار ترسره کړ ، بایزید ددی کار له پاره یوترک قاضی و ټاکه او شرق د کلیسا په دی مرکز یعنی قسطنطنیه کی یو ډیر ستر او علیشان جومات جوړ کړ چی د منارو څخه به یی هر وخت د توحید اعلان کیده.(ګبن څلورم ټوک ، ۳۹۲مخ)

د ټرون له مخی مینوئیل اوه سوه کورونه مسلمانانو ته ورکړل ، د «غلطی» نیمایی برخه یی بایزید ته ورکړه چی هغه په کی شپږ زره عثماني فوځونه ځای په ځای کړل ، دښار نه بیرون د انګورو باغونه اوفصلونه وو ، ددی پیدا وارو عشر هم عثمانی خزانی ته ورکول کیده،دهمغه وخته راهیسی عثمانیانو قسطنطنیی ته د «اسلام بول» نوم ورکړی و.

د قسطنطین شهنشاه دخپلو دوو ورونو وروسته د ددی هیواد شهنشاه ګرزیدلی و ، دقسطنطین نه مخته جان پلیولوګس نومی شهنشاه تیر شوی و اودهمدی دویم پلیو لوګس د مړینی وروسته دا قسطنطین د دولسم شهنشاه په څیر په دی هیواد واکمن شوی و ، که څه هم قسطنطین دخپلو اسلافو پرخلاف ډیر د میړانی ، بهادری او جنګی تجربو خاوند ګڼل کیده او غوښتل یی ددواړو کلیساګانو تر منځ اتحاد او یووالی راوړی خو دهغه دا ټولی هڅی هسی خوشی تللی. هغه په دی هم پوهیده چی د سلطان محمد مقابله نه شي کولی خو بیا یی هم هوډ کړی چی دخپلی وینی د اخری څاڅکی پوری به د قسطنطین څخه دفاع وکړي.

د جان جستینیانی د جشن څخه د خلاصیدو سمدستی شهنشاه دښار د دیوالونو دکتلو له پاره ولاړ او ددیوالونو د خرابو شوو برخو د سمدستی جوړښت له پاره یی خلک په کار واچول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که څه هم روم یو ځانګړی ښار و خو مسلمانانو به د پخوانیو اړیکو په اساس د قسطنطنیی شهنشاه ته د روم قیصر ویلی. ددی قیصرانو دغه سلطنت په څوارلسمه پیړۍ کی جوړ شوی و، داسی وخت هم راغلی چی د روم دقیصر واکمنی دشرق او غرب تر لری لری ځایو پوری خپره وه. د قسطنطین شهنشاه هم دروم قیصر و .... کیدی شی چی د روم اخری قیصر به و.

که څه هم قیصر د کلیسا ګانو تر منځ اتحاد راوست خو هغه ډیر ناکامه اتحاد و. درومی او یونانی کلیساګانو تر منځ دومره اختلافات و چی هغه په داسی معمولی اتحادونو له منځه نو شو تللای. دغونډی په ورځ ددواړو کلیساګانو پادریانو په خپلو منځو کی خپړی لګولی وی، سپه سالار نورتاس خو تر دی ځایه ویل چی د کارډینال د خولی په ځای راته د ترکانو لونګی او عمامی ښه ښکاري. د غونډی په ورځ پخپله د یونانی کلیسا مذهبی مشران په دوو ډلو باندی ویشل شوی و، یوه ډله یی د شهنشاه خواخوږی و چی د کلیسا ګانو تر منځ یی یووالی غوښت. او هیله یی درلوده چی پوپ ورته مرسته ورکړی. خو بله ډله هغه خلک وو چی په دغسی نازکو حالاتو کی یی هم نه غوښتل چی دکلیساګانو تر منځه اتحاد اویووالی راشي. دا دویمه ډله د لمړۍ ډلی څخه ستره وه په دی اساس ددی ډلی ګرجا ګانو شهنشاه ته خپلی مالی بسپنی و درولی. او ددوی د ډلی څخه چی کومو خلکو غوښتل په جنګ کی ګډون وکړی هغه هم په ډیر لږ شمیر کی یواځی ددیوالونو دخوندي ساتلو له پاره حاضر شول، قسطنطینه د ډیر ګڼ شمیر خلکو میشت ځای و خو دمتعصبی یونانی کلیسا له اړخه ورته یواځی شپږزره عسکر، هغه هم په ډیره ناخوالی توګه تیار کړل شوی و. سپه سالار نورتاس هم په همدی ډول خلکو کی ورګډ و. قیصر کتل چی قسطنطنیه یی دلاسو څخه وځی. خو حوصله او همت یی له لاسه نه ورکاوه.

هغه ته ډیر ژر یو ښه خبر تر لاسه شو اوهغه دا چی د سپین او ایټالیا ځواکونه د قسطنطنیی څخه ددفاع له پاره را روان دی. اوبیا چی کومه ورځ د «کټالونیا» او «اراګن» فوځی ډلی دګولډن هارن سره را یوځای شوی نو دروم قیصر ته یی نوی همت ورکړ. دهغه په وجود کی وینه و چلیده او دسلطان محمد خان په خلاف یی د جنګ له پاره پلانونه جوړول پیل کړل. دشرق او غرب عیسوی ځوانان په پوره شوق او ذوق سره د قسطنطنیی د دفاع له پاره په دی ښار کی سره راټول شول خو عیسوی حکومتونو اوپه ځانګړی توګه فرانسی، جرمنی، هنګری او پولینډ د قیصر سره هیڅ ډول کومک ته زړه ښه نه کړ. نه یوازی کومک یی ونه کړ بلکه دداسی بی حسۍ او بی پرواهۍ څرګندونه یی وکړه چی د مسیحیت تاریخ ورته حیران پاته دی. په حقیقت کی په تیرو څلورو پیړیو کی مسلمانانو د عیسویانو داسی ستر او ځواکمن اتحادونه مات کړی او د جنګ په میدان کی یی ځغلولی و چی اوس دغو اروپایی هیوادونو دمسلمانانو په مقابل کی د بل اتحاد دکولو جرئت له لاسه ورکړی و. د تیرو پنځه شپیتو کالو راهیسی عیسوی اروپاییانو داروپا څخه د مسلمانانو د ویستلو له پاره څلور ځلی مذهبی اتحاد کړی و ،.(کسوده ۱۳۸۹، هائکولس ۱۳۹۲، وارنه ۱۴۴۴، او بیا کسوده ۱۴۴۸) خو په دی ټولو اتحادونو کی هغوی ملا ماتونکی ماتی خوړلی وه ، هغوی به هر ځل اتحاد وکړ او دستر لښکر سره به راغلل خو بیرته به د سختی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماتی او شکست څخه په تیښته و تښتیدل. په دی اساس اوس نو دغه اروپایی حکومتونه د بل کوم اتحاد له پاره تیار نه و. قیصر د کلیساګانو تر منځ اتحاد هم وکوت خوبیا هم هغه د تیرو وختو په څیر د یوه صلیبی اتحاد په راوستلو کی بریالی نه شو.

وخت په بیړه بیړه تیریده. د **۱۴۵۲** کال د اپریل دمیاشتی **۲۴** مه ورځ وه. رومیلی کلا د **۱۴۵۲** کال د اګست په **۲۸** مه مکمله شوی وه. کله چی د شهنشاه جاسوسانو هغه ته د رومیلی کلا د تکمیلیدو خبر ورکړ نو هغه د مسلمانانو معمارانو دغه ډول ګړندی کار حیران کړی و. اوس نو جنګ پیل شوی و و. د «تارمن» جنګی جهازونه دفاسفورس د ابنا په شمالی برخی کی او عثمانی بحری ځواکونه په جنوبی برخو کی ګرزیدل. کله کله به یی یو دبله سره مخامخ ټکر هم کاوه. په یوه بل به یی غشي ورول، په توپونو به یی یو بل ویشتل. پخپل تارمن هملته دماهی نیونکو په کلی کی پروت و، دغه ماهی نیونکی چی پخپله هم یونانی عیسویان و دخپلو لښکرو په خدمت کی یی یوه لحظه هم نه ضایع کوله. «باقو» خو به ټوله ورځ هملته د فوځونو په قومندانی کی پروت و و. دهغه اوږده اوږده ویښتان به تل دهغه په تندی باندی راځړیدلی وو. هغه په پښه ګوډ و خو د رومی سپاهیانو له پاره به یی د ښه شرابو د راپیدا کولو دنده تر سره کوله. هغه د تارمن سره هم نژدی دوست ګرزیدلی و و.

دوه میاشتی په همدی توګه تیری شوی، کله چی یخنی پیل شوه نو د تارمن په فوځی کړچار کی کمښت راغی، دا غرنی سیمه وه او دبلقان تیزی هوا به د رومی عسکرو وینه یخوله. دروم په بحیره کی شپه او ورځ اوسیدونکی دغه سپاهیان د توری بحیری د یخو هوا ګانو سره نا اشنا وو. تارمن به خپل ډیر وخت همدلته په ساحل کی تیروو. یو ماښام د لمر پریوتو څخه دمخه په ساحل باندی د تورو وریځو لړی راغلی، اسمان د تورو وریځو څخه ډک شوی و، کله چی د باران څاڅکی پیل شول نو تارمن د خپلی خیمی په لور ورغی. نن دهغه له پاره ډیر غوره موسم وو او شراب یی هم په خیمه کی پراته وو. سر یی راپورته کړ او کله یی چی په اسمان کی غوړیدونکی وریځی وکتلی نو په ډیره مکروه توګه یی و خندل اوبیا یی فکر وکړ چی ډیر وخت وشو چی د ځوانی څخه یی خوند نه دی اخستی، خیمی کی پروت د شرابو یو بوتل یی را واخست او ټول یی خولی ته ونیوه. لږه شیبه سخت باران وریدل پیل شول. د تارمن ذهن په پرلپسی توګه د کوم ځوان جسم په لمسولو کی مصروف وو. دهغه یوه عسکر ورته د پسه د پښی وریته کړی غوښه راوړه نو تارمن ورته وویل:

اوهو.....دا باقو ماهی نیونکی چیری ورک شوی ..... دا وریت کړی ورون همدلته کیږده اوباقو زما مخی ته حاضر کړه.»

تارمن د شرابیانو په لهجی خبری کولی، سپاهی بیرته دخیمی څخه ووت او په یوه منډه ولاړ. په دی وخت کی تارمن هغه وریت کړل شوی ورون راواخست، دخولی څخه یی د شرابو څاڅکی را څڅیدل، بیرون د ژمی سخته

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوا او د فاسفورس په ابنا کی د سخت باران وریدو دغه چاپیریال ډیر هیبت ناکه ګرځولی و .ځکه شپه پیل شوی وه اودهغو مشالونو نه پرته چې په خیمو کی روښانه کړل شوی وو نوره ټوله سیمه تیاره تیاره وه. باقو هم ډیر ژر بیرته خپل کور ته ستون شوی و خو د ټارمن فوځونو هغه دخپلی تیاری کوټی څخه په دغه سخته یخنۍ کی را وویست اوپه شرابو کی بدمست ټارمن ته یی راوست. باقو د یخنۍ څخه لړزیده ، کله چې ټارمن باقو وکوت نو په خپل څنګ کی بوتل په لوړ یی اشاره وکړه او ورته یی وویل:

« واخله .... ویی څښه ، او خوند تری واخله. سمدلاسه به دی یخنی ورکه شي خو یاد ساته چی ستا په څیر چټل انسان ته ټارمن خپل بوتل ور وړاندی کوی.څنډ مه کوه او که نه زه په غضب کیږم.»

د ټارمن ګوابن په خپل ځای و خو د باقو له پاره ددا سی شرابو یو بوتل موندل پخپله ستره خزانه ده ، باقو د وړی کارغه په څیر پری ور پریوت او په جرمنی کی جوړ شوی دغه شراب یی دخپل ستونی څخه تیر کړل ، دسترګو په رپ کی د باقو سترګی درنی شوی ، ټولی اندیښنی یی له یاده ووتلی اودموسم اوهوا څخه یی خوند اخستل پیل کړل. په همدی وخت کی ورته ټارمن ور غږ کړ:

« ایا ستاسی په کلی کی کومه نجلۍ .... نه شته ؟ چی زمونږ په درد وخوري. زمونږ خدمت وکړي ، مونږ ماهیان نه خورو خو ماهی نیونکي پیغلی خورو . ولاړ شه او زمونږ عسکر هم له ځانه سره واخله اودخپل کلی کومه ځوانه له لاسه ونیسه او زمونږ خدمت ته یی راوړه. دومره یخه او اوږده شپه اوبیا دخپله کوره هم لری پاته کیدل .... ته پخپله پوهیږی .... په هر څه پوهیږی ..... ته اندیښنه مه کوه ، زمونږ په موجودیت کی تاته هیڅوک هم ستونزه نه شي پیدا کولی. زه د جستیانی دفوځ سالار یم....سپه سالارټارمن.....»

د باقو سترګی دشرابو څخه درنی وی او ذهن یی دکاره وتلی و . کله یی چی د شرابو د نشي په مستۍ کی د پیغلی ځوانی نجلۍ خبره واوریدله نو په تن اوبدن کی خوندونو او لذتونو لاری پیدا کړی. یو ناڅآپه یی ذهن د ځوان راهب په محبوبی روزی باندی پریوت. دشیطانت نه پهډکه لهجه یی وویل:

« ستره سالاره ! ته اندیښنه مه کوه زه به د ماهی نیونکی د کلی هغه نیګینه ستا په خدمت کی وړاندی کړم چی په کتلو سره به یی د خپل تیر ژوند ټولی ښایسته او ښکلی نجونی له یاده و کاږی. درونده سالاره ! هغه زمونږ دکلی دټولو نجونو ښایسته او ښکلی پیغله ده ، او کیدی شی چی ځوانی یی تر اوسه پوری خوندي پاته شوی وی ، ته له ماسره څوکسه عسکر و استوه زه به سمدلاسه هغه ستا حضور کی را حاضره کړم.

بریښنا ټول اسمان نیولی و . او دژمی یخی هوا د ونو د پانو بیخ راویسته. چی د جینوا شیطانی عسکر د باقو سره یوځای د روزي په مقدر باندی د برق په څیر د ور پریوتلو له پاره روان و . .... باران د پخوا څخه نور هم زیات شو او کوچنۍ کوچنۍ ویالی د اوبو د شور څخه ډکی روانی شوی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوړ عباس د روميلی کلا څخه د يوه نوی فوځی ميشن په لور دتللو له پاره ځان تيارووو . دهغه سرتيرو ورته خبر ورکړی و چی نن د عيسايی بحريی سپاهيان د ابنايی فاسفورس څخه غافله شوی دی. او ديخو هواو نه د پټيدو په خاطر په خپلو خيمو کی ځآی په ځای شوی دی ، که څه هم دهغوی جهازونه په سمندر کی موجود وو خو ټولو لنګرونه اچولی وو . په دی وخت کی د ټارمن د څو جهازونو څخه يی اوه د ترک بحريی تر اورلاندی راتلل. دا جهازونه په خلاص سمندر کی ولاړ و په داسی حال کی چی نور يی په ساحل کی لنګرکړل شوی و و . د ټارمن عسکرو د ځآنو دګرمولو له پاره اورونه بل کړی و او په خبرو اترو کی مصروف و و . د عباس له پاره دا ډير ښه فرصت و اوهغه غوښتل دهمدی فرصت څخه ګټه پورته کړی. هغه پريکړه وکړه چی دشپی دپنښيدو سره سم به په عيسوی جهازونو حمله کوی اوهغه به سوزوي. په دی يخه شپه کی ټارمن اود هغه ملګرو داګمان هم نه کاوه چی دتوحيد پتنګان به د يخو هوا د پروا کولو پرته دهغوی په بحری بيړی باندی يرغل راوړي. په همغه وخت کی چی د ټارمن دشيطانی غوښتنو د تر سره کولو له پاره دهغه د ځواکونو يوه ډله د ماهی نيونکو د کلی په لور د شيطانی موخو له پاره ورغلی وه ... د زاړه عباس يوه جهاز او څو بادي کشتيو ... دمسيحی بيړی په لور حرکت وکړ. زوړ عباس دهغه عسکرو دهغه دعمر په لحاظ ددی کشتيو سره د تګ څخه منه کړ ....خو ...هغه کله ځان زوړ ګڼه. هغه خو اوس ځوان وو.... ځکه چی د هغی جذبه اواحساسات ځوان وو . عباس غوښتل چی مسيحی جهازونو زوندی ونيسي تر څو دمسلمانانوپه بحری ځواک کی ډيرښت راشي ، خو د جنګ په صورت کی به ورته اور ولګوي. عباس غوښتل دمسحيانو جهازونه په بی خبری کی را ګير کړي ، نژدی يو ساعت وروسته د عباس سرتيرو د مسيحی جهازونو خواو ته ورسيدل. مسيحی ملاحان او عسکر د جهازونو په تاخانو کی په شرابو اوکبابو باندی مست وول ، کله چی دعباس سترګی دمسيحی جهازونو په رڼاو پريوتی. نو سمدلاسه يی خپلو ملګرو ته د تم کيدو اشاره وکړه او حکم يی ورته وکړ چی دجهاز تر څنګ ټرل شوی کشتی راپرانيزی اوپه هره کشتی کی اوه اوه توره وهونکی سپاهيان سپاره شی او دمسيحی جهازونو په لور دی ورشي ، هغه دا حکم هم وکړ چی په ډير احتياط سره دی د دښمن په جهازونو باندی ولکه وکړل شی، لږه شيبه وروسته د عثمانی بيړی شل کشتی د عيسوی دښمنانو په لور په حرکت کی راغلی ، سخت طوفان او باد وباران پيل شوی و .په اسمان کی وريځی په تندی سره ګرزيدلی او بريښنا او برق په غورس کی راغلی و . خو د عثمانی فوځ سرتيری ددی هر څه د پروا کولو پرته د عيسوی دشمن د کشتيو په لور ور روان وو . زوړ عباس د ځوانو هلکانو په څير هغه او دغه لوری ته منډی ترړی وهلی او د کشتيو دغه کوچنی لښکر يی په ډير مهارت سره رهبری کاوه.

ډيره ژر منځنی فاصله ختمه شوه او د عباس کشتی د عيسوی جهاز سره يو ځای شوی ، د جهاز مسؤلين په پوره بی خبری کی پراته وو ، بادبانونه يی راپريوتی وو او کشتی په سمندر کی لنګر اچولی وی، عباس دخپله ځانه سره د پنځه کشتيو سپرو ته په دی جهاز باندی د ورختلو حکم وکړ،پاته کشتی د بل مسيحی جهاز په لور ورغلی. هغه بل جهاز دری سوه متره واټن کی ولاړ وو . عباس د کوم مزاحمت پرته ددشمن جهاز ته ور داخل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شول. دوی ټول ۳۵ کسان وو. ټول دباران په اوبو کی د سر نه ترپښو پوری لامده شوی وو. خو څرمنیزو کالیو دهغوی وجودونه دنم څخه خوندي ساتل. دهغوی په سرونو اهنی خولونه وو اوجسمونه یی په زرو باندی پوښل شوی وو. هغوی د کوم شور پیدا کیدو پرته د جهاز په چټ ور وختل اوبیا به خویدو خویدو سره دجهاز لاندی برخی ته ورښکته شول، تر ټولو دمخه عباس و اوبیا ورپسی دهغه نور سرتیری یو په بل پسی د جهاز لاندی برخی ته ورکیوتل. دلته دری غوړیدلی وی اودوه کسه غلامان په کونجونو کی د یخنی له لاسه غونج پراته وو. عباس خپل ساتونکی د هغوی په سرونو باندی و درول اوپخپله د نورو عسکرو سره یو ځای تاخانی ته ورکیوت. خو په دی وخت کی د عباس د سرتیرو د بوټانو ټکار په تاخانی کی په شرابو مست ملاحان اوعسکر متوجه کړی وو. کله چی دعباس ډله لاندی ورغله نو مسیحیان هم په وسله سنبال وو. همغه و چی څو لمحی اوسپنه د اوسپنی سره ټکرشوه او ددی شور د بیرونی طوفانی هواو څخه هم زیات و. خوپه شرابو کی مستو سپاهیانو دعباس دعسکرو سره مقابله و نه شوه کولای. او د ګازرو اومولیو په څیر لاندی پریوتل. اوس نوپه جهاز باندی عثمانی فوځ ولکه کړی وه. عباس سمدلاسه د بادبانونو د دریدو حکم ورکړ او جهازیی د لنګر څخه پورته کړ، عباس په یوه منډه د جهاز چت ته راغی او په دی کتلو سره یی ډیره خوشحالی احساس کړه چی دهغه سرتیرو ملګرو دمسیحیانو په هغه بل جهاز باندی هم ولکه کړی وه. عباس دخوشحالی نه په کالیو کی نه ځایده. هغه اوس د اسمانی برق په رڼا کی غوښتل د مسیحیانو پاته نور پنځه جهازونه هم په نښه کړی. د عباس بحری سرتیری دخپل سالار دحکم منتظر وو. ددواړو نیول شوو جهازونو بادبانونه پرانستل شوی و او تیزو هواو هغه دواړه سره یوه بل ته را نژدی کول. کله چی هغه دواړه جهازونه یو بل ته سره را نژدی شول نو زوړ عباس خپلو سرتیرو ته حکم وکړ چی د مسیحی لښکرو دنظر څخه د خوندي پاته کیدو په خاطر دی یو اوږود چکر ووهی او د ماهی نیونکو دکلی سره دی لنګرونه واچوي. هغه فکر کاوه چی دمسیحیانو پاته پنځه جهازونه به د وچی له لاری په خپله ولکه کی راوړي، هغه په دی ډاډمن و چی د دغو دوو جهازونو د عملی په څیر به د ټارمن نور جهازونه هم په همدی توګه خپله ولکه کی واخلی دعباس ددی فکر لوی علت طوفانی شپه وه. نن اسمان په عثمانیانو باندی رحمت را وراوو خو اسمانی تندر د ټارمن اودهغه د فوځونو په برخه وو.

ولکه شوی جهاز او عثمانی کشتی اوس د ماهی نیونکو کلی ته را نژدی شوی وی، دلته د ماهی نیونکو ډیری کشتی دپخوا څخه ولاړی وی، یخنی په خپله لوړه کچه وه خو د زوړ عباس وینه ګرمه شوی وه، هغه را ټوپ کړ او دجهاز نه را کیوت، بیا یی خپل دیرش کسه سپاهیان ددی کشتیو او جهازونو دخوندي ساتلو له پاره پریښوو ل اوپخپله یی د څوکسو ملګروسره یو ځای د عیسوی جهازونو په لور حرکت وکړ. هغه د ساحل تر څنګ روان و. او دخپله ځانه سره یی د ۹۰ کسانو یوه ډله اخستی وه، دوی په سخت باران کی روان وو، ټول لامده او دبرق او تندر په څیر د عیسوی بیړی دنیولو له پاره ور روان وو. د زوړ عباس دماغ هم ډیر اغیزمن کار کاوه. هغه د احتیاط هر اړخ په نظر کی درلود. هغه د ساحل تر څنګ په غونډیو او ځنګلونو کی په ډیره پته توګه ورتیر شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

، شپه دخپلی لمړنۍ برخی په اخری پړاو کی وه ، دفاسفورس ټوله وادی به توپان اوباد وباران کی راګیر شوی وه خو توره پهلاس مجاهدینو په خپلو عقابی سترګو باندی د عیسوی بحری جهازونو په لور مخه کړی وه.

د ټارمن په بحری ډله کی یواځی همدا اوه جهازونه نه و بلکه ددی بحریی نور و جهازونو د ګولډن هارن په سیمه کی لنګرونه اچولی وو ، ټارمن په خپله پاساحلی غرنیو برخو کی عالیشانه خیمی نصب کړی وی اوهملته دخپلو دوو سوو سپاهیانو سره پروت و. ننی سخت باران او توپان د ټارمن جنسی غریضه ډیره راپارولی وه. په همدی خاطر یی باقو دخپلو څو کسو عسکرو سره یو ځای د ماهی نیونکو کلی ته د ښایسته او ښکلی پیغلی روزی د راوړلو له پاره ور استولی و.

په همغه وخت کی چی باقو د څو کسه وحشی عسکرو سره د روزی کور ته ور ننوت. نو د عباس سرتیری دمسیحی جهازونو څنګ ته ور رسیدلی وو. خو پخوا له دی نه چی د ساحل څخه تیر او جهازونو ته ورسیږی په سمندر کی یی کوم څیز وکوت چی دهغوی په لوری په حرکت کی دی. عباس د اسماني بجلۍ په مرسته باندی وکتل چی هغه متحرک شیان دوه کشتۍ دی چی په بیړه د لنګر اچونکو جهازونو په لور ور روانی دی. عباس فکر وکړ چی یا خو دا کشتۍ د هغو ماهی نیونکو دی چی د کورنو تر څنګ یی عثمانی جهازونو لنګرونه اچولی دی اویا دنیول شوو جهازونو څخه خوندي پاته شوی خلک دی چی دی لوری ته ځانونه را رسوي. عباس هوډ وکړ چی دهغو جهازونو د راتلو تر مخه به په خپله دهغی مخی ته ورځی خو هغه په خپلی دغی پریکړی باندی عمل و نه کړای شو. ځکه چی مخامخ راتلونکو کشتیو دجهاز عمله خبره کړی وه. هغوی اوبه څیری کولی او مخامخ کشتیو ته یی خآن ورساوه. هلته په لنګر اچول شوو جهازونو کی هم شور و غوغا تر غوږو کیده ....هغوی ته اوس یوه لاره پاته وه اوهغه دا چی بیرته شاته ولاړ شي او د ماهی نیونکو کلی ته ولاړ شي اوهلته خپل ولکه کړل شوی جهازونه له ځانه سره واخلی اود هغه ځایه یی وکاږي. عباس دهمداسی خطر د احساسولو له پاره خپل دیرش کسه عسکر هلته پریښی وو.... او هغوی ته یی حکم کړی و چی دخطر د احساسولو سره سم دی دغه جهازونه رومیلی کلا ته ورسوي. ځکه چی عباس او دهغه ملګري په ساحل کی وو او هغوی ته دزمکی له لاری بیرته ستنیدل اویا دری څلورمیله فاصله وهل اوبیا د رومی کلا پوری رسیدل دومره ستونزمن کار نه و و.

د ښکر د اواز داوریدو سره سم مسیحی جهازونه ټول متحرک شول. خپل لښکر یی راواخست ، بادبانونه یی پرانستل او لنګرونه یی پورته کړل. ټارمن ددی څخه بی خبره و چی د ابنای فاسفورس په دغه دوه دری میله چاپیریال کی څه تیریږی، دهغه غوږونو ته د ښکر اواز ډیر کمزوری ور رسیدلی و. خو هغه هیڅکله هم په دغسی توپانی شپه کی د دشمن د حملی تصور نه کاوه. ترڅنګ یی د یوی ځوانی حسینی انتظار دهغه په ذهن باندی سپورو ، هغه بهددی انتظار دکوفت دکمښت له پاره وار په وار دشرابو جامونه په سر را اړول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوبیا د ډیر انتظار نه وروسته د تارمن عسکرو هغه معصومه پیغله.... مظلومه «روزی» را پورته کړه او د تارمن خیمی ته یی راوسته. روزی په باران کی لمده شوی وه ، او کالی یی په ختو ککړ و ، داسی معلومیده چی دغو وحشی عسکرو دهغی په راوړلو کی هغه په ختو کی را ښکودی وی ،کله چی تارمن روزی وکتله نو ورنونه یی په رپیدو شول ، ریښتیا هم دا پیغله په لکونو کی یوه وه. حکم یی وکړ چی دی نجلی ته په ګرمو اوبو کی غسل ورکړئ او نوی لباس ورته واغوندئ اوبیا یی ددی مخی ته راوړئ. خو روزی کله داسی کول. هغی د تآرمن د حکم د اوریدو سره سم لیونی شوه اوپه زوره زوره یی چغی وهل پیل کړل او تآرمن او باقو ته یی بد رد ویل پیل کړل ، د عسکرو له پاره دا ستونزمنه شوه چی دغه ناتوانه پیغله کنترول کړي اویا یی د تارمن دعیاشئ له پاره سینګار کړي ، دعیسوی لښکرو د جنسي اړتیاو د پوره کولو له پاره به ځوانی نجونی دهغوی سره یو ځای راوستل کیدی او دا شونی وه چی د تارمن په ډلګی کی هم دغسی نجونی موجودی وی او هغوی روزی د تارمن د عیاشی له پاره ښایسته کړی وای خوپه همدی وخت کی یوه پیښه رامنځته شوه اود تارمن ټول شیطانی هوس یی په هوا کی والوزاوه. دهغه نشه رانښکته شوه ، ټول هر څه یی له یاده وویستل او فوځی لباس یی واغوست.

په همدی وخت کی په ختو ککړ یوځوان د تآرمن خیمی ته را ننوت دا د هغو جهازونو دعملی څخه یو کس و چی د عباس سرتیرو ملګرو د صلیبیانو څخه ولکه کړی وو. اودا د هماغه سپاهیانو څخه و چی په دی حمله کی ژوندی پاته شوی و او د ابنای فاسفورس یو میل اوږدی اوبه یی په لامبو سره وهلی وی او تری را وتلی و. کله چی دا فوځی د ماهی نیونکو دکلی د ساحل سره را وتلی و نو هلته یی خپل د لاسه ورکړی جهازونه کتلی وو ، دوی ټول شپږ کسان و کله یی چی وکتل چی دمسلمانانو پیاده لښکر د نورو جهازونو دنیولو اوولکه کولو له پاره دساحل په غاړه روان دي نو دوی سمدلاسه د ماهی نیونکو کشتی راپتی کړی او دنورو جهازونو دخبرولو له پاره یی هغی لوری ته ور وخوځولی. په ختو ککړ پکړ دغه ځوان تارمن ته وویلی چی د مسلمانان پیدل ډله یی په همدی ساحل کتلی ده چی همدلته چیری په غرنی سیمه کی پټه شوی ده تارمن ته دا ټول خبرونه لږوزونکی وو. دهغه نشه له منځه ولاړه او هغه د خپلو د لاسه تللو جهازونو دبیرته تر لاسه کولو له پاره دمسلمانانو پر خلاف دجنګ له پاره ووت. خو پخوا ددی چی خپلو سپاهیانو ته حکم وکړي یو غریدونکی غشي دهغی په خیمی ولګید او په فرش کی ور ننوت. هلته په خیمی کی موجود تارمن او ورسره نور عسکر دحیرانتیا نه وازه خوله پاته شول ، د تارمن رنګ تک ژیړ شوی و ، خو د روزی حال بلمنګه وو. هغه دخپل عزت دخوندی پاته کیدو په خوشحالیو کی نه ځایده ، هغه ډاډمنه شوی وه چی دحمله کونکو ډله د تارمن خیمی ته را رسیدلی ده او تارمن هم په همدی فکر کی ډوب و. هغه دخیمی څخه د وتلو اراده ترک کړه. اوسپاهیانو ته یی حکم وکړ چی خپل ځانونه په وسله سنبال کړي اود مقابلی له پاره تیار شي ، تارمن خپله توره دتیکی څخه را وویستله او په خیمی کی دننه د نه لیدونکی دښمن څخه په ویره کی ولاړ وو. د روزی راوړنکی څو کسه سپاهیان اوباقو هم همدلته

(c) ketabton.com: The Digital Library

موجود وو . په همدی وخت کی دخیمی نه دباندی ټک و ټوک پیدا شو او دسترګو په رپ کی څو کسه وسلوال سپاهیان دټارمن خیمی ته رانوتل.

په حقیقت کی هغه وخت چی عباس د عیسوی عسکرو د خبریدو نه وروسته د بیرته په شاتګ اراده کړی وه نوهمغه وخت یی دکومی مظلومی نجلۍ چیغی اوریدلی وی. سمدلاسه یی مخ واړاوه او د اواز لوری یی ځانته معلوم کړ ، په همدی وخت کی یی د نارمن خیمه تر سترګو شوه، هغه وکتل چی دا اواز دساحل څخه او هلته د نصب شوو خیمو څخه راپورته کیږی. هغه وکتل چی مسیحی جهازونه د ساحل څخه د فرار او تیښتی په درشل کی دی په دی اساس یی د نارمن په خیمی د حملی کولو هوډ وکړ . تر ټولو دمخه دنارمن خیمی ته ورغی ، اوسمدلاسه یی دهغه په سپاهیانو باندی حمله وکړه. ددواړو اړخونو څخه سخت جنګ وننبت ، نارمن پخپله یو توره وهونکی و ، هغه زوړ عباس وکوت نو هغه ورته کمزوری معلوم شو او حمله یی پری وکړه خو نارمن ته هغه وخت دخپلی غلطۍ احساس وشو چی د عباس تجربه لرونکی دواړ نارمن په سختو ستونزو کی راګیر کړ. کله چی مسلمانانو عسکرو خپل سالار د یوه وحشی سره په جنګ کی وکوت نو دهغه دمرستی له پاره مخته راغلل.

باقو بی وسلی و او د خیمی په یوه کونج کی ولاړ و، حالات یی وکتل اودخیمی څخه د تیښتی له پاره یی د خیمی شاته لاره ونیوله.که د روزی سترګی پری نه وای لګیدلی نو هغه به دخیمی څخه وتلی وای. روزي چغی کړی او یو مسلمان عسکر یی د هغه لوری ته متوجه کړ.

« هلئ !هغه خو تښتی !.... هغه ګوډ شیطان ، چی زه یی دلته دبدبخته کیدو له پاره راوستی یم. هغه تښتی...»

باقو خپل بخت بیلودی و، که څه هم هغه د ګوډ والی په اساس تښتیدی نه شو ، سمدلاسه را وګرزید او د خپل ځآن په لور د راتلونکی عسکر په پښو کی پریوت. « د خدای له پاره ما مه وژنئ ،ما هیڅ نه دی کړي دخدای له پاره ما مه وژنئ ، ما هیڅ نه دی کړی..»

اوس نو دیوه مسلمان سپاهی له پاره دا شونی نه وه چی هغه دی یو زاری کونکی ګوډ انسان ووژنی. همغه و چی دغه مسلمان عسکر د باقو د وژلو څخه لاس واخست. په همدی وخت کی عباس د جنګ په میدان باندی برلاسي پیدا کړی وه. نارمن سخت زخمی شوی و اویوی لوری ته په خپلو وینو کی ډوب پروت و.دهغه د خوندی پاته کیدو امکان ډیر کم وو. دهغه پاته ملګری هم د تیغه وتلی وو. دنارمن په خیمی خو دعباس یو څو ملګرو حمله کړی وه. په داسی حال کی چی دهغه پاته ملګرو په نورو مسیحی خیمو باندی یرغل ورو ستی و. په دی ساحل کی د نارمن ددوو سوو څخه زیات عسکر په خیمو کی پراته وو. خو دعباس سره د سلو څخه کم عسکروو. خو په شرابو کی مست و عیسوی عسکرو دمسلمانانو مقابله و نه شوه کړای. همدا علت و چی په ډیر لږ وخت کی دعباس

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرتیرو مجاهدینو دنارمن ټول سپاهیان ترخپل ځان لاندی کړی وو. په دی جنګ کی د ۷۰ څخه زیات عیسویان ووژل شول او نورو پاته کسانو د قسطنطنیی په لور تیښته وکړه. مسلمان عسکرو دهغوی څخه دغنیمت مالونه راټول کړل او په بیړه یی دبیرته تللو له پاره ځانونه تیار کړل. اوس نو روزی د زاړه عباس سره یوځای روانه وه. کله چی عباس دماهی نیونکو کلی ته ورسید نو روزي ته یی وویل : « ګوره لوری !... ستاسی کلی را ورسید.... اوس نو ته خپل کور ته تللی شی...»

« کوم کور.... زه خو کور نه لرم .... زه اوس په دی دنیا کی هیڅوک نه لرم .... ما دخپله ځانه سره یوسه. زه به ستا د لور په څیر ستا خدمت کوم....»

د عباس له پاره دروزی ځواب غیر متوقع و. هغه پخپله دکوره لری اود جنګ په محاذ کی مصروف وو. نوځنګه به یی روزی له ځانه سره وړی وی. د بله اړخه روزی عیسوی وه او دمسلمانانو په جنګی محاذ کی دهغی اوسیدل ددفاعی نظره درست نه و. خو عباس مجبور شو چی یوی بی اسری او مظلومی پیغلی ته په خپله لمن کی پناه ورکړی ، په دی اساس هغه انکار و نه شو کړای.

د عثمانی بحریه مجاهدین دخپلو عملیاتو ته بریمند راوتلی وو. دهغوی لمړۍ شپنۍ حمله ددښمن له پاره ملاماتونکی ثابته شوه. نارمن هم په اخری وختو کی قسطنطنیی ته رسول شوی و او هلته یی علاج کیده. په دی جنګ کی دعیسویانو د سلو څخه زیات کسان هلاک شوی وو. باقو هم خوندي پاته شوی و. خو روزی بیرته دخپل کلی ته د تللو په ځای د زوړ عباس سره دهغه د لور په څیر د رومیلی کلا په لور ولاړه. په دی شپینۍ حمله کی د عیسویانو هغه پنځه جهازونه هم خوندي پاته شوی و چی هلته په ساحل کی ولاړ وو. خوبیا هم دا حمله سل په سلو کی بریالۍ وه.

دشهنشاه له پاره دا یوه کلکه ضربه ثابته شوه.هغه د جینوی بحری بیړۍ سپه سالار جستیمانی راوباله او د نارمن دغلطیو په اړه یی متوجه کړ ، جستیمانی ته یی حکم وکړ چی سمدلاسه دی د عثمانی بحری بیړۍ څخه ددی جنګ بدله واخلی اوکه نه د قسطنطنیی د ښاریانو باور به له لاسه ورکړو . که څه هم شهنشاه جستیمانی ته د مسلمانانو په خلاف د جنګ حکم ورکړ خو په دی باور و چی جستیمانی به دمسلمانانو سره د جنګ توان ونه لري. ددی پیښی وروسته د فاسفورس په ابناء کی د مسلمانانو ولکه نوره هم ټیګه شوی وه. دماهی نیونکو په کلی کی لا تر اوسه پوری باقو همغسی سهی اوسلامت اوسیده. خو پاته ماهی نیونکو دعیسوی فوځیانو سره خپل ملاتړ بند کړی و.

کله چی د مسیحی جهازونو د نیولو خبر هلته « اورنه » ته ورسید نو سلطان دخوشحالۍ څخه په کالیو کی نه ځایده. سلطان محمد خان سمدلاسه دخپلو سپه سالارانو غونډه را وبلله. اوهغوی ته یی وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« د اسلام سرښندونکو مجاهدینو !.... اوس وخت را نزدی شوی چی مونږ د یونوی تاریخ د لیکلو له پاره مخته ولاړ شو .مونږ هیله لرو چی د یخنۍ د موسم د پای ته رسیدو سره سم به خپل میړنی فوځ له ځانه سره اخلو او د قسطنطنیی په لور به خوزیږو .اوهغه ښار به کلابندوو »

دسلطان محمد خان په باوقاره مخ باندی دغرونو په څیر عزم تر سترګو کیده ، دینی چری د فوځونو سپه سالار اغاحسن دسلطان خبری ته لبیک ووایه او خپل لښکر یی د قسطنطنی په لور دلیږد له پاره تیار کړ . د یخنۍ دموسم پای لری نه و. یوازی د څو ورځو خبره وه. همغه وو چی په غونډه کی درایو په اتفاق دا پریکړه وشوه چی د ۱۴۵۳ کال د جنوري د میاشتی په اخر کی سلطانی لښکر ته دکوچ کولو حکم ورکړل شي.

دروم دقیصر (دولسم قسطنطین) له پاره دا خبر دمرګ زیری ثابت شو . په قسطنطنیه کی یی دعثمانی شاهینو څخه ددفاع له پاره هری لوری ته تیاری پیل کړ. اوس نو دقیصر زیات وخت په دفاعی تیاریو کی تیریده. ټوله ورځ به په جنګی کارونو او د دیوالونو د استحکام له پاره په منډو ترړو کی مصروف و. اودشپی به یی دخپلو خاصو سلاکارانو او مشرانو غونډی را بللی.

د جنوری په اخر کی شهنشاه د شاوخوا ټولی لښکری هلته په قسطنطنیه کی سره راټولی کړی ، خپل فوځ یی د نوی سره منظم کړ ، دیونان تکړه توره وهونکی یی د پاته فوځ څخه جدا کړل او هغوی ته یی د پنځه پنځه سوو جنګجویانو قومندانی ور وسپارله. او دا یونانی سالاران یی د دیوال جنوبی او غربي سیمو کی و ټاکل. شهنشاه د ټولو فوځونو څخه زر کسه تکړه توره وهونکی را جدا کړل او خپلی ساتونکی ډلی یی هم له سره منظمی کړی. اوس نو دساتونکی ډلی هر سپاهی په خپل ځای یو سالار ګرزیدلی و . په همدی سپاهیانو کی په اطرافو کی ټاکل شوی پخوانی قومندان مقرون هم شامل و . دا همغه مقرون و چی څلور سوه سپاره یی د قاسم بن هشام او مصلح الدین اغا له اړخه د توری څخه تیر شوی و ، مقرون ډیر بدطینه او خپل سری فوځی و . کله چی په شاهی ډله کی شامل شو نو دبدبه یی نوره هم ډیره شوه.

دنوی کال د پیل سره سم دروم د قیصر په پخوانی قصر کی جنګی فعالیتونه هم زیات شول. دغه شاهی محل د یوی جنګی کلا څخه کم نه و . د سرو مرمری تیږو څخه جوړ شوی ددغه شاهی محل ستره دروازه د زمکی څخه ۲۴ فټه لوړه وه. پراخولی یی اتلس فټه و او د اوسپنی څخه جوړه شوی وه. ددی دروازی ښی اوکیڼ لوری ته د شاهی فصیل دوه دیو شکله برجونه جوړ کړل شوی و چی لوړوالی یی د څلویښت فټو څخه هم زیات و . د لوی دروازی څخه د تیریدو وروسته یو ستر میدان و چی دنړۍ دمختلفو سیمو میوه داری اوګلداری ونی په کی کرل شوی وی . په فرش باندی دقالین په څیر شنه وانبه راشنه شوی و ، دفصیل د ستری دروازی څخه د راننوتلو سره سم یو ستر اوږود پوخ سړک جوړ شوی و ، د سړک دواړو اړخونو ته د نکریزو په څیر سور دیوال جوړ کړل شوی و ، دمحل داخلی عمارت پخپله د لری څخه د خپل عظمت اعلان کاوه. دا پیړیو پیړیو راهیسی

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړ کړل شوی دشکوه او جلال نه ډک عمارت وو. دشاهی محل په داخلی عمارت باندی د پیتلو یو ستر صلیب را ځړول شوی و اود عمارت په دروازو کی د ببرشیر دوه ستری مجسمی ولاړی وی ، دهغوی خولی وازی وی . دهمدی مجسمو تر څنګ په شاهی لباس کی ملبس نیزه لرونکی پهره داران ولاړ و ، دمحل دداخلی عمارت لمړی برخه قسطنطین د جنګی امورو له پاره په دفتر باندی بدله کړی وه ، دلته به اعلی افسران ، او د شاهی ډلو ساتونکی قومندانان اوسالاران را ټولیدل.

دروم دقیصر محل په ډیره پراخه زمکه کی پروت و ، د محل د جنوبی دیوال سره یوځای د شاهی داروغه صدر دفتر پروت و . دمحل څو فټه پلن دیوال دزمکی څخه دومره پورته و چی ټوله قسطنطنیه تری لیدل کیدی شوه ، ددی دیوال په سر په ځای ځای کی کوچني کوچنی برجونه جوړ کړل شوی وو . چی هروخت به پری تجربه لرونکی غشي ویشتونکی موجود و . شاهی داروغه د شهنشاهي پولیسو مشر و او دهغه صدر دفتر په څو سترو خونو باندی مشتمل و. په دی دفتر کی به هر وخت تر پنځوسو پوری تکړه سپاهیان موجود وو .او همدی سپاهیانو به د اړتیاو په وخت کی دشاهی ساتونکی ډلی کړچار هم تر سره کاوه.

دهغه ورځی څخه یی چی قاسم د شاهی محل په تاخانی ته راوستی نه و داروغه دپخوا څخه زیات مستعد او چالاکه تر سترګو کیده. هغه ته دا ډاګیزه شوی وه چی بندی جاسوس د سلطان محمد خان دلښکرو خاص سړی دی ، ځکه دی ځای ته د قاسم د راوستلو سره سم همدی داروغه دهغه څخه پوښتنی ګرویزنی کولی ، قاسم هم دپوره پوهی څخه کار واخست او شهنشاهی پولیسو ته یی دسلطان محمد دلښکر ټول حالات بیان کړل ، هغه په دی فکر کی وو چی که چیری د شهنشاه مستنطیقینو ته د سلطان محمد دلښکر ټول حالات وویل شي نو دوی به دهغه د هیبت او ویری لاندی راشي په دی خاطر یی د سلطان لښکر دهغه څه څخه چی و نور هم ډیر ځواکمن او تجربه لرونکی وښوود . قاسم ته ددی هر څه د ویلو دوه ګټی ترلاسه شوی. لمړی خو شهنشاه د هغه څخه د دی هرڅه داوریدو په واسطه دهغه د مرګ سزا و ځنډوله . دویم دا چی قاسم د اذیت ورکونکو د اذیت څخه خوندي پاته شو .

شاهی داروغه په دی پوهیده چی قاسم یو ډیر خطرناکه جاسوس دی ، په دی خاطر به کله چی دهغه څخه دپوښتنو ګرویزنو له پاره راته نو له ځانه سره به یی د لسوکسو خطرناکه سپاهیانو یوه وسلواله ډله هم راوړه. قاسم ته به دهغوی څخه د تیښتی لاری نه تر سترګو کیدی. په کوم ځای کی چی قاسم بندی ود هغی شاوخوا ټولی اوسپنیزی پنجری وی خو دکومی ورځی څخه یی چی قاسم دلته راوستی و نو هغه دخپل ځان څخه اخوا د بل کوم بندی اواز نه و اوریدلی. په کوم ځای کی چی قاسم بندی و دهغه ځایه تیښته څه اسانه کار نه و.

قاسم په یوی تیاره خونه کی پروت و . دا ځای د شاهی محل تاخانه وه چی د زندان په څیر تری ګټه اخستل کیده. په دی تاخانه کی کومه کړکی او یا روشندان نه و . په زمکه باندی وچ وابنه خپاره کړل شوی و ، ددی تاخانی چت

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم د قاسم د قد څخه زیات لوړ نه و .که قاسم غوښتلی نو دلاس په اوږدو سره یی چت مسح کولی شو ، ددی کوچنی خونی دروازه د اوسپنیزو سیخانو څخه جوړه شوی وه ، خو یوی وړی کوڅی ته پرانستل کیدای شوه ، په دی کوڅه کی څو نوری خونی هم وی چی د زندان په توګه استعمالیدی. ددی کوڅی په اخری برخه کی پاتخی وی ، ددی شمیره شلو ته رسیده چی د شاهی محل شاتنی برخی ته ور پورته کیدی. په سر کی یی د شاهی داروغه دفتر و . شاهی داروغه به تل دخپلو خطرناکو سپاهیانو سره دلته موجود وو . خو دهغی ورځی څخه چی قاسم په دی ځای کی بندی شوی و نو تل به یی د تیښتی له پاره پلانونه جوړول. د اوسپنی د سیخانو ماتول د هغه د وسه وتلی وو . هغه هڅه وکړه چی د خوراک څښاک راوړونکی غلام سره اړیکی کلک کړی تر څو کوم وخت دهغه سره دهغه د تیښتی په اړه مرسته وکړی. خو دقاسم بدبختی داوه چی دغه غلام په ژبه ګونګی وو . دلته په زندان کی په قاسم باندی یوه یوه ورځ د پیړیو د عمر په څیر اوږده تیریده. خوبیا هم قاسم دلته په زندان کي بی شمیره ورځی تیری کړی. ان تر دی چی اوس د ژمی موسم هم په تیریدو و.

د جنوری دمیاشتی په لمړیو کی ،یوه یخه شپه د زندانی شوی قاسم په ژوند کی ډیره مهمه ثابته شوه. دتیاره زندان یواځنی رونړ مشال لکه د یوه لری ستوری په څیر په یوه کونج کی ځلیده . دتاخانی نوری خونی چی هره ورځ به ورانی ویجاړی پرتی وی په دغه یخه شپه ډکی معلومیدی. یخنی دومره زیاته وه چی هلته دورځی ګرزیدونکی مړی او موړکان هم د یخنی له لاسه په خپلو سوړو کی پټ شوی وو . پاس عمارت کی هم د چا دپښو ټک و ټوک نه اوریدل کیده ، ټول ساتونکي په خپلو بسترو کی بدمسته پراته وو . د قیصر په ټول شاهی محل کی هری لوری ته خاموشي خپره وه.

خو دلته په تاخانی کی قاسم بیداره ناست و . دهغه چټله او شکیدلی کمبله د دی یخنی له پاره په هیڅ ډول بسنه نه کوله. خو د تاخانی موسم د بیرون په نسبت ښه و. قاسم دخپلی خونی په یوه کونج کی ډه ډه وهلی وه او ناست و او د عثمانی فوځونو د راتلو په اړه یی فکر کاوه . هغه په همدی فکر کی و چی اوس نو دسلطان محمد خان د فاتحانه راتګ په واسطه به هغه د زندان څخه خلاصون مومی. د تاخانی په دهلیز کی یو کوچنی مشال رونړانه و خو رونړنایی د قاسم تر کوټی پوری پوره نه رارسیدله. هغه دیوال ته چی قاسم تکیه کړی وه هغه شاتنی دیوال و اوقاسم دهغه ځایه دخونی دروازه څارلی شوه . په همدی وخت کی قاسم ته په ناسته ناسته یو عجیب شانته احساس راپیدا شو ، دهغه شپږم حس رابیداره شوی و او هغه ته دا احساس را پیدا شوی و چی دلته په تاخانی کی دهغه نه علاوه یو بل څوک هم شته .ځکه هغه دلته په تاخانی کی یو ډول اواز اوریده. خو د تاخانی هیبت همغسی په خپل ځای و . معلومه نه ده چی د قاسم په زړه کی دکومه ځایه د پیریانو او جادوګرانو خبری راګرزیدی ، هغه په دی ښه پوهیده چی تاخانه یوازی یوه دروازه لری چی د ټولو خونو څخه د تیریدونکی دهلیز په اخری سر کی پرته ده. هرڅوک به چی دی تاخانی ته راننوت نودهماغه دروازی څخه به راته. هغه ګونګی غلام به هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې راته نو دهغه دپښو د ټکار نه به قاسم ته معلومیده چې څوک راغی. خو نن دا دروازه بنده وه. نوبیا قاسم ته ولی داسی څرګندیده چې زندان ته څوک را ننوتی دی.

هغه سمدلاسه را نیغ شو او کیناست. سترګی یې د خونی په اوسپنیزو سیخانو کی ور ښخی کړی ، هغه ته یو ناڅاپه داسی څرګنده شوه چې د مشال رڼا په خپله بنده شوه. اوبیا دقاسم غوږونو د لمړي ځل له پاره نری شانته ګړګړار واورید ،اوس نو هغه ډاډ من شوی و چې د زندان په دهلیز کی کوم مافوق الفطرت هستی موجوده ده. هغه ددی انتظار کاوه چې اوس به دهغه تر مخه کوم پیری یا دیو را ښکاره کیږی. اوبیا قاسم د خپلی خونی تر مخه دسرو سترګو یو دیو وکوت....دا شاګال و. دهغه پلن وجود او ګنجی سر په دی تیاره دهلیز کی څه ډیر عجیب شانته معلومیده. دقاسم روح تر یوی لحظی پوری و درید ، هغه د سونیا په خبرو باندی یقین پیدا کړ چې شاګال پخپله یو پیری دی. خو قاسم سمدلاسه خپل ځان ملامته کړ اوخپل سر ته یې یو ټکان ورکړ ځکه هغه یو بهادر سپاهی و. په دی خاطر ویره او خوف دهغه څخه په کوسو تښتیده. کله چې دهغه د زړه څخه ویره ولاړه نو ځای یې غصی او قهر و نیوه ، اوس نو هغه ته ددی پرواه نه وه چې شاګال د کومی لاری تاخانی ته راننوتی دی خو دا فکر یې ضرور کاوه چې کاش هغه ددی سلاخونو څخه وتلی شوی اوپه شاګال یې حمله کړی وی.

شاګال ډیر کرار کرار روان و اوکله چې دهغه د زندان کوټی ته ورسید نو ددروازی تر مخه یې و درید ، قاسم راپورته شو اوهمدلته کیناست..... دشاګال په ښې لاس کی همغه مخصوصه امصا وه اوپه توره تیاره کی هم دهغه شیشناکه سرو سترګو قاسم په کلکه څاره. شاګال تر ډیره پوری هملته ولاړ و. داپخوانۍ تاخانه ، د زندان ستر ستر سلاخونه ، د مشال په رڼا کی په زمکه باندی پروت د شاګال خطرناکه سیوری ،..... دغو هرڅه د شاګال په هیبت کی نور هم ډیرښت راوست. کله چې شاګال د زندان دی خونی ته ډیر را نژدی شو نو په خپله امصا یی د هغه دخونی اوسپنیزه دروازه ووهله او قاسم ته یې وویل:

« ځوانه ! ته پوهیږی چې ستا دغه تکلیف ورکونکی اوستونزمن قید زمونږ په یوی اشاری سره ترسره شوی دی. او اوس زمونږ یوه اشاره ستا دازادۍ له پاره کافی ده. خو دهغی له پاره به ته عظیم شاګال ته دمقدسی نقشی په اړه معلومات ورکوی.»

د شاګال په ستونی کی عجیب شانته غرغرا وه. داسی معلومیده لکه دوه کسان چې په یوه ځل یوه خبره کوی ، په حقیقت کی دا ویرونکی اواز و په دی وخت کی دقاسم سترګی د شاګال په امصا باندی ور پریوتی. دا د انسانی قد په اندازه اوږده امصا په حقیقت کی یوه ستره ډنډه وه. قاسم وکتل چې د شاګال امصا دهغه څخه خویه شوی او د یوی لویشت په اندازه ددروازی دننه را غلی ده. معلومه نه ده چې ولی دقاسم ذهن د شاګال په امصا باندی متمرکزشوی و خو قاسم د شاګال د ځواب څخه غافله نه و ، هغه د مقدسی نقشی په اړه اوریدلی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهغه ته دا ډاډ ور په برخه و چې مقدسه نقشه به د قسطنطنیې اویا د ایاصوفیا په اړه کوم مهم سند وي. اوس نو قاسم غوښتل د شاګال څخه د مقدسې نقشې په اړه نور معلومات هم ترلاسه کړي. نو قاسم تري وپوښتل:

« شاګاله ! ته د یسوع مسیح سهې راهب نه یې. که ریښتیا درته ووایم نو ته یو مکاره جادو ګر یې. ما مقدسه نقشه ترلاسه کړې ده خو تاته یې نه شم درکولی. که په دې لاره کې بندي خانه خو لاپریږده چې روح می هم له جسده ووځي هم د نقشې د ورکولو له پاره تیار نه یم.

ددې خبرې سره سم قاسم د شاګال په ځیرې باندې سترګې ور ښخې کړې ،ځکه هغه غوښتل د شاګال عکس العمل وویني. د شاګال عکس العمل دهغه دهیلې په مطابق راووت. ځکه چې د شاګال په سترګو کې د تجسس اوپلټنې څپې تر سترګو شوې. هغه یو قدم نور هم رامخته شو او د اوسپنیزو سیخانو سره یوځای و درید. قاسم هم خپله کمبله واغوسته او په خپلو کمزورو قدمونو رامخته شو او هملته ددروازې تر څنګ و درید. خو پخوا تر دې چې قاسم دروازې ته را نژدې شې شاګال خپله امصا ور نیغه کړه اوهغه ته یې په خپل ځای دتمکیدو حکم وکړ.

« ځوانه جاسوسه ! هملته و دریږه. یاد ساته چې زه به په هر قیمت له تاڅخه مقدسه نقشه ترلاسه کوم. ځکه چې په هغې مقدسې نقشې کې د ټولې قسطنطنیې ځان پروت دی.»

حقیقت خو دا دی چې قاسم پخپله هم د مقدسې نقشې په اړه هیڅ نه پوهیده. خو د مقدسې نقشې په خبرې سره یې په تیاره کې غشي ویشتلي و. خو اوس ورته د مقدسې نقشې د اهمیت په اړه معلومات ور په برخه شوي و.

په همدې وخت کې شاګال یوځل بیا خپله امصا را پورته کړه. اوقاسم ته یې د اخرې ځل له پاره وویل:

« ځوانه ! زه پوهیږم چې تا د سپه سالار نورتاس په واسطه دا مقدسه نقشه ترلاسه کړې ده اوبیا دې دبطریق اعظم سره دکار کولو په وخت کې په کوم ځای کې پټه کړې ده ....که چیرې تا ماته د نقشې په اړه څه و نه ویل نو ژوند به دې د عثمانې لښکر له پاره دعبرت نښه و ګرځوو.»

دشاګال امصا همغسې دهغه په لاسو کې پورته نیول شوې وه. په دې وخت کې دقاسم په ذهن کې یو عجیب ترکیب را پیدا شو ، سمدلاسه یې د شاګال په امصا باندې حمله وکړه ، د قاسم دغه حرکت دهغه مکار بطریق له پاره غیر متوقع و. شاګال هڅه وکړې چې ځان سنبال کړي خو قاسم په دواړو لاسو هغه امصا دخپل ځان په لور رابنکوده. شاګال د سلاخونو هغه لوری ته ولاړو نو دامصا د راکشکیدو سره سم هغه ځآن کنترول نه شو کړای اوپه پوره زور سره د سلاخونو هغه لوری ته راپریوت. دقاسم دغه ټکان ډیر اغیزمن و. د شاګال سر اوتندی د اوسپنیزو سلاخونو سره ولګید او زخمی شول. امصا یې دلاسو څخه ازاده شوه. اوس نو دقاسم لاسو ته د شاګال دغه امصا راغلې وه. خوشاګال د تندی اوسر د زخمی کیدو سره سم لکه د پیرې په څیر دهغه ځایه ورک شو. قاسم سمدلاسه ښې او چپ لورې ته وکتل غوښتل یې شاګال وویني ، اوغوښتل یې په دې وپوهیږي چې شاګال

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دی اخری وخت کی کومی لوری ته ځان غیب کړ. دهغه په لاسو کی د شاګال کلکه امصا وه. په همدی وخت کی هغه د دهلیز په چپ لوری کی یو اواز واورید، اوس نو دقاسم په ذهن کی یو عجیبه فکر را وګرزید .....ښه، ډیرښه.... داسی معلومه شوه چی دی لوری ته هم کومه لاره شته. ځکه چی د دیوال د ګړګړا څخه داسی څرګندیږی چی د دهلیز په چپ اړخ کی په دیوال کی کومه سوړه شته. اوس نو قاسم ته د لمړي ځل له پاره دا احساس راپیدا شو چی که چیری هغه په کوم ډول ددی سلاخونو دخونی څخه بیرون شي نو دهمدی پټی لاری په واسطه د تاخانی څخه تښتیدای شی. قاسم فکر کاوه چی شاګال د همدی پټی لاری څخه بیرته ستون شوی دی. د قاسم ذهن په چټکی سره خپل کار پیل کړ ، هغه داسی فکر کاوه چی شاهی داروغه به ددی لاری څخ بی خبره وی خو دهغه داخیال غلط و ځکه شاهی داروغه د تاخانی ددی پټی لاری څخه نه خبرو.

بیا داسی وشول چی.... د شاګال د تللو وروسته د دهیلیز ددروزای دپرانستلو اواز واوریدل شو...داسی معلومیده چی اوس نو د نیغی لاری څخه څوک دلته راځی. دنیغی لاری څخه یوازی کوم سپاهی راتلای شو اویا پخپله شاهی داروغه د پوښتنو ګرویزونو له پاره. شونی ده چی د شاګال د راپریوتو اودسلاخونو سره دهغه د سر او تندی د لړیدو څخه راپورته شوی زوګ به بیرون هم اوریدل شوی و. او دهمدی اواز په اوریدو سره به سپاهی دلته راغلی وی ، ددی اواز داوریدو سره سم قاسم د شاګال اوږده امصا هملته په پرتو وښو کی پټه کړه. د قاسم خیال سهی و ، ریښتیا هم دری کسه سپاهیان توری په لاس د زینو له لاری را کیوتل ، دهغوی په نورو لاسونو کی مشالونه و. سپاهیان په ډیر احتیاط سره راغلل اودقاسم د خونی مخی ته و دریدل. دهغوی دډلی څخه یوه یی د راتلو سره سم د قاسم څخه وپوښتل:

دا اواز دڅه شی و؟

« کوم اواز ؟»

« د بم اواز ،چی لږ څه دمخه دلته په تاخانی کی و چاودید.»

د قاسم اوسپاهیانو تر منځه مکالمه روان وه. قاسم ورته وویل:

« په حقیقت کی کوم پیری دلته تاخانی ته راغلی و.» قاسم دا خبره د طنز په توګه هغه سپاهی ته وکړه.

« پیری ؟....ته سهی خبره کوی ؟»

داسی معلومیده چی دری واړه سپاهیان توهم پرسته وو . د پیری د ذکر سره سم یی د ویری احساس وکړ ،اوس نو قاسم په خوند خوند سره ورته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

هو ! پیری. د سرو سترګو خاوند دیو شکله ګنجی پیری.... په حقیقت کی هغه یو دیو وو. قاسم په ریښتیا هم دا عسکر وویرول....

اوس نو هغوی دری واړو دلته ځنډیدل نه غوښتل. دهغوی په لاسوکی مشالونه وو . هغوی ته دلته تاخانی ته دشاګال د راتلو یویو ثبوت تر مخه و. خو د پیری د ذکر سره سم هغوی بیرته شاته ستانه شول اوس نو قاسم پری اخری وار هم وکړ او ورته یی وویل:

« بهادرو سپاهیانو ،لږ څه صبر وکړئ ! لمړی خو دا سلاخونه ووینئ....»

قاسم شاګال ته دومره سخته ټیله ورکړی وه چی هغه د دروازی دسلاخونو سره ټکر وکړ او ددی سلاخونه سیخونه یی کاږه کړل. دقاسم دوینا سره سم هغه سپاهیان راغلل او دقاسم دکوټی دروازه یی وکتله خوکله یی چی د سلاخونو دپاسه د وینی قطری وکتلی نو د ویری څخه یی پښی په لړزیدو شوی اوس نو هغوی ډاډمن شوی و چی دلته ریښتیا هم کوم پیری راغلی دی. هغوی دکومی خبری پرته سمدلاسه بیرته وګرزیدل.

دسپاهیانو د تلو څخه ډیره شیبه وروسته شاهی داروغه تاخانی ته راکیوت ،دهغه په لاس کی مشال و او ورپسی دوه سپاهیان هم را روان وو. داسی معلومیده چی هغو عسکرو دشپی په دی ناوخته وخت کی شاهی داروغه دخوبه رابیدا رکړی او ټوله خبره یی ورته ور رسولی وه. شاهی داروغه توهم پرسته نه و. هغه سمدلاسه تاخانی ته راغی او نیغ د قاسم خونی ته ورغی. په وینه ککړ سلاخونه یی معاینه کړل اوبیا یی د دهلیز په فرش باندی دمشال د رڼا په واسطه نښی نښانی وکتلی ، شاهی داروغه ته دلته تاخانی ته د یوچا د راتلو نښی د ورایه ښکاره کیدی. د دهلیز د شمال لوری ته وانښه خپاره واره پراته و. او په همدی وښو کی د چا دقدمونو چاپ تر سترګو کیده چی ددیوال د شمال لوری ته تللی و. دغه تیږلوړی دیوال ددهلیز دغه برخه نوره بندوله. د ا ځای د تاخانی ترټولو تیاره ځای و او د مارانو اومورګانو ځاله وه. داروغه ددی دیوال په تیږو باندی ښه نظر وکړ ، غوښتل یی چی وپوهیږ چی څوک خو د پټی لاری نه دلته نه دی را داخل شوی. داروغه ته دا لاره معلومه وه. دا دیوال د یوی پټی خښتی د خوزولو په واسطه دخپله ځایه د ګرځولو سره پرانستل کیږی. شاهی داروغه ته دا ډاګیزه شوه چی کوم څوک دهمدی پټی لاری څخه دلته راغلی دی ، ځکه دا یو سورنګ و چی د شاهی محل څخه بیرون وتلی و.

په حقیقت کی ددی سرنګ د راز څخه د شهنشاه او داروغه څخه بل څوک خبر نه و. شهنشاه هم د داروغه په واسطه ددی سرنګ څخه خبر شوی و په دی اساس شاهی داروغه په دی ډیر حیران و چی ووینی چی دا دریم کس چی ددی ځای د حاله خبر دی هغه څوک دی ؟ هغه ته دا نه وه ډاګیزه چی هغه کس پخپله بطریق شاګال دی. داروغه غوښتل دی سرنګ ته پخپله ور ننوځی نوپه دی خاطر یی له ځانه سره راوړی دواړه عسکر بیرته رخصت کړل ، کله چی عسکر بیرته ستانه شول نو شاهی داروغه بیرته زیر خانی ته راکیوت اودهغی دروازه یی بنده کړه ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو هیڅوک ددی نیغی لاری څخه زندان ته نه شو را ننوتلی. شاهی داروغه خپله توره را وویستله او په لاس کی یی و نیوله. دقاسم د خوني څخه د تیریدو په وخت کی پښه نیولی شو او ویی ویل:

« اوریدلی می دی چی تا کوم پیری کتلی دی ؟..... دسرو سترګو خاوند دیو ؟»

« هو ! هغه ګنجی هم و .....او د غوایی په څیر پلن او پړسیدلی هم»

دقاسم په لهجی کی دریښتونولی په اساس شاهی داروغه په فکر کی پریوت. خو بله لمحه یی په هغه سرنګ کی د ورننوتلو پریکړه عملی کړه. شاهی داروغه ته دا فکر هم راپیدا شوی و چی هسی نه چی قاسم د دی پتی لاری د راز څخه خبر شي ، په دی خاطر یی د ډیر احتیاط څخه کار اخست. هسی هم د دهلیز دا بل سر دقاسم د سترګو نه پټ وو. خو قاسم لا دپخوا څخه دا انګیرلی وه چی دلته بله پټه لاره هم شته.

شاهی داروغه د شمالی دیوال سره و درید اوبیا یی په خپل ښی لاس دخپل سر د پاسه د چت لاندی یوی ښختی ته زور ورکړ. لږه شیبه وروسته د دهلیز په دیوال کی ګړګړاهټ پیدا شو او دیوال دخپله ځایه وخوزید. دا یو تیاره سرنګ و ، کله چی د مشال رڼا سورنګ کی ور ننوتله نو شاهی داروغه دسرنګ دحالاتو په کتلو سره داسی و انګیرله لکه سرنګ چی د پیړیو پیړیو راهیسی همداسی وران ویجاړ پروت وی، ددیوال دپاسه دغنمو جالی او نور حشرات په خپلو ځالو کی د رڼا د کتلو سره نا ارامه شول. خو ددی لاری څخه د شاګال د وتلو په وخت کی دغنمو په ځالو کی محراب شکله دروازی جوړی شوی وی. د سرنګ په فرش باندی خاوری پرتی وی او د شاګال قدمونه یی په څرګنده توګه ډاګیزه کول.

معلومه نه ده چی ولی به د شاهی داروغه زړه ټکانونه خوړل ، ځکه هغه په پیری او نورو شیانو باندی یقین نه درلوده. خوبیا یی هم زړه د غمونو په ولکه کی پروت و . دشاهی داروغه په لاس کی د مشال رڼا نڅا کوله اوپه سرنګ کی جوړی کړل شوو هیبت ناکه سیورو دبدو روحونو په څیر ټوپونه وهل. سرنګ ډیر اوږود و خو دداروغه په لاس کی د شته مشال رڼا دومره لری نه ور رسیده. بلکه لږ څه مخته به رڼا او تیاره دواړه سره داسی را یوځای کیدی چی هرسیوری به په خپله د یو دیو په څیر څرګندیده.

اوس نو د شاهی داروغه په زړه کی هم دهشت او ویره خپره شوی وه. کله چی داروغه څو قدمه مخته کیښودل نو په خپل مخکی یی د سرو سترګو خاوند ،په داسی حال کی چی سترګی یی ددی لوری ته ځلیدی وکوت. دهغه سترګی داسی وی لکه د شپی په تیاره کی چی د توری پیشو سترګی د ورایه ځلیږی. د شاهی داروغه قدمونه و دریدل او پښی یی په لړزیدو شوی ، هغه ډاډمن شوی و چی په سرنګ کی پیری دی ، د لږځند له پاره پری سکته راغله خو ډیر ژر یی ځآن راکنترول کړ ، سمدلاسه بیرته شاته راستون شو ، هغه شاته د کتلو پرته د سرنګ دخولی څخه راووت ، د سرنګ په خوله کی د چت ښختیه یی زور کړه او سرنګ یی بند کړ ، خو هغه تر اوسه پوری

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویریدلی و ، ساه یی په سختی سره اخسته. اوذهن یی په پرلپسی توګه دهغو سرو سترګو د کتلو په کشمکش کی مصروف و. کله چی شاهی داروغه دشمالی دیوال څخه بیرته ستنیده اویو ځل بیا دتلو په وخت کی دقاسم دزندان خونی ته راغی نو قاسم دخپلی لمړي او اخری پلان سره یو ځای هلته مستعد ولاړ وو.

قاسم د سلاخونو سره یو ځای ددهلیز سره نژدی په تیاره کی ولاړ و. په لاسو کی یی دشاګال کلکه امصا نیولی وه. کله چی شاهی داروغه د قاسم د خونی څخه تیریده نو د قاسم په لور یی وکتل خو پخوا ددی چی قاسم په دریدو باندی حیرانتیا ښکاره کړی اویا ورته څه ووایی نو د قاسم ډنډی خپل کار کړی و. دا د شاګال همغه امصا وه چی قاسم هلته په وښو کی پټه کړی وه ، قاسم دشاګال امصا په دواړو لاسو کی و نیوله او د شاهی داروغه په سر یی راپریښوده ، د ټس اواز راغی او شاهی داروغه په زمکه پریوت دهغه سر دوه ټوتی شوی و او ماغزه یی په دیوالونو باندی ننښتی و. هغه جهنم ته رسیدلی و .د هغه جسد په خوزیدو خوزیدو سره په دهلیز کی شرقا اوغربا پریوت ، دلاسو څخه یی مشال و لوید او ومړ. قاسم سمدلاسه کیناست ، او د شاهی داروغه جسد یی دخپل ځان په لور راښکود. ددی ټولو پیښو څخه پاس موجود سپاهیان بی خبره وو. قاسم د شاهی داروغه لباس چاپ کړ او دخپلی زندانی کوټی کونجی یی تری راوویستله. اوس نو دقاسم له پاره ددی ځایه د تیښتی ستونزه حل شوی وه. سمدلاسه را پورته شو او د اوسپنیزی دروازی قلف یی په کونجی پرانست ، د شاګال امصا هم د قاسم په لاسو کی وه ، قاسم څو میاشتی وروسته دخپل زندان اوسپنیزه دروازه په لغته ووهله او دخوشحالی نه مست دهلیز ته راووت. په دهلیز کی یواځی یو مشال ، هغه هم د پاتخو په لور، روښانه و. قاسم په ډیر احتیاط سره د هغه مشال د رانیولو له پاره ورغی ،مشال یی راواخست او د پټی لاری د لټون پسی دشمال دیوال ته ورغی ، قاسم دغه تیږلوړه دیوال ته د ورسیدو سره سم و درید اوددیوال په څلورو خواو یی لاس وواهه تر څو هغه ښخته پیدا کړی چی ددی لاری د پرانستو له پاره د کونجی حیثیت لری.

دبله اړخه ، کله چی قاسم د پاتخو څخه مشال راواخست نو دپورته منزل عسکرو ته دا ډاګیزه شوه چی مشال یا خو تیاره شوی دی اویا دهغه ځایه لری کړل شوی دی ، ځکه چی دتاخانی بیرونی دروازه چی پورته منزل کی پرانستل کیده دکوچنیو کوچنیو سوریو په واسطه د تاخانی رڼا بیرون رسوله. خو کله چی سپاهیانو ته په تاخانی کی دغیر معمولی حرکتونو احساس وشو، متوجه شول ، خپلی توری یی را وویستلی خو د پیری او دیو هیبت هغوی لاندی تاخانی ته درانښکته کیدو څخه منه کول ... یوعسکر جرئت وکړ او خپل شاهی داروغه ته یی اواز وکړ ،خو کوم ځواب یی ترلاسه نه کړای شو ، هغوی دری واړه د پیریانو او دیوانو په ویره کی اخته شوی وو. هغوی خو د ټس اواز اوریدلی و خو دهغوی په وهم او ګمان کی هم نه و چی دا جاسوس قیدی به ازادیږی ، قاسم لا تر اوسه پوری هم د دهلیز په دیوال کی د سورنګ کونجی لټوله ، هغه د سپاهیانو د چغو اوازونه اوریدل ، دهغه زړه درزیده ، هغه چی هر څه کول باید ډیر ژر یی کړی وی ، دقاسم په ښی لاس کی د شاګال امصا او مشال دواړه وو خو په چپ لاس یی ددیوال ښختی لټولی تر څو هغه ښخته را پیدا کړی چی سورنګ پری پرانستل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیږي، قاسم د ډیره وخته راهیسی دا ښخته لټوله ،بلاخره هغه په خپل سر باندی دشته چت په ښختو باندی لاس وهل پیل کړل او بیا یی یو ناڅآپه د ګړګړاهټ اواز واورید اودسرنګ دروازه پرانستل شوه.

کله چی قاسم سورنګ ته ور ننوت نه بیا یی خپل وخت د سرنګ د دروازی په بندولو باندی ضایع نه کړ او د مشال په رڼا کی په بیړه مخته ولاړ. دمخکی تلو په وخت کی ورته فکر را پیدا شو چی شونی ده چی مکروه شاګال هم همدلته وی..... اوبیا هغه وخت هم راغی چی شاګال یی مخکی ناست و. په حقیقت کی هغه دوه سترګی وی چی قاسم یی دلری څخه کوت ، همدی دوه سرو سترګو شاهی داروغه تیښتی او شاتګ ته مجبور کړی و ، یعنی شاګال تر اوسه په سورنګ کی موجود و ، د قاسم اعصابو کار ورکړ او د شاهی داروغه هغه توره یی بی تیکی کړه چی دهغه څخه یی راخستی وه. په داسی حال کی چی د قاسم په چپ لاس کی مشال هم و او هغه ډنډه هم. ددی دواړو شیانو په یوه لاس کی نیول قاسم ته ستونزمن شوی و. په همدی خاطر قاسم د ډنډی او مشال څخه د یوه انتخاب وکړ او هغه هم د مشال دنیولو .د شاګال منحوسه ډنډه یی یوی لوری ته خطا کړه ، کله چی قاسم هغه ډنډه و غورځوله نو یو عجیبه پیښه یی وکتله چی په خپله هم ورته حیران پاته و. ویی کتل چی همغه ددوو سرو سترګو خاوند چی سترګی یی لکه د پیشو د سترګو په څیر ځلیدی یو ناڅاپه د ډنډی په لور ور ټوپ کړ، اوبیا قاسم و کتل چی یوه ستره تور رنګه شادو را ټوپ کړ او د شاګال امصا یی واخسته اوبیرته د برق په څیر و تښتیده. په دغه تیاره او تنګ سورنګ کی قاسم ددغسی شادو په کتلو سره نزدی بی هوشه شوی و ، خولی پری راماتی وی ، خو ځان یی کنترول کړ ، توره یی په هوا کی خوځوله او په شادو یی دحملی له پاره ځان تیارووو. خو د زندان د سرنګ دغه د اسرارو ډکه شادو د سترګو په رپ کی ورکه شوه ، قاسم تر ډیره پوری دحملی له پاره مستعد ولاړ وو خو اوس په سورنګ کی پوره پوره خاموشي خپره شوی وه اوهغه سری سترګی اوس دهغه ځایه غیب شوی وی.

قاسم فکر وکړ چی د شاګال په امصا کی کومه خاصه خبره وه. په همدی خاطر دهغی د اسرارو ډکه دغه شادو دلته په سورنګ کی دډنډی د تر لاسه کولو له پاره موجوده وه. تر یوه وخته پوری خو قاسم داسی انګیرله چی پخپله شاګال د شادو شکل اختیار کړی دی خوبیا یی خپل سر ټیټ کړ او خپل ځان یی وپوهاوه چی دا د شاګال پالل شوی شادو وه چی دهغه د امصا د اخستولو له پاره دلته موجوده وه ، اوس نو قاسم محسوس کړه چی په سرنګ کی څوک نه شته په دی خاطر په چټکی سره د سرنګ څخه بیرون ووت. اوڅو ساعته وروسته هغه ازاد شوی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقدسه نقشه

دروم په قیصر دقاسم د تیښتی خبر د تندرپه څیر راپریوت. دپخوانی او تجربه لرونکی داروغه مړینی دسلطنت ټولی ستنی سره وخوزولی ، کله چی د تیښتی دقصی حقیقت قیصر ته معلوم شو نوسترګی یی دحیرانتیا څخه پرانستی پاته شوی اوبیا کله چی ساتونکو سپاهیانو ورته دا وویل چی تر ټولو د مخه تاخانی ته د سرو سترګو یو دیو را ننوتی وو نو دروم دقیصر فکر دخپل خوب په لور ولاړ ، مارسی قیصر ته دا تعبیر ویلی و چی تر هغی چی د سرو سترګو دیو شکله انسان دروم قیصر په خپله و نه وژنی د قسطنطنیی نجات ممکن نه د ی. قیصر هم شاګال ته د خپل خوب د دیو په سترګو کتل. دقاسم د نیولو په ورځ په ایا صوفیا کی کله چی قیصر شاګال وکوت نو هغه سمدلاسه د مارسی د ویل شوی تعبیر سره سم دهغه د وژلو له پاره راپورته شو خو دشاګال خطرناکو سترګو هغه ددی کار څخه منه کړ . او نن ورته خبر ورکړل شو چی د قاسم د تیښتی نه لږه شیبه مخته د سرو سترګو دیو شکله انسان د زندان په تاخانه کی کتل شوی دی ، اوس نو قیصر ته دمارسي تعبیر نور هم باوری څرګند شوی و ، ځکه په دی نازکو ورځو کی د قاسم تیښته د روم د قیصر له پاره ښه شګون نه درلود.

دقیصر جاسوسانو اوقاصدانو به د روم قیصر ته د سلطان محمد خان د لښکرو یوه یوه خبره رارسوله ، سلطانی لښکر د « اورنه» څخه را روان شوی و ، دیخنی شپی نوری ختمیدونکی وی ،کله چی د اورنه څخه دمسلمانانو لښکر را روانیده نو دهغه ځای خلکو خپل لښکر ته ترلری لری ځایو پوری خدای پامانی ویله. دهغوی محبوب پادشاه سلطان محمد خان د مرادخان ثانی زوی د یوه ستر تاریخی جنګ په لور روان و په دی اساس د سلطان دلښکر هر عسکر خپل ځان ددغی مبارک لښکر یوه برخه ګڼله چی رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته بهترین لښکر ویلی و . لښکر خپل لمړنی پړاو یواځی په پنځوس کوسه واټن کی کاوه، دسلطان لمړنی ډله عسکر چی دینی چری د میړنو ځوانانو څخه جوړه شوی وه په خپلو اسونو سپاره د ټول لښکر دمخه په ډیره عجیبه شان باندی روان وو . د جاګیرلرونکو فوځ که ورسره یو ځای شي نو دسلطان د ټول لښکر شمیره تر سلو زرو پوری رسیده.

د سپروفوځونو ترشا د درنو وسلو او توپونو بګڼ او ګاډی روانی وی ،دهغوی شاته دپیاده فوځونو او زره پوش فوځونو ډلی روانی وی، دینی چری د لمړی دستی سپه سالار « اغاحسن» نبی اړخ کی « احمد کدک» چپ اړخ کی « محمود پاشا » ټول موجود و. د لښکر په قلب کی پخپله سلطان په یوه سپین لوړ قدی اسپ باندی سپور د ټولو فوځونو قومندانی یی کوله. د لښکر شاته په سلګونو غوایی ګاډی ، خرو ګاډی ، داوښانو ګاډی اوبی شمیره نورحیوانات را روان وو . په دی ټولو باندی د لښکر دخوراک څښاک سامانونه بار وو . دزخمیانو دمرهم پټی له پاره د « اورنه » دمسلمانو پیغلو او نجونو یوه ستره ډله هم روانه وه . ددی ډلی مشري د بوسنیا دشهزادګی

(c) ketabton.com: The Digital Library

...حميرا په غاړه وه. په دی ستر لښکر کی د ګډون دتبرک څخه د قاسم بن هشام مشرورور طاهر بن هشام هم بی برخی نه و. په دی توګه د قاسم ټوله کورنۍ په دی مبارک لښکر کی موجوده وه. د طاهر دواړه زامن عمر او علی اوس ستر ستر ځوانان شوی و او دکوچنیو مجاهدینو په څیر یی دلښکر په خادمانو کی ځانونه ورګډ کړی و و. د زاړه عباس لور مریم هم دزخمیانو دتداوی په ګروپ کی شامله وه.

په لښکر یک تر ټولو ستر او د ویاړ شی د پیتلو څخه جوړ شوی هغه ځلیدونکی توپ و چی تر څنګ یی په یوه ځای کی دهغه جوړونکی اهنګر «اربان» ناست و. دغه دیوه هیکله توپ به چی دهر ځای څخه تیریده نو سلطان محمد خان د سوبی خبر به یی روکاوه. اسلامی فوځونو به په لږلږ واټن کی پراو کاوه ودقسطنطنیی په لور مخته ورتلل.

دا همغه لښکر و چی په قسطنطنیه باندی یی پریکنده یرغل ور وست. ددی لښکر په اړه رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلی وو « تاسی به ضرور قسطنطنیه سوبه کوئ ، نو بهترین امیر به ددی لښکر امیر وي او بهترین لښکر به همدا لښکر وي»

دهمدی لښکر یوه برخه دعثماني بحریی ځواک څخه جوړه شوی وه چی امیرالبحریی د سلطان محمد خان له اړخه یو ډیر ستر ملاح «بلوط اغلن» ټاکل شوی و. د سلطان په بحری فوځ کی ډیري بیړۍ نوی جوړکړل شوی وی ، ددی بحری ځواکونو لمړۍ ډلی لا دمخه ابنای فاسفورس کلابنده کړی وه. دعثمانی لښکر دراتلو د اوازو سره په قسطنطنیه کی یو ډول اندیښنی را پیدا شوی وی ، د قسطنطنیی د فوځونو سپه سالار به دخپل غم دغلطولو له پاره شراب یو په بل پسی په سر را اړول ، شهنشاه د نورو هیوداونو دکومک منتظر و ، خو عامو خلکو دخدای تعالی په حضور کی ددی خطر د له منځه وړلو له پاره شپه او ورځ دعاګانی کولی. په ایاصوفیا کی به هم په دی ورځو کی دخلکو ګڼه ګوڼه زیاته شوی وه ، په ځانګړی توګه به د یکشنبی په ورځ په دی عبادتځای کی دخلکو د کیناستو ځای نه تر سترګو کیده.

او بیا کله چی د یکشنیبي په یوه سهار چی د جنګ وریځی دقسطنطنیی په اسمانو کی ګرزیدی نو ایاصوفیاته د عبادتکونکو ګڼه ګوڼه دومره زیاته وه چی اندازه لګول یی مشکل وو. سونیا هم دخپلی کمری څخه را ووتله او سالون ته راغله. هغه تر اوسه هم دخپل خدای تر مخه په ژړا وه او دخپل محبوب د راخوشی کیدو دعاوی یی کولی. دهغی زړه مات مات وو. ، دهغه وخته چی قاسم نیول شوی د سونیا د زړه دنیا تیاره شوی وه ، خو دا تاریکی یوازی په غم کی تیریده او که نه دقاسم سره د سونیا دکتلو وروسته دسونیا ژوند ته رنا راغلی وه ، دهغی ورځی نه تر ننه پوری هغی خپل ځان دهیچا د بستری نبایست نه و ګرځولی ، هغه د قاسم پسی لیونی وه او ددی ثابتیدو وروسته هم چی قاسم مسلمان جاسوس دی دهغی په لیونتوب کی کوم کمی نه و راغلی. هغی شپه او ورځ د شاهی تاخانو د تورو زندانو څخه دقاسم دخوشی کولو له پاره دځانه سره پلانونه جوړول. خو هغی څه کولی شول ، هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو یوه معمولی خادمه وه ، دهغی سره یوآځی یوه وسله وه اوهغه وه دهغی ښایسته او ښکلی ځواني ..... خو په خپل زړه کی یی داپریکړه کړی وه چی پس له دی به د هیچا د هوس له پاره خپل ځان په ګناه کی نه اچوي. دهغه وخته چی سونیا په ښه اوبد پوه شوی وه نو مخی ته یی یواځی هوس پاله نارینه راتلل خو دقاسم سره دهغه لیدنه دهغی له پاره یوه نوی تجربه وه ، قاسم په هغی کی د یوی نیکی پیغلی خوی را وپاروو .... ددی سره هغه داسی شوه لکه نوي چی رابیداره شوی وی، هغه خو تر اوسه پوری د بدبویه راهبانو دهوسونو وسیله وه ، خو اوس هغی دقاسم نه پرته دبل چا له پاره ژوند نه کاوه. دهغی په ګوته کی دقاسم لخوا ورکړل شوی ګوته وه چی هغی به هروخت دخپلی سینی سره لګوله.

نن یوځل بیا دخپل خدای تر مخه د ژړا او فریاد له پاره هغه د ایاصوفیا سالون ته راغلی وه . ټول سالون د ویریدلو ښاریانو څخه ډک وو. هغوی دا ګمان کاوه چی د ایاصوفیا په شتون کی به هیڅوک هم قسطنطنیه سوبه نه کړای شي ...خلک ډلی ډلی دلته دعبادت له پاره راتلل .په حقیقت کی په خلکو کی دپیړیو راهیسی دا خبره مشهوره شوی وه چی یوه راهب ته دالهام په واسطه خدای تعالی ویلی وو چی په قسطنطنیه باندی به ترکان حمله کوي او ترکان به د رومیانو په تعقیب پسی دایا صوفیا دغی ستنی پوری رارسیږی چی د قسطنطین په نامه مشهوره ده. خو دهمدی ځایه به دترکانو په شاتګ او ماتی پیلیږی. نن سبا دهمدی زیری په خاطر په ایا صوفیا کی دمذهبی خلکوتګ راتګ ډیر زیات شوی و .

نن هم چرچ دعبادت کونکو څخه ډک شوی و، سونیا د عبادتځای دخالی چوکیو څخه په یوی سر ټیټ کړ او کیناسته. دهغی زړه مات مات و او سترګی یی دټولی شپی د ژړا په واسطه پرسیدلی وی، سونیا په خپل ښی او چپ اړخه کی ناستو ښځو ته هیڅ هم و نه کتل.....

د چرچ بشپړ د چوتری په ممبر و درید اوپه لوړ اواز یی مناجات وویلی ، ټولو حاضرینو دغه مناجات په ډیر شوق سره اوریدل. هر چا په زړه کی د ترکانو د حملی څخه د خلاصون له پاره دعاوی کولی خو د سونیا دسترګو څخه را څڅیدونکی هری اوښکی د ایرون ایرون چغی وهلی.

د قاسم سره محبت د سونیا ژوند بدل کړی و ، هغه بلکل بدله شوی وه . اوس هغه هغه پخوانی سونیا نه وه ، خلکو د سلطان محمد خان د قهر څخه پناه غوښتله ، خو سونیادخپل قاسم دلیدلو له پاره دخداوند به حضور کی په ژړا کی ډوبه وه. هغی قاسم دهمغه ایرون په نامه پیژانده ، هغی ته قاسم د یوه راهب په شکل کی ورغلی و . او دیوه مسلمان په شکل کی تری جدا شوی و . خو دسونیا له پاره یی خپل خواږه یادونه پری ایښی و..... ایرون ، دقاسم جعلی نوم و. چی هغه د ایاصوفیا د جعلی راهبیت له پاره اختیار کړی و . سونیا دایرون د خوشي کیدو له پاره دعاوی کولی ، دهغی دواړه لاسونه مخته غوځیدلی و ، په یوه لاس کی یی د قاسم دلاس ګوته په ګوته د ورایه ځلیده. د سونیا تر څنګ ناستی ښځی تر ډیره پوری د سونیا په ګوته کی ګوتی ته په ډیر زیر زیر سره کتل

(c) ketabton.com: The Digital Library

.دا ښځه «بریتا» وه. د رومیل ښځه ، چې هره یکشنبه به چرچ ته دعبادت له پاره را تلله. هغی سونیا مخته هم څو ځلی کتلی وه ، خو نن یی چی کله د سونیا په ګوته کی هغه ګوته وکتله نو حیرانه پاتی شوه. دا خو همغه ګوته وه چی دهغه ویل شوی ورور قاسم بن هشام ورته د «ډیمونان» ددعوت په شپه دی ته ورکړی وه. بریتا به کله ګوتی ته کتل او کله به یی د سونیا د سترګو څخه را څخیدلو اوښکوته. په بریتا باندی سر و ګرزید . اوذهن یی په تیزی سره کار پیل کړ. هغی سوچ کاوه چی ایا دا همغه پیغله ده چی دقاسم سره یی لمړی محبت کړی و اوبیا قاسم دهغی د پیدا کیدو له پاره دلته د ډیمونان پسی راغی ، دبریتا په زړه کی سترو ستړو موجونو توپونه وهل. سونیا همغسی په عبادت کی مصروفه وه خو بریتا د تجسس اوپلټنی له لاسه عبادت و نه شوکړای. او بیا کله چی بشپ اعظم دعا پای ته ورسوله نوبریتا په ډیره بی صبری سره د سونیا مړوند کلک کړ.

« ای نجلی ! ایا ستا نوم سسټر میری دی ؟....تا دا ګوته د کومه کړی ده ؟....ته خو سسټر میری کیدی نه شي.... یوه مقدسه راهبه ګوتی نه په لاسوی ؟ دا ووایه چی دا ګوته دی څنګه ترلاسه کړی ده....؟

بریتا په یوی ساه څو پوښتنی را وورولی. هغه یوه عامه کورنۍ ښځه وه ، هغی ته د ژورو رازونو د ساتلو فن نه و زده . هغی په دیر احساساتی توګه د سونیا مړوند کلک کړی و او د سونیا څخه یی پوښتنی ګرویزنی پیل کړی وی خو سونیا ..... هلته نه موجود نه وه.....هغه چیری ورکه وه.... د سسټر میری معامله څه وه ، اودی ګوتی د سسټر میری سره څه اړیکی درلودل. اوهغی ته دا هم په یاد راغله چی سسټر میری څو ورځی دمخه د سونیا څخه ددی ګوتی دترلاسه کولو هڅی کړی وی ، دهغی په دماغ کی یو توپان را پیدا شو ،اوس نو هغه ته ایرون قصه نوره هم پیچلی شوی وه ، هغه نا ارامه وه..... هغی غوښتل چی ډیره ژر وپوهیږی چی د ایرون لخوا د ورکړل شوی ګوتی شاته کوم رازونه پټ دي...اودا ښځه څوک وه چی په ډکه کلیسا کی یی د هغی لاس ونیوه ....هغی د یوی شیبی له پاره فکر وکړ اوبیا یی په بیړه بریتا له لاسه و نیوه او له ځانه سره یی یوړه.....

سونیا خپلی کمری ته درسیدو په وخت کی هم بریتا ته دا ونه ویل چی هغه څوک ده خوپخپله یی د بریتا څخه پوښتنی پیل کړی.

« خوری !.... ماته لمړی دا ووایه....چی دا ګوته.....ته د کومه درکه پیژنی.... او ددی ګوتی د سسټر میری سره تعلق دی.؟

سونیا خپله ګوته رامخته کړه او ویی ویل خواسو بریتا په خپلو احساساتو باندی کنترول پیدا کړی و ، دخپل زړه خبره یی پټه کړه او لنډ شانته ځواب یی ورکړ.

« دا د سسټر میری ګوته د ه. ماته ددی نه اخوا نور څه نه دی معلوم. خو ته لمړی ماته دا ووایه چی ته څوک یی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سونیا پوه شوی وه چی اوس بریتا سهی حقیقت نه وایی ، په دی خاطر یی یو عجیب پلان جوړ کړ. اوبریتا ته یی وویل:

« خور جانی !... زه په حقیقت کی سستړ میری یم ،زه یوه راهبه یم. او داګوته په د ی خاطر په ګوته کوم چی ددی ګوتی سره زه ډیر جذباتي اړیکی لرم.

بریتا د سونیا په دام کی راګیر شوی وه. دخوشحالی نه یی چیغی کړی اوسونیا یی په غیږ کی راکلکه کړه.

« واه زما خوری ! .....مارسي ....بلاخره تاته خپل جداشوی محبت بیرته تر لاسه شوی دی.ما د مقدس ډیمونان څخه ستا ټوله قصه اوریدلی وه ، تا ډیر غم ګاللی دی.... مورګن زما ورور دی ،ماته معلومه ده چی هغه مسلمان دی ماته دا هم معلومه ده چی ته د هغه سره ډیره مینه کوی. ما غوښتل چی له تاسره ووینم. خو دهغه وخته راهیسی چی مورګن ډیمونان وواژه ، نو زه وویریدم او چرچ ته می تګ راتګ کم کړ. شکر دی چی تاته خپل محبت تر لاسه شو. ماخو اوریدلی دی چی مورګن یی دایا صوفیا څخه نیولی دی ، هغه له تاسره کله کتلی و ؟ څه خو راته ووایه !»

بریتا ډیره جذباتي کیدله خو سونیا د تیږی په څیر ګرزیدلی وه ، دهغی په ذهن کی ټولی کړکی خلاصی شوی وی ، اوس نو هغی ته داهم معلومه شوی وه چی هغه مسلمان جاسوس په حقیقت کی د سستړ میری محبوب و . دهغی زړه مات شوی و . دیوال ته یی تکیه وکړه او ودریده .....لکه چا چی ورسره دوکه اوفریب کړی وی. یواځی یو څوک و چی په دی دنیا کی یی دهغی زړه ګټلی و ،....هغه هم دوکه کونکی وخوت. هغه خو دلته دمارسي په چکر کی راغلی و ، دبطریق ډیمونان قتل کونکی مسلمان جاسوس و اوغوښتل یی یوه اوه کلنه عبادکونکی راهبه تر لاسه کړی، ایرون هغه هم استعمال کړی وه.او دیوی لوبی دالی په څیر یی استعمال کړی وه. هغی سونیا ته ګوته په دی خاطر ورکړی وه چی هغه دا ګوته واخلی او سستړ میری ته یی وښئی. اوسستړ میری هم دوکه ورکړی وه ځکه چی اصل حقیقت یی ورته نه و ویلی. دسونیا زړه د غم او درد نه ډک شوی و غوښتل یی په چغو چغو وژاړی خو معلومه نه ده چی ولی یی خپله ژړا په سینه کی پټه کړه ، یواځی اوښکی وی لکه د سیلاب په څیر یی د سترګو څخه را روانی وی ، هغی خو یواځی څو ورځی دمخه دخپل ګناکونکی ژوند لاره بدله کړی وه او دا ټول بدلون یواځی او یواځی دقاسم په خاطر ترسره شوی و ، خو اوس دا څه پیښ شوی و .... دی چی څوک دخپل ځان ګانډه هغه دبل چا وخوت. هغی چی چاته خدایه وایه .... هغه د بل چا عبادت کونکی و.... دسونیا له پاره د ټولو غمونو څخه دا غم ستر غم او ټکان و. هغه بی هوشه کیدله . اوبریتایی تر څنګ ولاړه وه او هره شیبه یی دهغی بدلیدونکی حالت کوت. هغه حیرانیده چی دی نجلی ته څه ورپیښ شوی دی ، حقیقت دا و چی سونیا اوس هم دقاسم څخه نفرت نه کاوه. خو په زړه کی یی په خپل حیثیت باندی غور کاوه ، یو بیګانه ځوان د سونیا په زوند کی ور داخل شوی په حقیقت کی هغه د سستړ میری په څیر دیوی پاکی ښځی سره مینه کوله....په داسی حال کی

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې سونيا دسستر ميري په مقابله کې خپل ځان يوه بازاري نجلۍ تصور کوله ، هغې ته خپل ځان سپک ښکاريده ، تر ډيره پورې يې د بريتا سره کومه خبره ونه کړه. بلاخره بريتا ورته پخپله وويل:

« سستر ميري ! څه خبره ده ، ته خو ډيره پريشانه شوې. فکر مه کوه. که مورګن مسلمان دی نو څه وشول. زه په ډاډمن زړه ويلی شم چې کله هم هغه د بندی خانی څخه ازاد شي نو نيغ به ستا خواته راشي ، زه پوهيږم چې مورګن ستا نه پرته ژوند نه شي کولی. هغه ماته ستا او خپل ټوله قصه په پوره تفصيل سره کړې ده.

دسونيا له پاره ددی نه زياتی خبری اوريدل د زغم وړ نه وی. سر پری ګرزيده. د مخ رنګ يې الوتی و او شونډی يې وچې شوی وی ، په بستره باندی کينا سته. نن هغې په خپل زوند کی تر ټولو سرګردانه اودغم نه ډکه ورځ تيره کړې وه، دهغې د سترګو تر مخه تياره خپره وه.

بريتا تری ولاړه. خو د سونيا له پاره دغمونو نه ډکه دروازه خلاصه شوه. تر څو چې هغه نه پوهيده چې ايرون د سستر ميری سره مينه کوی نوخپل ځان يی د ايرون په مينه کی ور ستی کړی و . خوکله چې ورته حقيقت معلوم شو نوبيا د شيشی ډګيلاس په څير ټوټې شوه.

اوبيا په همدی شپه « د ايا صوفيا » پورتنی منزل کی د سستر ميري د دروازی مخی ته يو نقاب پوشه وکتل شو . د ايا صوفيا په پورتنی منزل کی دا وخت هيڅوک هم نه و . په فرش باندی دستنی دلويدو اواز هم اوريدل کيدی شو ، دګيلري په ديوالونو باندی دمعمول په مطابق مشالونه روښانه وو. نقاب پوشه دمارسی ددروازی تر څنګ و درید او دمارسی دخونی دروازه يی ور وهله. او دځواب په انتظار شو،خو دومره منتظر پاته نه شو ځکه مارسي سمدلاسه دخپلی خونی دروازه پرانسته. خو ديوه نقاب پوشه په ليدلو ډيره حيرانه شوه ، يو ناڅاپه تم شوه اوبيا څو قدمه شاته ولاړه ، او دغه نقاب پوش ته يی په برندو برندو سترګو کتل. دا څوک دی چې په نيمه شپه يی نقاب په مخ را خپور کړی او مارسی دخونی دروازه ورټکوی ؟

خو لږه شيبه وروسته دمارسي ذهن ډير قوی ټکان وخوړ. دهغی تر مخه قاسم ولاړ و .....قاسم بن هشام ...د« اورنه» قاسم بن هشام. دسلطان مرادخان ثانی سراغ رسان ، دسکندربيګ په څير يوه ماهر توره وهونکی ته په ډک ستيډيوم کی ماتی ورکونکی عرب ځوان چې د حجاز دودي اوسيدونکی دی ....قاسم بن هشام ....دنن څخه اوه کاله مخته ، دچا محبت چې مارسي د عيسويت نه د اسلام په لور راواړوله. همغه قاسم چې مارسی يی په ډول ډول غمونو او ازميښتونو کی راګير کړی وه ، نن د کلونو کلونو وروسته دهغی تر مخه ولاړ و . دهغی جدا شوی ملګری ، د چاسره يی چې دژوندانه د سختيو د يوځای تيرولو ژمنه کړی وه ، د قاسم مخ او سر په نقاب کی راپوښل شوی و خوبيا هم هغه مارسي وپيژانده. هغی دخپل غم او غمګساره خوشبويی محسوس کړه ، قاسم يی دسترګو درنګ نه وپيژانده ، هغی د همدی سترګو له پاره خپل ټول ژوند په داو کی ايښی و . دمارسي جسم وچ

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوی و او د سکتی په حالت کی وه ، دهغی خوله خلاصه وه او شونډی یی پرانستی پاته شوی وی ، دمارسي ژبه گنگه شوی وه اوسترگی یی په پرلپسی توگه په قاسم کی ورنښتی وی.

قاسم په کرار دهغی خونی ته ور ننوت.کمری ته د ورننوتلوسره سم یی دروازه د دننه څخه بنده کړه ، دی مقدسی حجری ته نن دلمړي ځل له پاره یو نارینه ور ننوتی و ، مارسی تر اوسه هم د سکتی په حال کی وه ، قاسم منتظر و چی مارسی به څه ووایی. لیکن مارسي .....مارسي د یوی تیږلوړه مجسمی په څیر بی حرکته اوساکته ولاړه وه. داوو کالو جدایی او د پرلپسی مصیبتونو دتیریدو نه وروسته مارسي دحالاتو سره یوځای کیدل زده کړی و. دخبرو څخه یی ځان لری ساته. خونن حالات بدل شوی و. کله چی قاسم دمارسی حالت وکوت نو دوه قدمه نور هم راوړاندی شو او دمارسي سره نژدی و درید ، لږه شیبه وروسته دهغه دواړه لاسونه دمارسي په اوږو اینبوول شوی و او مارسی یی خوزوله او ورته یی ویل:

« مارسي !....مارسي !.... په هوش کی راشه....مارسي ! زه قاسم یم ، ستا قاسم....قاسم بن هشام.....»

د قاسم غږ ډیر اغیزمن و. دهغه د اواز داوریدو سره سم دمارسي په وجود کی دژوندانه څپی را ولاړی شوی. یودم رابیداره شوه. او په چغو چغو یی وژړل. د اوښکو سیلاب یی دسترگو څخه را روان و. داهغه سیلاب و چی دکلونوکلونو مصیبتونو ورته بندونه اچولی و. خو نن یی د سترگو له لاری دبیرون راوتلو لاره پیدا کړی وه. مارسی د خپل قاسم د سینی سره یوځای شوی وه ، دژړا په واسطه یی ټول وجود نور په لړزه کی راغلی و ، نن مارسي غوښتل د سترگو له لاری دزړه ټول داغونه پریمنځی. خو دقاسم سره ددی خوشحالیوله پاره ډیر وخت نه و. هغه خو دمارسي د وړلو له پاره راغلی و .دخپله ځانه سره د وړلو له پاره. هغه د مارسی اوږی په خپلو گوتو لږ څه زور کړی او ورته یی وویل:

« مارسی !...زه راغلی یم، زه ستا د بوتلو له پاره راغلی یم ، تا خو ډیرغمونه تیر کړی دی ، خو اوس ستا ټولی دعاگانی قبولی شوی دی.... راځه زما سره یوځای راځه ، زه به هیڅکله هم له تا څخه جدا نه شم.»

مارسي اوس هم د ژړا ډکه وه ، تر اوسه یی په ژبه یوه کلیمه هم نه وه ویلی. د مارسي په خوبصورته جسم کی دزلزلی په څیر کیفیت جاری و. په دی خاطر قاسم هوډ وکړ چی مارسی د سمدستی بوتلو په ځای پریږدی لږ څه په حال کی راشي. مارسی یی له لاسه ونیوله اوخپلی بستری ته یی راوړه .خو اوس دمارسي حال هم لږ څه رابنه شوی و. په بستری باندی د کیناستو نه مخته یی دقاسم دواړه لاسونه په خپلو لاسو کی ونیول اوبیا قاسم ډیر حیران شو چی مارسي دهغه لاسونه یی په ډیره والهانه توگه ښکلول. هغی د قاسم گوتی دخپلو لمدو گوتو سره بیا بیا مښلی ، اوس نومارسي غوښتل خبری وکړی. خو الفاظ یی په ستونی کی ونښتی و. قاسم د مارسي والهانه محبت او مینه محسوسوله. نوپه زړه کی ډیر پښیمانه شو ، ځکه چی هغه خو یو واده هم کړی و او یوه ډیره مینه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناکه ښایسته لور یی هم درلوده ... یا الهی ! دا څه حال دی ؟ مارسي خو هغه د زړه له کومی غوښته. خو هغه دخپل زوند ملګری بل څوک ګرځولی وه ، خو په دی کی قاسم څه قصور درلود . هغه ته خو اوه کاله مخته همدا خبر ورکړ شوی و چی مارسی شهیده شوی ده ، بیا قاسم د بوسنیا دشهزادګی سره وکتل ،رینښتیا خو داو چی قاسم اوس هم مارسی همغسی غوښتله.

قاسم د مارسی سره په بستره کیناست. مارسی اوس دلمړی ځل له پاره خبری پیل کړی « زه ډاډمنه وم چی ته به خامخا زما د بوتلو له پاره دلته راځی ،ما ستا دانتظار له پاره اوه کاله خو پریږده چی اوه پیړۍ هم انتظار کولی شو .. قاسم !..... نن ستا په کتلو باندی زه نه پوهیږم چی په ما څه چل کیږی.....زه نه پوهیږم..... ته خو خو میاشتی مخته دلته په ایا صوفیا کی وی او زمونږ تر منځه لیدل کتل هم شوی و لیکن .... » دمارسی خبرو دهغی سره ملګرتیا نه کوله. هغی غوښتل هره خبره یوځل وکړی ، په ایا صوفیا کی سکوت و . یواځی دمارسي په کمره کی یو مشال روښانه و . دمارسي رخسار په اوښکو لوند و اودقاسم په شونډو باندی نرۍ شانته خندا و . مارسی ته یی وویل:

« مارسی ! اوس یی هیر کړه ....هغه وخت چی تیرشوی دی په هغی ژړا کول بی ګټی دی. زه راغلی یم ، اوراغلی یم چی تا له ځانه سره یوسم ،ماته معلومه ده چی په تا ډیر غمونه تیر شوی دی ، مونږ باید ډډیر څه په اړه خبری وکړو . اویو دبل څخه ډیر څه واورو . خودا ټولی خبری دلته شونی نه دی ،شاګال زمونږ دښمن دی ، او زما پسی ګرځی. په دا خاطر دا به ډیره مناسبه وی چی مونږ د دی ځایه سمدلاسه ووځو .

خو مارسی د قاسم په خوشبیو کی مسته وه. هغه ته په خپلو غوږونو او سترګو باندی باور نه راته ، هغه دپخوانیو یادونو په هره لحظه کی غوټه کیده ، قاسم یی دخپله ځانه سره نژدی وکوت نو هرڅه یی هیر کړل ، هغه به بیا بیا احساساتی کیدله او د قاسم لاسونه به یی په خپلو لاسو کی نیول اوژړل به یی.

قاسمه ! اوس نو زه له تا نه شم جدا کیدی. ما اوه کاله په سولۍ ځوړند تیر کړی دی. د سکندربیګ دهوس او دهغه د لاس اوږودونی څخه می دلته دراهبی شکل اختیار کړی دی او اوه کاله می په دی بنده خونه کی دزندانی په څیر تیر کړی دی. دلته می په خونه کی په پټه لمونځ کاوه ، قاسمه ! زه مسلمانه وم ، او اوس هم مسلمانه یم...»

مارسی یوځل بیا په چغو چغو ژړا پیل کړه ، دمارسی زړه داحساساتو څخه ډک و ، دقاسم په اوږو یی سرکیښودی و او سلګۍ یی وهلی. معلومه نه ده چی په دی وختو کی څه څه وشول ، نرۍ بدله شوی وه ، سلطان مرادخانی ثانی وفات شوی، دقاسم مور و پلار اوس په نړۍ کی نه و . بوسنیایی شهزادګی دقاسم سره واده کړی و او مارسي د تیرو اوو کالو راهیسی دیوی عیسوي راهبی په بڼه ، په حقیقت کی شپه او ورځ په اسلامی

(c) ketabton.com: The Digital Library

عباداتو کی مصروفه وه ، دمارسی له پاره دقاسم سره دا لیدنه دمعجزی څخه کمه نه وه . هغی همداسی ژړل او سلګی یی وهلی. اوښکی یی بهیدی اوخبری یی کولی ، هغی یواځی خپلی خبری کولی ، اوس نو قاسم هم ارام ناست و ، ټول ګوانبونه یی له یاده ویستلی و ، دمارسی ترڅنګ ناست و او د هغی خبری یی اوریدلی . دا لمړی ځل و چی مارسی دقاسم بدن مسحه کړ ، هغی نه غوښتل دا پاکیزه لمحی له لاسه ورکړی. هغی قاسم ته وویل:

« ابوجعفر زه په زخمی حالت کی د اورنه څخه البانیا ته راو ستلم. دالبانیه په شاهی محل کی سکندربیګ زمونږ انتظار کاوه ، لمړی خو سکندربیګ زما سره ډیره ښه رویه وکړه ،زما دزخمونو علاج یی وکړ اوما ته یی هر ډول اسانتیاوی را کړی ،خو زه پوهیدم چی سکندر بیګ دا هر څه زما د ترلاسه کولو له پاره کوی.هغه زه د کوچینوالی څخه خوښولم خو ما نه غوښتل دهغه منحوس شکل وویني. زه ابوجعفر د سکندر بیګ له پاره را وتښتولم ، ما د ناروغتیا په ورځو کی را انګیرلی وه چی زما دروغتیا وروسته به سکندر بیګ ما خامخا خپلوی ، که څه هم هغه د زور او تزویر له لاری وی. خوما شپه او ورځ فکر کاوه چی څه ډول دسکندربیګ د لاسو څخه خپل عصمت اوعزت خوندي وساتم. بلاخره یوه ورځ زما په ذهن کی عجیب شانته فکر را پیدا شو ،ما ابوجعفر را وباله او ورته می وویل چی زه غواړم یوه راهبه واوسم. غواړم د عیسوی دین خادمه واوسم ، د ابوجعفر له پاره دا خبره ټکان ورکونکی وه. زما دا حربه ډیره بریالی ځکه وه چی یو پادشاه هم راهبه نه شي ترلاسه کولی. هماغه وچی ما دخپلی ابرو او ستا د امانت دخوندي ساتلو په خاطر د عیسوی راهبی بڼه اختیار کړه. او ددی پرته ماته بله لار هم نه وه. ابوجعفر چی په حقیقت کی بطریق ډیمونان و زما ددی پریکړی څخه ډیر خوشحاله شو خو دسکندر بیګ له پاره زما پریکړه په هیڅ توګه دمنلو وړ نه وه .کله یی چی زما دراهبه کیدو خبر واورید نو ډیر قهرجن شو ، خوبطریق ډیمونان د ارتوډکس کلیسا ډیر ستر پادری و او زه په دی پوهیدم چی هغه به زما د خوندي کیدو په خاطر دسکندر بیګ سره ټکر ته هم تیار شی ، اوبیا همغسی وشول ،بطریق ډیمونان ګڼ شمیر پادریان له ځانه سره کړل او سکندر بیګ یی په خاموشه کولو مجبور کړ. بطریق ډیمونان زه دخپله ځانه سره دلته قسطنطنیی ته راوستم اوما دیوی راهبی په شکل دلته ژوند پیل کړ. دلته د هر راهب اوپادری سترګی په مالګیدی ، دا چی ما دهغوی دبدو سترګو او هوس څخه څنګه او څه ډول ځان خوندی وساته یواځی زما مالک پری ښه پوهیږی. که څه هم بطریق ډیمونان زه دلته راوستم خو دهغه نیت ماته پخپله خراب و .ما دبطریق ډیمونان دبدو سترګو څخه دخوند ي پاته کیدو په خاطر د بطریق اعظم لمن و نیوله. زوړ بطریق اعظم زما ډیر عزت اوتکریم کاوه ، ماته یی هیڅ ډول زیان و نه رساوه. په ایاصوفیا کی هر شخص زما د ښایست اوحسن اخستونکی وو. ما ستا دامانت د خوندی ساتلو په غرض ډیر څه کړی چی اندازه یی نه شی کیدی. ما په دی وختو کی د الله تعالی څخه یوازی یوه دعا غوښتله چی هغه دی تاله ماسره یوځای کړي ، نن ددومره اوږد وخت وروسته زما دعا قبوله شوی ده....قاسمه ! ما هیڅکله هم ځانته مه پریږده. زه ستا نه پرته ژوندی نه شم پاته کیدی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي دغم نه ډکی قصی په اوريدو سره قاسم دا هير کړی و چی هغه يو مفرور قاتل دی.او په ايا صوفيا کی د شاګال په خير تيز دشمن ورپسی ننبتی دی ، يو ناڅآپه قاسم ته د ډير زيات وخت دتيريدو احساس و شو . سمدلاسه يی مارسي ته وويل:

« مارسي ! اوس خو مونږ يو دبل سره يو ځای شوی يو . هيڅکله هم يو دبل څخه د نه جدا کيدو له پاره يوځای شوی يو .مونږ به ډير خبری کوو . دا چی په دی وختو کی په مونږ څه تير شوی اويا موڅه کړی دی ؟ خو اوس بايددی ځايه ووځو ،شپه د نيمايی څخه ډيره تيره شوی ده اومونږ ددښمن په کور کی ناست يو . ما شاهی داروغه وژلی او تری راتښتيدلی يم ،په ټول ښار کی زما لټون روان دی ، زه غواړم چی دشپی په تيارو کی ددی ځايه ووځم ،مونږ به ددی ځايه نيغ اورنه ته ورځو ، سلطانی لښکر دقسطنطنيی دسوبی له پاره راوتلی دی ،دا لښکر به مونږ ته په لاره کی مخی ته راشی. اوس بايد مونږ ددی ځايه سمدلاسه ووځو .

اوس نو مارسي هم ځان پوره کنترول کی کړی و . دهغی د زړه براس دهغه داوښکو سره وتلی و . مارسي د حالاتو نزاکت ښه درک کړی و . سمدلاسه راپورته شوه ، دخپلی خونی څخه يی هيڅ شی را وانه خيست.يوازی دقران کريم هغه نسخه يی له ځانه سره راواخسته چی د تيرو اوو کالو راهيسی يی له ځانه سره درلوده. درهبانيت په ژوند کی مارسي تر ټولو زياته فايده دا تر لاسه کړی وه چی قرانکريم يی ټکی په ټکی ياد کړی و ، اوس نو ددی ستر کتاب ټکی ټکی دهغی په ذهن کی موجود وو. هغه اوس قاريه وه. دوتلو څخه مخته مارسی دقاسم څخه وپوښتل:

قاسمه ! مونږ دکومی لوری څخه وځو .د نيغی لاری څخه خو مونږ ته وتل شونی نه دی ،مونږبايد د عقبی زينو څخه ښکته شو او دباغ له لاری بيرون ولاړ شو . په دی لاره د تيښتی په وخت کی به مونږ د ايا صوفيا شاتنی دروازه پرانزو. اويا به دديوال څخه ځان اچوو. خو ديوال ډير پورته اولوړ دی.

قاسم دمارسي خبری په ډير غور سره اوريدی. هغه پخپله غوښتل د عقبی لار څخه ولاړ شي ...خوکله چی هغه ايا صوفيا ته را ننوتی و نو هغه وخت د چرچ دروازی پرانستی وی، قاسم د شپی د لمړی برخی پوری په ايا صوفيا کی پټ ناست و او وخت يی تيراوه. خو اوس هغه ته ريښتيا هم د شاتنی دروازی اړتيا وه ، قاسم او مارسي خپل مخونه پټ کړل او دهليز ته راغلل. په ډير احتياط سره روان وو ، قاسم په هر قدم کی خيال کاوه چی د شاګال سره به ټکر کوي ،دا د ايا صوفيا مانی وه ، دلته د قاسم له پاره په هر قدم کی مرګ منتظر و . او اوس خو دمارسي له پاره هم د بيرته ستنيدو لاره نه وه پاته. ځکه چی هغه د يوه مسلمان جاسوس سره دتيښتی په حال کی وه ، دواړه په ډير احتياط سره عقبی زينو ته ورسيدل ، قاسم به په هره زينه باندی داسی په احتياط قدم ايښوده لکه مار يی چيچي. اوس نو قاسم خپله توره په لاس کی نيولی وه او اعصاب يی په ډيره سخته توګه ستومانه شوی و. په بريالیتوب سره د زينو څخه ښکته شول او باغ کی ور داخل شول ، دايا صوفيا تر څنګ يو څو سوه ګزه لوی باغ پروت و . په زمکه باندی شنه وانبه لکه دفرش په څير راشنه شوی و .ګنې ونی په کتارونو کی ولاړی وی ، ددی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونو په منځ منځ کی یوه پټه لاره تللی وه ، قاسم اومارسی په همدی لاره باندی روان شول ، دوی په بیړه او چټکی سره مخته روان و چی قاسم یو ناڅاپه تم شو . ځکه دهغی مخی ته شاګال ولاړ و ....ګنجی بطریق.... دهغه غټ پټ وجود د یوه دیوال په څیر د قاسم اومارسي په لاره کی خنډ ګرزیدلی و . قاسم سمدلاسه مارسي خپل شاته کړه اوپخپله یی توره راواخسته او په شاګال یی ورحمله کړه خو شاګال بی فکره و او مسکی مسکی کیده . دهغه دغه مسکا هم د مکر اوفریب نه ډکه وه . څنګه چی قاسم ورمخته شو نو د شاګال اوازیی دغوږونو سره ټکر وکړ .

« همدلته ودریږه . ته ددی ځایه دغه غداره حسینه له ځانه سره نه شی بوتللی .ددی ځای یوه یوه ذره به ستاسو تر مخ ددیوال په څیر خنډ جوړیږی ، خو که چیر ی ته غواړی نو خپل ژوند دی خوندي کولی شی. ځکه چی ته باید ماته یواځی دمقدسی نقشی په اړه معلومات راکړی .

اوس نوقاسم ته مقدسه نقشه په یاد راغله .ځکه شاګال تری ددویم ځل له پاره دمقدسی نقشی په اړه پوښتل . هغه به داسی کوم څیز و چی شاګال د قاسم له پاره د هغی دمعلوماتو د تر لاسه کولو وروسته دهغه د ژوند ښنه کوله، د قاسم په زړه کی د مقدسی نقشی د پیدا کولو له پاره ډیر تجسس را پیدا شو . په دی خاطر یی په شاګال دحملی کولو ترمخه یی غوښتل دهغه څخه په دی اړه نور معلومات هم تر لاسه کړي ، هغه د شاګال څخه وپوښتل :

« په مقدسی نقشی کی څه شی د ی؟ ...ایا ته ماته ویلی شی ؟ ځکه چی که له ماسره کومه نقشه وی هم نو زه دهغی په اړه دومره معلومات نه لرم .»

« ته په هر څه پوهیږی ، ته درواغ وایی ، مقدس نقشه هم تاسره ده . اوهمتا نورتاس دمقدسی نقشی د غلاکولو له پاره هڅولی و . مقدسه نقشه اوس په خپل ځای کی نشته .نو څرګنده ده چی هغه به له تاسره وي . نو که چیری ته ماته هغه مقدسه نقشه راکړی نوزه به ستا ټولی ګناوی وبښم .»

دقاسم تجسس نور هم زیات شو . ځکه هر هغه څه چی شاګال ویل دقاسم له پاره نوي وو . قاسم به د سپه سالار نورتاس د غلولو هڅی حتما کړی وی خو قاسم دکومی مقدسی نقشی په اړه څه معلومات نه درلود. قاسم شاګال ته وویل : زما دلاری څخه لری شه . ستا نقشه له ماسره نه شته .که چیری تا زما دلاری دبندیدو هڅه وکړه نو زه به په خوشحالی سره تا له لاری لری کړم .

قاسم د دی خبری دکولوسره سم توره پورته کړه او مخکی ورغی ،خو پخوا تر دی چی هغه ورمخته شي دهغه د ښی ، چپ اود شا له لوری دری کوچنی ونی په حرکت کی راغلی ، قاسم اومارسی وویریدل ، دا چی د اکوچنی ونی ولی پخپله په حرکت کی راغلی ؟...هو ! دا د ارنډ کوچنی کوچنی ونی وی خوپه حقیقت کی ددی ونو شاته د شاګال خپل کسان ناست و ، د شاګال کسانو خپلی توری را ووېستی او په قاسم باندی یی یرغل راوست ، دا دری واړه سپاهیانو و چی د راهبانو لباس یی اغوستی و اوپه سرګنجیان وو . دوی دری واړه د توری د ګذار په فن

(c) ketabton.com: The Digital Library

کی هم پوره پوهیدل. قاسم دری واړه پخپله توره و درول او دهغوی سره په جنګ کی مصروف شو ،قاسم د څو میاشتو راهیسی دتوری وهلو د تمرین څخه بی برخه پاته شوی و په داسی حال کی چی دا دری واړه ډیر تورزن او پوه ځواکمن کسان وو. قاسم ددری واړو توری له ځانه لری ساتلی خو دهغوی دری واړو سره دمقابلی په وخت کی قاسم ته دلمړي ځل له پاره احساس وشو چی د توری وهلو دا مقابله به ونه ګټی. خوبیا هم قاسم خپل زړه ته تسلی ورکړه اودا فکر یی وکړ چی دا خو ډیر ستر شهادت دی.... په پوره بی پروایی سره یی جنګ پیل کړ. د ډیر اوږود کشمکش نه وروسته قاسم یو حجازی داو وچلوو. سمدلاسه په زمکه کیناست او دیوه سپاهی پښی یی ور وهلی. بله لمحه راپورته شو او ددوو نورو سره یی مقابله پیل کړه ، اوس نودهغه تر مخه دوه دښمنان وو ،په دی یخه شپه کی د قاسم وجود دخولو څخه ډک و. په دی وخت کی قاسم داسی محسوس کړه چی شاګال اومارسي په خپلو ځایو کی نه شته. دمارسي نه موجودیت دقاسم قهر او غضب را وپاروو او دلیونی په څیر یی په دواړو توره وهونکو باندی ور حمله کړه اوپه ډیر لږ وخت کی یی ددواړو څټونه ورپری کړل. خومارسی تری بیا ورکه شوی وه.

کله چی قاسم د جنګ نه فارغه شو نو مارسي اوشاګال دواړه ورک وو. یقینا چی شاګال به مارسی له ځانه سره وړی وی ، قاسم په دی فکر کی شو چی دمارسی سره قرانکریم هم شته ، نو اوس خو به دمارسي د تیرو اوو کالو راز را ښکاره شی اوټولو ته به ډاګیزه شی چی دا راهبه نه بلکه مسلمانه جاسوسه وه. قاسم ډیر اندیښمن شو او فکر یی کاوه چی شاګال به دمارسي سره ښه سلوک ونه کړي ،شپه تر نیمایی زیاته تیره شوی وه، ټول مرغان اوخزندی په خپلو خپلو ځالو کی پټ شوی و خو د ایاصوفیا شاته قاسم د خپل تندی خولی وچولی. تر اوسه پوری په دی فکر کی و چی څه وکړی او څه و نه کړي... چی د ایا صوفیا د عمارت څخه د څو سپاهیانو در اتلو اواز یی تر غوږو شو ،اوس نو دقاسم له پاره دلته پاته کیدل حماقت و. قاسم یو ناڅاپه پریکړه وکړه او د یوه زمری په څیر یی منډه کړه او دایاصوفیا بیرونی دیوال ته یی ځان ورساوه. قاسم دلته هم صبر ونه کړ او د انځر د ونو څخه یوه منتخب کړه او پری وخوت. هغه دمارسي پرته دایا صوفیا څخه په تیښته کی و ، مارسی دهغه سره دیوځای کیدو وروسته یوځل بیا جدا شوی وه. خو اوس ددی ځایه دقاسم تیښته ډیره اړینه وه. لږه شیبه وروسته د ایا صوفیا د چرچ ساتونکو د چرچ کونج کونج و لټاوه خو اوس قاسم بن هشام دهغوی دلاسو څخه وتلی و .خو بله ورځ قاسم د یونانی عسکر په کالیو کی د «رومیل» دکور تر مخه ولاړ و. دلته یی غوښتل دبریتا سره ووینی. هغه د شاهی ډلی لباس په ځان کړی و. چې په اسانۍ سره نه پیژندل کیده. دقاسم په سر باندی یو ستر اوسپنیز خول و چی په غاړو یی اوسپنیز زنځیرونه را ځړول شوی و ، دقاسم ملا صلیب شکله توره را ځړنده وه، راغی او د بریتا دکور دروازه یی وروهله. بریتا هم په کور کی موجوده وه ، د ټک ټک نه وروسته یی دروازه پرانسته اودپرنستو سره سم هکه پکه و دریده ، ځکه دهغه ورور اوس دخومیاشتو بندی کیدو وروسته دهغی تر مخه ولاړ و. بریتا چی قاسم وکوت نو په احساساتی توګه یی وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته !...ته دلته څنګه راغلی یی؟...ته خو په بندی خانه کی وی ؟»

دبریتا په مخ باندی دخوشحالیِ ، ویری او حیرانتیا ګډوډ احساسات اوختل را اوختل. کله یی چی قاسم دسپاهیانو د سپاهیانو په لباس کی وکوت نوپوه شوه چی قاسم خپل ځان بدل کړی دی ،قاسم هم ورته په خند کی وویل:

« بریتا خوری !...ایا خپل ورور ته دی د کور ته در اننوتلو نه وایی ؟»

معلومه نه ده چی د قاسم په لهجه کی څه راز پټ و چی بریتا سمدلاسه دروازه پرانسته او قاسم ته یی دکور دننه د راتلو وویل. په دی وخت کی دبریتا خاوند رومیل په کور کی نه موجود. قاسم لا د پخوا څخه د رومیل د نه موجودیت په اړه خپل ځان ډاډمن کړی و ، کله چی قاسم دننه راغی نوپخوا ددی چی خبره وکړی بریتا ورته په خبرو پیل وکړ.

« وروره ! ته باید دلته نه وی راغلی ، رومیل تاته سخت په قهر دی. که چیری هغه خبرشي چی ته دلته راغلی یی نو سمدلاسه به دی بندی کړی.»

قاسم د بریتا دخبرو په اوریدو سره مسکی شو او ورته یی ووویل: « ماته معلومه ده ، په همدی خاطر خو ستا سره د کتلو له پراه په دی وخت کی راغلی یم چی رومیل په کور کی نشته.»

بریتا قاسم ته د مینی او محبت نه په ډکو سترګو کتل ،هغه قاسم ته ورور ویلی و. هغه وخت چی قاسم دهغوی دکوره ووت نو هغی ډیر زیات ژړلی و. خو کله یی چی نن قاسم یو ځل بیا په کور کی وکوت نو سترګی یی د ژړا ډکی شوی خو ډیر ژریی خپلی اوښکی پټی کړی اوپه خندا یی ووویل:

« وروره ! زه پرون ستا دمارسي سره ناسته وم. هغه له تاسره ډیره مینه کوی ، ترهغی چی زه ورسره ناسته وم نو ته یی یادولی او دسترګو څخه یی داوښکو سیلاب راروان وو. ما هغه دهغی ګوتی نه وپیژندله چی یو ورځ تا ماته هم را کړی وه.، وروره ! مارسی دی ډیر زیات غواړی.»

قاسم د بریتا په خبرو باندی حیران پاته شو، دا څه چل دی ؟ ایا بریتا بل څوک دمارسي په نامه پیژندلی ده؟ ځکه چی د مارسي ګوته خو د چرچ د خادمی سوینا په ګوته وه. هو ! په یقین سره چی بریتا به سوئیا کتلی وی و د سستر میری ګمان به یی پری کړی وی. قاسم د خبری اخر ته رسیدلی و. خو کله یی چی دسونیا په اړه واوریدل نو زړه یی بیا خفه شو. ځکه چی هغه په ناپوهیِ سره د سونیا زړه خپل ځان ته رانبکودی وو. نن هغه د همدی مقصد له پاره راغلی و تر څو دبریتا سره په دی اړه خبری وکړی تر څو هغه د مارسي په پیداکیدو کی د هغه سره مرسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړي. خو دلته معامله څه بلمنګه وه ، بریتا د چرچ خادمه سونیا د سستر میري په نامه پیژندلی وه. په همدی وخت کی دقاسم په ذهن کی یو فکر راغی او بریتا ته یی وویل:

« بریتا خوری ! تا چی دکومی پیغلی سره کتلی دی ،هغه له ماسره هم مخ کړه. ځکه چی زه ایاصوفیا ته نشم تللی بلکه ته تللی شی. زه دلته دهمدی کار له پاره راغلی یم. زه غواړم خپله مارسي ترلاسه کړم ، تا له ما سره تر اوسه پوری دومره ښیګڼه کړی ده نو دا ښیګڼه راسره هم وکړه او دهمدی ګوتی لرونکی پیغلی سره می یو ځل بیا مخ کړه.

بریتا لا د پخوا څخه دخپل ویل شوی ورور او پخوانی محسن باندی ځان ځاراوه ، په دی خاطر یی سمدلاسه هوکړه وکړه خو دقاسم څخه یی وپوښتل:

« وروره ! ته به دهغی سره چیری ووینی ؟ په دی ښار کی خو هر ځای ستا له پاره خطرناک دی. ... » قاسم په بیړه د بریتا خبری غوڅی کړی او ورته یی وویل: « د هغی سره د کتلو ځای ما لا دپخوا څخه په نظر کی نیولی د ی.... ته هغی ته د پخوانیو بازنطینی کنډرو درک ورکړه او ورته ووایه چی دلمر دپریوتو څخه یو ساعت دمخه دی همغه کنډرو ته راشي زه به یی همتله انتظار کوم.»

که څه هم دا کنډری دښار په منځنی برخه کی پرتی وی ، خو هغه لوری ته هیڅوک نه ورته. قاسم په دی خاطر دپخوانیو بازینطینی کنډرو یادونه وکړه چی هغه به هلته د ټولو د نظرونو نه په پټه د سونیا سره ووینی. هغه په زړه کی دا هوډ کړی و چی هغه به سونیا ته هر څه وایي. او د دوی تر منځه د راپیدا شوی غلط فهمی په اړه به تری ښښنه غواړی. هغه دا فکر هم کړی و چی د مارسی په اړه به هم دسونیا سره خبره شریکوي. بریتا دخپل ویل شوی ورور قاسم سره ډیره مینه کوله. هغی ددی نه مخته هم دقاسم له پاره خبره کړی وه. دا ځل هم بریتا د قاسم ملاتړ اعلان کړ او سمدلاسه ایاصوفیا ته دتللو له پاره تیاره شوه.

د لمر د پریوتو دمخه د پخوانی بازنطینی په کنډرو کی ، د تیاره چتونو لاندی ، دخلکو د نظرونو څخه په پټه قاسم د چرچ دخادمی سونیا سره لیدنه کوله. دسونیا په ګوته د مارسي ګوته وه اوپه سترګو کی یی د زمردو په څیر د اوښکو سیلاب. هغی نه سلګی وهلی او نه یی ژړا معلومیده ، بس یواځی اوښکی یی دسترګو څخه را روانی وی. هغی دخپل محبوب نه ګیله او شکوه کوله ، ځکه چی هغه دهغی زړه مات کړی و. نن هغه دخپل محبوب تر مخه ناسته وه او اوښکی یی تویولی. قاسم د سونیا څخه دخپلو غلطیو په اړه بیا بیا ښښنه غوښتله. هغه سونیا ته د لمړی ورځی څخه تر دی وخته پوری دخپل ژوند ټول داستان ووایه. اوپه پوره تاکید سره یی ورته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«سونیا ! تاته یاد دی چی ما در ته ویلی و چی زه له تاسره روحانی محبت کولی شم. جسمانی محبت درسره نه شم کولی.تا ماته ډیره محبوبه یی او زما په زړه کی تا ته ډیر زیات ځای شته. زه به ستا نه پرته دقسطنطنیی څخه ولاړ نه شم....خو زه له تاسره واده نه شم کولی. ... که شونی وی نو ما به وبښی....»

سونیاته خو لا دپخوا څخه د ټولو خبرو په اړه معلومات ترلاسه شوی و. هغی دبریتا څخه ټول حقیقت را سپړودی وو. څومره یی چی د لاسه کیدل ویی ژړل ، خو نن ورته د خوشحالی وخت و چی دهغه محبوب په کتلوسره یی زړه یخ شوی و چی په دعاو کی یی غوښته. سونیا په خندا کی دقاسم خبرو ته ځواب ووایه.« زما د جسم او ځان مالکه !...زه له تانه هیڅ ګیله نه لرم. تقدیر زما په اړه دغه ټول هر څه لیکلی دی. ته خو اوس زما محسن یی. زما ژوند دی بدل کړی دی ، اوس زه د چا وینځه نه یم. ستا مینه او دا ګوته زما له پاره د ژوندانه لویه تکیه ده. زه به ستا انتظار کوم. کله چی هم ته په ماپسی راشی نو ما به دخپل ځان له پاره منتظره وموميی.

دسونیا دخبرو څخه د قاسم زړه ټکان وخوړ . خو هغه نور څه کولای شول ؟ خپلی اوښکی یی بیرته تیری کړی. دسونیا او قاسم تر منځه دا لیدنه ډیره اوږده وه. کله چی سونیا د قاسم دخولی څخه د سستړ میری د تښتولو خبره واوریده نوحیرانه پاته شوه. سمدلاسه یی وویل چی د سستر میری په اړه به د ولاړو ساتونکو څخه معلومات تر لاسه کړي ، ډیوډ ته به ،چی ډیر وخت به د شاګال سره یوځای ګرزیده، خامخا په دی اړه څه معلومات وی.قاسم د ډیویډ په اړه لږ څه فکر وکړ اوبیا یی سونیا ته وویل:

«زه نن شپه یوځل بیا ایا صوفیا ته ورځم. نن به زه د ډیویډ سره دکتلو له پاره هملته ورځم. زه به د زوړبطریق دخونی پلټنه هم کوم....سونیا ته له ماسره په دی اړه څه مرسته کولی شی ؟»

دزاړه بطریق دخونی پلټنه ، مګر دځه له پاره ؟....

زه د یوی نقشی په لټون پسی یم.... د مقدسی نقشي لټون.....

« مقدسه نقشه ....لیکن هغه خو دبطریق اعظم سره نه شته. هغه دیوه بل چا سره ده ،.... دنقشی په اړه زه تاته ویلی شم چی هغه د بطریق اعظم سره نه شته.»

د سونیا څخه د مقدسی نقشی په اړه خبره اوریدل د قاسم د هیلو په خلاف خبره وه. هغه حیران پاته شوی و اوسترګی یی دحیرانتیا څخه برندی راوتلی وی.« ایا تا ته د مقدسی نقشی په اړه معلومات شته. لیکن څنګه ؟ ددومره مهم څیز په اړه تا څه ډول معلومات ترلاسه کړی دی ؟

سونیا مسکی مسکی کیده، په مخ یی دغم او مصیبت نښی د ورایه ځلیدی. سونیا په ماته ژبه ووویل:« مالکه ! .... زه په ډیرو مهمو خبرو باندی پوهیږم. له ما څخه په زیاتو پټو خبرو باندی دلته بل څوک نه پوهیږي. ځکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ما د ټولو مهمو خلکو سره دهغوی په بسترو باندې شپې تیرې کړې دی ....ستا سره د کتلو مخته به زما هره شپه دکوم بطریق یا حکومتي افسر سره تیریده . همداسې یوه شپه ما د خپل پلار په ځیر دزوړ سپه سالار نورټاس په بستره هم تیره کړې ده ،همغې ماته د مقدسې نقشې په اړه هر څه ویلی دی. هغه ډیر شراب څښلی و او ماته یې د نشې په حال کې وویل چې څه ډول یې د بازنطینې سلطنت مقدسه نقشه د شهنشاه د دربار څخه راوړې ده. سپه سالار نورټاس د قسطنطین مخالف دی ، هغه دغه مقدسه نقشه غلا کړه او د ارتودکس کلیسا پخوانی زوړ روحانی مشر « مقدس بطلیموس» ته ورکړې وه . مقدس بطلیموس اوس د دنیاوی ژوند څخه ګوښه شوی دی. او د تیرو شلو کالو راهیسې د «برج غلاطه» په اتم منزل کې د تجرد ژوند تیروي. سپه سالار نورټاس مقدس بطلیموس د ارتوډکس چرچ ساتونکی او محافظ ګڼي. اوقسطنطین دخپلې ډلې دښمن . همدا علت و چې هغه مقدسه نقشه د شاهي دربار څخه غلا کړه او هلته په برج غلاطه کې یې مقدس بطلیموس ته ور کړه. دا خبره په نړۍ کې یواځې سپه سالار نورټاس ، بطلیموس او ستا دی خادمي ته معلومه ده. خو ما په دې اړه هیڅ علاقه نه درلوده چې وپوښتم چې دا مقدس نقشه څه شی دی ؟

سونیا په ډیر تفصیل سره قاسم ته دمقدسې نقشې په اړه معلومات ورکړل. قاسم دحیرانتیانه جامد او ساکت ودرید. دهغه زړه دخوشحالۍ نه الوت. اوپه دې فکر کې و چې د چرچ معمولي خادمي سونیا دهغه له پاره څومره ستر او نادر معلومات وړاندې کړې دي. اوس نو هغه ته دشاګال خبره په یاد راغله . شاګال ورته ویلي وو چې مقدسه نقشه سپه سالار نورټاس غلا کړې ده. شاګال په شک کې و چې قاسم به دا نقشه د نورټاس څخه ترلاسه کړې وی . قاسم خپل ځان ډیر د ښه نصیب خاوند ګانه چې د شاګال په ځیر د چالاکه انسان څخه یې هم مخته د مقدسې نقشې په اړه معلومات ترلاسه کړل. اوس یې نو اراده وکړه چې همدا نن شپه به د ډیویډ او مقدس بطلیموس دواړو سره وینې ، قاسم د لمر د پریوتو سره سم سونیا دهغه ځایه رخصت کړه اوپخپله هم دپخوانیو بازنطینې کنډرو څخه ووت اودقسطنطنیې په بازار کې پیدل روان شو . هغه لا تر اوسه پورې هم د یونانې سپاهي په کالیو کې ملبس و . اوپه ډیره بې پروایې سره روان و . غوښتل یې خپل ځان د راتلونکې مشن له پاره تیار کړي ، په همدې خاطر د قسطنطنیې د یوې پخوانۍ محلي په لور ولاړ ، په دې محله کې دهغه دوست صلاح الدین اوسیده. صلاح الدین د یوه عرب تاجر په لباس کې د « محمد اول» په زمانې کې په قسطنطنیه کې میشت شوی و ، هغه په اصل کې دعثمانې سلطنت خیر غوښتونکی اودهمدې سلطنت جاسوس هم و . قاسم به هم وخت په وخت د شیخ صلاح الدین څخه کار اخست.

قاسم دشیخ صلاح الدین په میلمستون کې ناست و او دهغه د راتلو انتظار یې کاوه کله چې شیخ صلاح الدین راغې اوقاسم یې وکوت نو ډیر په خوشحالۍ سره یې دهغه استقبال وکړ ، هغه دقاسم د نوې مشن له پاره ټول وسایل برابر کړل اودا یې هم ورته وویل چې دهغه په نامه دسلطان محمد خان له اړخه یو پیغام راغلی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«پیغام» قاسم تری په حیرانتیا سره وپوښتل.

« هو ! .... دا پیغام ماته څو ورځی مخته را رسیدلی دی. خو ماستا درک پیدا نه شو کړی ..... دسلطان پیغام دادی چی کله هم درته فرصت پیدا شي دهغه په خدمت کی حاضر شه.»

«بس ، ایا همدومره خبره وه ؟»

هو ! ....یواځی همدا خبره وه ..... نور ته دلته ډیر مه تم کیږه. ځکه دښار پولیس په تاپسی ګرځی »

قاسم د شیخ صلاح الدین د کوره ووت او دخپل راتلونکی پلان دعملی کولو له پاره په نامعلومو لارو روان شو .....

******

د ایا صوفیا خادم په خپلی خونی کی ویده و او خراټی یی دلری لری څخه اوریدل کیدی. قاسم دخپلی توری څوکه دهغه په سینه ورکیښوده ، هغه سمدلاسه راپورته شو ، لا تراوسه پوری د شپی لمړني برخه وه چی قاسم د ډیویډ په سر باندی سپور شو ،کله چی ډیویډ قاسم وکوت نو غوښتل یی چغه ووهي خواواز یی په ستونی کی ونښت. ځکه دقاسم دتوری تیزه څوکه دهغه په سینه باندی ایښی وه ،په دی وخت کی قاسم خپلی وینه تویونکی سترګی د ډیویډ په سترګو کی ورونښلولی او ورته یی وویل:

«بښنه غواړم....ماته دسستړ میري په اړه ووایه. ریښتیا ووایه چی شاګال سستړ میري چیری پټه کړی ده ؟»

د ډیویډ سترګی د ضرورت نه زیاتی خلاصی شوی وی ، دمرګ ویره یی په سر سپره وه ، خوبیا یی هم دمارسي په اړه دځه ویلو څخه ډډه کوله ....ډیویډ د شاګال خاص سړی واوپه دومره اسانۍ سره دقاسم لاسو ته نه شو راتلای. قاسم د ډیویډ په سینه باندی د خپلی توری څوکه نوره هم ور زور کړه اوبیا یی تری وپوښتل: «ووایه ! او که نه په داسی مرګ به دی ووژنم چی نه به مړکیږی اونه به ژوندی.»

ډیویډ د ویری څخه لړزیده. رنګ یی الوتی و . قاسم لږه شیبه کی پریکړه وکړه اوبیا دهغه توره په هوا کی پورته شوه او بیرته د ر اخلاصیدو سره سم یی د ډیویډ دښی اړخه غوږ پری کړ. د ډیویډ غوږ لاندی پریوت او د توری څوکه بیرته خپل ځای یعنی د ډیویډ په سینی باندی و نښته. پخوا تر دی چی ډیویډ چغی ووهی د قاسم لاسونو دهغه خوله ورټپه کړی وه، دقاسم په سر باندی وینه ختلی وه او دهغه فکر د ډیویډ په مرګ باندی نښتی و. اوس نو قاسم یو ځل بیا د وینه تویونکی زمري په څیر و غرید :

«ژر ووایه ! شاګال سستړمیری چیری وړی ده ؟ او که نه ستا د بدن غړي به یو یو درځخه پری کړم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم دډیویډ د خولی څخه لاس لری کړ ،اوس نو د ډیویډ همت ځواب ورکاوه. خپل دواړه لاسونه یی یو ځای کړل اود قاسم نه یی دخپل ژوند غوښتنه کوله.

د خدای له پاره ماته څه مه وایه. زه به درته ووایم .....زه به تاته ټول حقیقت ووایم ....چی بطریق شاګال سستړ میری چیری وړی ده ....بطریق شاګال سستړ میری تورجهاز ته وړی ده. ددی جهاز ټول لرګی تور رنګه دي دا د بطریق شاګال خپل جهاز دی. دبطریق شاګال جهاز به ډیر لری نه وی تللی. هغه به یا د « دردانیال» په اوبوکی وی اویا به د « مارمورا » په ساحل کی ولاړ وي. دبطریق شاګال سپاهیان ډیر خطرناکه دی ، ما به ووژنی .... اوهو ! ما خو تاته راز ووایه اوخپل مرګ می پخپله واخست ...»

ډیویډ دمرګ په اړه عجیبی عجیبی خبری کولی ، قاسم د ډیویډ په خبره ډاډمن نه شو نو دمار په څیر ورته وپرشید او ورته یی وویل:

« ته درواغ وایی ، دا د جهاز مهاز خبره هسی درواغ دی.»

« نه ، د خداوند یسوع مسیح په نامه ، زه رینبتیا وایم .... وای له ماسره به څه کیږی ، زه خو له هره اړخه دمرګ سره مخ یم ....»

ډیوید سخت په ویره کی و ، قاسم فکر وکړ چی ولی ډیویډ د ژوند ددی تکلیف څخه نه ازادوي ، همغه و چی قاسم خپله توره یوځل بیا پورته کړه او د ډیویډ سر یی د هغه د تن څخه جدا کړ. اوس نو قاسم ته ددی نه زیات ځنډیدل دعقل خبره نه وه. خپله توره یی په نیام کی کیښوده او د ډیویډ دخونی څخه راووت.نن هغه ایاصوفیا ته د چیتر په څیر ور ننوتی و. دډیویډ دکمری څخه د راوتلو وروسته هغه د دیوال ترڅنګ څنګ روان و، خو دلته په رارسیدو سره یو ځل بیا و درید. سونیا دهغه مخی ته ولاړه وه. خونن قاسم ایاصوفیا ته د سونیا سره دکتلو له پاره نه وراغلی. هغه خو غوښتل ډیویډ ته سزا ورکړی، دهغه سره وخت ډیر کم و. هغه غوښتل چی یوه شپه د غلاطی دبرج کار هم فیصله کړی.دسوینا په کتلو سره هغه پښه نیولی شو اوپه تیزۍ سره یی ورته وویل:

« سونیا ! ...ما خو ډیویډ ددی دنیا څخه رخصت کړی دی ،خو ته په دی وخت کی دلته ولی راغلی یی. که چیری څوک دی زما سره ووینی نوبیا به ستا له پاره ژوند ډیر ستونزمن وګرځي.

خو په سونیا دقاسم خبرو هیڅ اغیز ونه کړ. هغه همغسی په خپل ځای ولاړه وه. قاسم مخ ته ورغی او دسونیا تر څنګ ودرید.دهغی سترګو ته یی وکتل اوپه ډیره نرمه لهجه یی ورته وویل:

سونیا ما له تاسره ژمنه کړی ده ،چی زه به راځم. ته د خپل خدای په دربار کی ماته دعا وکړه .چی ماته په خپل مقصد کی بریا راکړی ، په ما باور وکړه. زه به خامخا راځم...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو نن د سونیا په سترګو کی بله کومه خبره وه. داسی څرګندیده لکه د زمکی او اسمانونو خالق چی دنړۍ ټول حسرتونه او ناهیلۍ دهغی په سترګو کی را ټولی کړی وی. د سونیا په څیره باندی دغمونو انبار پروت وو. سترګی یی وچی شوی وی اوشونډی یی خاموشه. هغی تر ډیره پوری دقاسم په سترګو کی سترګی ور ننویستی وی ، معلومه نه شوه چی په هغوی کی یی څه کتل. اوبیا یو ناڅاپه دلاری څخه لری شوه او په ډیر متانت سره یی قاسم ته وویل:

« ورځه ، ولاړ شه ، ...په تا ناوخته کیږی .. زه به ستا انتظار کوم .. ته چی کله هم راځی نو زما دغه د حسرتونو ډکی سترګی به منتظری بیامومی ... زه هم ورځم .....شاید .... پرما هم ناوخته کیږی....

معلومه نه ده چی د سونیا په لهجی کی کومه داسی خبره وه چی قاسم خپل زړه همدلته پریښود. خو دقاسم سره په حقیقت کی وخت ډیر کم و. هغه د سونیا د غمناکه حالت دکتلو له پاره ددی نه زیات نه شو تم کیدی. همغه و چی قاسم د سونیا په اوږه باندی نرم شانته لاس کیښود او دچیتر په څیر دهغه ځایه ووت.

اوس خو قاسم ته دمارسي په اړه معلومات تر لاسه شوی و ،خو دا یی منلی وه چی اوس مارسي یو ځل بیا دهغه څخه لری وړل شوی ده. د شاګال تور جهاز به چیری وی ؟ په سمندر کی د یوه بحری جهاز لټون هم ستونزمن کار و. دبله اړخه قاسم ته دسلطان محمد خان پیغام هم را رسیدلی و . هغه د مارسي څخه ډیر خپل عظیم مقصد ته رسیدل محترم ګڼل. په دی اساس یی هوډ وکړ چی دمقدسی نقشی د ترلاسه کولو سمدلاسه وروسته به دسلطان محمد په دربار کی حاضری ورکوی .اوس نو قاسم ته دښاره دوتلو لاره د ګولډن هارن په لور د ښار ددیوال تر څنګ ، د ښار دستری دروازی څخه تیریده. دقاسم سره د شیخ صلاح الدین له اړخه تیار کړل شوی سامان او وسایل هم و ، هغه په اسپ سپور و او د یویونانی فوځی عسکر لباس یی په ځان و. قاسم ته معلومه وه چی دښار په دروازی کی به تری سخته پوښتنه ګرویزنه کیږی خو په ذهنی توګه دهر ډول حالاتو له پاره تیار و. هغه غوښتل څومره ژر چی شونی وی د سلطان محمد خان لوری ته ځان و رسوی. هغ باید د قسطنطنیی دښاره دشپی په تیاره کی وتلی وای. په همدی وخت کی هغه دښار لویی دروازی ته ورسید ، دروازه بنده وه ، ددروازی دننه یونانی فوځي ډلګیو خپلو ځانو ته اورونه بل کړی و او شاوخوا ته یی ناست و ، خپلی خبری یی کولی او ساعت یی تیراوه. ددی ستری مانۍ دفترونه هم بند وو ، یوازی دساتونکو دډلی قومندان هملته ددروازی تر څنګ دیوه میز تر شاناست و او په پرلپسی توګه یی شراب څښل ، کله چی قاسم دروازی ته ورنزدی شو نو دهغه د اسپ د سومونو په ټکار ټول سپاهیان متوجه شول ، دساتونکو د ډلی قومندان هم خپل شراب یوی خواته کیښوول او راپورته شو ، که څه هم د شپی په دی وخت کی دیو شاسوار عسکر دی لوری ته راتلل معمولی خبره وه خو بیا هم دساتونکی ډلی ټول پهره داران و دریدل ، د ساتونکو دډلی قومندان دقاسم دکتلو سره دهغه په لور ورغی او دقاسم دخبرو څخه مخته یی په خپله خبری پیل کړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ستا دلباس څخه خو څرګندیږی چی ته د شاهی ساتونکي ډلی عسکر یی خوپه دی وخت کی ستا دلته راتلل زمونږ له پاره دحیرانتیا سبب ګرزیدلی دی»

قاسم لا دپخوا څخه همدا ډول فکر کړی و چی هغه به خپل ځان د شاهی ساتونکی ډلی عسکر څرګندوي ، دهغه لباس او خول هم دشاهی ساتونکو د عسکرو په څیر وو . خو اوس د ساتونکو د ډلی د قومندان پوښتنی پخپله د قاسم کار اسانه کړ. قاسم ورته ځواب ورکړ.

« هو ! زه د شاهی ساتونکی ډلی عسکر یم. او دمعظم شهنشاه یو مهم پیغام د برج غلاطه تر اتم منزل پوری ، بطریق بطلیموس ته ور رسول غواړم.

قاسم قصدا په خپلی لهجی کی لږ څه کږلیچ راپیدا کړ. ځکه چی دشاهی ډلی ساتونکی په همدی لهجی باندی خبری کوی. دساتونکو قومندا ن د قاسم دخبرو د اوریدو نه وروسته ګیچ شانته شو ، ځکه هغه ته حکم شوی و چی دلمرد پریوتو نه وروسته او یا د لمردر اختو نه مخکی هیڅوک د ښار ددروازی نه بیرون تلو اویارا ننوتلو ته پری نه ږدی. که څه هم داکس کوم لوی افسر هم وی. خو اوس د شاهی ساتونکی ډلی یو عام عسکر ددروازی دپرانستو خبره کوی. په دی خاطر یی لږ څه په تردد سره قاسم ته وویل:

« ګوره صاحبه ! مونږ د سهار دمخه هیچا ته دروازه نه شو پرانستلی. د سهاره پوری دوه دری ساعته پاته دی ، ته لږ څه دلته زمونږ سره ځنډ وکړه ، د لمر خاته سره سم به تاته دروازه پرانیزو .

قاسم هم د همداسی خبری هیله درلوده ، سمدلاسه یی د جیب څخه یوه لفافه را وویستله چی په جعلی توګه یی لیکلی وه ، دا اجازت لیک و ، قاسم په دی ډول کارون کی ډیر ماهر وو . هغه د شیخ صلاح الدین سره یو ځای دخپل دغه سفر له پاره ټولی اړتیاوی تیاری کړی وی.،همغه و چی هغه په شاهی مهر مهرشوی اجازت لیک دساتونکو قومندان ته وښوده .سالار سخت وویرید . ځکه چی ستر ستر افسران هم کله کله همداسی اجازت لیکونه له ځانه سره لري.سالار سمدلاسه عسکرو ته د کړکی د پرانستلو حکم وکړ او پخپله یوی لوری ته ودرید. قاسم هغه شاهی اجازت لیک بیرته په جیب کی کیښود ،په خپل اس باندی ناست و ، سر یی لږ څه ټیټ کړ او دکړکی څخه بیرون راووت. اوس نو هغه د قسطنطنیی څخه بیرون راوتلی و او د برج غلاطه په لور ور روان و. ددی برج په لسم منزل کی ستر ستر مشالونه روښانه و. علت یی په سمندر کی په سلګونو میله لری جهازونو ته لار ښوونه کول وو. برج غلاطه د قسطنطنیی ډیر پخوانی برج و . دا برج په ۵۰۷ کال د رومی حکومت له اړخه د « رښآ د برج» په نامه جوړ کړل شوی و . ددی برج په چاپیریال کی جوړو شوو کورونو ته یی د غلاطی کورنه ویل ، دا ځای قسطنطنیی ته د راتلونکو تجارانو ستر مرکز و. دی برج لس ستر ستر منزلونه درلودل . د غلاطه کلی خاموشه پراته و. قاسم برج ته د ورسیدو سره سم دخپله آسه راکیوت ، او خپل چاپیریال یی په ژوره توګه تر

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګو تیر کړ ، ددی برج لاندی منزل سره څنګ کی څو خیمی نصب شوی وی خو په دی خیمو کی چی هر څوک و و هغوی په خوارِه خوب ویده وو. قاسم ته همغه وخت دقسطنطنیی په ساتونکی باندی حیرانتیا ښکاره شوه چی دهر خطر څخه بی خبره د شرابو په نشه کی مست ویده وو. کله چی قاسم د برج د لمړی منزل دروازی ته ورسید ، نو دروازه بنده وه . خو قاسم اندیښمن نه شو. دروازه یی و ټکوله ، خو دننه پهره دار هم ویده و. قاسم بیا بیا دروازه و ټکوله اوبیا لږه شیبه وروسته ددننه څخه یو څوک د دروازی لوری ته راغی.

په برج غلاطه باندی د ساتونکو شمیره دومره زیاته نه وه. ځکه دا د رڼا ورکولو ځای و . دلته هیڅ ډول وسله نه وه . دابرج د کشتیو اوبیړیو د لارښوونی له پاره جوړ شوی و ، په دی خاطر دلته د دښمن د راتلو هیله هم نه کیده . ددروازی دپرانستلو سره سم دپهره دار سترګی په قاسم ور ونښتی. هغه سمدلاسه خپل درنښت وکړ ، قاسم ورته په تحکمانه بڼه وویل: « ایا ته ویده وی ، ایا تاسی همداسی خپلی دندی تر سره کوئ...؟»

چوکیدار ګونګی شانته شو . څیره یی تکه ژیړه شوه . او پښی یی په رپیدا شوی. هغه داسی وپوهیده چی د شاهی ډلی یو افسر به ورته د خپلی دندی په نه ترسره کولو سزا ورکړی ، هغه لاسونه یو ځای کړل او عذر یی وکړ.

« صاحبه !.... په حقیقت کی می هسی سترګی ورغلی وی ، اوکه نه ددی نه مخته ویخ ناست وم..»

دقاسم سره وخت کم و . نو په نرمه لهجه یی ورته وویل:

« پخوا ویخ وی....ډیره ښه... نوبیا سهی ده . ته همدلته کینه ، دروازه بنده کړه اوترهغی چی زه بیرته نه یم راستون شوی هیچاته هم دروازه خلاصه نه کړی.»

دقاسم د کړچار څخه پهره دار ډیر خوشحاله شو اوسمدلاسه یی دهغه دحکم تعمیل وکړ. قاسم هم مخته ولاړ .اوس نو هغه دغه لس منزله مینار ته ورخوت. دهغه تر مخه یوه ستونزمنه او سخته دنده وه. د برج غلاطه دټولو زینو شمیره ۱۹۲ ته رسیده ، دا زینی لکه د مار په څیر تاوی راتاوی شوی وی ، قاسم اوس په دی زینو باندی پاس ورخوت.دشپی دریمه برخه پیل شوی وه ، دلږ څه ورختلو وروسته یی د درنو بوټانو ټک ټک لکه د مشینداری د ټکار په څیر تر غوږو کیده. قاسم نور پوره ستومانه شوی و . ساه یی تله راتله. خو هغه نه غوښتل چی تم شی، هغه د هیڅ شي پروانه کوله. هغه بلاخره د ۱۹۲ زینو د ختلو وروسته اتم منزل ته ور ورسید . هلته دکوټی تر مخه و درید . غوښتل یی همدلته د کمری تر مخه لږ څه ساه سمه کړی خو کله یی چی اخری زینه ووهله نو ویی کتل چی دکمری مخی ته یو سپین ږیری معمر شخص مشال په لاس دهغه انتظار کوی. قاسم ته دا حالت دهغه دهیلو پر خلاف معلومیده. دغه سپین ږیری د قاسم ښه راغلاست وکړ اوپه ډیر حلیم اواز سره یی ورته وویل:

« رازه زویه !....دننه راشه... تا دا زینی په ډیره بیړه سر کړی.... دننه راشه او ساه دی سمه کړه. بیرون هوا یخه ده ...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د یخنی احساس ځکه نه کاوه چی هغه دومره زینی په دومره بیړه سر کړی وی چی ټول وجود یی دخولو څخه لوند شوی و . هغه ددی زاړه سړی خبره هم په حیرانتیا سره واوریده خو باور یی پری ونه کړ .ځکه چی هغه فکر کاوه چی دا به په کوم جال کی د راګیریدو چال و ی. قاسم سمدلاسه خپلی توری ته لاس کړ . هغه همدا فکر کاوه چی د زاړه بطلیموس ژوند ته به د پای ټکی ږدی او مقدسه نقشه به تری را اخلی. خو دلته حالات بلکل مختلف وو. په اتم منزل کی پروت بطلیموس د قاسم څخه دکومی پوښتنی پرته هغه ته خپلی کوټی ته د رانتوتلو بلنه ورکړی وه. حال دا چی قاسم ته دشپی په دی تیاره کی برج غلاطه ته ور ننوتل پخپله د پوښتنی وړ وو. کله چی زاړه بطلیموس وکتل چی قاسم خپله توره راباسی نو مسکی شو او ورته یی وویل:

« نه زویه ! نه ، ددی د راویستلو اړتیا نه شته ....ما خو همستا انتظار کاوه ، یواځی نن نه بلکه د تیرو شلو کالو راهیسی می ستا انتظار کاوه. ما هره شپه همداسی مشال په لاس دروازه پرانستی ، ستا انتظار کاوه. ماته معلومه چی ته به راځی ، یوه ورځ به حتما راځی ...راځه اوس دننه راشه.

قاسم د حیرانتیا نه هک پک و درید . هغه ته داسی معلومه شوه چی بطلیموس پری کوم سحر کړی دی، دقاسم سترګی تیاره شوی. دیوال ته یی تکیه وکړه او و درید. بیا هملته کیناست. زوړ بطلیموس ډیر په ویره کی شو ، ژر یی مشال په دیوال کی نصب کړ او قاسم ته یی تکیه ورکړه. کله چی زاړه بطلیمو قاسم ددواړو اوږو څخه ونیو او پورته یی کړ نو د قاسم سترګی هم روښانه شوی ، سمدلاسه مستعد شو ، قاسم دبطلیموس په تکیه دهغه کوټی ته ورننوت. کوټی کی دننه د تاریک الدنیا بطلیموس یوه زړه بستره په یوه کونج کی اینبی وه .دکوټی په یوه بل کونج کی دلرګی یو زوړ صندوق اینبوول شوی و . هلته یی په یوه لوړ ځای رنا اینبوول شوی وه چی تر څنګ یی مذهبی کتابونه خواره واره پراته وو. بطلیموس قاسم ته یو ځل بیا وویل:

« زویه ! ډیر ښه شول چی ته راغلی.اوس خو زه ډیر زیات کمزوری شوی یم ما ډیره اوږده موده ستا انتظار وکړ ، له ماسره ستا له پاره یو امانت دی. دا په ډیر امانت سره خپل امیر ته ورسوه ....دا دقسطنطنیی د زرګونو کلونو کونجیګانی دی. ماته یی اوس ساتل ستونزمن شوی و. شکر دی چی ته راغلی ، زه ډاډمن یم چی ستاسی سلطان به قسطنطنیه سوبه کړی ځکه چی ستاسی امیر بهتر امیر دی اوستاسی لښکر تر ټولو غوره اوبهتر لښکر دی.

دبطلیموس داخری خبرو د اوریدولو سره دقاسم په سینه کی یو ډول څپی څپانده شوی. دا خو دمبارک حدیث الفاظ دی. رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلی وو چی: « تاسی به ضرور قسطنطنیه سوبه کوئ ، او ددی لشکر امیر به بهترین امیر وی اودا لښکر به بهترین لښکر وی.» ددی خبری داوریدو سره سم په قاسم باندی وجد شانته راغی. هغه ددی زاړه خبری په حیرانتیا سره اوریدلی. د نور په ځیر د روښانه ځیری دا شخص یقینا چی کوم رسیدلی انسان دی ، دقاسم له پاره دا هر څه د یقین وړ نه وو. داسی وو لکه څوک چی خوب وینی. غوښتل یی څه ووایی خو ژبه یی درنه وه. په دی وخت کی ورته زاړه بطلیموس وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«زویه فکر مه کوه ....دقسطنطنیی انجام په اسمانو کی لیکل شوی دی ، اوس به په دی ښار باندی خدای تعالی رحمتونه را ووروي. ته خپل امانت له ځانه سره یوسه او په پوره ډاډ سره دخپل مالک لوری ته ورشه.»

قاسم په دی وخت کی دخبرو کولو جرئت وکړ اوویی ویل:

«مقدسه برزګه ! ماته دا هر څه د یقین وړ نه دی. زما زړه خو وایی چی ته د الله تعالی یو غوره شوی شخصیت یی .زه به خپل سلطان ته ستا د امانت په رسولو کی لږ څه ځنډ هم ونه کړم. خو زه داخبره کول غواړم... »

هو ! زویه ! بی شکه .....ته خپله خبره وکړه .... ته څه ویل غواړي...؟

مقدسه بزرګه ! زه دلته دپخوانیو کونجیګانو پسی نه یم راغلی بلکه د مقدسی نقشی پسی راغلی یم.

دقاسم خبره لا نه وه خلاصه شوی چی هغه زاړه بزرګ ورته په خندا شو او ورته یی وویل:

مقدسه نقشه خو ماته را رسیدلی ده. هغه به هم تاته حواله کړم... خو ته ډیر ځنډ مه کوه سمدلاسه دبیرته ستنیدو له پاره ځان تیار کړه ، خو د تللو تر مخه دی زه د خپلو څو الفاظو لپاره ګواه جوړوم.

دقاسم له پاره ددی مقدس بزرګ هره خبره حیرانونکی وه .هغه ورته پوره غوږ کیښود او دمقدس بزرګ خبرو اوریدو ته چمتو شو . بطلیموس ورته وویل:

« ای زما پرورګاره !..... زه ګواهی ورکوم چی ستا نه پرته بل څوک بل څوک دعبادت وړ نه ګڼم ، اوګواهی ورکوم چی محمد صلی الله علیه وسلم ستا بنده او ستا استازی دی..»

دقاسم سترګی دحیرانتیا څخه پرانستی پاته شوی ځکه چی بطلیموس د توحید کلیمه ویلی وه. اوهمدا دغه دمسلمانیدو له پاره ثبوت و . مقدس بزرګ دتوحید د کلیمی د لوست نه وروسته په ژبه څه ویل. دهغه مخ د قبلی په لور وو. اوسترګی یی بندی شوی وی. ډیره شیبه تیره شوی وه. قاسم په خپل ځای ناست و اوهغه یی کوت. اوبیا پوره ساعت وروسته مقدس بطلیموس خپلی سترګی پرانستی او د قاسم په کتلو سره یی وخندل. قاسم غوښتل څه ووایی. خومقدس بطلیموس هغه ته په شونډو ګوته کیښوده او دخاموشه پاته کیدو حکم یی ورته وکړ. بیا پورته شو او د لرګی دصندوق لوری ته ورغی او دهغی څخه یو دروند سند را پورته کړ او قاسم ته یی ورکړ.

« دا دقسطنطنیی کونجیګانی دی ، د اوه نیم سوه کالو راهیسی داکونجیګانی دیوه حجازی عرب ځوان دراتلو انتظار کوی. دا په همدی صندوق کی اینبی وی ، دا کونجیګانی د روم هرقل دخپلی مړینی نه مخته دی صندوق کی اینبودی وی ، ټول ددی خبری څخه بی خبره وو. ان تر دی چی د قسطنطین شهنشاه هم په دی راز باندی ونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهیده. په دی کی د ښار د پخوانیو دیوالونو نه علاوه د شاهی محل د نوم ورکو تاخانو کونجیګانی هم پرتی دی. په دی ځایو کی د پخوانیو رومیانو ستری ستری خزانی پرتی دی چی اصلی مالکان یی تاسی اوستاسی لښکر دی.

قاسم په پوره خاموشی سره د دی زاړه بطلیموس خبری اوریدلی. کله یی چی دروم د قیصر خبره واوریده نو ټکان یی وخوړ. دا دروم همغه پادشاه و چی رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته پخپله مکتوب را استولی و. هرقل د ایران د شهنشاه کسری (خسرو پرویز) په مقابل کی د رسالت ددی مکتوب اودهغه د قاصد ډیر درنښت کړی و. په داسی حال کی چی خسرو پرویز د ډیر خباثت نه کار اخستی و او د رسول الله صلی الله علیه وسلم مکتوب یی په ډیره بی باکی سره څیرلی و. زاړه بطلیموس اوس د هر قل خبره کوله. قاسم په پوره وجد سره د هغه خبری اوریدلی. مقدس بطلیموس د زمري په پوستکی باندی جوړه شوی مقدسه نقشه هم قاسم ته ور وسپارله. په دی نقشه کی د قسطنطنیی شاوخوا لاری ، کوڅی ، داوبو لاری او درکونه ټول په ډیره ښه توګه انځور شوی وو. په دی نقشه کی دهغو برجونو او دروازو په اړه هم معلومات درج وو چی په زرګونو کاله پخوا جوړ شوی وو.

د قسطنطین شهنشاه د دیوالو دمرمت کولو کار په پوره احتیاط سره تر سره کاوه. خو په هغی کی ډیر داسی ځایونه تر سترګو کیدل چی د خرابیدو اویا زړښت اثار هم په کی نه تر سترګو کیدل. او دا همغه ځایونه دی چی د بیرون څخه ددرنو تیرو او د دننه څخه دخټو اوخاورو څخه جوړ شوی وو. دوچی لوری ته ، په کوم ځای کی چی د « سینټ رومانس» دروازه ولاړه ده ، د ښار یو دیوال نه و بلکه یو په بل پسی دری دیوالونه په لږ لږ واټن کی جوړ کړل شوی وو. دننه هم دوه ستر ستر دیوالونه جوړ کړل شوی و ، په دوی کی ، په ۱۷۰ فټه فاصلی باندی یو مضبوط برج جوړ کړل شوی و. ددواړو دیوالونو تر منځه شپیته فټه واټن و. د بیرون له اړخه د دیوالونو تر منځه خندقونه کنل شوی و چی دهر خندق ژوروالی تر سلو فټو پوری رسیده. دداسی خندقونو څخه تیریدل د هیڅ فاتح له پاره شونی نه وو. دغه دریواړه دیوالونه نه سوه کاله مخته لمړي شهنشاه « دویم تیوډوسیس» جوړکړی و. او تر اوسه پوری یی ددښمن د یوشت کلابندیو څخه قسطنطنیه خوندي ساتلی وه. د ټولی قسطنطنی څخه د سترو دیوالونو فاصله نژدی څوارلس میله جوړیده.

په دی مقدسه نقشه کی پخوانی بازنطینی ژبه استعمال شوی وه نو په دی خاطر زاړه بطلیموس قاسم ته دنقشی په اړه ټول معلومات ورکړل. قاسم دا نقشه دخپلی سینی سره وترله. او دپاسه یی پری فوځی لباس واغوست. دخزانو کونجیګانی یی هم د خپلی ملا سره کلکی وترلی. اوس نو قاسم د تللو له پاره تیار و. زاړه بطلیموس هغه په ډیره مینه او شفقت سره رخصت کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په بیړه د غلاطه دبرج څخه راکیوت ،کله چی لاندی منزل ته راغی نو ویی کتل چی سهار رانبکاره شوی دی ،کله چی دقاسم اسپ قاسم وکوت نو به شړنهار یی پیل وکړ ، دا سهار و او مرغی رابیداری شوی وی اوس نو دقاسم منزل سلطانی لښکر واو دقاسم په لاره کی هیڅ خنډ نه حسابیده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فاتح یلغار

بلاخره د ۱۴۵۳ کال د اپریل په شپږمه سلطان محمد خان د خپلو بهادرو فوځونو سره یو ځای د وچې له لاری د قسطنطنیې د دیوال سره را څرګند شو ، په دې وخت کې د بنار ټولې دروازې بندې وې. او د بنار ګڼ شمیر خلک په دیوالونو راپورته شوي وو او دلرې څخه یې د سلطانی لښکر د راتلو نندارې کوله.

قاسم د تیرو پنځلسو ورځو راهیسې دهمدې لښکر سره را روان و ،هغه اوس د خپل پخوانی دوست سپه سالار حسن اغا سره په فوځ کې ماموریت تر سره کاوه .د قاسم تر لاس لاندې پخوانیو فوځیانو د قاسم په بیرته راتلو باندې ډیره خوشحالي احساسوله. دا ځل د سلطانی لښکر هر عسکر د فتح یا شهادت شعار له ځانه سره درلود ، د اغا حسن په مخ کې د جهاد ولولې د ورایه څرګندیدلې.

کله چې قاسم سلطان ته ور ورسید نو سلطان د قاسم د استقبال له پاره د خپلې خیمې څخه بیرون راووت. او قاسم یې داسې په غیږ کې و نیولکه د مدو مدو دوستان چې د جدا کیدو وروسته یو بل په غیږ کې نیسي. قاسم سلطان ته خپل ټول فعالیتونه په تفصیل سره بیان کړل او بیا یې ورته د مقدس بطلیموس په اړه راپور ورکړ او مقدسه نقشه یې د هغو کنجیګانو سره یو ځای د هغه تر مخ کیښوده چې مقدس بطلیموس ورته ورکړې وه. سلطان د خوشحالۍ نه یو ځل بیا راپورته شو او قاسم یې په غیږ کې و نیو ، قاسم سلطان ته د نقشې ټول تفصیلات او اورول او د څوارلس میله ستر دیوال کمزورې ځایونه یې ورته په ننبه کړل ، په هغه ورځ قاسم د سلطان سره پاته شو ان تر دې چې شپه پرې هم تیره شوه او مؤذن د سهار اذان ووایه. بله ورځ قاسم ولاړ او د خپلې کورنۍ د غړو سره یو ځای شو ، د هغه ښځه بی بی حمیرا د رضا کارو ښځو مشري په غاړه درلوده ، قاسم د حمیرا د دې کار څخه ډیر زیات خوشحاله شو. د لښکر کوچنی او د نوي عمر رضاکاران هر یو عمر او علی هم د خپل جدا شوی پلار په لیدو ډیر خوشحاله وو او سمدلاسه راغلل او د خپل پلار څخه را چاپیره شول. کله چې قاسم خپل وریرونه وکتل نو سمدلاسه ورته غزاله هم په یاد راغله ، د حمیرا څخه یې د هغې په اړه وپوښتل « حمیرا جانی !....غزاله دی په «اورنه » کې چاته پریښې ده.؟» حمیرا ورته وخندل او په شرارتی توګه یې ورته وویل « ستا څه فکر دی چې زمونږ لور به هلته په « اورنه» کې د چا سره پاته شوی وی ؟»

د حمیرا پلټونکی لهجې قاسم په فکر کې واچوو . هغه حیران پاته و چې اخر هغه شپږ کلنه کوچنۍ نجلۍ به زمونږ پرځای د چا سره ډیره خوشحاله وی... زه به درته ووایم چې غزاله چیرې ده ..؟ .... هغه د غم ځپلې ملکې اود معظم سلطان د دویمې ښځې ملکه سروین په ځانګړې پالنه کې ده...

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم دسینی څخه یو اوږود اوسیلی راووت. اوورته دا یاد شول چی د مرحوم سلطان ځوانی ښځی ملکه سروین چی اوس خو د تتاج خاونده ملکه نه ده خو په سلطانی قصر کی میشت وه ،په ریښتیا هم یوه زړه سوانده او غمځپلی ښځه وه. ځکه چی په همغه ورځ چی سلطان محمد د تاج دپه سرولو وخت و ملکه سروین دخپل تي خوږونکی ماشوم زوی څخه بی برخی شوه ، دهغه زوی یوه ظالم سالار وژلی وو ... قاسم په دی ډیر زیات خوشحاله شو چی دهغی لور دملکی سروین تر روزنی لاندی ده .... هغه ډاډمن شو .قاسم ورغی اودخپل ورور طاهر سره یی وکتل ، بیا دواړو ورونو تر ډیره پوری په خپلو منځو کی د نظریاتوبدلون رابدلون وکړ ، د زاړه عباس لور مریم هم چی اوس د طاهر ښځه وه په رضاکارو ښځو کی شامله شوی وه، بیا قاسم ولاړ او د اهنګر «اربان» سره یی وکتل ، دا همغه شخص و چی په اورنه کی یی د توپو تر مخه د قاسم سره اړیکی ټینګ کړی وو. د تیرو پنځلسو ورځو راهیسی قاسم دلښکر سره یو ځای را روان و. اونن د **۱۴۵۳** کال د اپریل په شپږمه د سلطان دلښکر سره یو ځای قسطنطنیی ته مخامخ را ورسید.

د بله اړخه ، هغه وخت چی دامیرالبحر بلوط اغلن جنګی جهازونه ابنای فاسفورس ته ورسیدل نودهغوی د استقبال له پاره زوړ عباس دخپلو ملګرو او جهازونو سره یو ځای موجود وو. بلوط اغلن د راتلو سره سم د نارمن بحری جهازونه تر ډیره پوری شاته و تمبول. او په ټوله ابنایی فاسفورس باندی یی ولکه وکړه. اوس نو د ښار په شاتنی سمندری اوبو باندی هم سلطاني بحریی خپله ولکه پوره کړی وه. اروپایی جهازونو ابنای فاسفورس خالی کړ او د مارمورا د بحر په لور و تښتیدل. اوس نو درومیانو له پاره یواځی ددانیال دره پرانستی وه او هغه هم په هغه وخت کی چی دعثمانی بحری بیړی کشتی په اوبو کی لا په ګشت نه وی مصروف شوی. خو په ګولډن هارن کی ستر وسله وړونکی مسیحی جهازونه تر اوسه پوری موجود وو. د رومی بحریی جهازونو به ټوله ورځ د عثمانی بحریی د جهازونو سره سپک ټکرونه کول. هغوی به کله کله د مارمورا دبحر څخه ابنا ته داخلیدل او عثمانی بحریی ته به یی زیان رساوه او بیا به بیرته تښتیدل.

د ګولډن هارن افسرانو به هم وخت په وخت د عثمانی بحریی سره لاس پنجه اچوله. ددی نه داسی معلومیده چی دقسطنطنی په چاپیریال کی د بحریی ځواکونو تر منځ اصولی جنګ پیل شوی و. دقسطنطنیی په دریم اړخ کی چی ګولډن هارن پروت و لا تر اوسه پوری خاموشي وه.

سلطان خپله شاهی خیمه د ښار مخی ته ، بلکل دسینټ رومانس ددروازی مخامخ نصب کړه. سلطان لښکر ته د پراو کولو حکم وکړ او دقسطنطنیی کلابندی یی پیل کړه. تر څنګ یی سپاهیانو ته د خیمو د نصبولو حکم وکړ اوپه خپله په خپل سپین اس سپور شو او د قسطنطنیی د دیوالونو د جاج اخستو له پاره یی اوږود چکر وواهه. دسلطان سره په دی دوره کی دهغه نومورې سپه سالاران ښی او چپ لوری ته موجود وو. هغه د کلابندی مختلف حالات تر کتنی لاندی راوړل ، هغه خپل میړنی فوځیان په ځای ځای کی و ټاکل اوپخپله یی د دیوال دکمزورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځایونو په لور دتوپونو دنصبولو حکم وکړ. همدا رازیی د بیل لرونکو سردار را وباله اوهغه ته یی دسرنګونو او لارو د جوړولو حکم وکړ. بیل لرونکو د سلطان دحکم سره سم د انځیرو ونی را وغورځولی او او سرنګونو په جوړولو یی پیل وکړ. دوی یو ډول ساباط هم جوړول چی دهغه شاته به سپاهیان پټیدل اودښار مهمو ځایو ته به یی ځانونه رسول. دغو ساباطونو به سپاهیان د غشو او تیرو د ویشتلو څخه هم خوندی ساتل. سپاهیانو به د همدی په کومک سره د ښار په دیوالونو باندی غشي ویشتل.

سلطانی لښکر خیمی ووهلی ، شپږم اپریل و. دسهار څخه تر مابنامه پوری ټول عیسویان دښار په دیوالونو باندی سپاره و او دعثمانی لښکر حالات یی کتل ، د ښار دننه قسطنطین دخپلو سرتیرو په جنګی تمرینو کی مصروف و ، د جینوا سپه سالار جان جستیمانی او دقسطنطنیی سپه سالار ډیوک نوټارس د ښار د ستری دروازی څخه ووتل اود جنګ په تیاریو کی مصروف شول اوبیا په همدی ورځ د ترکانو او رومیانو تر منځ داسمان سترګو دهلال اوصلیب د جنګ نظاره پیل کړه ،سلطان د پراو په وخت کی دخپلی وړتیا ثبوت ورکړ اومحاصرینو په ډیره بیړه خپله دمحاصری کړی راتنګه کړه یعنی ددیوالونو څنګو ته یی ځانونه ور ورسول. منجنیقان او توپونه یی په مناسبو ځایو کی نصب کړل او د بارودو سره یو ځای یی دتیرو باران پیل کړ.

دقسطنطنیی په داخل کی د پنځم پوپ جان نکلسن نائب کارډینل اسیډرو هم موجود و. دکلابندی دپیل کیدو سره سم کارډینل اسیډرو او بطریق اعظم دعیسویانو دمذهبی جذبی د راپاریدو هڅی پیل کړی ، هغوی به خلکو ته د جنګ په لور دترغیب او د شهادت فضایل بیانول ، ټولو سترو سترو پادریانو او بشپانو به و عظونه او نصیحتونه کول. کارډینل اسیډرو په خپله دسپاهیانو لباس وا غوست او د ډیرو ښو عسکرو کمانونه یی په خپل لاس کی واخست. د ټولو عسکرو او سپه سالارنو څارنه د شهنشاه په لاسو کی وه. د اپریل په اومه د سینټ رومانس ددروازی شاته جان جستیمانی دخپلی اوسپنیزی ډلی دسپرو سره یو ځای ددروازی څخه بیرون راووتلو ته تیار ولاړوو. د لمر د راختو په وخت کی د جنګ دپیلامی له پاره ناکاره عیسوی عسکر دسینټ رومانس دروازه پرانسته او د توپان په څیر تری بیرون راووتل. د راوتلو سره سم دهغوی روزل شوو عسکرو خپل ځانونه منظم کړل، او خپل صفونه یی جوړ کړل. دوی په مسلمانانو باندی دحملی کولو له پاره ناکاره و و. دعیسوی لښکرو د راوتلو سره سم د سینټ رومانس دروازه دهغوی تر شا بیرته وتړل شوه اوس نو هغوی د سلطان دلښکرو په مقابل کی په سپین میدان ولاړ وو. مسلمانانو هم خپل فوځ منظم کړ خو پخوا تر دی چی په یوه بل باندی ورپریوځی ،په فوځونو کی د ینی چری د فوځ یو بهادر رامخته شو ، دمیدان منځته راغی ، اوعیسویانو ته یی دمبارزی بلنه ورکړه. دهغه دمقابلی له پاره یو عیسوی ځوان میدان ته راغی ، یو بل ته مخامخ شول ، مسلمان سپاهی عبدالله دخپل دښمن منتظر و. دراتلو سره سم یی خپل مخالف سره ټکر پیل کړ ، د اوسپنو ټکر پیل شو ، دواړو عسکرو خپلی خپلی نعری وهلی ، د عسکرو نه علاوه په دیوالوباندی ناستو خلکو هم د جنګ دا نظاره د ورایه کتله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دواړو ځوانانو یو د بله سره تړیره پوری ټکر وکړ خو بلاخره عبدالله د ټکر د پای ته رسولو پریکړه وکړه ،خپلی حملی یی تیزی کړی او رومی عسکر ته یی دخپل ځان څخه دفاع کول ستونزمن کړل په دی اساس هغه وتښتید . دهغه آس د خپل لښکر په لور په منډه ولاړ. دمبارزی دغه لړۍ تر ډیره پوری پاته نه شوه ، ځکه ددواړو خواو عسکرو خپلی خپلی نعری وهلی اویو دبل په خلاف په جنګ کی مصروف شول ، د ښار ددیوالونو څخه دخلکو شور وزوږ راپورته کیده ، عیسوی نجونو به دخپلو فوځونو د ګرمولو له پاره په هغوی اوازونه کول. په همدی وخت کی بهادر جستیمانی پخپله راووت او د مسلمانانو د لښکر په قلب یی حمله وکړه ، هغه دینی چری بهادر فوځیان تتر بتر کړل او د عثمانی بیرغ په لور ور مخته شو. د جستیمانی توره د برق په څیر ځلیده اودهغه یو یو ګذار د عثمانی عسکرو له پاره د هغه میړانه اوبهادری ښوولە .سلطان په خپله په یوی غونډی ولاړ و او د جستیمانی بهادری یی کتله. دسلطان په مخ باندی د جستیمانی ددی بهادری له پاره د تحسین اوخوښی نه ډک جذبات وو .

دقلب په کمزورتیا باندی دنظر پریوتو سره سم اغا حسن خپل خپاره فوځیان بیرته سره را ټول کړل تر څو د جستیمانی په مقابل کی و دریږی. دواړه لښکری تر دوو ساعتو پوری یو دبل سره ونښتی وی ، او بیا عیسوی فوځونه د پخوا څخه د جوړ کړل شوی پلان په مطابق شاته و تمبیدل. اودسترګو په رپ کی یی دجنګ میدان خالی کړ. دښار دروازی دخپلو سپاهیانو له پاره پرانستل شوی اوښاریانو دخپلو بهادرو فوځیانو په غاړو کی دګولو هارونه واچول. کله چی ټول عیسوي لښکر ښار ته ننوت نو د سینټ رومانس دروازه بیرته و تړل شو ه اورومیان کلابند شول. دقسطنطین قیصر په خپله د دیوال په یوه برج باندی موجود وو . ددیوال نه مخته یو اوږود خندق کندل شوی و اوهغه یی د اوبو څخه ډک کړی و .

دسلطان محمدخان فوځونو د اربان په لاسو د جوړو شوو توپونو په واسطه د ښار په دیوالونو باندی دګولیو ویشتل پیل کړل ، داربان ستر توپ چی ددی جنګ دناوی حیثیت یی درلود د سینټ رومانس مخامخ نصب کړل شوی و .ددی توپ هره ګولۍ دیرش انچه قطر درلود . اربان پخپله ددی توپ دویشتلو دنده درلوده. دبله اړخه د سلطان پیاده فوځ د ساباطونو په کومک سره خپل ځانونه دیوالونو ته ور رسول. خو دخندق په موجودیت کی هغوی نه توانیدل دیوالونه ته ور ورسیږی. په دی وخت کی ددیوالونو د پاسه نصب شوی عیسوی توپونو په مسلمانانو باندی دنیا سور اور ګرځولی وه. سلطان محمد خان پخپله ټوله ورځ د فوځ قومندانی کوله ،دسهار نه تر مانښامه پوری د اس په شا ناست و اویوی لوری بلی ته یی ځغلاوه.

دلمر د پریوتو سره سم ددواړو خواو څخه جنګ بند شو ، دټولی ورځ جنګ ستومانه کړی عسکر بیرته خپلو خپلو ځایونه راغلل. خو هغوی دخپلو ځانو څخه د وسلی د لری کولو پرته بسترو ته ځانونه ورسول. په دی ورځ چی مسلمانو سپاهیانو دښار دیوالو ته د ورسیدو څومره هلی ځلی کړی وی ټولی ناکامه وی . په همدی خاطر

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان محمد خان دمشاورت غونډه را وبلله ،اود خندق څخه د تیریدو مشوره یی تری واخسته. بله ورځ سهار وختی مسلمانانو خندق ځای ځای د ډبرو اوخاورو څخه ډک کړ ، دا دښمن نه بیرون خندق و اودومره ژورتیا یی نه درلوده . تر غرمی پوری یی خندق په مختلفو ځانو کی وویشه او دتیریدو لاری یی راپیدا کړی ، په دی توګه عثمانی لښکر د ښار تر دیوالونو پوری ورسید. خو ددیوالو دپاسه یی زور نه رسیده . ځکه دپاسه به عیسویانو په غورځو کی مالوچ لمدول اوبیا به یی اور ورته کاوه اوپه مسلمانانو به یی راشیندل. دغی کار ترکانو ته ډیر زیان ور رساوه . په دی خاطر عثمانی فوځونه مجبور شول تر څو د دیوالونو څخه بیرته شاته شي . دا ورځ هم بی نیله اوبی مرامه تیره شوه.

بله ورځ هم په جوش او جذبی باندی ملبس عیسویانو مسلمانان هیڅ کار ته پری نه ښوول.

اوس نو سلطان یو بل پلان جوړ کړ. هغه د لرګیو مضبوطی تختی یوځای کړی او دهغوی څخه یی ستر ستر مینارونه جوړ کړل. ددی لوړوالی د ښار ددیوالو په اندازه و ، د لرګیو ددی مینارونو په سرونو کی یی پاتخی وننبلولی او ورلاندی یی ورته عربی نصب کړی تر څو په اسانۍ سره حرکت وکولی شي. سلطان خپلو بهادرو سپاهیانو ته حکم وکړ چی دا مینارونه دیوالو ته نژدی یوسی اوهلته یی پاتخی د دیوالو سره یوځای کړي په دی توګه به دوی ته د خندق څخه یوپل جوړ کړل شي. ددی ټول کار مسؤلیت اغا حسن په خپله په غاړه واخست ، هغه خپل مینار ان تر دیوال پوری ورساوه او هلته یی د دیوال سره وننبلاوه خو کلابندو عیسوي عسکرو هم پوره ورټیا وښوده ، هغوی دغه مینارونه په سور کی وسځول او په دی توګه عثمانی لښکر د ډیر زیات ځانی او مالی تاوان نه وروسته بیرته شاته راغی. اوپه دی توګه ددی مینارون په واسطه د ښار د نیولو دا ترکیب ناکام شو.

نن د جنګ دپیلامی اوومه ورځ وه ، قاسم بن هشام د څو ورځو راهیسی په لښکر کی نه لیدل کیده. نن چی کله د ټولی ورځی دکاروایی دکتلو وروسته سترې ستومانه سلطان خپلی خیمی ته بیرته راستون شونو قاسم بن هشام یی منتظر وموند. قاسم هم ډیر ستومانه معلومیده . داسی څرګندیده لکه دکوم ډیر مهم کار څخه چی راستون شوی وی..قاسم ستومانه سلطان ته یو خوشحالونکی خبر ورکړ او ورته یی وویل:

« درونده سلطانه ! زه ستا دحکم په مطابق د تیرو پنځو ورځو څخه په ښار کی وم ، ماته دخپلو سرچینو څخه دا خبر تر لاسه شوی دی چی د نن څخه دوه ورځی وروسته یعنی د اپریل په ۱۵ مه د جینوا نهه ستر جهازونه غله او بارود قسطنطنیی ته را وړي. دوی به د ابنای فاسفورس څخه دجنګ په واسطه را تیریږي او د ګولډن هارن بندګاه ته به ځانونه رسوي.

سلطان دخپل ماهر اوپوه ملګری ددی خبر په اوریدو سره دخوشحالیو نه په کالیو کی نه ځایده. هغه خپل امیر البحر ته سمدلاسه پیغام ولیږه چی هغوی دی هڅه وکړی چی هغه جهازونه سهي او سلامت ونیسي اوبیا په

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځلسم داپریل همغسی وشول چی قاسم یی اطلاع ورکړی وه ، د جینوا څلور جهازونه د غلی او بارودو نه ډک ابنایی فاسفورس ته راورسیدل. دا جهازونه د عثمانی جهازونو په نسبت ډیر غټ او ستر وو . امیر البحر اغلن بلوط هڅه وکړه دا جهازونه تم کړی خو د جینوا دجهازونو ملاحان د شهادت د جذبی نه ډک وو . هغوی د ترکی جهازونو کتار مات کړ او بیرون تری راووتل. او ګولډن هارن ته ور ننوتل اوښاریانو ته یی دا ارزښتناکه هدیه په بري سره ور ورسوله.

سلطان ته چی کله دامیرالبحر بلوط اغلن دناکامی خبر ورغی نو ډیر په غصه شو، دهمدی غصی په حال کی پورته شو اوپه خپل اس سپور شو اوپخپله د سمندر لوری ته ولاړ. په بری سره دجینوا د جهازونو تیریدل او ګولډن هارن ته ور رسیدل د ښاریانو په زړنو کی نوی روح راتازه کړی و. عوامو ته دا خبر هم ورسید چی تر اوسسه پوری د جینوا پنځه نور جهازونه هم په مارمورا بحر کی موجود دی چی لږه شیبه وروسته به ابنای فاسفورس ته راننوځی. خلکو ددی جهازونو د لیدلو له پار ددیوالونو سرونو ته منډی کړی او ډیره ګڼه ګوڼه هلته سره راټول شول ترڅو د جهازونو دراتیریدو نظاره وکړي ، سلطان په خپل آس سپور و اوخپل امیر البحر ته یی سخت احکام ور لیږل. هغه ورته ولیکل چی دغه پاته پنځه جهازونه په هیڅ قمیت پری نږدی چی د ابنای فاسفورس څخه ور تیر شی.

په زرګونو سترګی د سمندر په لورمرکوزی وی ،خلکو وکتل چی کله چی دجینوا جهازونه سمندر ته را ننوتل نوعثمانی بحریی په ډیر زور وشور سره په هغوی حملی پیل کړی ، دهغوی اوږود قطار یی مات کړ اوهغه ټول په یوه ځای کی مخکی وروسته اویا یو دبل سره یوځای و دریدل. عثماني بحریی دځلورو خواو څخه دا جهازونه کلابند کړل او اوسپنه او اور یی پری ور خوشي کړل. کله چی عثماني جهازونو په پوره توګه د جینوا جهازونه تر خپل کنترول لاندی راوستل نوبلوط اغلن خپل جهازونه د مسیحی جهازونو سره یو ځای کړل ، د مسلمانو مجاهدینو دا غوښتنه وه چی هغوی دی په دی جهازونو باندی سپاره شي اودهغوی ملاحان دی یا ووژنی اویا دی یی و نیسی. خو د جینوا جهازونه دومره ستر او لوړ وو چی عثمانی سپاهیان دخپلو ټیټواو کمزورو جهازونو په واسطه هغوی ته ور ونه ختلای شول.

په پیل کی ، هغه وخت چی عثماني جهازونو عیسوی بیړی په خپلی کلابندی کی راوستی نو لیدونکو سترګو ته دا یقین تر لاسه شوی و چی دا ستر پنځه جهازونه به خامخا ونیول شي. خو بیا یو نا څاپه د ښار د دیوالو څخه هغه وخت شور و غوغا راپورته شوه چی کلابند شوو جهازونو د ترکانو محاصره ماته کړه اوپه ډیره بیړه د ګولډن هارن بندرګاه ته را ورسیدل. سلطان محمد خان دخپلی بحریی دا ناکامی په خپلو سترګو کتله. او ډیر غمګین و . کله چی عیسوی جهازونه د ولکی څخه ووتل نو سلطان زغم له لاسه ورکړ اوسمدلاسه یی خپل آس په اوبو کی ور کیوست. ټوله فضا د قسطنطنیی دخلکو خوشحالی ډکه کړی وه ، د جینوا د جهازونو دا فتح د اخلاقی اړخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کلابند شوو خلکو باندی ډیر مثبت اغیز درلود. سلطان د ډیری غصی په حال کی خپل امیر البحر را وباله ، او د ډیری غصی څخه یی په هغه لاس پورته کړ. خو په دی کی دامیر البحر کومه ګناه نه وه. هغه خو دخپلو کوچنیو جهازونو په واسطه د عیسویانو غول پیکره جهازونه کلابند کړی وو. خو د مسلمانانو له پاره هغو جهازونه ته ورختل شونی نه و. خوبیا هم دسلطان دقهر په واسطه امیر البحر نور هم مستعد شو ، ددی نه وروسته هیڅ جهاز دا جرئت نه کاوه چی د ابنایی فاسفورس څخه تیر شي او دمارمورا په بحیره کی ور داخل شي. په دی جهازونو کی چی کوم کومک را غلی و هغه د قسطنطنیی له پاره اول اواخری کومک و . سلطان دکلابندی کار په ډیره ښه توګه تر سره کړ. بیا بیا یی حملی وکړی ، بیا بیا یی ناکامی په برخه شوه اوهر څه بی نتیجی پاته شول. د کلابند شوو حوصلی نوری هم لوړی شوی ، هغوی ته د سامانو نو له پلوه هیڅ تکلیف نه و ،هغوی دکلونو کلونو له پاره دکلابندی تابیا کړی وه. هغوی دا هیله درلوده چی د هنګری پادشاه «هونیاډی» به خپله ژمنه ماته کړی او دشمال له لوری به حمله وکړی اود قسطنطنیی کلابندی به پای ته ورسوی.

که په دی حالاتو کی دسلطان محمد خان په ځای بل هر څوک وی نو خامخا به یی دا کلابندي پای ته رسولی وی او په خپله لاره به تللی. خوسلطان په خپله اراده کی کلک اوپه خپل عزم کی راسخ و.دهغه په عزم او استقلال کی هیڅ کمښت نه و اودهغه ارادی د هری ناکامي وروسته نوری هم کلکیدی.

هغه وخت چی سلطان محمد خان د اورنه څخه سفر پیلاوه. نودخپل ځان سره یی د علماو ، فضلاو اوعابدانو یوه ډله هم راوړی وه ، هغه به دهمدی خلکو د خبرو څخه ګټمن کیده. درویش صفته سلطان مرادخان ثانی دخپل ژوند په اخري شپږو کلنو کی سلطان محمد خان د «ایدین» دعلماو محفل ته لیږلی و . دهمدی نیکو خلکو د صحبت څخه دهغه په عزم اواستقلال کی لوړوالی راپیدا شوی و. هغه به د محاصری په دوران کی هم ددی خلکوسره مشوری کولی ، دخپلی لمړنۍ بحری ماتی وروسته د کلابندی د لا زیاتی سختیدو له پاره یی یوه ورځ داسی تاریخی فکر په سر کی و ګرزید چی سلطان محمد خان یی د تل له پاره په «سلطان محمد خان فاتح» باندی بدل کړ.

سلطان محمد خان ته دا ډاګیزه شوی وه چی د ابنای فاسفورس دغی برخی کی ،چیری چی اوبه ډیری ژوری دی ، ترکی بیړه په مشکله توګه په عیسوي بیړی باندی بریالی کیدی شي. په دی خاطر یی پریکړه وکړه چی یو زیات شمیر کشتی او ګڼ شمیر بحری جهازونه چی د عیسوی جهازونو څخه کوچنی دی دبندرګاه پاسنی برخی ته منتقل کړي. په دی ځآی کی اوبه تنګی دی ، او یونانی ستر جهازونه هم دلته نه دی بریالی شوی ،دبندرګاه پورتنی برخه ګولډن هارن پوری رسیږی او ګولډن هارن ته هیڅ ډول زیان نه رسیږی. د کلابندی ټول زور د وچی په لور مصرفیږی. په ځانګړی توګه د سینټ رومانس د دروازی په لور دکلا د سوبی ټول سامان اووسایل را

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولیږی. په دی خاطر د قسطنطنیی خلک د نور خوا و څخه بی فکر اوسي او په همدی یوی لوری خپل دفاعی ځواک مصرفوي.

سلطان فکر وکړ چی که چیری د ګولډن هارن له لوری که په بنار باندی حمله وکړل شی نو درومی فوځونو توجه به سره وویشل شی او په دی توګه مونږ ته هم ددیوال ماتول اوبنار ته ننوتل اسانه شي ،خو دسمندر له لوری حمله هغه وخت شونی ده چی په ګولډ ن هارن کی اوسپنیز زنځیر نه وای ، اوهلته جهازونه ور ننوتلی شوای. په همدی وخت کی سلطان د خپل ذهانت او استقلال څخه کار واخیست اویو نمونه ی هوډ یی وکړ. د سلطان دغه وړاندیز اغاحسن ، احمدکدک پاشاه ، اومحمودپاشا په څیر پوه او تجربه لرونکی سپه سالاران هم حیران پاته کړل. سلطان د یوه ناشونی کار د شونی کولو هڅی کولی.

سلطان وویل چی د ابنای فاسفورس په زورو اوبو کی خپل ټول جهازونه ګولډن هارن ته ور ننباسي. خو دوی ته به په اوبو کی د تللو په ځای د وچی د لاری تلل په کار وي ، ددی کار له پاره هغه یو ډیر عجیب اوغریب وړاندیز وکړ. دغه وړاندیز د نړۍ په تاریخ کی ساری نه لری. هغه پریکړه وکړه چی ګولډن هارن ته دجهازونو د ورسولو له پاره به لس میله واټن په وچی وهل کیږی. ددی له پاره د ابنای فاسفورس دغربی ساحل څخه جنګی جهازونو وچی ته راوړل کیږی اوبیا به دغه جهازونه د یوی سختی غرنۍ او تیږلوړه لاری نه دګولډن هارن شمالی غاړی ته رسول کیږی او هملته به په ګولډن هارن کی ځای په ځای کیږی. د وچی دا لاره نژدی لس میله واټن درلود. سلطان دروان کال د جمادي الاول څوارلسمه شپه چی په پوره توګه دسپوږمۍ په رڼا باندی روښانه وی و ټاکله. هغه حکم وکړ چی ان تر ګولډن هارن پوری د لرګیو تختی و غوړوی. دا د سلطان یو عجیب وړاندیز اودهغه محیرالعقوله تجربه وه. سلطان ددی کار د پای ته رسولو له پاره همدا یوه شپه ټاکلی وه ، دهغه دحکم سره سم په دغه لس میله واټن کی دلرګیو تختی و غوړول شوی ، ددی تختیو دپاسه یی غوړی واچول. د دغوړوالی په واسطه دا تختۍ پخپله یو سمندر وګرزید.

دښار ددیوالونو څخه ټوله ورځ سیل کونکو د سلطان عسکر کتل چی د لرګی تختۍ غوړوی او یو ځای کوی یی. خو هغوی حیران و چی اخر مسلمانان ددی څخه څه ډول کار اخستل غواړی ؟ دشپی درا ختلو سره سم مسلمانو سپاهیانو خپلی ۸۰ جنګی کشتۍ اوجهازونه را ښکودل او د لرګیو په تختیو یی ور وخیژول ، کله چی ددی اتیاو جهازونو ټرین په تختیو باندی سپور کړل شو نو په زرګونو عسکرو هغوی ټیله کولی. په دی شپه دهوا څپو هم دمسلمانو عسکرو سره پوره مرسته کوله ، په دی اساس د جهازونو ملاحانو بادبانونه پرانستل. د جهازونو ددی ټرین د پر مخ بوتلو له پاره دانسانانو نه علاوه حیواناتو هم خپله دنده تر سره کوله. لاره اوږده او ډیره سخته وه ، دسپوږمۍ رڼا هری لوری ته خپلی وړانګی غوړولی وی ، په دی سپوږمیزه شپه کی هری لوری ته شور ماشور ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخوشحالیِ ناری او فوځی سندری په دیوالو ناستو عیسوی عسکرو اوریدی. او په دی سوچ اوفکر کی حیران و چی اخر مسلمانانو دکوم کار له پاره ملاتړلی ده.

پخپله قسطنطین هم دیوال ته راغی او دمسلمانانو ددی کار نظاره یی وکړه ، هغه دعثمانی فوځ د باجو غږ اوریده. خو ددی نه زیات په نور څه نه پوهیده. خومسلمانانو خوشحالی کوله. ټوله شپه دغو اتیا جهازونو سفر وکړ او دقسطنطنیی عیسویان تر اخری وخته پوری هم هیڅ و نه پوهیدل ، بلاخره د سهار رڼا د دی ستر راز څخه پرده پورته کړه ،په دی وخت کی دسلطان لښکر اتیا جهازونه او درنه توپخانه په ګولډن هارن کی ځای په ځای شوی وه.

کله چی دقسطنطنیی خلکو د سلطان دلښکر اتیا وسلوال جهازونه اودرنه توپخانه په ګولډن هارن کی وکتله نو دښاریانو ساه ګانی و دریدی....دا څه شوی دی ؟...دوی خو یا ناشونی خبره شونی کړی ده.... دقسطنطنیی خلکو په خپلو سترګو باور نه کاوه ، هغوی دا هم وکتل چی عثمانی فوځونو د دیوال تر څنګ یو پل هم درولی دی اوخپل توپونه یی په مناسبو ځایو کی نصب کړی او ددیوال دی لوری ته یی د ګولیو د ورولو له پاره هم ځانونه تیار کړی دی. عیسویان ډیر وارخطا شوی و ، د قسطنطین څومره جهازونه چی په ګولډن هارن کی موجود و ، هغوی ټول د زنځیر تر څنګ په یوه لیکه کی ولاړ و ترڅو پردی جهازونه دننه را داخل نه شي.کله چی دقسطنطین جهازونو دعثمانی بحری بیړی جهازونه په ګولډن هارن کی وکتل نوپرهغوی دحملی کولو له پاره رامخته شول. خو سلطان محمد خان د بندرګاه دواړو غاړو ته خپله توپخانه نصب کړی وه. عثمانی توپخانی په عیسوی جهازونو باندی ګوله باری پیل کړه او هر جهاز به چی مخی ته راته نو هغه به یی دهمدی ګولیو په واسطه په اوبو کی غرقاوه. د اربان توپونو سخته ګوله باری کوله اوهر لوری یی ګولی ویشتلی. دا د جنګ هغه اساس نقطه وه چی توپونو په کی ډیر بنسټیز اوپریکنده رول و لوبوو. په دی توګه د سمندر له لوری دحملی په واسطه عیسویان محبور شول چی خپل فوځ ځواک سره وویشي. دګولډن هارن اوبه ډیری ژوری نه وی. په دی اساس عثمانی جهازونو په ډیره اسانیِ سره هغه استعمالولی. سلطان په ګولډن هارن باندی دیوه پل د جوړولو حکم وکړ اوپه دی توګه یی دښار شمالی دیوال هم د سختی کلابندیِ لاندی راوست.

اوس نود ۱۴۵۳ کال د مئ دمیاشتی څلور ویشتمه ورځ وه. په همدی ورځ قسطنطین سلطان ته پیغام ولیږه: « ته چی پرما څومره خراج تاکل غواړی زه یی ورکړی ته تیار یم. ما خپل باجګذار وګرزوه اوقسطنطنیه ماته پریږده »

خو اوس سلطان په دی ډاډمن شوی و چی هغه به ښار سوبه کوی. په دی خاطر یی قسطنطین ته ځواب ولیږه چی: « که چیری ته اطاعت قبلوی نوتاته به دیونان جنوبی برخه درکړل شي خو زه به په اسلامی دولت کی دقسطنطنیی د یوځای کیدو پرته بیرته ستون نه شم. »

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان په دی پوهیده چی ترهغی چی دقسطنطنی عیسوی سلطنت چی دعثمانی سلطنت تر منځ خنډ ګرزیدلی دی ، په خپل ځای پاته وی نو په ګوابنونو او خطرونو کی به کوم کمښت نه راځی. هغه دقسطنطین اودهغه څخه د پخوانیو قیصرانو د شرارت څخه پوره خبر و . او بیا خو اوس د قسطنطنیی په سوبه کی ډیر کم وخت پاته و . په دی خاطر د قیصر قاصد د سلطان دخیمی څخه نامراده اوناکام و ګرزید. په دی وختو کی د وچی له لاری هم یو پر بل سختی حملی پیل شوی وی ، خود قسطنطنیی پر هغو دیوالونو چی د زرکالو راهیسی یی دهر ډول دښمن څخه دغه ښار خوندی ساتلی وه د عثمانی حملی کوم اثر نه ښکاریده. عثمانی توپونو د دیوالو په دواړو غاړو باندی په پرلپسی توګه ګوله باری کوله ، بلاخره د اوو ورځو پرلپسی ګوله باری نه وروسته دقسطنطنیی ددیوالونو په دری ځایو کی درزونو راپیدا شول.

هغه دیوالونه چی د پیړیو پیړیو راهیسی یی په پوره ځواک سره دهر دښمن مقابله کړی وه دعثماني توپونو په مقابل کی تم نه شول او په ځای ځای کی وشکیدل.... اوبیا داسی وخت هم راغی چی دسینټ رومانس ددروازی تر څنګ څلور واړه برجونه دتوپونو د ۳۰ انچه ګولیو په مقابل کی تر ډیره و نه دریدل او په ځمکه راپریوتل. اوس نو سلطان محمد خان ته خپل اخری بری تر سترګو کیده (ګبن)

سلطان قسطنطین ته پیغام ولیږه چی که چیری هغه دغه ښار په امنناکه توګه ورته حواله کړی نو دښاریانو ژوند ته به هیڅ ډول زیان نه ور رسیږی. ددی ترڅنګ به د موریا حکومت هم ده ته ورحواله کړی. خو قسطنطین دا ورانديز و نه مانه . هماغه و چی سلطان محمدخان په خپل لښکر کی اعلان وکړچی دمئ په ۲۹مه به اخری اوپریکنده حمله کیږی.ددی نه مخته په ۲۸ دمئ سلطان یو ځل بیا خپل فوځ کی اعلان وکړ چی سبا سهار به د هره اړخه په ښار حمله کیږی ، فوځ ته به دښار د تاج او تاخت له پاره اجازه ورکول کیږی. خو سرکاری املاکو ته به څوک زیان نه ور رسوي ، ددی نه علاوه هیڅ عثمانی سپاهی به ، امن غووښتونکو ، وسله غورزونکو ، زړو ، کوچنیانو ، ښځو او ....ته زیان نه ور رسوی. ددی خبر سره سم دمسلمانانو په لښکرو کی دخوشحالی څپی خپری شوی او دتکبیر غږونه پورته شول.

دبله اړخه په شاهی قصر کی قسطنطین خپل سپه سالاران ، دحکومت مسؤلین ، قومی مشران ، مذهبی مشران ټول راټول کړل اویوه غونډه یی جوړه کړه ،هغه ته ډاګیزه شوی وه چی سبا سهار مسلمانان یوه هر اړخیزه حمله کوی. په دی خاطر یی ښاریانو ته تر اخری ساعته پوری د جنګیدواو دفاع حکم وکړ. پخپله یی هم په ډکی مجمع کی په خداوند یسوع مسیح باندی سوګند یاد کړ چی دخپلی وینی د اخری قطری پوری به دترکانو په مقابل کی جنګیږی. دغونډی د پای ته رسیدو سره سم ټول سالاران راپورته شو او داخری معرکی له پاره یی ځانونه تیارول پیل کړل. قیصر ددی غونډی د پای ته رسیدو څخه سمدلاسه وروسته ایا صوفیا ته راغی اوپه خپل اخری عبادت کی مصروف شو . په ای صوفیا کی په هر پادری باندی ویره اوخوف سپور شوی و ،قیصر دعبادتځای څخه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

فارغیدو وروسته خپل ځای ته ولاړ، هلته یی دڅو لمحی ارام نه وروسته په آس پښه واړوله اودسینټ رومانس په لور راغی ، دلته دکلابند شوو لخوا سخته حمله شوی وه.

عثمانی فوځ هم ټوله شپه په ذکر و عبادت کی مصروف وو . پخپله سلطان محمد خان دسهار د لمانځه څخه د فاریغیدو وروسته د علماو اوروحانیونو غونډی ته ورغی اودخپلی اخری حملی دبریا له پاره یی تری دعاوغوښته. په دی غونډه کی دسلطان پیر « ایدنی رحمة الله» هم موجود وو. دغه پیر داخری حملی دبری له پاره ددعاکولو په نیت ځانته خیمه درولی وه ، دخیمی بیرون یی یو ساتونکی درولی و ترڅو څوک یی مزاحم نه شي . په دی توګه د سلطان مرشد په خپله په دعاو کی مصروف وو. سلطان د لمر دراختو نه مخته د خپلو فوځونو لیکی سمی کړی ، اوهغوی ته یی یوپه زړه پوره تقریر وکړ.

« نن به مونږ د ماسپښین لمونځ په ایاصوفیا کی ادآ کوو .»

سلطان د خپلی وینا د ختمولو وروسته خپلو سالارانو ته دحملی کولو حکم وکړ. نن د **۱۴۵۳**کال د مئ د میاشتی **۲۹** مه ورځ وه ، عثمانی فوځونو د مختلفو اړخونو څخه حمله وکړه ، توپونو او منجنیقونو دښار په دیوالونو ګولې ورولی ، دیوالونه ځای په ځای سوری شوی وو . خودحملی ډیر زور دسینټ رومانس ددروازی په لور و . عثمانی فوځونو په ځای کی د خندقونو څخه تیر شول ، هغوی دخندقونو دپاسه پاتخی کیښودی ، کمندونه یی واچول اوپه دی توګه د لمر د راختوسره سم د وینو اواور دا پریکند جنګ پیل شو . دسینټ رومانس دیوالونه لا دپخوا څخه د ترکانو په توپونو سوری سوري شوی و. په دی اساس مسلمانو سپاهیانو ددیوالونو د همغه درزونو څخه ګټه پورته کړه اوښار ته دننوتلو هڅه یی وکړه . خو هر ځل به دهغوی هڅی دسختی مقابلی سره مخامخ کیدی . دعثمانی فوځونو بهادرو څو ځلی د لویدلو برجونو او ددیوالو د درزنو څخه دتیریدو هڅی کولی ، خوهلته دننه د جستیمانی اونورټاس فوځونو، دقسطنطنیی عامو ښاریانو ، ان ښځو اوکوچینانو دخپلو ځانو څخه دفاع کوله ،هری لوری ته همدا حال و .... د سمندر او وچی دواړو څخه په یوه وخت کی سختی حملی روانی وی ،یو عجیب اوحیرانونکی قیامت و . یو اړخ هم د تسلیمۍ له پاره تیار نه و ، قسطنطین په خپله په اس ناست و او د سهاره تر غرمی یی دڅه خوړلو څښلو پرته منډی ترړی وهلی ، جان جستیمانی توری کارولو داسی مهارت ښوده چی سلطان محمد ورته په خپله ګوته په خوله و.اوبی اختیاره یی دا خواهش کاوه چی کاشکی دا شخص زما په فوځ کی وای.«عثمانی دولت» ... تر غرمی پوری دعثمانی دولت یوعسکر هم ښار ته ور داخل نه شو . عیسویانو دخپل مرکز د خوندی ساتلو له پاره حیرانونکی شجاعت ترسره کاوو. هر سپاهی به دخپل ځان په قیمت دفاع کوله . هر ځل به یی د ترکانو حملی درولی ، توری د تورو سره جنګیدی ، ترکی عسکر به د عیسوی عسکرو د وژلو اویا پخپله دشهید کیدو ....وروسته ددیوال څخه راغورزیدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوسلطان محمد خان د خپلو لمړنیو ناکامیو څخه ناهیلی شوی نه و . په پوره عزم سره را پورته شو او د ښار ددیوال څنګ ته ورغی ، دوه رکعته لمونځ یی په جمعه وکړ ، دزمکی هغه برخه چی سلطان اودهغه ملګرو په کی لمونځ ادا کړ دتل له پاره د« فاتح د لمانځه ځای» په نامه مشهوره شوه .(جهان دیده) .... بلاخره سلطان د خپل نازولی فوځ ینی چری زرکسیزه ډله له ځانه سره کړه ، ددی ډلی په لمړی لیکه کی اغا حسن ، عبدالرحمن ، اوریاض بیګ په څیر تجربه لرونکی عسکر شامل و . تردی وخته پوری یونانی اورومی عسکر پوره ستومانه شوی وو . په هغوی کی د تازه حملو تاب نه وپاته. ددی تازه مهم د روانیدو نه مخته سلطان خپل پیرته یو قاصد ور ولیږه او ورڅخه یی وغوښتل چی ځانګړی دعا ورته وکړی. ځکه سلطان اندیښمن و چی که نن قسطنطنیه فتحه نه شی نوبیا به هیڅکله هم فتحه نه شي. ځکه چی نن حمله کونکو خپل ټول توان په کار اچولی و . کله چی دسلطان قاصد هلته ورغی نو ساتونکی هغه منه کړ خو عثمانی وزیر ساتونکی ته په قهر شو او ورته یی وویل چی هغه به پیر ته دسلطان پیغام هرومرو ورورسوی.

ددی خبری سره سم هغه خیمی ته ور ننوت ویی کتل چی پیر په سجده پروت دی او دعا کوی. دعثمانی وزیر په کتلوسره یی سر راپورته کړ او ورته یی په خندا کی وویل چی ورځه قسطنطنیه فتحه شوه...(تاریخ اسلام).

عثمانی وزیر ته د دی بزرګ په خبرو باندی باور را نه غی اوبیرته یی منډی کړی. خو د هغه بزرګ د خیمی څخه د وتلو وروسته یی وکتل چی د ښار په دیوالونو باندی داسلام بیرغ رپانده دی. په حقیقت کی هغه وخت چی سلطان خپل پیر ته دا قاصد ور لیږه نوهغه وخت ډیر نازکه وه. اوبیا په دی وخت کی ددیوال هغه برخه د سلطان تر مخه وه یوناڅاپه را پریوته او د راپریوتو سره سم خندق ډک شو اوښار ته د ور ننوتلولاره پرانستل شوه . د بله اړخه بحري فوځ هم په همغه وخت کی په یوه ستر برج باندی ولکه وکړه اوسلطانی بیرغ یی پری نصب کړ. ددی بیرغ د پورته کیدو او د دیوال د راپرزیدو وروسته سلطان اودهغه ملګری چی په سر کی یی اغا حسن شامل و ښار ته ور ننوتل. خو عیسویانو تراوسه پوری خپله ماتی نه منله. په همدی وخت کی قسطنطین ته یو ډیر ژور زخم دا راپیداشو چی دهغه دجنګ نازولی جستیمانی سخت زخمی شو او اوجنګ میدان یی پریښود . سلطان په همداسی وخت کی حمله کوله چی حستیمانی دخپلو ملګرو سره لاره پری اینبی وه . اوپه دی توګه یی ښار خپلو دښمنانو ته حواله کړی و. قسطنطین د جستیمانی دتم کولو له پاره ډیری هلی ځلی وکړی و خو هغه د مسلمانانو دتورو څخه ویریدلی و . هغه سمدلاسه د بندرګاه په لور ولاړ. دهغه د تللو سره سم په عیسویانوکی کمزورتیاوی راپیدا شوی ،په دی وخت کی قسطنطین په خپله قومنده په لاسو کی واخسته. خو دیني چری حمله ډیره سخته وه ، عیسویانو یی مقابله ونه شوه کړای.

دینی چری سردار اغاحسن په ډیره میړانه دخپلو ملګرو سره یو ځای په دیوال ور وخوت ....قسطنطین اودهغه ملګرو هڅه وکړه چی اغا حسن شاته و تمبوي. په دی وخت کی ددغو دری مسلمانانو دمقابلی له پاره سل کسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

عیسویان راغلل ، خو اغا حسن د پایلونه بی پرواه د قسطنطین په فوځونو کی خپله توره وچلوله. په دی وخت کی داغا حسن وجود زخمی زخمی شو. بلاخره یی دزخمونواوزیاتی وینی له لاسه هملته دشهادت کلیمه ولوسته او ځان یی خالق ته وسپاره ..... په دی جنګ کی دینی چری د دیرشو عسکرو څخه اتلس شهیدان شول. خو دانور بریالی شول ځکه دهغوی شاته نور ترکی فوځونه ور ورسیدل ، اوس نو حمله کونکی دهره اړخه ښار ته ور ننوتی و. هری لوری ته دعیسوی فوځیانو جسدونه پراته وو. اوس دښار په ستر دیوال باندی سور هلالی بیرغ رپانده وو.

قسطنطین چی تر اوسه پوری په پوره زړه ورتیا سره جنګیده دخپلو ډیرو مخلصو ملګرو په دلاسه ورکولوسره یی هیلی له لاسه ورکړی اوپه لوړ اواز یی وویل چی:

« ایا کوم عیسوی شته چی ماپخپلو لاسو ووژنی...؟ ایا کوم عیسوی شته چی ماپخپلو لاسو ووژنی؟»

خو کله چی دروم اخری قیصرته کوم ځواب پیدا نه شو نو بیا یی د روم د قیصر لباس د ځانه لری کړ اودعثمانی فوځ په سیلاب کی ورګډ شو او دیو سپاهی په څیر په پوره میړانه و جنګید او ووژل شو.... په دی توګه دهغه دمرګ نه وروسته یولس سوه کلنه بازنطینی پادشاهی هم له منځه ولاړه ....ددی پادشاهی پیل دقسطنطین له خوا شوی و او اخریی هم قسطنطین و. اوددی نه وروسته ....دقیصر لقب یو تاریخی داستان پاته شو. دعالمیانو دسرور دا ارشاد پوره شو چی فرمایلی یی وو ....«اذا هلک قیصرا ، فلاقیصر بعده ...»

څو شیبی وروسته قسطنطنیه د فاتحینو دلښکرو څخه ډکه شوه ، دعیسویانود مدافعت جوش د منځه ولاړ او حالات ارام شول. عثمانی فوځونو خپلی توری په نیامو کی کیښودی ، سلطان محمد خان دخپلو ملګرو سره یوځای په خپل اس سپور د دیوال د لویدلی برخی څخه راتیر اوښار ته راننوت اوځان یی دایا صوفیا چرچ ته ورساوه. دلته هغه ستنی ته چی د ترکانو ماتی یی ورسره تړلی وه په زرګونو عیسویانو پناه اخستی وه ورغی.

کله چی دسلطان آس دی ستنی ته ورسید نو په زرګونو عیسویانو خپل سرونه راپورته کړل اوداسمان په لور یی کتل چی هغه اسمانی فرشته به توره په لاس راکیوزی او ترک سلطان به دخپلو ملګرو سره یوځای ددی ځایه باسی او دماتی سره به یی مخ کوي، خو سلطان محمد خان دهغی ستنی څخه ور تیر شو اود ایا صوفیا دروازی ته ورغی ، په دی وخت کی نه کومه فرشته د اسمانه رابښکته شوه او نه درومیانو ماتی په فتحه بدله شوه. په کلیسا کی را ټول شوی خلک په اخری وختو کی دغیبی کومک منتظر وو. ان تر دی چی ددی کلیسا په اړه دغه توهماتی عقیده دسلطان په لاسو د تل له پاره په خاورو بدله شوه.

نن هغه سلطان محمد خان نه و ....بلکه « سلطان محمد خان فاتح» و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم بن هشام هم دسلطان سره یوځای د ایاصوفیا تر مخه د خپله اسه کوز شوی و ،هغه ددی نه مخته هم څو ځلی دلته راغلی و. لا تراوسه سلطان همدلته دایاصوفیا په دروازی کی و چی قاسم په ډیره بی صبری سره ایا صوفیا ته ور ننوت. د چرچ په هال کی دهغه پیژندونکی راهبانی او پادریان سره را ټول شوی و . ټول قاسم ته په حیرانتیا سره وکتل اودهغه په فاتحانه رانتوتلو سره یی سرونه ټیټ کړل. خوقاسم غوښتل سوینا ته ځان ورسوی. هغه ته سوینا هیچری هم تر سترګو نه شوه .په منډه پاس منزل ته ولاړ. او په بیړه یی ځان دسونیا خونی ته ورساوه.

کله یی چی دسونیا دکوټی دروازه پرانستله نو بی اختیاره یی آه وویل ....ځکه سونیا دخپلی کوټی په منځ کی پرته وه ، دهغی په ګیډه کی یو توره ننویستل شوی وه. د سونیا وینه په فرش باندی بیدله. سونیا په وینو کی لت پت وه خو خپلی سترګی یی د دروازی په لور نیولی وی ،،،

قاسم ورمنډه کړه او سونیا ته یی ځان ور ساوه. خو هغه مړه شوی وه . دهغی سترګی پرانستی وی اوهغه د وعدی په مطابق اوس هم دقاسم منتظریوی. قاسم دهغی په سترګو باندی لاس کیښود او په لوړ اواز یی انا لله و انا الیه راجعون وویل. قاسم دحالاتو څخه داسی وانګیرله چی سونیا په خپله خپل ځان نه دی وژلی بلکه هغه وژل شوی ده . دهغه ذهن د شاګال په لور ولاړ او فکر وکړ چی دا دهمدی مکروه انسان کار دی. دقاسم په سترګو کی دشاګال انځور راګرزیده اوسترګی یی د وینو نه ډکیدی.

سلطان محمد فاتح دخپلو ملګرو سره وعده کړی وه چی دماسپښین لمونځ به په ایا صوفیا کی کوی .په دی اساس سمدلاسه دایاصوفیا د هال څخه چوکی لری کړل شوی اوپه ایا صوفیا کی دسلطان محمد د الله اکبر اواز پورته شو . سلطان اودهغه ملګری د الله په دربار کی په سجده پریوتل. په دی وخت کی په ایا صوفیا کی د زرګونو عیسویانو او پادریانو د سترګو څخه اوښکی روانی شوی ، دلمانځه څخه د فاریغیدو وروسته سلطان خپلو جنګیالیو ته حکم وکړ چی ولاړ شي اود قسطنطین لاش ولټوي ،....قسطنطین هلته د سینټ رومانس په دروازه کی د جنګ په جریان کی وژل شوی و . هلته د ډیرو لاشونو تر منځه دقسطنطین لاش وموندل شو چی په جسم یی یوازی دوه زخمونه وو. دسلطان سپاهیانو دقسطنطین سر پری کړ او د سلطان مخی ته یی راوست اوپه دی توګه د قسطنطنیی فتحه مکمله شوه .... بله ورځ سلطان دقیصرانو شاهی محل ته ورغی ، ویی کتل چی په دی پراخه محل کی هیڅ نوع حرکت نه شته. کله چی سلطان دا ورانی ویجاړی وکتلی نو بی اختیاره یی دا شعر له ځانه سره زمزمه کړ.

پرده داری می کند برقصر کسری عنکبوت

چغد نوبت می زند برگنبد افراسیاب (عثمانی دولت)

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دی جنک کی دمسلمانانو په لاسو ځلویښت زره عیسویان وژل شوی و. او شپیته زره عیسوی عسکر په بند کی اچول شوی و. دقیصر دکورني هیڅوک هم و نه نیول شول ځکه هغوی ټول په تیښته بریالی شوی وو. ډیر یی ایټالیی او یو شمیر نورو اروپایی هیوادونو ته تښتیدلی وو. دقیصر یو لمسی څو ورځی وروسته مسلمان شو اوهملته په قسطنطنیه کی واوسید. بلاخره ددی کورنی نوم اونښه ورکه شوه.

د شاهی محل دکتلو وروسته سلطان هلته داس ځغلولو په ستر میدان کی خپل لښکر را ټول کړ اود شکرانی لمونځ یی ادا کړ. (هپوډ روم) یواځی د اس ځغلولو میدان نه وی بلکه دلته به د نوو پادشاهانو دتاج د په سرکولو اعلان هم کیده. همدلته به فاتحو جنرالونو خپله جشنونه جوړول. همدلته به مجرمانو ته سزا ورکول کیده او منحرف عیسویان به په کی سوزول کیده. په تاریخ کی څو ځله دحکومت پر خلاف بغاوتونه دهمدی میدان څخه پیل شوی و. معلومه نه ده چی دامیدان به څو ځله دانسانانو په وینو خړوبه شوی وي،

په هپوډ روم کی دری ستنی نصب شوی وی ، لمړۍ یی دمسیح نه مخته په څلورمه پیړۍ کی بله یی په پنځمه عیسوی پیړۍ کی اودریمه یی په لسمه عیسوي پیړۍ کی. داستنی ددری بازینطینی شهنشانو له اړخه د یادګار په توګه نصب کړل شوی وی ، سلطان محمد خان فاتح د تر ټولو کوچنۍ ستنی تر څنګ خپل دربار جوړ کړ. په دی ستنی باندی ددریو اژدهاو انځورونه کندل شوی و. کله چی سلطان دا انځورونه وکتل نو دخپله ځایه راپورته شو اودخپلو جنګي غشو په واسطه یی دهغی ازدهاو سرونه ور پری کړل.

په هپوډ روم کی دسلطان دربار جاری و ، هغه نوی احکامات ورکول ، په دی میدان کی دسلطاني فوځونو اومسلمانانو نه علاوه په زرګونو عیسویان هم موجود وو. نن دقسطنطنیی خلک دخپل نوی پادشاه دکتلو له پاره راغونډ شوی وو. عثماني فوځ د پرون راهیسی په ښار کی امن وامان قایم کړی و ، سلطان اعلان کړی و چی دقسطنطنیی دښاریانو هرڅه په امان او محفوظ دی. همدا علت و چی نن د مفتوح قوم هر کس په ویره ویره تر دی ځایه راغلی و.

قاسم بن هشام دسلطان دربار ته لږ څه ځنډ راغلی و. هغه ټوله ورځ په بندرګاه کی ګرزیده. هغه ته دشاګال د پیدا کیدو له پاره یو تیز بحری جهاز او څوکسه عسکرو ته اړتیا وه. خو تر ماسپښینه پوری قاسم کومه پریکړه نه وه کړی ،په حقیقت کی هغه اوس دقسطنطنیی څخه وتلای هم نه شو. ځکه سلطان هر وخت هغه ته اړتیا درلوده. خواوس قاسم پتییلی وه چی د مارسی د پیدا کیدو له پاره به د سلطان سره نیغ په نیغه خبره کوي. اوبیا به په دی مشن باندی دسلطان د اجازی سره سم کار کوي. دقاسم کورنۍ هم همدلته په قسطنطنیه کی مقیم شوی و. دهغه خلک چی خپل کورونه یی پری اینبی و دهغوی په کورونو کی د مسلمانانو کورنۍ ځای په ځای شوی وی. حمیرا هم ورسره هملته یو ځای وه. خوقاسم غوښتل د مارسي لټون وکړی. قاسم د هپوډروم میدان ته راغی...اونیغ د سلطنت د عمایدینو ټولی ته ور روان شو ، تر اوسه هغه څو قدمه اخستی و چی یو ناڅاپه ودرید. هغه ته یو پیژندل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوی څیره مخته راغله اوهغه مقرون وو . دا هغه یونانی سالار و چی قاسم ورسره د ماهی نیونکو په کلی کی لاس و ګریوان شوی و . ځکه همدی مقرون روزی تښتولی وه او بیا قاسم دروزي دپیدا کولو له پاره په یونانی عسکرو حمله کړی وه . مقرون په عام لباس کی و اودعامو کلیوالو خلکو په څیر یی په سر تړتړه راتاوه کړی وه . هغه ته د مقرون په څیری کی یو ډول تجسس پیدا شو ، داسی معلومیده چی هغه په چا د لټی پسی دی . مقرون دسلطانی غونډی څخه بی پرواه دقسطنطنیی په خلکو کی ګرزیده . هغه د یوه یوه شخص مخ ته کتل . دقاسم شبړم حس رابیداره شو په دی خاطر یی دسلطاني دربار په لور د تللو په ځای دمقرون په لور مخه کړه .

مقرون تر ډیره وخته پوری دچاپلټنه کوله .دحالاتو څخه یی داسی ډاګیزیده چی په بیړه کی دی خوکله یی چی خپل مطلوبه کس پیدا نه کړ نوبیا د غونډی څخه ووت .قاسم یی تر شا شو ، مقرون پیدل روان و اوقاسم په زړه کی دعا کوله چی همداسی پیدل ولاړ شي . ځکه که مقرون په اس باندی سپور شوی وی نوبیا قاسم هغه نه شو تعقیبولی . مقرون د ښار دکوڅو څخه ووت او دشرق په لور روان شو ، دی لوری ته دښار ابادی کمه وه . ځکه چی په دیوال کی کومه ستره دروازه نه وه . دادقسطنطنیی شاتنۍ برخه وه . مقرون د اوږدی فاصلی وروسته دشمال شرق په لوری کنډراتو ولاړ . دقاسم تجسس نور هم زیات شو . په دی پوه شو هرومرو کومه خبره شته ....او خبره هم د راز ده ... قاسم د مقرون اوخپل ځان ترمنځ دومره واټن پرینبود چی مقرون د تعقیب احساس ونه کړی .

بلاخره قاسم ته یو مات اووران ویجاړ عمارت تر سترګو شو ، دا دکوم پخوانی چرچ عمارت و . دعمارت په دروازی باندی صلیب نصب کړی شوی ، مقرون همدی کنډر شکله عمارت ته ور ننوت . قاسم چی وکتل مقرون هغه زوړ عمارت ته ور ننوځی نو لږ څه ګړندی شو ، ځکه هغه غوښتل وپوهیږی چی مقرون دلته د چا سره د کتلو اود څه مقصد له پاره ورغلی دی ، قاسم په ډیره منډه ځان د چرچ عمارت ته ورنژدی کړ .

دقسطنطنیی داسیمه د سترو ستر غونډیو د یوی لړی څخه جوړه شوی وه . اودا کنډر شکله چرچ په همدی غونډیو کی پروت و . قاسم نیغ چرچ ته د ورننوتلو په ځای د چرچ خواته وګرزید او دشا له لوری چرچ ته راغی .دچرچ شاته هم یوه دروازه وه . خو دا دروازه بنده وه ، قاسم دروازی ته ورنژدی شو او د دروازی د سوریو څخه یی ددننه ځای اندازه واخسته . هغه ته د وچو پانو او دغنو دجالو پرته نور څه تر سترګو نه شول .....هغه حیران شو چی مقرون چیری ولاړ . قاسم رامنډه کړه او د نیغی لاری څخه چرچ ته راغی .توره یی را وویسته اودهر ډول حالاتو له پاره یی ځان تیار کړ .

قاسم په ډیر احتیاط سره چرچ ته ورننوت . خودلته هیڅوک هم نه وو . دا ډیر کوچنی چرچ و ، قاسم هلته په وچو پانو باندی پښی ایښودی او ددیوال تر څنګ ولاړ خو دغه چرچ دیوی ستری غونډی سره نښتی و .....یعنی د چرچ دروازه د غونډی لوری ته پرانستل کیده . قاسم په احتیاط سره دروازه پرانسته او هلته یی دیوی حجری په کتلو حیرانتیا احساس کړه خو هغه حجره هم خالی پرته وه . هغه دمقرون پسی ګرزیده خو دمقرون درک نه و

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلوم. دا کوچنی حجره په حقیقت کی ددی غونډی د تراشلو څخه جوړه شوی وه. اودکوم پادری دعبادتځای له پاره استعمالیده. خو اوس دا خونه هم خالی وه . ددی ځای د خالی پیداکیدو سره دقاسم شپږم حس په حرکت راغی اودخطر احساس یی وکړ. ځکه قاسم په خپلو سترګو وکتل چی مقرون چرچ ته را ننوت. خو اوس هغه غائب شوی و.

په همدی وخت کی هغه فکر وکړ چی شونی ده چی ددی حجری دروازه بلی کومی لوری ته وتلی وی، په همدی خاطر یی دیوالونو ته په غور سره وکتل ، دحجری دفرش دپاسه په یوه کونج کی د وښو ډیری لګیدلی و، قاسم سمدلاسه مخته ورغی او هغه وانبه او ګیاه یی دهغه ځایه لری کړه .....دلته رینبتیا هم یوه لاره پیدا شوه. ددی دپاسه د لرګیو یوه کلکه تښته ایښوول شوی وه. قاسم دغه تخته لری کړه ، ورلاندی یو سرنګ و خو دفرش نه سرنګ ته باید قاسم اته فټه ټوپ وهلی وی. په سرنګ کی دومره تیاره وه چی قاسم که په کی ور کیوتی وی نو هر څه په کی شونی وو. ځکه هغه نه پوهیده چی مقرون به دسرنګ په کوم ځای کی پټ شوی وی. خو قاسم ددی خطر اخستو ته تیار و. نو هغه سرنګ ته دورټوپ کولو په ځای ځان په سرنګ کی را ځوړند کړ او لږه شیبه وروسته هغه په سرنګ کی وو .لمړی قاسم ته څه نه تر سترګو کیدل خو وروسته یی سترګی د تیاری سره عادي شوی اوخپلی مخی ته یی یو اوږد سرنګ کوت. داسرنګ دشرق په لور ته او نژدی نیم کوس اوږودوالی یی درلود. قاسم داسی و انګیرله چی داسرنګ به ددیوال شرقی برخی لاندی تیریږی ، ددی معنی داشوه چی دا سرنګ به قسطنطنیی څخه تیریږی او بیرون تر پاسفورس پوری په رسیږی، ځکه چی نژدی لږ مخته قاسم ته ړنا تر سترګو شوه. اوس قاسم په سرنګ کی هر څه کتل خو مقرون یی نه کوت. لږ څه وروسته قاسم بیړه وکړه او په منډه دسورنګ څخه ووت ، ځکه هغه نه غوښتل مقرون په کشتی کی کیني او ددی ځایه ووځی. هغه پریکړه کړی وه چی مقرون به نیسي او دډیرو شیانو په اړه به تری پوښتنی ګرویزنی کوي.

لږه شیبه وروسته قاسم د سورنګ نه بیرون ووت. دا د قسطنطنیی شاتنی برخه وه ، څنګه چی قاسم د سورنګ څخه راووت نو سمدلاسه یی سترګی په فاسفورس ابنا کی په یوی لنګر اچونکی جهاز ور ونښتی. د جهاز بادبانونه پرانستی و او دساحل څخه پنځوس ګزه لری ولاړ و. په دی جهاز باندی دهیچا بیرغ نه و. خو د جهاز د رنګ د کتلو سره دقاسم تندي وغوړید .ځکه د جهاز ټولی تښتی توری کړل شوی وی ، کیدی شی دشپی په تیارو کی د نه په نښه کیدو په خاطر داکار کړل شوی وي خو دقاسم په ذهن کی د ډیوډ الفاظ راوګرزیدل. ډیوډ ورته ویلی و چی د شاګال جهاز تک تور دی ، دقاسم ټول حسونه رابیداره شول. ځکه هغه چی دکوم جهاز پلتنه کول هغه پخپله دهغه مخی ته ولاړ و. په قاسم باندی قدرت مهربانه شوی و. مکروه شاګال مارسي همدی جهاز ته راوړی وه. خو په دی وخت کی قاسم د خپل شاوخوا غونډیو لوری ته متوجه شو اوس نو قاسم مقرون له یاده ویستلی و. اود شاګال په اړه یی فکر کاوه. د غونډیو له اړخه قاسم یو اواز واورید. بلکل همداسی اواز لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوک چې کوم شي په اوبو کې غورځوی....قاسم یو دم ښې لوری ته منډه کړه ، توره یې راوویسته ، اوپه لاس کې یې ونیوله. په یوه منډه یې ځآن غونډې ته ورساوه.

قاسم د مقرون تر مخه ولاړ و....ددې غونډیو په منځ کې داوبو په غاړه دمقرون کشتۍ ولاړه وه. خوکله چې قاسم ور ورسید نو مقرون په کشتۍ کې سپور شوی و. په یقینی توګه چې مقرون به دشاګال د جهاز په لور ورته. مقرون لا تراوسه پوری قاسم نه و کتلی. ځکه قاسم دمقرون څخه په لوړه ولاړ و او دهغه ځایه یې دجهاز څارنه کوله. قاسم پریکړه کړی وه او د لږ څه ځنډ پرته یې په مقرون باندی ور توپ کړ .... دوی دواړه په کشتۍ کې ور پریوتل. دتوپ د وهلو په وخت کې دهغه توره د هغه په لاس کې وه. د راتوپ کولو سره سم دهغه توری د مقرون سر دوه ځایه کړی و. خو مقرون لا تراوسه ژوندی و، قاسم یو ځل بیا خپله توره دهغه په وجود کې ورننویسته. مقرون چغې په ستونې کې وچې شوې ، هغه دمړینې نه مخته قاسم پیژندلی و ....مقرون له منځه ولاړ ، قاسم مقرون دکشتۍ نه لاندې په اوبو کې را پریوست ، او دپاسفورس اوبه یې پرې تکې سرې کړې.

اوس نو د قاسم کشتۍ د شاګال دجهاز په لور ور روانه وه. قاسم په زړه کې دا ویل چې که همدا جهاز دشاګال جهاز وي نودهغه مارسي به ورته همدلته تر لاسه شي. لمر ښه تیز و او قاسم په پوره بیړه خپله کشتۍ د شاګال د جهاز په لور ورغلوله.

اوبیا لږه شیبه همغه څه وشول چې قاسم ته ورپیښیدل. کوم چا د جهاز د عرشې نه قاسم کتلی و. دا دمقرون په څیر کوم عسکر و چې د قاسم کشتۍ یې د جهاز په لور په حرکت کې لیدله ، هغه په یوه منډه د جهاز د عرشې څخه راکیوت ، لږه شیبه وروسته قاسم وکتل چې ددې سپاهي سره یو ځای دقسطنطنې تر ټولو پراسراره انسان شاګال هم د جهاز عرشې ته را وخوت. قاسم ډیر خوشحاله شو ، او ډاډمن شو چې دا جهاز همغه دشاګال جهاز دی. خواوس دقاسم له پاره تر ټولو ستره خطره پیدا شوی وه. کله چې شاګال وکتل قاسم یې د جهاز په لوری ور روان دی نو هغه کله غوښتل چې قاسم دی دهغه جهاز ته ور وخیژی. خوقاسم هڅه کوله تر مارسي ته ځان ور ورسوی ، هغه دهر ډول خطری ګاللو ته ځان تیار کړی و. هغه لا د شاګال د جهاز نه کافی لرې و چې شاګال دخپل جهاز لنګر پورته کړ او جهاز یې په اوبو کې خوشې کړ،شاګال دمقابلې کولو په ځای د تیښتې لاره اختیار کړې وه. که شاګال دخپل جهاز بادبانونه هم پرانستی وی نو دهغه د جهاز رفتار به د قاسم د کشتۍ دوه برابره شوی وی اوقاسم به هیڅکله هم نه وی توانیدلی د شاګال جهاز ته ور ورسیږی. خو قاسم هم خپله کشتۍ ګړندۍ کړه او دهغې رفتار یې دوه هومره زیات کړ اوپه ډیره چټکۍ سره یې هغې لوری ته ورغلوله.

کله چې دقاسم دکشتۍ او هغې جهاز تر منځه واټن یوازې شل قدمه پاته شو نو دجهاز بادبانونه په یوه ټکان سره پرانستل شول.او جهاز په سمندر کې ور پریوت. دقاسم له پاره هغه وخت ډیره ستونزمنه شوه چې د جهاز څخه د قاسم په کشتۍ باندې د غشو باران پیل شو ، قاسم هڅه کوله ځان یوې لوری بلې لوری ته کړی ، په دې خاطر به

(c) ketabton.com: The Digital Library

غشي د کشتۍ په لرګيو کې ښښتل. خوپخوا تر دی چې قاسم ځان سنبال کړی دغشو بله حمله پری راتله.د شاګال کسانو په پوره قوت سره خپل غشی ورول ، پخپله شاکال د جهاز په عرش باندی ولاړ واو ددی کار څارنه یی کوله، په دی وخت کی قاسم یوه عجیبه پریکړه وکړه، هغه یو ناڅاپه د کشتۍ څخه ټوپ کړ اوپه اوبو کی یی ځان وغورځاوه. اوس نو شاګال اودهغه کسان ډیر وارخطا شول ځکه قاسم په اوبو کی غوپه خوړلی وه او ځان یی غایب کړی و.

اوبیا چی کله هغه را ښکاره شو نوهغه دتور جهاز په یوی څنډی باندی د ورختلو هڅه کوله. قاسم خپله توره په خوله کی نیولی وه. او په دواړو لاسو یی د جهاز جنګلی نیولی وی. دلږ څه کوشش نه وروسته هغه په جهاز کی سپور شوی و، د شاګال کسان هم دهمدی هیلی سره دجهاز څلورو اړخونو ته ځغلیدل. ځکه هغوی پوهیدل چی دهغوی دښمن به کوم اړخه څخه جهاز ته را خیژی. خو هغوی ته هغه وخت معلومه شوه چی قاسم توره په لاس دهغوی تر مخه ولاړ و. په دی وخت کی د شاګال دوو کسانو په قاسم حمله راوړه خو د قاسم په څیر تورزن ته ماتی ورکول څه اسانه کار نه و. ددوی څخه یو کس قاسم له منځه یوړ خو د بل سره دمقابلی په وخت کی د شاګال نور سپاهیان هم رامنځته شول ، خو قاسم زړه کوچنی نه کړ ، هغه په یوه وخت کی دشاګال د اوو کسو سپاهیانو سره جنګیده. قاسم په منځ کی ولاړ و او اوه کسه سپاهیان تری شاوخوا. هغه د طاهر ورور او د هشام زوی و. دعربو ډیر تکړه ځوان او د توری وهلو ستر ماهر. د لږڅه وخت مقابلی وروسته اوو واړه سپاهیان ستومانه شول ، ځکه چی قاسم غوښتل هغوی په همدی ډول ستومانه کړی،په دی وخت کی قاسم ددا سی یوه داو څخه کار واخست چی دشاګال دوه سپاهیان یوځای دخپلو تورو ښکار شول. په زمکه دهغوی دپریوتوسره سم قاسم د یوه بل کار هم وختم کړ.

دجهاز بادبانونه پرانستی و اوپه چټکۍ سره مخته روان و. په همدی وخت کی دقاسم په زړه کی یو فکر راپیدا شو ، د جنګ ځای یی پریښود او په یوه منډه یی ځان د جهاز هغی برخی ته ورسو چی هلته د جهاز اخری تختۍ لګیدلی وی. پاته پنځه کسه سپاهیانو هم دهغه پسی ور منډی کړی ،هغه د جهاز داخری کونج پوری منډه کړه ، په دی ځای کی د لرګیو کمزوری جنګلی لګیدلی وی ، دقاسم پسی راځغلیدونکی پنځه واړو خپل ځانونه کنترول نه شو کړای او د لرګیو جنګلی یی ماتی کړی اوپه اوبوکی ور پریوتل. اخری دوه کسو سپاهیانو ماتی جنګلی نیولی وی او ځورند شوی و. اوس نو قاسم ور مخته شو اودهغوی دواړو کاریی هملته ورختم کړ.

جهاز په پوره قوت سره د بحر مارمورا په لور ور روان و. قاسم ویریده چی هسی نه چی هغه دری کسه په سمندر کی لویدلی کسان بیرته جهاز ته را ونه خیژی خو هیڅ پروا یی ونه کړه او بیرته د جهاز دننۍ برخی ته ورغی. قاسم دخپل ټول جنګ په دوران کی شاګال هیڅ و نه کوت. دلته دری کابینه جوړ کړل شوی و. قاسم دخپلی توری سره بیل بیل کابین وکوت. خو شاګال یی تر سترګو نه شو. قاسم سمدلاسه د دننۍ برخی څخه راووت او د جهاز

(c) ketabton.com: The Digital Library

عرشی ته یی ځان ورساوه ، هغه وار خطا و تر څو ووینی چی شاګال خو چیری نه دی تښتیدلی. هغه په دی فکر کی و چی ایا شاګال به ځان پخپله سمندر ته ور غورځولی وی؟ ..

په دی وخت کی قاسم ته د جهاز د تاخانی په اړه فکر راپیدا شو ، سمدلاسه را ښکته شو او د تاخانی د زینی د پیدا کولو په هڅو کی شو. هلته لاندی هغه د لرګیو څخه جوړه شوی یوه پاتخه وکتله. اوس نو هغه د چیتاپه څیر سخت متوجه و. د لاندی کیوتو په وخت کی قاسم هڅه کوله چی د پښو اواز یی څوک وا نه وري ،خو کله چی لاندی منزل ته ور ښکته شو نو یو برچه یی مخته وویشتل شوه. سمدستي په خپل ځای کیناست. برچه د هغه شاته دیوال باندی ونښته.

دا برچه دهغه سخت دښمن شاګال ویشتلی وه. په همدی وخت کی د قاسم سترګی په شاګال باندی و نښتی. شاګال د جهاز په تاخانی کی موجود و. خو دقاسم نظر دشاګال تر څنګ دهغه شاته په مارسی باندی هم ولګیدی. قاسم شاګال هیر کړ او دمارسي په غم کی شو. دمارسی حال ډیر خراب و. لږ څه دمخه شاګال د مارسي رسی پرانستی وی ، هغه غوښتل مارسی له ځانه سره وتښتوی خو په همدی وخت کی پری قاسم را ورسید. شاګال د قاسم دکتلو سره سم په دیوال ځوړند د اوسپنی تبر راواخست. کله چی قاسم د شاګال په لاس کی تبر وکوت نو ورته په خندا شو ،ځکه دی لرګی پریکونکی تبر دقاسم دتوری مقابله نه شوه کولی. اوس نو کله چی قاسم د شاګال په لور دحملی کولو له پاره ورته نو شاګال به سمدلاسه دمارسی شاته ځان پټاوه،دهغی ستونی به یی خفه کاوه او قاسم ته به یی ویل:

« قاسم بن هشامه توره وغورزوه او که نه د محبوبی څټ به دی ورمات کړم.»

کله چی قاسم مارسی ته وکتل نو دهغی سترګی د ډیر درد نه بیرون راوتلی وی. دهغی ستونی ددومره فشار لاندی و چی اواز یی هم نه شو ویستلی. قاسم ددی منظر په کتلوسره سمدلاسه خپله توره وغورزوله. د توری د غورزولو سره سم شاګال مارسی پریښوده او لکه د وړي لیوه په څیر یی په قاسم باندی حمله وکړه ، قاسم د شاګال د ګذار څخه دخوندی پاته کیدو له پاره تیار ولاړ و ، شاګال خپل تبر په دواړو لاسو ونیو او د قاسم سر ته یی راخلاص کړ قاسم خپل سر ټیټ کړ اود شاګال تبر په پوره قوت سره د جهاز په لرګی ولګید او هملته ونښت. دجهاز دلاندی برخی یوه ستره ټوټه ماته شوه. خو شاګال ډیر ژر خپل تبر بیرته راوویست او په قاسم باندی یی دبل ګذار له پاره په دوو ثانیو کی ځان تیار کړ. د قاسم له پاره دشاګال ددویم ګذار څخه خوندي پاته کیدل ډیر ستونزمن وو ،خوبیا هم د قاسم قسمت دهغه سره یاری وکړه اودشاګال دویم ګذار هم خالی ولاړ. د جهاز د تختو دماتیدو په اساس جهاز کی اوبه را ننوتی او رو رو داوبو نه ډکیده. خو شاګال د قاسم په خیال کی پاګل شوی و. په پرلپسی توګه یی په قاسم باندی حملی کولی او قاسم به هر ځل خپل ځان څنګ ته کاوه. داوبو د زیاتوالی په اساس د قاسم پښه هلته وښویده. اوس نو د سمندر اوبه لکه دنلونو په څیر په جهاز کی را روانی وی اودجهاز

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغرقیدو خطر وار په وار زیاتیده. داسی وخت راغی چی قاسم د شاګال د حملو نه شاته ورته. په دی وخت کی مارسي د شاګال د نظر څخه غایبه شوه. مارسی د موقع نه ګټه پورته کړه اوپه اوبو کی ولاړه او قاسم توره یی راواخسته. شاګال د مارسي ددی کار څخه پوره بی خبره و. اوس نو مارسی ته د شاګال د خبریدو پرته بله لاره نه وه. دبله اړخه وخت هم کم و. ځکه جهاز هر وخت ډوبیدی شو. په دی خاطر مارسي د شاګال په لور ور منډه کړه اوددی نه مخته چی شاګال په قاسم باندی اخری ګذار وکړی ...ځکه چی قاسم په ډیر بد ځای کی را ګیر شوی و ... کله چی شاګال خپل تبر پورته کړ ، نوبیرته یی تبر زمکی ته رانغی ، ځکه چی د مارسي توره د شاګال په ملا کی ور ننوتی وه. او د کوم حلال شوی غوایی په څیرر مباړي کړی.

قاسم او مارسي په یوه منډه د تاخانی څخه راووتل او د جهاز سره یوی ترلی کشتۍ ته یی ځانونه راورسول. څنګه چی قاسم او مارسی د جهازه کشتۍ راپرانسته اوپه کی کیناستل په همغه وخت کی د جهاز ټوله برخه په اوبو کی ډوبه شو اوغرق شو. او قاسم اومارسي دواړه د شاګال د جهاز د غرقیدو نه وروسته د پاسفورس په اوبو کی بیرون راوتل.

دبله اړخه د هیوډ روم په غونډه کی سلطان د ټولو عیسویانو له پاره دامن وامان اعلان کړی و. هغوی چی په خپلو کورنو اوشتمنیو باندی پراته دی اوهغوی چی په خوشحالۍ سره یی اطاعت قبول کړی و ، هغوی ته اودهغوی اموالوته به هیڅ ډول زیان نه ور رسیږی. د عیسویانو دنورو کلیساو تر څنګ به ایاصوفیا په همغه شکل اوبنه پاته وي. بطریق اعظم د سلطان مخی ته راوغوښتل شو او ورته وویل شول چی ته به همغسی بطریق اعظم اوسی. اوستا په مذهبی واکمنی کی به هیڅ ډول مداخله نه کیږي ، سلطان محمد فاتح په خپله د یونانی چرچ پالنه ومنله. اوبطریق اعظم ته یی همغسی واک ورکړ لکه عیسوی سلطنت چی ورکړی و. د کلیسا د اخراجاتو د پوره کولو له پاره یی ستر ستر جاګیرونه وروبښل ، بندی فوځیان چی د جنګ په وخت کی نیول شوی ، سلطان د خپل فوځ څخه په پیسو واخستل اوازاد یی کړل. اوهغوی یی د قسطنطنیی په یوه خاص ځای کی اباد کړل. ددی سوبی نه وروسته سلطان محمد فاتح و کتل چی د قسطنطنی ډیر کورونه وران ویجاړ پراته دي ، دهغوی د اابادیدو له پاره یی مسلمانانو ته د ورتلو بلنه ورکړه او د کوچنۍ اسیا څخه یی د پنځه زرو مسلمانانو کورونه هلته قسطنطنیی ته منتقل کړل. هغه خلک چی د قسطنطنیی څخه تښتیدلی و سلطان هغوی ته د بیرته راستنیدو بلنه ورکړه او هغوی یی دی ته تیار کړل تر څو بیرته خپلو پخوانیو کسبونو او کارونو ته راوګرځي او دښارپه اابادیدو کی برخه واخلی.

د پخوانیو قرنونو د رواجونو په اساس مفتوحین مال او ځان ټول دفاتحینو په ملکیت کی راته .اروپایی سلطنتونو دهمدی رواجونو په پوره کولو کی هیڅ وخت نه ضایع کاوه او په دی لاره کی یی دهیڅ ډول ظلم او

(c) ketabton.com: The Digital Library

تیری څخه دریغ نه کاوه خو ددوی په مقابله کی هغه وخت چی ترکان قسطنطنیی ته ور داخل شول هلته یی امن وامان قایم کړ او د مروت داسی بیلگی یی پریښودی چی دوستان اودښمنان یی ټول ځانته حیران پاته کړل.

د فتح په لمړی ورځ سلطان اعلان وکړ چی هر هغه څوک چی سیدنا ایوب انصاري رضی الله تعالی عنه قبر پیدا کړی نو هغه ته به انعامات ورکړل شی. د فتحی په دریمه ورځ یو ډیر زوړ بزرګ دوو مسلمانو عسکرو ته د ابوایوب انصاری مبارک قبر په ګوته کړ، خو بیا هغه زوړ شخص هیڅکله هم تر سترګو نه شو. سلطان محمد خان فاتح د ابو ایوب انصاری دمزار تر څنګ یو جومات جوړ کړ چی په تاریخ کی د «جامعه ابو ایوب» په نامه مشهور شوی دی. سلطان قسطنطنیه خپل دارالسلطنت وګرځاوه اود همدی ښاره یی نور پاته ممالک لکه یونان ، سربیا ، بوسنیا ، موریا ، طرابزون ، سنیوپ ، مجمع الجزایر ،کریمیا ، والیشیا ، البانیا ، هزریګونیا ، وینس ، رودس او اوټرانټو .... سوبه کړل. او په عثمانی سلطنت کی یی راګډ کړل.

قاسم دخپلی کورنی سره یوځای هملته په قسطنطنیه کی میشت شو ، او په قسطنطنیه کی یی کور د زوړ عباس تر سترګو لاندی شین او سمسور وګرزید. اوس د قاسم دوه ښځی وی ، دقاسم ښځی حمیرا د قاسم لمړی ښځه دسر په سترګو و منله ، مارسي دقاسم څخه ټول داستان اوریدلی و ، اوس نو هغی دقاسم په کور کی خپل ځان اوخپل ژوند د خپل وخت دبهترینو او خوشحاله وختونو څخه شمیرل.

دقسطنطنیی دسوبی نه پنځلس ورځی وروسته یوه عجیبه پیښه رامنځته شوه ، قاسم د شپی غذا دخپلی کورنی سره وخوړه اوبیا یی خپلی قصی پیل کړی. په دی وخت کی د کور په دروازه باندی ټک ټک وشو. دقاسم وریرونو علی اوعمر ددروازی په لور ورغلل. لږ څه وروسته دهغوی کمری ته یوه محجوبه ښځه را ننوته. زوړ عباس چی دغه په پرده کی ښځه وکتله نو خپلی کورنی ته یی وویلی: «ورشي او هغی ته ښه راغلاست ووایی. پوهیږئ چی دا څوک ده ، دا هم زما لور ده ، عباس دی پرده کونکی ښځی ته وویل «لوری نقاب دی لری کړه. داستا خپل کور دی .... ایا ته ځآنته راغلی یی ، عبدالله دی له ځانه سره نه دی راوړی.، عبدالله څه شو ؟ خو تاته زمونږ دکور پته چا درکړه ؟

عباس په پوره جوش سره لګیا و ، دکور ټول خلک حیران پاته وو. دعباس لور مریم ، مارسی ، حمیرا مخته راغلی او دخپلی میلمنی سره یی روغبړ وکړ او هغی ته یی دکیناستو له پاره وویل. هغه ښځی عباس ته وویل چی دهغه خاوند عبدالله هم دهغی سره یو ځای راغلی دی خو بیرون د بګۍ سره ولاړ دی.

عمر او علی دعبدالله پسی ور ووتل. قاسم چی ددی پرده کونکی ښځی اواز واورید نو ټکان یی وخوړ. ځکه هغه ته دا اواز پیژندونکی معلومیده. تر اوسه هغه په همدی فکر کی و چی هغه ښځی دخپل مخ څخه نقاب لری کړ. په همدی وخت کی د زاړه عباس غږ هم تر غوږو شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دا زما لور «روزی »ده، دا یوه معصومه ماهی نیونکی وه ، تیر کال په همدی ورځو کی د جان جستیمانی عسکرو په زور راپورته کړی وه، اتفاقا چی په هغه وخت کی مونږ هم هلته ور ورسیدو .... مونږ عیسوی ځواکونو ته درس ورکړ. اوبیا مو روزي له ځانه سره د « رومیلی کلا » ته یوړه. روزی هلته په رومیلی کلا کی دری څلور میاشتی زمونږ خدمت کاوه ، ددی قصه ډیره دردناکه او د اوریدو لایقه ده.

دقاسم دماغ همداسی خوټیده. وجود یی په لړزان و. دا خو همغه روزي وه چی د ماهی نیونکو په کلی کی یی دقاسم له پاره هر ډول خطره په ځان اخستی وه. هغی هم دسونیا په څیر په قاسم باندی زړه بایلودی و.او دهغه په انتظار کی یی هر شپه دمینی اومحبت خوبونه کتل.

هو ! دا هماغه روزی ده ، د رومیلی په کلا کی کله چی زاړه عباس مختلفی قصی بیانولی په دی وخت کی د شهزادګی حمیرا نوم هم مخ ته راغلی و ، روزی هم دقاسم په اړه داخبری اوریدلی وی. او په دی پوه شوی وه چی دهغه محبوب چی د یوه رومي پادری په کالیو کی ددی سره یو ځای شوی و دحمیرا خاوند قاسم بن هشام دی. کله یی چی دا واوریدل چی قاسم بن هشام د بل چا شوی دی نوبیا روزی دهغه په اړه خوبونه کتل پریښودل او د زور عباس د لور په څیر یی په رومیلی کلا کی واړول. دری څلور میاشتی وروسته بیا زور عباس خپل یو ډیر تکړه سپاهی عبدالله ته په نکاح کړه او دمسلمانیدو وروسته روزی خپل کور اباد کړ.

نن روزي د خپل خاوند سره یو ځای دعباس کتلو ته راغلی وه نو ناڅاپه یی قاسم مخی ته و درید. که څه هم روزی لږ څه وویریده خو قاسم په ډیره بده توګه ټکان خوړلی و. په څو لمحو کی د روزي سترګود قاسم څخه په زرګونو پوښتنی کړی وی چی د قاسم سره یی دیوه ځواب هم نه و.

کله چی حمیرا د عباس د خولی څخه د روزی قصه واوریده نوبه شرارتی توګه یی د خپل میړه په لور وکتل ،ځکه چی هغی دقاسم دخولی څخه د همدی ځوانی ماهی نیونکی داستان لا دپخوا څخه اوریدلی و. د قاسم څخه نور څه جوړ نه شول نو سر یی ټیټ کړ او دخپلی کمری څخه بیرون راووت.

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پای څو ټکي

دسلطان محمد فاتح دوران په ۱۴۸۱ کال کی پای ته ورسید. د ۱۴۵۱ نه تر ۱۴۸۱ پوری ،په دیرشو کالو کی سلطان محمد فاتح په قسطنطنیه باندی حکومت وکړ. د سلطان په وخت کی اسلامی حکومت د اروپا تر لری لری ځایو پوری و غځید.

دسلطان فاتح نه وروسته عثماني حکمران « سلیمان اعظم قانونی» (۱۵۵۰ نه تر ۱۵۶۶) پوری ډیر شهرت وموند . مشهور امیر البحر (خیرالدین باربروسا) دهمدی سلطان په وخت کی مشهور شو ، دخادم الحرمین االشریفین لمړنی لقب تر ټولو دمخه « بایزید» خپل کړی و . خو په عثمانی حکمرانانو کی د خلافت منصب تر ټولو دمخه (لمړی سلیم عثمانی) ته ورکړل شوی و .

اخری عباسی خلیفه « المتوکل» و چی په قاهره کی یی د سلاطین مملوک تر سیوری لاندی ظاهری شان وشوکت درلود خو په حقیقت کی دواکمنی څخه بی برخی وو ..... دخلافت پګړی (اول سلیم عثمانی) ته په سر اینبوول شوی وه . دمقدسو مقاماتو کنجګانی ، د انحضرت صلی الله علیه وسلم مبارکه توره ، علم او څادر د خلافت دسند په توګه « سلیم» ته ورکړل شوی و . دهمدی وروسته د عثمانی خلفاؤ نومونه په خطبه کی اخستل کیدل.

عثماني سلطنت نزدی شپږ سوه کاله دوام وکړ او د عثمانی خلافت اخری بدنصیبه خلیفه « سلطان عبدالحمید خان ثانی» و ، چی حکومت یی د لمړی عمومي جنګ پا پایلو کی له منځه ولاړ. دغه خلیفه په ۱۹۱۸ کال د نظربندی په دوران کی ساه ورکړه.

پای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استاد قريب الرحمن سعيد نورې پښتو ژباړې:

1. اسلامي سيات.(مولانا ګوهر الرحمن«رح») (چاپ شوی)
2. اسلامي رياست.(مولانا ابوالاعلي مودودي «رح»)(د چاپ لاندې)
3. خلافت او ملوکيت..(مولانا ابوالاعلي مودودي «رح»)(چاپ شوی)
4. پرده..(مولانا ابوالاعلي مودودي «رح»)(چاپ شوی)
5. د حديثو د انکار نه د قران تر انکاره پورې. (مولانا عبدالسلام رستمي «رح»)(چاپ شوی)
6. دنبوت پائ. (مولانا عبدالسلام رستمي «رح»)(چاپ شوې)
7. دصلاح الدين يوبي ريښتنې پيښې (دايمان پلورونکو داستان) (التمش) (چاپ شوې)
8. د رسول الله(ص) د انقلاب حکمت.(سيد اسعد ګيلاني «رح»)(چاپ شوی)
9. يو شمير نورې کوچنۍ رسالې (په اردو او پښتوژبو) چې نومونه يې زما په ليکنو کې کتلائ شئ.
10. د بايزيد يلدرم تاريخي په زړه پورې ناول. (چاپ شوې)
11. دسلطان علاو الدين خلجيي په زړه پورې ناول.(چاپ شوې)
12. دشيرشاه سورې مشهور ناول(همدا اوس دچاپ لاندې دې)
13. لاسوندونه او وثيقې: د رسول الله ﷺ له وخته تر راشدينو خلفاؤ پورې (ترچاپ لاندې دې)
14. په هيواد کې د سولې د پايښت په اړه زمونږ آند (چاپ شوی دی)
15. (مونږ او توحيد) د بشير احمد لودهي ليکنه (د چاپ لاندې)
16. (دسلطان محمد خان فاتح ، دعثمانی سلطنت د ځوان سلطان ، په زړه پوری داستان) د چاپ لاندی

(c) ketabton.com: The Digital Library

17. زیات شمیر پښتو مضامین او دانګلیسي او د اردو ژبو څخه ژباړل شوي او هم په انګلیسي ژبه سیاسي شننې ، مقالې او لیکنې چې په پښتو او نګلیسي ژبو ورځپاڼو او یو شمیر اونیزو او میاشتنیزو کې خپاره شوي دي.(په خواشینۍ سره چې ریکارډ یې له ژباړن سره نشته.)

(c) ketabton.com: The Digital Library

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library